

Raportul privind planului strategic PAC 2021

CCI	2023RO06AFSP001
Title in English	National strategic plan for CAP 2023-2027
Titlul în limba (limbile) națională (naționale)	RO - Planul national strategic pentru PAC 2023-2027
Versiune	1.0
Primul an	2023
Ultimul an	2027
Eligibil de la	01.01.2021
Eligibil până la	31.12.2030
Numărul deciziei Comisiei	
Data deciziei Comisiei	
Fondul (fonduri) vizat(e)	FEGA, FEADR

Nota: Actuala versiune de PNS 2023-2027 este extrasă din sistemul de schimb electronic de date dintre statul membru și Comisie (SFC2021) și conține anumite denumiri încă netraduse sistemul SFC fiind în dezvoltare.

Cuprins

1 Declarație strategică.....	32
2 Assessments of needs and intervention strategy, including target plan and context indicators	35
2.1 Evaluarea nevoilor și a strategiei de intervenție	35
2.1.SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union	77
2.1.SO1.1 Rezumatul analizei SWOT	77
2.1.SO1.1.1 Strengths	77
2.1.SO1.1.2 Weaknesses	77
2.1.SO1.1.3 Opportunities	78
2.1.SO1.1.4 Threats	79
2.1.SO1.1.5 Other comments	79
2.1.SO1.2 Identificarea nevoilor	79
2.1.SO1.6 Strategia de intervenție	79
2.1.SO1.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	81
2.1.SO1.8 Selection of the result indicator(s)	82
2.1.SO1.9 Justification of the financial allocation	82
2.1.SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation.....	83
2.1.SO2.1 Rezumatul analizei SWOT	83
2.1.SO2.1.1 Strengths	83
2.1.SO2.1.2 Weaknesses	83
2.1.SO2.1.3 Opportunities	85
2.1.SO2.1.4 Threats	85
2.1.SO2.1.5 Other comments	86
2.1.SO2.2 Identificarea nevoilor	86
2.1.SO2.6 Strategia de intervenție	86
2.1.SO2.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	91
2.1.SO2.8 Selection of the result indicator(s)	91
2.1.SO2.9 Justification of the financial allocation	92
2.1.SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric	93
2.1.SO3.1 Rezumatul analizei SWOT	93
2.1.SO3.1.1 Strengths	93
2.1.SO3.1.2 Weaknesses	93
2.1.SO3.1.3 Opportunities	93
2.1.SO3.1.4 Threats	94
2.1.SO3.1.5 Other comments	94
2.1.SO3.2 Identificarea nevoilor	95
2.1.SO3.6 Strategia de intervenție	95
2.1.SO3.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	97
2.1.SO3.8 Selection of the result indicator(s)	97
2.1.SO3.9 Justification of the financial allocation	97
2.1.SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy	98
2.1.SO4.1 Rezumatul analizei SWOT	98
2.1.SO4.1.1 Strengths	98
2.1.SO4.1.2 Weaknesses	98
2.1.SO4.1.3 Opportunities	99
2.1.SO4.1.4 Threats	99
2.1.SO4.1.5 Other comments	99

2.1.SO4.2 Identificarea nevoilor	100
2.1.SO4.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective.....	100
2.1.SO4.6 Strategia de intervenție	102
2.1.SO4.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	104
2.1.SO4.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)	104
2.1.SO4.8 Selection of the result indicator(s)	105
2.1.SO4.9 Justification of the financial allocation	106
2.1.SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice	107
2.1.SO5.1 Rezumatul analizei SWOT	107
2.1.SO5.1.1 Strengths	107
2.1.SO5.1.2 Weaknesses	107
2.1.SO5.1.3 Opportunities	107
2.1.SO5.1.4 Threats	108
2.1.SO5.1.5 Other comments	108
2.1.SO5.2 Identificarea nevoilor	108
2.1.SO5.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective.....	108
2.1.SO5.6 Strategia de intervenție	110
2.1.SO5.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	113
2.1.SO5.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)	113
2.1.SO5.8 Selection of the result indicator(s)	113
2.1.SO5.9 Justification of the financial allocation	115
2.1.SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor	116
2.1.SO6.1 Rezumatul analizei SWOT	116
2.1.SO6.1.1 Strengths	116
2.1.SO6.1.2 Weaknesses	116
2.1.SO6.1.3 Opportunities	116
2.1.SO6.1.4 Threats	117
2.1.SO6.1.5 Other comments	117
2.1.SO6.2 Identificarea nevoilor	117
2.1.SO6.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective.....	117
2.1.SO6.6 Strategia de intervenție	119
2.1.SO6.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	122
2.1.SO6.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)	122
2.1.SO6.8 Selection of the result indicator(s)	122
2.1.SO6.9 Justification of the financial allocation	123
2.1.SO7 Atragerea și susținerea tinerilor fermieri și a altor noi fermieri și facilitarea dezvoltării sustenabile a întreprinderilor în zonele rurale	124
2.1.SO7.1 Rezumatul analizei SWOT	124
2.1.SO7.1.1 Strengths	124
2.1.SO7.1.2 Weaknesses	124
2.1.SO7.1.3 Opportunities	125

2.1.SO7.1.4 Threats	125
2.1.SO7.1.5 Other comments	126
2.1.SO7.2 Identificarea nevoilor	126
2.1.SO7.6 Strategia de intervenție	126
2.1.SO7.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	126
2.1.SO7.6 Are you planning CAP contribution towards the Erasmus programme	127
2.1.SO7.8 Selection of the result indicator(s)	127
2.1.SO7.9 Justification of the financial allocation	127
2.1.SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry.....	128
2.1.SO8.1 Rezumatul analizei SWOT	128
2.1.SO8.1.1 Strengths	128
2.1.SO8.1.2 Weaknesses	128
2.1.SO8.1.3 Opportunities	129
2.1.SO8.1.4 Threats	130
2.1.SO8.1.5 Other comments	130
2.1.SO8.2 Identificarea nevoilor	130
2.1.SO8.6 Strategia de intervenție	131
2.1.SO8.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	132
2.1.SO8.8 Selection of the result indicator(s)	132
2.1.SO8.9 Justification of the financial allocation	133
2.1.SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene	134
2.1.SO9.1 Rezumatul analizei SWOT	134
2.1.SO9.1.1 Strengths	134
2.1.SO9.1.2 Weaknesses	134
2.1.SO9.1.3 Opportunities	134
2.1.SO9.1.4 Threats	135
2.1.SO9.1.5 Other comments	135
2.1.SO9.2 Identificarea nevoilor	135
2.1.SO9.6 Strategia de intervenție	135
2.1.SO9.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	137
2.1.SO9.8 Selection of the result indicator(s)	137
2.1.SO9.9 Justification of the financial allocation	138
2.1.XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri	139
2.1.XCO.1 Rezumatul analizei SWOT	139
2.1.XCO.1.1 Strengths	139
2.1.XCO.1.2 Weaknesses.....	139
2.1.XCO.1.3 Opportunities	139
2.1.XCO.1.4 Threats	140
2.1.XCO.1.5 Other comments.....	141
2.1.XCO.2 Identificarea nevoilor.....	141
2.1.XCO.6 Strategia de intervenție	141
2.1.XCO.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective	144
2.1.XCO.8 Selection of the result indicator(s).....	144
2.1.XCO.9 Justification of the financial allocation.....	145

2.2	Context Indicators and other values used for the calculation of the targets	146
2.3	Targets Plan	147
2.3.1	Recapitulative table.....	147
2.3.2	Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators.....	154
2.3.3	Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030.....	154
3	Coerența strategiei și complementaritățile.....	160
3.1	Overview of the environmental and climate architecture	160
3.1.1	A description of the overall contribution of conditionality to the specific environmental- and climate-related objectives set out in points (d), (e) and (f) of Article 6(1).....	160
3.1.2	Overview of the complementarity between the relevant baseline conditions, as referred to in Article 31(5) and Article 70(3), conditionality and the different interventions addressing environment and climate-related objectives.....	162
3.1.3	Explanation on how to achieve the greater overall contribution set out in Article 105.....	163
3.1.4	Explanation of how the environmental and climate architecture of the CAP Strategic Plan is meant to contribute to already established long-term national targets set out in or deriving from the legislative instruments referred to in Annex XI.....	167
3.1.5	Where relevant, CAP contribution towards LIFE projects	171
3.2	Overview of the generational renewal strategy	171
3.2.1	Where relevant, CAP contribution towards Erasmus projects.....	172
3.3	Explanation on how the interventions under coupled income support as referred to in Subsection 1 of Section 3 of Chapter II of Title III are consistent with the Water Framework Directive - 2000/60/EC	172
3.4	Overview as regards the aim of fairer distribution and more effective and efficient targeting of income support.....	173
3.5	Overview of the sector-related interventions	173
3.5.1	Fruit and Vegetables	173
3.5.2	Apiculture products.....	175
3.5.3	Wine.....	178
3.5.4	Hops	179
3.5.5	Olive oil and tables olive	179
3.5.6	Beef and veal.....	179
3.5.7	Milk and milk products.....	179
3.5.8	Sheep and goat	179
3.5.9	Protein crops	179
3.5.10	Sugar beet.....	179
3.5.11	Other sectors	179
3.6	Overview of the interventions that contribute to ensure a coherent and integrated approach to risk management, where relevant	179
3.7	Interplay between national and regional interventions	180
3.7.1	Where relevant, a description of the interplay between national and regional interventions, including the distribution of financial allocations per intervention and per fund.....	180
3.7.2	Where relevant, where elements of the CAP Strategic Plan are established at regional level, how does the interventions strategy ensure the coherence and the consistency of these elements with the elements of the CAP Strategic Plan established at national level.....	180
3.8	Overview of how the CAP Strategic Plan contributes to the objective of improving animal welfare and reducing antimicrobial resistance set out in point (i) of Article 6(1), including the baseline conditions and the complementarity	180
3.9	Simplification and reducing the administrative burden	182
3.10	Conditionality	183
3.10.1	Main issue: Climate change (mitigation of and adaptation to).....	183
3.10.1.1	GAEC 1: Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area	183
3.10.1.1.1	Summary of the farm obligation (e.g. prior authorisation system and reconversion obligation).....	183

3.10.1.1.2 Territorial scope (national, regional, farm-level, group-of-holdings).....	184
3.10.1.1.3 Value of the reference ratio (including calculation method)	184
Explanation	184
3.10.1.1.4.Type of farmers concerned (all farmers that have permanent grasslands)	184
3.10.1.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	184
3.10.1.2 GAEC 2: Protection of wetland and peatland.....	184
3.10.1.2.1 Summary of the on-farm practice	184
3.10.1.2.2 Year of application of the GAEC.....	185
3.10.1.2.3 Territorial scope and area designated	185
3.10.1.2.4 Type of farmers concerned	185
3.10.1.2.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	185
3.10.1.3 GAEC 3: Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons	186
3.10.1.3.1 Summary of the on-farm practice	186
3.10.1.3.2 Territorial scope	186
3.10.1.3.3 Type of farmers concerned	186
3.10.1.3.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	186
3.10.2 Main issue: Water	186
3.10.2.1 GAEC 4: Establishment of buffer strips along water courses	186
3.10.2.1.1 Summary of the on-farm practice	186
3.10.2.1.2 Minimal width of buffer strips (in m)	187
3.10.2.1.3 Territorial scope, including water courses definition	187
3.10.2.1.4 Type of farmers concerned	187
3.10.2.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	187
3.10.3 Main issue: soil(protection and quality)	187
3.10.3.1 GAEC 5: Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient	187
3.10.3.1.1 Summary of the on-farm practice	187
3.10.3.1.2 Territorial scope (including erosion risks areas and the slope gradient)	187
3.10.3.1.3 Type of farmers concerned	187
3.10.3.1.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	188
3.10.3.2 GAEC 6: Minimum soil cover to avoid bare soils in period(s) that are most sensitive ..	188
3.10.3.2.1 Summary of the on-farm practice (including the period concerned).....	188
3.10.3.2.2 Territorial scope	188
3.10.3.2.3 Type of farmers concerned	188
3.10.3.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	188
3.10.3.3 GAEC 7: Crop rotation in arable land except for crops grown under water	188
3.10.3.3.1 Summary of the on-farm practice for crop rotation	188
3.10.3.3.2 Summary of the farm practice for crop diversification.....	188
3.10.3.3.3 Territorial scope	188
3.10.3.3.4 Type of farmers concerned	188
3.10.3.3.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard (notably if MS has chosen crop diversification)	188
3.10.4 Main issue: Biodiversity and landscape (protection and quality).....	189
3.10.4.1 GAEC 8: Minimum share of arable land devoted to non-productive areas and features, and on all agricultural area, retention of landscape features and ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season	189
3.10.4.1.1 Summary of the in-farm practice	189
3.10.4.1.2 Territorial scope (applicable for the “minimum share” standard)	191
3.10.4.1.3 Type of farmers concerned (applicable for the “minimum share” standard).....	191

3.10.4.1.4	Explanation of the contribution to the main objective of the practice/standard	191
3.10.4.2	GAEC 9: Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites	191
3.10.4.2.1	Summary of the on-farm practice	191
3.10.4.2.2	Territorial scope	191
3.10.4.2.3	Type of farmers concerned	191
3.10.4.2.4	Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	191
3.10.5	Additional GAEC (if applicable)	191
4	Elemente comune mai multor intervenții.....	192
4.1	Definiție și cerințe minime.....	192
4.1.1	Activitate agricolă.....	192
4.1.1.1	Definirea producției	192
4.1.1.2	Definirea întreținerii suprafeței agricole	192
4.1.1.2.1	Arable Land	192
4.1.1.2.2	Permanent crops.....	192
4.1.1.2.3	Permanent grassland	192
4.1.2	Suprafață agricolă	193
4.1.2.1	Elements of agroforestry systems when it is established and/or maintained on the agricultural area	193
4.1.2.1.1	Arable Land	193
4.1.2.1.2	Permanent crops.....	193
4.1.2.1.3	Permanent grassland	193
4.1.2.2	Arable land.....	193
4.1.2.2.1	Other comments relating to the definition of arable land	193
4.1.2.3	Permanent crops.....	193
4.1.2.3.1	Definition of nurseries	193
4.1.2.3.2	Definition of Short Rotation Coppice	193
4.1.2.3.3	Other comments relating to the definition of permanent crops	193
4.1.2.4	Permanent grassland	194
4.1.2.4.1	Definition of grasses and other herbaceous forage	194
4.1.2.4.2	Decision to use ‘ploughing’ criterion in relation to permanent grassland classification	194
4.1.2.4.3	Decision to use ‘tilling’ criterion in relation to permanent grassland classification ..	194
4.1.2.4.4	Decision to use ‘reseeding with different types of grasses’ criterion in relation to permanent grassland classification and its description in case of affirmative reply.....	194
4.1.2.4.5	Decision regarding the inclusion of other species such as trees and/or shrubs which produce animal feed, provided that grasses and other herbaceous forage remain predominant	194
4.1.2.4.6	Decision regarding the inclusion of other species, such as shrubs and/or trees, which could be grazed and/or which produce animal feed, where grasses and other herbaceous forage are traditionally not predominant or are absent in grazing areas	194
4.1.2.4.7	Other comments relating to the definition of permanent grassland.....	194
4.1.2.5	Other comments relating to the definition of agricultural area in general	194
4.1.3.1	Criteria how to establish the predominance of agricultural activity in case the land is also used for non-agricultural activities	194
4.1.3.2	Criteria to ensure that the land is at the disposal of the farmer.....	195
4.1.3.3	Period during which an area has to comply with the definition of ‘eligible hectare’	195
4.1.3.4	Decision to include areas used for agricultural activity only every second year.....	195
4.1.3.5	Decision regarding the inclusion of other landscape features (those not protected under GAEC), provided that they are not predominant and do not significantly hamper the performance of an agricultural activity due to the area they occupy	195
4.1.3.6	Decision as regards permanent grassland with scattered ineligible features, to apply fixed reduction coefficients to determine the area considered eligible.....	195
4.1.3.7	Decision to maintain the eligibility of previously eligible areas when they no longer meet the definition of ‘eligible hectare’ pursuant to paragraphs a) and b) of Article 4(4) of the SPR	

regulation as a result of using national schemes the conditions of which comply with the interventions covered by integrated system referred to in Art 63(2) of Regulation (EU) HzR allowing for the production of non-annex 1 products by way of paludiculture and which contribute to envi-clima related objectives of the SPR regulation.....	195
4.1.4 Active farmer	195
4.1.4.1 Criteria to identify those who have minimum level of agricultural activity.....	195
4.1.4.2 Decision to use a negative list of non-agricultural activities as a complementary tool.....	196
4.1.4.3 Decision to set an amount of direct payments not higher than EUR 5 000 under which farmers shall in any event be considered as ‘active farmers’	197
4.1.5 Tânăr fermier	197
4.1.5.1 Maximum age limit.....	197
4.1.5.2 Conditions for being ‘head of the holding’	197
4.1.5.3 Appropriate training and/or skills required.....	197
4.1.5.4 Other comments relating to Young farmer definition.....	197
4.1.6 New farmer	197
4.1.6.1 Conditions for being ‘head of the holding’ for the first time.....	197
4.1.6.2 Appropriate training and skills required	197
4.1.7 Minimum requirements for receiving direct payments.....	197
4.1.7.1 Threshold	197
4.1.7.2 Explanation	197
4.1.8 Other definitions used in the CAP Plan	198
4.2 Element legate de plățile directe	203
4.2.2 Reduction of direct payments	203
4.2.2.1 Description of the reduction and/or capping of direct payments.....	203
4.2.2.2 Subtraction of labour costs.....	203
4.2.2.3 Produsul estimat al reducerii plăților directe și a plafonării pentru fiecare an	204
4.2.3 Application at the level of members of legal persons or groups/ at the level of group of affiliated legal entities (Article 110)	204
4.2.4 Contribution to risk management tools.....	205
4.3 Asistență tehnică.....	205
4.3.1 Obiective.....	205
4.3.2 Sfera de aplicare și planificarea orientativă a activităților.....	205
4.3.3 Beneficiari.....	205
4.3.4 Rate	206
4.4 Rețeaua PAC.....	206
4.4.1 Prezentare generală succintă și obiective ale rețelei naționale PAC, inclusiv activități de sprijinire a PEI și fluxuri de cunoștințe în cadrul AKIS	206
4.4.2 Structure, governance and operation of the National CAP Network.....	208
4.5 Overview of the coordination, demarcation and complementarities between the EAFRD and other Union funds active in rural areas	209
4.6 Instrumente financiare	216
4.6.1 Descrierea instrumentului financiar	216
4.7 Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală.....	217
4.7.1 Lista instrumentelor neeligibile	217
4.7.2 Definirea zonei rurale și aplicabilitatea	218
4.7.3 Additional elements common for Sectoral interventions, for rural development interventions, or common for both Sectoral and Rural Development interventions.....	218
4.7.4 Rata (ratele) contribuției aplicabile intervențiilor de dezvoltare rurală	219
5 Plăți directe, intervenții de dezvoltare sectorială și rurală specificate în strategie	220
5.1 Direct Payments Interventions.....	229
BISS(21) - Basic income support	229
PD-01 - Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS).....	229
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	229
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	229
3 Need(s) addressed by the intervention.....	229

4 Result indicator(s).....	229
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	229
6 Identification of relevant baseline elements	230
7 Range and amounts of support.....	230
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	231
9 WTO compliance	231
11 Planned Unit Amounts - Definition	232
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	232
CRISS(26) - Complementary redistributive income support.....	234
PD-02 - Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (CRISS).....	234
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	234
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	234
3 Need(s) addressed by the intervention	234
4 Result indicator(s).....	234
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	234
6 Identification of relevant baseline elements	235
7 Range and amounts of support.....	235
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	235
9 WTO compliance	236
11 Planned Unit Amounts - Definition	237
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	237
CIS-YF(30) - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	238
PD-03 - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	238
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	238
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	238
3 Need(s) addressed by the intervention	238
4 Result indicator(s).....	238
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	238
6 Identification of relevant baseline elements	238
7 Range and amounts of support.....	239
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	239
9 WTO compliance	239
11 Planned Unit Amounts - Definition	241
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	241
Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare.....	242
PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil	242
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	242
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	242
3 Need(s) addressed by the intervention	242
4 Result indicator(s).....	242
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	243
6 Identification of relevant baseline elements	246
7 Range and amounts of support.....	247
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	247
9 WTO compliance	247
11 Planned Unit Amounts - Definition	248
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	248
PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale).....	249
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	249
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	249
3 Need(s) addressed by the intervention	249
4 Result indicator(s).....	249
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	249
6 Identification of relevant baseline elements	252

7 Range and amounts of support.....	253
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	253
9 WTO compliance.....	253
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	254
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	254
PD-06 - Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicele, viticole, pepiniere și hameiști	
.....	255
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	255
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	255
3 Need(s) addressed by the intervention.....	255
4 Result indicator(s).....	255
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	255
6 Identification of relevant baseline elements.....	256
7 Range and amounts of support.....	257
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	257
9 WTO compliance.....	257
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	258
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	258
PD-07 - Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte.....	259
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	259
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	259
3 Need(s) addressed by the intervention.....	259
4 Result indicator(s).....	259
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	259
6 Identification of relevant baseline elements.....	260
7 Range and amounts of support.....	261
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	261
9 WTO compliance.....	261
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	262
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	262
PD-08 - Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngreșat.....	263
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	263
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	263
3 Need(s) addressed by the intervention.....	263
4 Result indicator(s).....	263
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	263
6 Identification of relevant baseline elements.....	264
7 Range and amounts of support.....	266
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	266
9 WTO compliance.....	266
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	267
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	267
CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit.....	269
PD-09 - Sprijin cuplat pentru venit-Soia.....	269
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	269
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	269
3 Need(s) addressed by the intervention.....	269
4 Result indicator(s).....	269
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	269
6 Identification of relevant baseline elements.....	270
7 Range and amounts of support.....	270
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	270
9 WTO compliance.....	272
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	273
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	273

PD-10 - Sprijin cuplat pentru venit-Lucernă	274
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	274
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	274
3 Need(s) addressed by the intervention	274
4 Result indicator(s)	274
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	274
6 Identification of relevant baseline elements	275
7 Range and amounts of support.....	275
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	275
9 WTO compliance	277
11 Planned Unit Amounts - Definition	278
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	278
PD-11 - Sprijin cuplat pentru venit- Leguminoase pentru industrializare - mazăre de grădină, fasole boabe și fasole păstăi.....	279
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	279
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	279
3 Need(s) addressed by the intervention	279
4 Result indicator(s)	279
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	279
6 Identification of relevant baseline elements	280
7 Range and amounts of support.....	280
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	280
9 WTO compliance	282
11 Planned Unit Amounts - Definition	283
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	283
PD-12 - Sprijin cuplat pentru venit-Câneapă.....	284
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	284
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	284
3 Need(s) addressed by the intervention	284
4 Result indicator(s)	284
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	284
6 Identification of relevant baseline elements	285
7 Range and amounts of support.....	285
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	285
9 WTO compliance	287
11 Planned Unit Amounts - Definition	288
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	288
PD-13 - Sprijin cuplat pentru venit-Orez.....	289
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	289
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	289
3 Need(s) addressed by the intervention	289
4 Result indicator(s)	289
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	289
6 Identification of relevant baseline elements	290
7 Range and amounts of support.....	290
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	290
9 WTO compliance	292
11 Planned Unit Amounts - Definition	293
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	293
PD-14 - Sprijin cuplat pentru venit-Sămânță de cartof.....	294
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	294
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	294
3 Need(s) addressed by the intervention	294
4 Result indicator(s)	294
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	294

6 Identification of relevant baseline elements	295
7 Range and amounts of support.....	295
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	295
9 WTO compliance	297
11 Planned Unit Amounts - Definition	298
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	298
PD-15 - Sprijin cuplat pentru venit -Hamei	299
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	299
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	299
3 Need(s) addressed by the intervention	299
4 Result indicator(s).....	299
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	299
6 Identification of relevant baseline elements	300
7 Range and amounts of support.....	300
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	300
9 WTO compliance	302
11 Planned Unit Amounts - Definition	303
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	303
PD-16 - Sprijin cuplat pentru venit-Sfecla de zahăr	304
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	304
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	304
3 Need(s) addressed by the intervention	304
4 Result indicator(s).....	304
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	304
6 Identification of relevant baseline elements	305
7 Range and amounts of support.....	305
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	305
9 WTO compliance	307
11 Planned Unit Amounts - Definition	308
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	308
PD-17 - Sprijin cuplat pentru venit- Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete).....	309
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	309
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	309
3 Need(s) addressed by the intervention	309
4 Result indicator(s).....	309
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	309
6 Identification of relevant baseline elements	310
7 Range and amounts of support.....	310
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	310
9 WTO compliance	312
11 Planned Unit Amounts - Definition	313
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	313
PD-18 - Sprijin cuplat pentru venit-Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)	314
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	314
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	314
3 Need(s) addressed by the intervention	314
4 Result indicator(s).....	314
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	314
6 Identification of relevant baseline elements	315
7 Range and amounts of support.....	315
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	315
9 WTO compliance	317
11 Planned Unit Amounts - Definition	318

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	318
PD-19 - Sprijin cuplat pentru venit- Fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice).....	319
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	319
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	319
3 Need(s) addressed by the intervention	319
4 Result indicator(s).....	319
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	319
6 Identification of relevant baseline elements	320
7 Range and amounts of support.....	320
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	320
9 WTO compliance	322
11 Planned Unit Amounts - Definition	324
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	324
PD-20 - Sprijin cuplat pentru venit- Semințe pentru plante furajere	325
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	325
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	325
3 Need(s) addressed by the intervention	325
4 Result indicator(s).....	325
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	325
6 Identification of relevant baseline elements	326
7 Range and amounts of support.....	326
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	326
9 WTO compliance	329
11 Planned Unit Amounts - Definition	330
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	330
PD-21 - Sprijin cuplat pentru venit - vaci de lapte	331
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	331
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	331
3 Need(s) addressed by the intervention	331
4 Result indicator(s).....	331
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	331
6 Identification of relevant baseline elements	332
7 Range and amounts of support.....	332
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	332
9 WTO compliance	334
11 Planned Unit Amounts - Definition	335
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	335
PD-22 - Sprijin cuplat pentru venit- carne vită	336
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	336
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	336
3 Need(s) addressed by the intervention	336
4 Result indicator(s).....	336
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	336
6 Identification of relevant baseline elements	337
7 Range and amounts of support.....	337
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	337
9 WTO compliance	339
11 Planned Unit Amounts - Definition	340
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	340
PD-23 - Sprijin cuplat pentru venit – bivolițe de lapte	341
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	341
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	341
3 Need(s) addressed by the intervention	341
4 Result indicator(s).....	341
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	341

6 Identification of relevant baseline elements	342
7 Range and amounts of support.....	342
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	342
9 WTO compliance	343
11 Planned Unit Amounts - Definition	345
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	345
PD-24 - Sprjin cuplat pentru venit – ovine-caprine	346
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	346
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	346
3 Need(s) addressed by the intervention	346
4 Result indicator(s).....	346
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	346
6 Identification of relevant baseline elements	347
7 Range and amounts of support.....	347
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	348
9 WTO compliance	350
11 Planned Unit Amounts - Definition	351
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	351
PD-25 - Sprjin cuplat pentru venit pentru viermii de mătase	352
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	352
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	352
3 Need(s) addressed by the intervention	352
4 Result indicator(s).....	352
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	352
6 Identification of relevant baseline elements	353
7 Range and amounts of support.....	353
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	353
9 WTO compliance	356
11 Planned Unit Amounts - Definition	357
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	357
5.2 Sectoral Interventions	358
Fructe și legume.....	358
Planned Unit Amounts - Definition	359
Planned Unit Amounts - financial table with output	359
INVRE(47(1)(a)) - - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	360
IS-LF-01 - Îmbunătățirea infrastructurii utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor	360
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	360
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	360
3 Need(s) addressed by the intervention	360
4 Result indicator(s).....	360
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	360
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	361
7 Additional information specific to the Type of Intervention	361
8 WTO compliance	361
IS-LF-02 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea sau menținerea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate.....	363
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	363
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	363
3 Need(s) addressed by the intervention	363
4 Result indicator(s).....	363
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	363
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	364

7 Additional information specific to the Type of Intervention	364
8 WTO compliance	364
IS-LF-05 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri de mediu și de adaptare a schimbărilor climatice.....	365
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	365
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	365
3 Need(s) addressed by the intervention	365
4 Result indicator(s).....	365
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	365
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	366
7 Additional information specific to the Type of Intervention	366
8 WTO compliance	366
IS-LF-07 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Cercetare și dezvoltare.....	368
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	368
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	368
3 Need(s) addressed by the intervention	368
4 Result indicator(s).....	368
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	368
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	369
7 Additional information specific to the Type of Intervention	369
8 WTO compliance	369
IS-LF-08 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea competitivității pe termen mediu și lung în special prin modernizare.	370
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	370
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	370
3 Need(s) addressed by the intervention	370
4 Result indicator(s).....	370
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	370
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	371
7 Additional information specific to the Type of Intervention	371
8 WTO compliance	371
ADVII(47(1)(b)) - - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	372
IS-LF-06 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Măsuri de formare profesională, (altele decât cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovare produselor proaspete sau procesate.	372
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	372
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	372
3 Need(s) addressed by the intervention	372
4 Result indicator(s).....	372
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	373
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	373
7 Additional information specific to the Type of Intervention	374
8 WTO compliance	374
TRANS(47(1)(e)) - - acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor	375
IS-LF-03 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri care vizează îmbunătățirea comercializării.....	375
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	375
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	375
3 Need(s) addressed by the intervention	375
4 Result indicator(s).....	375
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	375

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	376
7 Additional information specific to the Type of Intervention	376
8 WTO compliance	376
WITHD(47(2)(f)) - - retragerea de pe piață în vederea distribuirii gratuite sau cu alte destinații, inclusiv, acolo unde este necesar, prelucrarea pentru a facilita retragerea	377
IS-LF-04 - Măsurile de prevenire și gestionare a crizelor pe piața fructelor și legumelor	377
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	377
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	377
3 Need(s) addressed by the intervention	377
4 Result indicator(s)	377
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	377
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	378
7 Additional information specific to the Type of Intervention	378
8 WTO compliance	378
Produce apicole	379
ADVIBEEES(55(1)(a)) - - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	379
IS-A-09 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Consultanță în apicultură.....	379
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	379
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	379
3 Need(s) addressed by the intervention	379
4 Result indicator(s)	379
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	379
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	380
7 Additional information specific to the Type of Intervention	380
8 WTO compliance	380
9 Planned Unit Amounts - Definition	381
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	381
IS-A-10 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole	382
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	382
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	382
3 Need(s) addressed by the intervention	382
4 Result indicator(s)	382
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	382
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	383
7 Additional information specific to the Type of Intervention	383
8 WTO compliance	383
9 Planned Unit Amounts - Definition	385
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	385
IS-A-11 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură	386
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	386
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	386
3 Need(s) addressed by the intervention	386
4 Result indicator(s)	386
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	386
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	387
7 Additional information specific to the Type of Intervention	387
8 WTO compliance	387
9 Planned Unit Amounts - Definition	388
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	388

IS-A-12 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali	389
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	389
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	389
3 Need(s) addressed by the intervention	389
4 Result indicator(s)	389
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	389
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	390
7 Additional information specific to the Type of Intervention	390
8 WTO compliance	390
9 Planned Unit Amounts - Definition	391
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	391
IS-A-13 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii	392
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	392
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	392
3 Need(s) addressed by the intervention	392
4 Result indicator(s)	392
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	392
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	393
7 Additional information specific to the Type of Intervention	393
8 WTO compliance	393
9 Planned Unit Amounts - Definition	394
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	394
INVAPI(55(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	395
IS-A-14 - Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei	395
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	395
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	395
3 Need(s) addressed by the intervention	395
4 Result indicator(s)	395
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	395
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	396
7 Additional information specific to the Type of Intervention	396
8 WTO compliance	396
9 Planned Unit Amounts - Definition	397
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	397
IS-A-15 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultura	398
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	398
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	398
3 Need(s) addressed by the intervention	398
4 Result indicator(s)	398
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	398
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	399
7 Additional information specific to the Type of Intervention	399
8 WTO compliance	399
9 Planned Unit Amounts - Definition	401
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	401
IS-A-16 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare..	402
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	402
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	402
3 Need(s) addressed by the intervention	402
4 Result indicator(s)	402

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	402
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	403
7 Additional information specific to the Type of Intervention	403
8 WTO compliance	403
9 Planned Unit Amounts - Definition	404
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	404
IS-A-17 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare	405
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	405
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	405
3 Need(s) addressed by the intervention	405
4 Result indicator(s)	405
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	405
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	406
7 Additional information specific to the Type of Intervention	406
8 WTO compliance	406
9 Planned Unit Amounts - Definition	407
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	407
IS-A-18 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de cutii noi în vederea înlocuirii cutiilor uzate în urma deplasării în pastoral	408
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	408
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	408
3 Need(s) addressed by the intervention	408
4 Result indicator(s)	408
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	408
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	409
7 Additional information specific to the Type of Intervention	409
8 WTO compliance	409
9 Planned Unit Amounts - Definition	410
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	410
IS-A-19 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de accesorii apicole	411
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	411
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	411
3 Need(s) addressed by the intervention	411
4 Result indicator(s)	411
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	411
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	412
7 Additional information specific to the Type of Intervention	412
8 WTO compliance	412
9 Planned Unit Amounts - Definition	413
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	413
IS-A-20 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de unelte apicole și echipamente de protecție	414
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	414
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	414
3 Need(s) addressed by the intervention	414
4 Result indicator(s)	414
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	414
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	415
7 Additional information specific to the Type of Intervention	415
8 WTO compliance	415
9 Planned Unit Amounts - Definition	416
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	416

IS-A-21 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral	417
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	417
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	417
3 Need(s) addressed by the intervention	417
4 Result indicator(s)	417
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	417
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	418
7 Additional information specific to the Type of Intervention	418
8 WTO compliance	418
9 Planned Unit Amounts - Definition	419
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	419
ACTQUAL(55(1)(g)) - - acțiuni pentru îmbunătățirea calității produselor.....	420
IS-A-22 - Îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață.....	420
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	420
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	420
3 Need(s) addressed by the intervention	420
4 Result indicator(s)	420
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	420
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	421
7 Additional information specific to the Type of Intervention	421
8 WTO compliance	421
9 Planned Unit Amounts - Definition	422
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	422
Vin.....	423
RESTRVINEY(58(1)(a)) - - restructurarea și conversia plantațiilor viticole.....	423
IS-V-23 - Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole	423
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	423
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	423
3 Need(s) addressed by the intervention	423
4 Result indicator(s)	423
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	423
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	424
7 Additional information specific to the Type of Intervention	424
8 WTO compliance	425
9 Planned Unit Amounts - Definition	426
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	426
INWINE(58(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools	427
IS-V-24 - Investiții în active corporale și necorporale.....	427
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	427
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	427
3 Need(s) addressed by the intervention	427
4 Result indicator(s)	427
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	427
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	428
7 Additional information specific to the Type of Intervention	428
8 WTO compliance	429
9 Planned Unit Amounts - Definition	430
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	430

HARINWINE(58(1)(d)) - - harvest insurance against income losses resulting from adverse climatic events assimilated to natural disasters, adverse climatic events, animals depredation, plant diseases or pest infestations	431
IS-V-25 - Asigurarea recoltelor	431
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	431
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	431
3 Need(s) addressed by the intervention	431
4 Result indicator(s)	431
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	431
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	432
7 Additional information specific to the Type of Intervention	432
8 WTO compliance	432
9 Planned Unit Amounts - Definition	433
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	433
INFOR(58(1)(h)) - - acțiuni de informare referitoare la vinurile din Uniune, desfășurate în statele membre, pentru încurajarea consumului responsabil de vin sau promovarea sistemelor de calitate al Uniunii care vizează denumiri de origine și indicații geografice.....	434
IS-V-26 - Acțiuni de informare.....	434
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	434
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	434
3 Need(s) addressed by the intervention	434
4 Result indicator(s)	434
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	434
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	435
7 Additional information specific to the Type of Intervention	435
8 WTO compliance	435
9 Planned Unit Amounts - Definition	436
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	436
ACTREPUT(58(1)(i)) - - actions undertaken by interbranch organisations recognised by Member States in the wine sector in accordance to Regulation (EU) No 1308/2013 aiming at enhancing the reputation of Union vineyards by promoting wine tourism in production regions.....	437
IS-V-27 - Promovarea enoturismului.....	437
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	437
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	437
3 Need(s) addressed by the intervention	437
4 Result indicator(s)	437
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	437
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	438
7 Additional information specific to the Type of Intervention	438
8 WTO compliance	438
9 Planned Unit Amounts - Definition	439
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	439
PROMOWINE(58(1)(k)) - - promovarea efectuată în țări terțe	440
IS-V-28 - Promovarea și comunicarea efectuată în țări terțe.....	440
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	440
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	440
3 Need(s) addressed by the intervention	440
4 Result indicator(s)	440
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	440
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	441
7 Additional information specific to the Type of Intervention	441
8 WTO compliance	441
9 Planned Unit Amounts - Definition	443
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	443

INWINESUST(58(1)(m)) - - investments in tangible and intangible assets aiming to enhance the sustainability of wine production.....	444
IS-V-29 - Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin	444
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	444
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ..	444
3 Need(s) addressed by the intervention	444
4 Result indicator(s).....	444
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	444
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods	446
7 Additional information specific to the Type of Intervention	446
8 WTO compliance	446
9 Planned Unit Amounts - Definition	447
13 Planned Unit Amounts - Financial table with output	447
5.3 Rural Development Interventions	448
ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	448
DR-01 - Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)	448
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	448
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	451
3 Need(s) addressed by the intervention	451
4 Result indicator(s).....	452
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	452
6 Identification of relevant baseline elements	454
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	457
8 Information regarding State aid assessment	458
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	458
10 WTO compliance	459
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	459
12 Planned Unit Amounts - Definition	460
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	460
DR-02 - Agro-mediu și climă - Culturi verzi.....	464
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	464
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	464
3 Need(s) addressed by the intervention	464
4 Result indicator(s).....	464
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	465
6 Identification of relevant baseline elements	466
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	468
8 Information regarding State aid assessment	469
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	469
10 WTO compliance	469
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	469
12 Planned Unit Amounts - Definition	470
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	470
DR-03 - Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon	472
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	472
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	474
3 Need(s) addressed by the intervention	474
4 Result indicator(s).....	474
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	475
6 Identification of relevant baseline elements	476
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	478
8 Information regarding State aid assessment	479
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	479

10 WTO compliance	479
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	479
12 Planned Unit Amounts - Definition	481
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	481
DR-04 - Agricultură ecologică – conversie	483
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	483
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	483
3 Need(s) addressed by the intervention	484
4 Result indicator(s)	484
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	484
6 Identification of relevant baseline elements	486
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	488
8 Information regarding State aid assessment	491
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	491
10 WTO compliance	492
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	492
12 Planned Unit Amounts - Definition	493
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	494
DR-05 - Agricultură ecologică – menținerea certificării	498
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	498
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	498
3 Need(s) addressed by the intervention	499
4 Result indicator(s)	499
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	499
6 Identification of relevant baseline elements	501
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	503
8 Information regarding State aid assessment	505
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	505
10 WTO compliance	507
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	507
12 Planned Unit Amounts - Definition	508
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	509
DR-06 - Bunăstarea animalelor	513
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	513
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	513
3 Need(s) addressed by the intervention	513
4 Result indicator(s)	513
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	513
6 Identification of relevant baseline elements	517
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	523
8 Information regarding State aid assessment	527
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	527
10 WTO compliance	528
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	528
12 Planned Unit Amounts - Definition	529
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	530
DR-07 - Silvo-mediu și climă	534
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	534
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	535
3 Need(s) addressed by the intervention	535
4 Result indicator(s)	536
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	536
6 Identification of relevant baseline elements	538
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	540
8 Information regarding State aid assessment	542

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	542
10 WTO compliance	544
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	544
12 Planned Unit Amounts - Definition	545
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	545
DR-08 - Împădurire - întreținere și îngrijire suprafețelor împădurite.....	547
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	547
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	547
3 Need(s) addressed by the intervention	547
4 Result indicator(s).....	547
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	547
6 Identification of relevant baseline elements	547
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	548
8 Information regarding State aid assessment	549
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	549
10 WTO compliance	549
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	549
12 Planned Unit Amounts - Definition	550
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	550
ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	552
DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană	552
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	552
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	553
3 Need(s) addressed by the intervention	553
4 Result indicator(s).....	554
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	554
6 Identification of relevant baseline elements	556
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	556
8 Information regarding State aid assessment	558
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	558
10 WTO compliance	559
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	559
12 Planned Unit Amounts - Definition	560
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	560
DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative.....	562
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	562
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	563
3 Need(s) addressed by the intervention	563
4 Result indicator(s).....	564
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	564
6 Identification of relevant baseline elements	566
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	566
8 Information regarding State aid assessment	569
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	569
10 WTO compliance	569
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	569
12 Planned Unit Amounts - Definition	570
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	570
DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice	573
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	573
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	574
3 Need(s) addressed by the intervention	574
4 Result indicator(s).....	575
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	575
6 Identification of relevant baseline elements	577

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	577
8 Information regarding State aid assessment	580
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	580
10 WTO compliance	580
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	580
12 Planned Unit Amounts - Definition	581
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	581
INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	583
DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	583
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	583
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	583
3 Need(s) addressed by the intervention	583
4 Result indicator(s)	583
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	583
6 Identification of relevant baseline elements	587
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	587
8 Information regarding State aid assessment	587
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	587
10 WTO compliance	588
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	588
12 Planned Unit Amounts - Definition	589
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	589
DR-13 - Investiții în exploatațiile pomicole	591
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	591
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	591
3 Need(s) addressed by the intervention	591
4 Result indicator(s)	591
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	591
6 Identification of relevant baseline elements	595
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	595
8 Information regarding State aid assessment	611
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	611
10 WTO compliance	611
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	612
12 Planned Unit Amounts - Definition	613
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	613
DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	616
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	616
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	616
3 Need(s) addressed by the intervention	616
4 Result indicator(s)	616
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	616
6 Identification of relevant baseline elements	620
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	620
8 Information regarding State aid assessment	620
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	620
10 WTO compliance	621
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	621
12 Planned Unit Amounts - Definition	622
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	622
DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	625
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	625
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	625
3 Need(s) addressed by the intervention	625

4 Result indicator(s).....	625
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	625
6 Identification of relevant baseline elements	629
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	629
8 Information regarding State aid assessment	632
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	632
10 WTO compliance	632
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	633
12 Planned Unit Amounts - Definition	634
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	634
DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	637
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	637
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	637
3 Need(s) addressed by the intervention.....	637
4 Result indicator(s).....	637
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	638
6 Identification of relevant baseline elements	640
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	640
8 Information regarding State aid assessment	640
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	641
10 WTO compliance	641
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	641
12 Planned Unit Amounts - Definition	642
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	642
DR-17 - Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației.....	645
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	645
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	645
3 Need(s) addressed by the intervention.....	645
4 Result indicator(s).....	645
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	645
6 Identification of relevant baseline elements	649
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	649
8 Information regarding State aid assessment	649
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	649
10 WTO compliance	650
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	650
12 Planned Unit Amounts - Definition	651
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	651
DR-18 - Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	654
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	654
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	654
3 Need(s) addressed by the intervention.....	655
4 Result indicator(s).....	655
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	655
6 Identification of relevant baseline elements	658
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	658
8 Information regarding State aid assessment	661
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	661
10 WTO compliance	662
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	662
12 Planned Unit Amounts - Definition	663
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	663

DR-19 - Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere	666
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	666
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	667
3 Need(s) addressed by the intervention	667
4 Result indicator(s)	667
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	667
6 Identification of relevant baseline elements	669
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	669
8 Information regarding State aid assessment	669
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	670
10 WTO compliance	670
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	670
12 Planned Unit Amounts - Definition	671
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	671
DR-20 - Modernizarea infrastructurii de irigații.....	673
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	673
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	673
3 Need(s) addressed by the intervention	673
4 Result indicator(s)	673
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	673
6 Identification of relevant baseline elements	676
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	676
8 Information regarding State aid assessment	676
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	676
10 WTO compliance	676
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	677
12 Planned Unit Amounts - Definition	678
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	678
DR-21 - Înființarea sistemelor de irigații.....	681
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	681
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	681
3 Need(s) addressed by the intervention	681
4 Result indicator(s)	681
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	681
6 Identification of relevant baseline elements	683
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	684
8 Information regarding State aid assessment	684
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	684
10 WTO compliance	684
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	684
12 Planned Unit Amounts - Definition	685
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	685
DR-22 - Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă.....	687
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	687
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	687
3 Need(s) addressed by the intervention	687
4 Result indicator(s)	687
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	687
6 Identification of relevant baseline elements	689
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	689
8 Information regarding State aid assessment	689
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	689
10 WTO compliance	690
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	690

12 Planned Unit Amounts - Definition	691
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	691
DR-23 - Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural	694
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	694
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	694
3 Need(s) addressed by the intervention	694
4 Result indicator(s)	694
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	694
6 Identification of relevant baseline elements	696
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	696
8 Information regarding State aid assessment	697
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	697
10 WTO compliance	697
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	697
12 Planned Unit Amounts - Definition	698
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	698
DR-24 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole	701
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	701
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	701
3 Need(s) addressed by the intervention	701
4 Result indicator(s)	701
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	701
6 Identification of relevant baseline elements	703
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	703
8 Information regarding State aid assessment	703
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	703
10 WTO compliance	704
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	704
12 Planned Unit Amounts - Definition	705
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	705
INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up.....	708
DR-25 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	708
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	708
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	708
3 Need(s) addressed by the intervention	708
4 Result indicator(s)	708
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	708
6 Identification of relevant baseline elements	710
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	710
8 Information regarding State aid assessment	711
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	711
10 WTO compliance	711
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	711
12 Planned Unit Amounts - Definition	712
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	712
RISK(76) - Instrumente de gestionare a riscurilor	714
DR-26 - Contribuții financiare la plata primelor de asigurare	714
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	714
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	714
3 Need(s) addressed by the intervention	714
4 Result indicator(s)	714
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	714
6 Identification of relevant baseline elements	715
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods	715
8 Information regarding State aid assessment	715

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	716
10 WTO compliance	717
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	717
12 Planned Unit Amounts - Definition	718
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	718
DR-27 - Instrumentul national de sprijin al fermierilor afectati de pierderi ale productiei agricole	720
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	720
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	720
3 Need(s) addressed by the intervention	720
4 Result indicator(s).....	720
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	720
6 Identification of relevant baseline elements	721
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	721
8 Information regarding State aid assessment	722
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	722
10 WTO compliance	723
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	724
12 Planned Unit Amounts - Definition	725
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	725
COOP(77) - Cooperare	728
DR-28 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol	728
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	728
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	728
3 Need(s) addressed by the intervention	728
4 Result indicator(s).....	728
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	728
6 Identification of relevant baseline elements	730
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	730
8 Information regarding State aid assessment	731
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	731
10 WTO compliance	731
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	731
12 Planned Unit Amounts - Definition	732
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	732
DR-29 - Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI.....	734
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	734
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	734
3 Need(s) addressed by the intervention	734
4 Result indicator(s).....	734
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	734
6 Identification of relevant baseline elements	736
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	736
8 Information regarding State aid assessment	737
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	737
10 WTO compliance	737
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	737
12 Planned Unit Amounts - Definition	738
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	738
DR-30 - LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității.....	740
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension	740
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	740
3 Need(s) addressed by the intervention	740
4 Result indicator(s).....	740
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	740

6	Identification of relevant baseline elements	744
7	Form and rate of support/amounts/calculation methods	744
8	Information regarding State aid assessment	744
9	Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	745
10	WTO compliance	746
11	Contribution rate(s) applicable to this intervention	746
12	Planned Unit Amounts - Definition	747
13	Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	747
KNOW(78)	- Knowledge exchange and dissemination of information	750
DR-31	- Transfer de cunoștințe.....	750
1	Territorial scope and, if relevant, regional dimension	750
2	Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	750
3	Need(s) addressed by the intervention	750
4	Result indicator(s).....	750
5	Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	750
6	Identification of relevant baseline elements	753
7	Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	753
8	Information regarding State aid assessment	754
9	Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	754
10	WTO compliance	754
11	Contribution rate(s) applicable to this intervention	754
12	Planned Unit Amounts - Definition	755
13	Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	755
DR-32	- Consiliere în afaceri agricole	758
1	Territorial scope and, if relevant, regional dimension	758
2	Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	758
3	Need(s) addressed by the intervention	758
4	Result indicator(s).....	758
5	Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	758
6	Identification of relevant baseline elements	761
7	Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	761
8	Information regarding State aid assessment	761
9	Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	761
10	WTO compliance	761
11	Contribution rate(s) applicable to this intervention	762
12	Planned Unit Amounts - Definition	763
13	Planned Unit Amounts - Financial table with outputs	763
6	Financial plan.....	767
6.1	Overview table.....	767
6.2	Detailed financial information and breakdown per intervention and planning of output (TO BE FINALIZED)	770
6.2.1	Direct Payments	770
6.2.2	Sectoral	778
6.2.3	Rural Development	782
7	Sistemul de guvernare și coordonare	810
7.1	Identificarea organismelor de guvernare și coordonare + a organismelor de control.....	810
7.2	Descrierea sistemului de monitorizare și de raportare	812
7.3	Informații privind sistemul de control și sancțiunile	814
7.3.1	IACS - Integrated Administration and Control System.....	814
7.3.1.1	All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023	815
7.3.1.1.1	Identification system for agricultural parcels (LPIS).....	815
7.3.1.1.2	Geo-spatial (GSA) and an animal-based application system (GSA)	815
7.3.1.1.3	Are you applying an automatic claim system (in the meaning of Article 65(4)(f)) of the HZR?.....	816

7.3.1.1.4 Area monitoring system (AMS).....	816
7.3.1.1.6 System for the identification and registration of payment entitlements, where applicable	816
7.3.1.1.7 System for the identification and registration of animals in the meaning of article 65(4)(c) [Article 66(1)(g) HZR]	816
7.3.2 Non-IACS	816
7.3.2.1 Brief description on the penalty system for non-IACS interventions in line with the principles of effectiveness, proportionality and dissuasiveness	816
7.3.2.2 Brief description of the control system for non-IACS (control methods, cross-checks, durability of investments and related ex-post checks, etc)	816
7.3.2.3 Public procurement rules?.....	817
7.4 Condiționalitate.....	817
7.4.1 Control system for conditionality	817
7.4.1.1 Description of the control system for conditionality	817
7.4.1.2 Types of checks.....	818
7.4.2 Penalty system for conditionality.....	820
7.4.2.1 Description on the penalty system for conditionality	820
7.4.2.2 Definition and application of ‘reoccurrence’ (calculation and time span covered):.....	820
7.4.2.3 Definition and application of ‘intentionality’	820
7.4.3 Indication of the application of a simplified control system for small farmers	820
7.4.4 Competent control bodies responsible for the checks of conditionality practices, statutory management requirements	821
7.5 Social conditionality	823
7.5.1 Description of the control system for social conditionality	823
7.5.2 Description on the penalty system for social conditionality	823
8 Modernisation: AKIS and digitalisation	824
8.1 AKIS	824
8.1 Overall envisaged organisational set-up of the improved AKIS	824
8.2 Descrierea modului în care serviciile de consiliere, rețelele de cercetare și rețeaua PAC vor colabora în cadrul AKIS [articolul 114 litera (a) punctul (ii)].....	826
8.3 Descrierea organizării tuturor consilierilor agricoli în conformitate cu cerințele menționate la articolul 15 alineatul (2), la articolul 15 alineatul (3) și la articolul 15 alineatul (4).....	828
8.4 Description of how innovation support is provided as referred to in Article 114(a)(ii)	828
8.5 Strategia de digitalizare [articolul 114 litera (b)].....	829
Annexes.....	831
Annex I on the ex-ante evaluation and the strategic environmental assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC	831
1. Summary of ex-ante evaluation process and results	831
2. Recommendations of the ex-ante evaluation and SEA and how they have been addressed	832
3. Ex-ante evaluation report.....	832
4. Strategic environmental assessment report.....	832
Annex II on the SWOT analysis	832
Annex III on the consultation of the partners	832
Annex IV on the crop-specific payment for cotton (where relevant)	832
Annex V on the additional national financing provided within the scope of the CAP Strategic Plan ..	833
Annex VI on transitional national aid (where relevant).....	834
Other annex: Consistency with and contribution to the Union targets for 2030	834
National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of nutrient losses, while ensuring no deterioration in soil fertility	834
National contribution to the EU 2030 target of 10% of agricultural area under high-diversity landscape features.	834
National contribution to the EU 2030 target of 25% of the EU’s agricultural land under organic farming.....	834
National contribution to the EU 2030 targets of 50% reduction of the overall use and risk of chemical pesticides, and use of more hazardous pesticides	834

National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of sales of antimicrobials for farmed animals and in aquaculture.....	834
National contribution to the EU 2025 target to roll-out of fast broadband internet in rural areas to achieve the objective of 100% access	834
DOCUMENTS.....	835

1 Declarație strategică

România pune în practică PAC post 2023 prin intermediul Planului Național Strategic (PNS) prin măsuri de dezvoltare a unui sector agricol rezilient și durabil, cu accent pe asigurarea veniturilor echitabile fermierilor, respectarea angajamentelor de mediu prin remunerarea fermierilor care contribuie la protejarea mediului peste cerințele nivelului de bază, pe dezvoltarea sectoarelor deficitare și o dezvoltare socioeconomică coerentă a mediului rural în baza unei strategii a intervenției fundamentată pe identificarea nevoilor.

PNS al României se va concentra pe atingerea următoarelor obiective:

I. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară, creșterea viabilității fermelor prin stabilizarea veniturilor fermierilor și eliminarea discrepanțelor și disparităților între categorii de ferme

Sprijinul acordat sectorului agricol se concentrează pe abordarea și atenuarea dezavantajelor structurale, în vederea consolidării și restructurării, care să permită atingerea unui nivel optim de viabilitate al fermelor. Totodată, prin sprijinul acordat prin Pilonul I, se urmărește o revitalizare a sectorului de creșterea animalelor și prin stimularea utilizatorilor de suprafețe agricole să practice o agricultură durabilă în exploatarea suprafețelor prin pășunat.

Fermierii vor avea acces la resurse financiare și un nivel echitabil al plăților directe asigurat și prin sprijinul redistributiv complementar pentru venit, dar și prin plățile cuplate de producție. Pentru a compensa decalajul valorii subvenției față de media europeană se vor acorda în continuare de Ajutoare Naționale Tranzitorii.

Intervențiile se vor concentra atât pe sprijinirea sectorului vegetal cât și zootehnic, pentru acoperirea deficitelor în anumite sectoare, fiind acordată o importanță deosebită sectorului de plante proteice. Sprijinul complementar pentru venit va fi de 15% din valoarea plăților directe.

De asemenea, un nivel al plăților suficient pentru ecoscheme (29% FEAGA), angajamente de mediu și climă și agricultură ecologică și bunăstarea animalelor (36% FEADR) asigură o plată suplimentară fermierilor, care să compenseze depășirea cerințelor minime obligatorii. Fermierii sunt stimulați să adopte practici agricole benefice pentru climă și mediu, respectiv: îmbunătățirea calității și protejarea solului prin rotația și diversificarea culturilor, inclusiv culturi leguminoase și reducerea lucrărilor, gestionarea durabilă a nutrienților, contribuția la protejarea biodiversității, menținerea și adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure protecția antierozională a solului, managementul eficient al resurselor naturale, protecția resurselor de apă împotriva poluării și creșterea biodiversității, precum și obținerea de produse agro-alimentare cu valoare adăugată, inclusiv din perspectiva asigurării sănătății consumatorului.

Un alt aspect la fel de important este creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor pentru a face față impactului negativ al factorilor climatici care va fi asigurată prin abordarea integrată a unor instrumente de gestionare a riscurilor finanțate din ambii piloni ai PAC.

II. Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității sectorului agro-alimentar prin intensificarea cooperării, încurajarea investițiilor colective, modernizarea, restructurarea fermelor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității concomitent cu dezvoltarea, modernizarea industriei alimentare

PNS urmărește stimularea cooperării și a consolidării formelor asociative în vederea orientării lor către performanță, obținerea unor produse mai competitive, aspect care va îmbunătăți poziția fermierilor în lanțul valoric, echilibrarea balanței comerciale și integrarea pe verticală a acestora în lanțul valoric (procesare, distribuție, comercializare).

Totodată, se vizează restructurarea și modernizarea fermelor în scopul creșterii productivității. PNS adresează nevoia de investiții la nivel de fermă, în special în anumite sectoare care au început să se dezvolte în urma infuziilor de capital din FEADR, cum ar fi legumicultură, pomicultură, zootehnie, concomitent cu creșterea investițiilor în agricultura de precizie, digitalizare instrumente esențiale pentru sustenabilitate și competitivitate.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și eficientizării utilizării resursei de apă, se urmărește înființarea, dar și extinderea și/sau modernizarea infrastructurii eficiente de irigații necesare pentru a reduce dependența producțiilor agricole de condițiile meteo.

Din perspectiva competitivității, industria alimentară din România are încă decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor alimentare în raport cu capacitatea de producție a produselor agricole autohtone, aspect observat prin exportul de materii prime și importul de alimente procesate. Astfel, PNS vizează investiții în unități de procesare, dezvoltate în principal de către forme asociative, cu un nivel investițional suficient pentru a realiza capacități de prelucrare a materiei prime care să conducă la o ofertă sporită de produse cu valoare adăugată, la echilibrarea balanței comerciale și eliminarea deficitelor existente în anumite sectoare.

La nivel sectorial, se va urmări creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor legume-fructe, apicol, viticultură atât prin investițiile din FEADR cât și prin intervențiile sectoriale din FEAGA.

III. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural prin atragerea și susținerea tinerilor și facilitarea dezvoltării afacerilor precum promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale

Agricultura României se confruntă cu un grad ridicat de îmbătrânire în rândul fermierilor și prin PNS propune o abordare integrată de sprijinire a reîntineririi generațiilor, ce vizează acordarea de plăți directe pentru tinerii fermieri, dar și intervenții dedicate instalării tinerilor și dezvoltării fermelor acestora.

PNS vizează crearea și dezvoltarea afacerilor neagricole la scară mică, ca sursă importantă de locuri de muncă și obținere de venituri, conducând la sporirea gradului de atractivitate al zonelor rurale, reducerea disparităților dintre urban și rural, precum și a fenomenului de migrație către urban manifestat în mod special în rândul tinerilor. Diversificarea economică prevede o creștere a ocupării forței de muncă și a veniturilor gospodăriilor agricole, contribuind la un mai bun echilibru teritorial socio-economic și la o dezvoltare durabilă în zonele rurale.

Îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică inclusiv infrastructura agricolă conduce la îmbunătățirea a calității vieții în zonele rurale.

În plus, accentul pus în PNS pe consolidarea LEADER este important din perspectiva dezvoltării echilibrate a teritoriilor care să răspundă nevoilor identificate la nivelul comunităților locale. GAL-urile, prin natura structurii lor și a rolului pe care îl joacă în teritoriu vor facilita atragerea de finanțări din mai multe surse/fonduri/programe pentru o dezvoltare locală eficientă și integrată.

În cadrul PNS obiectivele de mediu sunt esențiale în implementarea PAC, acestea se vor axa pe contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum și pe contribuția la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor.

Din perspectiva transpunerii obiectivelor Green Deal și Farm to Fork, în obiectivele specifice ale PNS, se va oferi un cadru adecvat pentru dezvoltarea unor modele de producție bazate pe creșterea valorii

adăugate pe întreg lanțul alimentar și a modului în care provocările legate de climă și mediu se pot transforma în oportunități.

Cu toate acestea, creșterea nivelului de ambiție propusă de Green Deal va fi urmărită prin păstrarea unui echilibru în planificarea PNS în raport cu impactul de mediu al activităților agricole. Astfel, țintele propuse vor fi asigurate din perspectiva obiectivelor de mediu stabilite, fără însă a pune în pericol asigurarea hranei și siguranța alimentară.

Prin continuarea aplicării standardelor superioare de bunăstare a animalelor, exploatațiile beneficiare de sprijin contribuie la garantarea îmbunătățirii condițiilor de creștere și a sănătății animalelor, reducerea impactului de mediu și creșterea siguranței alimentare, îmbunătățirea calității produselor, dar și la menținerea și crearea de locuri de muncă.

Ca element de noutate, PNS va aplica AKIS, un concept nou pentru România care, alături de serviciile de formare profesională și consiliere, face parte din categoria intervențiilor orizontale necesare pentru dezvoltarea agriculturii în viitor având în vedere provocările care ne așteaptă (schimbări climatice, digitalizare, agricultură de precizie etc.).

2 Assessments of needs and intervention strategy, including target plan and context indicators

2.1 Evaluarea nevoilor și a strategiei de intervenție

Cod	Titlul	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da	X	X								
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da	X	X								
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da	X	X								
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da		X								
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da		X								X
06	Nevoia de creștere a cooperării între actorii din lanțul alimentar	Grad ridicat	Da		X								
07	Dezvoltarea/modernizarea/retehnologizarea industriei alimentare în mod sustenabil	Grad ridicat	Da								X		
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.		X					X			
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicole, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da		X	X					X		
10	Susținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da			X							
11	Sprijinirea dezvoltării modelelor de producție bazate pe valoare adăugată mare	Grad scazut	Parțial			X							
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar	Grad ridicat	Da			X							
13	Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale	Grad mediu	Da			X							
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da				X	X					
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da				X	X					
16	Menținerea sau adoptarea unor practici silvice, utilizarea de echipamente cu impact de mediu redus	Grad scazut	Da				X						
17	Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice	Grad scazut	Da				X						
18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da					X					
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial					X	X				

Cod	Titlul	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apa	Grad mediu	Da					X					
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da					X	X				
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da						X				
23	Întinerirea generațiilor de fermieri	Grad ridicat	Da							X			
24	Susținerea egalității de gen prin promovarea implicării populației feminine în antreprenariat	Grad mediu	Parțial							X			
25	Creșterea accesului tinerilor la terenuri agricole	Grad mediu	Parțial							X			
26	Sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor montane din România	Grad mediu	Da							X			
27	Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul neagricol în zonele rurale	Grad mediu	Da								X		
28	Sprijinirea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității	Grad scazut	Da								X		
29	Asigurarea infrastructurii de bază, accesului la TIC și îmbunătățirea calității vieții rurale	Grad mediu	Parțial								X		
30	Sprijinirea activităților neagricole pentru creșterea veniturilor rurale alternative	Grad mediu	Da								X		
31	Reducerea sărăciei, promovarea incluziunii sociale și a nediscriminării	Grad scazut	Da								X		
32	Asigurarea de capital, tehnologie în silvicultură și susținerea unui management durabil al padurilor	Grad ridicat	Parțial								X		
33	Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural, material și imaterial	Grad mediu	Da								X		
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da								X	X	
35	Sprijinirea dezvoltării durabile a ruralului montan și a ruralului ITI Delta Dunării	Grad scazut	Parțial								X		
36	Adoptare tehnologii/tehnici pentru limitarea utilizării antibioticelor/ingrasamintelor chimice	Grad scăzut	Da									X	
37	Dezvoltarea sectorului agroalimentar, obținerea de alimente sigure și nutritive, în mod sustenabil	Grad scăzut	Da									X	
38	Îmbunătățirea răspunsului agriculturii la cerințele societății privind deșeurile alimentare	Grad mediu	Parțial									X	
39	Asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a animalelor	Grad mediu	Da									X	
40	Nevoia de conștientizare și încurajare a consumului de alimente sănătoase/nutritive	Grad scăzut	Parțial									X	
41	Nevoia de creștere a gradului de instruire a fermierilor	Grad mediu	Da										X

Cod	Titlul	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
42	Îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural	Grad scăzut	Da										X
43	Nevoia de a crea și consolida un sistem integrat AKIS	Grad mediu	Da										X
44	Nevoia formării fermierilor pentru aplicarea unor metode agricole durabile	Grad mediu	Da										X
45	Nevoia de consolidare a serviciilor de consiliere agricolă în cadrul AKIS	Grad mediu	Da										X
46	Promovarea proiectelor de inovare interactivă de tip „test before invest”	Grad mediu	Da										X
47	Nevoia de introducere și consolidare a inovării interactive a tuturor actorilor socio-economi	Grad mediu	Da										X
48	Nevoia de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale	Grad mediu	Parțial										X

Având în vedere problemele structurale ale sectorului agricol românesc, este nevoie ca sprijinul să se concentreze, în principal, pe abordarea și atenuarea dezavantajelor structurale, în vederea consolidării și restructurării, care să permită atingerea unui nivel optim de viabilitate la nivelul fermelor și formelor asociative.

Conform analizei SWOT, în România, segmentul preponderent este cel al fermelor de dimensiuni mici/mijlocii, care utilizează o parte semnificativă a suprafeței agricole. Având în vedere dimensiunile reduse ale exploatațiilor, lipsa de capital și volatilitatea veniturilor, aceste categorii de ferme denotă vulnerabilitate crescută atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere al adaptării/răspunsului lor la efectele schimbărilor climatice.

Astfel, fermele mici și mijlocii care produc pentru piață sub o formă de organizare economică, în special fermele de familie au nevoie de un sprijin financiar conjugat, sub forma subvențiilor, a intervențiilor sub formă de sprijin pentru investiții, accesului la consultanță și noi tehnologii, pentru a evita abandonul activităților agricole, pentru facilitarea accesului pe piață și realizarea de investiții și de sprijin pentru procesarea și comercializarea produselor realizate, factori care vor conduce la stabilizarea și creșterea nivelului veniturilor.

Fermierii în general, iar fermieri mici și mijlocii în mod special, au nevoie de acces la resurse financiare și asigurarea unui nivel echitabil al plăților directe decuplate și cuplate de producție prin Politica Agricolă Comună a Uniunii, iar pentru a compensa decalajul valorii subvenției din RO față de media europeană vor trebui acordate în continuare Ajutoarele Naționale Tranzitorii.

Totodată, se impune ca fermele mici și mijlocii să primească o finanțare mai consistentă prin intermediul aplicării plăților redistributive pentru sprijinirea veniturilor.

În același timp, este necesară susținerea, în continuare, a fermelor vegetale, zootehnice sau mixte, competitive, care contribuie direct la securitatea și siguranța alimentară, creează noi locuri de muncă, asigură incluziunea socială și pot contribui direct la obiectivele Strategiei „De la Fermă la Consumator” etc.

Totodată, un nivel atractiv al plăților pentru ecoscheme, angajamente de mediu și climă, producția agricolă ecologică, asigură o plată suplimentară fermierilor, care să compenseze depășirea cerințelor minime obligatorii, fiind stimulați să adopte practici agricole benefice pentru climă și mediu.

Plățile directe decuplate acționează ca un tampon împotriva volatilității veniturilor, dar cu toate acestea, există diferențe între sectoarele agricole.

În plus, comparativ cu alte sectoare ale economiei, în sectorul agricol se înregistrează venituri mai mici, ceea ce poate avea ca și consecință abandonarea activităților agricole în favoarea altor tipuri de activități economice.

Pentru a face față dificultăților cu care se confruntă anumite sectoare, fermierii au în continuare nevoie de sprijin cuplat pentru venit, sprijin care va conduce la îmbunătățirea competitivității, a sustenabilității și calității produselor furnizate.

Sprijinul direcționat pentru fermele mici și mijlocii poate contribui la evitarea abandonului activităților agricole, prevenirea migrației din mediul rural și a depopulării satelor, reînnoirea generațiilor în managementul fermelor, menținerea locurilor de muncă în sectorul agroalimentar pe întreg teritoriul contribuind astfel la consolidarea vieții socio-economice în zonele rurale.

România prezintă anumite caracteristici structurale asemănătoare cu cele ale sectoarelor agricole din celelalte state membre UE, dar este unică prin mărimea decalajului dintre categoria fermelor mari și aceea a fermelor mici, precum și prin prevalența fermelor care practică agricultura pentru obținerea bunurilor de autoconsum.

Specificitatea agriculturii din RO, caracterizată prin polaritatea între ferme de dimensiuni foarte mari și foarte mici, inclusiv decalaje importante în ritmul de creștere al venitului în raport cu mărimea fermelor, exprimă o vulnerabilitate din punct de vedere economic al fermelor de dimensiuni mici, medii și a fermelor de familie.

În acest context, se impun măsuri de sprijin pentru evitarea abandonului activităților agricole, pentru asigurarea accesului pe piață și realizarea de investiții, factori care vor conduce la stabilizarea și creșterea nivelului veniturilor.

Restructurarea fermelor care să producă pentru piață sub o formă de organizare economică, consolidarea fermelor, precum și încurajarea acestora de a se asocia sub diferite forme (cooperative sau grupuri de producători sau parteneriate informale/formale pentru asigurarea lanțurilor scurte agroalimentare) contribuie la creșterea puterii de reprezentare a acestora pe lanțul de producție, fapt care se va reflecta ulterior în stabilizarea și creșterea nivelului veniturilor.

În plus, un aspect care se impune a fi abordat este nevoia de conștientizare a fermierilor asupra oportunităților pe care le oferă parteneriatul cu alți actori implicați în sectorul agro-alimentar (ex. institute de cercetare, instituții de învățământ, unități de procesare) și implicarea lor în acestea pentru dezvoltarea unor aplicații, procese și produse inovatoare.

Abordarea acestei nevoi specifice va asigura noi oportunități pentru facilitarea restructurării fermelor, dezvoltarea și integrarea fermelor pe piață.

Este necesară o abordare mai intensă a conceptului de cooperare, atât sectorial cât și local între fermieri, în cadrul cooperativelor, a grupurilor și organizațiilor de producători, pentru a-și îmbunătăți și adapta producția la cerințele pieței (inclusiv pentru aspecte legate de aprovizionare, depozitare, condiționare, procesare, cantitate și calitate) și pentru a-și comercializa produsele împreună, optimizându-și în acest mod costurile.

Formele asociative pot juca un rol important în rezolvarea problemelor de management cu care se confruntă fermele și în construirea de mijloace de creștere a venitului acestora. Sprijinul pentru înființarea de grupuri de producători, organizații de producători în sectorul agricol și cooperative va contribui la reducerea dezavantajelor structurale, la consolidarea poziției pe piață a fermierilor și la combaterea practicilor comerciale neloiale.

Sectorul agricol prezintă un risc inerent și este imperativ necesar ca fermierii să aibă la dispoziție diferite instrumente pentru a face față pierderilor de producție (cum ar fi cele care rezultă în urma fenomenelor climatice sau a bolilor animalelor și ale plantelor) și volatilității prețurilor.

Astfel, este necesară implementarea unor instrumente pentru gestionarea riscurilor de către fermieri și de răspuns la situații de criză. Pe lângă plățile directe care pot avea un impact semnificativ asupra stabilizării veniturilor, pentru anumiți fermieri se pot include instrumente de prevenire obligatorii sau condiționate, menite să îi ajute pe fermieri să își sporească reziliența.

În România, în general, resursele naturale sunt în stare bună, însă sistemele de management al riscului și serviciile prin care riscurile potențiale pot fi aplanate sunt insuficiente. Chiar și fermele comerciale au, în mare parte, o bază materială insuficientă și sunt dotate inadecvat pentru a face față riscurilor climatice, evenimentelor climatice nefavorabile sau a evenimentelor catastrofale. Majoritatea fermelor nu sunt dotate cu sisteme de avertizare/protecție împotriva efectelor climatice adverse, care au menirea de a preîntâmpina pagubele produse de fenomenele meteo extreme și respectiv, atacuri de boli sau dăunători.

În mod similar, existența unor instrumente de sprijin pentru prevenția și reducerea efectelor acestor fenomene și refacerea producției agricole conduce la creșterea biosecurității fermelor și la reducerea riscului de abandon a activității prin refacerea potențialului agricol al fermelor, prevenirea bolilor și dăunătorilor pentru plante și animale (PPA, altele).

Este nevoie de un sistem eficient de management al riscurilor, dar și de investiții în infrastructura agricolă și modernizarea exploatațiilor din perspectiva gestiunii riscurilor climatice, cum ar fi în sectorul de legume–fructe (sisteme de protecție a culturilor adaptate la fenomenele climatice cu care se confruntă agricultura românească) și sectorul vitivinicol, în vederea atenuării gradului de vulnerabilitate în fața amenințărilor externe de tipul fenomenelor climatice extreme.

În contextul situației actuale privind schimbările climatice se constată creșteri ale temperaturii medii anuale ce amplifică fenomenele climatice extreme (secetă, inundații etc.).

Infrastructura de irigații din România nu este total adaptată din punct de vedere al eficienței utilizării resurselor. Infrastructura secundară este încă deficitară din punct de vedere al adaptării și modernizării din perspectiva utilizării eficiente a resursei de apă.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și îmbunătățirea rezilienței mediului la acestea, este necesară înființarea, extinderea și/sau modernizarea amenajărilor de irigații, promovarea de tehnologii și practici noi de management agricol pentru gestionarea fenomenului de creștere al incidenței atacurilor dăunătorilor și bolilor (ex. utilizarea rațională a îngrășămintelor și a substanțelor de protecția plantelor), adoptarea de măsuri pentru managementul riscului, înființarea de perdele forestiere de protecție a câmpului și informarea fermierilor cu privire la cele mai bune practici agricole, spre exemplu cu privire la soiurile utilizate, consumul de apă sau utilizarea eficientă a inputurilor.

De asemenea, prin lucrările de combatere a eroziunii solului se va urmări prevenirea și diminuarea degradării terenurilor agricole prin eroziune de suprafață și adâncime, asigurând-se condiții favorabile de utilizare a terenurilor.

04 - Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității

În vederea îmbunătățirii performanțelor economice și, totodată, consolidării exploatațiilor agricole, sunt necesare investiții, aplicarea de noi tehnologii care să vizeze îmbunătățirea calității produselor obținute, promovării economiei circulare în scopul reducerii costurilor de producție și creșterii competitivității, cât și promovarea formelor asociative ca soluție a problemelor structurale și accesul la piață.

Agricultura RO are un grad de dotare insuficient al exploatațiilor mici și mijlocii, iar acesta scade proporțional cu scăderea dimensiunii exploatației, efectele reflectându-se în performanța generală a fermei, cât și în menținerea pe piață.

Astfel, este nevoie de dotarea fermelor cu utilaje și echipamente performante, în vederea facilitării fluxurilor optime de producție, inclusiv sisteme de irigații moderne, în scopul creșterii productivității acestora.

Prin urmare, nevoia de investiții în echipamente, mașini, utilaje, spații post-recoltare și condiționare, mijloace de producție, procesare și valorificare este încă de actualitate cu atât mai mult la anumite sectoare care au început să se dezvolte în urma infuziilor de tip grant din FEADR, cum ar fi sectorul pomicol.

În sectorul zootehnic se identifică nevoia de modernizare a fermelor, cu impact în creșterea efectivelor în sectoarele deficitare.

Fermele înregistrează un deficit de dotare cu tehnologii inovative ce permit o dezvoltare rezilientă și competitivă.

05 - Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare

Sectorul agricol trebuie să intre în era digitală, într-un efort de a răspunde nevoilor de nutriție în creștere la nivel mondial și pentru a răspunde provocărilor, toate acestea pe fondul creșterii populației, ceea ce va conduce la creșterea cererii pentru produsele agricole.

Având în vedere nevoia de a produce mai mult într-un mod sustenabil, agricultura de precizie poate deveni un instrument esențial pentru sustenabilitatea sectorului agricol și pentru creșterea competitivității.

Utilizarea de tehnologii inovatoare este reflectată în efectele socio-economice cum ar fi: creșterea producției, îmbunătățirea condițiilor de lucru ale fermierilor, menținerea structurii solului, conservarea și îmbunătățirea caracteristicilor solului, creșterea rezervei de apă din sol, reducerea cheltuielilor cu irigarea culturilor, reducerea cheltuielilor cu administrarea produselor de protecția plantelor și a îngrășămintelor chimice, utilizarea de material genetic rezistent la secetă și la anumite boli și dăunători etc.

Având în vedere că adoptarea pe scară largă a noilor tehnologii și/sau a noilor practici agricole durează, de obicei, schimbul de cunoștințe de la fermier la fermier, dar și între comunitățile de fermieri cu sprijinul terților, cum ar fi formele asociative din sectorul agricol, organizații de fermieri, organizații ale societății civile locale, unități de cercetare-dezvoltare agricolă sau autoritățile publice, este adesea foarte util și necesar.

06 - Nevoia de creștere a cooperării între actorii din lanțul alimentar

Având în vedere datele furnizate în analiza SWOT privind situația actuală a asocierii din sectorul agro-alimentar, este necesară o abordare mai intensă a conceptului de cooperare, în vederea integrării producției primare în lanțul alimentar, prin intermediul cooperativelor, a grupurilor și organizațiilor de producători și unități de procesare pentru a adapta producția la cerințele pieței.

Numărul relativ scăzut de forme asociative viabile economic, timpul necesar de a se adapta eficient la cerințele pieței, cooperarea deficitară cu alți actori din lanțul alimentar sunt impedimente care trebuie depășite pentru consolidarea acestor structuri.

De asemenea, informațiile insuficiente la nivelul fermierului, atât cele din avalul lanțului alimentar cu privire la prețuri, producție, consum și stocuri, cât și cele aferente accesului la tehnologii inovative, conduc la concluzia că stimularea asocierii fermierilor cu alți actori din lanț (procesatori, comercianți, distribuitori, institute de cercetare etc.) și organizarea în forme asociative sau constituirea de parteneriate va contribui la creșterea rezilienței față de volatilitatea pieței, într-o manieră mai eficientă diminuând impactul economic negativ generat de pandemii, epizootii și calamități naturale cu care se confruntă România.

Capitalizarea rămâne, însă, cea mai grea barieră de depășit pentru formele asociative, în contextul în care majoritatea acestora au o bază materială insuficientă și nu dețin decât capital social. În plus, membrii cooperatori au nevoie la rândul lor de capitalizare pentru afacerile curente, ceea ce determină lipsa de lichidități pentru investiții ale cooperativelor.

Sprijinul pentru înființarea de grupuri de producători și organizații de producători în sectorul agricol, inclusiv în cel pomicol, va contribui la reducerea dezavantajelor structurale și la consolidarea poziției pe piață a fermierilor.

Cooperarea în parteneriate alături de instituții de cercetare și alți actori implicați va contribui la creșterea viabilității exploatațiilor prin aplicarea unor procese inovative și obținerea unor produse cu o accesibilitate crescută pe piață, mai ales pe piața locală prin intermediul lanțului scurt de aprovizionare.

Stimularea cooperării va contribui, totodată, la echilibrarea balanței comerciale a României, creșterea valorii adăugate a producției primare, consolidarea rolului fermierilor și integrarea pe verticală a acestora în lanțul valoric (procesare, distribuție, comercializare).

Cu toate că nivelul performanței din industria alimentară a crescut, există încă nevoie de restructurare, pentru a ajuta sectorul să rămână competitiv și să respecte standardele de siguranță alimentară și calitate a produselor și pentru a stabili verigi de comercializare eficiente între industria alimentară și fermieri și forme asociative. În România, sectorul de procesare a produselor agricole are nevoie de investiții, în special pentru modernizarea unităților existente cu echipamente și procese tehnologice inovatoare, inclusiv echipamente care să faciliteze aplicarea conceptului de economie circulară și care să determine creșterea productivității, productivitate care în momentul de față este scăzută raportat la UE28.

Din punct de vedere al competitivității, industria alimentară din România încă are decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor alimentare în raport cu capacitatea de producție a produselor agricole autohtone, aspect ce se poate observa din faptul că se exportă materii prime și se importă alimente procesate.

Astfel, este necesară concentrarea sprijinului pe acele produse agro-alimentare pentru care există producție de materii prime diversificate și pentru care există cerere pe piață, pentru realizarea unor capacități de procesare primară și procesare pentru obținerea produselor finite, dar și depozitare/stocare/condiționare care să asigure o valorificare la prețuri competitive în funcție de perioadă, atât în sectorul vegetal, cât și în cel zootehnic.

În acest sens, nevoia de investiții în spații de producție de mare capacitate și tehnologii moderne, dezvoltarea de noi produse, aplicarea practicilor și tehnologiilor inovatoare este mare în industria laptelui și a produselor lactate, în procesarea produselor horticole și cartofi, în industria cărnii, a produselor de panificație, dar și a produselor cu valoare adăugată mare - produse ecologice, produse înregistrate în sisteme de calitate europene (Indicație Geografică Protejată (IGP), Denumire de Origine Protejată (DOP), Specialitate Tradițională Garantată (STG), Denumire de Origine Controlată (DOC), produs montan etc.) și naționale.

Stimularea acestor domenii va conduce la îmbunătățirea productivității, creșterea competitivității și a sustenabilității unităților de procesare care respectă standardele UE (siguranță alimentară și trasabilitate), a operatorilor certificați ecologic care obțin produse ecologice, precum și creșterea ponderii pe piață a produselor autohtone cu valoare adăugată mare.

Totodată, fermele mari care produc pentru piață în sistem organizat trebuie să fie încurajate să proceseze materia primă, în vederea creșterii competitivității și a veniturilor, cu impact major social, cât și economic pentru comunitatea locală. În acest sens, este nevoie de integrarea producției fermierilor și a formelor asociative în lanțul agroalimentar.

De asemenea, folosirea de resurse și materii prime locale este un mijloc de stimulare a întreprinderilor rurale cu beneficii socio-economice multiple, inclusiv în perspectiva creșterii ponderii valorii adăugate brute din industria alimentară și agricultură.

Progresele realizate vor echilibra nevoia de procesare în raport cu capacitatea de producție internă cu efecte pozitive asupra balanței comerciale, mai ales în contextul unei piețe aflate în plină dezvoltare și a interesului crescut al consumatorului pentru alimente sănătoase cu impact redus asupra mediului.

În România, sursele de finanțare sunt mai puțin accesibile întreprinderilor din zonele rurale (în special celor nou înființate) și sectorului agricol în general. Fermierii și unitățile de procesare au nevoie, pentru realizarea investițiilor, de acces facil la sursele de finanțare, iar sistemele de creditare și garantare să fie adaptate permanent în raport cu nevoile sectorului de producție agricol și pentru procesare (din punctul de vedere al costurilor de finanțare și al garanțiilor). De asemenea, mulți tineri fermieri și start-up-uri se confruntă cu dificultăți în accesarea creditelor datorate fie educației financiare deficitare, fie lipsei istoricului de creditare care reprezintă un impediment major în finanțarea acestora de către instituțiile financiare.

În ciuda instrumentelor financiare implementate în perioadele de programare anterioare sectorul agricol și mediul rural, în general, prezintă în continuare un deficit major de finanțare pe fondul riscului ridicat asociat acestui sector, cât și a slabei capitalizări a fermelor și lipsa garanțiilor.

Îmbunătățirea accesului la sursele de finanțare ar sprijini fermele, inclusiv tinerii fermieri, formele asociative și IMM-urile cu activitate neagricolă din zona rurală, în procesul de modernizare, de orientare mai intensă în piață, inclusiv de participare la lanțuri scurte de aprovizionare, în procesul de achiziționare mai competitivă a input-urilor, de diversificare a producției și de îmbunătățire a operațiunilor și a viabilității generale. Instrumentele financiare sunt importante în mod specific atunci când fermele și unitățile de procesare demarează proiecte de investiții, având în vedere dificultatea acestor categorii de beneficiari de a-și asigura cofinanțarea privată.

Așadar, numeroase ferme au dificultăți în adoptarea de noi tehnologii din cauza mijloacelor financiare proprii insuficiente și a accesului redus la finanțare. De asemenea, numeroși fermieri cu exploatații de mici dimensiuni și/sau tineri nu sunt bancabili, atât în contextul înregistrării veniturilor, în cazul persoanelor fizice, dar și în general în ceea ce privește demonstrarea veniturilor, astfel încât să beneficieze de finanțare prin sistemul bancar.

Exploatațiile agricole, indiferent de dimensiunea economică, au nevoie de sprijin pentru a valorifica potențialul și a deveni competitive. Orientarea către piață a antreprenorilor va contribui substanțial la creșterea puterii financiare a acestora, însă pentru a fi competitivi pe piață, au nevoie de investiții în construcții, echipamente, utilaje, spații post-recoltare și condiționare, sisteme de sortare, calibrare, transport marfă, promovare, dar și de lichidități etc. De altfel, nevoia accesului la lichidități s-a accentuat pe fondul crizei sanitare provocate de pandemia COVID-19.

Îmbunătățirea accesului la sursele de finanțare ar sprijini fermele în procesul de modernizare și de orientare mai intensă înspre piață, inclusiv de participare la lanțuri scurte de aprovizionare, în procesul de achiziționare mai competitivă a input-urilor, de diversificare a producției și de îmbunătățire a operațiunilor și a viabilității generale. Astfel, este nevoie de instrumente financiare care să asigure soluții bancare adecvate la costuri sustenabile.

Totodată, pentru ca accesul la finanțare să crească este nevoie de educație financiară în rândul fermierilor, astfel încât relațiile cu instituțiile bancare și nebancare să fie mai bune.

A. Creșterea competitivității sectorului vitivinicol

Situația actuală a sectorului vitivinicol arată posibilitățile limitate ale producătorilor mici și mijlocii și nevoia continuă de sprijinire a acestora.

Plantațiile viticole îmbătrânite, schimbările climatice, atacurile bolilor și dăunătorilor, lipsa tehnologiilor moderne de producție și procesare, precum și deficitul de forță de muncă generează un interes tot mai scăzut al producătorilor din sectorul vitivinicol de a se dezvolta și de a ieși pe piață cu vinuri de bună calitate.

Schimbările climatice din ultimii ani, au avut efecte negative asupra producției de struguri pentru vin, prin urmare, finanțarea instalațiilor de irigare în cadrul plantațiilor viticole este imperios necesar.

Pentru eficientizarea procesului de producție și adaptarea continuă la cerințele pieței se impun investiții în active tangibile și intangibile, inclusiv pentru dezvoltarea produselor inovative.

În mod complementar nevoilor de investiții în acest sector, sunt necesare servicii de consultanță în viticultură și vinificație. Este necesară susținerea pregătirii unor specialiști în viticultură și oenologie, prin cursuri de scurtă durată.

Măsurile privind restructurarea și reconversia-modernizarea plantațiilor vitivinicole, alături de susținerea defrișărilor din motive fitosanitare, normarea încărcăturii de rod, precum și investițiile în tehnologii de producție a vinului, dar și facilități de procesare, infrastructura cramelor, împreună cu măsurile dedicate asigurării culturilor de viță de vie sunt necesare pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare a sectorului vitivinicol. În ceea ce privește vinurile românești, în ciuda calității deosebite a acestora, în continuare nu sunt suficient de vizibile pe piață, astfel încât măsura de promovare a vinurilor să fie continuată pentru a face cât mai vizibilă calitatea vinurilor pe piață.

Se identifică drept oportună posibilitatea înființării unor crame de capacitate mică, tip boutique, care vinifică și oferă spre vânzare producția unor plantații mici. În acest context, sprijinirea turismului vitivinicol ar putea constitui un ajutor foarte important pentru dezvoltarea brandului de țară/regiune, dar și pentru dezvoltarea zonelor rurale și susținerea economiei rurale în arealele viticole.

B. Legume- fructe

Organizațiile profesionale pe sectorul legume fructe au nevoie de un sprijin integrat și coerent care să vizeze atât creșterea competitivității pe baze sustenabile, creșterea calității produselor, valorificarea acestora prin lanțul scurt către piață și încurajarea asocierii în vederea valorificării și predictibilitatea producției în vederea comercializării.

În plus, în vederea adaptării la cerințele și exigențele pieței, elementele de cercetare, inovare și digitalizare sunt esențiale în consolidarea desfășurării activității organizațiilor.

În prezent, producția de legume cultivate în câmp, în sere și solarii are în mare parte un caracter sezonier și nu asigură necesarul de consum intern, diferența fiind acoperită din import.

Astfel, din cauza deficitului care se manifestă, în special, în perioada de extrasezon a producției este necesară încurajarea fermierilor în vederea obținerii unor producții și în extrasezon.

Deficiențele existente în prezent în sectorul producerii legumelor în România se datorează gradului redus de modernizare, din cauza ritmului scăzut al investițiilor, costuri tehnologice mari (energie termică/electrică și apă pentru irigație, fertilizare, tratamente fitosanitare, forța de muncă, ambalarea producției).

Astfel, îmbunătățirea infrastructurii de producție a dotărilor tehnice ale organizațiilor de producători de fructe și legume utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției la cerere, dar și optimizarea costurilor de producție sunt nevoi reale ale organizațiilor de producători.

Astfel, nevoia de sprijin în direcția orientării spre creșterea competitivității produselor sunt de natură să termine crearea de plus valoare producției de fructe și legume, concentrarea ofertei și îmbunătățirea infrastructurii rețelelor de comercializare.

Totodată, nevoia de stabilizarea a prețurilor de producție, planificarea producției și a ofertei, adaptarea la cererea pieței cu produse de calitate, cantitate, ritmicitate și termene de livrare scurte cu respectarea principiilor de trasabilitate sunt elemente cheie pentru organizațiile de producători care necesită susținere. Totodată, îmbunătățirea sau menținerea unor produse de calitate prin dezvoltarea metodelor de producție durabilă pentru combaterea dăunătorilor și a bolilor, utilizarea durabilă a produselor fitosanitare, implementarea sistemelor de calitate, sisteme de trasabilitate și certificare, schimbul de bune practici sunt necesare pentru consolidarea organizațiilor de producători.

Totodată, sprijinul OP care derulează PO este necesar a adopta măsuri de protecție a mediului și de atenuare a schimbărilor climatice și adaptare la acestea care conduc la conservarea solului, îmbunătățirea utilizării și a gospodăririi eficiente a apei, utilizarea energiei din surse regenerabile, reducerea emisiilor și a deșeurilor, utilizarea unor soiuri și a unor practici de gestionare adaptate la condițiile climatice aflate în schimbare.

C. Creșterea competitivității sectorului apicol

Apicultura reprezintă o componentă importantă a sectorului zootehnic și are potențialul de a contribui semnificativ la dezvoltarea economică a zonelor rurale, atât din punctul de vedere al producției și comercializării de miere, cât și din perspectiva dezvoltării altor produse apicole (reprezentând o sursă de venit suplimentară pentru populația din mediul rural).

În domeniul creșterii albinelor și realizării de produse apicole, există o tradiție îndelungată la nivel național, apicultura impunându-se ca ocupație de sine stătătoare.

Așadar, sustenabilitatea sistemului apicol implică atât măsuri de susținere, cât și de promovare și educare a consumatorilor de miere, inclusiv în rândul copiilor, toate acestea având un impact pozitiv atât asupra apicultorilor, cât și asupra populației, asigurând, totodată, o valorificare mai bună a produselor apicole, asigurarea trasabilității și în mod deosebit, menținerea interesului apicultorilor de a rămâne în sector și de a se dezvolta.

Totodată, se identifică și nevoia susținerii serviciilor de consiliere, asistență tehnică, training, informare și schimb de bune practici pentru apicultori și organizațiile de apicultori. Cea mai mare vulnerabilitate a sectorului apicol fiind reprezentată de atacul bolilor și dăunătorilor asupra familiilor de albine, în particular varoza, astfel încât sunt esențiale măsuri de combatere și prevenire a bolilor, repopularea stupilor, raționalizarea transumanței, dezvoltarea și utilizarea practicilor de management adaptate la schimbările climatice alături de creșterea competitivității și a inovării în sectorul apicol.

Diminuarea constantă a secreției de nectar provocată de utilizarea hibrizilor în exploatațiile de floarea-soarelui generează pierderi în rândul apicultorilor, implică nevoia de susținere a sectorului de cercetare în vederea obținerii de hibridi performanți capabili să nu îndepărteze polenizatorii.

Sectorul agroalimentar primar este fragmentat. În lanțul alimentar există mult mai mulți fermieri decât procesatori dar întreprinderile agricole sunt, în general, de dimensiuni mici. Concentrarea în industria alimentară și în sectorul comerțului cu amănuntul este mai mare decât în sectorul agricol, înzestrând actorii din aval cu o putere de negociere mai mare. Deși această evoluție nu este problematică în sine și poate duce la creșterea eficienței în lanț, abuzul de putere de negociere ar putea duce la practici comerciale neloiale în lanțul alimentar și la o eficiență mai scăzută a lanțului decât cea potențial realizabilă, cu atât mai mult cu cât informațiile fermierilor cu privire la nivelul prețurilor și evoluția lor în avalul lanțului de aprovizionare sunt limitate.

În contextul susținerii lanțurilor alimentare integrate în perioada 2014-2020, la nivelul fermei s-a încercat reducerea decalajului în termeni de metode de organizare și promovare care să permită orientarea fermierului către piață. Totuși, ponderea mică a valorii adăugate pe lanțul alimentar pentru fabricarea de alimente, băuturi precum și a serviciilor în sectorul agroalimentar în detrimentul valorii adăugate aferente producției primare arată că lanțul alimentar se oprește, de multe ori, la veriga de producție.

Acest aspect evidențiază pe de o parte nevoia de a consolida lanțurile alimentare existente, precum și de a înființa altele noi, în special lanțuri scurte alimentare, prin integrarea producției de materie primă cu procesarea și comercializarea cu precădere prin formele asociative, dar și IMM-uri.

Capacitatea de stocare/depozitare redusă precum și prima procesare, cu predilecție pentru legume-fructe și cartofi relevă nevoia de a înființa și dezvolta un sistem de colectare și depozitare adecvat, de mari capacități, care să vină atât în sprijinul fermierilor prin stimularea producției locale și o mai bună valorificare a acesteia, cât și a consumatorilor care pot beneficia de produse proaspete, calitative, păstrate în condiții adecvate.

De asemenea, s-a identificat necesitatea facilitării cooperării între producători, forme asociative, procesatori și comercianți în vederea unei mai bune valorificări și promovări a produselor cu valoarea adăugată mare, cu predilecție pe piața locală dar și în marile magazine de tip supermarket prin intermediul lanțurilor scurte, în special prin acțiuni de marketing și cercetare de piață. Totodată, bursele on-line pentru comercializarea legumelor și fructelor pot reprezenta un canal eficient de valorificare a produselor, reunind producătorii, procesatorii și comercianții.

Competitivitatea producătorilor primari va fi îmbunătățită și printr-o mai bună integrare a acestora în cadrul lanțului agroalimentar prin participarea la scheme de calitate, atât europene, cât și naționale, inclusiv produse certificate ecologic. Utilizarea acestor sisteme de calitate asigură valoare adăugată produselor agroalimentare, creștere economică și crearea de locuri de muncă. Comercializarea unui produs certificat pe piață poate constitui o garanție a calității și autenticității sale.

Interesul fermierilor în obținerea și promovarea unor produse de înaltă calitate implică o atenție sporită la proveniența materiei prime utilizate, precum și la utilizarea unor tehnici de producție și prelucrare îmbunătățite.

Sprijinul pentru dezvoltarea lanțurilor scurte alimentare, inclusiv a sistemelor de colectare și depozitare va permite fermierilor și formelor asociative ale acestora să își diversifice sursele de venit, să valorifice eficient producția agricolă promovând totodată un consum durabil de produse alimentare cu înaltă valoare nutrițională, accesibile consumatorilor, evidențiind astfel rolul important deținut de o agricultură sustenabilă și competitivă și importanța lanțurilor alimentare în atenuarea efectelor unei crize economice și alimentare, cum este cea generată de pandemia de COVID-19 sau alte calamități.

11 - Sprijinirea dezvoltării modelelor de producție bazate pe valoare adăugată mare

În contextul unor experiențe pilot în dezvoltarea de produse locale de calitate și a existenței de materii prime de calitate, cu potențial pentru producerea unor produse sănătoase, crearea de lanțuri alimentare va deschide oportunități de piață pentru fermieri, procesatori și alți actori din mediul rural, pentru diversificarea gamei de produse, promovarea și vânzarea produselor pe piețele locale sau aproape de sursa de producție, fie individual, fie în comun.

În RO există un potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a brand-urilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate naționale și europene, din cauza unor probleme referitoare la costurile aderării la schemele de calitate, promovarea deficitară a produselor agroalimentare românești, taxele aplicate producătorilor, logistica specifică activității de marketing, expertiza privind marketingul produselor agricole, care fac dificil accesul produselor autohtone pe rafturile hipermarket-urilor și a supermarket-urilor, slaba asociere între producători.

Numărul produselor românești recunoscute la nivel european este nesemnificativ pentru a avea impact asupra pieței, rezultând o nevoie acută de a sprijini obținerea și promovarea unor astfel de produse. Produsele pentru care se folosește materie primă locală, ca și cele provenite de la animale crescute în condiții superioare de bunăstare, contribuie la dezvoltarea zonelor rurale, crearea de locuri de muncă, creșterea valorii adăugate și a valorii de piață a acestora, conștientizarea consumatorului referitor la calitatea produselor cu tradiție care fac parte din cultura națională, valorificarea zestrei locale, dar și la importanța asigurării siguranței și securității alimentare.

Numărul redus al unităților de procesare în sistem ecologic, în condițiile unei cereri în creștere a consumatorilor pentru produse care să corespundă orientării lor către o dietă cu un aport adecvat de elemente nutritive, necesită stimularea investițiilor în vederea obținerii de produse calitative care să permită un stil de viață sănătos.

În plus, având în vedere suprafața mare a terenurilor agricole clasificate cu înaltă valoare naturală (5.2 mil. ha), România are un potențial ridicat în ceea ce privește obținerea de produse de calitate, cu valoare adăugată mare (ecologice, tradiționale, montane, scheme de calitate - sisteme de calitate europene și naționale – DOP, IGP, STG, ecologic, produs montan, produse tradiționale etc.), aspect ce va contribui la identificarea și dezvoltarea unor modele de producție sustenabile, viabile din punct de vedere economic, care să răspundă nevoilor de consum ale populației.

12 - Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar

Având în vedere datele furnizate în analiza SWOT privind situația actuală a asocierii din sectorul agro-alimentar, este necesară o abordare mai intensă a conceptului de cooperare atât sectorial cât și local între fermieri, în cadrul cooperativelor, a grupurilor și organizațiilor de producători, pentru a-și îmbunătăți și adapta producția la cerințele pieței (inclusiv pentru aspecte legate de aprovizionare, depozitare, cantitate și calitate) și pentru a-și comercializa produsele împreună (inclusiv prin lanțuri scurte de aprovizionare), optimizându-și în acest mod costurile, având o putere de negociere mai mare și un acces mai facil pe piața internă, inclusiv locală, dar și pe piața internațională.

Capitalizarea formelor asociative rămâne însă cea mai grea barieră de depășit pentru formele asociative, cu predilecție pentru cooperative, în contextul în care majoritatea cooperativelor au o bază materială insuficientă și nu dețin decât capital social. În plus, membrii cooperatori au nevoie la rândul lor de capitalizare pentru afacerile curente, ceea ce determină lipsa de lichidități pentru investiții ale cooperativelor, acestea fiind în continuare captive în paradigma de comercianți/traderi ai producției/inputurilor membrilor. O susținere concertată în sensul capitalizării și consolidării patrimoniului acestora ar permite demararea unor proiecte de investiții care să adauge valoare producției primare a membrilor, să crească competitivitatea exploatațiilor, cu implicații în dezvoltarea economică sustenabilă a comunității locale, inclusiv în zona montană.

Sprijinul pentru înființarea de grupuri de producători și organizații de producători în sectorul agricol, inclusiv în cel pomicol, va contribui la reducerea dezavantajelor structurale și la consolidarea poziției pe piață a fermierilor. De asemenea, stimularea formelor asociative existente (cooperative, grupuri și organizații de producători) în vederea orientării lor către performanță va conduce la obținerea unor produse mai competitive, aspect care va îmbunătăți poziția fermierilor, în special a celor care dețin exploatații de mici dimensiuni, în lanțul valoric.

13 - Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale

Având în vedere sprijinul acordat în perioadele anterioare de programare (2007-2013, 2014-2020) pentru producătorii agricoli și procesatori, se impune identificarea unei metode de încurajare a consumului de produse naționale și diminuarea dependenței de importuri, în special în ceea ce privește sectorul de legume și fructe proaspete.

Totodată integrarea produselor autohtone în lanțul alimentar este esențial pentru a crea efectul de valoare adăugată pe fiecare fragment din lanț, generând astfel impact economic pozitiv.

Acest aspect este strâns legat cu identificarea instrumentelor de sprijin pentru producători și creșterea competitivității la nivelul exploatațiilor, cu dezvoltarea de parteneriate între producători, procesatori și consumatori prin intermediul formelor asociative, cu crearea de rețele de colectare, stocare și aplicare a metodelor de marketing și comercializare, inclusiv prin intermediul marilor lanțuri de magazine și industria HORECA.

În contextul unei infrastructuri de vânzare insuficiente sau slab dezvoltate la nivel local (piețe agroalimentare, magazine de proximitate, platforme online, evenimente adhoc, târguri, piețe volante în mediul urban) care să permită comercializarea directă a produselor de la producător la consumatorul final și să diminueze valorificarea producției proprii prin intermediari, în condiții necorespunzătoare, pe canale comerciale greu controlabile care ocolesc legislația fiscală și creează concurență neloială, cu predilecție în sectorul legumelor și fructelor, sunt necesare măsuri de sprijin care să dezvolte piețele locale și de proximitate și să susțină producătorii agricoli în a oferi consumatorilor produse autohtone diversificate și calitative.

Existența experiențelor pilot de dezvoltare a lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale în perioada 2014-2020 constituie o bază de pornire pentru a sprijini micii producători în provocările cu care se confruntă legate de respectarea cerințelor stricte în ceea ce privește calitatea, frecvența livrării, ambalarea și condiționarea, în special ca urmare a modificărilor comportamentale generate de criza sanitară din ultima perioadă, și de a-și desfășura activitatea într-un mod sustenabil.

De asemenea, modificarea cadrului legislativ ca urmare a crizei provocate de pandemia COVID-19 care permite furnizarea produselor agroalimentare direct clienților, precum și schimbările comportamentale ale consumatorilor având ca efect cererea în creștere de produse proaspete de origine animală și vegetală, în special legume și fructe, au creat un cadru favorabil pentru producătorii locali de a-și valorifica produsele în mod direct, iar identificarea unor instrumente care să sprijine în continuare aceste eforturi răspunde nevoilor tuturor actorilor implicați în lanțul scurt de aprovizionare, încurajând totodată consumul de produse naționale.

14 - Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES

Emisiile de gaze cu efect de seră din agricultură au înregistrat o evoluție în scădere, asociată cu declinul economic al agriculturii din 1989, inclusiv cu reducerea numărului de animale și scăderea utilizării fertilizanților minerali. Cu toate acestea, emisiile de gaze cu efect de seră provenite din depozitarea și aplicarea în teren a gunoiului de grajd sunt în continuare ridicate în România din cauza facilităților inadecvate de depozitare, din cauza echipamentelor învechite folosite pentru aplicarea acestora pe terenurile agricole și din cauza utilizării ineficiente care se axează preponderent pe experiența practică deținută de fermierii mici și mijlocii și nu pe argumente tehnologice.

Pentru a menține un nivel scăzut al emisiilor de gaze cu efect de seră din agricultură, este necesară sprijinirea fermierilor pentru a menține solul acoperit, a utiliza tehnici de management al terenului care contribuie la menținerea carbonului în sol, utilizarea agriculturii de precizie, precum și pentru crearea de facilități de depozitare și utilizarea de echipamente moderne pentru aplicarea gunoiului de grajd.

În plus, încurajarea practicilor agricole prietenoase cu mediul, inclusiv a practicilor agricole tradiționale, și reducerea utilizării utilajelor mecanizate, aplicării îngrășămintelor chimice și îngrășămintelor organice, în același timp cu reducerea încărcăturii de animale pe suprafețele de pajiști permanente contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac provenite din agricultură. Totodată, utilizarea unor culturi cu capacitate ridicată de a fixa azotul în sol, contribuie la atingerea obiectivelor de menținere a unui nivel redus al concentrațiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă.

De asemenea, susținerea agriculturii ecologice va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, studiile demonstrând o reducere a amprente de carbon pe tonă de alimente produsă din agricultura ecologică față de agricultura convențională datorită renunțării la îngrășămintele chimice și pesticide. În timp ce agricultura ecologică contribuie la protejarea mediului, aceasta produce concomitent și alimente cu o valoare mai mare din perspectiva asigurării sănătății consumatorilor.

Susținerea unor standarde superioare de bunăstare a animalelor poate fi o măsură eficientă de îmbunătățire a mediului și a spațiului rural ca urmare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, pulberilor și amoniacului din sectorul zootehnic, cu impact pozitiv asupra comunităților locale din proximitate.

15 - Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole

Stimularea utilizatorilor terenurilor agricole din anumite zone să adopte măsuri de creștere a capacității solului de sechestrare a carbonului este, de asemenea, o măsură importantă care contribuie la atingerea OS 4.

Sechestrarea carbonului în sol este benefică pentru limitarea efectelor schimbărilor climatice, atât în atenuare (reducerea concentrației de CO₂ din atmosferă), cât și în adaptare (reducerea riscului de inundații sau de eroziune a solului – prin îmbunătățirea capacității de retenție a apei în sol) și pentru creșterea productivității terenurilor (îmbunătățirea fertilității solului și a solubilității nutrienților).

În România, ponderea suprafeței împădurite este mai mică decât media UE și sub pragul minim recomandat de comunitatea științifică. Totodată, suprafețele împădurite sunt repartizate în mod inegal pe principalele forme de relief. Prin funcțiile de natură ecologică, socială și economică, pădurile furnizează și alte bunuri și servicii pentru societate, cum ar fi produsele lemnoase și nelemnoase, spațiul de recreere, înfrumusețarea peisajului, sechestrarea carbonului, diminuarea amplitudinilor valorilor microclimatice, îmbunătățirea condițiilor pentru culturile agricole și creșterea animalelor sau captarea particulelor fine în suspensie.

Nevoia de diversificare a culturilor la nivelul exploatațiilor agricole este necesară din perspectiva creșterii capacității de sechestrare a carbonului în special în cazul culturilor proteaginoase.

În același timp, prin sprijinirea continuării activității agricole în zonele afectate de constrângeri naturale și alte constrângeri specifice, în special pe terenurile utilizate ca pajiști, se previne degradarea acestora, evitându-se astfel fenomenul de eroziune a solului și de pierdere a stratului vegetal. Astfel, sprijinul acordat fermierilor din aceste zone contribuie la sechestrarea carbonului atât în biomasă cât și în sol.

16 - Menținerea sau adoptarea unor practici silvice, utilizarea de echipamente cu impact de mediu redus

Menținerea unei consistențe crescute a arboretelor mature și efectuarea lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor din FFN îmbunătățesc capacitatea pădurii de a contribui la reducerea concentrației de gaze cu efect de seră din atmosferă prin sechestrarea carbonului și la adaptarea la efectele schimbărilor climatice, prin creșterea rezistenței la fenomene climatice extreme.

De asemenea, realizarea lucrărilor silvice cu echipamente și utilaje cu impact de mediu redus, precum și realizarea unui management durabil al pădurilor contribuie la creșterea gradului de sechestrare a carbonului în ecosistemele forestiere, prevenirea și stingerea incendiilor și creșterea rezistenței la fenomenele climatice extreme, în contextul creșterii temperaturilor și scăderii cantităților de precipitații și a creșterii numărului și intensității fenomenelor climatice extreme ca urmare a schimbărilor climatice.

17 - Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice

În contextul scenariilor climatice pe termen mediu și lung, conform cărora se așteaptă creșteri ale temperaturii medii anuale, se vor amplifica fenomenele climatice extreme (secetă, inundații etc.).

În plus, infrastructura de îmbunătățiri funciare irigații existentă în România este depășită din punct de vedere al eficienței utilizării resurselor. Modificarea condițiilor climatice poate conduce la creșterea incidenței atacurilor dăunătorilor și bolilor și la reducerea productivității naturale a terenurilor agricole și forestiere.

Creșterea suprafețelor împădurite și dezvoltarea de sisteme de perdele forestiere de protecție sau perdele naturale individuale de protecție a culturilor agricole constituie de asemenea o necesitate din perspectiva adaptării la efectele schimbărilor climatice. În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și îmbunătățirea rezilienței mediului la acestea, este necesară înființarea, extinderea și/sau modernizarea instalațiilor eficiente de irigații, promovarea de tehnologii și practici noi de management agricol pentru gestionarea fenomenului de creștere al incidenței atacurilor dăunătorilor și bolilor și reducerea cantității de apă evaporată din sol, sprijinirea utilizării agriculturii de precizie adoptarea de măsuri pentru managementul riscului și informarea fermierilor cu privire la cele mai bune practici agricole, spre exemplu cu privire la soiurile utilizate (adaptate la secetă) sau consumul de apă.

Nevoia de practicare a unor lucrări de tip no till sau minum tillage este importantă în raport cu adaptarea la efectele schimbărilor climatice, cu beneficii în menținerea umidității în sol.

Extinderea suprafeței agricole certificată ecologic va contribui la reducerea cantităților de produse de protecție a plantelor utilizate și la diminuarea fenomenelor climatice extreme.

De asemenea, prin lucrările de combaterea eroziunii solului se va urmări prevenirea și diminuarea degradării terenurilor agricole prin eroziune de suprafață și adâncime, asigurându-se condiții favorabile de utilizare a terenurilor.

Extinderea și modernizarea sistemului de irigații din România conduce la reducerea efectului de secetă tot mai frecvent și combaterea amplificării fenomenului de deșertificare care a luat amploare în sudul și estul României. Prezentul fenomen poate fi combătut prin folosirea irigațiilor pe suprafețe cât mai mari.

Prin lucrările de irigații în agricultura luptă împotriva degradării solului, iar conservarea capacității de producție a terenurilor permite exploatarea lor durabilă.

18 - Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice

Pentru reducerea riscului de degradare a solului este necesară încurajarea fermierilor și a deținătorilor de păduri în vederea aplicării de practici de management care asigură protecția resurselor de sol.

Aplicarea la scară largă a unor metode adaptate de management al terenurilor, dar și promovarea unor măsuri targetate de gestionare a terenurilor, care depășesc standardele minime de întreținere a terenului vor contribui suplimentar la reducerea proceselor de degradare a solului. În plus, aplicarea de metode specifice agriculturii ecologice și alte metode de utilizare mixtă a terenurilor agricole prin sisteme agroforestiere sau împădurirea terenurilor agricole afectate de diverse fenomene de degradare sau crearea de perdele forestiere, pot veni în sprijinul protecției resurselor de sol.

În sectorul forestier, utilizarea de atelaje sau echipamente și utilaje cu impact redus asupra solului la efectuarea lucrărilor silvice pe suprafețele din fondul forestier național contribuie la reducerea eroziunii și la protecția resurselor de sol.

Nevoia de menținere a practicilor agricole extensive la nivelul fermelor mici este importantă din perspectiva managementului resurselor de sol și creșterea de materie organică în sol.

În ciuda stării bune, în general, a resurselor naturale, a tendinței de creștere a suprafeței pe care se practică agricultura ecologică, a ponderii ridicate a suprafețelor gestionate în mod durabil, care promovează agricultura extensivă, inclusiv practicile agricole tradiționale, cu impact scăzut asupra mediului (apă, sol, aer), în România există suprafețe agricole extinse afectate de diferite tipuri de fenomene de degradare a solului.

Manifestarea din ce în ce mai frecventă a fenomenelor climatice extreme, renunțarea la activitățile agricole în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau intensificarea activităților agricole în zonele cu potențial agricol ridicat, precum și utilizarea unor tehnologii inadecvate pe terenurile agricole, cresc riscul de degradare a solului prin eroziunea cauzată de apă și de vânt, salinizare/alcalinizare, compactarea solului, reducerea biodiversității solului și reducerea materiei organice. În unele regiuni, aceste amenințări contribuie din ce în ce mai mult la un risc de scădere a productivității și chiar de marginalizare a suprafețelor agricole și abandonare a activităților agricole.

Necesitatea realizării pe teritoriul României a amenajărilor de îmbunătățiri funciare rezultă din ansamblul condițiilor naturale care determină diverse procese de degradare a mediului. La acestea se adaugă și influența antropică care favorizează aceste procese.

Teritoriul României este vulnerabil la o serie de riscuri naturale pentru prevenirea cărora sunt necesare măsuri privind gestionarea, conservarea și utilizarea durabilă a resurselor de apă, de teren și biologice, în vederea menținerii și redresării sănătății, funcționalității și rezistenței la schimbările climatice care afectează ecosistemele.

Pentru reducerea riscului de degradare a solului este necesară încurajarea fermierilor în vederea aplicării de practici de management care asigură protecția resurselor de sol, precum și încurajarea acestora în vederea utilizării de tehnologii cu impact redus asupra solului și a agriculturii de precizie. Pe lângă acestea este necesară încurajarea fermierilor în vederea continuării activităților agricole în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice.

Un set de măsuri importante pentru protecția solului este cel al normelor privind condiționalitatea, a căror aplicare la scară largă, inclusiv în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, asigură premisele necesare continuării activităților agricole. De asemenea, aplicarea la scară largă a unor metode adaptate de management al terenurilor, dar și promovarea unor măsuri targetate de gestionare a terenurilor, care depășesc standardele minime de întreținere a terenului vor contribui suplimentar la reducerea proceselor de degradare a solului. În plus, aplicarea de metode specifice agriculturii ecologice, promovarea utilizării mixte a terenurilor agricole prin sisteme agro-forestiere sau împădurirea terenurilor agricole afectate de diverse fenomene de degradare sau crearea de perdele forestiere, pot veni în sprijinul protecției resurselor de sol.

Utilizarea anumitor tipuri de culturi poate asigura pe de-o parte reducerea eroziunii de suprafață a terenurilor agricole, dar poate contribui și la îmbunătățirea compoziției solului și a proceselor biologice, fizice și chimice desfășurate la nivelul solului.

Prin urmare, se impune adoptarea unor măsuri pentru echilibrarea balanței de nutrienți în agricultură și, după caz, menținerea sau refacerea fertilității solului (creșterea conținutului de materie organică din sol), cu limitarea pierderilor de nutrienți rezultate din utilizarea îngrășămintelor.

De asemenea, este necesară menținerea unui nivel redus de poluare a apelor din surse agricole, prin promovarea unor practici și facilități agricole cu impact redus asupra calității apei, respectiv prin aplicarea Programului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole și a Codului de bune practici agricole (respectarea cerințelor Directivei Nitrați). Este necesară adoptarea standardelor de bază stabilite pentru activitățile agricole de către toți fermierii, eliminându-se astfel problema surselor punctuale și difuze de poluare a apei din surse agricole.

Totodată se desprinde nevoia de a adresa investiții la nivelul exploatațiilor agricole în ceea ce privește perdelele verzi.

20 - Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă

Cea mai mare parte a resurselor de apă în România se încadrează în clase de calitate bună și foarte bună, așadar agricultura românească nu reprezintă, în prezent, un factor poluator major al apelor de suprafață și subterane. Prin urmare, se impune adoptarea unor măsuri pentru echilibrarea balanței de nutrienți în agricultură și, după caz, menținerea sau refacerea fertilității solului (creșterea conținutului de materie organică din sol), cu limitarea pierderilor de nutrienți rezultate din utilizarea îngrășămintelor.

Pe fondul cererii din ce în ce mai ridicate de produse alimentare, presiunea intensivizării agriculturii va reprezenta un risc important pentru creșterea poluării apelor, asociat și cu aplicarea inadecvată a tehnologiilor agricole.

Aplicarea de practici specifice agriculturii ecologice prin care se interzice utilizarea îngrășămintelor și produse chimice de sinteză pentru protecția plantelor are ca scop creșterea calității apelor. În plus, aplicarea de practici agricole extensive și gestionarea adecvată a gunoii de grajd, contribuie la menținerea și îmbunătățirea calității apelor.

21 - Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale

Mediul natural din RO se caracterizează, în general, printr-o stare bună de conservare a resurselor naturale de sol și apă, prin varietatea peisajelor tradiționale și o remarcabilă diversitate biologică. Cu toate acestea, riscul intensivizării în zonele cu potențial agricol ridicat sau cel al abandonării activităților agricole în zone care se confruntă cu constrângeri naturale, exercită o presiune ridicată asupra biodiversității și resurselor naturale de apă și sol.

Este necesară încurajarea fermierilor pentru a deservi societatea ca întreg, prin continuarea practicării activităților agricole prietenoase cu mediul, promovarea practicilor agricole tradiționale, extensive, pe pajiști și a practicilor bazate pe o utilizare redusă a inputurilor, cu efecte benefice asupra mediului, pe pajiști și pe terenuri arabile (ex. culturi verzi, diversificarea culturilor).

Diversitatea genetică constituie un factor indispensabil pentru dezvoltarea producției agricole și a zonelor rurale. Prioritățile naționale în politicile de dezvoltare și utilizare a diversității genetice a animalelor domestice sunt orientate spre producerea și utilizarea durabilă a unor specii și rase cu un înalt potențial productiv, precum și spre menținerea și utilizarea raselor de animale aflate în pericol de abandon.

Menținerea resurselor genetice prin creșterea numărului de animale adulte de reproducție din rasele locale tradiționale care se află în pericol de abandon conduce la constituirea unei surse de gene valoroase, bine adaptate la condițiile locale și regionale de mediu, care poate asigura o bază de progres continuu în creșterea productivității animalelor, poate contribui la diversificarea populațiilor existente la un anumit moment, poate contribui la refacerea vitalității liniilor selecționate și la refacerea rezistenței la boli.

Mediul natural din RO se caracterizează, în general, printr-o stare bună de conservare a resurselor naturale de sol și apă, prin varietatea peisajelor tradiționale și o remarcabilă diversitate biologică. Cu toate acestea, riscul intensivizării în zonele cu potențial agricol ridicat sau cel al abandonării activităților agricole în zone care se confruntă cu constrângeri naturale, exercită o presiune ridicată asupra biodiversității.

Este necesară încurajarea fermierilor pentru a deservi societatea ca întreg, prin continuarea practicării activităților agricole prietenoase cu mediul, promovarea practicilor agricole tradiționale, extensive și a practicilor bazate pe o utilizare redusă a inputurilor, cu efecte benefice asupra mediului, pe pajiști și pe terenuri arabile, menținându-se în același timp peisajul și caracteristicile sale, calitatea resurselor naturale, inclusiv calitatea solului.

Pentru acoperirea acestor nevoi, fermierii trebuie sprijiniți să aplice metode de producție agricolă compatibile cu protecția și îmbunătățirea calității mediului, ce implică pierderi de venit și costuri suplimentare, față de metodele convenționale de producție agricolă.

Pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu specifice ecosistemelor forestiere, în completarea măsurilor de protecție a mediului prevăzute de legislația națională, este necesară aplicarea unor măsuri restrictive a intervențiilor silvotehnice, care presupun pierderi de venit pentru care deținătorii de păduri trebuie să fie compensați.

În general, zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sunt caracterizate de un potențial scăzut pentru agricultură, fiind reprezentate de terenuri agricole ce suportă o agricultură mai puțin intensivă. Din acest motiv, în general, ANC au asociată o mai mare diversitate biologică, înregistrându-se o suprapunere în mare parte cu ariile naturale protejate și cu zonele eligibile pentru diferitele angajamente de agro-mediu care au ca obiectiv conservarea biodiversității.

Sunt necesare în continuare eforturi pentru încurajarea activităților agricole în ANC și evitarea abandonului acestora, pentru menținerea habitatelor agricole în aceste zone și a condițiilor de habitat, hrănire și reproducere pentru o serie de specii sălbatice prioritare. În zonele identificate ca fiind afectate de constrângeri naturale este importantă menținerea echilibrului de mediu stabilit între practicile agricole și condițiile naturale.

Continuarea activității agricole în aceste zone deține, totodată, un rol important în conservarea peisajelor tradiționale, putând servi ca bază de dezvoltare economică prin turism rural. Contribuția unui sprijin financiar în aceste zone va fi esențială, în special pe termen scurt, în timp ce plățile compensatorii, precum cea de agro-mediu și climă, vor ajuta la crearea unui sistem pe deplin funcțional, care să poată răspunde obiectivului de menținere a calității mediului și implicit a spațiului rural.

Astfel, se va asigura dezvoltarea durabilă a sectoarelor agricol și forestier, răspunzând cererii din ce în ce mai mari a societății pentru servicii de mediu și totodată asigurând premisele necesare pentru promovarea produselor tradiționale și diversificarea activităților prin turism durabil.

23 - Întinerirea generațiilor de fermieri

Sectorul agricol se confruntă cu un grad ridicat de îmbătrânire în rândul proprietarilor și managerilor de ferme, demonstrat prin tendința de scădere a populației tinere de până în 41 de ani concomitent cu creșterea populației active cu vârstă mai mare de 41 de ani.

Pe de altă parte, analizând atractivitatea zonelor rurale din punct de vedere al asigurării unui nivel de trai decent, a veniturilor stabile, a serviciilor de bază și a posibilităților de investire, se constată o lipsă de motivare a tinerilor pentru a se stabili în mediul rural pentru dezvoltarea unei activități agricole, în acest sens fiind importantă o finanțare consistentă a schimbului de generații.

Cu atât mai acută este scăderea populației active din motive ce țin de factori topografici naturali, în zonele cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, cum ar fi cele montane sau regiunea Deltei Dunării, ca urmare a migrării tinerilor spre zonele urbane, sau în afara granițelor țării, care oferă oportunități economice pentru care sunt necesare eforturi mai scăzute decât cele din mediul de origine.

Această stare generează un efect negativ asupra nivelului de dezvoltare, modernizare și implicit competitivitate, cât și asupra existenței sau posibilității de implementare a bunelor practici de mediu în cadrul fermelor întrucât fermele gestionate de fermierii în vârstă, prezintă de cele mai multe ori o slabă orientare spre piață, o slabă adoptare a tehnicilor și tehnologiilor moderne și implementare a standardelor comunitare, dar și o deschidere limitată spre restructurare sau diversificare. Se menține astfel un decalaj mare între situația de fapt și potențialul de creștere economică și al competitivității exploatațiilor agricole.

România are nevoie de un număr mai mare de tineri fermieri, care să preia managementul fermelor, inclusiv al celor deja existente, să îmbunătățească productivitatea și să crească accesul pe piață al acestora.

Astfel prin încurajarea stabilirii tinerilor fermieri în agricultură și a consolidării exploatațiilor acestora, sectorul agricol deține toate premisele practicării unei agriculturi moderne cu beneficii economice, dar și sociale pentru mediul rural.

Pentru diminuarea fenomenului de depopulare a zonelor rurale care în prezent a dobândit o amploare considerabilă cu consecințe socio-economice majore, nevoia de instalare a tinerilor fermieri, cât și de consolidare a exploatațiilor acestora este importantă, deopotrivă, pentru reîntinerirea populației și reducerea riscului de abandon a terenurilor agricole.

24 - Susținerea egalității de gen prin promovarea implicării populației feminine în antreprenoriat

Datele statistice analizate, privind populația ocupată pe activități, în contextul egalității de gen arată faptul că, în sectoarele agricol și forestier, există un dezechilibru major între femei și bărbați în contextul statutului profesional. Așadar, numărul managerilor de gen masculin este de peste patru ori mai mare față de numărul managerilor de gen feminin, în timp ce lucrătorii familiari neremunerați sunt predominant persoane de gen feminin (peste 60%). Dincolo de mentalitatea de tip patriarhal încă prezentă la nivel de România, este important de subliniat faptul că facilitățile care pot fi acordate persoanelor de sex feminin ar asigura echitatea între bărbați și femei, având în vedere retința femeilor de a gestiona afaceri în special în mediul rural și în sectorul agricol, aspect care ar putea explica acest dezechilibru reflectat de statistică.

Exercițiile financiare anterioare au arătat că femeile au fost implicate cu succes atât în accesarea măsurilor dedicate tinerilor fermieri, dar și în turismul rural, în special în agro-turism, prin urmare, se identifică nevoia unei mai mari absorbții a forței de muncă, iar populația de gen feminin reprezintă o resursă umană disponibilă în acest context.

Este necesară stimularea antreprenoriatului, în special în rândul tinerilor și femeilor, dar și a altor categorii de persoane de cetățenie română provenite atât din țară, cât și din afara granițelor țării, dar și din zonele de activitate neremunerată (ex. lucrători familiari neremunerați).

Este nevoie de o susținere financiară continuă pentru dezvoltarea sectoarele agricol și forestier, fapt ce va conduce la creșterea reprezentativității populației de sex feminin.

Un rezultat așteptat este reprezentat atât de întinerirea generațiilor de fermieri, cât și de diversificarea activităților agricole către activități neagricole, creându-se totodată și noi oportunități de integrare a femeilor pe piața muncii.

25 - Creșterea accesului tinerilor la terenuri agricole

Așa cum s-a identificat la nivelul analizei SWOT, una dintre specificitățile spațiului rural este ocuparea în agricultură, astfel accesul la terenurile agricole reprezintă o oportunitate și, totodată, o provocare pentru a fi sprijinită în continuare instalarea de noi manageri de exploatații agricole.

Problematica accesului la terenuri agricole în România este generată de numeroși factori, printre care amintim: gradul redus de acoperire a terenurilor agricole și forestiere cu lucrări de cadastru finalizate, puterea financiară scăzută a tinerilor fermieri, dar și reticența fermierilor cu vârste înaintate în a preda exploatațiile deținute, în special persoanelor din afara propriei familii, aceasta fiind o problemă generată în special de asocierea forțată din perioada predecembristă.

Fenomenul de fărâmițare a terenurilor, precum și gestionarea afacerii agricole dintr-o localitate aflată la distanță mare față de exploatarea pentru care se solicită sprijin financiar afectează capacitatea fermierului de a o gestiona adecvat. Spre exemplificare, există dificultăți majore în transferarea utilajelor agricole de mari dimensiuni dintr-o localitate în alta, dar și infrastructura rutieră slab dezvoltată în România generează o mobilitate limitată a populației României.

În acest context, există riscuri financiare legate strict de dobândirea de terenuri care să fie parte din exploatarea deținută de tinerii fermieri, la care se adaugă riscul imposibilității obținerii de terenuri agricole situate în apropierea terenurilor deja deținute. Astfel, se identifică nevoia stringentă de stimulare a tinerilor în sensul preluării de noi terenuri agricole, fiind nevoie de mai multe inițiative legislative, care să reglementeze și să faciliteze accesul tinerilor la terenuri pe care să poată dezvolta noi afaceri atât în sectorul agricol, cât și în sectorul neagricol în spațiul rural, ținând cont de necesitatea monitorizării situației terenurilor, inclusiv transparența cu privire la proprietatea terenurilor (de exemplu, disponibilitatea registrelor funciare și acuratețea înscrisurilor din acestea), nevoia de cadastrare a terenurilor în contextul necesității recuperării terenurilor abandonate (neocupate sau fără proprietari), dar și de nevoia de moderare a prețurilor terenurilor agricole prin drepturi de preemțiune.

Rezultatele așteptate prin atingerea acestei nevoi constau în atenuarea problematicii nivelului ridicat de fragmentare a exploatațiilor agricole din România, revenirea tinerilor în zonele rurale, dar și aplecarea acestora către sectorul agricol astfel încât aceasta să conducă la dezvoltarea de exploatații agricole performante în sensul creșterii productivității și competitivității în sectorul agro-alimentar.

26 - Sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor montane din România

Zona montană din România se confruntă cu un grad accentuat de îmbătrânire a populației, cu efecte în managementul și orientarea spre piață a fermelor care sunt preponderent de dimensiuni mici și orientate spre creșterea animalelor. Aceste aspecte au condus la o scădere constantă a numărului de animale, generând un impact major asupra calității pășunilor și fânețelor.

Astfel, sub-pășunatul și ne-întreținerea pajiștilor conduc la reducerea volumului de îngrășăminte organice, consecințele fiind resimțite la nivelul calității pășunilor.

În acest context, se identifică nevoia de sprijinire a zonei montane, în sensul dezvoltării activităților pretabile pentru specificitățile acestei zone, prin stimularea lansării de noi afaceri în zonă, atragerii tinerilor cu pregătire profesională adecvată care pot gestiona eficient o afacere și pot utiliza tehnologii moderne cu mai multă ușurință, ținând cont în special de dezavantajele naturale care implică inclusiv o mobilitate redusă în contextul accesului către zonele urbane (ex. relația cu autoritățile/instituțiile publice, achiziții, comercializare).

O altă nevoie importantă este menținerea terenurilor utilizate în agricultură, prin stimularea instalării de noi fermieri care să preia aceste terenuri spre utilizarea acestora în activitățile agricole.

Așadar, un rezultat important așteptat în urma abordării aceste nevoi, este dezvoltarea exploatațiilor agricole din zona montană în vederea diminuării riscului de abandon a terenurilor agricole în această zonă și a altor riscuri economice și sociale care pot apărea și conduce, ulterior, la dezechilibre semnificative.

În prezent, în zonele rurale din România, oportunitățile de angajare sunt reduse, în special în sectorul neagricol, în condițiile în care ruralul dispune de resurse importante de dezvoltare, inclusiv de o resursă demografică semnificativă. Populația din zonele rurale depinde în principal de activitățile agricole, acestea oferind condiții de viață de subsistență. Decalajul dintre mediul rural și cel urban este redat și de numărul redus al întreprinderilor active, de nivelul scăzut al veniturilor, ponderea mare a lucrătorilor pe cont propriu și a lucrătorilor familiari neremunerați și de rata redusă de angajare. Mediul rural se confruntă în ultimii ani, din ce în ce mai acut, cu fenomenul de depopulare a așezărilor rurale, asociat unor valuri de migrație a populației tinere, accesul redus la servicii de bază, educaționale, acces limitat la piața muncii, declinul unor activități tradiționale, etc.

Nevoia obținerii de venituri suplimentare pentru populația din mediul rural, care se ocupă preponderent cu agricultura de subsistență și semisubsistență este absolut necesară, mai ales în contextul tendinței de depopulare acute.

Nevoia de stimulare a antreprenoriatului în mediul rural este în rezonanță și cu nevoia de creștere a valorificării potențialului comunităților rurale din perspectiva peisajului, culturii, activităților tradiționale, dar și a resurselor locale.

Se identifică nevoia creării oportunităților de dezvoltare a micilor afaceri realizate în mediul rural, bazat pe exploatarea potențialului local, care este diferit de la o regiune la alta. Astfel, în timp ce în zonele montane sau în Delta Dunării se identifică un potențial de dezvoltare în domeniul turistic și de agrement sau de producție bazată pe masă lemnoasă, respectiv stuf, în zonele de câmpie potențiala direcție de dezvoltare este în alte categorii de activități neagricole (producție, servicii, agroturism, etc). De asemenea, exploatarea resurselor locale, susținerea la nivel local a micilor întreprinzători în baza unor strategii de dezvoltare locală pot conduce la creșterea locurilor de muncă din mediul rural.

Dezvoltarea afacerilor la scară mică de către fermieri și alți potențiali întreprinzători în domenii neagricole poate contribui la crearea de noi locuri de muncă, obținerea de venituri suplimentare și la menținerea populației în mediul rural.

Zonele omogene din punct de vedere geografic și al intereselor economice, sociale, culturale etc., se pot dezvolta sustenabil în condițiile în care această dezvoltare are la bază o strategie care vizează teritoriul respectiv, un set coerent de măsuri stabilite pe baza nevoilor specifice locale. Acest proces se poate realiza prin plasarea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității, care se bazează pe abordarea ”de jos în sus”, instrument ce poate fi utilizat de către Grupurile de Acțiune Locală (GAL).

Utilizarea instrumentului LEADER este importantă din perspectiva dezvoltării echilibrate a teritoriilor rurale care să răspundă nevoilor identificate la nivel local, GAL-urile reprezentând soluția concretă de creștere a calității vieții și dezvoltare economică, socială și culturală a spațiului rural, prin implicarea pe termen lung a comunităților în deciziile strategice, privind teritoriile acoperite de parteneriate.

În perioadele anterioare de programare, GAL-urile au dobândit o capacitate administrativă ridicată privind implementarea strategiilor de dezvoltare locală, ceea ce conferă acestora premisele unei gestionări optime a strategiilor de dezvoltare și a atragerii la nivel local de fonduri și din alte surse în afara PNDR.

La nivelul comunităților locale sunt identificate nevoi diverse, specifice unor domenii și sectoare de activitate diferite. GAL-urile, prin natura structurii lor și a rolului pe care îl joacă în teritoriu pot facilita atragerea de finanțări din mai multe surse/fonduri/programe pentru o dezvoltare locală eficientă și integrată.

O cooperare eficientă între toți actorii relevanți din teritoriu, precum autorități publice locale, fermieri, antreprenori, ONG-uri, și nu numai, s-a dovedit a fi benefică pentru dezvoltarea comunităților care se bazează pe intervenții și decizii ale guvernancei locale. Grupurile de Acțiune Locală reprezintă un factor de gestionare pentru inventarierea și analiza nevoilor specifice teritoriului, de implicare a actorilor interesați în stabilirea priorităților și obiectivelor pentru o dezvoltare durabilă, desprijinire a inițiativelor și a strategiilor de dezvoltare locală.

GAL-urile în parteneriat cu instituțiile educaționale relevante pot interveni și asupra necesității de dobândire de cunoștințe necesare atât fermierilor, cât și altor actori relevanți în domeniul dezvoltării rurale. GAL-urile pot sprijini dezvoltarea locală și prin acțiuni de informare și conștientizare asupra domeniilor de interes precum: bioeconomia, economia circulară, conservarea resurselor locale, conservarea biodiversității agricole și generale, diminuarea impactului schimbărilor climatice etc.

29 - Asigurarea infrastructurii de bază, accesului la TIC și îmbunătățirea calității vieții rurale

Infrastructura și serviciile de bază în comunitățile rurale, inclusiv din zonele montane, sunt neadecvate atât din punct de vedere al calității, dar mai cu seamă a funcționalității acestora. Acestea reprezintă principalele elemente care mențin un decalaj accentuat între zonele rurale și zonele urbane și cu atât mai mult, o piedică în calea asigurării respectării principiului egalității de șanse și dezvoltării socio-economice a zonelor rurale.

Astfel, dezvoltarea și modernizarea rețelelor de apă și canalizare, creșterea accesului populației la energie electrică, inclusiv energie verde, îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local, inclusiv drumuri de acces la exploatațile agricole, pentru îmbunătățirea conectivității și facilitarea desfășurării activităților agricole, reprezintă nevoi de bază pentru populația rurală. Accesul limitat la acestea este reflectat într-un grad redus de atractivitate a spațiului rural atât pentru antreprenori, reprezentând o piedică în calea investițiilor, cât și pentru populație, afectând calitatea vieții.

Deficiențele ce decurg dintr-o infrastructură locală slab dezvoltată determină, de asemenea, decalaje de accesibilizare a formelor educaționale și culturale. O infrastructură de bază îmbunătățită va crea condiții de viață adecvate, o dezvoltare și revitalizare a economiei rurale asigurând, totodată, accesul la servicii de sănătate, sociale dar și educație, cultură. Infrastructura socială și serviciile sociale inexistente sau deficitare, determină necesitatea de a înființa sau moderniza infrastructura socială rurală în funcție de nevoile sociale specifice comunităților locale și de a dezvolta servicii sociale adaptate populației rurale.

În contextul COVID 19, în zonele rurale fără acces la internet sau cu acces limitat, există mari dificultăți în asigurarea accesului la educație al copiilor și tinerilor, vulnerabilizând aceste categorii. Accesul limitat la educație în aceste zone diminuează șansele tinerilor pe piața muncii, blocându-le șansa la un viitor mai bun, la dezvoltare, la asigurarea unui nivel de trai satisfăcător.

Investițiile în infrastructura de internet în zonele fără acoperire sau în zonele cu conectivitate slabă, modernizarea infrastructurii TIC, dotarea instituțiilor și firmelor cu echipamente și programe, organizarea unor acțiuni de educație digitală contribuie la educația și formarea incluzivă, la creșterea șanselor de acces pe piața muncii, la promovarea ocupării, la menținerea și dezvoltarea durabilă a comunităților rurale.

Îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică și serviciile pentru populație pot conduce la o îmbunătățire a calității vieții în zonele rurale. Astfel de intervenții pot fi susținute și prin instrumentul LEADER, care, prin abordarea „de jos în sus” poate interveni la nivelul comunităților, prin rezolvarea unor nevoi punctuale, cu specific local.

30 - Sprijinirea activităților neagricole pentru creșterea veniturilor rurale alternative

Având în vedere nivelul redus al veniturilor pentru populația rurală, cifra de afaceri mai mică a IMM-urilor din mediul rural, dezvoltarea insuficientă a antreprenoriatului în zonele rurale, ponderea foarte mare a lucrătorilor familiari neremunerați și a lucrătorilor pe cont propriu în gospodăriile rurale, pentru categoriile care desfășoară în special activități agricole, este nevoie de implementarea unor măsuri active de susținere a activităților neagricole în mediul rural.

Resursele naturale și umane din mediul rural permit dezvoltarea unor activități precum turismul rural, agroturismul, valorificarea florei spontane (fructe de pădure, ciuperci etc.) meșteșugurile, e-comerț, prelucrare de produse locale, diferite servicii, etc.

Aceste activități neagricole pot absorbi o parte a resursei de muncă disponibile în gospodăriile rurale, asigură o mai bună valorizare a resursei de muncă având în vedere caracterul sezonier al activităților agricole, asigură plusvaloare produselor locale și venituri suplimentare populației rurale prin diversificarea activităților în zonele rurale, precum și creșterea calității vieții în zonele rurale.

31 - Reducerea sărăciei, promovarea incluziunii sociale și a nediscriminării

În zonele rurale din România există o serie de decalaje și deficiențe majore în ceea ce privește calitatea vieții. Acestea se reflectă prin prisma tuturor componentelor sale socio-economice: economie rurală, servicii, formare și educație (rată ridicată de abandon școlar), capacitate administrativă, potențial demografic, sănătate, cultură, etc.

Gradul de sărăcie ridicat din mediul rural este determinat atât de factorii economici, cât și de cei demografici, sociali și culturali. Veniturile mai scăzute în zona rurală față de cele din mediul urban, tendințele de creștere a ratei sărăciei în rural, atât față de urban, cât și față de media europeană, conduc la accentuarea discrepanțelor între mediul rural și cel urban și accentuarea fenomenului de excluziune socială. Dezvoltarea economică specifică mediului urban și calitatea vieții urbane atrage populația activă în orașe, astfel încât migrarea populației rurale tinere, alături de îmbătrânirea populației rurale, conduce la un declin al comunităților rurale.

Totodată, este din ce în ce mai evidentă nevoia unei abordări locale integrate, participative, de jos în sus, pentru a dezvolta comunitățile rurale, având în vedere posibilitatea de a identifica nevoile locale și a identifica soluții viabile și inovatoare pe care o abordare convențională de sus în jos nu o poate realiza.

Procentul ridicat al persoanelor care intră în categoria celor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială determină necesitatea sprijinirii grupurilor sociale vulnerabile prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local, inclusiv prin intermediul instrumentului LEADER, în vederea creșterii calității serviciilor și a facilitării accesului comunităților vulnerabile la asistență și infrastructură socială în mediul rural.

Astfel, pentru a reduce gradul de sărăcie și riscul de excluziune socială, precum și pentru a crește calitatea vieții din mediul rural, se impune adoptarea de măsuri adecvate de dezvoltare rurală prin care să se realizeze facilitarea accesului la locuri de muncă, dezvoltarea inițiativelor de antreprenoriat, inclusiv prin sprijinirea înființării, dezvoltării și consolidării formelor asociative, intervenții pentru asigurarea serviciilor de sănătate, educație, cultură, crearea de oportunități pentru generarea de venituri alternative.

Prin reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale și nediscriminării în zonele rurale, crește calitatea vieții rurale și totodată atractivitatea acestor zone.

32 - Asigurarea de capital, tehnologie în silvicultură și susținerea unui management durabil al pădurilor

Pădurile din România, indiferent de natura proprietății, sunt administrate în baza unor concepte de gestionare durabilă compatibile cu cele recunoscute la nivel european, printr-un cadru de reglementare și un sistem de planificare unitar la nivel național. Acest cadru este orientat în mod deosebit către asigurarea funcțiilor de protecție pe care pădurile le îndeplinesc. Cu toate acestea, gestionarea durabilă a resurselor forestiere este îngreunată de gradul scăzut de accesibilizare al pădurilor, precum și de dotarea tehnică insuficientă, învechită și puțin diversificată a firmelor care activează în domeniul forestier.

Astfel, este necesară sprijinirea diferiților actori din sectorul forestier pentru modernizarea și construirea de drumuri forestiere, precum și realizarea de depozite permanente. De asemenea, trebuie încurajată utilizarea în activitatea de exploatare forestieră a echipamentelor și utilajelor cu impact redus asupra factorilor de mediu, precum și de practici tradiționale.

Prin creșterea accesibilității pădurilor se urmărește îmbunătățirea condițiilor pentru executarea lucrărilor silviculturale, prevenirea și stingerea incendiilor și pentru exploatarea pădurilor în condiții ecologice și de rentabilitate. Utilizarea practicilor tradiționale, va avea impact pozitiv asupra mediului, prin reducerea nivelului de degradare a solului, de poluare a aerului și apelor, prin reducerea emisiilor de GES și a consumului de energie.

Caracterizate de o capacitate slabă de a dezvolta și implementa în mod eficient proiecte de dezvoltare locală sustenabilă, de o calitate slabă a infrastructurii turistice, de degradarea așezămintelor tradiționale cu valoare culturală și a monumentelor istorice, satele românești cu o bogată moștenire au nevoie de sprijin pentru a asigura conservarea resurselor culturale unice și utilizarea acestora în scopul dezvoltării socio-economice.

Tradițiile rurale, etno-folclorice, culturale, ecologice, gastronomice și caracteristicile locale de mediu, în special în zona montană, sunt insuficient valorificate pentru dezvoltarea turismului, pentru crearea de locuri de muncă, pentru generarea de venit și pentru asigurarea unui impact pozitiv asupra sentimentului de demnitate și mândrie al comunităților locale.

Sprijinul acordat în cadrul unui proces integrat și echilibrat de dezvoltare teritorială, inclusiv prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală implementate prin intermediul GAL și/sau alți actori relevanți, va conduce la păstrarea și conservarea patrimoniului local, iar acțiunile de marketing aferente pot genera valoare adăugată pentru produsele autohtone.

Prin acțiuni inovative de punere în valoare a patrimoniului local se poate realiza, de asemenea, creșterea atractivității zonelor rurale, atât pentru populația rurală, cât și pentru turiști.

În mediul rural se regăsesc o serie de elemente valoroase din punct de vedere cultural care nu sunt încadrate în categoria obiectivelor de patrimoniu sunt într-o stare de degradare continuă sau, în cazul elementelor imateriale (dansuri populare, meșteșuguri, cântece) în risc de pierdere. Lucrările de conservare, restaurare și reabilitare a construcțiilor și amenajărilor cu valoare culturală sau alte activități de punere în valoare a elementelor ce aparțin patrimoniului neclasat (mobil, imobil și imaterial) pot fi realizate prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală.

Patrimoniului istoric, cultural autentic, tradițiile și particularitățile comunităților gazdă trebuie să fie respectate, păstrarea și dezvoltarea lor necesitând a fi promovate. Turismul este un sector care utilizează patrimoniul cultural al umanității și contribuie la îmbogățirea acestuia. Dezvoltarea turismului cultural este un factor important pentru dezvoltarea economică durabilă, care generează profit și locuri de muncă și un factor fundamental pentru construirea imaginii oricărei destinații turistice. Efectele socio-culturale sunt producția locală de bunuri și suveniruri și promovarea și revigorarea unor forme de artă locale, cum ar fi folclorul și gastronomia.

34 - Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare

Conform analizei SWOT, România are un sector semnificativ de procesare bioresurse din biomasă, precum și un potențial semnificativ pentru obținerea energiei din biomasă, biogaz-bioenergie, nutraceutice/cosmetice, biofarmaceutice pe bază de plante medicinale și arome, celuloză și hârtie, textile și pielărie, reciclare deșeuri etc. În plus, la nivel european și internațional se constată o creștere a cererii industriei pentru fibre scurte și lungi de in și cânepă. În acest scop, se identifică nevoia de cooperare și asociere în vederea valorificării biomasei provenite din agricultură și industrie alimentară, precum și cu alte entități locale în vederea valorificării și a altor resurse utilizabile în contextul bioeconomiei.

De asemenea, diversificarea structurii culturilor agricole pentru dezvoltarea bioeconomiei ar putea contribui la dezvoltarea unui sector de nișă cu utilizări multiple în diferite domenii de procesare a bioresurselor, de la produse biochimice la suplimente alimentare. Având în vedere provocările globale precum schimbările climatice, degradarea terenului și a ecosistemului și în contextul resurselor din ce în ce mai limitate, devine clară nevoia utilizării eficiente a tuturor resurselor, a produselor secundare rezultate din activitățile agricole și recuperarea elementelor utilizabile din deșeuri, utilizarea biomasei și a reziduurilor organice, în scopul de a limita recurgerea la resurse naturale neregenerabile.

Astfel, o sursă importantă de energie nu este valorificată, resursele naturale nu sunt utilizate eficient și este generat un impact negativ asupra mediului.

Includerea bioeconomiei în modelele de dezvoltare rurală sustenabilă este oportună din considerente ce țin de progresul înregistrat în domenii precum cercetarea și inovarea, în științele biologice, în tehnologiile moderne, cât și cele privind tehnologiile informaționale și de comunicare cu aplicații practice în agricultură, de creșterea integrării orizontale și verticale în lanțurile de aprovizionare agricolă și nu în ultimul rând de tendința de creștere a globalizării.

Astfel de investiții pot valorifica resursele locale care adresează bioeconomia, inclusiv prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală implementate prin intermediul GAL și/sau alți actori relevanți.

35 - Sprijinirea dezvoltării durabile a ruralului montan și a ruralului ITI Delta Dunării

Zonele Montane din România și teritoriul ITI Delta Dunării se confruntă cu numeroase constrângeri naturale, economice, sociale, aspecte ce necesită o abordare diferențiată, specifică acestor zone.

În zona montană, preponderența fermelor de mici dimensiuni și fertilitatea redusă a terenurilor agricole expun această zonă la pericolul abandonării activităților agricole, mai ales a creșterii animalelor.

În teritoriul ITI Delta Dunării, exploatarea agricolă are suprafețe mici și majoritatea sunt lipsite de mijloace de producție mecanizate. O parte importantă a teritoriului ITI este amenințată de deșertificare, iar predicțiile în domeniu arată că apar modificări ale statisticilor de fenomene extreme, inclusiv creșterea prevalenței de secete, viituri, furtuni, grindină etc. Izolarea comunităților, lipsa infrastructurii de acces, infrastructura de bază deficitară și lipsa serviciilor de calitate în educație, sănătate, cultură etc. vulnerabilizează populația și determină migrația populației tinere către urban sau străinătate, depopularea satelor și disoluția comunităților din aceste zone.

Deși agricultura va rămâne una dintre activitățile principale generatoare de venit pentru populația rurală din zona montană și din teritoriul ITI Delta Dunării, este nevoie de o dezvoltare sustenabilă a activităților neagricole din aceste teritorii, coroborat cu valorificarea patrimoniului material și imaterial și a potențialului turistic specific acestor zone.

Analiza SWOT arată faptul că zonele cu cel mai mic venit sunt zonele montane, decalajul fiind în creștere în ultimii ani. În acest sens, este nevoie de o susținere a acestor zone din mai multe perspective: educațională, de infrastructură, economică (oportunități de afaceri adecvate).

În plus, conservarea biodiversității, precum și măsuri pentru protejarea mediului sunt esențiale pentru menținerea specificității zonelor montane și teritoriului ITI Delta Dunării, în coroborare cu dezvoltarea socio-economică adaptată acestor zone.

a) Limitarea utilizării antibioticelor în agricultură

Majoritatea fermierilor din România, în special cei ce dețin exploatații de dimensiuni mici și mijlocii, nu dispun de cunoștințe adecvate în domeniul metodelor de management, al tehnologiilor și standardelor moderne de producție, în special în sectorul zootehnic și horticol, axându-se preponderent pe experiența practică tradițională. De asemenea, nivelul de conștientizare, cunoștințe și abilități a acestora cu privire la metode moderne și inovative de procesare și marketing al produselor agricole, inclusiv în contextul lanțurilor scurte de aprovizionare, este insuficient pentru a putea răspunde cererii pieței și a îndeplini standardele la nivel european.

Având în vedere analiza SWOT privind intensificarea problemelor de sănătate a animalelor și creșterea consumului de medicamente în tehnologiile de creștere a porcilor și păsărilor, este nevoie de conștientizarea fermierilor cu privire la folosirea rațională a antibioticelor din perspectiva riscurilor pentru sănătatea populației și a siguranței alimentare.

Sectorul agro-alimentar din România are nevoie de un nivel ridicat de instruire tehnică, economică și de management al afacerii la nivel de fermă, pentru a îndeplini cu succes standardele UE (siguranță alimentară, sănătatea animalelor, norme de mediu, etc.).

Profesionalizarea fermierilor este însă strâns legată de modernizarea sistemului de educație profesională agricolă, atât din punct de vedere al infrastructurii fizice, cât și a curriculei școlare.

Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și aptitudini al fermierilor va contribui la adoptarea de tehnologii inovative și bune practici, în special de către fermierii tineri și implicit la limitarea utilizării antibioticelor în agricultură.

b) Utilizarea sustenabilă a produselor pentru protecția plantelor și a îngrășămintelor chimice

În RO, pentru toate categoriile de pesticide începând cu anul 2017 s-a înregistrat o ușoară creștere a vânzărilor, în special în ceea ce privește categoria principală de PPP, respectiv, erbicide, fungicide și bactericide.

Având în vedere analiza SWOT privind intensificarea utilizării pesticidelor în agricultură și trend-ul crescător al comercializării de erbicide, fungicide și bactericide, este nevoie de îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și aptitudini a fermierilor cu privire la folosirea rațională a acestora și informarea asupra riscului real al substanțelor active și remanenței pesticidelor în sol, cu efecte nocive asupra sănătății omului și a mediului înconjurător.

Este necesară menținerea practicilor agricole tradiționale, extensive, bazate pe o utilizare redusă a inputurilor, pentru a sprijini dezvoltarea durabilă a zonelor rurale și pentru a răspunde cererii din ce în ce mai mari a societății pentru servicii de mediu, cu toate că în România cantitatea medie de pesticide utilizată pe ha este mică. Fermierii trebuie încurajați să deservească societatea ca întreg prin introducerea sau continuarea aplicării metodelor de producție agricolă compatibile cu protecția și îmbunătățirea mediului, a peisajului și caracteristicilor sale, a resurselor naturale, a solului și a diversității genetice, printr-un sistem de management al utilizării durabile a PPP.

În România, sectorul agroalimentar are nevoie de investiții pentru crearea de capacități noi de procesare, de echipamente și tehnologii moderne, de fluxuri tehnologice care să permită respectarea noilor standarde comunitare și îmbunătățirea productivității.

Aceste nevoi evidențiază faptul că industria alimentară din România încă are decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor agricole în raport cu capacitatea de producție a produselor agricole autohtone.

Astfel, este necesară concentrarea sprijinului pe acele produse agro-alimentare pentru care oferta internă este relativ redusă comparativ cu potențialul existent. În mod specific se identifică nevoia de investiții pentru obținerea de produse diversificate, sănătoase și nutritive, prin aplicarea practicilor inovative în procesarea produselor agricole.

Dezvoltarea zonelor rurale montane din România și încurajarea obținerii produselor locale ar conduce atât la o creștere a numărului de produse din zona montană înregistrate ca produse montane, cât și la extinderea pieței și a competitivității produselor agroalimentare cu valoare adăugată mare.

Criza sanitară și economică provocată de noul coronavirus SARS-CoV 2 a demonstrat cât de vulnerabili suntem cu toții și cât de important este să restabilim echilibrul între activitatea umană și natură, în scopul protejării sănătății și bunăstării populației.

Trecerea către un sistem alimentar mai sănătos și durabil se poate face prin crearea unor lanțuri alimentare scurte, din perspectiva deschiderii oportunității de piață pentru fermieri, prin promovarea și vânzarea produselor agricole aproape de sursa de producție, în acord cu obiectivele strategiei „De la fermă la consumator”.

PGL au rolul de a oferi posibilitatea vizitatorilor să servească o masă cu produse tradiționale românești la gospodării locale, în zona în care își petrec vacanța, într-o atmosferă rustică, dar cu respectarea normelor de igienă, impuse de lege.

De asemenea, este nevoie de dezvoltarea și promovarea produselor originale, autohtone, obținute de către entități de profil care vizează grupe de populație cu nevoi alimentare specifice, cum ar fi diabeticii, cei cu boala celiacă și alții, cei cu diferite intoleranțe și/sau alergii alimentare.

Pentru asigurarea siguranței alimentare se impune dezvoltarea de metode de analiză pentru identificarea și cuantificarea contaminanților din alimente (inclusiv pesticide, prevenirea îmbolnăvirilor cauzate de alimente nesigure, asigurarea transparenței și trasabilității pe lanțul alimentar de la fermier-procesator-producător-consumator, respectarea legislației în vigoare cu privire la etichetarea produselor).

De asemenea, pentru a reduce impactul ambalajelor asupra mediului este nevoie de cercetări cu scopul de a crea ambalaje biodegradabile, ambalaje microbiene (pentru prelungirea termenului de valabilitate al produselor alimentare perisabile).

Astfel, prin investiții integrate în modernizarea infrastructurii de producție, colectare, depozitare și procesare s-ar oferi fermierilor oportunitatea de a desface produsele pe piețele locale, de a extinde gama de produse și de a promova comercializarea produselor locale. Sprijinirea acestui tip de abordare va aduce un venit suplimentar localnicilor, va adăuga plus valoare gospodăriilor și zonei și nu în ultimul rând, va crește atractivitatea și utilitatea zonelor respective pentru turiști.

Problema deșeurilor alimentare este tot mai îngrijorătoare la nivel European iar gestionarea acestor deșeuri constituie o nevoie prioritară în ceea ce privește producerea, distribuția și depozitarea lor, cu impact negativ asupra mediului și care provoacă pierderi financiare pentru consumatori și economie. S-a identificat nevoia de reducere a cantității de deșeuri alimentare generate pe cap de locuitor la nivelul comerțului cu amănuntul și la nivelul consumatorilor, precum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de distribuție, respectiv, în magazine, restaurante, unități de alimentație publică și în gospodării.

La nivelul UE și statelor sale membre problema deșeurilor alimentare este tratată într-o manieră responsabilă, transformând această nevoie într-un obiectiv pe termen mediu și lung. În prezent, în UE nu există nicio metodă armonizată și fiabilă de cuantificare a deșeurilor alimentare, ceea ce îngreunează și mai mult evaluarea de către autoritățile publice a volumului, a originii și a evoluției acestora de-a lungul timpului. Deșeurile alimentare trebuie privite și din perspectiva socială, recuperarea necorespunzătoare a deșeurilor alimentare de-a lungul lanțului alimentar constituind un factor în accentuarea fenomenului de risipă alimentară, iar un aport semnificativ l-ar putea aduce măsuri de conștientizare a populației, precum și inițiative și reglementări pentru facilitarea donării alimentelor care mai sunt comestibile, dar care, din motive logistice sau comerciale, nu pot fi valorificate.

De asemenea, se identifică și problema deșeurilor alimentare care din varii cauze/motive și-au pierdut valoarea nutritivă, alimentară, apetența și care nu mai pot fi folosite pentru consum și pe cale de consecință donarea acestora nu se poate efectua.

Pentru aceste materii prime/alimente/furaje este nevoie de sprijinirea dezvoltării de rețele de colectare și transformare/bio-transformare în produse cu valoare adăugată, carbohidrați, aminoacizi, proteine, grăsimi industriale/ furajere, vitamine, acizi grași, eteri, esteri, saponine, fertilizanți organici etc., care pot fi reintroduse ca materii prime/ materiale/energie, fie în filierele de produs din care au provenit, fie în alte filiere de produse alimentare, furajere și sau bio-industriale.

O problemă tot mai des abordată, însă în continuare insuficient înțeleasă, este reprezentată de efectele risipei alimentare fiind nevoie de acces la o corectă informare și educare a producătorilor și consumatorilor implicați pe filiera de produs asupra practicilor și obiceiurilor de consum responsabile, în vederea diminuării considerabile a efectelor negative produse de risipa alimentară atât asupra economiei, cât și mediului.

39 - Asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a animalelor

Continuarea aplicării unor standarde superioare de bunăstare a animalelor poate reprezenta o soluție pentru furnizarea de produse înalte calitativ. Exploatațiile comerciale din sectorul zootehnic, care beneficiază de schema privind standarde îmbunătățite de bunăstare a animalelor, având fluxurile tehnologice adaptate pentru continuarea acestor practici pot să asigure condiții superioare de bunăstare a animalelor, contribuind la garantarea îmbunătățirii condițiilor de creștere și a sănătății animalelor, reducerea impactului de mediu (asupra factorilor de mediu apă, sol și aer), creșterea siguranței alimentare, îmbunătățirea calității produselor, dar și la menținerea și crearea de locuri de muncă în mediul rural.

Calitatea produselor și siguranța alimentelor de origine animală sunt în strânsă corelație cu nivelul bunăstării animalelor de la care provin, lanțul de producție alimentară bazându-se pe o sănătate mai bună a animalelor, îngrijire foarte bună a animalelor, utilizarea minimă a medicamentelor, prin aceasta asigurându-se o creștere a încrederii consumatorilor în produsele fermelor românești de creștere a animalelor.

Implementarea măsurilor de bunăstare a animalelor contribuie la îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.

Pentru creșterea responsabilității agricultorilor din România față de PAC privind furnizarea unor alimente de înaltă calitate, sigure și sănătoase este necesară susținerea în continuare a standardelor superioare de bunăstare față de standardele minime obligatorii.

În acest context, este oportună susținerea exploatațiilor de creștere a animalelor, a intervențiilor care vizează acoperirea costurilor suplimentare și a pierderilor de venituri pentru asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a animalelor.

40 - Nevoia de conștientizare și încurajare a consumului de alimente sănătoase/nutritive

Malnutriția rămâne cel puțin pentru viitorul pe termen scurt și mediu o problemă majoră în țările europene și implicit în România și afectează toate grupele de vârstă, cu un grad ridicat de risc la copiii mici și foarte mici, sau la persoanele vârstnice.

În anumite regiuni din lume, o economie săracă sau anumite condiții regionale precum seceta sau suprapopularea, pot duce la o diminuare a disponibilității alimentelor. Aceasta poate influența capacitatea populației din zona respectivă de a se hrăni corespunzător. Malnutriția poate apărea și în situațiile în care alimentele sunt disponibile și suficiente.

Pentru asigurarea nutriției populației în creștere, sunt necesare culturi de cereale și leguminoase cu soiuri noi cu un conținut proteic ridicat, care să fie apoi procesate în alimente îmbunătățite din punct de vedere al conținutului de proteine.

Obezitatea reprezintă un alt fenomen care afectează bărbați și femei de toate rasele și vârstele, care are o prevalență egală sau mai mare comparativ cu malnutriția și bolile infecțioase.

În prezent, România se situează pe locuri fruntașe la obezitatea adulților și a copiilor în Europa. Frecvența obezității în țara noastră este foarte crescută, fiind vorba chiar de o epidemie. Cauzele acesteia sunt alimentația, sedentarismul, stresul cotidian, lipsa educației, alimentația hipercalorică tip fast-food, un stil de viață nesănătos care are drept efect o sporire a poftei de mâncare, astfel, un aport caloric mai mare.

Prevalența obezității este crescută suplimentar în anumite grupuri etnice datorită obiceiurilor alimentare (preparate alimentare cu conținut crescut caloric și scăzut vitaminic) și a particularităților climatice (sezonul rece prelungit cu reducerea ofertei de fructe și legume).

Astfel, este nevoie de măsuri educative, în special în rândul copiilor, care să vizeze încurajarea consumului de alimente nutritive, sănătoase. Acestea pot presupune organizarea de vizite la ferme, la stațiuni de cercetare pomicolă, legumicolă sau de creștere a animalelor, la laboratoare de profil, la zilele recoltei, expoziții, târguri sau alte evenimente și/sau activități similare, organizarea de concursuri tematice legate de consumul de fructe și legume, lapte și produse lactate, inclusiv degustarea de fructe și/sau legume proaspete și/sau alte produse lactate și/sau miere, precum și organizarea de activități de grădinarit la nivelul școlii și de gătit.

41 - Nevoia de creștere a gradului de instruire a fermierilor

Nivelul scăzut de cunoștințe de specialitate ale fermierilor și populației rurale este unul dintre factorii care au condus la o competitivitate redusă a sectorului agricol din România. Pe de o parte, acest nivel este cauzat de insuficienta dezvoltare și adaptare a instituțiilor de învățământ profesional agricol, dar și a furnizorilor de formare continuă în domeniul agricole.

Majoritatea fermierilor din România, în special cei ce dețin exploatații de dimensiuni mici și mijlocii, nu dispun de cunoștințe adecvate cu privire la metode de managementul exploatației, inclusiv managementul riscului, tehnologii, standarde de producție, axându-se preponderent pe experiența practică tradițională.

Nivelul de conștientizare, cunoștințe și abilități a acestora cu privire la metode agricole moderne și inovative este insuficient pentru a putea răspunde cererii societății pentru servicii de mediu și a îndeplini standardele la nivel european. Aceștia nu dețin suficiente cunoștințe cu privire la practicile de mediu care conduc la protecția resurselor de sol, un management eficient al apei și conservarea biodiversității și menținerea valorii de mediu a zonelor rurale și nu dețin informații privind practicile agricole care contribuie la reducerea emisiilor de GES și amoniac, inclusiv cerințele și standardele din cadrul condiționalității și condițiile privind schemele de sprijin, precum și informațiile referitoare la instrumentele financiare și planurile de afaceri dezvoltate în temeiul planului strategic.

În special adaptarea la efectele schimbărilor climatice în zonele cu risc necesită un nivel ridicat de instruire tehnică, economică și de management al fermei, pentru a îndeplini pe de-o parte cu succes standardele UE și de a face față pe de altă parte fenomenelor climatice.

Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și dezvoltarea aptitudinilor fermierilor va contribui la restructurarea/modernizarea fermelor (de dimensiuni mici și mijlocii), adoptarea de tehnologii inovative și bune practici și va fi încurajat managementul sustenabil al resurselor naturale și adaptarea la schimbările climatice. De asemenea, este necesară creșterea gradului de informare asupra oportunităților de cultivare a plantelor și de creștere a animalelor în funcție de condițiile fiecărei zone în vederea îmbunătățirii viabilității economice a fermelor.

De asemenea, se impune susținerea dezvoltării de parteneriate între fermieri și unitățile de învățământ pentru efectuarea stagiilor de practică prevăzute în programa școlară, cu implicarea operatorilor/fermierilor în elaborarea Curriculumului de Dezvoltare Locală (CDL), pentru armonizarea competențelor dezvoltate în școală la cerințele pieței locale, precum și dezvoltarea de parteneriate pentru extinderea învățământului dual în calificări de interes pentru domeniul agro-alimentar, în unități de învățământ de profil.

În acest context, sunt necesare acțiunile de informare și interconectare, prin intermediul Rețelei Naționale PAC. În acest sens, se pot organiza și evenimente la ferme demonstrative pentru un mai bun transfer de cunoștințe practice, care se concretizează într-o formă de instruire pentru fermieri. Acestea pot fi realizate inclusiv online, prin mijloace digitale de ultimă generație.

42 - Îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural

Implementarea cu succes a strategiei PNS 2023-2027 nu poate depinde numai de existența sprijinului financiar și de existența unui set de operațiuni, ci și de asigurarea unor canale eficiente de comunicare între instituții și toți factorii interesați (fermieri, organizații profesionale, ONG-uri, autorități publice, operatori economici, comunități locale, etc.). Astfel, se asigură canalele necesare pentru diseminarea informațiilor, a modelelor de succes, a metodelor și practicilor inovative care să promoveze dezvoltarea durabilă a comunităților rurale într-o abordare coerentă, dar și pentru colectarea propunerilor de eficientizare a mecanismelor de implementare ale PNS 2023-2027. Astfel, este necesară îmbunătățirea cooperării între actorii care sunt interesați și pot contribui la dezvoltarea zonelor rurale din România, prin intermediul unei rețele naționale.

O rețea PAC consolidată va asigura interconectarea actorilor locali, diseminarea cunoștințelor și noilor metode inovative, precum și animarea actorilor comunităților locale, lucruri esențiale pentru un spațiu rural activ, inclusiv din perspectiva problematicilor legate de protecția mediului, managementul resurselor naturale și schimbărilor climatice, putând astfel să faciliteze creșterea gradului de accesare al măsurilor de mediu și climă, dar și îmbunătățirea calității implementării acestora.

43 - Nevoia de a crea și consolida un sistem integrat AKIS

Se identifică nevoia de abordare integrată a formării profesionale în agricultură, cercetare și extensie care să răspundă la nevoile de tehnologie, cunoaștere și informații necesare locuitorilor din rural, fermierilor în ceea ce privește managementul exploatațiilor agricole.

Eficiența și eficacitatea serviciilor de consiliere și consultanță pot fi îmbunătățite cel mai bine prin consolidarea conexiunilor și integrarea în cadrul sistemului de inovare și cunoștințe în agricultură (AKIS) și prin partajarea mai largă a cunoștințelor și a aplicațiilor inovatoare.

Toți actorii din cadrul AKIS, fermierii, organizații profesionale reprezentative, cercetători, consultanți, ONG-uri și mass-media, etc. trebuie să își intensifice eforturile pentru a dezvolta cunoașterea și a genera soluții inovatoare.

Este esențial să construim sisteme de cunoaștere și inovare agricole pentru a înlesni accesarea fondurilor europene, a stimula inițierea și dezvoltarea proiectelor de inovare, pentru a disemina rezultatele acestora și pentru a putea fi utilizate cât mai eficient în cadrul dezvoltării fermelor.

Pentru aceasta este necesară formarea fermierilor și a locuitorilor din rural pentru a-i ajuta să ia decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește managementul fermelor, gospodăriilor și comunităților acestora.

Este necesară consolidarea serviciilor de consiliere a fermelor în cadrul AKIS prin captarea și împărtășirea nevoilor agricultorilor, facilitarea accesului la inovare, participarea și diseminarea cunoștințelor din proiecte inovatoare GO, informarea consilierilor și evenimente tematice pentru actualizarea cunoștințelor, vizitele încrucișate, activităților demonstrative în ferme, implicarea cercetătorilor. În acest sens, Rețeaua Națională PAC va contribui la stabilirea conexiunilor dintre actori și a fluxurilor de cunoștințe. Se identifică necesitatea unui organism de coordonare AKIS care ar aproba o strategie de integrare a diferitelor componente ale AKIS și pentru monitorizarea punerii sale în aplicare.

De asemenea, se identifică necesitatea unei componente dedicate inovării în cadrul rețelei naționale PAC (cu finanțare adecvată), care ar putea cartografia și conecta actorii AKIS naționali și nevoile acestora și ar putea acționa ca un „liant” între aceștia.

Cunoștințele și inovarea sunt esențiale pentru un sector agricol inteligent, rezilient și sustenabil. Pentru aceasta este necesară formarea și informarea fermierilor pentru a-i ajuta să ia decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește managementul fermelor, gospodăriilor și comunităților acestora. Toate acestea vor contribui la dezvoltarea abilităților profesionale, sociale și de mediu, pentru a satisface cerințele și pentru a dobândi noi perspective, în vederea diversificării oportunităților.

Este necesar, de asemenea, să fie accentuată dobândirea și îmbunătățirea cunoștințelor privind managementul durabil al terenurilor agricole (GAEC, SMR, Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, cod de bune practici, etc.), schimbările climatice, dezvoltarea durabilă, utilizarea resurselor (sol, apă, aer), calitatea alimentelor, aprovizionare rezistentă la criză, digitalizare, inovare, biodiversitate, bunăstarea animalelor, materii prime regenerabile, generare de bioenergie, creșterea eficienței și competitivității în agricultură.

În România, sectorul de cercetare-inovare nu este suficient de adaptat nevoilor specifice ale fermierilor. Problemele structurale ale agriculturii din România, provocările referitoare la protecția mediului, efectele schimbărilor climatice și gradul scăzut de adoptare a unor standarde de mediu sunt aspecte care mențin un decalaj între cerințele societății pentru servicii de mediu, în contextul schimbărilor climatice și al impactului agriculturii asupra mediului și posibilitățile reale de producție în sectorul agricol. Colaborarea modestă între fermieri și actorii ce promovează cercetarea și inovarea a condus la limitarea transferului de cunoștințe și soluții tehnologice dinspre furnizori către fermieri, pe problematici punctuale. Este astfel necesar ca fermierii, consultanții și unitățile de cercetare și alte părți interesate, să conlucreze la identificarea soluțiilor inovative la problemele specifice cu care se confruntă sectorul, cum ar fi folosirea practicilor prietenoase cu mediul, optimizarea utilizării resurselor și factorilor de producție.

Implementarea de tehnologii și procese inovatoare și adaptate la nevoile fermierilor, dezvoltate și sprijinite prin activități de cercetare-inovare va genera efecte socio-economice și de mediu pozitive, care să crească performanțele fermelor cu un impact redus asupra mediului.

Este necesar să se dezvolte mecanisme solide și mai bine adaptate care să faciliteze accesul la sistemul de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), prin care să se susțină inițierea și dezvoltarea proiectelor de inovare și să fie diseminate și accesibilizate rezultatele cât mai mult posibil. Includerea AKIS în PNS 2023 -2027 va stimula structurarea sistemului de inovare și integrarea acestuia în sistemul dezvoltat la nivel european, făcând accesibile rezultatele și instrumentele care pot fi utilizate de fermierii din România pentru adaptarea tehnologiilor și practicilor cu rezultate în eficientizarea managementului resurselor naturale, reducerea impactului de mediu și adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

AKIS, prin consolidarea fluxurilor de cunoștințe și a legăturilor dintre cercetare și practică, prin consolidarea tuturor serviciilor de consiliere pentru fermieri și susținerea unei bune comunicări între acestea, prin consolidarea inovării interactive care reunește mai multe teme și mai multe țări și prin sprijinirea tranziției digitale în agricultură va contribui la atingerea obiectivelor specifice propuse în cadrul PNS 2023-2027.

În paralel cu deficiențele din cadrul sistemului de educație agricolă, se remarcă o lipsă de capacitate a sistemului de consiliere și de adaptare a acestuia la nevoile pieței. Ca urmare a numeroaselor procese de reorganizare instituțională, fermierii și populația rurală au avut acces redus la servicii de sprijin în dezvoltarea și modernizarea exploatațiilor, adaptarea la noile provocări (schimbări climatice, mediu, etc.), dobândirea de noi cunoștințe (procesare, marketing, planificare, etc.).

De asemenea, este nevoie de servicii de consiliere adecvate și în ceea ce privește integrarea în lanțul scurt a fermierilor, iar în acest sens se remarcă necesitatea furnizării de servicii de consiliere dedicate în vederea dobândirii de cunoștințe cu privire la depozitare, ambalare, etichetare, promovare și marketing. Astfel, fermierii vor putea crește valoarea produselor, inclusiv printr-o mai bună integrare în schemele naționale și europene.

Nevoia de adaptare a fermierilor la noile provocări concurențiale și de mediu post PAC 2020 face necesară furnizarea și asigurarea accesului la servicii de consiliere axate pe activități de conștientizare și promovare de bune practici în agricultură, în special în ceea ce privește practicile agricole prietenoase cu mediul, inclusiv în zonele cu înaltă valoare naturală, utilizarea sustenabilă a pesticidelor și îngrășămintelor în vederea dobândirii de cunoștințe privind practicile agricole sustenabile în acord cu noile abordări strategice la nivel european.

Serviciile de consiliere agricolă din RO sunt insuficiente și nu răspund cerințelor societății în privința serviciilor de mediu pe care le furnizează agricultura. Această stare de fapt afectează în special fermele mici și mijlocii. Acești fermieri au nevoie de acces la servicii de consiliere de calitate și adaptate cerințelor cu privire la managementul durabil al resurselor naturale, adaptarea la standarde și adaptarea la efectele schimbărilor climatice. Exploatațiile agricole necesită servicii de consiliere care să le sprijine în îmbunătățirea performanțelor de mediu care să asigure un management sustenabil al solului și apei și care să contribuie la o mai bună adaptare la efectele schimbărilor climatice în zonele cu risc și la reducerea emisiilor de GES și amoniac.

În plus, pentru a răspunde standardelor europene, abordarea trebuie să se concentreze asupra modului în care digitalizarea susține eficiența și performanța la nivel de fermă. Este necesară consultanța strategică privind digitalizarea și infrastructura electronică, aceasta fiind legată de schimbul de cunoștințe, de comunicare, de diseminare și de exploatare.

Având în vedere că serviciile de consiliere de calitate sunt esențiale, este nevoie de sprijin din partea RNDR, concretizat în realizarea de pliante, broșuri informative, dar și organizarea de întâlniri, reuniuni, evenimente care să pună în legătură fermieri cu consultanți pentru îmbunătățirea cunoștințelor fermierilor și pentru a-i ajuta să beneficieze de servicii adecvate de consultanță.

În concluzie, serviciile de consiliere agricolă vizează dimensiunea economică, cea de mediu și cea socială și furnizează informații tehnologice și științifice la zi, obținute prin cercetare și inovare. Aceste servicii sunt integrate cu serviciile interconectate ale consilierilor agricoli, ale cercetătorilor, ale organizațiilor de fermieri și ale altor părți interesate relevante, care formează sistemele de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), un rol determinant în funcționarea optimă a consilierii agricole fiind imparțialitatea acestuia, iar consilierii să nu fie în conflicte de interese.

Deși cercetarea agricolă oferă cunoștințe multiple și există deja o cantitate substanțială de cunoștințe disponibile pentru a răspunde provocărilor actuale, diseminarea acestora are de suferit, astfel încât rezultatele cercetării nu sunt aplicate suficient în practică.

Având în vedere că România se află pe ultimul loc în UE privind inovarea în sectorul agroalimentar, cu numai 10 % din întreprinderi cu activități inovative, rezultă nevoia de creștere a productivității, competitivității și durabilității sectorului agroalimentar prin extinderea/introducerea acțiunilor inovative în întreprinderile cu activități de prelucrare și producție alimentară, prin stimularea Grupurilor Operaționale (grupuri formate prin asocierea de fermieri, administratori de păduri, cercetători, ONG-uri și alți actori implicați în sectoarele agricol și/sau forestier) și a proiectelor inovatoare ale GO, nevoia de sprijin pentru servicii de inovare (ex. brokeri de inovare care oferă suport pentru înființarea unui grup specific/pregătirea unui proiect, facilitatori) având roluri de intermediere și facilitare în cadrul proiectelor, oferind sprijin suplimentar pentru inovare (ex. promovarea finanțării pentru inovare, diseminare, rețele tematice, premii etc.).

S-a constatat o colaborare insuficientă între mediul universitar și întreprinderile agricole. PEI poate contribui la cooperarea între universități/institute de cercetare, entități de inovare și IMM-uri prin realizarea transferului de cunoștințe și inovare și prin crearea unui sistem de diseminare eficientă a rezultatelor către fermieri. Promovarea inovării în agricultură de către PEI-AGRI, se concentrează pe dezvoltarea parteneriatelor și conectarea persoanelor din diverse domenii în Rețeaua PEI, prin diferite tipuri de activități. Astfel se vor putea reuni diverse persoane implicate în inovare și agricultură – fermieri, consultanți, cercetători, agribusiness, ONG-uri și alte categorii interesate de a colabora, a-și împărtăși ideile și de a transforma cunoștințele existente în soluții de inovare și de a pune mai ușor în practică rezultatele cercetării.

Se identifică necesitatea de promovare a proiectelor interactive de inovare, cum ar fi grupurile operaționale PEI, cât și necesitatea de a sprijini grupurile operaționale transfrontaliere.

Suplimentar față de inovarea adusă de zona de producție și de comunitatea de cercetare, fermierii pot dezvolta soluții inovative în scopul îmbunătățirii productivității, profitului și sustenabilității. Acțiunile demonstrative joacă un rol semnificativ în ceea ce privește transferul de cunoștințe și în diseminarea inovării. În acest sens, apreciem necesitatea înființării fermelor demonstrative în vederea testării soluțiilor inovative, precum și pentru a da posibilitatea fermierilor să observe dacă soluția propusă se pliază la nivelul exploatației agricole proprii.

Deși se bazează pe o rețea extinsă de unități de cercetare-dezvoltare și inovare, inclusiv universități/entități de inovare și transfer tehnologic, clustere și poli de competitivitate și institute, care acoperă o gamă largă de domenii de cercetare (agricultură, industrie alimentară, etc.), sistemul de cercetare-inovare din România suferă de o lipsă de finanțare (care se manifestă la nivel economic și tehnologic) și de capital uman, fiind astfel incapabil să satisfacă în mod adecvat nevoile fermierilor. Astfel, este nevoie de modernizarea (economică și tehnologică) acestor entități cât și de intensificarea acțiunilor de diseminare a rezultatelor cercetării pentru a sprijini atât producătorii agricoli (de exemplu, prin crearea de varietăți rezistente la secetă sau adoptarea de tehnici de management al apei și al solului mai eficiente) cât și alți actori din lanțul agro-alimentar.

Rolul inovării va fi așadar extrem de important în perioada următoare pentru a spori performanța economică a fermelor, a găsi noi forme de colaborare între fermieri și alți actori (lanțuri scurte) și pentru a ajuta comunitățile să se adapteze mai bine la efectele schimbărilor climatice.

Astfel, este nevoie de depășirea dificultăților actuale din triunghiul cercetare/inovare – consiliere și consultanță – practică caracterizat de insuficienta conlucrare între mediul academic, institutele specializate în cercetare/entități de inovare și transfer tehnologic, clustere și poli de competitivitate” și agenții economici cu privire la folosirea rezultatelor activității de cercetare și la transferul tehnologic și de inovare către economie, respectiv asigurarea de consultanță postimplementare.

De asemenea, pentru a îmbunătăți proiectele de inovare interactivă, este esențială conectarea pentru a facilita apelurile transfrontaliere și transnaționale ale Grupului Operațional EIP și schimbul de cunoștințe. În plus, va fi esențial să se stabilească servicii de inovare. Grupurile operaționale EIP se pot angaja într-un domeniu foarte larg de activități, legate de toate cele nouă obiective specifice PAC, de ex. de a dezvolta produse noi sau practici, angajarea în proiecte pilot, cooperare nouă în lanțul de aprovizionare, proiectele de mediu sau acțiunile privind schimbările climatice, energie regenerabilă, gestionarea pădurilor, reînnoirea generațiilor și diversificarea fermelor.

Sectorul agricol trebuie la rândul său să intre în era digitală, într-un efort de a răspunde nevoilor privind securitatea alimentară la nivel mondial și pentru a răspunde provocărilor climatice și de mediu, toate acestea pe fondul creșterii populației ce a dus la creșterea cererii pentru produsele agricole. Având în vedere nevoia de a produce mai mult cu mai puține resurse, agricultura de precizie poate constitui un instrument esențial pentru sustenabilitatea sectorului agricol și pentru creșterea competitivității, în contextul receptivității în creștere la nivelul exploatațiilor agricole față de tehnologiile inovative.

Reducerea disparităților între mediul urban și mediul rural constituie o necesitate, care poate fi susținută prin utilizarea tehnologiilor digitale. Perspectivele pe care le oferă digitalizarea și infrastructura online pentru dezvoltarea schimbului de informații și de expertiză pot ajuta fermierii europeni să ofere alimente sigure, produse de calitate prin utilizarea unor metode prietenoase cu mediul și de calitate. Importanța acestor tehnologii rezidă în faptul că îi ajută pe fermieri să producă mai mult cu mai puține resurse, însă pot contribui, de asemenea, și la combaterea schimbărilor climatice prin furnizarea de produse de calitate cu impact minim asupra mediului. Folosirea biotehnologiilor agroalimentare, având ca obiective principale dezvoltarea de metode, mijloace și produse biotehnologice contribuie la creșterea calității și cantității bioresurselor, în contextul schimbărilor climatice și al necesarului tot mai crescut de produse alimentare de calitate.

Tehnologia inovatoare este considerată importantă în facilitarea unui cadru de dezvoltare sustenabilă, care creează un echilibru între dezvoltarea economică, producție și protejarea bunurilor de interes public, precum biodiversitatea și alte resurse de mediu.

Totodată, prin participarea în sisteme partenoriale, fermierii pot identifica modalități inovatoare de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii și de atragere a unor noi categorii de consumatori și a crea lanțuri alimentare. Activitățile de dezvoltare-inovare vor permite fermierilor să capitalizeze în comun produsele obținute, să-și adapteze producția la cerințele pieței, să aibă un acces mai bun la inputuri, echipamente, credite și piață, să-și optimizeze costurile de producție, să creeze lanțuri scurte de aprovizionare și să facă față diferitelor provocări de pe piață.

Rolul digitalizării în contextul inovării va fi extrem de important în perioada următoare pentru a spori performanța economică a fermelor, a găsi noi forme de colaborare între fermieri și alți actori (lanțuri scurte, triunghiul cercetare/inovare – consultanță – practică) și pentru a ajuta comunitățile să se adapteze mai bine la efectele schimbărilor climatice.

Pe de altă parte, este important să existe o abordare strategică continuă bazată pe strategii diferite (din perspectiva abordării de tip partenerial), iar punctul de plecare ar trebui să fie acțiunea în cadrul ecosistemului digital. În primul rând, ecosistemul digital presupune existența mai multor actori, iar digitalizarea să fie privită drept un mijloc de a realiza scopul propus, având rolul de a conecta actorii implicați.

În condițiile schimbărilor climatice majore care se înregistrează la nivel mondial cu consecințe negative asupra mediului, cercetarea este o necesitate pentru adaptarea exploatațiilor la noile condiții climatice. Prin intermediul evenimentelor organizate, Rețeaua Națională PAC va îmbunătăți fluxurile de cunoștințe și va consolida legăturile dintre cercetare și practică prin: stimularea cercetătorilor, astfel încât activitatea acestora să aibă impact dincolo de mediul academic, prin facilitarea întâlnirii cu practicienii (fermierii) în cadrul evenimentelor tematice sau prin organizarea de demonstrații practice la nivel de fermă în cadrul cărora vor avea loc discuții între fermieri și cercetători și prin posibilitatea dezvoltării unor platforme online, care vor conține arhive de proiecte de cercetare.

Prin urmare, un rol important în îndeplinirea obiectivului este sprijinirea digitalizării activității de consiliere prin alocarea de fonduri pentru înființare și întreținere a unei platforme de cunoștințe IT, care conține rezervoare de cunoștințe, bune practici agricole, module de e-learning și diverse instrumente utilizate în activitatea de consiliere. Platforma IT ar putea permite comunicarea pe mai multe niveluri și ar putea fi partajată de mai multe organisme consultative (de exemplu, regionale, naționale sau chiar internaționale). Astfel, prin conectarea actorilor din domeniul cercetării va fi stimulată inovarea în vederea dezvoltării proiectelor și inițiativelor din mediul rural.

Need assessment to specific geographical areas, such as the outermost regions, mountainous and island areas.

N/A

Methodology and criteria used for prioritisation

Pe baza analizei SWOT au fost identificate nevoile sectorului agricol și de dezvoltare rurală, iar analiza acestora reprezintă un instrument de evaluare prin care se pot determina problemele cele mai semnificative și ordinea priorităților în adresarea acestora.

În acest sens, pentru prioritizarea nevoilor s-au stabilit o serie de criterii de evaluare după cum urmează:

C.1 Teritorialitatea - identificarea nevoii la nivelul teritoriului național;

C.2 Corelarea și coerența cu politicile publice la nivel național (programul de guvernare, alte strategii naționale);

C.3 Contribuția la dezvoltarea socio- economică a zonelor rurale și/sau la echilibrarea deficitului de balanță comercială;

C.4 Contribuția la atingerea obiectivelor de mediu;

C.5 Contribuția la atenuarea depopulării zonelor rurale și prevenirea abandonului spațiului rural.

Ulterior, fiecare nevoie identificată a fost evaluată în raport cu fiecare din criteriile mai sus menționate, fiind elaborată o matrice globală. În această matrice a fost determinat cu "DA" sau "NU" evaluarea nevoii din perspectiva celor cinci criterii, respectiv dacă nevoia îndeplinește fiecare criteriu stabilit. Totodată matricea a identificat nivelul de răspuns al nevoii în raport cu numărul total al criteriilor identificate, determinând astfel un grad scăzut, mediu sau ridicat al prioritizării nevoii, astfel:

1. **Gradul scăzut de prioritizare al nevoii** este atribuit la îndeplinirea a 1 sau 2 criterii respectiv **1 sau 2 "DA"**;
2. **Gradul mediu de prioritizare al nevoii** este atribuit la îndeplinirea a 3 criterii respectiv **3 "DA"**;
3. **Gradul ridicat de prioritizare al nevoii** este atribuit la îndeplinirea a 4 sau 5 criterii respectiv **4 sau 5 "DA"**.

Justificarea deciziei de a nu aborda nevoile identificate în planul strategic PAC or address them partially

N08 - Deși nevoia de finanțare a sectorului agricol din România este ridicată, decizia de a nu adresa această nevoie prin PNS are la baza disponibilitatea resurselor naționale, inclusiv a celor reîntoarse din instrumentele financiare derulate prin PNDR.

Astfel, România a implementat în perioadele de programare anterioare, respectiv 2007-2013 și 2014-2020 două instrumente financiare finanțate din FEADR destinate sprijinirii agriculturii și dezvoltării zonelor rurale. La această dată, instrumentul de creditare cu partajarea riscului la nivel de portofoliu programat în PNDR este operational, având în vedere inclusiv extinderea perioadei de eligibilitate a actualului Program până la 31 decembrie 2025.

În paralel, de la bugetul național sunt finanțate instrumente de garantare care se adresează fermierilor și altor categorii de beneficiari din mediul rural.

În aceste condiții, intenția MADR este de a utiliza în continuare resursele care s-au reîntors din instrumentele financiare implementate până la această dată pentru continuarea și, după caz, extinderea schemelor naționale prin care se acordă finanțare atât fermierilor, inclusiv tinerilor fermieri, cât și întreprinderilor din sectorul industriei alimentare, dar și consiliilor locale din mediul rural pentru realizarea de investiții, pentru capital de lucru sau, după caz, pentru asigurarea surselor de co-finanțare privată în cadrul unor proiecte de investiții sprijinite prin FEADR.

N11 - Această nevoie este parțial adresată, luând în calcul că deși măsura specifică de sprijinire pentru aderare pentru prima dată la o schemă de clădire europeană sau națională nu este activată, în cadrul

masurilor de investitii se incurajeaza investitii in produse cu inalta valoare adaugata de tipul produselor ecologice, IGP sau a celor traditionale.

N19 - Acesta nevoie este adresata partial avand in vedere faptul ca împădurirea terenurilor agricole, deși este o acțiune care are efecte pozitive asupra climatului local, contribuind la combaterea efectelor secetelor excesive, ameliorarea climatului local și a regimului hidric edafic, reducând evaporația și transpirația la nivelul culturilor agricole, contribuind la reducerea eroziunii solului, creșterea retenției apei în sol, precum și la adaptarea agriculturii din România la schimbările climatice așteptate, caracterizate prin creșterea temperaturilor medii anuale și scăderea volumului de precipitații, aceasta nu va implementată prin PNS. Împădurirea terenurilor agricole se va realiza exclusiv prin PNRR, dispunând de o alocare financiară substanțială.

N 24 - Acesta nevoie este partial adresată în sensul în care deși nu există intervenții pecifice direcționate populației feminine acestea pot beneficia de intervenții a caror specificitate sectorială le este adresată. Spre exemplu sectorul legumicol sau cel de flori sunt cel mai adesea practicate de populația feminină. Totodată agroturismul, sector susținut prin PNS, este de asemenea practicat cu precădere de femei.

N25 - Acesta nevoie este partial adresata dat fiind faptul ca in cadrul masurii de intalare , achizitionare de teren de catre tinerii care se instaleaza poate fi eligibila intr-un procent de 10% din valoarea primei transe , acest tip de sprijin ce are in vedere cresterea accesului la teren se completeaza de masuri nationale care pot pune la dispozitia tinerilor care indeplinesc anumite conditii, terenuri de la administratia domeniului statului in vederea practicarii agriculturii.

N 29 Acesta nevoie este partial adresata avand in vedere faptul ca problematica infrastructurii de baza in mediul rural este una complexa care necesita implicarea mai multor actori atat la nivel macro cat si miro. Prin urmare investitiile mari in infrastructura de apa -apa uzata este finanata de fondurile structurale si de coeziune, investitiile in rețeaua rutiera de drumuri comunale prin FEADR iar investitiile in servicii sociale la scara mica pot fi acoperite printr-o abordare teritorială de tip Leader.

N 32 - Acesta nevoie este adresata partial avand in vedere faptul ca, deși prin analiza nevoilor au fost identificate nevoile referitoare la modernizarea și construirea de drumuri forestiere și realizarea de depozite permanente, acestea nu pot fi susținute din bugetul PNS având in vedere costurile ridicate pentru fiecare proiect, corelate cu limitările bugetare la nivelul PNS. Prin urmare s-a optat numai pentru susținerea investițiilor în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere.

N35 - Acesta nevoie este adresata partial in sensul in care nu exista interventii specifice dar se va avea in vedere o abordare similara in sensul unor alocari separate pentru zona montana iar pentru teritoriul ITI Dunarii toate investitiile vor putea fi disponibile pentru acestia pe baza conformității cu strategia însă nu vor mai fi sesiuni specifice .

N38 - Acesta nevoie este adresată parțial prin operațiuni secundare în cadrul măsurilor de investiții de procesare și marketing în sectorul alimentar și pe schema de ajutor de stat pentru procesare și marketingul produselor non anexa 1 la Tratat.

N40 - Acesta nevoie este adresată parțial prin operațiuni de susținere a sectoarele legume fructe, industriei de produse lactate, însă un rol important în vederea constientizării efectelor benefice asupra calitatilor nutritive și a alimentelor sănatoase îl are Programul pentru școli al Uniunii Europene.

N48- Acesta nevoie este adresată parțial prin operațiuni sprijinite în cadrul măsurii de cooperare pentru inovare PEI în domeniul agriculturii și industriei alimentare și totodată prin intermediul AKIS prin crearea platformei specifice. Alte tipologii de soluții digitale pot fi sprijinite și prin fondurile structurale.

2.1.SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

2.1.SO1.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO1.1.1 Strengths

1. Suprafețe agricole semnificative cu o pondere ridicată a terenurilor arabile (62%) și soluri fertile
2. Potențial ridicat pentru diversificarea culturilor
3. Valoare adăugată netă crescută în cazul exploatațiilor comerciale care utilizează peste jumătate din suprafața agricolă
4. Condiții agro-pedoclimatice deosebit de favorabile
5. Nivel redus al utilizării practicilor de agricultură intensivă la nivelul fermelor, implicit administrare redusă de îngrășăminte chimice și pesticide, cu avantaje în tranziția către o agricultură verde și la orientarea către piață (ex. consumul de îngrășăminte azotoase în România - 40,3 kg N/ha, față de media UE 28 - 77,2 kg N/ha, 2018)
6. Diversitate ridicată a resurselor naturale
7. Ponderea ridicată a zonelor rurale (87,09% din teritoriul României)

2.1.SO1.1.2 Weaknesses

1. Venituri mici pentru fermele mici și mijlocii, în special în cazul fermelor zootehnice mixte (creșterea mai multor specii), precum și în cazul exploatațiilor mixte de tip vegetal și animal, dar și la nivelul exploatațiilor mixte vegetale/horticole
2. Număr foarte mare al exploatațiilor de mici dimensiuni (73,35% sub 5 ha în 2020)
3. Dimensiune medie scăzută a exploatațiilor (3,65 ha) de 4,5 ori sub nivelul mediei UE
4. Dimensiunea economică scăzută a exploatațiilor (de 9,8 ori față de media UE)
5. Venituri mici ale fermierilor/lucrătorilor în agricultură comparativ cu celelalte sectoare, ceea ce conduce la abandonarea activităților agricole în favoarea altor tipuri de activități economice inexistente în rural și la migrația populației către urban și alte state membre (în 2018 venitul factorilor agricoli reprezentând 4.394 euro/AWU - 26,3% din media UE28)
6. Veniturile și subvențiile directe acordate din FEAGA fermierilor români sunt mai mici decât valoarea medie UE (sprijin mediu PAC/ha încasat în perioada 2016-2017 atingea 221 Euro/ha pentru RO, iar media UE28 atingea 325 Euro/ha)
7. Accesul dificil la credite pentru fermele mici și medii
8. Gradul de dotare tehnică scade proporțional cu scăderea dimensiunii exploatației
9. Dotare/utilizare redusă cu sisteme de avertizare timpurie/protecție împotriva efectelor climatice adverse
10. Nivel scăzut de accesare a instrumentelor de managementul riscului (în perioada 2012-2020 seceta pedologică a afectat 1.344.759,18 ha, inundațiile 154.844,93 ha, iar fenomenul de eroziune a solului peste 260.000 de ha)
11. Pondere scăzută a pădurilor în zonele de câmpie (14%)
12. Lipsa perdelelor de protecție pentru culturile agricole
13. Reticența fermierilor de a se organiza în structuri asociative cu rol economic
14. Distribuția neuniformă a sprijinului SAPS (0,27% din beneficiari încasează 31% din valoarea plăților unice pe suprafață)
15. Teren agricol extrem de fragmentat, conform IACS există cca. 6,5 milioane parcele agricole
16. Pondere ridicată a fermelor de subzistență și semi – subzistență
17. Număr mic de organizații/grupuri de producători (în anul 2019: 68 grupuri de producători și 23 organizații de producători)
18. Număr mic de tineri fermieri, raportat la numărul mare de ferme (în anul 2016: tinerii fermieri reprezintă 7,45% din totalul administratorilor de ferme)
19. Nivel scăzut al suprafeței și animalelor agricole certificate ecologic (suprafețe certificate ecologic: 211.487 ha reprezentând 1,53% din SAU în anul 2019)

20. Productivitate scăzută, cu mult sub potențialul real, în special în sectorul zootehnic (producții medii sub 1 l/cap/vacă/zi în sectorul bovine), dar și în sectorul vegetal (legume-fructe, ex. producția totală de legume înregistra 3,802 mil. tone în anul 2014 scăzând la 3,358 mil. tone în 2016, iar în anul 2018 a ajuns la 3,797 mil. tone)
21. Nivel scăzut de pregătire profesională de bază și de competențe profesionale în rândul fermierilor și servicii de consiliere și consultanță precare
22. Nivel scăzut de informare asupra posibilităților de dezvoltare
23. Dificultăți pentru fermele de familie de mici dimensiuni în asigurarea cofinanțării pentru grant-uri, întrucât sistemul bancar de creditare nu acceptată garantarea creditelor cu imobilele
24. Lipsa infrastructurii de marketing și de capacități suficiente de prelucrare, în special neprielnice pentru fermele mici și mijlocii
25. Deficit agroalimentar mare, cauzat de importuri cu valoare adăugată mare și de exporturi cu materii prime cu valoare adăugată scăzută, precum cereale, plante oleaginoase etc. (deficitul global al balanței comerciale cu produse agroalimentare în anul 2019 a depășit 1,22 mld. euro, în creștere cu 6,3% față de anul anterior)
26. Suprafața arabilă irigată insuficientă (sub 5 % din total)
27. Lipsa resurselor de apă în perioadele secetoase
28. Pondere ridicată a exploatațiilor fără personalitate juridică (în 2016, din cele 3422 de exploatații, doar 26 aveau personalitate juridică)
29. Venit mediu scăzut în special a celor angajați în agricultură (ponderea veniturilor din agricultură reprezintă 5,04% din venitul mediu lunar/gospodărie în rural, 2018)

2.1.SO1.1.3 Opportunities

1. Potențial ridicat pentru dezvoltarea agriculturii ecologice
2. Potențial agroturistic ridicat coroborat cu potențialul de dezvoltare al agriculturii ecologice și practicarea agriculturii extensive
3. Potențial de creștere al producției agricole vegetale și zootehnice
4. Orientarea către piață a agriculturii la scară mică, care în general este caracterizată de practicarea unei agriculturii de subzistență și semi subzistență
5. Susținerea veniturilor exploatațiilor agricole prin direcționarea eficientă a sprijinului direct, pentru dezvoltarea fermelor mici și mijlocii și orientarea acestora către piață
6. Creșterea performanței economice și a veniturilor la nivelul exploatațiilor prin optimizarea producției exploatațiilor și prin introducerea elementelor de economie circulară specifică, prin utilizarea agriculturii de precizie și a secvențelor tehnologice moderne, prietenoase cu mediul
7. Dezvoltarea segmentului de mijloc al agriculturii din România prin susținerea veniturilor și investițiilor la nivelul exploatațiilor agricole și a formelor de asociere cu rol economic
8. Potențial de creștere a valorii nete adăugate la nivelul fermei pentru fermele zootehnice și mixte
9. Cererea crescută pentru produse agro-alimentare de nișă, cu valoare adăugată mare
10. Interes crescut al consumatorului pentru alimente sănătoase și cu un impact redus asupra mediului
11. Înființarea de forme asociative cu rol economic și cooperarea între fermieri și actorii din cadrul lanțului valoric, în special în cazul exploatațiilor de dimensiuni mici și mijlocii
12. Implicarea formelor asociative în formarea profesională/consilierea fermierilor
13. Investiții în capital uman pentru creșterea nivelului de profesionalizare
14. Existența și posibilitatea utilizării viitoare a instrumentelor de gestionare a riscurilor pentru atenuarea riscurilor în agricultură
15. Potențial de creștere a productivității muncii în agricultură prin investiții în re tehnologizare inovativă, dar și convențională
16. Posibilitatea creșterii suprafeței agricole irigate, ceea ce se poate reflecta în creșterea producțiilor agricole și implicit a veniturilor fermierilor
17. Depășirea procentului de 14% a suprafeței împădurite din zona de câmpie

18. Apariția micilor întreprinzători agricoli tineri, cât și a tinerilor fermieri și manageri tineri de exploatații
19. Cerere în creștere pe plan intern și extern pentru producția agricolă primară, dar și pentru produse agroalimentare procesate

2.1.SO1.1.4 Threats

1. Volatilitate mare a veniturilor (cauzată de secetă, inundații, boli, instabilitatea piețelor, putere scăzută de negociere a fermierilor, volatilitatea prețurilor inputurilor)
2. Abandonarea activității agricole din cauza veniturilor mici și variațiilor mari ale acestora
3. Fluctuația prețurilor pentru produse agricole și expunerea fermierilor la riscuri de piață
4. Volatilitatea piețelor agricole, datorată instabilității pe plan național și global (ex. embargo, pandemii, epizootii, crize economice, schimbări climatice etc.)
5. Creșterea continuă a prețurilor la energie electrică și termică, combustibili, cât și la alte inputuri din industrie (petrochimică)
6. Creșterea la nivel global a numărului de fenomene climatice extreme și a intensității, pandemii și epizootii. înregistrarea temperaturilor medii, reducerea precipitațiilor și creșterea intensității și extinderea zonelor de manifestare a fenomenelor climatice extreme
7. Reticența fermierilor în utilizarea tehnologiilor noi, datorată incapacității susținerii financiare, precum și interesul scăzut asupra formării și școlarizării în vederea folosirii tehnologiilor avansate
8. Capacitatea redusă de adaptare a sistemelor actuale de consultanță agricolă și formare profesională în informarea fermierilor și în transferul de informație privind tehnologiile avansate
9. Încetinirea fenomenului de schimbare a generațiilor în managementul fermelor, ca urmare a menținerii fenomenului de migrare a populației tinere
10. Reticența fermierilor pentru implicarea în structuri asociative (ex. cooperative, grupuri de producători, organizații de producători etc.)
11. Îmbătrânirea populației angajate în agricultură (ferme de cultură mare) și alte sectoare conexe din mediul rural (raportul dintre numărul managerilor de ferme <40 de ani ce revin la un manager de >55 de ani este era în anul 2016 de 11,2:100 în România, față de 18,3:100 în UE 28)
12. Risc de deșertificare a terenurilor arabile, de depreciere a solului prin sărăcirea de nutrienți, alterarea structurii solului precum și epuizarea / alterarea resurselor de apă
13. Intensificarea diferențelor între mediul urban și cel rural sub aspectul veniturilor - fenomen coroborat cu creșterea nivelului sărăciei și al excluziunii sociale în zonele rurale

2.1.SO1.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO1.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO1.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
----------------------	----------------------	------------------------------------	------------------------------

DPdecoupled	BISS(21) - Basic income support	PD-01 - Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS)	O.4. Number of hectares benefitting from for basic income support
DPdecoupled	CRISS(26) - Complementary redistributive income support	PD-02 - Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (CRISS)	O.7. Number of hectares benefitting from complementary redistributive income support
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	PD-03 - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fructe și legume	WITHD(47(2)(f)) - retragerea de pe piață în vederea distribuirii gratuite sau cu alte destinații, inclusiv, acolo unde este necesar, prelucrarea pentru a facilita retragerea	IS-LF-04 - Măsuri de prevenire și gestionare a crizelor pe piața fructelor și legumelor	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin
Sectoral - Vin	HARINWINE(58(1)(d)) - harvest insurance against income losses resulting from adverse climatic events assimilated to natural disasters, adverse climatic events, animals depredation, plant diseases or pest infestations	IS-V-25 - Asigurarea recoltelor	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	RISK(76) - Instrumente de gestionare a riscurilor	DR-26 - Contribuții financiare la plata primelor de asigurare	O.9. Numărul de unități acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin
RD	RISK(76) - Instrumente de gestionare a riscurilor	DR-27 - Instrumentul național de sprijin al fermierilor afectați de pierderi ale producției agricole	O.9. Numărul de unități acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin

Overview

Pentru a fi îndeplinit obiectivul privind consolidarea sectorului agricol în mod rezilient, care să sporească diversitatea agricolă și securitatea alimentară pe termen lung, este nevoie de intervenții care conduc la creșterea viabilității și competitivității fermelor și prin asigurarea unor venituri echitabile fermierilor. Astfel, este necesară o stabilitate a veniturilor fermierilor prin aplicarea schemelor de sprijin prevăzute în PAC, o aplicare a sprijinului redistributiv complementar pentru venit mult mai judicioasă care să țină cont de specificitatea României, menținerea schemelor de sprijin cuplate de producție pentru sectoarele în dificultate precum și o revizuirea a acestora în vederea asigurării echității și eliminării discrepanțelor. Totodată susținerea tinerilor fermieri precum și plățile pentru zone cu constrângeri naturale asigură atingerea acestui obiectiv, alături de o intervenție națională mai ambițioasă în gestionarea riscurilor,

pentru a face față mai mult eficace la evenimentele catastrofice cu care agricultura se confruntă din ce în ce mai frecvent.

În acest scop, România își propune prin PNS următoarele:

Acordarea sprijinului de bază pentru venit în scopul sustenabilității prin alocarea unui procent de 44,96% din plafonul național pentru această intervenție. În logica unei distribuiri mai echitabile a ajutorului este prevăzută o plată diferențiată cu un quantum de 91 Euro pentru o suprafață de 9.185.616 ha, ajungând la 98 euro / ha în anul 2027, inclusiv cele 1.867.598 ha pajiști permanente unde se desfășoară activitatea agricolă cosit și pășunat cu încărcături normate de animale (0,3-1 UVM ha, conform ambițiilor de mediu ale Uniunii Europene) și de 30 euro/ha, pentru o suprafață de 513.402 ha, reprezentând pajiști permanente fără încărcătură animală, pe care se practică activitatea agricolă de cosit.

Aplicarea sprijinului redistributiv complementar venitului pentru sustenabilitate în procent 10% din plafonul național, cu scopul de a sprijini fermierii mici și mijlocii, respectiv exploatațiile de până la 50 ha;

Alocarea a 1,03% din plafonul național de plăți directe pentru tinerilor fermieri pentru acordarea sprijinului complementar pentru venit. Această intervenție va contribui, de asemenea, la realizarea a obiectivului specific 7, împreună cu intervenția adresată instalării tinerilor fermieri din FEADR. Totodată, un procent de 2% din FEAGA (cca. 200 mil euro) a fost transferat către Pilonul II în vederea majorării alocării necesare pentru reîntinerirea generațiilor de fermieri, corespunzătoare nevoilor României.

Acordare de plăți compensatorii în contextul intervențiilor de dezvoltare rurală pentru suprafețele agricole situate în zone cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice care prezintă limitări naturale ale productivității, datorate unor condiții climatice și biofizice nefavorabile. Aceste suprafețe se regăsesc în special în zona Munților Carpați și ale Deltei Dunării, precum și partea de sud și sud-est a țării sau în zone mai puțin extinse (în vestul țării) unde caracteristicile naturale conduc la scăderea productivității naturale.

Sprijinul acordat prin această intervenție urmărește o compensare economică a dezavantajelor întâmpinate de fermieri în desfășurarea activităților agricole, legate de capacitatea de producție scăzută a terenurilor agricole și de costurile suplimentare pe care le implică menținerea activităților agricole în aceste zone, diminuându-se în acest fel riscul de abandon al activităților agricole (mai ridicat în aceste zone).

Prin încurajarea continuării activităților agricole în aceste zone, laolaltă cu aplicarea standardelor de eco-condiționalitate, se asigură cel puțin menținerea unor activități minime de întreținere a terenurilor agricole, cu impact benefic în protecția solului.

Aplicarea unei intervenții adresată gestionării riscurilor ce vizează crearea unui instrument de despăgubiri în cazul unor pierderi de producție înregistrate de fermieri ca urmare a producerii unor fenomene climatice nefavorabile cu impact major cum sunt cele asimilate dezastrelor naturale.

Instrumentul de gestionare a riscurilor se va constitui din contribuțiile tuturor fermierilor beneficiari de plăți directe prin reținerea anuală a unui procent de 3% din plățile directe care urmează a fi plătite fiecărui fermier în parte, la care se adaugă contribuția publică din FEADR și co-finanțarea de la bugetul de stat. Astfel, fermierii vor avea asigurat un sprijin sub forma unei despăgubiri în cazul în care se confruntă cu pierderi ale producției care intră sub incidența condițiilor de eligibilitate prevăzute în cadrul intervenției care să le asigure un sprijin financiar pentru a le permite acoperirea cel puțin a unei părți a cheltuielilor efectuate.

2.1.SO1.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO1.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere albine]	Target value
R.4 - Corelarea sprijinului pentru venit cu standardele și bunele practici Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității	70.15 %
R.5 - Risk management Ponderea fermelor agricole acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin	0.73 %
R.7^{PR} - Enhancing support for farms in areas with specific needs Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)	116.82 %
R.10^{CU PR} - O mai bună organizare a lanțului de aprovizionare Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	0.02 %
R.11/Fructe și legume - Concentrarea aprovizionării Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	0.68 %

Justification of the targets and related milestones

Având în vedere caracterul extins de aplicabilitate al intervenției privind Instrumentul național de sprijin al fermierilor afectați de pierderi ale producției agricole DR-27 care, în mod potențial, poate acoperi anual un număr mare de ferme afectate de calamități și ținând cont că sprijinul prin această intervenție nu exclude sprijinul pentru primele de asigurare din cadrul celorlalte intervenții finanțate din FEAGA sau FEADR s-a considerat că pentru estimarea țintelor anuale, în vederea evitării numărării duble a unor categorii de beneficiari, se va lua în calcul doar numărul fermelor estimat a fi sprijinite anual prin Intervenția DR-27.

În cadrul acestei intervenții, pornind de la numărul mediu de hectare estimate a fi sprijinite anual, a fost stabilit numărul de beneficiari (ferme), având în vedere datele MADR legate de suprafața medie pe fermă pentru care au fost înregistrate pagube în urma calamităților din anul agricol 2019-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.4** contribuie 11 intervenții respectiv, PD-01, PD-02, PD-03, PD-09, PD-11, PD-15, PD-18, PD-20, DR-09, DR-10, DR-11. Țintele pentru intervențiile DR-09, DR-10, DR-11 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.7** contribuie trei intervenții respectiv, DR-09, DR-10, DR-11. Țintele pentru aceste intervenții pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

2.1.SO1.9 Justification of the financial allocation

--

2.1.SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

2.1.SO2.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO2.1.1 Strengths

1. Producție agricolă vegetală și zootehnică, cu pondere ridicată în favoarea vegetalului (1/3 producție vegetală din total producție agricolă)
2. Suprafață agricolă semnificativă (12,502 mil ha) cu o pondere mare a terenului arabil (63,47%) fapt ce conduce la oferirea unei game vaste de produse agricole primare, care ulterior devin produse cu valoare adăugată
3. Materii prime agricole, în special cereale de toamnă, porumb, floarea soarelui, rapiță, cartofi, ouă, carne de oaie, miere, în cantități suficiente pentru a acoperi cererea pieței interne
4. Creșterea gradului de modernizare și dotare cu tractoare și mașini agricole (perioada 2010-2019- numărul de tractoare agricole a crescut cu 18,6%, numărul de pluguri pentru tractor cu 12,7%, combine autopropulsate cu 8,49%, semănători mecanice cu 6,58%)
5. Suprafața semnificativă a terenurilor agricole aflate sub angajamente de agro-mediu prin care se promovează practici agricole extensive, care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea la efectele schimbărilor climatice (5% din SAU)
6. Sectorul vitivinicol cu competitivitate crescută în ultimii 15 ani datorită investițiilor (2015-2020 - 67 de programe de investiții finanțate, cu o valoare de peste 15 mil euro)
7. Existența entităților de cercetare-dezvoltare din domeniul agroalimentar, a celor de inovare și transfer tehnologic (315 unități de cercetare-dezvoltare în sectorul privat și 256 unități cercetare-dezvoltare în sectorul public)
8. Creșterea capacității financiare a fermelor de a realiza investiții în perioada 2014-2020, datorită sprijinului PNDR
9. Promovarea legăturilor dintre sectoarele agricole, industria alimentară și silvicultura, pe de o parte, și centrele / instituțiile de cercetare și inovare, pe de altă parte, prin M16, parteneriate pentru inovare, crearea de bazine de cunoștințe și noi metode agricole (19 GO PEI în cadrul sM 16.1, 12 GO în cadrul sM 16.1a), dezvoltarea de lanțuri scurte (71 proiecte în cadrul sM 16.4 și sM 16.4a)

2.1.SO2.1.2 Weaknesses

1. Productivitatea muncii scăzută în agricultură (de 4 ori mai mică decât media UE 28)
2. Nivel scăzut de formare brută de capital fix în agricultură (50% din media UE 28)
3. Pondere ridicată a exploatațiilor mici și foarte mici, asociată unui procent semnificativ de gospodării în care se practică sisteme de exploatație de tip gospodăresc/ extensiv (2.480.770 de exploatații agricole dețin până la 2 ha, 660.0000 de exploatații dețin între 2-5 ha)
4. Sisteme de irigare, în mare parte, degradate, inefficiente și uzate conceptual
5. Productivitatea muncii scăzută în industria alimentară (aproximativ 67,6% din valoarea productivității muncii în UE 28)
6. Balanță comercială negativă cu tendință de accentuare (deficitul global al balanței comerciale cu produse agroalimentare în anul 2019 a depășit 1,22 mld. euro, în creștere cu 6,3% față de anul anterior)
7. Export de materii prime și import de alimente procesate
8. Scăderea semnificativă a efectivelor de porcine (de la 5.180.173 în 2013 la 3.750.400 în 2020) și o ușoară scădere a celor de bovine (de la 2.022.408 în 2013 la 1.910.900 în 2020) și de păsări (de la 79.440.251 în 2013 la 70.501.200 în 2020)
9. Forme de sprijin cuplat insuficient pentru culturile vegetale cu impact asupra altor sectoare conexe industriale (grâu dur, orz pentru malț, hamei-bere, semințe pentru plante furaje, etc.)
10. Număr redus de ferme de reproducție
11. Randamente reduse la ha în raport cu cele înregistrate la nivelul UE (exemplu: în medie pe 5 ani, randamentul la porumb a fost de 5,2 tone/ha, reprezentând circa 68% din randamentul/ha obținut la nivel UE 28; la grâu randamentul a fost de 4,2 tone/ha, reprezentând circa 73% din

randamentul/ha obținut la nivel UE 28; la orz și orzoaică producția medie a perioadei 2013-2018 a fost de 3,81 t/ha, reprezentând circa 78% din randamentul UE)

12. Pondere foarte ridicată de suprafețe arabile cu fertilitate medie spre foarte mică (42,57% - conform ICPA)
13. Sisteme de colectare și depozitare slab dezvoltate, în special pentru fructe, legume, cartofi și produse zootehnice (capacitatea de depozitare pentru legume-fructe în anul 2018 este de 190.770 tone, necesarul intern de consum fiind de cca 843.000 tone fructe)
14. Slabe capacități de procesare a producției primare locale (lapte, carne, fructe, fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale/ aromatice, cereale, oleaginoase, proteaginoase și plante tehnice) din unele zone, în special din zone montane (ex. la rapiță producția totală 1,6 milioane tone iar capacitățile de procesare doar 450 mii tone anual)
15. Lipsa instrumentelor financiare care să asigure soluții bancare adecvate la costuri sustenabile, cât și instrumente de asigurare care să acopere profitabilitatea
16. Slaba integrare a producției
17. Accesul redus pe piață a producătorilor mici sau chiar inexistent în unele zone din cauza normelor de igienă neadaptate la specificul acestora
18. Productivitate în declin a plantațiilor pomicele (producția totală de fructe în anul 2017 a fost de 1,058 mil. tone, cu 18% mai mică decât în anul 2014 când producția totală de fructe a fost de 1,3 milioane tone)
19. Sistemele de creditare și garantare neadaptate permanent în raport cu nevoile sectorului agricol și de procesare, existând în continuare dificultăți în obținerea creditelor necesare realizării investițiilor
20. Suprafețe agricole extinse afectate de fenomene de degradare a solului prin eroziune, alunecări de teren, deșertificare, etc. (ponderea din SAU a suprafeței cu risc de eroziune a solului în România în anul 2012 a fost de 9,7%; fenomenele de eroziune eoliană afectează cca. 161.952 ha; 9,1% din suprafața agricolă totală se estimează a fi afectată de eroziune hidrică moderată către severă, din care culturile arabile și culturile permanente sunt afectate într-o proporție de 10,1%, iar pajiștile permanente de 5,6%; în anul 2020 suprafața calamitată de seceta-1.180.172,43 ha)
21. Nivel redus de asociere (la nivelul anului 2019 existând 68 grupuri de producători (GP) recunoscute, cu un număr mediu de 8,3 membri (65 GP au între 5-20 membri, 3 GP între 21-50 membri) și 23 organizații de producători, cu un număr mediu de 7,9 membri (între 5 și 27 membri))
22. Nivel scăzut de pregătire profesională de bază și de competențe profesionale în rândul fermierilor precum și lipsa aptitudinilor practice pentru adaptarea la noile provocări mondiale prin practici agricole sustenabile, digitizare (în ceea ce privește pregătirea tinerilor manageri de exploatație (sub 35 ani) la nivelul anului 2016, formele de învățământ agricol absolvite au fost 3,2% educație de bază 0,9% educație completă și 89,6% aveau doar experiență practică agricolă)
23. Servicii de informare, consiliere și consultanță slab dezvoltate (în 2019, numărul total de angajați din rețeaua de consultanță publică era de cca 500 persoane organizați în 41 de structuri județene și cca 250 centre locale de consultanță agricole organizate pe sistem microzonal, revenind 11 localități rurale la un centru de consultanță local)
24. Competitivitate mai scăzută a multor produse agricole românești față de cele din țările europene sau a producătorilor importanți de la nivel mondial
25. Pierderea constantă a cotei de piață a produselor de proveniență autohtonă
26. Vechimea mare a infrastructurii de desecare echipate cu agregate neperformante (vechimea mai mare de 30 de ani a stațiilor de pompare de desecare echipate cu agregate neperformante)
27. Distrugerea/dispariția forajelor hidrogeologice care permiteau urmărirea variației nivelului freatic și a chimismului apei din sol
28. Interesul scăzut al proprietarilor pentru înființarea ODD, comparativ cu activitatea de irigații, din cauza fondurilor reduse alocate pentru activitatea de desecare drenaj (Suprafața agricolă amenajată pentru irigații aprox. 3,1 milioane ha, amenajările de desecare sunt amplasate pe o suprafață de 3,086 mil. ha)

29. Distrugerea lucrărilor pentru combaterea eroziunii de suprafață ca urmare a aplicării defectuoase a Legii fondului funciar și reconstituirea dreptului de proprietate pe vechile amplasamente fără să se țină seama de lucrările existente
30. Gradul scăzut de inovare conform European Innovation Scoreboard
31. Procesul de îmbătrânire a forței de muncă mai accentuat decât în UE-28 (tinerii fermieri reprezintă doar 7,45% din totalul administratorilor de ferme)
32. Slaba specializare din agricultură (doar 2,8% dintre administratorii fermelor au absolvit studii superioare în domeniul agricol)
33. Ne-fiscalizarea agriculturii la scară mică și mijlocie, fiind un impediment în calea accesului și orientării către piață

2.1.SO2.1.3 Opportunities

1. Sprijin semnificativ din partea UE care să contribuie la modernizarea și restructurarea sectorului agricol, în vederea îmbunătățirii productivității, competitivității și sustenabilității, inclusiv pentru economie circulară și inovare în agricultură și industria alimentară, agricultura de precizie, digitalizare, instrumente financiare
2. Asigurarea sprijinului echitabil prin acordarea de sprijin cuplat pentru sectoarele în dificultate pentru îmbunătățirea competitivității, sustenabilității și calității
3. Implicarea formelor asociative în formarea profesională/consilierea fermierilor
4. Utilizarea agriculturii de precizie și altor tehnologii noi
5. Interes crescut al consumatorului pentru alimente sănătoase și cu un impact redus asupra mediului
6. Parteneriate pentru inovare, creare de baze de cunoștințe și de noi metode în agricultură
7. Dezvoltarea cooperativelor, a grupurilor de producători, a clusterelor și polilor de competitivitate, pentru creșterea competitivității, echilibrării puterii de negociere pe lanțul agroalimentar și combaterea practicilor comerciale neloiale
8. Disponibilitatea unei piețe aflată în plină dezvoltare, atât pe plan intern cât și extern, care ar putea fi exploatată
9. Existența unor rase/specii/soiuri adaptate la condițiile locale ce permit obținerea de rezultate profitabile în creșterea lor
10. Variabilitatea ridicată a capacității de producție neexploată, care să acopere lacunele pieței interne și europene
11. Potențial de dezvoltare pentru capacităților de procesare care să conducă la echilibrarea balanței comerciale prin utilizarea potențialului de export cu produse agricole procesate
12. Cerere constantă pe plan intern și extern pentru produse agroalimentare procesate și primare
13. Oportunități UE de finanțare a proiectelor privind depozitarea privată pentru anumite produse agroalimentare în perioada afectată de pandemia COVID-19
14. Comasarea terenurilor, eficiență ridicată în exploatare, creșterea randamentului și a producțiilor
15. Oportunitatea internaționalizării și a integrării în lanțuri de valoare globale
16. Îmbunătățirea indicatorilor de performanță de la nivelul fermelor
17. Prezența unui sector apicol tradițional dezvoltat și durabil, care permite diversificarea producției de miere și implică oportunități reale de creștere a vizibilității apicultorilor români în context internațional
18. Cererea mondială de alimente determinată de creșterea populației, creșterea economică și de urbanizare
19. Cerere crescută în RO, cât și în UE pentru soia (ulei, turte, alte produse alimentare)
20. Cerere crescută în RO pentru culturi tehnice, precum hamei (industria berii)
21. Extinderea spațiilor protejate în noi areale de cultură, zone supuse schimbărilor climatice
22. Extinderea zonelor favorabile pentru anumite culturi în contextul schimbărilor climatice

2.1.SO2.1.4 Threats

1. Creșterea prețurilor la energie și inputuri

2. Intensificarea problemelor de sănătate a animalelor și creșterea consumului de medicamente în tehnologiile de creștere animalelor și creșterea riscurilor unor boli transfrontaliere, care induc riscuri din perspectiva sănătății populației și siguranței alimentare
3. Menținerea unui grad redus de dezvoltare a infrastructurii de bază, cu efecte negative asupra investițiilor în sectorul agroalimentar
4. Lipsa unui sistem real pentru sectorul CDI care să fie mai aproape de sistemul de producție și valorificare
5. Lipsa unui sistem de valorificare a produselor agro-alimentare cu bază calitativă – valorificarea producției pe criterii de calitate
6. Interzicerea unor soiuri și hibrizi de plante create prin biotehnologii (soia, porumb, rapiță, cartof)
7. Insuficiența forței de muncă specializate
8. Volatilitatea pieței unice și situația economică mondială
9. Reticența față de asociere
10. Nivelul redus al capitalizării în agricultură
11. Distrugerea culturilor datorită secetei, lipsei perdelelor forestiere de protecție a câmpurilor și sistemelor de irigații, desecări, drenaje
12. Implicații economice și riscurile legate de pandemia COVID-19, în ceea ce privește reducerea resurselor publice pentru investiții
13. Neadaptarea capacității serviciilor de consultanță, din punct de vedere cantitativ și calitativ, la nevoile fermierilor și ale formelor de asociere cu rol economic

2.1.SO2.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO2.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
06	Nevoia de creștere a cooperării între actorii din lanțul alimentar	Grad ridicat	Da
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicol, legume fructe si apicol	Grad mediu	Da

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO2.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-09 - Sprijin cuplat pentru venit-Soia	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de

			sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-10 - Sprijin cuplat pentru venit-Lucernă	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-11 - Sprijin cuplat pentru venit-Leguminoase pentru industrializare - mazăre de grădină, fasole boabe și fasole păstăi	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-12 - Sprijin cuplat pentru venit-Cânepă	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-13 - Sprijin cuplat pentru venit-Orez	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-14 - Sprijin cuplat pentru venit-Sămânță de cartof	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-15 - Sprijin cuplat pentru venit -Hamei	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-16 - Sprijin cuplat pentru venit-Sfecla de zahăr	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-17 - Sprijin cuplat pentru venit-Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete)	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-18 - Sprijin cuplat pentru venit-Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-19 - Sprijin cuplat pentru venit- Fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice)	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-20 - Sprijin cuplat pentru venit-Semințe pentru plante furajere	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-21 - Sprijin cuplat pentru venit - vaci de lapte	O.11. Numărul de capete care beneficiază de

			sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-22 - Sprijin cuplat pentru venit- carne vită	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-23 - Sprijin cuplat pentru venit – bivolițe de lapte	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-24 - Sprijin cuplat pentru venit – ovine-caprine	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
DPcoupled	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit	PD-25 - Sprijin cuplat pentru venit pentru viermii de mătase	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit
Sectoral - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	IS-LF-02 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea sau menținerea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate.	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-10 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-11 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-12 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-13 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-14 - Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-15 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultura	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-16 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de produse proteice solide	O.37. Number of actions or units for beekeeping

		pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare	preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-17 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-18 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de cutii noi în vederea înlocuirii cutiilor uzate în urma deplasării în pastoral	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-19 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de accesorii apicole	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-20 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de unelte apicole și echipamente de protecție	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-21 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ACTQUAL(55(1)(g)) - acțiuni pentru îmbunătățirea calității produselor	IS-A-22 - Îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Vin	RESTRVINEY(58(1)(a)) - restructurarea și conversia plantațiilor viticole	IS-V-23 - Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol
Sectoral - Vin	INWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools	IS-V-24 - Investiții în active corporale și necorporale	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol
Sectoral - Vin	INFOR(58(1)(h)) - acțiuni de informare referitoare la vinurile din Uniune, desfășurate în statele membre, pentru încurajarea consumului responsabil de vin sau promovarea sistemelor de calitate al Uniunii care vizează denumiri de origine și indicații geografice	IS-V-26 - Acțiuni de informare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol
Sectoral - Vin	ACTREPUT(58(1)(i)) - actions undertaken by interbranch organisations recognised by Member States in the wine sector in accordance to Regulation (EU) No 1308/2013 aiming at enhancing the reputation of Union vineyards by promoting wine tourism in production regions	IS-V-27 - Promovarea enoturismului	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol
Sectoral - Vin	PROMOWINE(58(1)(k)) - promovarea efectuată în țări terțe	IS-V-28 - Promovarea și comunicarea efectuată în țări terțe	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de

			sprijin în sectorul vitivinicol
Sectoral - Vin	INVWINESUST(58(1)(m)) - investments in tangible and intangible assets aiming to enhance the sustainability of wine production	IS-V-29 - Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-13 - Investiții în exploatațiile pomicole	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-21 - Înființarea sistemelor de irigații	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperare	DR-28 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol	O.28. Number of supported producer groups and producer organisations
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	DR-32 - Consiliere în afaceri agricole	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units

Overview

Obiectivul are în vedere selectarea unui meniu de intervenții care să contribuie la restructurarea exploatațiilor agricole creșterea competitivității acestora într-un mod sustenabil.

Intervențiile selectate sunt sinergice în interiorul obiectivului specific 2 asigurând totodată complementaritatea cu alte intervenții aferente altor obiective .

Astfel, intervențiile aferente acestui obiectiv vor avea în vedere restructurarea și creșterea competitivității exploatațiilor prin operațiuni distincte în sectorul primar cu o abordare sectorială, astfel încât nevoile exploatațiilor cu grad mare de specializare să poată fi deservite de sprijin specific.

În acest sens sunt vizate intervenții în sectorul pomicol pentru reconversie și înființare de plantații pomicole, în sectorul legume - fructe în vedere reducerii deficitului de balanță comercială prin investiții în

spatii protejate, facilitati de conditionare, utilaje performante și utilizare de solutii de agricultura de precizie. Totodată sectorul zootehnic este o prioritate investitională majoră, ce presupune investitii specifice cu un grad mare de specializare si conformare la standardele de biosecuritate si igienă. In plus in vederea asigurarii sinergiei si a continuității sprijinului adresat fermierilor recent instalati s-a conturat nevoia de consolidare a exploatațiilor acestora prin interventii specifice care continuă efortul de orientare pe piață.

Aplicarea schemelor specifice pentru sprijinul cuplat pentru venit în sectorul agricol, atât din sectorul vegetal cât și zootehnic pentru acele sub-sectoare la care sunt evidențiate dificultăți din punct de socio-economic si de mediu. Această intervenție are scopul de a îmbunătăți competitivitatea, sustenabilitatea sau calitatea, fiind alocat un procent de 15% din plafonul național, din care 2% pentru plante proteice, având în vedere dificultățile întâmpinate de acest sector în întreaga Uniune.

Sprijinirea înființării și funcționării grupurilor de producători va contribui în mod pozitiv la creșterea viabilității exploatațiilor.

Totodată, interventiile privind sectorul apicol vizeaza imbunatatirea calitatii produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață, repopularea stupilor din Uniune si rationalizarea transhumantei.

Aceste masuri au in vedere nevoia continuă a sectorului de a investi în echipamente apicole, actualizarea practicilor apicole, pentru a lupta împotriva bolilor și a invadatorilor stupilor și pentru a oferi instruire pentru apicultori.

De asemenea, măsurile de repopulare a stupilor și raționalizarea transhumantei contribuie la asigurarea acoperirii nevoilor nutritive ale albinelor pe tot parcursul sezonului apicol, fiind strans legate de creșterea productiei, a competitivității si de îmbunătățirea orientării spre piata.

Măsurile privind sectorul viti-vinicol, precum asistenta tehnica, imbunatatirea calitatii produselor, enoturismul, investitiile în active corporale și necorporale sunt menite să sporească durabilitatea producției de vin, fiind direct legate de creșterea competitivității acestor produse.

Acompanierea măsurilor de investiții cu măsuri "soft" de tipul formării și consilierii conduc la consolidarea dezideratului de restructurare și creștere a competitivității exploatațiilor agricole.

2.1.SO2.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO2.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere albine]	Target value
R.8 - Vizarea fermelor agricole din sectoare specifice Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității	1.22 %
R.9^{CU PR} - Modernizarea fermelor agricole Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor	0.05 %
R.10^{CU PR} - O mai bună organizare a lanțului de aprovizionare Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	0.02 %
R.11/Fructe și legume - Concentrarea aprovizionării Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	0.68 %

Justification of the targets and related milestones

--

2.1.SO2.9 Justification of the financial allocation

--

2.1.SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric

2.1.SO3.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO3.1.1 Strengths

1. Suprafețe agricole semnificative (508.141 ha) cu înaltă valoare naturală (HNV) cu angajamente de agro-mediu și climă, gestionate în mod tradițional, cu potențial pentru producerea unor produse sănătoase solicitate de consumatori
2. Număr mare de produse montane (1.124 produse atestate)
3. Existența unui număr considerabil de produse din sectorul vinicol (vinuri) înregistrate în scheme de calitate europene (DOP) (39 produse)
4. Experiențe pilot pentru dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale
5. Existența clusterelor și poliilor de competitivitate care se adresează sectorului agroalimentar
6. Capacitatea cooperativelor și a fermierilor asociați în acestea să facă față riscurilor volatilității piețelor în comparație cu desfășurarea activităților de valorificare în mod individual de către fiecare producător

2.1.SO3.1.2 Weaknesses

1. Sectorul agroalimentar românesc este mai vulnerabil la fluctuațiile prețurilor pe piață
2. Valoarea producției zootehnice, cu valoare adăugată mare, reprezintă doar 25.8% din valoarea totală a producției agricole
3. Ponderea valorii adăugate pentru producătorii de produse alimentare este mică (18%) în comparație cu UE pe fondul limitării lanțului alimentar la produsele primare
4. Comercializare redusă a produselor, prin intermediul lanțurilor scurte de aprovizionare și a organizațiilor de producători, în special a legumelor și fructelor
5. Formarea alianțelor pentru achiziții între diverși comercianți cu o cotă de piață mare din industria alimentară autohtonă sau la nivelul UE, în defavoarea fermelor mici și a întreprinderile agricole din RO
6. Număr insuficient de magazine (700 structuri de vânzare temporară) și piețe de proximitate, în special în mediul rural (aproximativ 100)
7. Număr scăzut de produse care participă la scheme de calitate europene (7 produse, din care 6 produse IGP), în special pentru fermele și unitățile de procesare mici și mijlocii
8. Ponderea procesatorilor de produse ecologice din totalul operatorilor economici certificați este foarte scăzută (1,94%)
9. Existența unui cadru legislativ specific pentru zona montană, diferit de cel aplicabil pentru finanțare din FEADR
10. Acces redus al produselor autohtone în supermarket-uri generat de existența unor taxe mari pentru producători
11. Accesul dificil al producătorilor viti-vinicoli pe piața vinului, în special în ceea ce privește piața intra și extra comunitară
12. Slaba cooperare între fermieri și alți actori, reflectată într-un grad scăzut de asociere cu implicații în viabilitatea exploatațiilor
13. Număr scăzut de organizații interprofesionale (5) ce reflectă legături insuficient dezvoltate între actorii lanțului alimentar, cu impact negativ asupra promovării și comercializării produselor agroalimentare
14. Număr scăzut de forme asociative viabile și competitive pe piață (68 grupuri de producători, 23 organizații de producători, 654 cooperative agricole cu bilanț depus etc.)
15. Bază materială insuficientă pentru 70% dintre cooperative care nu dețin decât capital social
16. Nivel scăzut de capitalizare a formelor asociative cu rol economic (7,9% grad de capitalizare pentru cooperative agricole)
17. Lipsa instrumentelor financiare care să asigure soluții bancare adecvate la costuri sustenabile, cât și instrumente de asigurare care să acopere profitabilitatea

2.1.SO3.1.3 Opportunities

1. Existența unui context legislativ european favorabil tranziției către o economie verde, neutră din punct de vedere al emisiilor de carbon și unde agricultura trebuie să asigure producția de alimente „sigure, nutritive, de calitate înaltă” și „cu impact minim asupra naturii”
2. Dezvoltarea și implementarea AKIS
3. Cerere pentru soiuri și hibrizi în sectorul vegetal și horticola adaptate la schimbările climatice
4. Dezvoltarea parteneriatelor administrative dintre centrele urbane și cele rurale de proximitate în vederea desfacerii producțiilor/ produselor agricole/ a produselor alimentare de primă transformare
5. Trend crescător în ceea ce privește cererea de produse bazată pe lanțurile scurte de aprovizionare și a comercializării pe piața locală
6. Valoarea neexploată a cunoștințelor tradiționale în zonele rurale pentru dezvoltarea unor produse cu valoare adăugată mare, considerând cererea europeană în creștere pentru producția reală și tradițională (producție non-industrială) a alimentelor (băutură și mâncare)
7. Disponibilitatea unei piețe intracomunitare și mondiale aflată în plină dezvoltare a cererii
8. Inițiative ale UE privind creșterea transparenței în lanțul alimentar
9. Interesul în creștere al consumatorilor pentru marketingul direct pe plan local, inclusiv prin utilizarea platformelor on –line de comercializare a produselor agro-alimentare
10. Trend crescător a numărului de produse înregistrate în scheme de calitate și europene, în special montane
11. Creșterea cererii pentru produsele locale, organice și de calitate și de materii prime pentru dezvoltarea producțiilor de energie regenerabilă
12. Tendință în creșterea și dezvoltarea formelor asociative cu rol economic, cooperative, grupuri, organizații de producători având în vedere și sprijinul financiar din partea UE, precum și implicarea în negocierile privind achiziția de inputuri, valorificarea producției și accesibilitatea pe piață în cadrul supermarketurilor
13. Existența, dezvoltarea și menținerea unor branduri puternice și cote de piață autohtone prin intermediul cooperativelor agricole
14. Posibilitatea implicării clusterelor și poliilor de competitivitate din domeniu în procesul de identificare și dezvoltare a lanțurilor valorice din domeniul agroalimentar și în susținerea operatorilor economici români în procesul de integrare în lanțurile valorice globale

2.1.SO3.1.4 Threats

1. Impactul economic asupra producătorilor și a industriei alimentare generate de pandemia COVID 19, epizootii (pesta porcină, gripa aviară) și calamități naturale care pot duce la blocarea sistemului de valorificare a produselor agroalimentare
2. Ritm lent în derularea unor programe de modernizare a unităților economice din cauza noilor provocări sanitare, economice, sociale
3. Ritmul crescut de depopulare și abandon a activităților agricole de către fermierii din zona montană
4. Menținerea ritmului redus de recunoaștere a produselor sub scheme de calitate europene (DOP, IGP, STG) generat de procedurile laborioase de recunoaștere care necesită timp îndelungat
5. Menținerea dificultăților în accesul producătorilor din sectorul vegetal, horticola și zootehnic pe piața unică și piețe din state terțe
6. Menținerea reticenței producătorilor agricoli cu privire la asociere și cooperare, în special în cazul fermelor ce nu au acces direct către piață și eșecul în formarea de parteneriate locale puternice, generate de un comportament individualist
7. Blocaje în finalizarea lucrărilor de cadastrare a proprietăților, în special a terenurilor agricole, cu impact negativ asupra legalizării formelor asociative
8. Reducerea efectivelor de animale din cauza stării de degradare a pășunilor, în special în zonele de câmpie

2.1.SO3.1.5 Other comments

N/A

2.1.S03.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicole, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da
10	Susținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da
11	Sprejinierea dezvoltării modelelor de producție bazate pe valoare adăugată mare	Grad scăzut	Parțial
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar	Grad ridicat	Da
13	Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale	Grad mediu	Da

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.S03.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
Sectoral - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	IS-LF-01 - Îmbunătățirea infrastructurii utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin
Sectoral - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	IS-LF-07 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Cercetare și dezvoltare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin
Sectoral - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	IS-LF-08 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea competitivității pe termen mediu și lung în special prin modernizare.	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin
Sectoral - Produse apicole	ADVICEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-09 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Consultanță în apicultură	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-13 - Investiții în exploatarea pomicele	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-17 - Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicele în afara exploatarei	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	DR-25 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support
RD	COOP(77) - Cooperare	DR-28 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol	O.28. Number of supported producer

Overview

În vederea îndeplinirii obiectivului privind îmbunătățirea poziției fermierilor în lanțul valoric, intervențiile selectate au în vedere consolidarea lanțurilor alimentare noi și existente, în special lanțuri scurte alimentare, prin integrarea producției de materie primă cu procesarea și comercializarea și o relație cât mai directă cu consumatorul.

Sprijinul pentru investiții în exploatații pomicole, investiții de procesare a produse agricole și pomicole, dar și sprijinul acordat investițiilor în sistemele de colectare și depozitare vor permite fermierilor să practice o agricultură sustenabilă și competitivă și să își îmbunătățească poziția în cadrul lanțurilor alimentare, inclusiv în vederea atenuării efectelor unei crize economice și alimentare.

Sprijinul acordat pentru investiții în exploatațiile pomicole și pentru instalarea tinerilor fermieri va contribui la organizarea fermierilor, inclusiv a tinerilor fermieri, în forme asociative pe de o parte, iar pe de altă parte stimularea asocierii fermierilor cu alți actori din lanț. Astfel, constituirea de astfel de parteneriate va conduce la creșterea capacității acestora de a face față riscului volatilității pieței într-o manieră mai eficientă și va diminua impactul economic negativ generat de pandemia COVID 19, epizootii și calamități naturale cu care se confruntă România.

De asemenea, stimularea formelor asociative existente (cooperative, grupuri și organizații de producători) în vederea orientării lor către performanță va avea în vedere obținerea unor produse mai competitive care au la bază modele de producție sustenabile, viabile din punct de vedere economic, care să răspundă nevoilor de consum ale populației, contribuind astfel la echilibrarea balanței comerciale și creșterea valorii adăugate a producției primare, aspecte care vor îmbunătăți poziția fermierilor, în special a celor care dețin exploatații de mici dimensiuni, în lanțul valoric. Totodată pentru a avea un caracter sinergic sprijinul, adresat instalării tinerilor fermieri se are în vedere atât asigurarea intrării pe piața acestora prin lanțurile alimentare de la nivelul formelor asociative cât și consolidarea acestora din urma.

Totodată, sprijinul pentru înființarea de grupuri de producători și organizații de producători în sectorul agricol, inclusiv în cel pomicol va reduce dezavantajele structurale și va consolida poziția pe piață a fermierilor asociați în astfel de structuri.

Cooperarea în parteneriate alături de cercetători și alți actori implicați va avea un aport important în creșterea viabilității exploatațiilor prin aplicarea unor procese inovative și obținerea unor produse cu o accesibilitate crescută pe piață, mai ales pe piața locală prin intermediul lanțului scurt de aprovizionare.

În mod complementar, sprijinul destinat sectorului apicol dar și organizațiilor de producători pentru investiții în sectorul legume-fructe va contribui la creșterea calității produselor, valorificarea acestora prin intermediul lanțului scurt de aprovizionare. Totodată, încurajarea asocierii în sectoarele menționate are un impact pozitiv în ceea ce privește predictibilitatea producției în vederea comercializării.

Suținerea producătorilor agricoli, dar și a celorlalți operatori economici participanți în cadrul lanțului scurt de aprovizionare au ca obiective creșterea încrederii consumatorilor în furnizorii de produse agroalimentare, păstrarea controlului asupra comercializării, reducerea cheltuielilor de distribuție, contactul direct dintre producător și consumator, facilitarea cunoașterii pieței de către consumator și garantarea calității produselor vândute.

2.1.SO3.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO3.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere aldine]	Target value
R.10^{CU PR} - O mai bună organizare a lanțului de aprovizionare Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	0.02 %
R.11/Fructe și legume - Concentrarea aprovizionării Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	0.68 %

Justification of the targets and related milestones

2.1.SO3.9 Justification of the financial allocation

2.1.SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

2.1.SO4.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO4.1.1 Strengths

1. Emisiile de CH₄ și N₂O în România / Ha SAU sunt printre cele mai mici la nivelul UE (1,29 kilotone echivalent CO₂/1000 ha raportat la media UE care atinge 2,83 kilotone/1000 ha)
2. Emisiile totale de GES din agricultură sunt scăzute comparativ cu nivelul UE (2018 - emisiile de gaze cu efect de seră din agricultură (inclusiv terenurile cultivate și pajiștile) se situau la cca. 17,5 milioane de tone de echivalent CO₂, reprezentând 3,9% din totalul emisiilor din agricultură de la nivelul UE – 27)
3. În România o pondere mare din producția totală de ER (62%) provine din sectoarele agricol și forestier
4. Suprafață semnificativă din SAU de pajiști permanente (64%), cu o contribuție importantă la stocarea carbonului în sol
5. Existența unui cadru adecvat de reglementare și a unui sistem de planificare în sectorul forestier cu largă acoperire
6. Existența unor rase și soiuri adaptate la condițiile de mediu și climă locale
7. Utilizarea redusă a inputurilor agro-chimice (fertilizanți și produse de protecție a plantelor) la nivel național (cantitatea medie de pesticide utilizată de 0,6 kg/ha, comparativ cu media europeană de 2,3 kg/ha)
8. Suprafață semnificativă a terenurilor agricole aflate sub angajamente de agro-mediu (5% din SAU în 2017) prin care se promovează practici agricole extensive, care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea la efectele schimbărilor climatice
9. Gestionare durabilă a pădurilor din fondul forestier național, atât a celor cu funcții prioritare de protecție, cât și a celor cu funcții de producție și protecție, în concordanță cu conceptele recunoscute la nivel european, care contribuie la creșterea stocului de carbon în habitatele forestiere
10. Gamă variată de surse de energie regenerabilă
11. Disponibilități semnificative de biomasă din agricultură pentru obținerea de energie electrică, termică, biocombustibili (biomasa forestieră și deșeurile lemnoase reprezintă peste 23% din potențialul de biomasă energetică al României)

2.1.SO4.1.2 Weaknesses

1. Producția de energie regenerabilă din sectoarele agricol și forestier /ha este sub media UE 28
2. Sectoarele agricol și forestier utilizează doar 2% din producția totală de energie regenerabilă (nu include industria alimentară)
3. Suprafață cultivată în sistem ecologic redusă (2019 - 2,86% din SAU total a fost cultivată în sistem ecologic în RO, comparativ cu 8,5%, în UE 27)
4. Numărul de animale din rase locale în pericol de abandon, adaptate la condițiile locale și care contribuie la diversitatea genetică este în scădere datorită, în general, productivității scăzute a acestora
5. Ponderea suprafeței împădurite este inferioară mediei UE și sub pragul minim recomandat de comunitatea științifică și academică din România (cca. 30% din suprafața totală a fondului funciar național (fără apele de suprafață), sub media UE de 43% și sub procentul optim de împădurire de 35-40%, 2015)
6. Număr mare de ferme de mici dimensiuni care gestionează inadecvat deșeurile rezultate din activitățile agricole
7. Scăderea cantității de carbon organic în solurile aferente terenurilor agricole (cca. 1,7% în anul 2015, față de anul 2012)
8. Suprafețe agricole întinse afectate de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice (50,02% din suprafața agricolă)

9. Cunoștințe insuficiente ale fermierilor în ceea ce privește obținerea și utilizarea energiei regenerabile și utilizarea de metode și tehnologii care să contribuie la adaptarea la schimbările climatice și reducerea emisiilor de GES
10. Nivelul de disponibilitate și capacitățile aferente serviciilor de consultanță și de instruire sunt inadecvate pentru a putea sprijini numărul potențial de solicitanți pentru măsurile de agro-mediu și climă
11. Slaba utilizare a soiurilor și raselor autohtone, adaptate la condițiile pedoclimatice locale
12. Eficiența energetică redusă a instalațiilor de încălzire în mediul rural (47,43% dintre gospodăriile rurale utilizează lemnul de foc drept mijloc de încălzire)
13. Utilizare redusă a sistemelor de avertizare timpurie/protecție împotriva efectelor climatice adverse
14. Dificultăți în adaptarea la tehnologii noi pentru micii fermieri
15. Distribuția neuniformă, în plan teritorial a resurselor de apă dulce
16. Echipamente și utilaje pentru efectuarea lucrărilor de exploatare forestiere și a lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor insuficiente și depășite tehnologic

2.1.SO4.1.3 Opportunities

1. Existența unui număr de intervenții în cadrul PAC care pot avea un impact pozitiv asupra atenuării și adaptării schimbărilor climatice (energii durabile, inclusiv investiții ce vizează economie circulară)
2. Acordarea de fonduri europene pentru aplicarea de practici prietenoase cu mediul care să conducă la reducerea emisiilor de GES și adaptarea la efectele schimbărilor climatice
3. Dezvoltare sistemului de consiliere și consultanță și asigurarea serviciilor adecvate de formare
4. Creșterea suprafețelor cultivate în regim de conservare a resurselor naturale ale agroecosistemelor și de reducere a impactului tehnologiilor agricole asupra mediului care contribuie în același timp la reducerea concentrației de gaze cu efect de seră din atmosferă și adaptarea la efectele schimbărilor climatice
5. Creșterea interesului consumatorilor față de produsele obținute în agricultura ecologică și prin intermediul altor practici agricole prietenoase cu mediul
6. Potențial crescut de obținere a energiei regenerabile datorită gamei variate de surse de energie regenerabilă
7. Accesul la scară largă la tehnologii de producere și stocare a energiei din surse regenerabile
8. Dezvoltarea parteneriatelor pentru inovare, creare de baze de cunoștințe și de noi metode în agricultură
9. Utilizarea instrumentelor de gestionare a riscurilor pentru atenuarea riscurilor în agricultură
10. Utilizarea agriculturii de precizie și a altor tehnologii noi care să conducă la conservarea potențialului productiv în contextul nevoilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice
11. Extinderea suprafețelor cu culturi din specii forestiere cu ciclu scurt de producție pentru utilizare în scopuri energetice

2.1.SO4.1.4 Threats

1. Creșterea numărului de fenomene climatice extreme și a intensității acestora
2. Creșterea temperaturii și reducerea cantității de precipitații din cauza schimbărilor climatice
3. Practicarea agriculturii intensive pe terenurile agricole cele mai productive
4. Menținerea unui grad ridicat de disociere a activităților de cercetare de latură aplicativă și cererea din piață
5. Neadaptarea capacității serviciilor de formare și consultanță, din punct de vedere cantitativ și calitativ, la nevoile fermierilor

2.1.SO4.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO4.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
16	Menținerea sau adoptarea unor practici silvice, utilizarea de echipamente cu impact de mediu redus	Grad scazut	Da
17	Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice	Grad scazut	Da

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO4.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Pentru OS4 - Contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum și la energia durabilă, legislația în cauză se referă la:

1. Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE;
2. Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE;
3. Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013;
4. Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE;
5. Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;

Introducerea și dezvoltarea unor practici și tehnologii durabile și inovatoare poate potența rolul sectorului agricol în raport cu atenuarea schimbărilor climatice și cu adaptarea la efectele acestora, în special prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin conservarea și consolidarea absorbantilor și a stocurilor de carbon, astfel cum prevede și Regulamentul (UE) nr. 842/2018.

Majoritatea terenurilor agricole din zona de Sud, Est și Vest a țării se încadrează în categoria “fragil” și “critic” fiind sensibile la schimbările climatice și la modificările managementului agricol. Suprafața susceptibilă la procese de degradare care conduc la aridizare / deșertificare, stabilită pe baza indicelui ESAI, se suprapune în mare măsură cu suprafața afectată de constrângeri naturale semnificative stabilită în baza prevederilor Regulamentului (UE) 1305/2013. Anual, suprafețe semnificative de teren agricol sunt afectate de diferite fenomene meteorologice care au impact negativ asupra producției agricole, ca de exemplu: secetă, inundații, furtună, grindină și îngheț.

Sprijinul acordat fermierilor din zona cu constrângeri naturale semnificative va contribui la diminuarea suprafețelor agricole întinse afectate de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice.

Extinderea suprafeței agricole certificată ecologic va contribui la reducerea cantităților de produse de protecție a plantelor utilizate și la diminuarea fenomenelor climatice extreme.

Extinderea/menținerea suprafeței agricole înregistrate în sistem ecologic va contribui la reducerea cantităților de produse de protecție a plantelor utilizate și îngrășăminte chimice, aceste măsuri contribuind la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. De asemenea, lipsa poluării solului cu pesticide sintetice și întreținerea unei structuri mai bune a solului conduc implicit la creșterea capacității de a face față problemelor legate de apă care decurg din schimbările climatice, respectiv riscul de inundații și efectele secetei.

Prin implementarea intervenției agricultura ecologică care răspunde nevoilor identificate se asigură astfel coerența cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 841/2018 referitor la faptul că toate sectoarele trebuie să-și aducă aportul într-o măsură echitabilă în ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, și de asemenea contribuind la punerea în aplicare a prevederilor Directivei 2009/128/EC privind utilizarea durabilă a pesticidelor.

Prin protejarea resurselor de sol, sprijinul acordat prin intervenția de silvo-mediu va contribui și la reducerea emisiilor de GES provenite din solul forestier, adaptarea la efectele schimbărilor climatice și la îmbunătățirea capacității de retenție a apei încadrându-se în prevederile Regulamentului (UE) nr. 842/2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013.

Intervenția privind investițiile în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere, care presupune sprijinul acordat operatorilor economici și ocoalelor silvice de regim pentru achiziționarea de echipamente/utilaje cu impact de mediu redus sau care contribuie la gestionarea durabilă a fondului forestier național, are în vedere:

- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a eroziunii solului ca urmare a utilizării de echipamente noi, cu consum redus de combustibil și utilizării funicularilor la operațiunile de colectare,
- sechestrarea carbonului și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, prin creșterea numărului de lucrări de conducere și îngrijire a arboretelor. Înființarea de culturi verzi contribuie la conservarea umidității în sol. Utilizarea unor culturi cu capacitate ridicată de a fixa azotul în sol, interzicerea aplicării fertilizanților chimici și utilizarea îngrășămintelor organice contribuie la menținerea unui nivel redus al concentrațiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă. Incorporarea masei vegetale în sol, pe terenurile agricole unde se înființează culturi verzi, realizată o dată cu efectuarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru înființarea culturii de primăvară, contribuie la sechestrarea carbonului.

Intervenția privind bunăstarea animalelor impune aplicarea cerinței specifice de reducere a densității suinelor/ păsărilor care îmbunătățește circulația aerului, fapt care duce la o scădere a încărcăturii microbiene în ferme. Aceasta din urmă, împreună cu cerința de reducere a utilizării input-urilor

(medicamente, vaccinări și alte tipuri de medicamente) contribuie la reducerea emisiilor de GES și a pulberilor și amoniac din hale de exploatare a păsărilor și porcilor.

2.1.SO4.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	IS-LF-05 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri de mediu și de adaptare a schimbărilor climatice	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-01 - Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-02 - Agro-mediu și climă - Culturi verzi	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-04 - Agricultură ecologică – conversie	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-05 - Agricultură ecologică – menținerea certificării	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-06 - Bunăstarea animalelor	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-07 - Silvo-mediu și climă	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-08 - Împădurire - întreținere și îngrijire suprafețelor împădurite	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas

RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-13 - Investiții în exploatațiile pomicole	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-19 - Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere	O.23. Number of supported off-farm non-productive investment operations or units

Overview

În contextul tendinței de creștere a temperaturilor la nivel global dar și național și a manifestării din ce în ce mai frecvente a fenomenelor climatice extreme, menținerea unui nivel scăzut al emisiilor de gaze cu efect de seră din agricultura și silvicultura, precum și consolidarea gradului de sechestrare a carbonului pe terenurile agricole și forestiere și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, sunt obiective importante ale României, care, de asemenea, vor contribui la atingerea obiectivelor europene de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

În acest scop, România își propune prin PNS următoarele:

1. Acordarea de plăți compensatorii fermierilor înregistrați în sistemul de agricultură ecologică, atât în perioada de conversie, cât și în perioada certificată, pentru aplicarea practicilor de agricultură ecologică, conform Regulamentului (UE) nr. 1848/ 2018. Practicile promovate de agricultura ecologică, respectiv evitarea utilizării pesticidelor și gestionarea strictă a gunoii de grajd, contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
2. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pe pajiști permanente pentru încurajarea aplicării de practici agricole prietenoase cu mediul, reducerea utilizării utilajelor mecanizate, interzicerea aplicării îngrășămintelor chimice, în același timp cu reducerea încărcăturii de animale, care vor contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac provenite din agricultură, precum și la creșterea nivelului de sechestrare a carbonului pe suprafețele de pajiști permanente.
3. Acordare de plăți compensatorii în contextul intervențiilor de dezvoltare rurală pentru suprafețele agricole situate în zone cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice care prezintă limitări naturale ale productivității, datorate unor condiții climatice și biofizice nefavorabile, cu scopul evitării abandonării activităților agricole. Prin sprijinirea continuării activității agricole în zonele afectate de constrângeri naturale și alte constrângeri specifice, inclusiv pe terenurile utilizate ca pajiști, se are în vedere menținerea capacității de sechestrare a carbonului atât în biomasa cât și în sol, precum și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, mai ales în zonele afectate de creșterea temperaturilor și reducerea volumelor de precipitații.

4. Acordarea de plati compensatorii pentru angajamente voluntare pentru menținerea solului acoperit si utilizarea de culturi cu capacitate ridicată de a fixa azotul în sol care vor contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum si la cresterea nivelului de sechestrare a carbonului pe terenuri arabile.

5. Acordarea de plati compensatorii pentru angajamente voluntare pentru susținerea unor standarde superioare de bunăstare a animalelor care sa contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, a pulberilor și amoniacului din sectorul zootehnic, cu impact pozitiv asupra comunităților locale din proximitate. Intervenția privind bunăstarea animalelor impune aplicarea cerinței specifice de reducere a densității suinelor/ păsărilor care, împreună cu cerința de reducere a utilizării input-urilor (medicamente, vaccinări și alte tipuri de medicamente), va contribui la reducerea emisiilor de GES și amoniac din halele de exploatare a păsărilor și porcilor.

6. Acordarea de plati compensatorii pentru angajamente voluntare pentru reducerea numarului de interventii silvotehnice si utilizarea de atelaje la executarea lucrarilor de rarituri in fondul forestier care vor contribui la reducerea emisiilor de GES provenite din solul forestier, sechestrarea carbonului in sol si biomasa si adaptarea la efectele schimbărilor climatice prin menținerea unei consistențe crescute a arboretelor.

7. Sprijinirea financiara a operatorilor economici și ocoalelor silvice care opereaza in fondul forestier national pentru achizitionarea de echipamente si utilaje cu impact redus asupra mediului necesare executarii lucrarilor silvice si gestionarii resurselor forestiere, care vor contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră ca urmare a utilizării de echipamente noi, cu consum redus de combustibil și utilizării funicularilor la operațiunile de colectare, precum si la sechestrarea carbonului și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, prin contributia la creșterea numărului de lucrări de conducere și îngrijire a arboretelor.

8. Acordarea sprijinului financiar pentru executarea lucrarilor de intretinere, ingrijire, refacere si acoperire a pierderilor de venit agricol, dupa caz, pentru beneficiarii care au plantatii forestiere in diferite stadii de dezvoltare, infiintate in baza sub-masurii 8.1 din PNDR 2014 – 2020 si a masurii 221 din PNDR 2007 – 2013. In acest fel, se asigura succesul plantatiei forestiere si, implicit cresterea cantitatii de carbon sechestrat in masa lemnoasa si solul forestier aferent.

9. Acordarea de plati prin eco-schema de sprijinire a practicarii unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici, prin care se urmareste cultivarea suprafețelor agricole cu cel puțin 10% plante proteaginoase. Cultivarea acestor specii bogate în proteină îmbunătățesc ciclul durabil al azotului contribuind la atenuarea schimbărilor climatice prin sechestrarea carbonului, fiind excelente plante premergătoare.

10. Acordarea de plati prin eco-schema practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil, prin care se urmareste creșterea numărului de culturi proteaginoase convenționale, reducerea consumului de substanțe chimice în fertilizare și combatere, precum si aplicarea de practici de agricultură conservativă de tipul „no-till” sau „minimum tillage”. Aplicarea acestor tipuri de practici contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera, creșterea capacității solului și a plantelor de sechestrare a carbonului, precum si la adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

11. Prin măsurile de investitii in sectorul agricol se sprijină investitiile nonproductive de tipul perdelelor forestiere dar si a echipamentelor de producere energie regenerabila pentru uz intern.

2.1.SO4.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO4.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)
: Nr.

2.1.SO4.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere albine]	Target value
R.10^{CU PR} - O mai bună organizare a lanțului de aprovizionare Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	0.02 %
R.11/Fruite și legume - Concentrarea aprovizionării Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	0.68 %
R.12 - Adaptarea la schimbările climatice Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea adaptării la schimbările climatice	6.75 %
R.14^{PR} - Stocarea dioxidului de carbon în soluri și biomasă Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	9.18 %
R.17^{CU PR} - Teren împădurit Suprafața care beneficiază de sprijin pentru împădurire și restaurarea agroforestieră, inclusiv defalcări	1500.00 ha
R.18^{CU} - Investment support for the forest sector Investiții totale pentru îmbunătățirea performanțelor sectorului forestier	93133474.00 EUR
R.22^{PR} - Gestionarea durabilă a nutrienților Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților	60.06 %
R.27^{CU} - Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	407.00
R.29^{PR} - Dezvoltarea agriculturii organice Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) sprijinită de PAC pentru agricultura ecologică, împărțită între întreținere și conversie	3.53 %

Justification of the targets and related milestones

<p>La cuantificarea indicatorului R.12 contribuie două intervenții respectiv, DR-01, DR-02. Țintele stabilite pentru intervențiile DR-01 și DR-02 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.</p> <p>La cuantificarea indicatorului R.14 contribuie patru intervenții respectiv, DR-01, DR-02, DR-04, DR-05. Țintele stabilite pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.</p> <p>La cuantificarea indicatorului R.17 contribuie o intervenție respectiv, DR-08. Ținta stabilită reprezintă suprafața angajamentelor aferente Măsurii 8 din PNDR 2014-2020 și contractelor aferente Măsurii 221 din PNDR 2007-2013, aflate în implementare.</p> <p>La cuantificarea indicatorului R.18 contribuie o intervenție respectiv, DR-19. Ținta s-a stabilit în baza nevoilor sectorului, corelat cu valoarea medie a proiectelor potențial a fi sprijinite și cu limitările bugetare ale PNS. Tintele intermediare au fost stabilite având în vedere toate etapele necesare implementării intervenției, inclusiv perioada initială de acomodare a beneficiarilor cu noua intervenție.</p>
--

La cuantificarea indicatorului **R.22** contribuie șapte intervenții respectiv, PD-04, PD-05, PD-06, DR-01, DR-02, DR-04, DR-05. Țintele stabilite pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.29** contribuie două intervenții respectiv, DR-04, DR-05.

Țintele stabilite pentru intervențiile privind agricultura ecologică, atât pentru cea aferentă perioadei de conversie, cât și pentru perioada de menținere a certificării, pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsura 11 – agricultura ecologică din PNDR 2014 – 2020. Astfel, au fost luate în considerare suprafețele solicitate pentru plată în anul 2021 care au fost rotunjite prin adăugare. De asemenea, s-a luat în considerare nevoia de a contribui la ținta europeană stabilită prin Pactul Ecologic European ca 25% din terenurile agricole să fie destinate agriculturii ecologice.

2.1.SO4.9 Justification of the financial allocation

Alocarea prevăzută pentru acest SO respectată prevederile de regulament.

2.1.SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

2.1.SO5.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO5.1.1 Strengths

1. Emisii de amoniac în agricultură stabile (2018 - 89,05% din totalul emisiilor de NH₃, față de 92,88% în UE 28)
2. Nivel bun al calității resurselor de apă din punct de vedere chimic și ecologic, 83% din sursele de apă monitorizate fiind de calitate bună și doar 7% fiind de calitate slabă
3. Aplicarea prevederilor și măsurilor din Programele de Acțiune pentru respectarea cerințelor Directivei Nitrați pe întreg teritoriul țării (componentă a ecocondiționalității)
4. Bună asimilare a tehnologiilor inovative la nivelul fermelor comerciale mari
5. Menținerea unui nivel redus de utilizare a inputurilor agro-chimice (fertilizanți și produse de protecție a plantelor) la nivel național (0,7 kg/ha substanță activă PPP (produs pentru protecția plantelor) față de media UE-28, unde se utilizează 2,1-2,2 kg/ha substanță activă PPP)
6. Gestionare durabilă a pădurilor din fondul forestier național, atât a celor cu funcții prioritare de protecție, cât și a celor cu funcții de producție și protecție, în concordanță cu conceptele recunoscute la nivel european, care asigură o bună regularizare a circulației apei, purificarea aerului și stabilizarea solurilor

2.1.SO5.1.2 Weaknesses

1. 6% din suprafața agricolă se afla sub contracte de îmbunătățire a gestionării apei, față de media UE de 10%
2. 2% din suprafața agricolă se afla în 2017 sub contracte de îmbunătățire a gestionării solului față de media UE de 10%
3. Suprafețe agricole extinse afectate de fenomene de degradare a solului (eroziune, alunecări de teren, deșertificare, etc.), precum și de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice (ponderea din SAU a suprafeței cu risc de eroziune a solului în 2012 a fost de 9,7%, față de media UE de 6,7%)
4. Suprafața cultivată în ferme ecologice este încă redusă (211.487 ha reprezentând 1,53% din SAU în anul 2019)
5. Poluarea punctiformă și difuză a apei și eutrofizarea habitatelor umede ca urmare a activității de creștere a animalelor în gospodăriile individuale și a numărului redus de facilități și echipamente de gestionare a gunoiiului de grajd
6. Suprafață scăzută de culturi permanente (2,54% din total SAU în 2018)
7. Intervențiile frecvente cu lucrări silvotecnice pe suprafețele forestiere, cu impact asupra solului
8. Infrastructura și sisteme de irigații în mare parte învechite și ineficiente
9. Disponibilitatea resurselor de apă este limitată în spațiile/bazinele hidrografice în contextul secetei hidrologice
10. Lipsa unui program național de îmbunătățiri funciare pentru regiunile cu risc crescut de degradare a stratului arabil prin eroziune pluvială și/sau eoliană
11. Nivelul de disponibilitate și capacitățile aferente serviciilor de consultanță și de instruire sunt inadecvate pentru a putea sprijini numărul potențial de solicitanți pentru măsurile de agro-mediu și climă
12. Insuficiența corelare a sectorului de cercetare agricolă cu practica agricolă
13. Echipamente și utilaje pentru efectuarea lucrărilor de exploatare forestiere insuficiente și depășite tehnologic precum și un număr redus al funicularilor utilizate pentru lucrările de exploatare forestiere

2.1.SO5.1.3 Opportunities

1. Utilizarea de tehnologii inovative care să asigure un management eficient al resurselor naturale
2. Utilizarea agriculturii de precizie și altor tehnologii noi care să conducă la gestionarea eficientă a resurselor naturale

3. Creșterea interesului consumatorilor față de produsele obținute în agricultura ecologică și prin intermediul altor practici agricole prietenoase cu mediul
4. Punerea în aplicare în continuare a măsurilor care contribuie la îndeplinirea obiectivelor europene și naționale de mediu în ceea ce privește calitatea aerului, solului, apei și biodiversitatea
5. Sprijin UE pentru gestionarea durabilă și eficientă a resurselor naturale, pentru servicii de formare și consultanță, pentru parteneriate pentru inovare, pentru creare de baze de cunoștințe și de noi metode în agricultură

2.1.SO5.1.4 Threats

1. Abandonul activităților agricole, cu influențe negative în calitatea solului, starea peisajelor, în special în zonele afectate de constrângeri naturale
2. Accentuarea efectelor negative, în special asupra resurselor de apă, rezultate în urma utilizării unor tehnologii neperformante sau neadaptate condițiilor locale
3. Manifestarea accentuată a fenomenelor de degradare a solului
4. Manifestarea accentuată a fenomenelor asociate schimbărilor climatice
5. Creșterea temperaturii și reducerea cantității de precipitații din cauza schimbărilor climatice
6. Menținerea unui grad ridicat de disociere a activităților de cercetare de latură aplicativă și cererea din piață
7. Neadaptarea capacității serviciilor de consultanță, din punct de vedere cantitativ și calitativ, la nevoile fermierilor
8. Presiuni antropice crescute asupra resurselor de apă și sol pe suprafețele agricole și forestiere

2.1.SO5.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO5.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO5.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Pentru OS 5 - Promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțe chimice, legislația în cauză se referă la:

1. Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei;
2. Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole;
3. Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa;
4. Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor.

Implementarea intervențiilor de mediu și climă va contribui la atingerea obiectivelor strategiilor, politicilor și programelor europene și naționale de conservare a speciilor importante. Promovarea de practici agricole extensive prin intervenția de agro-mediu și climă contribuie, totodată, la atingerea obiectivelor de protecție a apelor precizate în cadrul Directivei Cadru Apă, Directivei nitrați și Directivei privind gestionarea durabilă a pesticidelor, prin reducerea poluării apelor și atenuarea efectelor negative ale viiturilor.

Prin sprijinirea continuării activității agricole în zonele afectate de constrângeri naturale și alte constrângeri specifice, inclusiv pe terenurile utilizate ca pajiști, se are în vedere reducerea proceselor de degradare a solului (eroziune, alunecări de teren, deșertificare, etc.) și pierderea resurselor de apă prin scurgeri de suprafață.

Agricultura ecologică promovează, de asemenea, metode de gestionare a dăunătorilor bazate pe reducerea utilizării pesticidelor contribuind la punerea în aplicare a prevederilor Directivei 2009/128/EC privind utilizarea durabilă a pesticidelor.

În acest sens, este necesară menținerea unui nivel redus de poluare a apelor din surse agricole, prin promovarea unor practici și facilități agricole cu impact redus asupra calității apei, respectiv prin aplicarea Codului de Bune Practici Agricole și a Programului de Acțiune (respectarea cerințelor Directivei Nitrați). În special exploatațiile zootehnice de dimensiuni mici și medii, care produc pentru piață în sistem organizat, au nevoie de sprijin pentru a investi în facilități individuale de depozitare a gunoiului de grajd pentru a se alinia cerințelor minime obligatorii de mediu.

Sprijinul acordat pentru conversia la practicile de agricultură ecologică va contribui la îmbunătățirea calității apei prin evitarea utilizării pesticidelor și a produselor de protecție a plantelor, precum și prin gestionarea strictă a gunoiului de grajd, practicarea agriculturii ecologice conducând la scăderea poluării resurselor de apă (cursurilor și corpurilor de apă de suprafață dar și a apelor subterane).

Metodele specifice agriculturii ecologice implică utilizarea responsabilă a resurselor naturale, precum apa, solul și aerul prin folosirea de substanțe naturale sau substanțe derivate în mod natural, acestea susținând și îmbunătățind starea solului, a apei, a aerului, a sănătății plantelor și animalelor și a echilibrului dintre ele.

De asemenea, încurajarea practicilor de agricultură ecologică sporește fertilitatea și activitatea biologică a solului, asigurând un nivel mai înalt de conținut de materie organică în sol și un potențial mai mare de control al eroziunii prin utilizarea rotației multianuale a culturilor, prin utilizarea culturilor pentru îngrășăminte verzi, utilizarea de preparate pe bază de microorganisme și aplicarea de îngrășăminte de origine animală sau de materii organice, de preferință compostate, provenite din producția ecologică.

Înființarea culturilor verzi pe terenurile arabile asigură protecția solului împotriva eroziunii pe timpul iernii, îmbunătățește calitatea și fertilitatea solului prin creșterea materiei organice din sol și contribuie la conservarea umidității din sol.

Practicile agricole promovate prin înființarea culturilor verzi pe terenurile arabile contribuie la diminuarea riscului scurgerilor de nutrienți, în special a azotului în timpul iernii, iar împreună cu cerința de interdicere a utilizării fertilizanților chimici contribuie la menținerea și îmbunătățirea stării ecologice și chimice a apelor și la atingerea obiectivelor Directivei Cadru Apă și Directivei Nitrați.

Stimularea menținerii și utilizării raselor de animale aflate în pericol de abandon răspunde nevoilor privind adaptarea la scară largă a unor metode agricole durabile cu scopul managementului eficient al resurselor naturale (apă, sol și aer) și biodiversității și pentru încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale în România. De asemenea, sistemul extensiv de creștere tradițională a animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon reprezintă o gestionare eficientă a resurselor genetice animale autohtone.

Prin promovarea utilizării atelajelor în lucrările de rărituri, în detrimentul lucrărilor mecanizate, sprijinul are în vedere reducerea eroziunii solului, cu efecte asupra menținerii calității acestuia, precum și asupra reducerii scurgerilor de suprafață, inclusiv în cazuri extreme de formare a torențelor și viiturilor.

Intervenția privind investițiile în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere, care presupune sprijinul acordat operatorilor economici și ocoalelor silvice de regim pentru achiziționarea de echipamente/utilaje cu impact de mediu redus sau care contribuie la îmbunătățirea managementului durabil al pădurilor la atingerea obiectivelor Directivei 92/43/CEE conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică;

Susținerea unor standarde superioare de bunăstare a păsărilor și suinelor prin Intervenția – Bunăstarea animalelor conduce la îmbunătățirea mediului și a spațiului rural prin gestionarea adecvată a gunoiului de grajd contribuind la menținerea și îmbunătățirea calității apelor asigurând și atingerea obiectivelor Directivei Cadru Apă.

Urmare reducerii efectivelor de animale prin angajamentele voluntare de asigurare a condițiilor superioare de bunăstare a păsărilor și suinelor se reduc cantitățile de dejecții și acestea sunt mult mai bine gestionate și contribuie la gestionarea eficientă a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul.

2.1.SO5.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-01 - Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-02 - Agro-mediu și climă - Culturi verzi	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements

RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-03 - Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon	O.19. Numărul de operațiuni sau unități care sprijină resursele genetice
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-04 - Agricultură ecologică – conversie	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-05 - Agricultură ecologică – menținerea certificării	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-06 - Bunăstarea animalelor	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-07 - Silvo-mediu și climă	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-19 - Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere	O.23. Number of supported off-farm non-productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-20 - Modernizarea infrastructurii de irigații	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units

Overview

Romania inregistreaza, in general, o stare buna a resurselor naturale (aer, apa, sol). In contextul efectelor schimbarilor climatice si al tendintei de intensificare a agriculturii, mentinerea intr-o stare buna a resurselor naturale (apa, sol, aer), imbunatatirea calitatii acestora si gestionarea eficienta a acestora sunt obiective importante ale Romaniei.

În acest scop, România își propune prin PNS următoarele:

1. Acordarea de plăți compensatorii fermierilor înregistrați în sistemul de agricultură ecologică, atât în perioada de conversie, cât și în perioada certificată, pentru aplicarea practicilor de agricultură ecologică, conform Regulamentului (UE) nr. 1848/ 2018. Metodele specifice agriculturii ecologice implică utilizarea responsabilă a resurselor naturale, precum apa, solul și aerul prin folosirea de substanțe naturale sau substanțe derivate în mod natural, acestea susținând și îmbunătățind starea solului, a apei, a aerului, a sănătății plantelor și animalelor și a echilibrului dintre ele.

2. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pe pajiști permanente pentru încurajarea aplicării de practici agricole prietenoase cu mediul, reducerea utilizării utilajelor mecanizate, interzicerea aplicării îngrășămintelor chimice, în același timp cu reducerea încărcăturii de animale, care vor contribui la protecția resurselor de sol, creșterea calitatii aerului și a resurselor de apă.

3. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pentru creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon, prin aplicarea unor practici agricole durabile de creștere extensivă tradițională a animalelor de rasă pură, care sunt bine adaptate la condițiile locale și regionale de mediu și climă, va contribui la reducerea riscului intensivizării și la reducerea presiunii exercitate asupra biodiversității.

4. Acordare de plăți compensatorii în contextul intervențiilor de dezvoltare rurală pentru suprafețele agricole situate în zone cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice care prezintă limitări naturale ale productivității, datorate unor condiții climatice și biofizice nefavorabile, cu scopul evitării abandonării activităților agricole. Prin sprijinirea continuării activității agricole în zonele afectate de constrângeri naturale și alte constrângeri specifice, inclusiv pe terenurile utilizate ca pajiști, se are în vedere reducerea proceselor de degradare a solului (eroziune, alunecări de teren, deșertificare, etc.) și pierderea resurselor de apă prin scurgeri de suprafață.

5. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pentru menținerea solului acoperit și utilizarea de culturi cu capacitate ridicată de a fixa azotul în sol care vor contribui la menținerea calitatii solului prin reducerea eroziunii eoliene și pluviale, precum și la creșterea calitatii aerului prin reducerea pulberilor atmosferice rezultate din eroziunea eoliană a solului. Diminuarea riscului scurgerilor de nutrienți, în special a azotului în timpul iernii, împreună cu interzicerea utilizării fertilizanților chimici, contribuie la menținerea și îmbunătățirea stării ecologice și chimice a apelor.

6. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pentru susținerea unor standarde superioare de bunăstare a animalelor care să contribuie la reducerea emisiilor de pulberi și amoniac din sectorul de creștere a animalelor și la îmbunătățirea celorlalți factori de mediu (în special prin reducerea gradului de poluare a apelor și solului). În exploatațile de păsări și suine autorizate sanitar veterinar aplicarea unor cerințe specifice de reducere a densității suinelor/ păsărilor conduce la gestionarea adecvată a gunoiului de grajd, iar reducerea utilizării input-urilor contribuie la scăderea încărcăturii microbiene în ferme, astfel, fiind îmbunătățită calitatea apelor și a aerului.

7. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pentru reducerea numărului de intervenții silvotehnice și utilizarea de atelaje la executarea lucrărilor de rarități în fondul forestier care vor contribui la reducerea eroziunii solului forestier și creșterea calitatii apelor prin reducerea scurgerilor de suprafață.

8. Sprijinirea financiară a operatorilor economici și ocoalelor silvice care operează în fondul forestier național pentru achiziționarea de echipamente și utilaje cu impact redus asupra mediului (echipamente și utilaje cu tehnologii noi și funiculare) necesare executării lucrărilor silvice și gestionării resurselor

forestiere, care vor contribui la reducerea eroziunii solului forestier și creșterea calitatii apelor prin reducerea scurgerilor de suprafață.

9. Sprijinirea modernizării infrastructurii de irigații, inclusiv construcția/modernizarea bazinelor de colectare și stocare a apei de irigat, în vederea gestionării eficiente a resurselor de apă cu scopul adaptării la efectele schimbărilor climatice, în special a fenomenelor de secetă și desertificare.

10. Acordarea de plăți prin eco-schema de sprijinire a practicării unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici, prin care se are în vedere cultivarea suprafețelor agricole cu cel puțin 10% plante proteaginoase, asigurarea rotației culturilor, precum și, după caz, necultivarea pe o perioadă de maximum un an a suprafeței de teren agricol. Aplicarea acestui tip de măsuri de gestionare a suprafețelor agricole vor contribui la reducerea eroziunii de suprafață, dar pot contribui și la îmbunătățirea compoziției acestuia și a proceselor biologice, fizice și chimice desfășurate la nivelul solului, precum și la gestionarea eficientă a resurselor de apă din sol.

11. Acordarea de plăți prin eco-schema practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil, prin care se urmărește creșterea numărului de culturi proteaginoase, reducerea consumului de substanțe chimice în fertilizare și combatere, precum și aplicarea de practici de agricultură conservativă de tipul „no-till” sau „minimum tillage”. Aplicarea acestui tip de măsuri de gestionare a suprafețelor agricole vor contribui la prevenirea degradării solului, dar pot contribui și la îmbunătățirea compoziției acestuia și a proceselor biologice, fizice și chimice desfășurate la nivelul solului, gestionarea nutrienților precum și la gestionarea eficientă a resurselor de apă din sol.

12. Prin măsurile de investiții în sectorul agricol se sprijină aplicarea de soluții de agricultură de precizie în vederea optimizării tratamentelor și a utilizării resurselor de apă în mod eficient.

2.1.SO5.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO5.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)
: Nr.

2.1.SO5.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere albine]	Target value
R.18^{CU} - Investment support for the forest sector Investiții totale pentru îmbunătățirea performanțelor sectorului forestier	93133474.00 EUR
R.19^{PR} - Îmbunătățirea și protejarea solurilor Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)	58.68 %
R.20^{PR} - Îmbunătățirea calității aerului Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru reducerea emisiilor de amoniac	6.75 %
R.21^{PR} - Protejarea calității apei Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru calitatea corpurilor de apă	9.18 %
R.22^{PR} - Gestionarea durabilă a nutrienților Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților	60.06 %
R.24^{PR} - Utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	9.18 %

R.25 - Performanța de mediu în sectorul creșterii animalelor Ponderea unităților vită mare (UVM) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea durabilității mediului	0.19 %
R.27^{CU} - Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	407.00
R.29^{PR} - Dezvoltarea agriculturii organice Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) sprijinită de PAC pentru agricultura ecologică, împărțită între întreținere și conversie	3.53 %
R.30^{PR} - Sprijinirea gestionării durabile a pădurilor Ponderea terenurilor forestiere în cadrul angajamentelor de sprijinire a protecției pădurilor și a gestionării serviciilor ecosistemice	11.02 %

Justification of the targets and related milestones

La cuantificarea indicatorului **R.18** contribuie o intervenție respectiv, DR-19.
Ținta s-a stabilit în baza nevoilor sectorului, corelat cu valoarea medie a proiectelor potențial a fi sprijinite și cu limitările bugetare ale PNS.

La cuantificarea indicatorului **R.19** contribuie șase intervenții respectiv, PD-04, PD-05, DR-01, DR-02, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.20** contribuie trei intervenții respectiv, DR-01, DR-04 și DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.21** contribuie patru intervenții respectiv, DR-01, DR-02, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.22** contribuie șase intervenții respectiv, PD-04, PD-05, DR-01, DR-02, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.24** contribuie patru intervenții respectiv, DR-01, DR-02, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.25** contribuie o intervenție respectiv, DR-03.
Ținta s-a stabilit în baza nevoilor sectorului, ținând cont de media UVM pe ultimele trei campanii pentru speciile sprijinite de intervenție.

La cuantificarea indicatorului **R.29** contribuie două intervenții respectiv, DR-04, DR-05.
Țintele pentru intervențiile privind agricultura ecologică, atât pentru cea aferentă perioadei de conversie, cât și pentru perioada de menținere a certificării, pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsura 11 – agricultura ecologică din PNDR

2014 – 2020. Astfel, au fost luate în considerare suprafețele solicitate pentru plată în anul 2021 care au fost rotunjite prin adăugare. De asemenea, s-a luat în considerare nevoia de a contribui la ținta europeană stabilită prin Pactul Ecologic European ca 25% din terenurile agricole să fie destinate agriculturii ecologice.

La cuantificarea indicatorului **R.30** contribuie o intervenție respectiv, DR-07.

Ținta pentru intervenția DR-07 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 a fost stabilită pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsura similară din PNDR 2014-2020.

2.1.SO5.9 Justification of the financial allocation

Alocarea prevăzută pentru acest SO respectată prevederile de regulament.

2.1.SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

2.1.SO6.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO6.1.1 Strengths

1. Pondere ridicată a terenurilor agricole și forestiere generatoare de servicii ecosistemice caracterizate printr-o mare diversitate biologică, inclusiv suprafețe agricole semnificative (36,3% din SAU în 2012) cu înaltă valoare naturală (HNV), care contribuie la conservarea biodiversității
2. Pondere ridicată de acoperire a zonelor importante din punct de vedere al protecției mediului (arii naturale protejate, situri Natura 2000) din perspectiva managementului durabil al terenurilor agricole și forestiere (în anul 2018: rezervații ale biosferei – 661.939 ha; parcuri naționale – 317.419 ha; parcuri naturale - 770.027 ha; rezervații științifice, monumente ale naturii, rezervații naturale – 307.973 ha; zone umede de importanță internațională – 1.096.640 ha, iar în anul 2020: 43.823,36 ha de păduri virgine și cvasivirgine)
3. Suprafață semnificativă a terenurilor agricole aflate sub angajamente de agro-mediu prin care se promovează practici agricole extensive, cu impact redus asupra mediului (5% din SAU în 2017)
4. Gestionare durabilă a pădurilor din fondul forestier național, atât a celor cu funcții prioritare de protecție, cât și a celor cu funcții de producție și protecție, în concordanță cu conceptele recunoscute la nivel european, care contribuie la conservarea biodiversității
5. Existența unor rase adaptate la condițiile locale
6. Unicitatea arealului Delta Dunării (patrimoniul UNESCO)

2.1.SO6.1.2 Weaknesses

1. Slaba utilizare a soiurilor și raselor autohtone, adaptate la condițiile locale, cu impact asupra efectivelor
2. Nivel redus al biodiversității pe terenuri arabile
3. Intervențiile frecvente cu lucrări silvotehnice pe suprafețele forestiere, cu impact asupra biodiversității
4. Nivelul de disponibilitate și capacitățile aferente serviciilor de consultanță și formare sunt inadecvate pentru a putea sprijini numărul potențial de solicitanți pentru măsurile de agro-mediu și climă
5. Venituri mici ale fermierilor/lucrătorilor în agricultură comparativ cu celelalte sectoare, în special în zonele ANC, ceea ce favorizează abandonarea activităților agricole
6. Suprafețe agricole extinse afectate de fenomene de degradare a solului (eroziune, alunecări de teren, deșertificare, etc.), precum și de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice (50,02% din SAU prezintă caracteristici nefavorabile de mediu)
7. Abandonul activităților agricole datorat reducerii numărului de animale pe suprafețele de pajiști naturale și seminaturale situate în zone afectate de constrângeri naturale
8. Număr redus de planuri de management ale siturilor Natura 2000 care au fost avizate de toate instituțiile implicate în procesul de aprobare (153 avizate favorabil, din care 133 au fost avizate sub rezerva revizuirii)
9. Lipsa hărților în format GIS care să detalieze informațiile privind restricțiile și limitările aplicabile siturilor Natura 2000

2.1.SO6.1.3 Opportunities

1. Numărul mare de gospodării individuale care cresc animale, având posibilitatea reorientării spre creșterea raselor și cultivarea soiurilor autohtone
2. Punerea în aplicare în continuare a măsurilor care contribuie la îndeplinirea obiectivelor europene și naționale de mediu în ceea ce privește calitatea aerului, solului, apei și biodiversității
3. Atractivitatea zonelor rurale din perspectiva disponibilității și calității bune a resurselor naturale (biodiversitate, apă, sol, peisaj)
4. Sprijin UE pentru servicii de formare și consultanță

5. Sprijin UE pentru protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor
6. Dezvoltarea investițiilor privind utilizarea resurselor regenerabile în vederea diminuării utilizării resurselor convenționale
7. Posibilitatea dezvoltării economiei circulare prin utilizarea resurselor silvice, inclusiv utilizarea unor materiale reciclabile/biodegradabile
8. Disponibilitatea sprijinului pentru protecția biodiversității și conservarea habitatelor și a peisajelor naturale din Delta Dunării

2.1.SO6.1.4 Threats

1. Risc de creștere a nivelului de utilizare a inputurilor
2. Abandonul activităților agricole, cu influențe negative în conservarea biodiversității, calitatea solului, starea peisajelor, în special în zonele afectate de constrângeri naturale
3. Pierderea resurselor genetice asociate soiurilor și raselor locale
4. Neadaptarea capacității serviciilor de consultanță, din punct de vedere cantitativ și calitativ, la nevoile fermierilor
5. Afectarea sănătății ecosistemelor forestiere, ca urmare a manifestării fenomenelor climatice extreme cu frecvență și intensitate crescută (secetă, vânt puternic, viituri etc.), cauzate de schimbările climatice
6. Slaba exploatare a potențialului zonelor desemnate Natura 2000 din cauza imposibilității de a planifica desfășurarea activităților agricole și realizarea investițiilor agricole și neagricole în lipsa hărților în format GIS care să indice zonarea restricțiilor și limitărilor impuse de planurile de management
7. Slaba eficiență economică a practicilor agricole extensive/mixte tradiționale prietenoase cu mediul

2.1.SO6.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO6.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO6.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Pentru **OS 6 - Contribuirea la oprirea și inversarea declinului biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor**, legislația în cauză se referă la:

1. Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice;
2. Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică;

Obiectivele PNS concordă cu prioritățile PAC. Intervențiile propuse pentru atingerea obiectivelor, se subordonează principiilor și obiectivelor stabilite în convențiile internaționale aferente, legislația UE/națională, pentru conservarea biodiversității, habitatelor naturale și speciilor de faună și floră sălbatică, protecției împotriva poluării cu nitrați, managementul apelor, utilizării durabile a pesticidelor, menținerii calității aerului și solului, precum și reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și adaptării la efectele schimbărilor climatice.

În zonele ANC se urmărește în mod deosebit evitarea abandonului activităților agricole prin aplicarea ecocondiționalității. Evitarea abandonului activităților agricole contribuie, de asemenea, la conservarea factorilor de mediu (biodiversitate, sol, apă, aer), inclusiv la menținerea peisajelor tradiționale. Suprafața agricolă totală ANC este de 6.516.638 ha (50,02% din suprafața agricolă), din care suprafața încadrată în zona semnificativ defavorizată este de 4.372.108 ha (33,56% din suprafața agricolă).

Astfel, prin sprijinul acordat se vor reduce suprafețele agricole extinse afectate de fenomene de degradare a solului (eroziune, alunecări de teren, deșertificare, etc.), precum și de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice respectiv, abandonul activităților agricole, cu influențe negative în conservarea biodiversității, calitatea solului, starea peisajelor, în special în zonele afectate de constrângeri naturale.

Neutilizarea îngrășămintelor chimice, a erbicidelor și pesticidelor produse sintetic, densitățile scăzute ale efectivelor de animale, utilizarea metodelor de control biologic al dăunătorilor (de exemplu, întreținerea gardurilor vii, a zonelor marginale ale terenurilor agricole și alte zone necultivate), menținerea activității biologice mai intense a solului, mai aproape de regimul natural, utilizarea culturilor mixte și utilizarea mixtă a terenurilor vor contribui la conservarea biodiversității.

Sprijinul acordat pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică va contribui la conservarea biodiversității față de agricultura convențională. Principalele avantaje ale agriculturii ecologice din punct de vedere al biodiversității sunt conferite de neutilizarea îngrășămintelor chimice, a erbicidelor și pesticidelor produse sintetic, densitățile scăzute ale efectivelor de animale, utilizarea metodelor de control biologic al dăunătorilor (de exemplu, întreținerea gardurilor vii, a zonelor marginale ale terenurilor agricole și alte zone necultivate), menținerea activității biologice mai intense a solului mai aproape de regimul natural, utilizarea culturilor mixte și utilizarea mixtă a terenurilor.

Prin asigurarea unor zone de liniște și reducerea periodicității intervențiilor silvotehnice în afara acestor zone, intervenția urmărește în principal asigurarea condițiilor optime de cuibărit, adăpost și hrănire pentru dezvoltarea faunei specifice ecosistemelor forestiere, contribuind în acest fel la conservarea biodiversității, inclusiv pe suprafețele angajate situate în ariile naturale protejate. Activitățile forestiere care au ca rezultat perturbarea faunei sălbatice vor fi astfel limitate, asigurându-se condițiile necesare conservării elementelor de biodiversitate pe întregul lanț trofic (fluturi, insecte, în special insecte xilofage, păsări, mamifere mici și mari etc.).

Înierbarea intervalelor dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști contribuie la conservarea și sporirea biodiversității plantațiilor și a mediului înconjurător, precum și la protecția și reconstrucția habitatelor.

Aplicarea de către fermieri a unor practici agricole extensive, atât pe suprafețele de pășiți permanente, cât și pe terenurile arabile, asigură premisele necesare conservării biodiversității. Astfel, stabilirea unor perioade când activitățile agricole nu sunt permise sau a unor zone unde aceste activități sunt limitate, reducerea utilizării îngrășămintelor organice și interzicerea utilizării inputurilor chimice (îngrășăminte și pesticide).

Creșterea numărului de animale adulte de reproducție din rasele locale tradiționale care se află în pericol de abandon contribuie la constituirea unei surse de gene valoroase, bine adaptate la condițiile locale și

regionale de mediu, care poate asigura o bază de progres continuu în creșterea productivității animalelor, diversificarea populațiilor existente la un anumit moment, refacerea vitalității liniilor selecționate și refacerea rezistenței la boli. De asemenea, prin încurajarea creșterii animalelor din rase locale în pericol de abandon, se păstrează identitatea locală și valoarea cultural-istorică a acestora.

2.1.SO6.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-06 - Îmierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-10 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-11 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-12 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-13 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-14 - Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-15 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultura	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-16 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

Sectoral - Produce apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-17 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produce apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-18 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de cutii noi în vederea înlocuirii cutiilor uzate în urma deplasării în pastoral	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produce apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-19 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de accesorii apicole	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produce apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-20 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de unelte apicole și echipamente de protecție	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produce apicole	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	IS-A-21 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produce apicole	ACTQUAL(55(1)(g)) - acțiuni pentru îmbunătățirea calității produselor	IS-A-22 - Îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-01 - Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-03 - Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon	O.19. Numărul de operațiuni sau unități care sprijină resursele genetice
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-04 - Agricultură ecologică – conversie	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-05 - Agricultură ecologică – menținerea certificării	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-07 - Silvo-mediu și climă	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas

RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone	DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas

Overview

Mediul natural din Romania se caracterizează, în general, printr-o stare bună de conservare a resurselor naturale, prin varietatea peisajelor tradiționale și o remarcabilă diversitate biologică. Cu toate acestea, riscul intensivizării în zonele cu potențial agricol ridicat, al abandonării activităților agricole în zone care se confruntă cu constrângeri naturale, al pierderii diversității genetice autohtone, precum și numărul ridicat al intervențiilor silvotehnice, exercită o presiune ridicată asupra biodiversității atât pe terenurile agricole, cât și pe cele forestiere. Astfel, conservarea habitatelor și a peisajelor reprezintă obiective importante pentru România.

În acest scop, România își propune prin PNS următoarele:

1. Acordarea de plăți compensatorii fermierilor înregistrați în sistemul de agricultură ecologică, atât în perioada de conversie, cât și în perioada certificată, pentru aplicarea practicilor de agricultură ecologică, conform Regulamentului (UE) nr. 1848/ 2018. Practicile de agricultura ecologică contribuie la conservarea biodiversității prin neutilizarea îngrășămintelor chimice, a erbicidelor și pesticidelor produse sintetic, densitățile scăzute ale efectivelor de animale, utilizarea metodelor de control biologic al dăunătorilor (de exemplu, întreținerea gardurilor vii, a zonelor marginale ale terenurilor agricole și alte zone necultivate), menținerea activității biologice mai intense a solului mai aproape de regimul natural, utilizarea culturilor mixte și utilizarea mixtă a terenurilor.
2. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pe pajiști și livezi tradiționale din zonele HNV, inclusiv în zonele Natura 2000, pentru continuarea practicării activităților agricole prietenoase cu mediul, promovarea practicilor agricole tradiționale, extensive, care vor contribui la conservarea biodiversității și menținerea peisajului tradițional.
3. Acordare de plăți compensatorii în contextul intervențiilor de dezvoltare rurală pentru suprafețele agricole situate în zone cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice care prezintă limitări naturale ale productivității, datorate unor condiții climatice și biofizice nefavorabile, cu scopul evitării abandonării activităților agricole. Prin sprijinirea continuării activității agricole în zonele afectate de constrângeri naturale și alte constrângeri specifice se asigură, totodată, menținerea habitatelor agricole în aceste zone și a condițiilor de habitat, hrănire și reproducere pentru o serie de specii sălbatice prioritare. Continuarea activității agricole în aceste zone deține, totodată, un rol important în conservarea peisajelor tradiționale, putând servi ca bază de dezvoltare economică prin turism rural.
4. Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare în vederea creșterii numărului de animale adulte de reproducție din rasele locale tradiționale care se află în pericol de abandon care să contribuie la constituirea unei surse de gene valoroase, bine adaptate la condițiile locale și regionale de mediu, care poate asigura o bază de progres continuu în creșterea productivității animalelor, diversificarea populațiilor existente la un anumit moment, refacerea vitalității liniilor selecționate și refacerea rezistenței la boli. De asemenea, prin încurajarea creșterii animalelor din rase locale în pericol de abandon, se păstrează identitatea locală și valoarea cultural-istorică a acestora.

5. Acordarea de plati compensatorii pentru angajamente voluntare care depășesc cerințele obligatorii relevante prevăzute în cadrul legislației naționale în domeniul gestionării pădurilor și prevederile amenajamentelor silvice, cu scopul, în principal, de a reduce numărul de intervenții silvotehnice în pădure.
- Prin asigurarea unor zone de liniște și reducerea periodicității intervențiilor silvotehnice în afara acestor zone, se urmărește în principal asigurarea condițiilor optime de cuibărit, adăpost și hrănire pentru dezvoltarea faunei specifice ecosistemelor forestiere. De asemenea, prin menținerea lemnului mort în pădure (arbori uscați, dar nedoborâți) pentru a se descompune lent, în detrimentul valorificării economice, se urmărește păstrarea unei mari varietăți de insecte xilofage (care se hrănesc cu lemn), care la rândul lor vor contribui la menținerea în pădure a unei populații stabile de păsări insectivore.
6. Acordarea de plati prin eco-schema de sprijinire a practicării unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici, prin care se are în vedere cultivarea suprafețelor agricole cu cel puțin 10% plante proteaginoase, asigurarea rotației culturilor, precum și, după caz, necultivarea pe o perioadă de maximum un an a suprafeței de teren agricol. Aplicarea acestui tip de măsuri de gestionare a suprafețelor agricole vor contribui la protejarea biodiversității, prin conservarea speciilor din fauna locală sau, după caz a speciilor din flora locală.
7. Acordarea de plati prin eco-schema practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil, prin care se urmărește creșterea numărului de culturi proteaginoase convenționale, reducerea consumului de substanțe chimice în fertilizare și combatere, precum și aplicarea de practici de agricultură conservativă de tipul „no-till” sau „minimum tillage”. Aplicarea acestui tip de măsuri de gestionare a suprafețelor agricole vor contribui.
8. Acordarea de plati prin eco-schema înierbarea intervalelor dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști, va contribui la conservarea și sporirea biodiversității a plantațiilor, protejarea mediului înconjurător, precum și la protecția și reconstrucția habitatelor locale.

2.1.SO6.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO6.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)
: Nr.

2.1.SO6.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere albine]	Target value
R.4 - Corelarea sprijinului pentru venit cu standardele și bunele practici Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității	70.15 %
R.7^{PR} - Enhancing support for farms in areas with specific needs Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)	116.82 %
R.22^{PR} - Gestionarea durabilă a nutrienților Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților	60.06 %
R.24^{PR} - Utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	9.18 %
R.25 - Performanța de mediu în sectorul creșterii animalelor Ponderea unităților vită mare (UVM) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea durabilității mediului	0.19 %

R.29^{PR} - Dezvoltarea agriculturii organice Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) sprijinită de PAC pentru agricultura ecologică, împărțită între întreținere și conversie	3.53 %
R.31^{PR} - Conservarea habitatelor și a speciilor Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	14.50 %
R.35^{CU} - Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	42.41 %

Justification of the targets and related milestones

La cuantificarea indicatorului **R.22** contribuie șase intervenții respectiv, PD-04, PD-05, DR-01, DR-02, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.24** contribuie trei intervenții respectiv, DR-01, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.25** contribuie o intervenție respectiv, DR-03. Ținta s-a stabilit în baza nevoilor sectorului, ținând cont de media UVM pe ultimele trei campanii pentru speciile sprijinite de intervenție.

La cuantificarea indicatorului **R.29** contribuie două intervenții respectiv, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile privind agricultura ecologică, atât pentru cea aferentă perioadei de conversie, cât și pentru perioada de menținere a certificării, pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsura 11 – agricultura ecologică din PNDR 2014 – 2020. Astfel, au fost luate în considerare suprafețele solicitate pentru plată în anul 2021 care au fost rotunjite prin adăugare. De asemenea, s-a luat în considerare nevoia de a contribui la ținta europeană stabilită prin Pactul Ecologic European ca 25% din terenurile agricole să fie destinate agriculturii ecologice.

La cuantificarea indicatorului **R.31** contribuie cinci intervenții respectiv, PD-05, PD-06, DR-01, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.4** contribuie 11 intervenții respectiv, PD-01, PD-02, PD-03, PD-09, PD-11, PD-15, PD-18, PD-20, DR-09, DR-10, DR-11. Țintele pentru intervențiile DR-09, DR-10, DR-11 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.7** contribuie trei intervenții respectiv, DR-09, DR-10, DR-11. Țintele pentru aceste intervenții pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

2.1.SO6.9 Justification of the financial allocation

Alocarea prevăzută pentru acest SO respectată prevederile de regulament.

2.1.SO7 Atragerea și susținerea tinerilor fermieri și a altor noi fermieri și facilitarea dezvoltării sustenabile a întreprinderilor în zonele rurale

2.1.SO7.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO7.1.1 Strengths

1. Interes în creștere a tinerilor fermieri pentru accesarea sprijinului din Pilonul I și Pilonul II (numărul tinerilor fermieri sprijiniți prin Pilonul I, care au încasat plăți directe în perioada 2015-2017 a crescut cu 43,37 p.p., iar prin sM 6.1 din PNDR 2014-2020, în perioada 2015-2018 s-au instalat 10.229 de tineri fermieri)
2. Înregistrarea unor valori ale dimensiunii economice a exploatațiilor tinerilor fermieri, semnificativ crescute comparativ cu valoarea medie a acestora (tineri între 25 și 34 de ani, dețineau exploatații de aproape 8.000 S.O. la nivelul anului 2016)
3. Bună asimilare a tehnologiilor inovative în cadrul exploatațiilor deținute de tinerii fermieri
4. Implicarea tinerilor în funcționarea formelor de asociere cu rol economic, majoritatea membrilor din cooperative fiind fermieri de până în 45 de ani
5. Procentul de manageri tineri fermieri, cu educație de bază în agricultură și cu pregătire agricolă completă este mai mare decât cel la nivelul tuturor managerilor de ferme (managerii de exploatație sub 35 ani, în anul 2016, au avut absolvite formele de învățământ agricol: 3,2% educație de bază 0,9% educație completă și 89,6% aveau experiență practică agricolă)
6. Evoluție pozitivă a numărului total de studenți înscriși în învățământul superior de licență cu profil agricol (creștere de 4,5% a absolvenților în învățământul superior cu profil agricol, în perioada 2015 – 2019)
7. Generațiile tinere, cu studii medii/superioare, dețin bune cunoștințe de management și marketing, cu potențial în desfășurarea de activități profitabile în zona montană și care să conducă la plus valoare, inclusiv la dezvoltarea habitatelor montane
8. Interes crescut al tinerilor pentru afaceri inovative, digitalizare și diversificarea activităților agricole către activități neagricole, în cadrul PNDR 2014 – 2020 fiind depuse peste 14.000 de proiecte care propun astfel de activități
9. Instrumente financiare care pot facilita accesul tinerilor antreprenori la surse de finanțare
10. Disponibilitatea fondurilor (atât naționale, cât și europene) pentru creșterea atractivității spațiului rural pentru tinerele generații

2.1.SO7.1.2 Weaknesses

1. Forță de muncă îmbătrânită în sectorul agricol, procentul de fermieri tineri în total fermieri fiind cel mai scăzut din UE 28 (3.1% în RO față de 5.1% media UE 28)
2. Grad scăzut de interes pentru înființarea și dezvoltarea unor afaceri agricole de către tinerii din zona montană (între 2015 și 2018 prin sM 6.1 s-au instalat 1998 de tineri fermieri în zona montană)
3. Procentul de tineri fermieri cu pregătire de bază și completă în domeniul agricol este mai mic decât media UE (31,6% din managerii exploatațiilor UE 28 dețin educație agricolă de bază și completă în timp ce 96,7% din managerii români aveau doar experiență practică agricolă, comparativ cu media UE 28 de 68,3%)
4. Cultură antreprenorială slab dezvoltată, caracterizată de lipsa cunoștințelor manageriale de bază, precum și acces dificil la servicii de consiliere, doar 26,8% din totalul întreprinderilor nou create s-au înregistrat în mediul rural în anul 2018, în timp ce în mediul urban procentul este de 73,2% din întreprinderile nou înființate la nivel național
5. Disparitățile dintre zonele rurale și urbane, din perspectiva calității vieții, resurselor financiare, oportunităților de muncă, educație și acces la sănătate
6. Cel mai ridicat nivel al șomajului înregistrat în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani (în anul 2017 18,3%)
7. Trend descendent în înființarea de ferme noi și suprafețe nou-solicitate la plată (suprafața nou solicitată la plată în prima campanie de depunere cereri de plată 2007 - 8.753.308 ha, ajungând la doar 281.199 ha în anul 2019)

8. Scăderea numărului de absolvenți ai școlilor cu profil agricol (educație de bază și completă) în contextul slabei dotări a liceelor agricole și a deficitului de parteneriate cu ferme private pentru stagii de practică a elevilor (la nivelul anului 2016 doar 0,89% din absolvenți finalizau un liceu agricol)
9. Acces relativ limitat la resurse financiare pentru micii antreprenori
10. Costuri mari ale produselor de creditare, fără a ține seama de particularitățile agriculturii și a economiei rurale și număr limitat de instrumente de creditare care să permită scăderea costurilor generate de creditare

2.1.S07.1.3 Opportunities

1. Întinerirea generațiilor de fermieri prin creșterea interesului numărului de tineri antreprenori care practică activități agricole orientate către piață (creșterea ponderii tinerilor fermieri în totalul managerilor de ferme de la 7,27% în 2010 la 7,45 % în 2016)
2. Premise legislative de încurajare a educației în agricultură, inclusiv învățământ dual
3. Revenirea persoanelor care au activat pe piețe de muncă externe și au dobândit cunoștințe și capital necesare dezvoltării de activități economice, situație generată și de declanșarea pandemiei COVID-19
4. Inițiative legislative pentru fermierii care angajează tineri în exploatațile agricole (ex. facilități fiscale, stimulente financiare etc.)
5. Premise legislative pentru sprijinirea accesului tinerilor la terenuri (agricole, dar și intravilane în zonele rurale) și la locuințe în mediul rural
6. Tendințe de creștere a ponderii tinerilor fermieri în totalul managerilor de fermă
7. Un potențial mare de forță de muncă pentru zona rurală îl constituie un segment important de populație tânără în căutare de loc de muncă sau dornică să dezvolte afaceri, ca urmare a ratei ridicate a șomajului în rândul tinerilor (în anul 2019 rata șomajului (BIM) în mediul rural 4,5% față de rata șomajului la nivel național 3,9% și 15,2% rata șomajului în mediul rural pentru tinerii 15-24 ani)
8. Tendința tinerelor generații de antreprenori de a fi mai bine orientați către piață
9. Tendințe crescute de digitalizare și dezvoltarea locurilor de muncă „remote” în contextul evoluției pandemiei COVID-19

2.1.S07.1.4 Threats

1. Fenomen accentuat de acaparare a terenurilor ce generează dificultăți majore în accesul tinerilor la terenuri agricole (până la 10% din suprafețele agricole din România au ajuns în posesia unor investitori din afara UE, iar alte 20-30% sunt controlate de investitori din UE)
2. Tendințe puternice de creștere accelerată a prețurilor de cumpărare și arendare a terenurilor agricole în special începând cu anul 2018 (prețul mediu al unui hectar de teren arabil în România era de 1.366 euro/ha în anul 2011 și a crescut până la 4.904 Euro/ha în 2018; media anuală a prețului de arendare exprimat în RON/ha fiind mai mare cu aproape 30 p.p. în anul 2019, față de anul 2014, atingând o valoare de 541,27 RON/ha)
3. Tendințe ascendente de emigrare definitivă a tinerilor vârsta cuprinsă între 20 și 39 de ani (emigrarea definitivă înregistrează o creștere de peste 54% din 2014 până în anul 2018)
4. Fenomenul de îmbătrânire a populației rurale (în special în zonele montane) și depopularea zonelor rurale (în special a celor montane) până la limita de risc de habitat (în perioada 2009-2019, populația rurală a scăzut cu 4,98% puncte procentuale); (în anul 2019 - 20,40% din populația rurală avea peste 65 de ani și 50,71% din totalul populației din această grupă de vârstă locuiesc în mediul rural); (2010- populația rurală a zonei montane înregistra 1.697.474 locuitori, în anul 2019 aceasta înregistra cu 60.546 persoane mai puțin)
5. Neatractivitatea zonelor montane, din perspectiva practicării agriculturii, generate de dezavantaje naturale
6. Acces dificil la sursele de finanțare (ex. credite, asigurări) pentru tinerii din sectorul agricol, micii antreprenori din zonele rurale
7. Procesul lent și de lungă durată al comasării terenurilor

8. Fenomenele climatice defavorabile care nu sunt acoperite adecvat de sisteme și servicii de gestionare a riscurilor pentru aplanarea potențialelor riscuri agricole, în special pentru noii fermieri care sunt în general lipsiți de experiență
9. Migrarea absolvenților de studii superioare de profil agricol spre alte domenii de activitate
10. Infrastructura de bază și de servicii limitate în zonele rurale

2.1.SO7.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO7.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
23	Întinerirea generațiilor de fermieri	Grad ridicat	Da
24	Susținerea egalității de gen prin promovarea implicării populației feminine în antreprenoriat	Grad mediu	Parțial
25	Creșterea accesului tinerilor la terenuri agricole	Grad mediu	Parțial
26	Srijinirea dezvoltării durabile a zonelor montane din România	Grad mediu	Da

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO7.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Srijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	PD-03 - Srijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	O.6. Number of hectares benefiting from complementary income support for young farmers
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	DR-25 - Srijin pentru instalarea tinerilor fermieri	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support

Overview

Pentru atingerea acestui OS sunt avute în vedere următoarele intervenții: Srijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri; Srijin pentru instalarea tinerilor fermieri.

Srijinul acordat tinerilor fermieri în vederea instalării ca sefi de exploatație va îmbunătăți structura de vârstă a fermierilor, va contribui la înlocuirea generațiilor de fermieri promovând tehnologii inovative și sustenabile desfășurate în sectoare agricole care necesită un grad mare de specializare precum cel zootehnic, legume, fructe și cartofi.

Aceste intervenții vor conduce la creșterea numărului de tineri fermieri care desfășoară o activitate agricolă ca sefi de exploatații. Totodată cooperarea tinerilor fermieri în cadrul formele asociative pentru integrarea pe piața a produselor agricole va facilita consolidarea structurii lanțurilor agroalimentare.

Astfel, cele 2 măsuri complementare selectate pentru a srijini tinerii fermieri vor conduce la reintinerirea generațiilor de agricultori, scăderea riscul de abandon al terenurilor agricole, vor crește premisele practicării unei agriculturi moderne și sustenabile prin aplicarea de practici agricole de precizie, inovative cu un management corect al resurselor naturale.

2.1.SO7.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO7.6 Are you planning CAP contribution towards the Erasmus programme
: Nr.

2.1.SO7.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere aldine]	Target value
R.36^{CU PR} - Reînnoirea generațiilor Numărul tinerilor fermieri care beneficiază de sprijin din partea PAC, inclusiv o defalcare pe sexe	3580.00
R.39^{CU} - Dezvoltarea economiei rurale Numărul întreprinderilor rurale, inclusiv al întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, dezvoltate cu sprijinul PAC	1344.00

Justification of the targets and related milestones

--

2.1.SO7.9 Justification of the financial allocation

Alocarea financiară aferentă intervențiilor de Instalare a tinerilor fermieri și Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri respectă prevederea de regulament cu privire la alocarea minimă. Alocarea pentru acest SO depășeste cu 43 de mil Euro cerința minimă.
--

2.1.SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

2.1.SO8.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO8.1.1 Strengths

1. Resursele rurale și potențialul economic crescut al zonei rurale
2. Pondere ridicată a zonelor rurale în cadrul teritoriului național, suprafața rurală a RO ocupând 207.633 km² (87,09%)
3. Existența unei populații active semnificative în mediul rural, care reprezintă 51,1% din populație
4. Trend ascendent al numărului de IMM-uri în mediul rural, mai ales a IMM-urilor agricole (în anul 2018 au fost active cu 27,51% mai multe întreprinderi decât în 2011)
5. Potențialul agroturistic al zonelor rurale, în special al zonelor montane
6. Dezvoltarea structurilor de cazare turistică, mai ales a celor de tip pensiuni agroturistice (structurile de cazare de tip pensiuni agroturistice au înregistrat o creștere de 55,62% în 2018 față de 2012)
7. Experiența unor autorități publice, fermieri și întreprinderi în accesarea fondurilor nerambursabile și în implementarea proiectelor
8. Planurile strategice de dezvoltare regională și locală, pondere ridicată a suprafeței acoperite de strategiile de dezvoltare locală, reprezentând 92% din suprafața eligibilă LEADER
9. Experiența și capacitatea administrativă dobândită la nivelul Grupurilor de Acțiune Locală de a gestiona strategii de dezvoltare locală, servicii și infrastructuri îmbunătățite
10. Creștere semnificativă la nivelul acoperirii teritoriale în implementarea instrumentului LEADER, în care cele 163 de GAL-uri acopereau 63% din suprafața eligibilă în perioada 2007-2013
11. Interesul crescut al UAT-urilor în dezvoltarea infrastructurii de bază
12. Patrimoniu cultural și natural bogat și divers

2.1.SO8.1.2 Weaknesses

1. Trend demografic negativ și sold migratoriu negativ, respectiv populație rurală în scădere (în special populația tânără) și în curs de îmbătrânire (scădere cu aproximativ 2,4 % în perioada 2017 – 2021, a populației din mediul rural, respectiv 4,12% a populației tinere cu vârsta cuprinsă între 0-25 de ani și 3,56% a populației în curs de îmbătrânire)
2. PIB-ul/locuitor în mediul rural se situează la un nivel mult mai redus față de PIB/locuitor înregistrat la nivel național sau în ruralul UE 28 (în anul 2020 PIB-ul/locuitor înregistrat la nivel național se situează la 69% față de media UE 27)
3. Dezvoltarea insuficientă a antreprenoriatului în rural și zonele montane, față de mediul urban, în special IMM-uri neagricole, precum și nivel redus al cifrei de afaceri nete a IMM-urilor rurale, în 2018 în mediul rural densitatea IMM-urilor fiind de 20,2 IMM la 1.000 de locuitori, în timp ce la nivel național este de 29,4 IMM-uri la 1.000 de locuitori
4. Numărul redus de locuri de muncă în rural provocat de capacitatea redusă a întreprinderilor rurale de a genera locuri de muncă atractive, având în vedere faptul că dintre IMM-urile active cu profil neagricol, numai 22,5% figurau în mediul rural în 2018
5. Numărul redus al unităților de procesare a materiei prime din spațiul rural
6. Creșterea continuă a ratei de abandon școlar în învățământul liceal și profesional din mediul rural față de rata din mediul urban și media națională
7. Grad redus de calificare și de participare la programe de formare profesională la nivelul populației rurale, precum și adaptabilitatea slabă a forței de muncă din mediul rural
8. Rata de activitate a femeilor semnificativ mai mică decât rata de activitate a populației în vârstă de muncă la nivel național și rata de ocupare redusă a populației feminine din rural
9. Scăderea populației ocupate la nivelul populației rurale în coroborare cu menținerea unei ponderi ridicate a populației ocupate în agricultură, a lucrătorilor pe cont propriu și lucrătorilor familiali neremunerați

10. Rata mare a șomajului (BIM) în mediu rural față de mediul urban, cele mai vulnerabile categorii fiind tinerii și femeile din mediul rural
11. Nivelul redus al veniturilor în zonele rurale față de mediul urban, în coroborare cu accentuarea sărăciei și polarizarea economică și socială în zonele rurale
12. Suprafața acoperită cu păduri și altă vegetație forestieră relativ scăzută și neuniformă la nivel teritorial, față de media UE
13. Infrastructură și servicii inexistente sau deficitare pentru comunitățile din zonele rurale (sănătatea, serviciile sociale, inclusiv la nivelul infrastructurii turistice, de agrement și servicii turistice)
14. Lipsă acces sau acces limitat la internet și la digitalizare în anumite zone rurale
15. Acces limitat la rețelele de alimentare în sistem centralizat cu apă potabilă, canalizare în zonele rurale
16. Resurse regenerabile insuficient puse în valoare
16. Dotări tehnice deficitare și insuficiente în silvicultură
17. Densitate scăzută a rețelei de drumuri forestiere
18. Dotări tehnice deficitare și insuficiente în silvicultură precum și deficit de depozite permanente de material lemnos și dotare tehnică specifică precară a depozitelor existente
19. Tendințe de alterare și pierdere a moștenirii culturale, a tradițiilor rurale și a gastronomiei locale precum și stare avansată de degradare a unor monumente istorice
20. Slaba utilizare a subproduselor din cadrul lanțurilor valorice din bioeconomie și transformarea acestora în deșeuri nevalorificate ulterior pe principiul economiei circulare

2.1.SO8.1.3 Opportunities

1. Sinergii și complementarități în a accesa și alte instrumente financiare disponibile la nivel național și UE
2. Surse alternative/complementare de finanțare a activității/măsurilor implementate de GAL-uri, inclusiv utilizarea mecanismului multifond
3. Posibilitatea dezvoltării infrastructurii sociale din mediul rural prin LEADER
4. Dezvoltarea TIC, accelerată în contextul COVID 19, creșterea accesului populației rurale la această tehnologie cu potențial de a sprijini dezvoltarea rurală și de a depăși provocările impuse de distanță
5. Dezvoltarea accelerată a e-comerțului
6. Creșterea cererii de produse locale și de produse de calitate
7. Influența pandemiei de COVID-19 asupra trendului privind migrația către spațiul rural
8. Noua tendință de flexibilizare a relațiilor de muncă, munca la domiciliu/munca remote (de la distanță)
9. Interesul sporit al turiștilor locali și străini față de gastronomia, tradițiile și patrimoniul local
10. Existența clusterelor și poliilor de competitivitate care se adresează sectorului bioeconomie
11. Posibilitatea integrării strategiilor sectoriale existente într-o potențială direcție de dezvoltare a bioeconomiei, care să ofere măsuri de dezvoltare pentru a evita o abordare limitativă a bioeconomiei
12. Potențial pentru utilizarea unor sisteme tehnologice de producere a legumelor în extra-sezon în spații prin utilizarea resurselor energetice neconvenționale (energie fotovoltaică, eoliană, geotermală) și/sau a bioresurselor energetice non-alimentare
13. Posibilitatea utilizării eficiente a biomasei forestiere și a deșeurilor lemnoase, care reprezintă peste 23% din potențialul de biomasă energetică al României
14. Potențial de producere a energiei regenerabile prin panouri foto-voltaice precum și de bioenergie/biogaz prin optimizarea biomasei a reziduurilor sau a deșeurilor indisponibile, în multe zone izolate din România, pentru asigurarea resurselor de energie în localitățile izolate
15. Interes în creștere al inițiativelor antreprenoriale pentru dezvoltarea afacerilor neagricole în mediul rural, având în vedere că din totalul de 6.331 de proiecte depuse, au fost selectate și finanțate un număr de 1.917 start-up-uri

16. Număr mare de persoane care au activat pe piețe de muncă externe și au dobândit cunoștințe și capital necesare dezvoltării de activități economice
17. Performanță relativ bună în implementarea și absorbția fondurilor aferente măsurilor specifice investițiilor „neproductive”
18. Performanță relativ bună în implementarea și absorbția măsurii privind investiții pentru "servicii de bază pentru populația din mediul rural" conform rezultatelor integrate în evaluarea intermediară
19. Înființarea de microîntreprinderi pentru obținerea unei surse de venituri alternative, mai ales de către femei, aspect demonstrat de capacitatea lor de a valorifica oportunitățile oferite prin PNDR pentru inițierea de noi afaceri (în special în domeniul turismului)

2.1.SO8.1.4 Threats

1. Creșterea vulnerabilităților zonei rurale și reducerea rezilienței în fața evenimentelor nedorite, a pericolelor sau dezastrelor greu de prevăzut. Pierderi materiale cauzate de vulnerabilitatea comunităților rurale în fața manifestării, din ce în ce mai frecvente, a efectelor schimbărilor climatice și a fenomenelor meteorologice extreme
2. Migrarea populației tinere, de vârstă activă către zonele urbane sau în afara țării (emigrarea temporară a tinerilor din România a crescut cu 21,38%, iar emigrarea definitivă a tinerilor depășește procentul de 54% din 2014 până în anul 2018)
3. Impactul negativ al pandemiei provocate de COVID-19 în dezvoltarea economică și socială
4. Adâncirea disparităților între diferitele unități administrative
5. Competiția accentuată de fenomenul globalizării accelerate
6. Dispariția/reducerea locurilor de muncă din cauza dezvoltării noilor tehnologii
7. Inegalitatea de șanse în educație și formare profesională pentru populația rurală- Unele modificări nefavorabile ale cadrului legislativ național și/sau european- Posibilele crize economice, sociale, sanitare, umanitare sau de mediu care pot afecta dezvoltarea rurală
8. Atragerea populației active către urban sau străinătate
9. Izolarea comunităților rurale sărace din cauza infrastructurii de comunicație deficitară și accesul limitat la servicii și piețe de desfacere
10. Degradarea terenurilor agricole și forestiere în majoritatea zonelor rurale și în special în zonele montane
11. Adâncirea disparităților dintre zonele rurale și urbane, din perspectiva calității vieții. Mediul rural este deficitar în privința furnizorilor de servicii sociale, în timp ce în mediul urban revin, în medie, aproximativ 10 furnizori de servicii sociale la o UAT, în mediul rural un furnizor de servicii sociale deservește 7 UAT-uri (un furnizor de servicii sociale deservește 23.975 locuitori)
12. Degradarea continuă până la pierdere a așezărilor tradiționale cu valoare patrimonială, culturală și a monumentelor istorice. Pentru aproximativ 38 % din totalul monumentelor istorice starea fizică a clădirilor este foarte proastă. Din cele 30.175 monumente istorice existente la nivel național, 16.810 monumente sunt în zona rurală
13. Dezvoltarea limitată a oportunităților alternative de ocupare, ceea ce contribuie la menținerea unui nivel crescut de ocupare în sectorul agricol

2.1.SO8.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO8.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
07	Dezvoltarea/modernizarea/retehnologizarea industriei alimentare în mod sustenabil	Grad ridicat	Da

09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicole, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da
27	Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul neagricol în zonele rurale	Grad mediu	Da
28	Srijinirea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității	Grad scazut	Da
29	Asigurarea infrastructurii de bază, accesului la TIC și îmbunătățirea calității vieții rurale	Grad mediu	Parțial
30	Srijinirea activităților neagricole pentru creșterea veniturilor rurale alternative	Grad mediu	Da
31	Reducerea sărăciei, promovarea incluziunii sociale și a nediscriminării	Grad scazut	Da
32	Asigurarea de capital, tehnologie în silvicultură și susținerea unui management durabil al padurilor	Grad ridicat	Parțial
33	Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural, material și imaterial	Grad mediu	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da
35	Srijinirea dezvoltării durabile a ruralului montan și a ruralului ITI Delta Dunării	Grad scazut	Parțial

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO8.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-17 - Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-18 - Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-19 - Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere	O.23. Number of supported off-farm non-productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-22 - Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-23 - Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-24 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperare	DR-30 - LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	O.31. Numărul de strategii de dezvoltare locală (LEADER) sau acțiuni pregătitoare care beneficiază de sprijin

Overview

Obiectivul 8 are în vedere selectarea unui set de intervenții care să contribuie la îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, prin intermediul investițiilor care vizează modernizarea infrastructurii și a serviciilor publice oferite populației și întreprinderilor, pentru a contracara fenomenul de depopulare a spațiului rural, prin sprijinirea antreprenoriatului, a abordării LEADER și îmbunătățirea managementului durabil al pădurilor.

Pentru atingerea acestui obiectiv, prin PNS se propun:

1. Investiții care vizează îmbunătățirea calității infrastructurii de bază, prin construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local și a drumurilor de acces agricole. Aceste inițiative asigură îmbunătățirea condițiilor de viață, o dezvoltare și revitalizare a economiei rurale.
2. Sprijinirea financiară a operatorilor economici și ocoalelor silvice care operează în fondul forestier național în vederea îmbunătățirii managementului durabil al pădurilor. Prin sprijinul acordat se are în vedere achiziționarea de echipamente/utilaje cu impact redus de mediu pentru lucrările de exploatare forestieră și pentru efectuarea lucrărilor de conducere și îngrijire a arboretelor, inclusiv a unor echipamente de tipul tocătoarelor pentru biomasă, precum și acoperirea costurilor legate de achiziționarea de echipamente de management al riscului sau pentru monitorizarea managementului forestier.
3. Investiții de capacitate mare în sectorul agro-alimentar și de economia circulară, inclusiv pentru investiții în vederea producerii energiei regenerabile din biomasă, dar și a obținerii de fertilizanți organici, va conduce la o valorificare eficientă a produselor secundare rezultate din activitățile agroalimentare, precum și la recuperarea elementelor utilizabile din deșeuri, la utilizarea biomasei și a reziduurilor organice, contribuind astfel la atingerea obiectivului specific privind dezvoltarea bioeconomiei ai caror beneficiari sunt IMM-urile, întreprinderile mari și forme asociative.
4. Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală LEADER - în cadrul cărora se finanțează mai multe tipologii de intervenții care au aplicabilitate la nivel local și care la rândul lor răspund unor nevoi diverse, în special celor legate de dezvoltarea locală. Deși principala nevoie la care răspunde este cea care presupune sprijinirea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității, prin Strategiile de Dezvoltare Locală vor fi intervenții care pot răspunde tuturor nevoilor OS8, finanțându-se proiecte din diverse domenii urmând o abordare de jos în sus. GAL-urile, prin natura structurii lor și a rolului pe care îl joacă în teritoriu pot facilita atragerea de finanțări care vizează Investiții în domeniul agricol, agro-alimentar și neagricol și cele din domeniul social și cultural.

2.1.SO8.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO8.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere aldine]	Target value
R.38^{CU} - Acoperirea LEADER Ponderea populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală	85.59 %
R.39^{CU} - Dezvoltarea economiei rurale Numărul întreprinderilor rurale, inclusiv al întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, dezvoltate cu sprijinul PAC	1344.00
R.41^{CU PR} - Conectarea Europei rurale Ponderea populației rurale care beneficiază de un acces îmbunătățit la servicii și infrastructură prin intermediul sprijinului PAC	13.74 %

Justification of the targets and related milestones

2.1.SO8.9 Justification of the financial allocation

Alocarea financiară aferentă intervenției LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, a fost stabilită în baza analizei implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală în perioada 2014-2020 și având în vedere includerea intervenției privind finanțarea activităților neagricole de tip start-up în zonele rurale, în viitoarele SDL, alocarea depășind cu 3,4% prevederea minimă din regulament.

2.1.SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene

2.1.SO9.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.SO9.1.1 Strengths

1. Cantitate comercializată de substanțe antimicrobiene, destinate sectorului zootehnic, sub media UE
2. Număr mare de produse montane atestate (1.124 produse montane atestate)
3. Ponderea mare a exploatațiilor de creștere a animalelor care aplică condiții superioare de bunăstare a animalelor (în 2019 ponderea capacității de producție din totalul capetelor de porci grași livrate pe țară: 92% din total porci grași sacrificați, iar în privința păsărilor, procentul este de 98%)
4. Existența de inițiative legislative și non-legislative pentru diminuarea și combaterea risipei alimentare
5. Îmbunătățirea calității produselor din carne, lapte și ouă obținute de la animale care beneficiază de condiții îmbunătățite de bunăstare, cu beneficii asupra sănătății consumatorilor și siguranței alimentare
6. Creșterea consumului de produse sănătoase, în special legume și fructe proaspete și procesate, prin programe naționale care încurajează educația alimentară
7. Nivel scăzut de obezitate în categoria de vârstă 15 și 29 de ani (RO: 0,9% 15-19 ani, 1,5% 20-24 ani, 3,5% 25-29 ani, media UE 28: 3,1% 15-19 ani, 6,5% 20-24 ani, 8,9% 25-29 ani)

2.1.SO9.1.2 Weaknesses

1. Suprafața redusă cultivată în ferme ecologice (1,53% din SAU în anul 2019)
2. Procentul scăzut al exploatațiilor zootehnice înregistrate în agricultura ecologică
3. Valoare scăzută a vânzărilor de produse sub scheme de calitate europene (IGP și DOP), comparativ cu întreaga producție a sectorului agroalimentar (valoarea producției comercializate a produselor agricole și alimentare înregistrate în scheme de calitate înregistrează până la 1,5% în total valoare producție comercializată și 10,8% din totalul de produse cu Indicație Geografică înregistrate în 2017)
4. Lipsa promovării produselor obținute prin metode extensive (ex. HNV, condiții superioare de bunăstare a animalelor)
5. Producția de carne, de lapte și de ouă de consum din România nu acoperă necesarul pentru consumul populației la nivel național, ceea ce conduce la un consum ridicat de produse din import în detrimentul celor locale, ceea ce poate afecta calitatea acestora
6. Cantitatea mare de deșeuri alimentare (5 mil. tone/an) de-a lungul lanțului alimentar din cauza recuperării/valorizării necorespunzătoare și a lipsei campaniilor de informare
7. Slaba cooperare între fermieri și alți actori, reflectată într-un grad scăzut de asociere cu implicații în comercializarea produselor prin intermediul lanțurilor scurte de aprovizionare și piețe locale
8. Obezitate ridicată în grupa de vârstă 35-74 de ani (35-44 ani - 54%, 45-64 ani - 69%, 65-74 ani - 71%) și o incidență ridicată a malnutriției în grupa de vârstă 0-4 de ani (1627 cazuri noi în 2018) din cauza dezechilibrului cantitativ și calitativ al nutrienților, în special în familiile sărace
9. Nivel ridicat de deșeuri alimentare, în special în mediul urban (peste 95% din resturile municipale ajung la groapa de gunoi)

2.1.SO9.1.3 Opportunities

1. Creșterea interesului consumatorilor față de produsele obținute în zonele HNV și de nișă precum fructele de pădure, produsele obținute în agricultura ecologică și prin intermediul altor practici agricole prietenoase cu mediul care dezvoltă agricultura verde etc.
2. Potențial ridicat de obținere a unor produse de calitate, sănătoase și nutritive de pe terenurile agricole clasificate cu înaltă valoare naturală

3. Sprijin UE pentru obținerea și promovarea produselor de calitate, agricultura ecologică, investiții în exploatații sustenabile, inovare și pentru bunăstarea animalelor
4. Majoritatea consumatorilor au o preferință exprimată asupra produselor provenite de la animale care au beneficiat de condiții îmbunătățite de bunăstare
5. Schimbările comportamentale pe care le-a produs pandemia COVID 19 și care au condus la o atenție sporită privind calitatea alimentelor și la o creștere a încrederii în relația dintre consumator și producătorii locali, aducând beneficii pentru lanțurile de aprovizionare scurte
6. Sprijin UE pentru conștientizarea consumatorilor cu privire la beneficiile consumului de produse sub scheme de calitate, a celor obținute în exploatații care aplică standardele de bunăstare a animalelor și a produselor locale, cu accent pe calitate
7. Tendința de îmbunătățire a calității vieții

2.1.SO9.1.4 Threats

1. Trend crescător al utilizării de fungicide și bactericide ca urmare a creșterii incidenței bolilor plantelor și a dăunătorilor
2. Creșterea riscurilor din perspectiva siguranței alimentare pentru consumatori ca urmare a creșterii incidenței bolilor animalelor (Ex. PPA, gripa aviară, etc.)
3. Limitarea accesului familiilor cu venituri mici la produse de calitate și creșterea incidenței afecțiunilor produse de o alimentație necorespunzătoare
4. Menținerea unui nivel scăzut de conștientizare în ceea ce privește impactul unei alimentații necorespunzătoare asupra sănătății, dar și referitor la efectele risipei alimentare și ale deșeurilor generate pe lanțul agro alimentar

2.1.SO9.1.5 Other comments

N/A

2.1.SO9.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da
36	Adoptare tehnologii/tehnici pentru limitarea utilizării antibioticelor/ingrasamintelor chimice	Grad scăzut	Da
37	Dezvoltarea sectorului agroalimentar, obținerea de alimente sigure și nutritive, în mod sustenabil	Grad scăzut	Da
38	Îmbunătățirea răspunsului agriculturii la cerințele societății privind deșeurile alimentare	Grad mediu	Parțial
39	Asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a animalelor	Grad mediu	Da
40	Nevoia de conștientizare și încurajare a consumului de alimente sănătoase/nutritive	Grad scăzut	Parțial

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.SO9.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-07 - Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	PD-08 - Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

Sectoral - Fructe și legume	TRANS(47(1)(e)) - acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor	IS-LF-03 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri care vizează îmbunătățirea comercializării.	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-04 - Agricultură ecologică – conversie	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-05 - Agricultură ecologică – menținerea certificării	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	DR-06 - Bunăstarea animalelor	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-13 - Investiții în exploatațile pomicole	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-17 - Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-18 - Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa I a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units

Overview

Prin acest obiectiv se au în vedere măsuri de sprijin de tip plăți compensatorii pentru agricultura ecologică, plăți compensatorii pentru bunăstare animală dar și investiții pentru reducerea risipei alimentare a procesării de alimente sigure.

Acordarea de plăți compensatorii fermierilor înregistrați în sistemul de agricultură ecologică, atât în perioada de conversie, cât și în perioada certificată, pentru aplicarea practicilor de agricultură ecologică, conform Regulamentului (UE) nr. 1848/ 2018. Agricultura ecologică contribuie produce alimente cu o valoare mai mare din perspectiva asigurării sănătății consumatorilor prin interzicerea utilizării îngrășămintelor chimice și a pesticidelor, respectiv utilizarea de substanțe naturale sau substanțe derivate în mod natural.

Acordarea de plăți compensatorii pentru angajamente voluntare pentru susținerea unor standarde superioare de bunăstare a animalelor care să contribuie la furnizarea de produse înalte calitativ și la asigurarea siguranței alimentare.

Standardele superioare de bunăstare în fermele de porci, păsări și bovine sunt direct legate de tehnologiile aplicate în ferme și îmbunătățesc starea de sănătate a animalelor, reduc consumul de medicamente, iar în secundar influențează pozitiv indicatorii tehnici și performanțele în creștere și reproducție contribuind direct la calitatea și siguranța alimentelor, toate acestea cu impact pozitiv asupra sănătății publice.

De asemenea, este vizată promovarea economiei circulare prin acordarea de sprijin pentru investiții destinate acestuia în sectorul hamei, flori și struguri de masă și pomicultură precum cât și pentru investiții ce vizează procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate cu scopul de a reduce risipa alimentară și de a produce produse alimentare sigure.

2.1.SO9.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.SO9.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere aldine]	Target value
R.10^{CU PR} - O mai bună organizare a lanțului de aprovizionare Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	0.02 %
R.11/Fructe și legume - Concentrarea aprovizionării Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	0.68 %
R.24^{PR} - Utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	9.18 %
R.29^{PR} - Dezvoltarea agriculturii organice Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) sprijinită de PAC pentru agricultura ecologică, împărțită între întreținere și conversie	3.53 %
R.44^{PR} - Îmbunătățirea bunăstării animalelor Ponderea unităților vită mare (UVM) vizate de acțiunile care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea bunăstării animalelor	90.89 %

Justification of the targets and related milestones

La cuantificarea indicatorului **R.24** contribuie trei intervenții respectiv, DR-01, DR-04, DR-05. Țintele pentru intervențiile DR-01, DR-02, DR-04 și DR-05 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsurile similare din PNDR 2014-2020.

La cuantificarea indicatorului **R.29** contribuie două intervenții respectiv, DR-04, DR-05.

Țintele pentru intervențiile privind agricultura ecologică, atât pentru cea aferentă perioadei de conversie, cât și pentru perioada de menținere a certificării, pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsura 11 – agricultura ecologică din PNDR 2014 – 2020. Astfel, au fost luate în considerare suprafețele solicitate pentru plată în anul 2021 care au fost rotunjite prin adăugare. De asemenea, s-a luat în considerare nevoia de a contribui la ținta europeană stabilită prin Pactul Ecologic European ca 25% din terenurile agricole să fie destinate agriculturii ecologice.

La cuantificarea indicatorului **R.44** contribuie trei intervenții respectiv, PD-07, PD-08, DR-06. Țintele pentru intervenția DR-06 pentru perioada de implementare 2023 – 2029 au fost stabilite pe baza datelor de implementare înregistrate pentru măsura similară din PNDR 2014-2020.

2.1.SO9.9 Justification of the financial allocation

Alocarea aferenta interventiei Bunăstarea animalelor, contribuie la alocarea minină aferenta obiectivelor de mediu.

2.1.XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

2.1.XCO.1 Rezumatul analizei SWOT

2.1.XCO.1.1 Strengths

1. Conexiune în bandă largă existentă într-un procent semnificativ la nivelul spațiului rural putând fi asigurat accesul la tehnologie/informație/e-learning etc (aproape 40% din zonele rurale)
2. Potențialul de resursă umană și materială (terenuri, investiții specifice) existent la nivelul institutelor, stațiunilor de cercetare, universităților din domeniul agricol precum și cel din zona grupurilor școlare cu profil agricol
3. Unitățile de cercetare acoperă întreg domeniul agroalimentar, inclusiv pe zona montană
4. Portofoliu de rezultate ale cercetării agricole, care sunt /pot fi puse la dispoziția fermierilor în vederea introducerii acestora în piață, în vederea creșterii competitivității acestora
5. Existența unei bănci de date de cercetare de mare valoare care poate pune la dispoziția sistemului soluții la diverse probleme
6. Existența unei Rețele de Dezvoltare Rurală activă, funcțională, care poate fi un vector de impulsione a promovării cunoașterii, inovării și digitalizării în agricultură

2.1.XCO.1.2 Weaknesses

1. Curricula neadaptată cerințelor diferitelor vârste și interese ale fermierilor din punct de vedere al abordării modului de diseminare a informațiilor: accent pe latura teoretică și mai puțin pe rezultate, pe reproducerea proiectelor de succes
2. Sistemul de învățământ avansează diferențiat urban/rural în ceea ce privește adaptarea lui la cerințele pieții, iar măsurile de îmbunătățire a ratelor de participare și a calității învățământului nu au fost corelate în mod corespunzător
3. Dotare neadecvată a centrelor de formare profesională și a rețelei de activitate practică/ fermelor din învățământul agricol, a unităților CDI în care s-ar putea face pregătire practică de înalt nivel
4. Finanțare insuficientă a sectorului serviciilor publice de consiliere coroborat cu lipsa serviciilor integrate de consiliere și extensie în rândul fermierilor mici și medii, precum și nivel scăzut de competențe în rândul consilierilor
5. Parteneriatul public - privat este slab dezvoltat în ceea ce privește identificarea/dezvoltarea de dotări, pregătirea de cadre didactice auxiliare, care să faciliteze învățarea prin practică
6. Nivel de digitalizare încă scăzut în sectorul agricol, la nivelul fermelor și fermierilor
7. Nivel scăzut de inovare conform European Innovation Scoreboard
8. Nivel scăzut de educație a tinerilor fermieri (31,6% din managerii exploatațiilor UE 28 dețin educație agricolă de bază și completă în timp ce 96,7% din managerii români aveau doar experiență practică agricolă, comparativ cu media UE 28 de 68,3%)
9. Fragmentarea majoră a AKIS

2.1.XCO.1.3 Opportunities

1. Creșterea gradului de participare a fermierilor la procesul de educație și instruire
2. Integrarea de actori precum: GAL-uri, Cooperative, ONG-uri, , entități de inovare și transfer tehnologic din cadrul ReNITT (Rețeaua Națională pentru Inovare și Transfer Tehnologic), clustere și poli de competitivitate, Digital Innovation Hubs - DIH, în procesul de intermediere a inovării
3. Încheierea unor parteneriate în domeniul digitalizării sectorului agricol/hub-uri de inovare digitală, la nivel regional, care să reunească furnizori IT, reprezentanți ai sectorului agricol, experți în tehnologie, investitori și alți factori interesați, pentru crearea/dezvoltarea de produse, servicii, tehnologii capabile să aducă plus valoarea outputurilor agricole
4. Asigurarea accesului la tehnologie/informație/e-learning etc. datorită conexiunilor în bandă largă existente într-un procent semnificativ la nivelul spațiului rural

5. Receptivitate în creștere la nivelul exploatațiilor agricole față de tehnologiile inovative și potențialul oferit de cercetarea agricolă pentru identificarea de noi produse, servicii, tehnologii și integrarea acestora la nivelul spațiului rural
6. Oportunitatea de a elabora biblioteci de bune practici cu instrumente specifice de analiză a datelor din domeniul investițiilor cu finanțare europeană, cu un accent deosebit pe costuri-beneficii cu scopul îmbunătățirii productivității
7. Implementarea rezultatelor cercetării aplicate și a studiilor realizate la nivel național și european privind prevenirea și adaptarea sistemului agricol la schimbările climatice și refacerea habitatelor și a ecosistemelor degradate
8. Creșterea gradului de accesare a programelor de finanțare naționale/europene dedicate sectorului de cercetare inovare
9. Dezvoltarea AKIS (Sistemele de cunoștințe și inovare în agricultură) care să vină în sprijinul informării/formării și consilierii eficiente a fermierilor, dezvoltarea unor sisteme de extensie performante și implicarea RNDR în acest proces
10. Dezvoltarea unor programe competiționale Cercetare Dezvoltare finanțate de la bugetele se sectoriale ale Planului Strategic de Dezvoltare Rurală
11. Oportunitatea dezvoltării de parteneriate private de susținere a fermelor mici și mijlocii, cât și a tinerilor fermieri de a adopta tehnologii care să susțină activități la nivel de fermă (în special în domeniul zootehnic), precum și în vederea prevenirii și combaterii efectelor schimbărilor climatice
12. Perspectiva diversificării economice prin inițiative locale care să mențină viabile comunitățile rurale
13. Valorificarea rezultatelor de cercetare obținute în cadrul proiectelor europene Horizon 2020
14. Realizarea și promovarea platformelor de tipul Open innovation 2.0 pentru identificarea necesarului de cercetare din mediul de afaceri și a ofertei de cercetare-dezvoltare a mediului de cercetare, inclusiv cea aferentă infrastructurilor de cercetare-dezvoltare (www.erris.gov.ro), care să răspundă cerințelor mediului de afaceri
15. Accesul fermierilor/formelor asociative din agricultură la Parteneriatul European pentru Inovare (PEI) și valorificarea rezultatelor de cercetare obținute în cadrul proiectelor europene Horizon 2020
16. Includerea nevoilor de cercetare și inovare prin viitorul AKIS privind facilitarea schimbului de material genetic rezistent la condițiile climatice specifice țării noastre care pot sta la baza îmbunătățirii procesului de ameliorare, în vederea depășirii momentelor de criză generate de evoluția factorilor climatici
17. Dezvoltare de platforme de colectare, stocare și diseminare date statistice
18. Dezvoltarea de competențe digitale pentru operatorii din agro-industrie și angajații acestora
19. Posibilitatea de abordare prin unitățile CDI a unor probleme actuale și viitoare ale agro-ecosistemelor din România cărora să li se găsească soluții aplicabile

2.1.XCO.1.4 Threats

1. Cererea diversificată de competențe necesare forței de muncă și reacții de adaptare întârziate ale sistemului de învățământ
2. Creșterea discrepanțelor între dotările tehnologice și digitalizare dintre fermele mari și fermele mici și mijlocii, cu repercusiuni în domeniul concurenței pe piață a acestora
3. Emigrarea forței de muncă calificate din spațiul rural în spațiul urban și / sau în spațiul comunitar din cauza veniturilor salariale scăzute din agricultură
4. Lipsa sau cunoștințe profesionale insuficiente de marketing, comunicare, business care să contribuie la valorificarea patrimoniului local-meșteșuguri, obiceiuri etc.
5. Deschidere limitată a celor vizați de activitățile RNDR, (cum ar fi situații de forță majoră, pandemii) față de participarea la reuniuni, evenimente, întâlniri organizate sau față de punerea în aplicare a cunoștințelor accesibile prin instrumentele folosite de RNDR

6. Acțiunea unor evenimente independente de RNDR care să influențeze desfășurarea activităților RNDR la potențialul planificat, cu impact asupra atingerii obiectivelor RNDR și a numărului maxim posibil de fermieri și alți actori interesați de inovare, cercetare și consultanță
7. Finanțarea deficitară a sistemului de cercetare inovare precum și de consultanță care duce la limitarea capacității de a derula proiecte și de a obține performanțe în agricultura României
8. Competitivitate redusă a entităților de cercetare inovare naționale în raport cu omologii din spațiul european în planul competițiilor de proiecte lansate la nivel european, cu repercusiuni asupra creșterii competitivității fermelor
9. Polarizarea agriculturii și a industriei alimentare
10. Creșterea dependenței de importuri și scăderea rentabilității sectorului
11. Reducerea încrederii populației rurale și consumatorului român în conceptul de producție autohtonă
12. Neadaptarea serviciilor de formare profesională și consiliere din punct de vedere cantitativ și calitativ, la nevoile fermierilor și la noile provocări ce decurg din schimbările climatice și degradarea ecosistemelor și a biodiversității și neimplicarea în acest proces a formelor asociative și instituțiilor de cercetare
13. Număr scăzut și ofertă limitată de programe de pregătire profesională (cursuri ad-hoc și pregătire pe tot parcursul vieții) pentru noii fermieri

2.1.XCO.1.5 Other comments

N/A

2.1.XCO.2 Identificarea nevoilor

Cod	Titlul	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Nevoia este abordată în planul strategic PAC
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
41	Nevoia de creștere a gradului de instruire a fermierilor	Grad mediu	Da
42	Îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural	Grad scăzut	Da
43	Nevoia de a crea și consolida un sistem integrat AKIS	Grad mediu	Da
44	Nevoia formării fermierilor pentru aplicarea unor metode agricole durabile	Grad mediu	Da
45	Nevoia de consolidare a serviciilor de consiliere agricolă în cadrul AKIS	Grad mediu	Da
46	Promovarea proiectelor de inovare interactivă de tip „test before invest”	Grad mediu	Da
47	Nevoia de introducere și consolidare a inovării interactive a tuturor actorilor socio-economici	Grad mediu	Da
48	Nevoia de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale	Grad mediu	Parțial

Other comments related to needs assessment.

N/A

2.1.XCO.6 Strategia de intervenție

Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare
Sectoral - Fructe și legume	ADVII(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of	IS-LF-06 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Măsuri de formare profesională, (altele decât	O.35. Numărul de programe operaționale

	plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovare produselor proaspete sau procesate.	care beneficiază de sprijin
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-09 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Consultanță în apicultură	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-10 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-11 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-12 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	IS-A-13 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-13 - Investiții în exploatațiile pomicole	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-17 - Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-18 - Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units

RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	DR-24 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	DR-25 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support
RD	COOP(77) - Cooperare	DR-28 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol	O.28. Number of supported producer groups and producer organisations
RD	COOP(77) - Cooperare	DR-29 - Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI	O.1. Numărul de proiecte ale grupului operațional al Parteneriatului european pentru inovare (PEI)
RD	COOP(77) - Cooperare	DR-30 - LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	O.31. Numărul de strategii de dezvoltare locală (LEADER) sau acțiuni pregătitoare care beneficiază de sprijin
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	DR-31 - Transfer de cunoștințe	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	DR-32 - Consiliere în afaceri agricole	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units

Overview

Obiectivul transversal are în vedere intervenții care să contribuie la îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, prin acțiuni de transfer de cunoștințe, consiliere atât în domeniul agricol, cât și în alte domenii conexe în vederea îmbunătățirii capitalului uman cu efecte în creșterea competitivității economiei rurale. Cunoștințele și inovarea sunt esențiale pentru un sector agricol inteligent, rezilient și sustenabil. Rolul digitalizării va fi așadar extrem de important în perioada următoare pentru a spori performanța economică a fermelor, a găsi noi forme de

Pentru atingerea acestor obiective, prin PNS se propun:

1. Creșterea gradului de instruire a fermierilor, prin îmbunătățirea competențelor, cunoștințelor de bază ale acestora prin educație non-formală, informală și pe tot parcursul vieții și dobândirea de cunoștințe necesare fermierilor pentru aplicarea metodelor agricole durabile și pentru adaptarea la condițiile de mediu și conformarea la condiționalități;
2. Dezvoltarea unui sistem de consiliere public/privat și furnizarea de servicii de consiliere și consultanță agricolă adaptate nevoilor fermierilor de a furniza servicii de mediu și de a se adapta la condițiile de mediu și condiționalități care să fie integrat într-un sistem de inovare și cunoștințe în agricultură (AKIS), astfel încât să se realizeze un schimb de cunoștințe și expertiză în dezvoltare rurală;
3. Adaptarea activităților de cercetare, a rezultatelor cercetării și a infrastructurii și serviciilor TIC la nevoile fermierilor legate de aplicarea unor metode agricole durabile și a unor metode de adaptare la condițiile de mediu și la condiționalități, precum și îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural;
4. Dezvoltarea AKIS, prin consolidarea fluxurilor de cunoștințe și a legăturilor dintre cercetare și practică, prin consolidarea tuturor serviciilor de consiliere pentru fermieri și susținerea unei bune

comunicări între acestea, prin consolidarea inovării interactive care reunește mai multe teme și mai multe țări și prin sprijinirea tranziției digitale în agricultură va contribui la atingerea obiectivelor specifice propuse în cadrul PNS 2021-2027;

5. Suținerea dezvoltării ecosistemelor digitale în cadrul AKIS, în vederea stimulării performanței economice a fermelor.
6. Prin intervenția privind transferul de cunoștințe se urmărește îmbunătățirea abilităților tehnice și digitale ale managerilor întreprinderilor agricole, precum și a celor implicați în domeniul dezvoltării rurale, contribuind la dezvoltarea abilităților profesionale, sociale și de mediu. În cadrul programelor de formare profesională vor fi abordate tematici privind: schimbările climatice, dezvoltare durabilă, utilizarea resurselor (sol, apă, aer), calitatea alimentelor, aprovizionare rezistentă la criză, digitalizare, inovare, biodiversitate, bunăstarea animalelor, materii prime regenerabile, generare de bioenergie, creșterea eficienței și competitivității în agricultură. În acest fel, obiectivele Green Deal vor fi respectate și îndeplinite
7. Prin intermediul intervenției privind consilierea în afaceri se urmărește furnizarea unor servicii de consiliere de înaltă calitate, independentă și orientată către grupul țintă, în scopul îmbunătățirii managementului durabil, al performanței economice și de mediu. În general, vor fi acordate servicii de consiliere pe teme specifice (de exemplu, eficiența energetică și a resurselor, energie regenerabilă, schimbările climatice, protecția mediului și a naturii, bioeconomia, diversificarea activităților, serviciile sociale, calitatea vieții, inovații, digitalizare). De asemenea, serviciile de consiliere agricolă vor fi adaptate diferitelor tipuri de producții și ferme și vor viza domeniile indicate la art. 15, alin. 4. din Regulamentul (UE) 2021/2115.
8. Prin intervenția de înființarea de grupuri operaționale PEI și aplicarea de operațiuni inovatoare de identificare, dezvoltare și validare de soluții se are în vedere optimizării producției și a îmbunătățirii competitivității, tehnologiei și digitalizării în sectorul agroalimentar prin cooperare între fermieri și alți actori. Astfel acestia vor putea pune în practică soluții de adaptare la efectele schimbărilor climatice de utilizare cât mai rațională a resurselor naturale.
9. Totodată, în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală pot fi sprijinite proiecte ce vizează valorificarea cunoștințelor comunităților locale pentru a identifica soluții utilizând tehnologia și inovarea în scopul îmbunătățirii calității vieții în mediul rural în domenii precum reducerea depopulării și a handicapurilor demografice, îmbunătățirea calității serviciilor locale în domeniul sănătății și a siguranței cetățenilor sau digitalizarea socială/ administrativă/educațională etc.

2.1.XCO.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

N/A

2.1.XCO.8 Selection of the result indicator(s)

Selectarea indicatorului (indicatorilor) de rezultat pentru acest obiectiv specific

Indicatori de rezultat [Indicatorii de rezultat recomandați pentru acest obiectiv specific sunt afișați complet cu caractere aldine]	Target value
R.1 ^{CU PR} - Îmbunătățirea performanței prin cunoaștere și inovare Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	54020.00
R.10 ^{CU PR} - O mai bună organizare a lanțului de aprovizionare Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	0.02 %
R.11/Fructe și legume - Concentrarea aprovizionării Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	0.68 %

Justification of the targets and related milestones

2.1.XCO.9 Justification of the financial allocation

--

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Indicatori de context (Cod PMEF) (Cadru de performanță, monitorizare și evaluare)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoare actualizată	An actualizat	Justificare/Observații	Sursa datelor
C.01 Total rural population (Număr de)	10.255.681,00	2020	8.905.269,00	2021	Conform metodologiei Institutului Național de Statistică și a aplicării definiției naționale a spațiului rural.	POP105A - Populația rezidentă la 1 ianuarie pe medii de rezidență - http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table
C.05 Total forest area (Hectar)	8.276.697,00	2018				
C.12 Total number of farms (Număr de)	3.422.030,00	2016				
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectar)	13.825.610,00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectar)	1.534.633,00	2018				
C.23 Total number of livestock units (Număr de)	4.828.780,00	2016				
D.35 Numărul total de stupi notificați Comisiei Europene: media ultimilor trei ani disponibili la momentul elaborării planului. (Număr de)	2.031.165,00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Indicator de rezultat	Obiectiv specific	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total valoare țintă
R.1^{CU PR} Îmbunătățirea performanței prin cunoaștere și inovare Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	0	5.200	19.200	34.415	49.395	54.020	54.020	54.020
R.4 Corelarea sprijinului pentru venit cu standardele și bunele practici Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității	SO1, SO6	0,00 %	70,15 %	70,15 %	70,15 %	70,15 %	70,15 %	0,00 %	70,15 %
R.4 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	9.699.018 ha	9.699.018 ha	9.699.018 ha	9.699.018 ha	9.699.018 ha	0 ha	9.699.018 ha
R.4 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.5 Risk management Ponderea fermelor agricole acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin	SO1	%	0,73 %	0,73 %	0,73 %	0,73 %	0,73 %	0,73 %	0,73 %
R.5 Cifre: Numărul de ferme agricole care beneficiază de sprijin relevant		0	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
R.5 Denumirea: Total number of farms		3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030
R.7^{PR} Enhancing support for farms in areas with specific needs Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)	SO1, SO6	%	104,50 %	117,59 %	117,34 %	117,20 %	116,82 %	%	116,82 %

R.7 Cifre: Sprijin mediu pe venit/ha pentru beneficiarii din zonele cu nevoi specifice		EUR/ha	204 EUR/ha	233 EUR/ha	236 EUR/ha	239 EUR/ha	245 EUR/ha	EUR/ha	245 EUR/ha
R.7 Denumirea: Sprijin mediu pentru venit/ha plătit tuturor beneficiarilor		EUR/ha	196 EUR/ha	198 EUR/ha	201 EUR/ha	204 EUR/ha	209 EUR/ha	EUR/ha	209 EUR/ha
R.8 Vizarea fermelor agricole din sectoare specifice Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității	SO2	%	1,22 %	1,22 %	1,22 %	1,22 %	1,22 %	%	1,22 %
R.8 Cifre: Numărul de beneficiari ai sprijinului cuplat pentru venit			41.800	41.800	41.800	41.800	41.800		41.800
R.8 Denumirea: Total number of farms		3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030
R.9 ^{CU PR} Modernizarea fermelor agricole Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor	SO2	%	%	0,01 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %
R.9 Cifre: Numărul de beneficiari care primesc sprijin relevant		0	0	474	1.698	1.698	1.698	1.698	1.698
R.9 Denumirea: Total number of farms		3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030
R.10 ^{CU PR} O mai bună organizare a lanțului de aprovizionare Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO1, SO2, SO3, SO4, SO9, XCO	0,00 %	0,00 %	0,01 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %
R.10 Cifre: Numărul de beneficiari care beneficiază de sprijin relevant		43	43	308	678	678	678	678	678
R.10 Denumirea: Total number of farms		3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030	3.422.030
R.11 /Fructe și legume Concentrarea aprovizionării Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups	SO1, SO2, SO3, SO4, SO9, XCO	0,46 %	0,51 %	0,56 %	0,61 %	0,68 %	0,68 %	0,68 %	0,68 %

with operational programmes in certain sectors									
R.11 Cifre: Valoarea totală a producției comercializate de organizațiile de producători cu programe operaționale		19.794.628 EUR	21.774.091 EUR	23.951.500 EUR	26.346.650 EUR	28.981.315 EUR	28.981.315 EUR	28.981.315 EUR	28.981.315 EUR
R.11 Denumirea: Valoarea totală a producției sectoarelor în cauză		4.288.760.000 EUR	4.288.760.000 EUR	4.288.760.000 EUR	4.288.760.000 EUR	4.288.760.000 EUR	4.288.760.000 EUR	4.288.760.000 EUR	4.288.760.000 EUR
R.12 Adaptarea la schimbările climatice Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea adaptării la schimbările climatice	SO4	%	%	6,75 %	6,75 %	6,75 %	6,75 %	%	6,75 %
R.12 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	0 ha	933.500 ha	933.500 ha	933.500 ha	933.500 ha	0 ha	933.500 ha
R.12 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.14^{PR} Stocarea dioxidului de carbon în soluri și biomasă Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	%	9,18 %	9,18 %	9,18 %	9,18 %	%	9,18 %
R.14 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	0 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	0 ha	1.269.075 ha
R.14 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.17^{CU PR} Teren împădurit Suprafața care beneficiază de sprijin pentru împădurire și restaurarea agroforestieră, inclusiv defalcări	SO4	0 ha	0 ha	0 ha	1.500 ha	1.500 ha	1.500 ha	0 ha	1.500 ha
R.18^{CU} Investment support for the forest sector	SO4, SO5	0 EUR	0 EUR	0 EUR	0 EUR	32.240.000 EUR	82.566.779 EUR	93.133.474 EUR	93.133.474 EUR

Investiții totale pentru îmbunătățirea performanțelor sectorului forestier									
R.19^{PR} Îmbunătățirea și protejarea solurilor Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)	SO5	0,00 %	51,93 %	58,68 %	58,68 %	58,68 %	58,68 %	0,00 %	58,68 %
R.19 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	7.180.000 ha	8.113.500 ha	8.113.500 ha	8.113.500 ha	8.113.500 ha	0 ha	8.113.500 ha
R.19 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.20^{PR} Îmbunătățirea calității aerului Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru reducerea emisiilor de amoniac	SO5	%	%	6,75 %	6,75 %	6,75 %	6,75 %	%	6,75 %
R.20 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	0 ha	933.500 ha	933.500 ha	933.500 ha	933.500 ha	0 ha	933.500 ha
R.20 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.21^{PR} Protejarea calității apei Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru calitatea corpurilor de apă	SO5	%	%	9,18 %	9,18 %	9,18 %	9,18 %	%	9,18 %
R.21 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	0 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	0 ha	1.269.075 ha
R.21 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.22^{PR} Gestionarea durabilă a nutrienților Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților	SO4, SO5, SO6	0,00 %	53,31 %	60,06 %	60,06 %	60,06 %	60,06 %	0,00 %	60,06 %

R.22 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	7.370.800 ha	8.304.300 ha	8.304.300 ha	8.304.300 ha	8.304.300 ha	0 ha	8.304.300 ha
R.22 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.24^{PR} Utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO5, SO6, SO9	%	%	9,18 %	9,18 %	9,18 %	9,18 %	%	9,18 %
R.24 Cifre: Number of hectares paid		0 ha	0 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	1.269.075 ha	0 ha	1.269.075 ha
R.24 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.25 Performanța de mediu în sectorul creșterii animalelor Ponderea unităților vită mare (UVM) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea durabilității mediului	SO5, SO6	%	%	0,19 %	0,19 %	0,19 %	0,19 %	%	0,19 %
R.25 Cifre: Number of Livestock Units for which a related payment was made		0	0	9.000	9.000	9.000	9.000	0	9.000
R.25 Denumirea: Total number of livestock units		4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780
R.27^{CU} Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5	0	0	203	407	407	407	407	407
R.29^{PR} Dezvoltarea agriculturii organice Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) sprijinită de PAC pentru agricultura ecologică, împărțită între întreținere și conversie	SO4, SO5, SO6, SO9	%	%	3,53 %	3,53 %	3,53 %	3,53 %	%	3,53 %

R.29 Cifre: Number of hectares paid		0 ha	0 ha	488.325 ha	488.325 ha	488.325 ha	488.325 ha	0 ha	488.325 ha
R.29 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.30^{PR} Sprijinirea gestionării durabile a pădurilor Ponderea terenurilor forestiere în cadrul angajamentelor de sprijinire a protecției pădurilor și a gestionării serviciilor ecosistemice	SO5	%	%	%	11,02 %	11,02 %	11,02 %	%	11,02 %
R.30 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	0 ha	0 ha	912.000 ha	912.000 ha	912.000 ha	0 ha	912.000 ha
R.30 Denumirea: Total forest area		8.276.697 ha	8.276.697 ha	8.276.697 ha	8.276.697 ha	8.276.697 ha	8.276.697 ha	8.276.697 ha	8.276.697 ha
R.31^{PR} Conservarea habitatelor și a speciilor Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	0,00 %	7,75 %	14,50 %	14,50 %	14,50 %	14,50 %	0,00 %	14,50 %
R.31 Cifre: Numărul de hectare plătite		0 ha	1.070.800 ha	2.004.300 ha	2.004.300 ha	2.004.300 ha	2.004.300 ha	0 ha	2.004.300 ha
R.31 Denumirea: Total utilised agricultural area (UAA)		13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha	13.825.610 ha
R.35^{CU} Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	38,46 %	40,39 %	42,41 %	42,41 %	42,41 %	42,41 %	42,41 %	42,41 %
R.35 Cifre: Number of beehives for which a related payment was made		781.260	820.323	861.339	861.339	861.339	861.339	861.339	861.339
R.35 Denumirea: Numărul total de stupi notificați Comisiei Europene: media ultimilor trei ani disponibili la momentul elaborării planului.		2.031.165	2.031.165	2.031.165	2.031.165	2.031.165	2.031.165	2.031.165	2.031.165
R.36^{CU PR} Reînnoirea generațiilor Numărul tinerilor fermieri care beneficiază de sprijin din partea PAC, inclusiv o defalcare pe sexe	SO7	0	2.506	3.580	3.580	3.580	3.580	3.580	3.580

R.38^{CU} Acoperirea LEADER Ponderea populației rurale vizate de strategile de dezvoltare locală		%	%	85,59 %	85,59 %	85,59 %	85,59 %	85,59 %	85,59 %
R.38 Cifre: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period	SO8	0	0	7.622.000	7.622.000	7.622.000	7.622.000	7.622.000	7.622.000
R.38 Denumirea: Total rural population		8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269
R.39^{CU} Dezvoltarea economiei rurale Numărul întreprinderilor rurale, inclusiv al întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, dezvoltate cu sprijinul PAC	SO7, SO8	0	0	1.117	1.266	1.344	1.344	1.344	1.344
R.41^{CU PR} Conectarea Europei rurale Ponderea populației rurale care beneficiază de un acces îmbunătățit la servicii și infrastructură prin intermediul sprijinului PAC		%	%	4,58 %	13,74 %	13,74 %	13,74 %	13,74 %	13,74 %
R.41 Cifre: Populația rurală care beneficiază de îmbunătățiri relevante	SO8	0	0	408.000	1.224.000	1.224.000	1.224.000	1.224.000	1.224.000
R.41 Denumirea: Total rural population		8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269	8.905.269
R.44^{PR} Îmbunătățirea bunăstării animalelor Ponderea unităților vită mare (UVM) vizate de acțiunile care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea bunăstării animalelor		%	90,89 %	90,89 %	90,89 %	90,89 %	90,89 %	%	90,89 %
R.44 Cifre: Numărul de unități vită mare pentru care s-a efectuat o plată aferentă	SO9	0	4.388.915	4.388.915	4.388.915	4.388.915	4.388.915	0	4.388.915
R.44 Denumirea: Total number of livestock units		4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780	4.828.780

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

Please look in section 2.3.2 at SFC2021

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Strategia Farm to Fork propune obiective care vor avea un impact benefic asupra componentelor de mediu și asupra sănătății publice prin promovarea aplicării unor practici agricole durabile, iar pe termen lung poate contribui și la reducerea efectelor manifestării calamităților naturale (secetă, inundații etc). Totuși, integrarea în planurile naționale strategice a prevederilor strategiei Farm to Fork reprezintă o provocare deoarece aceasta propune ținte foarte ambițioase și termene pentru atingerea acestor ținte foarte strânse și greu de atins.

Atingerea acestor ținte, la pragurile indicate, constituie o mare provocare pentru România din următoarele considerente:

- Atingerea țintelor este dificilă deoarece cerințele sunt complexe, iar componentele financiare permise a fi acordate în cadrul plăților nu sunt corelate cu nivelul de complexitate și nu asigură răsplătirea beneficiarilor pentru efectele pozitive de mediu. Prin urmare, potențialii beneficiari nu vor fi interesați de accesarea măsurilor în lipsa unui sprijin financiar stimulat. O provocare o reprezintă implicarea și menținerea interesului deținătorilor de resurse să adopte modele de management al acestor resurse mai eficiente din perspectiva conservării componentelor de mediu, în condițiile în care prevederile proiectului de regulament aferent planurilor strategice PAC 2023 – 2027 prevăd compensarea beneficiarilor numai pentru costurile suplimentare și pierderile de venituri suportate de aceștia urmare aplicării angajamentelor benefice pentru mediu și climă. Pentru a atinge țintele propuse prin Strategia Farm to Fork, MADR a susținut necesitatea includerii unor măsuri stimulative (inclusiv din punct de vedere financiar) care să fie atractive pentru deținătorii de resurse care trebuie să adopte modele de management al acestor resurse mai eficiente din perspectiva conservării biodiversității, modelul aplicat până în prezent, bazat pe încurajarea conservării biodiversității pentru serviciile de mediu furnizate societății, dovedindu-se a nu fi funcțional la scară largă.

- România are, în general, un nivel bun al indicatorilor de mediu, iar reducerea nivelului actual de folosire a inputurilor chimice ar conduce la reducerea productivității terenurilor agricole și, implicit, la punerea în pericol a siguranței alimentare.

Țintele care urmează să fie stabilite de fiecare Stat Membru nu trebuie să fie bazate pe reduceri procentuale ale valorilor indicatorilor de context aplicabile într-o manieră unitară tuturor Statelor Membre (ex. emisii, cantități de inputuri în agricultură, etc.), ci să stabilească nivelul de utilizare aplicabil fiecărui Stat Membru pe baza condițiilor naționale specifice (niveluri de referință naționale), astfel încât, la nivelul Uniunii Europene, să fie atinsă reducerea procentuală vizată de aceste strategii. O abordare de reduceri procentuale față de contextul actual sau istoric, pe de-o parte, ar fi menținut sau chiar ar fi crescut decalajele economice între statele cu economii mai dezvoltate și cele care înregistrează o nevoie pregnantă de a se dezvolta în continuare din punct de vedere economic și social, iar pe de altă parte rezultatele obținute în materie de conservare a resurselor naturale și de scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră ar fi fost disproporționate între Statele Membre care în prezent se bazează pe activități economice intensive cu impact mare asupra mediului și celelalte state caracterizate de modele semi-intensive sau extensive.

În forma actuală a Strategiei Farm to Fork, pentru indicatorii de reducere a utilizării pesticidelor, reducere a vânzării de substanțe antimicrobiene, creștere a suprafeței utilizate pentru agricultura ecologică, creștere a suprafeței agricole acoperite cu elemente de peisaj de mare diversitate, reducere a pierderilor de nutrienți, se prevede că la atingerea țintei europene pentru un anumit indicator vor contribui țintele naționale care se vor stabili pornind de la nivelul de referință specific fiecărui Stat Membru. Intervențiile PNS 2023-2027 vor avea o contribuție la atingerea acestor ținte naționale, corelată cu disponibilitatea resurselor financiare și cu complexitatea acțiunilor puse în aplicare.

Referitor la ținta de reducere a nutrienților în sol cu 20% până în 2030 prin elaborarea de planuri de gestionare a nutrienților, cu ajutorul unui instrument electronic pentru sustenabilitatea fermelor care să fie pus la dispoziția fermierilor individuali de către Statele Membre (FaST), termenul de implementare (anul 2024) este unul foarte ambițios având în vedere stadiul elaborării și aprobării legislației relevante. În statele membre care se confruntă cu problema îmbătrânirii populației rurale și cu un nivel redus de pregătire al fermierilor (în special al celor mici), implementarea FaST este strâns legată de asigurarea serviciilor de consiliere, fiind necesară dezvoltarea și dimensionarea în raport cu specificitățile spațiului rural pentru fiecare Stat Membru. Pentru România, problemele principale din această perspectivă derivă din faptul că populația rurală este îmbătrânită, există un număr foarte mare de fermieri mici, iar capacitatea serviciilor existente de consiliere este subdimensionată în raport cu nevoile existente.

În plus, trebuie avut în vedere și faptul că Strategia Farm to Fork vine într-o perioadă în care situația de criză creată de pandemia SARS-CoV-2 a generat o scădere a economiilor pentru toate Statele Membre și nu trebuie neglijat faptul că în principal activitățile economice sunt cele care generează resursele financiare necesare pentru serviciile negeneratoare de venit, de exemplu pentru serviciile de mediu.

Cu toate acestea, nivelul de ambiție stabilit la nivel național în ceea ce privește mediul și clima reflectă recomandările Comisiei Europene în politicile naționale din toate domeniile relevante pentru țintele europene. Astfel, țintele Pactului Ecologic European, respectiv Strategia Farm to Fork și Strategia privind Biodiversitatea, vor fi atinse prin diverse instrumente aplicate la nivel național. Unul dintre aceste instrumente este Planul Național Strategic (PNS) prin care se vor implementa intervenții care vizează obiectivele de mediu și climă în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale. Aceste intervenții sunt concepute astfel încât să mențină un nivel de ambiție ridicat în ceea ce privește obiectivele de mediu și climă, respectiv asigurarea continuității acțiunilor care urmăresc protecția mediului prin dezvoltarea durabilă și managementul eficient și durabil al resurselor naturale precum apă, sol și aer, conservarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și peisajelor, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

Planul Național Strategic 2023 – 2027 ia în considerare atingerea acestor ținte astfel:

Reducerea utilizării și a riscului pesticidelor chimice cu până la 50% până în 2030, precum și reducerea utilizării pesticidelor mai periculoase cu până la 50% până în 2030

Intervenția de menținere a practicilor de agricultură ecologică și conversia la practicile de agricultură ecologică impun interzicerea utilizării pesticidelor și a produselor de protecție a plantelor.

O contribuție semnificativă la atingerea acestei ținte o vor avea și intervențiile de mediu și climă care impun interzicerea aplicării îngrășămintelor chimice.

În mod indirect intervenția privind silvo-mediu contribuie la atingerea țintei de reducere a utilizării pesticidelor prin faptul că beneficiarii acestor intervenții trebuie să respecte normele de condiționalitate pe terenurile agricole din cadrul exploatațiilor agricole pe care le dețin.

Ținta privind reducerea utilizării pesticidelor chimice va fi atinsă și prin aplicarea de către fermieri a normelor de condiționalitate. Toți beneficiarii de plăți acordate prin FEAGA și FEADR trebuie să respecte normele de condiționalitate. Astfel, prin GAEC 4 este interzisă aplicarea fertilizanților de orice fel pe benzile tampon create de-a lungul cursurilor de apă. Fermierii din sectorul produselor alimentare și fermierii cu activitate în domeniul hranei pentru animale trebuie să respecte SMR 5 care asigură reducerea cantității de pesticide utilizate prin respectarea conținutului maxim aplicabil reziduurilor de pesticide din alimente și hrana pentru animale. Normele SMR 8 cuprind restricții referitoare la utilizarea pesticidelor și a produselor de protecție a plantelor, respectiv interdicția de a aplica tratamente cu produse

de protecție a plantelor în zonele de protecție a resurselor de apă, în zonele de protecție sanitară și ecologică, precum și norme privind depozitarea, manipularea și utilizarea produselor de protecție a plantelor în exploatațile agricole.

Reducerea cu cel puțin 50 % a pierderilor de nutrienți rezultate din utilizarea îngrășămintelor, fără a deteriora fertilitatea solului până în 2030

Principalele concluzii/rezultate ale documentelor de raportare corespunzătoare României referitoare la punerea în aplicare a Directivei 91/676/CEE a Consiliului privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole pentru perioada 2012-2015, respectiv 2016 – 2019 susțin faptul că în România nu se impune adoptarea unor măsuri pentru reducerea pierderilor de nutrienți și ținte de reducere a cantității de îngrășăminte utilizate în agricultură pentru atingerea țintei UE de cel puțin 20% reducere a cantității de îngrășăminte utilizate în agricultură până în anul 2030.

Elementele care justifică stabilirea acestei poziții sunt următoarele:

- în perioada 2012 – 2015:

- efectivele de bovine au înregistrat scăderi relevante în *România* (-10,8 %), media UE - 28 fiind de (- 0,7 %) [\[1\]](#);
- potrivit Eurostat, la nivelul UE-28, în perioada 2012-2014 au fost utilizate 9,2 kt de azot provenit din gunoi de grajd. Aceasta reprezintă o reducere de 2,6 % față de perioada 2008-2011.
- în perioada 2012-2014, toate statele membre, *cu excepția României*, au înregistrat un surplus de azot.

- în perioada 2016-2019 [\[2\]](#):

- din perspectiva cerințelor Directivei Nitrați în stabilirea programului de monitorizare și a secțiunilor relevante pentru poluarea cu nitrați din surse agricole s-a ținut cont în special de presiunile și impactul activităților agricole asupra corpurilor de apă, precum și de efectul aplicării măsurilor de reducere a acestei poluări, respectiv a Codului de bune practici agricole și a programelor de acțiune;
- monitorizarea apelor subterane se face având în vedere toți parametrii ceruți de Directiva Cadru Apă, inclusiv nutrienții (azotați, azotiți, amoniu, fosfați) iar a apelor de suprafață, includ azotați, azotiți, azot total, fosfați și fosfor total, etc;
- analiza tendințelor concentrațiilor medii de azotați, în secțiunile localizate pe toate categoriile de ape de suprafață arată că pentru majoritatea, respectiv 95,24% se înregistrează o tendință descrescătoare și stabilă, înregistrându-se o îmbunătățire comparativ cu raportarea precedentă (2012 – 2015), când acest procent era de 90,54%;
- doar cca. 22% din cantitatea de azot emisă de sursele difuze se datorează activităților agricole, rezultând o emisie specifică de 1,18 kg N/ha suprafață agricolă, respectiv de 0,21 kg P/ha suprafață agricolă. De asemenea, aproximativ 55% din emisia totală difuză de fosfor se datorează agriculturii.
- comparativ cu emisiile totale din surse difuze de poluare evaluate în primul Plan Național de management al bazinelor/spațiilor hidrografice (date din anul 2005) se constată o reducere importantă a emisiilor totale de azot (cu cca. 39%) și fosfor (cu cca. 45%), urmare a aplicării în principal de măsuri eficiente și reducerii/închiderii unor activități economice [\[3\]](#)
- analiza aplicării scenariului de bază (2021) pentru agricultură, a indicat o descreștere a emisiilor difuze din activități agricole, respectiv reducerea cu cca. 4.104 tone N/an, reprezentând 25%, precum și reducerea cu cca. 152 tone P/an, reprezentând 5%. Astfel emisia difuză specifică totală de azot din activitățile agricole va scădea cu 25% (de la 12,08 kg N/ha suprafață agricolă în 2012 la 9,04 kg N/ha suprafață agricolă în anul 2021).

măsurile implementate sau în curs de implementare și care vizează emisiile de nutrienți sunt axate în principal pe lucrări de extindere/construcție a rețelei de canalizare, extinderea/modernizarea/construirea stațiilor de epurare cu treaptă secundară și terțiară (eliminarea nutrienților) și gestionarea nămolului rezultat; realizarea de platforme comunale și individuale pentru stocarea gunoii de grajd, împăduriri și asigurarea zonei tampon în lungul râului etc.

Reducerea cu cel puțin 20% a cantității de îngrășăminte utilizate în agricultură până în 2030;

Din datele statistice menționate în Anexa 1 la Recomandările COM nr. 846/ 2020 final referitoare la bilanțul brut al azotului și al fosforului (surplusul de azot, respectiv fosfor utilizat pe terenurile agricole în statele membre UE) rezultă că România, prin valorile înregistrate în perioada 2012 – 2014 (7 pentru azot, -1 pentru fosfor) se situează sub valoarea de referință UE 27 (46 pentru azot, 1 pentru fosfor) conducând la concluzia că nu se impune luarea unor măsuri care să conducă la atingerea țintei UE de reducere cu 20% a îngrășămintelor până în anul 2030.

10% pondere a suprafeței agricole constituită din elemente de peisaj de mare diversitate;

La atingerea acestei ținte se va contribui prin aplicarea de către fermieri a normelor de condiționalitate. Toți beneficiarii de plăți acordate prin FEAGA și FEADR trebuie să respecte normele de condiționalitate la nivelul întregii exploatații agricole. Aplicarea GAEC 8 va contribui la atingerea țintei UE privind elementele de peisaj de mare diversitate, care includ arborii în aliniament, în grup sau izolați și terasele existente pe terenul agricol, prin obligația fermierilor de a asigura o pondere minimă de cel puțin 4% din terenul arabil la nivelul exploatații agricole pentru zone și elementele neproductive, inclusiv terenuri lăsate în pârloagă și prin interdicția de tăiere a gardurilor vii și a arborilor în perioada de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice.

Reducerea cu 50% a vânzărilor de substanțe antimicrobiene pentru animalele de fermă și pentru acvacultură până în 2030;

Prin PNS 2023 – 2027 se implementează intervenția privind bunăstarea animalelor. Prin această intervenție se aplică o serie de standarde superioare de bunăstare pentru porci și păsări care vizează reducerea cantității de medicamente utilizate, a vaccinărilor și a altor tipuri de medicații care conduc la îmbunătățirea performanțelor de producție și reproducție, precum și la îmbunătățirea siguranței alimentare și sănătății publice. De asemenea, o condiție specifică intervenției este cea de reducere a densității animalelor/ păsărilor prin asigurarea unui spațiu de cazare mai mare cu 10% sau 15% față de cerința minimă prevăzută de legislația națională care conduce la scăderea incidenței luptei pentru hrană, la reducerea cazurilor de comportament anormal, a leziunilor traumatice și implicit la reducerea incidenței bolilor și a mortalității în ferme.

Reducerea utilizării input-urilor (medicamente, vaccinări și alte tipuri de medicamente), corelată cu relaxarea animalelor/ păsărilor asigurată de libertatea de mișcare a acestora, contribuie la atingerea țintei privind reducerea cu 50% a vânzărilor de substanțe antimicrobiene pentru animalele de fermă.

Reducerea cu cel puțin 55% a emisiilor de gaze cu efect de seră, comparativ cu nivelul anului 1990 până în 2030 și atingerea neutralității climatice până în 2050.

Intervenția privind bunăstarea animalelor impune aplicarea cerinței specifice de reducere a densității animalelor/ păsărilor care îmbunătățește circulația aerului, fapt care duce la o scădere a încărcăturii microbiene în ferme. Aceasta din urmă, împreună cu cerința de reducere a utilizării input-urilor (medicamente, vaccinări și alte tipuri de medicamente) contribuie la reducerea emisiilor de GES și a pulberilor și amoniac din hale de exploatare a păsărilor și porcilor.

Încurajarea practicilor agricole bazate pe lucrări manuale și evitarea utilizării utilajelor mecanizate, precum și interzicerea aplicării îngrășămintelor chimice și limitarea utilizării îngrășămintelor organice pe terenurile agricole, în același timp cu reducerea numărului de animale pe suprafețele de pășiți permanente prin intervențiile de mediu și climă vor contribui la reducerea emisiilor de GES provenite din agricultură.

Totodată, utilizarea unor culturi cu capacitate ridicată de a fixa azotul în sol contribuie la atingerea obiectivelor de menținere a unui nivel redus al concentrațiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă și încorporarea masei vegetale în sol pe terenurile agricole unde se înființează culturi verzi prin intervenția dedicată, contribuie la sechestrarea carbonului.

Prin sprijinul acordat pentru conversia la practicile și metodele de agricultură ecologică și pentru menținerea practicilor și metodelor de agricultură ecologică se asigură reducerea emisiilor de GES prin evitarea utilizării pesticidelor și gestionarea strictă a gunoii de grajd, conservarea fertilității solului mai bine decât agricultura convențională prin asigurarea unui nivel mai înalt de conținut de materie organică a solului, activitate biologică mai înaltă și un potențial mai mare de control al eroziunii. De asemenea, o mai bună structură a solului este întreținută prin aplicarea practicilor specifice agriculturii ecologice, conducând implicit la creșterea capacității de a face față problemelor legate de apă care decurg din schimbările climatice, riscul de inundații și efecte ale secetei.

Acțiunile susținute prin intervenția privind angajamentele de silvomediu, prin reducerea intervențiilor silviculturale și utilizarea de tehnologii de exploatare forestiere extensive precum utilizarea atelajelor în lucrările de rărituri în detrimentul lucrărilor mecanizate, contribuie la reducerea concentrației de GES din atmosferă, respectiv adaptarea la efectele schimbărilor climatice și la îmbunătățirea capacității de retenție a apei. Menținerea unei consistențe crescute în arboretele din suprafețele angajate, precum și reducerea eroziunii solului prin lucrările de exploatare forestiere, vor contribui în mod secundar la creșterea nivelului de stocare a carbonului atât în sol cât și în biomasă. De asemenea, intervenția privind investițiile în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere, care are în vedere acordarea de sprijin operatorilor economici și ocoalelor silvice de regim pentru achiziționarea de echipamente/utilaje cu impact de mediu redus sau pentru gestionarea durabilă a fondului forestier național, contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a eroziunii solului, precum și la sechestrarea carbonului și adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

25% din terenurile agricole la nivel UE să fie destinate agriculturii ecologice până în 2030;

România a stabilit prin Planul Național pentru Dezvoltarea Producției Ecologice ținta națională pentru creșterea suprafeței agricole care să fie destinată agriculturii ecologice până în anul 2030 care va contribui la atingerea țintei UE de 25% prevăzută în Pactul Ecologic European, respectiv în Strategia Farm to Fork și Strategia UE privind Biodiversitatea pentru anul 2030.

Pentru atingerea țintei propuse vor fi aplicate măsurile prevăzute în Planul de Acțiune pentru Dezvoltarea Producției Ecologice, respectiv:

- acordarea de sprijin financiar operatorilor care se înscriu în sistemul de agricultură ecologică;
- distribuirea produselor certificate ecologic cu ajutorul Programului pentru școli în România reglementat prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 19/2018 cu modificările și completările ulterioare. Conform prevederilor ordinului menționat, produsele ecologice primesc un punctaj mai mare în procedura de achiziție.
- măsuri cheie pentru creșterea consumului (informare și comunicare despre agricultura ecologică și beneficiile ei, efectuarea sondajelor privind conștientizarea consumatorilor privind sigla UE pentru produsele certificate ecologic, organizarea de campanii publicitare, stimularea consumului în cantine

publice și distribuirea de produse certificate ecologic în școli, lupta împotriva practicilor frauduloase prin efectuarea controalelor oficiale și a altor activități oficiale, îmbunătățirea trasabilității);

- măsuri pentru încurajarea producției [îmbunătățirea organizării lanțurilor de aprovizionare cu produse certificate ecologic, consolidarea poziției fermierilor în lanțul de aprovizionare, prelucrarea (procesarea) produselor pe plan local, la scară mică, pentru a asigura lanțuri de aprovizionare organizate și eficiente și pentru a asigura o piață de desfacere pentru operatorii mici/grupuri de operatori];

- măsuri pentru îmbunătățirea durabilității producției ecologice (conservarea și utilizarea resurselor genetice, asigurarea disponibilului de semințe ecologice, utilizarea produselor de protecție a plantelor care conțin substanțe active aprobate de către Comisia Europeană pe baza unor studii științifice și care sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului).

Prin Planul Național pentru Dezvoltarea Producției Ecologice s-a stabilit o țintă națională pentru creșterea suprafeței înregistrată în sistemul de agricultură ecologică, iar prin PNS 2023–2027 se va contribui la atingerea acestei ținte prin susținerea creșterea suprafeței care intră în perioada de conversie. Totodată, prin PNS se va asigura și consistența și durabilitatea acestei creșteri a suprafețelor agricole înregistrate în agricultura ecologică ca urmare a finanțării angajamentelor pentru menținerea practicilor specifice agriculturii ecologice.

[1] Efectivele mari de animale concentrate într-un loc prezintă riscuri importante pentru mediu atunci când cantitatea de gunoi de grajd generată este în dezechilibru cu terenurile disponibile și cu nevoile culturilor. Acest dezechilibru creează un surplus de substanțe nutritive, cea mai mare parte a acestora ajungând, mai devreme sau mai târziu, în apă și în aer, în cazul în care nu sunt transportate în afara regiunii, și conducând uneori la presiuni suplimentare în zonele receptoare

[2] Datele din prezentul raport se bazează pe analiza calității apelor de suprafață și subterane care se face de către laboratoarele A.N. „Apele Române”.

[3] Astfel, în perioada 2009 - 2012 s-a redus numărul de aglomerări umane fără sisteme de canalizare prin construirea de noi rețele de canalizare și a crescut nivelul de conectare la acestea, iar în agricultură s-au aplicat prevederile Programelor de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole și Codului de bune practici agricole.

3 Coerența strategiei și complementaritățile

3.1 Overview of the environmental and climate architecture

3.1.1 A description of the overall contribution of conditionality to the specific environmental- and climate-related objectives set out in points (d), (e) and (f) of Article 6(1)

În cadrul PAC sunt aduse modificări sistemelor de condiționalitate și de înverzire aplicate în perioada 2014-2020 și în perioada de tranziție la PAC 2023-2027, care reflectă ambiții ecologice mai mari și contribuie consistent la îndeplinirea obiectivelor Pactului verde european. Așadar, condiționalitatea joacă un rol important în creșterea sustenabilității agriculturii europene în perioada 2023-2027.

Obiectivele specifice privind mediul și clima, conform art. 6 (1) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021 privind PS PAC vizează atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, dezvoltarea durabilă și gestionarea eficientă a resurselor naturale (apa, sol, aer) și conservarea biodiversității și a elementelor de peisaj. În perioada de programare 2023–2027, arhitectura verde are la bază normele de condiționalitate stabilite în România prin legislația națională în baza art. 12 și art. 13, respectiv Anexa III din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021 privind PS PAC, care sunt consolidate și care ținesc mai bine aspectele de mediu și climă, comparativ cu perioada de programare anterioară. Respectarea normelor privind condiționalitatea este obligatorie pentru fermierii care primesc plăți directe decuplate, plăți directe cuplate, plăți compensatorii prin intervenții pentru dezvoltare rurală (angajamente de mediu și climă, constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone,, menținerea suprafețelor împădurite prin PNDR) pe întreaga exploatare agricolă și pe tot parcursul anului calendaristic în cauză.

De asemenea, normele privind condiționalitatea relevante reprezintă nivelul de bază neremunerat pentru plățile care se acordă prin eco-scheme în baza art. 31 și angajamentele de mediu și climă asumate în baza art. 70, 71 și 72 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021 privind PS PAC.

Normele privind condiționalitatea cuprind cerințele legale în materie de gestionare (SMR) și standardele privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC) referitoare la climă și mediu, sănătate publică și sănătatea plantelor și bunăstarea animalelor.

Modul în care normele privind condiționalitatea contribuie la obiectivele specifice de mediu și climă prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 2115/2021 privind PS PAC este descris mai jos:

- Pentru *atenuarea efectelor schimbărilor climatice și adaptarea la acestea* (OS4) - art. 6(1) (d): **GAEC 1** va contribui la păstrarea stocurilor de carbon prin menținerea suprafețelor de pajiști permanente la nivel național, în comparație cu anul de referință 2018;
- **GAEC 2** va contribui la protejarea zonelor umede și turbăriilor, inclusiv a solurilor bogate în carbon prin interzicerea activităților ce contravin scopului de protecție și conservare a acestora, cum ar fi: drenarea, incendierea și defrișarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă, evacuarea de poluanți în apele de suprafață și subterane, depozitarea deșeurilor, exploatarea turbei etc;
- **GAEC 3** va contribui la menținerea nivelului de materie organică din sol prin interzicerea arderii mișiștilor, a vegetației uscate și a resturilor vegetale existente pe terenul agricol, inclusiv a vegetației pajiștilor permanente.

Pentru *dezvoltarea durabilă și gestionarea eficientă a resurselor naturale* (apa, sol, aer) (OS5)– art. 6(1) (e):

Pentru **protecția și creșterea calității apei** vor contribui:

·**SMR 1** prin aplicarea unor măsuri de prevenire sau control al introducerii de poluanți din sursele difuze, interzicerea evacuării directe de poluanți în apele subterane, măsuri pentru eliminarea poluării apelor de suprafață cu substanțe prioritare periculoase în domeniul apei și reducerea treptată a poluării cu alte substanțe care ar afecta calitatea apei, controlul emisiilor, aplicarea de coduri de bune practici, controlul prelevărilor, utilizarea deprotecției agricole adaptate (culturi cu cerințe reduse de apă în zonele afectate de secetă), tehnologii eficiente din punct de vedere al consumului de apă, tehnici de irigații care au un consum redus de apă, reabilitarea infrastructurii de irigații, managementul riscului la inundații (infrastructura de protecție/colectare/scurgere - diguri, canale, drenaj) etc.

·**SMR 2** prin respectarea perioadelor de interdicție pentru aplicarea îngrășămintelor organice și chimice pe terenul agricol, respectarea normelor privind depozitarea gunoiului de grajd, respectiv amplasarea și dimensionarea capacităților de stocare a gunoiului de grajd, respectarea normelor privind aplicarea îngrășămintelor pe terenul agricol în ce privește cantitatea maximă de azot care poate fi aplicată pe terenul agricol, planul de fertilizare și presiunea nutrienților la nivelul exploatației agricole, respectarea cerințelor generale pentru aplicarea fertilizanților și a obligațiilor privind tehnicile de aplicare a îngrășămintelor organice și chimice pe terenul agricol, respectarea obligațiilor privind aplicarea îngrășămintelor pe terenurile agricole în pantă abruptă (mai mare de 12%), pe terenurile adiacente cursurilor de apă și în vecinătatea captărilor de apă potabilă, pe terenuri saturate cu apă, inundate, înghețate sau acoperite cu zăpadă, respectarea normelor privind aplicarea îngrășămintelor chimice și organice cu azot pe pajiști permanente etc.

·**GAEC 4** care va contribui la protecția cursurilor de apă împotriva poluării și a formării de șiroaie prin instituirea benzilor tampon pe terenurile agricole adiacente zonelor de protecție a cursurilor de apă și interzicerea aplicării fertilizanților și a produselor de protecție a plantelor.

Pentru **protecția solului și creșterea calității acestuia** vor contribui:

·**GAEC 5** prin efectuarea de-a lungul curbilor de nivel a lucrărilor solului, inclusiv semănatul, pe terenul arabil cu panta mai mare de 12% cultivat cu plante prașitoare. Panta terenului înseamnă panta medie a parcelei agricole utilizată de fermier;

·**GAEC 6** prin acoperirea pe timpul iernii a terenului arabil cu culturi de toamnă și/sau menținerea acestuia nelucrat după recoltare pe cel puțin 20% din suprafața arabilă a exploatației agricole;

·**GAEC 7** prin aplicarea unei rotații a culturilor pe terenurile arabile, respectiv schimbarea culturii cel puțin o dată pe an la nivelul parcelei agricole, cu excepția culturilor multianuale, a ierburilor și a altor plante furajere erbacee, a terenurilor lăsate în pârloagă și a culturilor din spații protejate.

Pentru **conservarea biodiversității și a elementelor de peisaj** (OS6) - art. 6(1) (f) vor contribui:

·**SMR 3** prin respectarea de către fermieri a măsurilor prevăzute în planul de management și regulamentul ariei de protecție specială avifaunistică în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole, parcurgerea procedurii evaluării impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru proiecte sau planuri, precum și a procedurii de autorizare pentru activități care pot afecta în mod semnificativ aria de protecție specială avifaunistică, interzicerea uciderii sau capturării intenționate a păsărilor sălbatice, deteriorării, distrugerii și/sau culegerii intenționate a cuiburilor și/sau ouălor din natură, culegerii ouălor din natură și păstrarea acestora, perturbării intenționate a păsărilor sălbatice prin arderea vegetației, tăierea gardurilor vii, a arborilor/pâlcurilor arbuști și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol sau schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor.

·**SMR 4** prin respectarea de către fermieri a planului de management și regulamentului ariei naturale protejate în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole, aplicarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru proiecte sau planuri, precum și a procedurii de autorizare pentru activități care pot afecta în mod semnificativ aria naturală protejată, interzicerea recoltării, capturării, uciderii, distrugerii sau vătămării exemplarelor aflate în mediul lor natural, perturbării intenționate în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrațiune, interzicerea deteriorării, distrugerii și/sau culegerii intenționate a cuiburilor și/sau ouălor din natură, deteriorării și/sau distrugerii locurilor de reproducere ori de odihnă a speciilor de animale sălbatice prin activități precum arderea vegetației, tăierea gardurilor vii, a arborilor/pâlcurilor arbustive și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol sau schimbări în folosință terenurilor și în cursul apelor, interzicerea recoltării florilor și a fructelor, culegerii, tăierii, dezrădăcinării sau distrugerii cu intenție a speciilor de plante sălbatice în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.

·**GAEC 8** prin asigurarea ponderii minime de cel puțin 4% din terenul arabil la nivelul exploatației agricole alocat zonelor sau elementelor neproductive, inclusiv terenurilor lăsate în pârloagă, menținerea elementele de peisaj, incluzând arborii în aliniament, în grup sau izolați și terasele existente pe terenul agricol, interzicerea tăierilor gardurilor vii și a arborilor în perioada de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice, luarea de măsuri pentru evitarea instalării și extinderii speciilor de plante invazive pe terenul agricol etc.

·**GAEC 9** prin interzicerea schimbării destinației sau aratul pajiștilor permanente desemnate ca pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic din perimetrul siturilor Natura 2000 și efectuarea lucrărilor de întreținere a pajiștilor permanente din perimetrul siturilor Natura 2000 cu respectarea măsurilor de conservare prevăzute în planurile de management ale siturilor.

3.1.2 Overview of the complementarity between the relevant baseline conditions, as referred to in Article 31(5) and Article 70(3), conditionality and the different interventions addressing environment and climate-related objectives

Acordarea sprijinului prin eco-schemele care sunt puse la dispoziția fermierilor români în conformitate cu art. 31 și prin intervențiile disponibile fermierilor și altor beneficiari în conformitate cu art. 70 are la bază respectarea sistemului de condiționalitate.

Condiționalitatea are menirea de a contribui la dezvoltarea unei agriculturi durabile printr-o sensibilizare mai puternică a beneficiarilor în legătură cu respectarea standardelor și a cerințelor de bază. De asemenea, condiționalitatea îmbunătățește coerența dintre PAC și obiectivele privind mediul și clima, sănătate publică, sănătatea plantelor și bunăstarea animalelor. Față de sistemul de ecocondiționalitate implementat până în anul 2022, noul sistem de condiționalitate din PNS este consolidat cu cerințe noi. Respectarea sistemului de condiționalitate reprezintă primul nivel (nivelul de bază) pentru accesarea sprijinului acordat prin PAC în perioada 2023-2027 și este aplicabilă tuturor beneficiarilor de plăți directe și beneficiarilor de plăți compensatorii pe întreaga exploatație și pe tot parcursul anului calendaristic.

Eco-schemele (art. 31) din Pilonul I reprezintă un mijloc de stimulare a furnizării de bunuri publice prin intermediul aplicării unor practici agricole benefice pentru mediu și climă, prin urmare contribuie la un nivel de ambiție de mediu superior. Stimularea se face prin acordarea unor plăți forfetare anuale, așa cum este cazul pentru eco-schemele privind practicile benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil, practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale).

Intervențiile de agro-mediu și climă și de conversie și menținere a agriculturii ecologice (art. 70) din Pilonul II își propun să continue eforturile din perioadele anterioare de programare, compensând fermierii pentru respectarea unor angajamente adaptate riguros la provocările la care se adresează aceste măsuri, cum sunt apa, solul, reducerea utilizării îngrășămintelor și a pesticidelor, bunăstarea animalelor, adaptarea și atenuarea schimbărilor climatice, conservarea biodiversității etc. Intervențiile de agro-mediu și climă

sunt proiectate sub formă de variante pentru a fi adaptate la nivel local sau la nivel de beneficiar în funcție de condițiile locale și de nivelul de efort pe care fiecare beneficiar își propune să îl abordeze. Adaptarea locală a intervențiilor de agro-mediu reflectă nivelul de ambiție ridicat pe care acestea le urmăresc față de cel cerut pentru eco-schemele din Pilonul I evitând, în același timp, dispersarea finanțării. Prin această abordare se asigură faptul că atât beneficiarii din Pilonul I, cât și cei din Pilonul II își vor îmbunătăți practicile agricole din punct de vedere al protejării mediului. De asemenea, pentru conservarea biodiversității se va continua implementarea prin PNS a unor angajamente destinate creșterii animalelor de fermă pentru rasele locale în pericol de abandon. Sprijinirea beneficiarilor se face pe baza unor angajamente multianuale (min. 5 ani) asumate în mod voluntar, prin acordarea unor plăți compensatorii anuale pentru cheltuielile suplimentare și pierderile de venituri care decurg din respectarea cerințelor specifice acelor angajamente.

Dacă doresc să primească sprijinul corespunzător eco-schemelor aferente art. 31 și plățile compensatorii acordate în cadrul intervențiilor aferente art. 70, fermierii și alți beneficiari care respectă condiționalitatea la nivelul întregii exploatații și pe tot parcursul anului calendaristic trebuie să respecte un set de cerințe superioare nivelului de bază neremunerat.

Nivelul de bază neremunerat constă în respectarea condițiilor minime stabilite prin art. 31(5) și art. 70(3), și anume:

- bunele condiții agricole și de mediu și cerințele obligatorii în materie de reglementare (GAEC și SMR) relevante;

- cerințele minime relevante privind utilizarea îngrășămintelor și a produselor de protecție a plantelor sau pentru bunăstarea animalelor, precum și alte cerințe obligatorii relevante prevăzute de dreptul național și de dreptul Uniunii;

- condițiile stabilite pentru menținerea suprafeței agricole în conformitate cu art. 4 alin. (2) din Regulamentul PNS (activitatea minimă);

- angajamentele corespunzătoare art. 31 și art. 70 sunt definite în așa fel încât să difere unele față de altele.

Pornind de la acest nivel de bază pentru fiecare eco-schemă/intervenție au fost definite cerințele superioare specifice fiecărui angajament în parte, astfel că valoarea sprijinului și respectiv valoarea plății compensatorii nu include cheltuielile legate de respectarea nivelului de bază.

Atât nivelul de bază, cât și cerințele superioare specifice fiecărui angajament sunt definite în cadrul descrierii eco-schemelor/intervențiilor (cap. 5).

3.1.3 Explanation on how to achieve the greater overall contribution set out in Article 105

Sectorul agroalimentar și dezvoltarea spațiului rural din România au înregistrat progrese ca urmare a implementării programelor de dezvoltare rurală anterioare, finanțate atât din fonduri europene, cât și naționale.

Cu toate acestea, analiza SWOT identifică faptul că încă există multe provocări care trebuie abordate în perioada următoare, printre care menționăm: numărul mare al fermelor mici, dotarea slabă din punct de vedere tehnologic și structura duală a exploatațiilor agricole, numărul mare al parcelelor agricole, schimbările climatice și ambiția de mediu asumată la nivelul UE și alte aspecte de mediu care pot conduce la diminuarea productivității agricultorilor, degradarea spațiului rural și îmbătrânirea populației în spațiul rural cât și depopularea satelor, acces redus la servicii de bază și infrastructura rurală deficitară, infrastructura de îmbunătățiri funciare deficitară, număr redus de produse cu valoare adăugată, deficitul

balanței comerciale cu produse agroalimentare, gradul scăzut de inovare, deficit de personal calificat în sectorul agricol, slaba diversificare a veniturilor fermierilor și populației din mediul rural.

În acest context, în scopul atingerii potențialului socio-economic al mediului rural și în special, în sectorul agroalimentar, se impune ca măsurile întreprinse până în prezent să fie continuate/dezvoltate/îmbunătățite.

Astfel, prin intermediul Planului Național Strategic 2023-2027, România va continua eforturile pentru atingerea obiectivelor. Acestea se subordonează principiilor și obiectivelor stabilite în convențiile internaționale aferente, legislația UE/națională, pentru conservarea biodiversității, habitatelor naturale și speciilor de faună și floră sălbatică, protecția împotriva poluării cu nitrați, managementul apelor, utilizării pesticidelor, menținerea calității aerului și solului, precum și pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

În perioada de programare 2023-2027, arhitectura verde are la bază normele de condiționalitate stabilite în România prin legislația națională în baza art. 12 și 13 și a Anexei III din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021 privind PS PAC, care sunt prezentate într-o formă consolidată și care țin seama mai bine aspectele de mediu și climă, comparativ cu perioadele de programare anterioare.

Respectarea normelor privind condiționalitatea este obligatorie pentru fermierii care primesc plăți directe decuplate, plăți directe cuplate și plăți compensatorii prin intervenții pentru dezvoltare rurală (angajamente de mediu și climă, constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone, menținerea suprafețelor împădurite prin PNDR) pe întreaga exploatare agricolă și pe tot parcursul anului calendaristic în cauză.

Având în vedere faptul că în perioada de programare 2023-2027 bugetul total alocat dezvoltării rurale este semnificativ redus față de perioada anterioară de programare 2014-2020, fapt care se răsfrânge și asupra alocărilor intervențiilor de mediu și climă, este necesară stabilirea unor noi condiții de eligibilitate care să permită continuarea anumitor tipuri de angajamente actuale cu încadrarea în sumele disponibile și cu menținerea impactului așteptat. PNS 2023-2027 continuă eforturile legate de mediu și climă, prin următoarele obiective generale/strategice:

Obiectiv General 2. Consolidarea acțiunilor de protejare a mediului și a celor împotriva schimbărilor climatice și contribuția la îndeplinirea obiectivelor Uniunii Europene în materie de mediu și climă

OS 4 - Contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum și la energia durabilă;

OS 5 - Promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțe chimice;

OS 6 - Contribuirea la oprirea și inversarea declinului biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor;

Rezultatele așteptate în cadrul acestui obiectiv general sunt:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din activitățile agricole și forestiere;
- Adaptarea la efectele schimbărilor climatice în sectoarele agricol și forestier;
- Gestionarea eficientă a resurselor naturale și menținerea unui impact redus al agriculturii și silviculturii asupra resurselor naturale (sol, apă, aer);

- Menținerea unui status de conservare bun al biodiversității și păstrarea zonelor cu înaltă valoare naturală;
- Conservarea caracteristicilor spațiului rural, a peisajelor tradiționale și a peisajelor naturale.

Nevoile abordate prin **OS 4, 5 și 6** sunt:

OS 4 - Contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum și la energia durabilă;

- Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole;
- Menținerea sau adoptarea unor practici silvice și creșterea accesibilității pădurilor cu scopul reducerii emisiilor de GES, sechestrării carbonului și adaptarea la efectele schimbărilor climatice;
- Adaptarea practicilor agricole în zonele asociate riscurilor climatice determinate de schimbările climatice;

OS 5 - Promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, precum apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțe chimice;

- Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să contribuie la protecția antierozională a solului și creșterea cantității de materie organică din sol, precum și a unui management al terenurilor forestiere cu impact redus asupra resurselor de sol;
- Adaptarea la scară largă a unor metode agricole durabile cu scopul managementului eficient al resurselor naturale (apă, sol și aer) și biodiversității;
- Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure protecția resurselor de apă împotriva poluării;
- Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale;
- Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure protecția resurselor de apă împotriva poluării;

OS 6 - Contribuirea la oprirea și inversarea declinului biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor;

- Adaptarea la scară largă a unor metode agricole durabile cu scopul managementului eficient al resurselor naturale (apă, sol și aer) și biodiversității;
- Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale;

- Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure protecția resurselor de apă împotriva poluării;

- Menținerea sau adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile etologice ale speciilor de animale sălbatice prioritare și în corelare cu măsurile de management necesare pentru menținerea habitatelor importante;

La baza identificării nevoilor enumerate anterior a stat analiza situației actuale descrise în PNS 2023-2027, corelată cu obiectivele prevăzute de documentele strategice și de politici publice care vizează dezvoltarea durabilă, protecția mediului și managementul eficient al resurselor naturale.

Astfel, **sprijinul prin PNS 2023-2027 referitor la arhitectura de mediu și climă va viza:**

- Biodiversitatea ecosistemelor agricole, terenuri agricole cu înaltă valoare naturală (habitate și specii) și biodiversitatea ecosistemelor forestiere;

- Emisiile GES din agricultură și activitățile rurale dar și sechestrarea carbonului organic în sol;

- Calitatea aerului și reducerea emisiilor din activitățile agricole;

- Suprafețe forestiere pe care se aplică practici benefice pentru mediu și climă;

- Calitatea apei și reducerea poluării apei din surse agricole;

- Resursele de sol și zonele afectate de constrângeri naturale sau de alte constrângeri specifice (ANC);

- Gestionarea terenului pentru limitarea eroziunii solului, precum și păstrarea potențialului solurilor.

- Adaptarea la efectele schimbărilor climatice;

- Rase locale în pericol de abandon;

- Aplicarea standardelor superioare de bunăstare a animalelor.

Acțiunile promovate prin PNS 2023-2027 legate de protecția mediului și schimbările climatice vor contribui la atingerea obiectivelor și țintelor politicilor UE/naționale referitoare la conservarea biodiversității și a ecosistemelor, protecția solului și a apei, reducerea emisiilor de GES și amoniac și adaptarea la efectele schimbărilor climatice. Se propune menținerea valorii naturale înalte și starea bună a resurselor prin promovarea utilizării durabile ce contribuie la obiectivul național de menținere a unui nivel redus al emisiilor de GES în sectorul agricol și adaptare la efectele schimbărilor climatice.

Amenințările cu care se confruntă mediul natural, pentru evitarea cărora se propun intervenții în PNS, vizează riscurile asociate schimbărilor climatice, manifestate prin apariția fenomenelor extreme, abandonarea activităților agricole pe terenurile din anumite zone, intensificarea activităților agricole în altele și poluarea din surse agricole.

Creșterea gradului de informare și responsabilizare a fermierilor cu privire la politica de dezvoltare rurală și la oportunitățile de finanțare precum și stimularea inovării în agricultură, sectorul agroalimentar, silvicultură și zonele rurale, prin RNDR care poate fi un instrument dinamic și flexibil în promovarea

beneficiilor serviciilor de consultanță, a AKIS, a inovării și beneficiilor dezvoltării digitalizării în spațiul rural.

Obiectivele de mediu și climă ale PAC sunt atinse în special prin intermediul noii „arhitecturi verzi” a PAC constând, printre altele, din (1) sistemul de condiționalitate, (2) eco-scheme finanțate prin Pilonul I și (3) anumite intervenții de dezvoltare rurală, în special plăți pentru angajamente de mediu, climă. Prin îmbinarea în mod adecvat cu aceste instrumente, alte intervenții PAC vor ajuta la atingerea obiectivelor de mediu și climă (de exemplu, sprijin pentru investiții, transfer de cunoștințe și cooperare/inovare etc.) ca atare, fac parte și din „arhitectura verde CAP”.

Cu toate acestea trebuie avut în vedere faptul că, față de perioada anterioară de programare 2014-2020, respectiv perioada de tranziție 2021-2022, alocarea financiară aferentă perioadei 2023-2027 este una semnificativ redusă. Astfel că și pentru realizarea unui nivel sporit de ambiție în ceea ce privește obiectivele în materie de mediu și climă resursele financiare disponibile sunt semnificativ reduse. Totuși, deși aceasta reprezintă la prima vedere o provocare, intenționăm ca prin intervențiile a căror alocare de minim 35% din bugetul PNS al României, adresată obiectivelor de mediu și climă, care cuprind și sprijin pentru bunăstarea animalelor, să atingem rezultate apropiate de cele obținute în perioada de programare 2014-2020.

3.1.4 Explanation of how the environmental and climate architecture of the CAP Strategic Plan is meant to contribute to already established long-term national targets set out in or deriving from the legislative instruments referred to in Annex XI

Arhitectura de mediu și climă a planului strategic PAC mobilizează intervenții care răspund la diferite niveluri de ambiție și acoperă o serie de probleme.

Un prim nivel de protecție a resurselor este constituit din normele privind condiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România finanțate prin PNS (PAC) 2023-2027, conținând standarde minime prevăzute de bunele practici agricole din perspectiva obiectivelor de mediu și climă, dar și din reglementări provenite din legislația europeană sau din cea națională.

Față de sistemul de ecocondiționalitate implementat până în anul 2022, noul sistem de condiționalitate aplicabil în cadrul PNS 2023-2027 este unul consolidat cu cerințe noi. Respectarea sistemului de condiționalitate reprezintă primul nivel pentru accesarea sprijinului acordat prin PAC și este aplicabil tuturor beneficiarilor de plăți directe și beneficiarilor de plăți compensatorii pe întreaga exploatație și pe toată perioada de implementare a angajamentelor.

Cerințele obligatorii pentru fermieri sunt cele prevăzute de noile reglementări europene (protejarea zonelor umede, cerințele obligatorii referitoare la controlul surselor difuze de poluare cu fosfați, aplicarea Directivei 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor) dar și modificări ale legislației naționale, în special Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, prevăzut în anexa nr. 2 la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 333/165/2021 (Programul de acțiune), care a integrat într-un ansamblu general prevederile Directivei Cadru în domeniul Apelor 2000/60/CE și ale Directivei 91/676/CEE prin stabilirea obiectivelor de mediu pentru toate tipurile de resurse de apă (de suprafață, costiere și subterane), precizând că aceste obiective de mediu se ating prin aplicarea și respectarea, în anumite perioade de timp, a unor standarde de calitate pentru apă, tuturorsubstanțelor poluatoare vizate de setul de directive specifice.

În acest sens, este necesară menținerea unui nivel redus de poluare a apelor din surse agricole, prin promovarea unor practici și facilități agricole cu impact redus asupra calității apei, respectiv prin aplicarea Programului de acțiune (respectarea cerințelor Directivei Nitrați). În special exploatațiile zootehnice de dimensiuni mici și medii, care produc pentru piață în sistem organizat, au nevoie de sprijin

pentru a investi în facilități individuale de depozitare a gunoierului de grajd pentru a se alinia cerințelor minime obligatorii de mediu.

Sprijinul acordat pentru conversia la practicile de agricultură ecologică va contribui la îmbunătățirea calității apei prin evitarea utilizării îngrășămintelor chimice și a produselor de protecție a plantelor, precum și prin gestionarea strictă a gunoierului de grajd, practicarea agriculturii ecologice conducând la scăderea poluării resurselor de apă (cursurilor și corpurilor de apă de suprafață dar și a apelor subterane).

De asemenea, încurajarea practicilor de agricultură ecologică conduce la sporirea fertilității și activității biologice a solului, asigurând un nivel mai înalt de conținut de materie organică în sol și un potențial mai mare de control al eroziunii prin utilizarea rotației multianuale a culturilor, prin utilizarea culturilor pentru îngrășămintă verzi, utilizarea de preparate pe bază de microorganisme și aplicarea de îngrășămintă de origine animală sau de materie organică, de preferință compostate, provenite din producția ecologică.

Sprijinul acordat fermierilor prin intervenția pentru zone cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice va contribui la menținerea activității pe suprafețele agricole întinse afectate de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice sau afectate de fenomene de degradare a solului (eroziune, alunecări de teren, deșertificare, etc.).

Prin menținerea suprafețelor împădurite prin PNDR se are în vedere ameliorarea climatului local și a regimului hidric edafic, îmbunătățirea capacității de retenție a apei, atenuarea riscului la inundații, precum și la diminuarea efectelor negative ale viiturilor. De asemenea, menținerea acestor plantații forestiere va contribui la reducerea eroziunii eoliene a solului, în special în zonele de câmpie, precum și la reducerea eroziunii solului provocată de viituri în zonele de deal și munte.

Practicile agricole promovate prin înființarea culturilor verzi pe terenurile arabile contribuie la diminuarea riscului scurgerilor de nutrienți, în special a azotului în timpul iernii, iar împreună cu cerința de interdicere a utilizării fertilizanților chimici contribuie la menținerea și îmbunătățirea stării ecologice și chimice a apelor și la atingerea obiectivelor Directivei Cadru Apă și Directivei Nitrați, în același timp, îmbunătățește calitatea și fertilitatea solului prin creșterea materiei organice din sol și contribuie la conservarea umidității acestuia.

Pentru regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, fermierii care dețin sau administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul ariilor naturale protejate au obligații stabilite conform prevederilor Directivei 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică. De asemenea, prin intervenția de agro-mediu destinată pajiștilor permanente cu înaltă valoare naturală (HNV), precum și a livezilor tradiționale extensive, peisajele mozaicate incluzând pajiști, arbori, arbuști și parcele agricole de dimensiuni mici cultivate extensiv, inclusiv fauna sălbatică sau pajiștile aflate în vecinătatea pădurilor, se contribuie la menținerea biodiversității și la continuarea aplicării unor metode agricole compatibile cu protecția și îmbunătățirea mediului și a peisajului. Zonele HNV apar de obicei acolo unde agricultura reprezintă principala utilizare a terenurilor și este asociată cu diversitatea speciilor și habitatelor și/sau cu prezența unor specii a căror conservare este de interes european, național sau regional, iar conservarea acestora este dependentă de continuarea practicilor agricole specifice, tradiționale.

Peste 66% din suprafața siturilor Natura 2000 desemnate în România sunt acoperite de zonele eligibile în cadrul intervenției de agro-mediu și climă pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV), care contribuie la conservarea biodiversității, putând beneficia de aplicarea unor practici agricole adecvate obiectivelor de conservare propuse.

Pe lângă influența pozitivă asupra condițiilor de climă, pădurile nou create prin măsurile de împădurire din PNDR și susținute prin intervenția de menținere a acestora contribuie și la creșterea diversității biologice la nivel local prin refacerea habitatelor și ecosistemelor și crearea de zone de tranziție propice dezvoltării populațiilor de insecte, păsări și mamifere.

Înierbarea intervalelor dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști (eco-schemă) contribuie la conservarea și sporirea biodiversității plantațiilor și a mediului înconjurător, precum și la protecția și reconstrucția habitatelor sau a speciilor, creșterea rezervelor de apă în sol, inclusiv întreținerea și crearea de caracteristici ale peisajului sau a zonelor neproductive, în contextul schimbărilor climatice. Totodată prin utilizarea unor plante repelente, medicinale și aromatice se va reduce consumul de substanțe de protecția plantelor pe termen mediu și scurt.

O contribuție benefică a acestei eco-scheme vizează asigurarea unor condiții favorabile polenizatorilor.

Prin asigurarea unor zone de liniște precum și prin reducerea periodicității intervențiilor silvotehnice în afara acestor zone, se urmărește în principal asigurarea condițiilor optime de cuibărit, adăpost și hrănire pentru fauna specifică ecosistemelor forestiere, contribuind în acest fel la conservarea biodiversității, inclusiv pe suprafețele angajate situate în ariile naturale protejate. Activitățile forestiere care au ca rezultat perturbarea faunei sălbatice vor fi astfel limitate, asigurându-se condițiile necesare conservării elementelor de biodiversitate pe întregul lanț trofic (fluturi, insecte, în special insecte xilofage, păsări, mamifere mici și mari etc.).

Prin sprijinul acordat operatorilor economici și ocoalelor silvice de regim pentru achiziționarea de echipamente/utilaje cu impact de mediu redus sau care contribuie la gestionarea durabilă a fondului forestier național se are în vedere:

- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a eroziunii solului ca urmare a utilizării de echipamente noi, cu consum redus de combustibil și utilizării funicularilor la operațiunile de colectare,
- sechestrarea carbonului și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, prin creșterea numărului de lucrări de conducere și îngrijire a arboretelor,
- îmbunătățirea managementului durabil al pădurilor.

În România, domeniul „calitatea aerului” este reglementat prin Legea nr.104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, care transpune prevederile Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa.

România a parcurs pași importanți din perspectiva atingerii obiectivelor privind emisiile de NH₃ pentru anul 2020 (-13% comparativ cu anul 2005), astfel cum a fost stabilită de Directiva NEC și nu este departe de a îndeplini obiectivul pentru anul 2030 (-25%). Între anii 2015-2018, deși s-a înregistrat o ușoară creștere (cu 0,6%), se poate considera că tendința emisiilor de NH₃ din sectorul agricol față de totalul emisiilor de NH₃ în România este de stabilitate, astfel cum prevede Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici.

Practicile extensive (evitarea utilizării inputurilor chimice – îngrășăminte și produse de protecție a plantelor, limitarea fertilizării cu îngrășăminte organice, promovarea lucrărilor efectuate prin metode manuale sau cu utilaje ușoare) promovate de intervenția pentru menținerea practicilor de - agricultură ecologică și intervenția de agro-mediu și climă, contribuie la conservarea resurselor de apă și sol, precum și la reducerea poluării acestor resurse naturale și la reducerea emisiilor provenite din agricultură.

Introducerea și dezvoltarea unor practici și tehnologii durabile și inovatoare poate potența rolul sectorului agricol în raport cu atenuarea schimbărilor climatice și cu adaptarea la efectele acestora, în special prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin conservarea și consolidarea absorbantilor și a stocurilor de carbon, astfel cum prevede și Regulamentul (UE) nr. 842/2018.

Prin Planul Național Strategic 2023 – 2027 se implementează în baza art. 70 intervențiile privind conversia la practicile agricole ecologice și menținerea practicilor de agricultură ecologică, care au ca obiectiv extinderea suprafeței agricole pe care se aplică practici agricole ecologice.

Extinderea suprafeței agricole certificată ecologic va contribui la reducerea cantităților de produse de protecție a plantelor utilizate și la diminuarea fenomenelor climatice extreme. Extinderea/menținerea suprafeței agricole înregistrată în sistem ecologic va contribui la reducerea cantităților de produse de protecție a plantelor și îngrășăminte chimice utilizate, aceste măsuri contribuind la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. De asemenea, lipsa poluării solului cu pesticide și întreținerea unei structuri mai bune a solului conduc implicit la creșterea capacității de a face față problemelor legate de apă care decurg din schimbările climatice, respectiv riscul de inundații și efectul secetei.

Prin implementarea intervenției privind agricultura ecologică se asigură coerența cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 841/2018 referitor la faptul că toate sectoarele trebuie să-și aducă aportul într-o măsură echitabilă în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Așa cum se precizează la capitolul 2.3.3 din PNS, România stabilește prin Planul de acțiune pentru dezvoltarea producției ecologice o țintă națională pentru creșterea suprafeței înregistrate în sistemul de agricultură ecologică până în anul 2030. Această țintă națională va contribui la atingerea țintei UE care urmărește ca 25% din terenurile agricole la nivel UE să fie destinate agriculturii ecologice până în 2030.

Suprafața semnificativă a terenurilor agricole aflate sub angajamente de agro-mediu și climă prin care se promovează practici agricole extensive, contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac și sechestrarea carbonului. Introducerea și dezvoltarea unor practici și tehnologii durabile și inovatoare poate potența rolul sectorului agricol în raport cu atenuarea schimbărilor climatice și cu adaptarea la efectele acestora, în special prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin conservarea și consolidarea absorbantilor și a stocurilor de carbon, astfel cum prevede și Regulamentul (UE) nr. 841/2018.

Alte elemente care influențează atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și obținerea și utilizarea energiei din surse regenerabile sunt reprezentate de numărul mare de ferme mici care gestionează inadecvat deșeurile rezultate din activitățile agricole și care au dificultăți în adaptarea la tehnologii noi, conform prevederilor Directivei (UE) 2018/2001.

Prin utilizarea resurselor biologice, bioeconomia este tot mai mult legată de conceptul de economie circulară, de reducerea deșeurilor și de creșterea valorii produselor din surse biologice, în special prin utilizarea reziduurilor, subproduselor și a deșeurilor ca materie primă pentru produse inovatoare. Se urmărește creșterea eficienței energetice a instalațiilor de încălzire în mediul rural (aplicarea prevederilor Directivei nr. 2012/27/UE).

Prin intervenția adresată bunăstării animalelor din PNS 2023-2027, România alege să promoveze încurajarea în continuare a fermierilor să aplicen angajamente care au ca scop adoptarea la scară largă a unor standarde ridicate de bunăstare a animalelor, garantându-se astfel păstrarea caracteristicilor și creșterea calității produselor alimentare, care prin depășirea semnificativă a standardelor comerciale minime aplicabile produselor de larg consum contribuie consistent la sănătatea publică, sănătatea animalelor, bunăstarea animalelor și la protecția mediului. De asemenea, prin promovarea unor metode

agricole adecvate se va asigura o mai bună orientare către atingerea obiectivelor și țintelor stabilite pentru calitatea aerului. Astfel, prin numărul mai scăzut de animale din spațiile de cazare se îmbunătățește circulația aerului, iar prin monitorizarea zilnică cu echipamente specializate de măsurare și control a calității aerului (a pulberilor) se urmărește de către fermier ca aceste pulberi să nu depășească o valoare maximă impusă prin angajamentul de bunăstare. Totodată, prin reducerea densității, emisiile de gaze rezultate în urma respirației păsărilor și a celor rezultate prin dejecții au scăzut proporțional respectiv ca urmare a reducerii nivelului noxelor și menținerii microclimatului în parametrii optimi au scăzut afecțiunile specifice aparatului respirator eliminându-se consumul de antibiotice și unele vaccinări contra bolilor cu tropism respirator.

Creșterea suprafeței ocupate cu păduri este unul dintre obiectivele Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030 și Strategiei Naționale a României privind Schimbările Climatice 2013 – 2020, precum și o obligație și prioritate națională definită în cadrul Codului Silvic. Pactul verde European și Strategia Uniunii Europene pentru păduri și sectorul forestier recunoaște, de asemenea, potențialul major de contribuție al pădurilor, prin sechestrarea carbonului, la obiectivul global de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și asigură de asemenea coerența cu faptul că toate sectoarele trebuie să-și aducă aportul într-o măsură echitabilă în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră astfel cum prevede și Regulamentul (UE) nr. 841/2018.

Prin menținerea trupurilor de pădure și perdelelor forestiere create prin PNDR se va promova stocarea carbonului în biomasa vegetală (din sol și de deasupra solului), în materia organică moartă, precum și în sol. Sprijinirea acestor acțiuni va contribui la adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

3.1.5 Where relevant, CAP contribution towards LIFE projects

3.2 Overview of the generational renewal strategy

Analiza SWOT a identificat nevoile privind *Întinerirea generațiilor de fermieri, Creșterea accesului tinerilor la terenurile agricole*, în vederea atragerii tinerilor pentru a se stabili în aceste zone. Adresarea acestor nevoi contribuie la atingerea Obiectivului Specific 7 *Atragerea și susținerea tinerilor agricultori și facilitarea dezvoltării afacerilor în zonele rurale*.

Pentru a contribui la atingerea acestui obiectiv, abordarea propusă prin PNS vizează acordarea sprijinului pentru tineri fermieri atât prin Pilonul I cât și prin Pilonul II al PAC.

Astfel, prin intervenția din Pilonul I *Sprijinul de bază pentru venit pentru tinerii fermieri* se va acorda o plată anuală pe hectarul eligibil declarat de tânărul fermier, decuplată de producție, pentru tinerii fermieri care au dreptul la sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității. Complementar cu acest sprijin, prin Pilonul II, prin intervenția *Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri*, tinerii fermieri vor primi sprijin pentru demararea unei afaceri în sectorul agricol și/sau agro-alimentar, pentru activități horticole, respectiv legume, fructe sau cartofi și zootehnic prin implementarea unui plan de afaceri. Implementarea unor planuri de afaceri în vederea instalării tinerilor fermieri în subsectoare cu un grad înalt de specializare cum sunt cele horticole, respectiv legume, fructe sau cartofi și zootehnice este vitală pentru stabilizarea acestor sectoare.

Alocarea bugetară pentru aceste două intervenții respectă plafonul minim prevăzut în Anexa XII din Regulamentul privind PS PAC, iar alocările aferente se regasesc în capitolul specific.

În plus, pentru a asigura o abordare integrată a măsurilor de reînnoire a generațiilor în agricultură, prin PNS se urmărește și încurajarea tinerilor fermieri deja instalați să își dezvolte în continuare ferma. Astfel, prin Pilonul II al PAC e fost programată o intervenție distinctă pentru *“Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați”*, prin care se urmărește modernizarea, creșterea competitivității și a performanțelor de mediu pentru fermele deținute de tinerii sau fermierii instalați în ultimii cinci ani prin investiții de modernizare a fermei.

Strategia PNS vine în completarea programelor naționale care încurajează tinerii fermieri, respectiv programul derulat de Agenția Domeniilor Statului, program prin intermediul căruia tinerii fermieri beneficiază de teren cu destinație agricolă din domeniul public/privat al statului în arendă sau concesiune, precum și în completarea Planului de Implementare a Garanției pentru Tineret 2017-2020 (PIGT 2017-2020), documentul strategic în domeniul ocupării tinerilor, ce include măsuri și programe implementate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin intermediul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), precum și de alte instituții cu atribuții în domeniu.

De asemenea, în mod complementar, MADR va sprijini din bugetul propriu angajarea tinerilor prin acordarea de sprijin financiar angajatorilor din agricultură și ramurilor conexe acesteia, în scopul asigurării forței de muncă tânără în aceste domenii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 336/2018 privind aprobarea Programului pentru stimularea angajării tinerilor în sectoarele agricultură, acvacultură și industrie alimentară.

În același context, Legea nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului vizează concesionarea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă, libere de contract, în suprafață maximă de 50 ha, aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului, prin atribuire directă, tinerilor de până la 40 de ani, absolvenți ai învățământului de profil, în vederea înființării de ferme.

3.2.1 Where relevant, CAP contribution towards Erasmus projects

N/A

3.3 Explanation on how the interventions under coupled income support as referred to in Subsection 1 of Section 3 of Chapter II of Title III are consistent with the Water Framework Directive - 2000/60/EC

Conservarea și gestionarea durabilă a resurselor de apă reprezintă unul dintre cele mai importante obiective în domeniul protecției mediului. Deși, în prezent, resursele de apă se găsesc, în general, în stare bună, tendința tot mai mare de utilizare a substanțelor chimice în agricultură sub presiunea intensivizării prezintă un risc real de poluare a apelor cu nitrați.

Pentru a avea o abordare globală a gospodăririi apei și a adaptării la schimbările climatice este necesară alinierea politicii agricole comune, a Directivei privind apa, a Directivei privind nitrații, a Regulamentului privind produsele de protecție a plantelor în ceea ce privește necesitatea unor măsuri sporite de protecție a apei și de utilizare eficientă a apei în agricultură.

În plus, creșterea finanțării pentru măsurile de mediu și de combatere a schimbărilor climatice, în ambii piloni ai PAC, precum și a finanțării pentru măsuri ecologice pot conduce la asigurarea gestionării durabile a apei și pentru a îmbunătăți calitatea solului.

În ceea ce privește sprijinul cuplat de producție, trebuie menționat faptul că, în cazul culturii de lucerna, se previne salinizarea secundară a solurilor în special la irigare, aceasta fiind recomandată atât pentru consumul mare de apă din sol, cât și pentru capacitatea de extragere a compușilor de calciu din profunzime și ameliorarea structurii straturilor superficiale ale solului.

Culturile bogate în proteine vegetale contribuie la fixarea azotului din atmosferă în sol și, prin urmare, joacă un rol important în menținerea unui circuit sustenabil al azotului. Culturile bogate în proteine sunt cultivate în cea mai mare parte fără irigare: dezvoltarea lor contribuie prin urmare la îmbunătățirea stării cantitative a corpurilor de apă, în special dacă ne referim la culturile mari. Acestea sunt de altfel și o sursă de aminoacizi pentru animale și o componentă vitală a hranei acestora.

Ajutorul cuplat cu producția de hamei are ca scop sprijinirea industriei de procesare a berii, acesta fiind un sector în dificultate iar cultura de hamei este pretabilă în anumite zone de favorabilitate ale țării, unde cerealele sunt mai puțin cultivate. Nu au fost identificate efecte negative ale acestui ajutor asupra resurselor de apă în raport cu culturile arabile care l-ar putea înlocui.

Ajutorul cuplat cu producerea de semințe de ierburi din specii furajere susține activitatea de multiplicarea semințelor certificate și permite producerea de soiuri adaptate la diverse condiții pedoclimatice necesare

îmbunătățirii valorii culturale a pajiștilor, contribuind totodată la menținerea biodiversității. Prin urmare, acest ajutor contribuie indirect la buna stare a corpurilor de apă prin îmbunătățirea calității acoperirii erbacee.

Ajutorul cuplat cu producția de cânepă - din punct de vedere al calității apei, această cultură este deosebit de interesantă deoarece nu necesită tratament fitosanitar sau irigare datorită unui sistem radicular profund. Prin urmare, acest ajutor are un impact pozitiv asupra stării corpurilor de apă.

Sprijinul dedicat sectorului bovinelor, ovinelor și caprinelor face posibilă menținerea creșterii animalelor în zonele dificile și întreținerea pajiștilor naturale prin evitarea transformării acestora în terenuri arabile, pretabile pentru culturile mari.

El contribuie la o utilizare mai redusă a îngrășămintelor minerale sau pesticide, asigură protecția apelor subterane și a rețelei de suprafață. Suprafețele de iarbă, prin capacitatea lor de a absorbi și elibera apă, joacă un rol tampon în ciclul hidrologic. Astfel, bovinele ajută, prin favorizarea sistemelor pe bază de iarbă, atât la refacerea calitativă a corpurilor de apă, cât și la îmbunătățirea stării lor cantitative.

Prin sprijinul pentru sfecla de zahăr se asigură condițiile pentru practicarea asolamentelor, menținerea apei în sol, îmbunătățirea fertilității naturale a solului prin acoperirea compactă a solului contribuind la stocarea carbonului și menținerea apei în sol.

În ceea ce privește cultura orezului, aceasta este cultivată cu predilecție în zona riverana a Dunării, unde nu este posibilă cultivarea altor culturi și contribuie la menținerea unui microclimat favorabil și împiedicarea saraturii solurilor din aceste zone.

3.4 Overview as regards the aim of fairer distribution and more effective and efficient targeting of income support

România a optat în favoarea aplicării CRISS pentru fermele de la 1-50 ha, care constituie segmentul de mijloc al agriculturii ce trebuie dezvoltat în perioada următoare.

Referitor la suprafața maximă de 50 ha, aceasta a fost aleasă ținând cont de venitul factorilor agricoli, care este foarte scăzut pentru fermele mici dar este foarte ridicat (peste media UE) pentru fermele cele mai mari (peste 500 de hectare). În acest context, din studiile efectuate bazate pe datele RICA (Rețeaua de informații contabile agricole) se poate observa că ferma foarte mică are un SO cuprins între €2,000–8,000, ferma mică este cuprinsă între €8,000–25,000 SO, în timp ce ferma medie poate ajunge de la €25,000 până la €100,000 SO.

Dacă ne raportăm la o fermă de 30 ha cultivate cu grâu, rezultă un SO de 18,422€ (în intervalul prin care este definită ferma mică), în timp ce pentru o fermă de 50 ha cultivate cu grâu, valoarea SO ajunge la 30,704€, fiind astfel situată în parametrii fermei de dimensiunea categoriei pentru care am optat aplicarea CRISS.

Tiparul de agricultură reprezentat de fermele cuprinse între 1-50 ha contribuie direct la realizarea obiectivelor din Strategia ONU- Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (obiectivele de dezvoltare durabilă: 2, 3, 12 și 13), dar și la realizarea obiectivelor din cadrul Strategiei UE de la Fermă la Consumator prin dezvoltarea producției alimentare durabile la nivelul întregii țări.

Justifications on the derogation related to second subparagraph of Article 29(1) and Article 98

N/A

3.5 Overview of the sector-related interventions

3.5.1 Fruit and Vegetables

În cadrul pilonului I se regăsesc tipurile de intervenții din sectorul fructelor și legumelor menționate la art. 42 litera (a) din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/ 2021* care sunt implementate prin programe operaționale (PO) ale organizațiilor de producători (OP) aprobate în conformitate cu articolul 50 din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/2021*. Acestea sunt obligatorii pentru statele membre care dețin OP în acest sector, recunoscute în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1308/2013.

Tipurile de intervenții din sectorul fructelor și legumelor implementate prin PO pot mobiliza tipurile de intervenții de la art. 47, din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/ 2021*. Prin urmare, pentru fiecare obiectiv ales din cele menționate la art. 46 alin. (1) și (2), au fost selectate unul sau mai multe tipuri de intervenții.

Alegerea acestor tipuri de intervenții a avut la baza informațiile rezultate din analiza SWOT a nevoilor din cadrul Planului Național Strategic 2021- 2027, precum și rezultatele implementării PO din perioada 2014-2020 și corespund obiectivelor specifice stabilite la articolul 6 din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/ 2021*.

La selectarea intervențiilor s-au avut în vedere principalele obiective: **îmbunătățirea infrastructurii utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea** producției organizațiilor de producători la cerințele unor piețe de desfacere specifice, concentrarea ofertei și introducerea pe piață a produselor, îmbunătățirea competitivității, creșterea și stabilizarea prețurilor de producție, îmbunătățirea comercializării, prin promovare și comunicare, prevenirea situațiilor de criză și gestionarea riscurilor, **cercetarea și dezvoltarea, metode și tehnici de producție care respectă mediul, contribuția la atenuarea schimbărilor climatice, formarea profesională.**

Prin urmare principalele tipuri de intervenții propuse în cadrul PO ale OP din sectorul fructelor și legumelor în cadrul noii perspective financiare 2023-2027 sunt:

*Intervenția care vizează **planificarea și organizarea producției***, corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1), intervenții care vor conduce la **îmbunătățirea infrastructurii**, a echipamentului tehnic **utilizate de către OP pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere**, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor de producție și a rentabilității investițiilor, stabilizarea prețurilor la producător. Sunt necesare investiții în tehnologie care să determine crearea de plus valoare producției de fructe și legume, concentrarea ofertei, precum și o îmbunătățire a infrastructurii rețelelor de comercializare.

*Intervenția care vizează **îmbunătățirea sau menținerea calității produselor***, corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1), intervenții care au ca scop îmbunătățirea sau menținerea calității produselor, prin adaptarea producției la cerințele actuale ale pieței. Se va ține cont de formarea profesională, inclusiv îndrumarea și schimbul de bune practici, în special în ceea ce privește tehnicile durabile de combatere a dăunătorilor și a bolilor utilizarea durabilă a produselor fitosanitare, implementarea sistemelor de calitate naționale și ale Uniunii, implementarea unor sisteme de trasabilitate și certificare.

*Intervenția care vizează **îmbunătățirea competitivității*** corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1) realizându-se prin acțiuni pe termen mediu și lung prin promovarea cercetării aplicative, tehnologizare, digitalizare, programe moderne de formare profesională. OP care derulează PO trebuie să se orienteze spre creșterea competitivității produselor care se poate asigura prin optimizarea costurilor de producție.

*Intervenția care vizează **îmbunătățirea comercializării*** corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1), prin acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor, promovare, comunicare și marketing. Scopul intervenției este acela de a dezvolta sistemele de colectare, depozitare și marketing, în vederea valorificării mai eficiente a produselor și creșterea surselor de venit ale membrilor OP, promovând totodată un consum durabil de legume și fructe cu înaltă valoare nutrițională, accesibile consumatorilor.

*Intervenția care vizează **prevenirea și gestionarea crizelor pe piața fructelor și legumelor***, corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (2), cum ar fi retragerea de pe piață în vederea distribuirii gratuite sau cu alte destinații, recoltarea înainte de coacere, nerecoltarea, asigurarea producției și a recoltelor, acțiuni de comunicare menite să sensibilizeze și să informeze consumatorii, având ca scop compensarea pierderilor OP care au prevăzute în PO aceste măsuri de intervenție, gestionând mai eficient riscurile de pe piață în perioadele de criză.

*Intervenția care vizează **măsuri de mediu și de adaptare a schimbărilor climatice***, corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1). Se va acorda sprijin OP care derulează PO pentru măsurile de protecție a mediului și de atenuare a schimbărilor climatice și adaptare la acestea care conduc la conservarea solului, îmbunătățirea utilizării și a gospodăririi eficiente a apei, utilizarea energiei din surse

regenerabile, reducerea emisiilor și a deșeurilor, utilizării unor soiuri și a unor practici de gestionare adaptate la condițiile climatice aflate în schimbare.

Intervenția care vizează, cercetarea și dezvoltarea, corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1) și are rolul de a dezvolta cercetarea care să asigure folosirea de metode de producție durabile, inclusiv în ceea ce privește rezistența la dăunători, precum și atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, și a unor practici și tehnici de producție inovatoare care să stimuleze competitivitatea economică și să consolideze evoluțiile pieței.

Intervenția care vizează formarea profesională și promovarea produselor proaspete sau procesate, corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1) și are ca scop formarea profesională, inclusiv îndrumarea și schimbul de bune practici, utilizarea unor servicii de consiliere și asistență tehnică. Totodată, prin promovarea produselor proaspete sau procesate se are în vedere încurajarea desfacerii de fructe și legume în vederea diversificării și consolidării piețelor.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului*. Se pot lua în considerare și alte tipuri de cheltuieli eligibile în PNS, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/2021*.

De menționat că alocarea financiară totală în sectorul fructelor și legumelor este estimată în baza unor analize estimări, întrucât cuantumul contribuției UE la organizațiile de producători depinde de evoluția cifrei de afaceri de referință a organizațiilor de producători. Evoluțiile viitoare ale cifrei de afaceri respectiv ale valorilor producției comercializate de către OP nu pot fi estimate cu precizie. Prin urmare, alocarea financiară totală pentru perioada 2023-2027 ar putea suferi modificări și ar putea fi revizuită în sens crescător/descrescător.

În mod complementar, intervențiile din Pilonul II privind investițiile adresate sectoarelor legume-fructe vin să completeze sprijinul acordat prin Pilonul I pentru aceste sectoare cheie. Astfel, prin intervențiile adresate producției primare, respectiv *Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri, Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați și prin Investiții în producție primară în sectorul sector legume și/sau cartofi, și Investiții în exploatațiile pomicole* sunt eligibile investițiile care vizează și sectoarele legume-fructe, în vederea capitalizării, consolidării și creșterii competitivității acestui sector atât la nivelul fermierilor dar și a formelor asociative cu rol economic.

Totodată prin pilonul II în sectorul pomicol se are în vedere continuarea sprijinului de reconversie, înființare și modernizare a exploatațiilor pomicole.

În cadrul intervenției adresate procesării *Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației*, în conformitate cu art. 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/2021, sectorul legume-fructe este sprijinit prin intermediul investițiilor individuale sau colective pentru înființarea, extinderea și/sau modernizarea infrastructurii de logistică/distribuție și/sau procesare, comercializare a produselor agricole și pomicole.

Evitarea dublei finanțări se va face prin intermediul schimbului de informații între instituțiile care implementează intervențiile din Pilonul I și Pilonul II, pe baza protocoalelor de colaborare în care se detaliază mecanismul de implementare a verificărilor.

3.5.2 Apiculture products

Pentru sectorul apicol este absolut necesar menținerea interesului apicultorilor privind creșterea numărului familiilor de albine, creșterea calitativă a produselor apicole, îmbunătățirea indicatorilor de

producție, creșterea nivelului de valorificare a resurselor de natură vegetală care vor genera creșterea ofertei de produse apicole și majorarea exporturilor.

Astfel, prin acest tip de intervenție pentru sectorul apicol se creează oportunitatea dezvoltării unor exploatații apicole viabile și eficiente pentru asigurarea cu produse competitive a pieței interne și externe în condiții de calitate controlată, precum și dezvoltarea economiei rurale.

Totodată se creează cadrul concurențial prin dezvoltarea sistemului de cerere-ofertă și prin impunerea regulilor competitivității.

De asemenea, prin accesarea acestui tip de intervenție, apicultorii au posibilitatea să-și îmbunătățească condițiile de creștere și exploatare a familiilor de albine, precum și oportunitatea dezvoltării unor servicii eficiente, pentru preluarea, prelucrarea și desfacerea producției de miere în condiții de calitate controlată, la nivelul standardelor europene.

În același timp, apicultorii vor putea să-și îmbunătățească activitatea de marketing și diversificarea gamei sortimentale a produselor apicole, precum și extinderea mediului de afaceri profitabil în spațiul rural, care va determina dezvoltarea economică a acestuia.

Așadar, sustenabilitatea sistemului apicol implică atât măsuri de susținere cât și de promovare și educare a consumatorilor de miere, inclusiv în rândul copiilor, toate acestea având un impact pozitiv atât asupra apicultorilor cât și asupra populației, asigurând totodată valorificare mai bună a produselor apicole, asigurarea trasabilității și în mod deosebit, menținerea interesului apicultorilor de a rămâne în sector și de a se dezvolta.

În cadrul pilonului I tipurile de intervenții din sectorul apicol menționat la art. 42 litera (b) din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/ 2021* sunt elaborate în cooperare cu organizații reprezentative din domeniul apiculturii, în conformitate cu articolul 55 din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/2021*. Acestea sunt obligatorii pentru statele membre și sunt prevăzute în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1308/2013.

Tipurile de intervenții din sectorul apicol implementate prin Programul Național Apicol pot mobiliza tipurile de intervenții de la art. 55, din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/ 2021*.

Alegerea acestor tipuri de intervenții a avut la baza informațiile rezultate din analiza SWOT a nevoilor din cadrul Planului Național Strategic 2021- 2027, precum și rezultatele implementării Programului Național Apicol din perioada 2020-2022 și corespund obiectivelor specifice stabilite la articolul 6 din *Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului/ 2021*.

La selectarea intervențiilor s-au avut în vedere principalele obiective: servicii de consiliere, asistență tehnică, formare, informare și schimb de bune practici, inclusiv prin colaborarea în rețea, pentru apicultori și pentru organizațiile de apicultori, investiții în active corporale și necorporale, respective, combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varroozei, prevenirea daunelor provocate de fenomene climatice nefavorabile și promovarea dezvoltării și utilizării unor practici de gestionare adaptate la condițiile climatice aflate în schimbare, repopularea stupilor din Uniune, inclusiv ameliorarea albinelor, raționalizarea transumanței, acțiuni de sprijinire a laboratoarelor de analiză a produselor apicole, a pierderilor de albine sau a scăderii productivității, precum și a substanțelor cu potențial toxic pentru albine, acțiuni de menținere sau de creștere a numărului existent de stupi din Uniune, inclusiv ameliorarea albinelor; cooperarea cu organisme specializate pentru implementarea unor programe de cercetare în domeniul apiculturii și al produselor apicole, promovare, comunicare și marketing, inclusiv

acțiuni de monitorizare a pieței și activități care vizează în special sensibilizarea consumatorilor în privința calității produselor apicole.

Prin urmare principalele tipuri de intervenții propuse în cadrul Programului Național Apicol din sectorul apicol în cadrul noii perspective financiare 2023-2027 sunt:

Intervenția care vizează asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori, intervenție care va conduce la îmbunătățirea producției și comercializării produselor apicole prin servicii de formare, inclusiv facilități de formare generală și specializată, servicii de marketing și promovare, inclusiv informații de piață, consiliere și promovare referitoare la anumite produse, dar excluzând cheltuielile în scopuri nespecificate care ar putea fi utilizate de vânzători pentru a-și reduce prețul de vânzare sau pentru a conferi un beneficiu economic direct cumpărătorilor.

*Intervenția care vizează **combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei**, intervenție care are drept scop îmbunătățirea producției și comercializării produselor apicole prin combaterea dăunătorilor și a bolilor, inclusiv măsuri generale și specifice de control a dăunătorilor și a bolilor, cum ar fi sistemele de avertizare timpurie, carantină și eradicare.*

*Intervenția care vizează **îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață** se realizează prin decontarea analizelor fizico-chimice care să ateste calitatea mierii*

*Intervenția care vizează **măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune**, prin acțiuni privind achiziționarea de matci și/sau familii de albine, achiziționarea de produse proteice solide și achiziționarea de accesorii apicole. Scopul intervenției este pentru îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole*

*Intervenția care vizează **raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral este de** îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin achiziționarea de cutii noi în vederea reformării cutiilor uzate în urma deplasării acestora în pastoral, colectoare de polen, colectoare de propolis, uscător de polen, încălzitor miere, topitor de ceară, maturator, echipament de protecție apicol, afumător, daltă apicolă, furculiță pentru descăpăcit, cuțit pentru descăpăcit, sită filtrare miere, remorci/pavilioane apicole, mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral.*

În cadrul Pilonului II, prin intervențiile de investiții adresate producției apicole, respectiv *Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri, Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați și Investiții în producția primară în sectorul zootehnic* sunt eligibile operațiuni care vizează și sectorul apicol, în vederea instalării tinerilor fermieri în acest sector, consolidarea și creșterea competitivității acestui sector atât la nivelul fermierilor cât și la nivelul formelor asociative cu rol economic. Astfel, sprijinul Pilonului II vine să completeze sprijinul acordat prin Pilonul I.

În cadrul intervenției adresate procesării, respectiv prin *Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației* se vor sprijini complementar investiții în cadrul proiectelor aplicate de către întreprinderi ce vizează prelucrarea produselor apicole care se încadrează în Anexa I la Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene, iar evitarea dublei finanțări va fi detaliată în documentația de implementare.

Evitarea dublei finanțări între toate intervențiile celor doi piloni, pentru acest sector, va fi asigurată prin implementarea protocolalelor de colaborare care vor asigura detaliile de verificare respectiv schimb de date între cele două agenții de plăți care asigură implementarea și plata.

Description of an established reliable method for determining the number of beehives ready for wintering in the territory of the Member States between 1 September and 31 December

3.5.3 Wine

Pentru sectorul vitivinicol este necesară menținerea interesului producătorilor de a se dezvolta în raport cu cerințele pieței și de a oferi produse îmbunătățite calitativ dar și cu o vizibilitate sporită pe piața internă și externă.

În cadrul pilonului I prin tipul de intervenții care vizează restructurarea și reconversia plantațiilor viticole pot fi înlăturate provocările pe care le are producătorul vitivinicol generate de plantațiile viticole îmbătrânite, schimbările climatice, atacurile bolilor și dăunătorilor, lipsa tehnologiilor moderne de producție și procesare, precum și deficitul de forță de muncă, astfel încât acesta să fie încurajat să se dezvolte și să producă vinuri de calitate.

De asemenea, prin accesarea tipului de intervenții în active corporale și necorporale în sisteme de plantații viticole, incluzând și sistemele de irigații, precum și în instalațiile de prelucrare, infrastructura unității de vinificație și structurile și instrumentele de comercializare, se îmbunătățește performanța întreprinderilor vitivinicole și adaptarea lor la exigențele pieței. Totodată, sunt vizate inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile precum și modernizarea exploatațiilor viticole.

Îmbunătățirea competitivității produselor vitivinicole se poate realiza și prin investiții tangibile și intangibile în inovare care să conducă la dezvoltarea unor produse, procese și tehnologii inovatoare care adaugă valoare în orice etapă a lanțului de aprovizionare.

Producătorii din sectorul vitivinicol au nevoie de un sistem eficient de management al riscurilor, implementat prin tipul de intervenție privind asigurarea recoltelor împotriva pierderilor de venit, în vederea atenuării gradului de vulnerabilitate în fața amenințărilor externe de tipul fenomenelor climatice nefavorabile asimilate unor dezastruri naturale, de fenomene climatice nefavorabile, de daunele produse de animale, de boli ale plantelor sau de infestări cu dăunători.

Totodată, în contextul îmbunătățirii competitivității produselor vitivinicole prin tipul de intervenții care vizează informarea consumatorilor cu privire la beneficiile consumului responsabil de vin și a sistemelor de calitate precum și promovarea și comunicarea în țări terțe se urmărește îmbunătățirea vizibilității și recunoașterea pe piața țărilor terțe a calității vinurilor românești și deschiderea și diversificarea pietelor de desfacere.

De asemenea, producătorii vitivinicoli vor putea să-și consolideze reputația plantațiilor viticole din Uniune prin promovarea enoturismului în regiunile de producție prin acțiuni întreprinse de către organizația interprofesională din sectorul vitivinicol.

În același timp producătorii vitivinicoli vor putea să-și îmbunătățească performanța și să-și sporească competitivitatea pe termen lung, respectiv să-și sporească durabilitatea producției de vin cu ajutorul investițiilor în active corporale și necorporale de tipul: conversiei la producția ecologică, reducerea producției de deșeurii și îmbunătățirea gestionării deșeurilor, achiziționarea de echipamente pentru metode de producție de precizie sau digitalizată etc.

În cadrul Pilonului II, prin intervenția adresată instalării tinerilor fermieri, respectiv *Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri*, sunt eligibile operațiunile care vizează sectorul vitivinicol, în vederea consolidării și creșterii competitivității acestui sector, în complementaritate cu sprijinul acordat prin Pilonul 1.

În mod complementar, investițiile de susținere a sectorului vitivinicol din Pilonul II, prin intermediul intervenției "*Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați*" vor contribui la modernizarea, consolidarea și competitivitatea. În mod complementar prin

pilonul II sectorul strugurilor de masă este vizat atât pentru reconversie înfinatre cat si pentru modernizare.

De asemenea, prin Pilonul II, în cadrul intervenției *Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației*, vor fi sprijinite întreprinderile care vizează investiții pentru distilarea vinului, dacă produsul obținut în urma distilării este un produs inclus în Anexa I la Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.

Pentru evitarea dublei finanțări între programul operational din Pilonul I și intervențiile adresate sectorului vitivinicol din cadrul Pilonului II, se va ține cont, pe parcursul derulării procesului de implementare, de lista acțiunilor/operațiunilor eligibile și/sau dimensiunea acestora și/sau momentul lansării apelului de proiecte. Detaliile privind evitarea dublei finanțări vor fi stabilite prin mecanisme procedurale naționale.

3.5.4 Hops

Prin pilonul II se are în vedere sprijin complementar cu cel din pilonul I, respectiv investitii în reconversia, infiintarea si modernizarea exploatatilor pentru producția primară, inclusiv conditionare dar și investiții pentru conditionare si procesare, cu condiția ca rezultatul procesării să fie Anexa I la TFUE.

3.5.5 Olive oil and tables olive

N/A

3.5.6 Beef and veal

3.5.7 Milk and milk products

3.5.8 Sheep and goat

3.5.9 Protein crops

3.5.10 Sugar beet

3.5.11 Other sectors

3.6 Overview of the interventions that contribute to ensure a coherent and integrated approach to risk management, where relevant

În contextul schimbărilor climatice, problematica gestionării riscurilor în agricultură a căpătat o importanță deosebită și necesită un pachet de măsuri adaptat, pe de o parte, nevoilor fermierilor, iar, pe de altă parte, adecvat instrumentelor existente la nivel național.

Abordarea intergrată a gestionării riscurilor la nivelul PNS se axează pe trei paliere care vizează:

- susținerea veniturilor fermierilor afectați de diverse riscuri la care sunt expuși;
- acțiuni pe prevenire și adaptare pentru a răspunde riscurilor la care sunt expuse fermele, în special ca urmare a efectelor climatice;
- acțiuni de conștientizare a importanței gestionării corespunzătoare a riscurilor la nivelul fermei și pentru stimularea adoptării unor astfel de instrumente.

În acest scop, fermierii vor avea posibilitatea de a beneficia de sprijin pentru aplicarea unor instrumente de gestionare a riscurilor atât din Pilonul I al PAC cât și din pilonul II, urmărind o acoperire a tuturor sectoarelor agricole, dar și punctual, sectorial, în funcție de nevoi.

Astfel, prin Pilonul II al PAC, vor fi finanțate două intervenții: una care vizează contribuția la primele de asigurare a producției, acoperind atât sectorul vegetal cât și pe cel zootehnic, iar a doua intervenție prevede crearea unui instrument de gestionare a riscurilor aferente unor fenomene climatice nefavorabile cu impact major asupra producției agricole, cum sunt cele similare dezastrelor naturale, prin activarea prevederilor art. 19 din Regulamentul 2115/2021, implicând participarea obligatorie și automată a fermierilor prin reținerea anuală a unui procent de 3% din plățile directe.

În mod complementar, prin intervențiile sectoriale finanțate din Pilonul I al PAC, vor fi susținute contribuțiile la primele de asigurare a recoltei în sectorul viti-vinicol, dar și în cadrul programelor operaționale finanțate în sectorul legume fructe.

În plus, în sectorul legume-fructe, organizațiile de producători pot beneficia și de sprijin în cazul aplicării altor măsuri de gestionare a riscurilor specifice sectorului cum ar fi: retragerea de pe piață a produselor în vederea distribuirii gratuite sau alte destinații, recoltarea înainte de coacere, care constă în recoltarea totală, pe o anumită suprafață, a produselor necoapte și necomercializabile care nu au suferit nicio alterare înainte de recoltarea înainte de coacere, din cauza unor motive climatice, a bolilor sau din alte motive, nerecoltarea care constă în încetarea actualului ciclu de producție de pe suprafața în cauză când produsul este bine dezvoltat și este de o calitate bună, corectă și vandabilă, fiind exclusă distrugerea produselor din cauza unor motive climatice, a bolilor sau din alte motive, asigurarea producției și a recoltelor, care contribuie la protejarea veniturilor producătorilor în cazul unor pierderi provocate de dezastre naturale, de fenomene climatice nefavorabile, de boli sau de infestări cu dăunători, garantându-se totodată faptul că beneficiarii iau măsurile necesare pentru prevenirea riscurilor.

La nivel investițional, în cadrul intervențiilor specifice din Pilonul II sunt susținute operațiuni complementare de prevenție și protecție, precum cele pentru plase antigrindină, sistem de irigații la nivel de fermă, utilizarea soluțiilor digitale și/sau operațiunilor legate de agricultura de precizie, investiții în spații protejate, care au rolul de a pregăti fermierii să facă față efectelor nedorite ale riscurilor la care este expusă producția agricolă.

De asemenea, pentru a crește gradul de conștientizare a problematicii gestionării riscurilor și a încuraja această practică în rândul fermierilor, prin intervențiile care vizează transferul de cunoștințe și consiliere sunt prevăzute acțiuni de formare și consiliere a fermierilor privind această tematică.

3.7 Interplay between national and regional interventions

3.7.1 Where relevant, a description of the interplay between national and regional interventions, including the distribution of financial allocations per intervention and per fund

N/A

3.7.2 Where relevant, where elements of the CAP Strategic Plan are established at regional level, how does the interventions strategy ensure the coherence and the consistency of these elements with the elements of the CAP Strategic Plan established at national level

N/A

3.8 Overview of how the CAP Strategic Plan contributes to the objective of improving animal welfare and reducing antimicrobial resistance set out in point (i) of Article 6(1), including the baseline conditions and the complementarity

Urmare creșterii exigențelor societății referitoare la hrană și sănătate, inclusiv în ceea ce privește alimentele de înaltă calitate, sigure și hrănitoare produse într-un mod durabil este necesară stimularea acțiunilor de promovare a unor niveluri mai ridicate de bunăstare a animalelor și inițiative de combatere a rezistenței la antimicrobiene.

Astfel, prin înființarea, extinderea și/sau modernizarea (inclusiv dotarea cu utilaje agricole) a adăposturilor de animale, inclusiv a facilităților necesare pregătirii hranei animalelor din exploatație, a

căilor de acces, utilităților și racordărilor necesare exploatațiilor zootehnice, prin înființarea, extinderea și/sau modernizarea (inclusiv dotarea) spațiilor/unităților/punctelor de sacrificare a animalelor din cadrul fermei și prin investiții în instalații și/sau echipamente pentru gestionarea/utilizarea dejectiilor de origine animală, în cadrul intervenției „Investiții în producția primară și condiționare – sector zootehnic” din PNS, sunt asigurate fluxuri tehnologice care să asigure condiții superioare de bunăstare a animalelor, contribuind la garantarea îmbunătățirii condițiilor de creștere și a sănătății animalelor.

De asemenea, investițiile în active corporale și necorporale, în cercetare și în metode de producție experimentale și inovatoare, precum și în alte acțiuni cum sunt cele pentru utilizarea unor rase și a unor practici de gestionare adaptate la condițiile climatice aflate în schimbare cât și a celor pentru biosecuritate, sănătate și bunăstare a animalelor, cât și pentru îmbunătățirea rezilienței la bolile animalelor și reducerea utilizării medicamentelor de uz veterinar, inclusiv a antibioticelor, contribuie la obiectivul de îmbunătățire a bunăstării animalelor și de reducere a rezistenței la antimicrobiene.

Respectarea de către fermierii care primesc plăți compensatorii prin intervențiile de dezvoltare rurală (angajamentele de mediu și climă asumate în baza art. 70, 71 și 72 din Regulamentul privind planurile strategice PAC) a normelor privind condiționalitățile ce cuprind cerințele legale în materie de gestionare (SMR) și standardele privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC) referitoare la climă și mediu, sănătate publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor și bunăstarea animalelor pe întreaga exploatare agricolă și pe tot parcursul anului calendaristic în cauză contribuie la acest obiectiv specific prevăzut în Regulament.

Prin serviciile de consiliere agricolă privind gestionarea fermelor se oferă asistență adecvată de-a lungul ciclului de dezvoltare a fermelor pentru practici inovatoare, tehnici agricole pentru reziliența la schimbările climatice, inclusiv îmbunătățirea bunăstării animalelor și pentru practicile agricole care împiedică dezvoltarea rezistenței la antimicrobiene.

Suplimentar față de acestea, prin Intervenția – Bunăstarea animalelor din PNS 2023-2027, va fi continuată încurajarea fermierilor prin angajamentele încheiate cu scopul adoptării la scară largă a unor standarde ridicate de bunăstare a animalelor, garantându-se astfel păstrarea caracteristicilor și creșterea calității produselor alimentare, care prin depășirea semnificativă a standardelor comerciale minime aplicabile produselor de larg consum contribuie consistent la sănătatea publică, sănătatea animalelor, bunăstarea animalelor și la protecția mediului prin promovarea unor metode agricole adecvate va asigura o mai bună orientare către atingerea obiectivelor și țintelor stabilite pentru calitatea aerului. Aplicarea de standarde superioare de bunăstare la porci și păsări va conduce la:

- reducerea incidenței bolilor și a mortalității în ferme la toate categoriile de animale,
- scăderea incidenței luptei pentru hrană corelată cu reducerea cazurilor de comportament anormal și a leziunilor traumatice,
- scăderea incidenței folosirii medicamentelor, vaccinărilor și a altor tipuri de medicații, fapt care conduce în final la îmbunătățirea siguranței alimentare și sănătății publice, dar și la reducerea gradului de poluare a resurselor de apă,
- îmbunătățirea siguranței alimentare în urma monitorizării mai bune a condițiilor de creștere a animalelor și păsărilor,
- îmbunătățirea factorilor de mediu rezultată în urma reducerii poluării apelor și a emisiilor de gaze.

Standardele superioare de bunăstare în fermele de porci și păsări sunt direct legate de tehnologiile aplicate în ferme și îmbunătățesc starea de sănătate a animalelor, reduc consumul de medicamente, iar în secundar influențează pozitiv indicatorii tehnici și performanțele în creșterea și reproducția porcilor și păsărilor, contribuind direct la calitatea și siguranța alimentelor, toate acestea cu impact pozitiv asupra sănătății publice. În același timp, susținerea unor standarde superioare de bunăstare a păsărilor și suinelor va conduce la îmbunătățirea mediului și a spațiului rural prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, pulberi și amoniac din hale de exploatare a păsărilor și porcilor. Reducerea stresului la animalele care

beneficiază de condiții superioare de bunăstare va conduce la diminuarea sau eliminarea unor factori ce afectează atât sănătatea, cât și performanțele productive (spor zilnic mediu, rata de conversie a furajelor, rata de reproducție, rata îmbolnăvirilor și cea a mortalității, etc.) ale păsărilor și porcilor, ceea ce indică faptul că asigurarea unor standarde superioare de bunăstare a animalelor asigură o stare generală de bine acestora. Concomitent cu performanțele de producție ridicate s-au obținut rezultate deosebite în ceea ce privește ameliorarea caracterelor care influențează procentul de carne în carcasă și stratul de grăsime, ceea ce de asemenea indică îmbunătățirea în ansamblu a calității vieții animalelor care beneficiază de condiții superioare de bunăstare.

Prin Intervenția - Creșterea nivelului de Bunăstarea a Vacilor de lapte - Programe pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor - Articolul 31 SPR, fermierii sunt încurajați să utilizeze tehnici ce conduc la îmbunătățirea condițiilor de creștere și exploatare a vacilor de lapte prin aplicarea de condiții suplimentare care depășesc standardele actuale conform Directivei nr. 58/1998 privind protecția animalelor de fermă, respectiv:

- verificarea periodică a stării tehnice a echipamentelor de muls în vederea evitării mulsului traumatic, verificare de cel puțin 3 ori/an;
- schimbarea manșoanelor aparatelor de muls la un interval de maxim 4 luni;
- folosirea produselor de întreținerea ugerului premergător mulsului și post muls;
- efectuarea anuală a unei acțiuni suplimentare de trimaj pentru fiecare animal adult;
- monitorizarea activității zilnice a animalelor: - monitorizarea fără soft, minim 3 observații/zi; - monitorizare cu soft, ingesta, timp de rumegare, timp de odihnă, timp de activitate (hiperactivitate), temperatura (abateri de la normal) cu baza de date pe 5 zile.

Sprijinul este destinat să acopere costurile suplimentare suportate și pierderile de venituri ca urmare a utilizării de soluții alternative care să conducă la îmbunătățirea bunăstării animalelor și combaterea rezistenței la antimicrobiene.

Prin Intervenția - Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat - Programe pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor - Articolul 31 SPR, fermierii vor fi sprijiniți pentru punerea în aplicare a angajamentelor privind bunăstarea animalelor care depășesc standardele obligatorii relevante care rezultă din legislația națională și europeană.

Sprijinul este destinat să acopere costurile suplimentare suportate și pierderile de venituri ca urmare a aplicării măsurilor superioare de bunăstare a animalelor.

Prin această măsură se urmărește:

- creșterea cu cel puțin 10% a spațiului disponibil alocat fiecărui animal, exploatat în sistemul semintensiv și intensiv în stabulație,
- asigurarea condițiilor de confort sporite în zona de odihnă a animalelor,
- monitorizarea activității zilnice a animalelor.

Asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a tineretului bovin la îngrășat, va conduce la îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura Uniunii exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure și hrănitoare produse într-un mod durabil, precum și îmbunătățirea bunăstării animalelor și combaterea rezistenței la antimicrobiene.

3.9 Simplification and reducing the administrative burden

Cu scopul simplificării procedurilor administrative, în implementarea Planului Național Strategic, se vor avea în vedere următoarele:

1. utilizarea opțiunii costurilor simplificate în vederea facilitării accesului la fonduri nerambursabile a potențialilor beneficiari/solicitanți, atât pentru unele intervenții de investiții, cât și în cazul Leader și al operațiunilor care vizează transferul de cunoștințe și consilierea. Se au astfel în vedere anumite categorii de costuri din cadrul operațiunilor finanțate prin intermediul SDL, costurile indirecte aferente funcționării GAL, activitățile de animare și organizare evenimente legate de implementarea SDL, intervențiile privind transferul de cunoștințe și informare, intervențiile privind înființarea și reconversia plantațiilor pomicole și investițiile în producția primară de hamei și struguri de masă).
2. includerea posibilității implementării proiectelor de tip umbrelă, definite ca proiecte cu un scop/obiectiv comun, care cuprinde mai multe sub-proiecte cu o valoare prestabilită, simplificând astfel procesul de verificare administrativă la nivelul Agenției de Plăți. Aceste proiecte de tip umbrelă pot avea ca beneficiar direct GAL-ul, care stabilește obiectivul proiectului, criteriile de admisibilitate, domeniul specific și se ocupă de evaluarea, selectarea și efectuarea plăților în calitate de promotor al proiectelor.
3. verificarea proiectelor selectate de GAL poate fi realizată la nivelul unui eșantion stabilit în baza unor factori de risc;
4. limitarea condițiilor de eligibilitate prevăzute pentru accesarea sprijinului la un nivel minim de cerințe care derivă din prevederile Regulamentului nr. 2115/2021 privind PS PAC și extinderea acestora, doar în cazul unde este necesară adaugarea unor cerințe suplimentare pentru atingerea obiectivului intervenției.
5. utilizarea în cadrul intervenției privind contribuțiile la primele de asigurare programate în cadrul Pilonului II al PAC a opțiunii de stabilire a pierderilor de producție pe baza sistemului de indici în scopul simplificării aplicării condiției de eligibilitate privind înregistrarea unei pierderi de producție de cel puțin 20% din media anuală.
6. digitalizarea (aproape integrală) a tuturor proceselor/etapelor de implementare a intervențiilor din PNS. Acest proces a început încă din actuala perioadă de programare și are în vedere depunerea cererii de finanțare online, semnarea electronică a contractului de finanțare, depunere online a cererilor de plată, etc.
7. în plus, în implementarea PNS se va urmări reducerea poverii administrative impuse solicitanților prin interogarea în mod direct a mai multor baze de date gestionate de alte autorități sau instituții publice și eliminarea necesității prezentării documentelor de către solcitanți/beneficiari, transferând astfel încercătura administrativă de la aplicanți la agențiile de plăți responsabile. Acest proces a fost inițiat, de asemenea, în actuala perioadă de programare. Astfel, cazierul judiciar, cazierul fiscal, extrasul de carte funciară se realizează în mod direct în bazele de date gestionate de către MAI, ANAF și ANCPI. Totodată, verificarea informațiilor privind persoanele fizice/juridice înmatriculate în registrul comerțului se realizează de către agenția de plăți direct în ONRC, verificarea încadrării corecte în categoria de IMM în baza de date gestionată de Consiliul Concurenței, iar verificarea în baza de date a Inspecției Municipii a informațiilor din Registrul general de evidență a salariaților.

3.10 Conditionality

3.10.1 Main issue: Climate change (mitigation of and adaptation to)

3.10.1.1 GAEC 1: Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area

3.10.1.1.1 Summary of the farm obligation (e.g. prior authorisation system and reconversion obligation)

Se menține suprafața pajiștilor permanente pe baza raportului proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă declarate de către fermieri, la nivel național, comparativ cu proporția de referință stabilită în anul 2018. Dacă se constată că raportul proporțional a scăzut cu peste 5%, se impun obligații la nivel de exploatare pentru a reconverti terenuri în pajiști permanente sau pentru a crea o suprafață cu pajiști permanente pentru fermierii care au la dispoziție terenuri ce au fost transformate din pajiști permanente în terenuri pentru alte utilizări.

Îndeplinirea obligației privind menținerea pajiștilor permanente pe baza raportului proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă la nivel național în comparație cu anul de referință 2018 se realizează conform prevederilor art. 48 din Regulamentul delegat (UE) 2022/126 al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului cu cerințe suplimentare [...], precum și cu norme privind raportul pentru standardul GAEC 1 (bune condiții agricole și de mediu).

3.10.1.1.2 Territorial scope (national, regional, farm-level, group-of-holdings)

national

3.10.1.1.3 Value of the reference ratio (including calculation method)

Ratio **23.43**

Explanation

$$\text{Proporția anuală} = \frac{\text{PG declarate în anul } n - \text{PG declarate în cadrul SFS în anul } n - \text{PG declarate la nivelul exploatațiilor organice în anul } n}{\text{Suprafața agricolă totală declarată în anul } n - \text{Suprafețe agricole declarate în cadrul SFS în anul } n - \text{Suprafețe agricole declarate la nivelul exploatațiilor organice în anul } n}$$

Valoarea raportului de referință: raportul calculat de APIA în anul 2018 = 23.43%

3.10.1.1.4.Type of farmers concerned (all farmers that have permanent grasslands)

Fermieri care au solicitat sprijin pentru plățile directe în campania 2018 și care au declarat pășuni permanente (fermierii care dețin sau administrează pajiști permanente, atunci când autoritatea competentă instituie astfel de obligații, conform legislației în vigoare).

3.10.1.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Menținerea pajiștilor permanente pe baza raportului proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă declarate de fermieri, la nivel național, în comparație cu anul de referință 2018, cu instituirea unor obligații la nivel de exploatație pentru a reconverti terenuri în pajiști permanente sau pentru a crea o suprafață cu pajiști permanente, în cazul diminuării raportului proporțional cu peste 5%, conduce în mod direct la îndeplinirea obiectivului principal al standardului GAEC 1 „Clauză generală de salvagardare împotriva conversiei către alte utilizări agricole, pentru păstrarea stocurilor de carbon”.

Însuși obiectul acestei cerințe are la bază rolul pajiștilor permanente (teren agricol acoperit cu vegetație pe tot parcursul anului) în stocarea carbonului la nivelul solului, reducând astfel volumul emisiilor de gaze cu efect de seră (GES).

3.10.1.2 GAEC 2: Protection of wetland and peatland

3.10.1.2.1 Summary of the on-farm practice

1. Fermierii care dețin/administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul zonelor umede și a turbăriiilor declarate arii naturale protejate, au următoarele obligații:

a) să respecte planul de management și regulamentul ariei naturale protejate în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole;

b) să urmeze procedura evaluării impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru proiecte sau planuri, precum și procedura de autorizare pentru activități care pot afecta aria naturală protejată, cu precădere a celor care vizează:

- controlul captărilor de apă dulce de suprafață și subteran,

- măsuri de prevenire și control ale introducerii de poluanți, incendierii intenționate, defrișărilor ilegale, pășunatului, exploatării turbei și introducerii deliberate de specii alohtone.

c) să nu desfășoare activități ce contravin scopului de protecție și conservare a habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, inclusiv a solurilor bogate în carbon, cum ar fi: drenarea, incendierea și defrișarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă, evacuarea de poluanți, depozitarea deșeurilor,

exploatarea turbei, introducerea deliberată de specii alohtone, schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor.

2. În cazul terenurilor cu destinație agricolă din perimetrul zonelor umede și a turbăriilor pe care nu pot fi desfășurate activități în scopul producției agricole, se efectuează o activitate minimă (cosit/tocat/încorporat vegetație invazivă) pentru menținerea acestora în bune condiții agricole.

3.10.1.2.2 Year of application of the GAEC

Please select year: **2023**

Justification

Se aplică începând cu anul 2023.

3.10.1.2.3 Territorial scope and area designated

Zonele/suprafețele cu destinație agricolă din perimetrul zonelor umede și a turbăriilor, declarate conform legislației în vigoare.

Zone umede - întinderi de bălți, mlaștini, turbării, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată, inclusiv întinderile de apă marină a căror adâncime la reflux nu depășește 6 m (art. 1 din Legea nr. 5/1991 pentru aderarea României la Convenția Ramsar din 1971)^(*).

Turbăria (mlaștina, smârcul sau tinovul) - biotop caracterizat printr-un teren umed mlăștinos, un loc mocirlos (acoperit cu vegetație), un ochi de apă pe un teren mlăștinos. Din punct de vedere al reliefului, turbăria (mlaștina) se formează într-o depresiune de teren, fără scurgere, pe care se adună și stagnează apa într-un strat subțire, permanent sau temporar.

Zone umede de importanță internațională - arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitatea biologică specifică zonelor umede (comunități biocenotice floristice și faunistice unice). Managementul acestor zone se realizează în scopul conservării și utilizării durabile a resurselor biologice pe care le generează, în conformitate cu prevederile Convenției Ramsar din 1971.

În România există un număr de 20 situri Ramsar desemnate de către Secretariatul Convenției Ramsar (1991-2020), cu o suprafață totală de 1.175.880 ha, reprezentând cca 5% din suprafața țării. Referințe: http://www.anpm.ro/ro/arii-naturale-protejate-de-interes-international/-/asset_publisher/Xs9Icqftrlyy/content/situri_ramsar?_101_INSTANCE_Xs9Icqftrlyy_redirect=http%3A%2F%2Fwww.anpm.ro%2Fro%2Farii-naturale-

Zone umede comune de-a lungul Dunării, declarate prin acord de colaborare transfrontalieră între România și Bulgaria (2013): Iezerul Calarași – Srebarna, Suhaia - Insula Belene și Bistreț – Insula Ibisha.

^(*) *Convenția Ramsar* - Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională este un tratat internațional aflat sub egida UNESCO, semnată de România pe 2 februarie 1971 la Ramsar, în Iran.

Legea nr. 5/1991 pentru aderarea României la Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 26.01.1991).

3.10.1.2.4 Type of farmers concerned

Fermierii care dețin/administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul zonelor umede și a turbăriilor declarate arii naturale protejate.

3.10.1.2.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Obligațiile fermierilor care dețin/administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul zonelor umede și a turbăriilor declarate arii naturale protejate, în ceea ce privește respectarea planului de management și regulamentul ariei, evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică/evaluarea adecvată de mediu, precum și autorizarea activităților care pot afecta aria naturală asigură un nivel suficient de protecție a solurilor bogate în carbon – obiectivul principal al standardului GAEC 2.

De asemenea, regimul activităților agricole, cu interdicțiile privind drenarea zonelor umede, incendierea și defrișarea suprafețelor de teren cu destinația agricolă, evacuarea de poluanți, depozitarea deșeurilor, exploatarea turbei etc. contribuie în mod semnificativ la atingerea scopului de protecție și conservare a habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, inclusiv protecția solurilor bogate în carbon.

3.10.1.3 GAEC 3: Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons

3.10.1.3.1 Summary of the on-farm practice

Este interzisă arderea miriștilor, a vegetației uscate și a resturilor vegetale existente pe terenurile agricole, inclusiv a vegetației pajiștilor permanente.

3.10.1.3.2 Territorial scope

Se aplică pe toate terenurile agricole, inclusiv pajiștile permanente de pe teritoriul național.

3.10.1.3.3 Type of farmers concerned

Fermierii care dețin/administrează suprafețe de teren agricol, inclusiv pajiști permanente.

3.10.1.3.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Interdicția privind arderea miriștilor, a vegetației uscate și a resturilor vegetale pe terenul agricol, inclusiv a vegetației pajiștilor permanente este o cerință specifică care vizează în principal menținerea nivelului de materie organică din sol - obiectivul standardului GAEC 3, dar și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) provenite din agricultură.

În agricultură, arderea miriștilor pe terenurile arabile și a vegetației pajiștilor permanente nu constituie o măsură de combatere/eradicare a organismelor dăunătoare la culturile agricole (normă fitosanitară), ci o practică la scară mică numai în activități de cercetare-inovare (loturi experimentale).

3.10.2 Main issue: Water

3.10.2.1 GAEC 4: Establishment of buffer strips along water courses

3.10.2.1.1 Summary of the on-farm practice

1. Se instituie benzi tampon (fâșii de protecție) pe terenurile agricole adiacente zonelor de protecție a cursurilor de apă stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, în care este interzisă aplicarea fertilizanților și a produselor de protecție a plantelor*. Lățimea minimă a benzilor tampon variază în funcție de panta terenului, astfel: 3 m pentru terenurile cu panta până la 12% și 5 m pentru terenurile cu panta peste 12%. Lățimea benzilor tampon se consideră de la limita parcelei agricole adiacentă zonei de protecție stabilită prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare. Panta terenului înseamnă panta medie a parcelei agricole utilizată de fermier adiacentă cursului de apă.

2. Se mențin benzile tampon (fâșii de protecție) existente pe terenurile agricole adiacente zonelor de protecție a cursurilor de apă stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, în care este interzisă aplicarea fertilizanților și a produselor de protecție a plantelor.

„Benzi tampon” (fâșii de protecție) – suprafețe de teren înierbate, împădurite sau cultivate cu plante graminee sau leguminoase perene, situate în vecinătatea zonelor de protecție a apelor de suprafață stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, pe care este interzisă aplicarea fertilizanților (art. 14 din Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, prevăzut în anexa nr. 2 la Ordinul MMAP/MADR nr. 333/165/2021).

„Zone de protecție”- suprafețe de teren adiacente cursurilor de apă, lucrărilor de gospodărire a apelor, construcțiilor și instalațiilor aferente în care se introduc, după caz, interdicții sau restricții privind regimul construcțiilor sau exploatarea fondului funciar, pentru a asigura stabilitatea malurilor/construcțiilor și pentru prevenirea poluării resurselor de apă (art. 40 și anexa 2 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare).

(*) Benzile tampon de-a lungul cursurilor de apă în temeiul prezentului standard GAEC respectă, ca regulă generală și în conformitate cu dreptul Uniunii Europene, o lățime minimă de 3 m fără utilizarea fertilizanților și a produselor de protecție a plantelor [conform notei de subsol la GAEC 4 din Anexa III la Regulamentul (UE) 2021/2115 privind PS PAC].

3.10.2.1.2 Minimal width of buffer strips (in m)

3

3.10.2.1.3 Territorial scope, including water courses definition

Aplicarea standardului GAEC 4 se face la nivelul întregului teritoriu national.

Se utilizează datele existente în „cadastrul apelor”: delimitarea zonelor de protecție stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, pentru a identifica parcelele agricole adiacente zonelor de protecție, precum și fermierii care au obligații în privința înființării și meninerii benzilor tampon. (fășii de protecție).

3.10.2.1.4 Type of farmers concerned

Toți fermierii care dețin/administrează terenuri agricole situate în vecinătatea cursurilor de apă (adiacente zonelor de protecție a cursurilor de apă stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare).

3.10.2.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Înființarea și menținerea benzilor tampon (fășii de protecție) pe terenurile agricole adiacente zonelor de protecție a cursurilor de apă și interzicerea aplicării fertilizanților de orice fel și a produselor de protecție a plantelor, contribuie în mod direct la protecția cursurilor de apă împotriva poluării și a formării de șiroaie - obiectivul principal al standardului GAEC 4.

Obligația menținerii benzilor tampon (lățime minimă 3 m pentru terenurile cu panta până la 12% și 5 m pentru terenurile cu panta peste 12%) în continuarea zonelor de protecție stabilite prin Legea apelor nr. 107/1995, constituie o măsură suplimentară de protecție a apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole (Directiva 91/676 CEE) și a formării de șiroaie (torenți de apă care se formează și curg cu repeziciune și din abundență pe terenurile înclinate, în urma ploilor sau a topirii zăpezilor).

3.10.3 Main issue: soil(protection and quality)

3.10.3.1 GAEC 5: Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient

3.10.3.1.1 Summary of the on-farm practice

Lucrările solului, inclusiv semănatul, pe terenul arabil cu panta mai mare de 12% cultivat cu plante prășitoare se efectuează de-a lungul curbilor de nivel.

Zone cu risc ridicat de eroziune: terenuri arabile cu panta mai mare de 12%. Panta terenului înseamnă panta medie a parcelei agricole utilizată de fermier.

3.10.3.1.2 Territorial scope (including erosion risks areas and the slope gradient)

Terenuri agricole situate în zone cu risc ridicat de eroziune, cum ar fi: terenuri arabile cu panta mai mare de 12%.

3.10.3.1.3 Type of farmers concerned

Fermierii care dețin sau administrează terenuri agricole cu risc ridicat de eroziune (terenuri arabile cu panta mai mare de 12%).

3.10.3.1.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Lucrările solului, inclusiv semănatul pe terenul arabil cu panta mai mare de 12% cultivat cu plante prășitoare de-a lungul curbelor de nivel, constituie practici agricole durabile ce contribuie la reducerea riscului de degradare și eroziune a solului (calitatea solului) - obiectivul principal al standardului GAEC 5.

Contribuția acestei măsuri la atingerea obiectivului GAEC 5 este importantă în cazul solurilor degradate și a celor expuse eroziunii (cu panta mai mare de 12%), pentru care tehnologia recomandă ca toate lucrările agricole (arat, scarificat, pregătire pat germinativ, semănat, întreținere culturi și chiar recoltatul unor culturi) să fie efectuate de-a lungul curbelor de nivel.

3.10.3.2 GAEC 6: Minimum soil cover to avoid bare soils in period(s) that are most sensitive

3.10.3.2.1 Summary of the on-farm practice (including the period concerned)

Pe timpul iernii, terenul arabil trebuie să fie acoperit cu culturi de toamnă și/sau să rămână nelucrat după recoltare pe cel puțin 20% din suprafața arabilă a exploatației agricole.

3.10.3.2.2 Territorial scope

Exploatațiile agricole cu teren arabil.

3.10.3.2.3 Type of farmers concerned

Toți fermierii care înființează culturi în teren arabil.

3.10.3.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Acoperirea terenului arabil cu culturi înființate toamna sau menținerea acestuia nelucrat după recoltare pe cel puțin 20% din suprafața arabilă a exploatației agricole este o practică agricolă ce contribuie în mod direct la atingerea obiectivului GAEC 6 - protejarea solurilor în perioada cea mai sensibilă din timpul anului (perioada de iarnă). Astfel, măsura contribuie la gestionarea eficientă a resurselor naturale (sol), având ca rezultat protecția solurilor agricole și creșterea calității acestora.

3.10.3.3 GAEC 7: Crop rotation in arable land except for crops grown under water

3.10.3.3.1 Summary of the on-farm practice for crop rotation

Se aplică o rotație a culturilor pe terenul arabil, cu excepția culturilor care cresc sub apă. Rotația constă în alternarea culturilor cel puțin o dată pe an la nivel de parcelă agricolă, inclusiv a culturilor secundare, cu excepția culturilor multianuale, a ierburilor și a altor plante furajere erbacee, a terenurilor lăsate în pârloagă și a culturilor din spații protejate.

Rotația culturilor la nivelul exploatației agricole include culturile înființate în toamna anului precedent și culturile înființate în primăvara anului curent depunerii cererii de plată.

3.10.3.3.2 Summary of the farm practice for crop diversification

N/A

3.10.3.3.3 Territorial scope

Exploatațiile agricole cu teren arabil.

3.10.3.3.4 Type of farmers concerned

All farmers who have at their disposal arable land (no exemption)

Exemptions that apply

With a size of arable land up to 10 hectares (footnote 5 of annex III, point (1)(c))

Where more than 75% of the eligible agricultural area is permanent grassland (footnote of Annex III, point(1)(b))

Where more than 75% of arable land is used for the production of grasses or other herbaceous forage, is used for land laying fallow, cultivation of leguminous crops, or is subject to a combination of those uses (footnote of Annex III, point(1)(a))

3.10.3.3.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard (notably if MS has chosen crop diversification)

Aplicarea unei rotații a culturilor pe terenul arabil, respectiv schimbarea culturii cel puțin o dată pe an la nivelul parcelei agricole, asigură utilizarea eficientă a materiei organice și a rezervei de nutrienți din sol și contribuie la atingerea obiectivului GAEC 7 - menținerea potențialului de producție al solurilor.

Opțional, pentru menținerea calității și fertilității solului, fermierii pot aplica și alte norme agrotehnice, precum: una și aceeași specie sau specii înrudite să nu fie cultivate pe același amplasament la mai puțin de 3-4 ani, introducerea în planul de rotație a plantei premergătoare, limitarea suprafeței aferente în zonele de favorabilitate a unor culturi agricole la cel mult 25% din terenul introdus în asolament etc.

3.10.4 Main issue: Biodiversity and landscape (protection and quality)

3.10.4.1 GAEC 8: Minimum share of arable land devoted to non-productive areas and features, and on all agricultural area, retention of landscape features and ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season

3.10.4.1.1 Summary of the in-farm practice

Standard of minimum share:

At least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow.

Share (%) of arable land devoted to non-productive areas and features : **4.0%**

At least 3% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow when the farmer commits to at least 7% of arable land devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 31(5a).

At least 7% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow, and catch crops and nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be non-productive areas and features, including land lying fallow. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.

List of features (Indicative list of features and non-productive areas eligible for calculating the minimum share)

Cairns

cultural features

Ditches

Fiel margins, patches or parcelsbuffer strips

Hedgerows individual or group of treestrees rows

[object Object]

Land Lying fallow

[object Object]

Others

Pâlcuri arbustive din zona de câmpie;
Iazuri;
Rigole;
Specii forestiere cu ciclu scurt de producție;
Zone împădurite prin măsuri de dezvoltare rurală;
Zone cu Miscanthus.

Small ponds

Small wetlands

Stonewalls

Streams

Terraces

[object Object]

List of features (for retention)

- Terraces
- Hedgerows individual or group of treestrees rows

Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season (mandatory)

Este interzisă tăierea gardurilor vii și a arborilor în perioada de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice.

Tăierea gardurilor vii și a arborilor înseamnă orice tip de tăiere sau intervenție asupra gardurilor vii și a arborilor, care ar duce la deteriorarea sau distrugerea locurilor de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice, precum și la perturbarea intenționată a acestora.

Perioada de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice - perioada în care o specie de păsări depune ouă, le clocește și își crește puii până când aceștia sunt capabili să zboare. Fără a aduce atingere restricțiilor din planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate, perioada de reproducere și creștere pentru speciile de păsări este 15 martie-30 iunie, atât în perimetrul ariilor naturale protejate (SCI, SPA), cât și în afara acestora.

Measures for avoiding invasive plant species

Se iau măsuri pentru evitarea instalării și extinderii speciilor de plante invazive pe terenul agricol.

Plante invazive pe terenul agricol - plante cu capacitate mare de extindere, având efect dăunător asupra culturilor agricole:

-specii de plante invazive străine de interes ale Uniunii Europene, existente în România, precum: *Asclepias syriaca* „Lapte roșu”, *Elodea nuttallii* „Usturoi nuttall”, *Heracleum mantegazzianum* „Uriaș”, *Heracleum sosnowskyi* „Mucog”, *Impatiens glandulifera* „Balsam himalaian”, *Myriophyllum aquaticum* „Clei papagal”;

-specii de plante invazive dăunătoare covorului ierbos pe pajiștile permanente (prag maxim admis până la 20%), precum: *Alnus glutinosa* (arin negru) puieti, *Amorpha fruticosa* (salcâm pitic), *Asperula cynanchica* (buruiana epilepsiei), *Betula pendula* (mesteacăn) puieti, *Botriochloa ischaemum* (bărboasă), *Calamagrostis epigeios* (trestioară).

Plante toxice/otrăvitoare, cum ar fi: *Ambrosia artemisifolia* (ambrozie), *Aconitum tauricum* (omag), *Adonis vernalis* (rușcuță), *Caltha laeta* (calcea calului), *Conium maculatum* (cucută), *Chelidonium majus* (rostopască), *Equisetum palustre* (coada calului), *Euphorbia cyparissias* (laptele câinelui), *Galega officinalis* (ciumărea), *Gratiola officinalis* (vaninarița).

Fermierii au obligația identificării și combaterii plantelor invazive și a plantelor toxice/otrăvitoare existente pe terenul agricol pe care îl administrează.

Referințe: *Ghidul fermierului privind condiționalitatea* (ediția valabilă), sursa: <https://apia.org.ro/materiale-de-informare/>.

3.10.4.1.2 Territorial scope (applicable for the “minimum share” standard)

Toate exploatațile agricole

3.10.4.1.3 Type of farmers concerned (applicable for the “minimum share” standard)

All farmers who have at their disposal arable land (no exemption)

Exemptions that apply

With a size of arable land up to 10 hectares (footnote 5 of annex III, point (1)(c))

Where more than 75% of the eligible agricultural area is permanent grassland (footnote 5 of annex III, point (1)(b))

Where more than 75% of arable land is used for the production of grasses or other herbaceous forage, is used for land laying fallow, cultivation of leguminous crops, or is subject to a combination of those uses (footnote of Annex III, point(1)(a))

3.10.4.1.4 Explanation of the contribution to the main objective of the practice/standard

Asigurarea ponderii minime de 4% din terenul arabil la nivelul exploatației alocat zonelor sau elementelor neproductive, menținerea elementelor de peisaj (arborii în aliniament, în grup sau izolați și terasele existente pe terenul agricol), cu interdicția tăierii gardurilor vii și a arborilor în perioada de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice și luarea de măsuri pentru evitarea instalării și extinderii speciilor de plante invazive pe terenul agricol, contribuie la atingerea obiectivului GAEC 8 - menținerea elementelor și zonelor neproductive în scopul îmbunătățirii biodiversității agricole.

De asemenea, pentru îmbunătățirea biodiversității agricole, lista zonelor/elementelor neproductive pe terenul agricol (standardul „cota minimă”) include și alte zone de interes ecologic care au făcut obiectul plăților pentru înverzire în perioada 2015-2022, precum: pâlcuri arbustive din zona de câmpie, iazuri, rigole, zone cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție, zonele împădurite prin măsuri de dezvoltare rurală, zone cu strat vegetal, culturi fixatoare de azot, zone cu *Miscanthus*.

3.10.4.2 GAEC 9: Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites

3.10.4.2.1 Summary of the on-farm practice

1. Se interzice schimbarea destinației sau aratul pajiștilor permanente desemnate ca pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic din perimetrul siturilor Natura 2000.

2. Lucrările de întreținere a pajiștilor permanente din perimetrul siturilor Natura 2000 se efectuează cu respectarea măsurilor de conservare prevăzute în planurile de management ale siturilor.

3.10.4.2.2 Territorial scope

Total indicative area of environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites covered by the GAEC in ha: **764393.0**

3.10.4.2.3 Type of farmers concerned

Fermierii care dețin sau administrează pajiști permanente desemnate ca pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic din siturile Natura 2000.

3.10.4.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Interdicția privind schimbarea destinației sau aratul pajiștilor permanente desemnate ca pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic din perimetrul siturilor Natura 2000 și efectuarea lucrărilor de întreținere a pajiștilor permanente din perimetrul siturilor, cu respectarea măsurilor de conservare prevăzute în planurile de management ale acestora, contribuie la atingerea obiectivului GAEC 9 - protejarea habitatelor și a speciilor.

3.10.5 Additional GAEC (if applicable)

N/A

4 Elemente comune mai multor intervenții

4.1 Definiție și cerințe minime

4.1.1 Activitate agricolă

4.1.1.1 Definiția producției

"Activitatea agricolă" este prevăzută astfel încât să permită contribuția la furnizarea de bunuri private și publice prin intermediul unuia dintre următoarele procese sau al ambelor:

a) producția de produse agricole, care include acțiuni precum creșterea animalelor sau cultivarea, inclusiv prin paludicultură, unde produse agricole înseamnă produsele enumerate în anexa I la TFUE, cu excepția produselor pescărești, precum și producția de bumbac și de specii forestiere cu ciclul de producție scurt;

4.1.1.2 Definiția întreținerii suprafeței agricole

4.1.1.2.1 Arable Land

a) Terenuri cultivate în scopul producției agricole sau suprafețe disponibile pentru producția agricolă, dar lăsate pârloagă, inclusiv zone neproductive, angajamente de dezvoltare rurală, zone împădurite, zone care respectă cerințele GAEC 8, indiferent dacă terenul respectiv este sau nu ocupat cu sere, solarii sau alte mijloace de protecție fixe sau mobile.

b) „menținerea unei suprafețe agricole într-o stare care o face adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, fără acțiuni pregătitoare care să depășească folosirea metodelor și utilajelor agricole obișnuite”, se face prin efectuarea a cel puțin unei activități agricole anuale, respectiv:

(i) întreținerea terenurilor arabile prin cultivare și/sau prin îndepărtarea vegetației cel puțin o dată pe an pe terenul arabil, cu excepția suprafețelor împădurite prin măsurile finanțate prin PNDR 2007-2013 sau 2014-2020 sau PNS;

(ii) realizarea a cel puțin o tăiere anuală de întreținere și, respectiv, cel puțin o cosire anuală a ierburilor dintre rânduri sau o lucrare anuală de întreținere a solului, în cazul viilor și livezilor.

4.1.1.2.2 Permanent crops

Culturile care nu intră într-un sistem de rotație, altele decât pajiștile permanente, care ocupă terenurile pentru o perioadă de cinci ani sau mai mare și care produc recolte repetate, inclusiv pepinierele și speciile forestiere cu ciclul scurt de producție.

4.1.1.2.3 Permanent grassland

a) Pajiști permanente (pășuni permanente și fânețe permanente) sunt terenuri consacrate producției de iarbă și de alte plante furajere erbacee cultivate sau spontane care nu au făcut parte din sistemul de rotație a culturilor din exploatare, timp de cel puțin cinci ani; această noțiune poate include și alte specii, precum arbuștii și/sau arborii, bune pentru pășunat, cu condiția ca iarba și alte plante furajere să rămână predominante.

b) „menținerea unei suprafețe agricole într-o stare care o face adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, fără acțiuni pregătitoare care să depășească folosirea metodelor și utilajelor agricole obișnuite”, se face prin efectuarea a cel puțin unei activități agricole anuale, respectiv:

(i) întreținerea pajiștilor prin pășunat, recoltarea vegetației prin cel puțin un cosit anual și/sau îndepărtarea vegetației invazive sau cu condiția asigurării de către beneficiar a unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha în perioada de pasunat, cuprinsă între 01 mai și 30 septembrie a anului de cerere, cu animalele înregistrate în BDE (baza de date electronică ANSVSA) pe care fermierul le deține sau ale membrilor asociațiilor;

(ii) în cazul pajiștilor permanente, utilizate pe parcelele agricole situate la altitudini medii ale acestora de peste 1600 metri, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat, activitatea minimă constă în pășunat, cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha, în perioada de pășunat, cuprinsă între

01 mai și 30 septembrie a anului de cerere, cu animalele înregistrate în BDE pe care fermierul le deține sau ale membrilor asociațiilor;

(iii) în cazul suprafețelor ocupate cu pajiști permanente aflate în proprietatea publică și/sau privată a statului, sunt eligibile la plată dacă sunt arendate sau concesionate/închiriate exclusiv crescătorilor de animale, înregistrați în R.N.E., cu condiția ca aceștia să asigure încărcătura minimă de animale de 0,3 UVM/ha, în perioada de pășunat, cuprinsă între 01 mai și 30 septembrie a anului de cerere.

(iv) crescătorii de animale pot solicita sprijinul direct fie individual fie prin asociațiile de crescători de animale din care fac parte, asociații care detin exploatații înscrise în BDE și animalele în SNIIA;

4.1.2 Suprafață agricolă

4.1.2.1 Elements of agroforestry systems when it is established and/or maintained on the agricultural area

4.1.2.1.1 Arable Land

N/A

4.1.2.1.2 Permanent crops

N/A

4.1.2.1.3 Permanent grassland

N/A

4.1.2.2 Arable land

4.1.2.2.1 Other comments relating to the definition of arable land

Suprafețe agricole pot fi considerate și:

- suprafețele acoperite cu perdele forestiere cu rol de protecție a culturilor agricole cu lățime de maxim 30 metri.

- suprafețele cu zone sau elemente neproductive pe terenul arabil, precum: zone tampon de-a lungul râurilor, margini de câmp, teren necultivat dar întreținut (pârloagă), garduri vii, elemente de peisaj (arbori în aliniament, în grup sau izolați și terase existente pe terenul agricol), pâlcuri arbustive din zona de câmpie, iazuri, rigole, zone cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție, zone împădurite, zone cu *Mischanthus*. Detaliile, factorii de conversie, de ponderare vor fi prevăzute în legislația națională;

4.1.2.3 Permanent crops

4.1.2.3.1 Definition of nurseries

Pepinierele reprezintă suprafețe cu plante tinere lemnoase cultivate în aer liber, destinate plantării ulterioare: pepiniere viticole și vii-mamă pentru portaltoi, pepiniere de pomi fructiferi și de fructe de pădure, pepiniere de plante ornamentale, pepiniere comerciale de arbori de pădure, cu excepția arborilor pentru nevoile proprii ale exploatației, crescuți în zona împădurită, pepiniere de arbori și arbuști pentru plantarea în grădini, parcuri, pe marginea drumurilor, pe rambleuri cum ar fi, dar fără a se limita la: plante pentru garduri vii, trandafiri și alți arbuști ornamentali, conifere ornamentale, precum și portaltoii acestora și materialul săditor.

4.1.2.3.2 Definition of Short Rotation Coppice

“Specii forestiere cu ciclu scurt de producție” constau în culturi de plante perene, lemnoase, ale căror rizomi sau tulpini rămân în pământ după recoltare, iar în următorul sezon răsar mlădițe noi. Se stabilesc ca fiind specii forestiere cu ciclu scurt de producție salcia (*Salix* spp.), plopul (*Populus* spp.) cu subspeciile plopul alb (*Populus alba*) și plopul negru (*Populus nigra*), arborele-prințesei (*Paulownia*), arbustul de petrol (*Jatropha*). Suprafețele cultivate cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție se recoltează integral cel puțin o dată la 6 ani.

Densitatea de plantare va fi stabilită prin actele interne de implementare.

4.1.2.3.3 Other comments relating to the definition of permanent crops

Specii forestiere cu ciclu scurt de producție — suprafețe plantate cu specii de arbori încadrate la codul NC 06 02 9041.

4.1.2.4 Permanent grassland

4.1.2.4.1 Definition of grasses and other herbaceous forage

Iarbă sau alte plante furajere erbacee — toate plantele erbacee care se găsesc în mod obișnuit pe pajiști permanente naturale sau care sunt incluse în mod normal în amestecurile de semințe pentru pajiști și pot fi utilizate în hrana animalelor.

În cadrul pajiștilor este inclusă și Livada tradițională utilizată extensiv - suprafețele de livezi tradiționale care sunt utilizate în principal ca pajiști permanente prin cosit și/sau pășunat, având dimensiunea minimă a parcelei eligibile de 0,3 ha. Densitatea pomilor este de maximum 240 pomi/ha, indiferent de specia cultivată, iar intervalele dintre pomi sunt acoperite cu specii furajere erbacee sau din flora spontană.

4.1.2.4.2 Decision to use 'ploughing' criterion in relation to permanent grassland classification

: **Da**

4.1.2.4.3 Decision to use 'tilling' criterion in relation to permanent grassland classification

: **Nr.**

4.1.2.4.4 Decision to use 'reseeding with different types of grasses' criterion in relation to permanent grassland classification and its description in case of affirmative reply

: **Da**

Reînsămânțarea cu diferite tipuri de ierburi, în vederea refacerii covorului erbaceu.

4.1.2.4.5 Decision regarding the inclusion of other species such as trees and/or shrubs which produce animal feed, provided that grasses and other herbaceous forage remain predominant

: **Da**

4.1.2.4.6 Decision regarding the inclusion of other species, such as shrubs and/or trees, which could be grazed and/or which produce animal feed, where grasses and other herbaceous forage are traditionally not predominant or are absent in grazing areas

Decizie (decizii) privind includerea arborilor și/sau a arbuștilor degradabili : **Nr.**

a) In case of affirmative, applicable to all MS/region? : **Nr.**

b) in case of negative reply to question a), applicable only to land which forms part of established local practices? : **Nr.**

4.1.2.4.7 Other comments relating to the definition of permanent grassland

N/A

4.1.2.5 Other comments relating to the definition of agricultural area in general

Suprafață agricolă — orice suprafață utilizată ca teren arabil, pajiști permanente (pășune permanentă sau fâneață permanentă) sau cultivată cu culturi permanente.

Suprafață agricolă – suprafețele utilizate pentru producția de cânepă cu conținut de tetrahidrocanabinol din soiurile utilizate nu depășește 0,3%.

4.1.3.1 Criteria how to establish the predominance of agricultural activity in case the land is also used for non-agricultural activities

Hectarele eligibile pot fi utilizate pentru activități neagricole cu condiția ca acestea să nu pună în discuție utilizarea agricolă a parcelei, iar activitățile agricole să poată fi exercitate fără a fi îngreunate semnificativ de activitățile neagricole. Această utilizare neagricolă ocazională trebuie limitată în timp, nu trebuie să degradeze structura solului, nici să conducă la distrugerea acoperirii vegetale, și nici să pună sub semnul întrebării respectarea bunelor condiții agricole și de mediu pe parcelă.

Aceste condiții vor fi precizate și detaliate în reglementările naționale.

Zonele care nu sunt utilizate în principal în scopuri agricole, cum ar fi sensurile giratorii, împrejurimile depozitelor sau fabricilor, împrejurimile imediate ale pistelor aeroportului, ale poligoanelor militare, ale terenurilor de golf sau ale suprafețelor acoperite cu panouri fotovoltaice nu sunt admisibile.

Terenul folosit pentru activități neagricole eligibile la plată:

- în condițiile în care terenul este situat în zonele-tampon din parcurile naționale și naturale pe care se pot desfășura activități agricole, se respectă măsurile impuse în planul de management al ariei protejate, compatibile cu măsurile de sprijin direct;

- suprafețele neproductive din orice categorie de teren arabil, pot fi și suprafețele care sunt întreținute sau lăsate în pârloagă pe tot parcursul anului dacă se realizează cel puțin una din lucrările minime obligatorii.

4.1.3.2 Criteria to ensure that the land is at the disposal of the farmer

Documentele care fac dovada că terenul eligibil declarat este la dispoziția fermierului sunt:

a) adeverință conform înscrisurilor din Registrul Agricol, aferente anului curent de cerere, care se completează conform modelului-cadru prevăzut în legislația națională și

b) copie conform cu originalul a contractului de închiriere/concesiune/comodat a suprafeței agricole, încheiat între fermier și unitățile administrativ-teritoriale, după caz

c) copie conform cu originalul a contractului de concesiune/arendă a suprafeței agricole, încheiat între fermier și Agenția Domeniilor Statului

d) copie conform cu originalul a contractului de concesiune/arendă a suprafeței agricole, încheiat între fermier și unitatea militară, cu mențiunea că terenul trebuie să fie la dispoziția fermierului pe toată perioada anului.

Suprafețele declarate în cererile unice de plată pentru care nu se depun documentele prevăzute anterior până la data-limită de depunere a cererilor unice de plată cu penalități de întârziere sunt neeligibile.

4.1.3.3 Period during which an area has to comply with the definition of ‘eligible hectare’

Anul de cerere în care fermierii depun cererea unică de plată.

4.1.3.4 Decision to include areas used for agricultural activity only every second year

: **Nr.**

4.1.3.5 Decision regarding the inclusion of other landscape features (those not protected under GAEC), provided that they are not predominant and do not significantly hamper the performance of an agricultural activity due to the area they occupy

: **Nr.**

4.1.3.6 Decision as regards permanent grassland with scattered ineligible features, to apply fixed reduction coefficients to determine the area considered eligible

: **Nr.**

4.1.3.7 Decision to maintain the eligibility of previously eligible areas when they no longer meet the definition of ‘eligible hectare’ pursuant to paragraphs a) and b) of Article 4(4) of the SPR regulation as a result of using national schemes the conditions of which comply with the interventions covered by integrated system referred to in Art 63(2) of Regulation (EU) HzR allowing for the production of non-annex 1 products by way of paludiculture and which contribute to envi-clima related objectives of the SPR regulation

: **Nr.**

4.1.4 Active farmer

4.1.4.1 Criteria to identify those who have minimum level of agricultural activity

Este fermier activ:

a) Fermierul care în anul anterior de plată ar fi avut dreptul la plăți directe care nu ar fi depășit cuantumul de 5.000 euro, este fermier activ și poate beneficia de plăți directe.

b) Fermierul care în anul anterior de plată ar fi avut dreptul la plăți directe, care ar fi depășit cuantumul de 5.000 euro, este fermier activ, se înregistrează la Oficiul Național al Registrului Comerțului ca persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale sau întreprinderi familiale sau ca persoane juridice care desfășoară o activitate agricolă.

c) Persoane fizice care în anul anterior de plată ar fi avut dreptul la plăți directe calculate care ar fi depășit cuantumul de 5.000 euro, și care nu se înregistrează la ONRC, trebuie să furnizeze documente din care să rezulte îndeplinirea uneia dintre condițiile:

1. cuantumul anual total al plăților directe reprezintă cel puțin 5% din veniturile sale totale obținute din activități neagricole în ultimul an fiscal pentru care sunt disponibile astfel de dovezi verificabile;
2. veniturile totale obținute în cadrul exploatației din activități agricole reprezintă cel puțin o treime din veniturile totale obținute în ultimul an fiscal pentru care sunt disponibile dovezi verificabile;

d) Persoane juridice care în anul anterior de plată ar fi avut dreptul la plăți directe calculate care ar depășit cuantumul de 5.000 euro, au calitatea de fermier activ dacă sunt înregistrați la ONRC cu activitate agricolă. În cazul în care aceștia nu sunt înregistrați cu o activitate agricolă trebuie să furnizeze următoarele documente doveditoare privind:

1. cuantumul anual total al plăților directe reprezintă cel puțin 5% din veniturile sale totale obținute din activități neagricole în ultimul an fiscal pentru care sunt disponibile astfel de dovezi verificabile;
2. veniturile totale obținute în cadrul exploatației din activități agricole reprezintă cel puțin o treime din veniturile totale obținute în ultimul an fiscal pentru care sunt disponibile dovezi verificabile.
3. trebuie să furnizeze actul de înființare din care să reiasă activitatea agricolă.

4.1.4.2 Decision to use a negative list of non-agricultural activities as a complementary tool

: Da

Suprafețe/activități neeligibile la plată:

- a) suprafețele agricole pe care nu se practică activitatea agricolă, cu excepția situațiilor de la pct. 3.1;
- b) suprafețele amenajate ca terenuri permanente pentru activități sportive și de agrement;
- c) suprafețele deținute/utilizate/inchiriate/arendate/concesionate/administrate de aeroporturi, aerodromuri și/sau heliporturi;
- d) suprafețe utilizate pentru activități sportive și de agrement care sunt scoase din circuitul agricol;
- e) suprafețele/terenurile firmelor imobiliare scoase din circuitul agricol;
- f) suprafețele utilizate de unitățile militare;
- g) suprafețele de teren ocupate de parcuri fotovoltaice;
- h) suprafețele scoase din circuitul agricol pentru parcurile eoliene și/sau parcuri fotovoltaice;
- i) suprafețele de teren aferente lucrărilor de consolidare, de protecție și de apărare și terenul aferent elementelor infrastructurii autostrăzilor și drumurilor naționale aparținând domeniului public al statului, în conformitate cu legislația specifică din domeniu;
- j) suprafețele de teren care constituie zone de protecție ale suprafețelor ocupate de lucrări de amenajare sau de consolidare a albiilor minore, de canale și derivații hidrotehnice la capacitatea maximă de transport a acestora, precum și de alte construcții hidrotehnice realizate pe ape, lucrări de apărare împotriva inundațiilor, construcții și instalații hidrometrice, precum și instalații de determinare automată a calității apelor, în conformitate cu legislația specifică din domeniu, sisteme de alimentare cu apă;
- k) suprafețele de teren care constituie zone de protecție adiacente infrastructurii de îmbunătățiri funciare, în conformitate cu legislația specifică din domeniu;
- l) suprafețele declarate/determinate ca teren pârloagă după pajiște temporară;
- m) suprafețele declarate în cererea unică de plată în afara limitelor blocului fizic. Excepție sunt cazurile în care fermierul semnalează, la depunerea cererii, necesitatea actualizării limitelor blocului fizic, iar APIA confirmă observația fermierului pe baza celor mai recente imagini ortofoto sau în urma verificărilor la fața locului pentru acest scop;

n) suprafețele cu amenajări piscicole, așa cum acestea sunt prevăzute în Registrul Agricol.
o) suprafețele ocupate cu pajiști permanente aflate în proprietatea publică privată a statului și neutilizate exclusiv de fermieri crescători de animale
p) suprafețele utilizate de serviciile de transport feroviar, serviciile imobiliare, firme sau companii de construcții, administratori de păduri de stat ori private, penitenciare, unități administrativ-teritoriale - comune, orașe, municipii, județe.

4.1.4.3 Decision to set an amount of direct payments not higher than EUR 5 000 under which farmers shall in any event be considered as ‘active farmers’

: **Da**

Fermierul care, în anul anterior de plată, a beneficiat de plăți directe care nu au depășit cuantumul de 5000 de Euro și care desfășoară cel puțin o activitate agricolă minimă în cadrul exploatației sale poate beneficia de plăți directe și este considerat fermier activ.

4.1.5 Tânăr fermier

4.1.5.1 Maximum age limit

Limita maximă de vârstă: **40**

4.1.5.2 Conditions for being ‘head of the holding’

Exercitarea unui control efectiv în ceea ce privește deciziile referitoare la gestiunea exploatației de către persoanele fizice, iar în cazul persoanelor juridice de către asociatul unic sau asociatul majoritar.

4.1.5.3 Appropriate training and/or skills required

Dovada formării sau a deținerii competențelor adecvate în domeniul agricol (diploma/certificat absolvire).

Dovada finalizării unui program minim de inițiere/ modul/ disciplină sau a deținerii unui certificat de competențe profesionale în domeniul agricol sau dovada experienței în agricultură de cel puțin 12 luni în ultimii trei ani.

4.1.5.4 Other comments relating to Young farmer definition

N/A

4.1.6 New farmer

4.1.6.1 Conditions for being ‘head of the holding’ for the first time

N/A

4.1.6.2 Appropriate training and skills required

N/A

4.1.7 Minimum requirements for receiving direct payments

4.1.7.1 Threshold

Threshold in ha: **0.03**

Threshold in EUR: **150.0**

4.1.7.2 Explanation

1. Exploatație cu suprafață de minim 1 ha, cu parcelă de:
  - minim 0,3 ha pentru culturile în teren arabil sau pajiștile permanente;
  - minim 0,1 ha pentru culturi permanente, hameiști, pepiniere.
2. Exploatație cu suprafață minimă de 0,3 hectare, pentru solicitarea sprijinului cuplat pentru legume în spații protejate compusă din parcele de minim 0,03 ha.
3. Plățile directe nu vor fi acordate fermierilor a căror sumă totală înainte de aplicarea sancțiunilor administrative pentru nerespectarea criteriilor de eligibilitate sau condiționalitate este mai mică decât 150 €.

4.1.8 Other definitions used in the CAP Plan

Titlul	Descriere
Prelucrarea produselor agricole	„Prelucrarea produselor agricole” înseamnă orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațiile agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare.
Comercializarea produselor agricole	„Comercializarea produselor agricole” înseamnă deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei alte forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzători sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de un producător primar către consumatorii finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în localuri distincte, rezervate acestei activități.
Utilizarea terenului	„Utilizarea terenului” înseamnă utilizarea pentru activități agricole a suprafeței de teren agricol din cadrul exploatației aflate la dispoziția fermierului la data depunerii cererii, în anul de cerere.
Menținerea pajiștilor permanente	"Menținerea pajiștilor permanente" pe baza unui raport proporțional între pajiștile permanente și suprafața agricolă la nivel național în comparație cu anul de referință 2018. Reducerea maximă este de 5% în comparație cu anul de referință.
Crescător de animale	"Crescător de animale" – persoană fizică sau juridică care deține exploatație înscrisă în BDE și/sau care are în posesie animale înscrise în SNIIA.
Teren în pregătire pentru culturi permanente	„Teren în pregătire pentru culturi permanente” înseamnă teren pe care urmează să se înființeze culturi permanente și pe care se desfășoară activitate minimă. Regimul de teren în pregătire pentru culturi permanente poate fi menținut pe o perioadă de maximum 3 ani, care începe cu anul primei declarări a acestuia pentru sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității.
Parcelă de referință	„Parcelă de referință” este o suprafață delimitată geografic, având un identificator unic, înregistrată în sistemul de informații geografice (GIS) al sistemului de identificare al parcelelor agricole (LPIS). În România parcela de referință este blocul fizic.

Bloc fizic	„Bloc fizic” este o suprafață de teren utilizată în scopuri agricole de unul sau mai mulți fermieri, delimitată de limite naturale sau artificiale stabile și care poate include una sau mai multe parcele agricole.
Suprafața maximă eligibilă a parcelei de referință	„Suprafața maximă eligibilă a parcelei de referință” este suprafața maximă a blocului fizic pentru care se acordă plăți.
Produse agricole	„Produse agricole” înseamnă produsele enumerate în anexa I la Tratat, cu excepția produselor obținute din pescuit și din acvacultură enumerate în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013.
Parcelă agricolă	„Parcelă agricolă” înseamnă o suprafață continuă de teren, care face obiectul unei declarații din partea unui singur fermier, cu aceeași categorie de folosință, pe care se cultivă o singură grupă de culturi; cu toate acestea, în cazul în care se solicită o declarație separată privind utilizarea unei suprafețe care face parte dintr-o singură grupă de culturi în temeiul Regulamentului 2115/2021, utilizarea respectivă limitează suplimentar, dacă este necesar, suprafața respectivă.
Pârloagă sau teren nelucrat	„Pârloagă sau teren nelucrat” - înseamnă teren arabil necultivat pe durata unui an, întreținut în bune condiții agricole și de mediu, pe care se efectuează activitatea minimă. Perioada în care terenul este lăsat în pârloagă este de minim 6 luni într-un an calendaristic și acoperă lunile aprilie-septembrie.
Pajiștile permanente utilizate în comun de mai mulți fermieri	„Pajiștile permanente utilizate în comun de mai mulți fermieri” sunt suprafețele de pajiști în interiorul cărora nu există nici o delimitare naturală sau artificială, iar animalele pășunează liber sau se cosește pe întreaga suprafață a pajiștii în cauză. Această suprafață poate coincide sau nu cu suprafața blocului fizic.
Cererea unică de plată	„Cererea unică de plată” este cererea de ajutor și/sau de sprijin, după caz, în cadrul oricăreia dintre plățile directe și/sau a ajutoarelor naționale tranzitorii sau oricăreia dintre intervențiile delegate de dezvoltare rurală din Planul Național Strategic, pe care fermierul o depune o singură dată pe an la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.
Marginile de câmp	„Marginile de câmp” înseamnă suprafețe de teren situate la marginea parcelei agricole, cu lățime minimă de 3m, înierbate și pe care se efectuează activitate minimă.

	<p>Cu privire la condiționalitate, lățimea minimă a fâșiilor de protecție de-a lungul cursurilor de apă este de 3m pe terenurile cu panta de până la 12% și de 5m pe terenurile cu panta mai mare de 12%, pe care nu pot fi folosite produse de protecția plantelor și fertilizanți de orice fel.</p>
Neconformitate	<p>„Neconformitate” înseamnă, în cazul criteriilor de eligibilitate, al angajamentelor sau al altor obligații legate de condițiile de acordare a ajutorului sau sprijinului prevăzut în IACS (Sistem Integrat de Administrare și Control), orice nerespectare a acelor criterii de eligibilitate, angajamente sau alte obligații sau, în cazul condiționalității, neconformitatea cu cerințele de reglementare în materie de gestionare în conformitate cu legislația națională și cu normele europene, cu standardele privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor, definite de statele membre în conformitate cu legislația națională și cu normele europene, sau cu cerința privind întreținerea pajiștilor permanente în conformitate cu legislația națională și cu normele europene.</p>
Identificarea parcelei/parcelelor agricole utilizate	<p>"Identificarea parcelei/parcelelor agricole utilizate" înseamnă declararea, localizarea și delimitarea în cadrul blocului fizic a parcelei/parcelelor agricole utilizate, în aplicația electronică GIS, pusă la dispoziția beneficiarilor de către APIA. Pentru identificare se utilizează informațiile cadastrale ca urmare a înregistrării sistematice a imobilelor prin Programul național de cadastru și carte funciară, în situația în care acestea sunt disponibile și relevante. În urma identificării parcelei este necesară evidențierea detaliilor din teren referitoare la cultura/grupul de culturi pe care fermierul le înființează, categoria de folosință, limite vizibile pe ortofotoplanurile puse la dispoziție beneficiarilor de către APIA. Parcelele nu trebuie să se suprapună peste alte parcelele declarate de fermierul care realizează identificarea sau de către alți fermieri, și să nu depășească limita blocului fizic.</p>
Conținutul de tetrahydrocannabinol	<p>„Conținutul de tetrahydrocannabinol” (THC) – este o analiză obligatorie pentru toată suprafața de cânepă cultivată.</p>
Registrul individual al exploatației	<p>„Registrul individual al exploatației" înseamnă registrul ținut de deținătorii de animale în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 429/2016, cu modificările și completările ulterioare.</p>
Documente de evidență ale exploatației agricole	<p>"Documente de evidență ale exploatației agricole" sunt documentele prevăzute în Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați, Codul de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole și Registrul de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, aprobat prin legislația națională, în conformitate cu Regulamentele europene.</p>

Perioadă de reținere	„Perioadă de reținere” este perioada în care un animal care face obiectul unei cereri unice de plată trebuie reținut în exploatație, inclusiv în evidențele acesteia, sau transferat temporar pentru pășunat în alte exploatații ale solicitantului / asociațiilor/cooperativelor/ grupurilor de producători, inclusiv în evidențele acestora.
Vacă de lapte	„Vacă de lapte” înseamnă femela din specia bovină care aparține genului Bos, care a fătat cel puțin o dată.
Vacă de carne	„Vacă de carne” înseamnă femelă din specia bovină care aparține genului Bos, care a fătat cel puțin o dată, a cărei rasă este cuprinsă în lista raselor de taurine de carne, stabilită prin legislația națională (în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul European de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE)1305/2013 și (UE) 1307/2013.
Bivoliță	„Bivoliță” înseamnă femelă din specia bovină care aparține genului Bubalus și care a fătat cel puțin o dată.
Transferul unei exploatații	„Transferul unei exploatații” înseamnă vânzarea, arendarea, sau orice alt tip de tranzacție similară care are drept obiect unitățile de producție în cauză, efectuată până la data emiterii deciziei de plată.
Hectar eligibil	„Hectar eligibil” - înseamnă: a) orice suprafață agricolă a exploatației care, pe parcursul anului pentru care se solicită sprijin, este utilizată pentru o activitate agricolă sau, în cazul în care suprafața este folosită și pentru activități neagricole, este utilizată predominant pentru activități agricole; (b) orice suprafață a exploatației care este: (i) acoperită de elemente de peisaj care fac obiectul obligației de păstrare în conformitate cu standardul GAEC 8 enumerat în anexa III a Regulamentului 2115 / 2021; (ii) utilizată pentru a atinge cota minimă a terenului arabil dedicat suprafețelor și elementelor neproductive, inclusiv teren lăsat în pârloagă, în conformitate cu standardul GAEC 8 enumerat în anexa III a Regulamentului 2115 / 2021; sau

	(iii) pe durata angajamentului relevant asumat de fermier, creată sau menținută ca urmare a unei eco-scheme menționate la articolul 31 din Regulamentul 2115 / 2021.
Fermier	„Fermier” înseamnă o persoană fizică sau juridică sau o formă asociativă de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic al acesteia, a cărei exploatație se situează pe teritoriul României și care desfășoară o activitate agricolă;
Exploatație	„Exploatație” înseamnă ansamblul unităților de producție utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul României;

4.2 Element legate de plățile directe

4.2.2 Reduction of direct payments

4.2.2.1 Description of the reduction and/or capping of direct payments

Do you apply the reduction of payments? : **Nr.**

Do you apply capping (i.e. 100% reduction)? : **Nr.**

4.2.2.2 Subtraction of labour costs

Do you apply the subtraction of labour costs? : **Nr.**

4.2.2.3 Produsul estimat al reducerii plăților directe și a plafonării pentru fiecare an

Anul de cerere	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Explicații
Exercițiul financiar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Produsul estimat anual total (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
– utilizare pentru plăți redistributive (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
– utilizare pentru alte intervenții de plăți directe (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
– transfer către FEADR (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	

4.2.3 Application at the level of members of legal persons or groups/ at the level of group of affiliated legal entities (Article 110)

- Application of thresholds/limits set-up in the [SPR] or [HZR] at the level of members of legal persons or groups:

Article 17(4) of [SPR] Reduction of payments

Apply threshold : **Nr.**

Article 29(6) first subparagraph of [SPR] CRIS

Apply threshold : **Nr.**

Article 30(4) of [SPR] CISYF

Apply threshold : **Nr.**

Article 17(1) of [SPR] Financial discipline

Apply threshold : **Nr.**

- Where thresholds/limits set-up by the MS, application of these thresholds/limits at the level of members of legal persons/groups:

Article 28 of [SPR] Payment for small farmers

Apply threshold : **Nr.**

Article 31 of [SPR] Eco-Schemes

Apply threshold : **Nr.**

Article 32-34 of [SPR] CIS

Apply threshold : **Nr.**

Article 70 of [SPR] Environmental, climate and other management commitments

Apply threshold : **Nr.**

Article 71 of [SPR] Natural and other area-specific constraints

Apply threshold : **Nr.**

Article 72 of [SPR] Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements

Apply threshold : **Nr.**

Article 73 of [SPR] Investments

Apply threshold : **Nr.**

Article 75 of [SPR] Installation of young farmers and rural business start-up

Apply threshold : **Nr.**

- Application of thresholds/limits set-up in the [SPR] at the level of group of affiliated legal entities:

Article 29(6) second subparagraph of [SPR] CRIS

Apply threshold : **Nr.**

4.2.4 Contribution to risk management tools

Do you apply the option to condition up to 3% of direct payments to the fact that this amount is used for contribution to a risk management tool? : **Da**

What is the percentage? **3.0**

Main elements

Obiectivul activării acestei prevederi este de a constitui un instrument de gestionare a riscurilor din contribuțiile tuturor fermierilor beneficiari de plăți directe.

Astfel, fermierii vor avea asigurat un sprijin sub forma unei despăgubiri în cazul în care se confruntă cu pierderi ale producției care intră sub incidența condițiilor de eligibilitate prevăzute în cadrul intervenției specifice finanțate din FEADR și care să le asigure un sprijin financiar pentru a le permite acoperirea cel puțin a unei părți a cheltuielilor efectuate.

Această prevedere privind aplicarea art. 19 din Regulamentul nr. 2115/2021 urmează să fie activată începând cu anul de cerere următor după aprobarea prin legislația națională a cadrului legal necesar, a regulilor privind instituirea și funcționarea mecanismului de gestionare a fondurilor aferente instrumentului și a fluxurilor financiare specifice intervenției FEADR.

4.3 Asistență tehnică

4.3.1 Obiective

Fondurile de asistență tehnică acordate pentru perioada 2023-2027 vor sprijini acțiunile necesare pentru managementul și implementarea eficientă și eficace a Planului Național Strategic, inclusiv pentru înființarea și funcționarea Rețelei Naționale PAC.

Bugetul alocat are în vedere atât perioada de programare anterioară cât și perioada viitoare de programare.

4.3.2 Sfera de aplicare și planificarea orientativă a activităților

Măsura de Asistență Tehnică sprijină acțiunile de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare și comunicare, audit și control necesare pentru implementarea eficientă și eficace a Planului Național Strategic.

În acest sens, prin fondurile de AT vor fi finanțate activități necesare pentru:

- Întărirea capacității administrative a personalului organismelor implicate în implementarea PNS,
- Sprijinirea activităților de verificare, evaluare, audit și control,
- Dezvoltarea și actualizarea sistemelor informatice necesare implementării PNS, asigurarea suportului tehnic și logistic necesar,
- Activitățile privind monitorizarea, evaluarea și raportarea PNS, elaborarea de studii, documentații, cercetări, etc.,
- Înființarea și funcționarea Rețelei Naționale PAC,
- Acțiuni specifice de promovare și informare cu privire la PNS,
- Acțiuni de reducere a poverii administrative,
- Cheltuielile necesare pentru organizarea întâlnirilor Comitetului de Monitorizare și a altor grupuri de lucru constituite în scopul asigurării implementării și monitorizării PNS,
- Acțiunile necesare pentru pregătirea, implementarea și monitorizarea planurilor de acțiune elaborate în contextul analizei bienale a performanței
- Activitățile necesare pentru închiderea PNDR 2014-2020, inclusiv evaluarea ex-post a Programului.

4.3.3 Beneficiari

Beneficiarii măsurii de AT sunt:

- Autoritatea de Management (AM),
- Agențiile de plăți (AP)

- Direcția pentru coordonarea Agențiilor de Plăți
- Autoritatea Competentă (AC),
- Rețeaua Națională PAC (RN PAC).

Cheltuielile referitoare la Organismul de Certificare nu sunt acoperite prin fondurile de Asistență Tehnică.

4.3.4 Rate

Indicate the percentage of total EAFRD contribution to the CAP Strategic Plan to be used to finance the actions of Technical Assistance. A single percentage over the period (up to 4%/up to 6% for BE, DK, EE, CY, LV, LT, LU, MT, NL, SI, SE) **3.84**

4.4 Rețeaua PAC

4.4.1 Prezentare generală succintă și obiective ale rețelei naționale PAC, inclusiv activități de sprijinire a PEI și fluxuri de cunoștințe în cadrul AKIS

Rețeaua Rurală Națională (RRN) este rețeaua națională pentru politica agricolă comună reglementată în Regulamentul privind PS PAC.

RRN este structura care reunește organizații nonguvernamentale, fermieri, administrații publice locale, structuri teritoriale și de nivel național, reprezentanți ai sectorului agricol, consultanți, cercetători, promotori ai inovării și alți actori activi în domeniul agriculturii și al dezvoltării rurale, facilitând crearea de contacte între aceștia.

RRN va avea ca arie de interes și acțiune întreaga politică agricolă comună, atât pilonul I cât și pilonul II, și va desfășura activități pentru toate intervențiile din PNS. Prin urmare, va implica mai multe entități interesate de domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și implicit de interconectarea prin RRN decât în perioada anterioară.

RRN va începe implementarea Planului de Acțiune (PA) propriu nu mai târziu de 12 luni de la aprobarea PNS.

Obiectivele RRN, inclusiv activitățile de sprijin PEI și transferul de cunoștințe AKIS.

Interconectarea prin intermediul RRN va viza următoarele obiective:

1. creșterea implicării tuturor părților interesate în implementarea PNS;
2. sprijinirea implementării PNS și asigurarea tranziției către un model de implementare bazat pe performanță;
3. contribuție la îmbunătățirea calității implementării PNS;
4. informarea publicului larg și a potențialilor beneficiari cu privire la PAC și la oportunitățile de finanțare;
5. încurajarea inovării în agricultură și în domeniul dezvoltării rurale, precum și a incluziunii și interacțiunii între toate părțile interesate în schimbul de cunoștințe și procesul de consolidare a cunoștințelor;
6. contribuție la diseminarea activităților de monitorizare și evaluare a implementării PNS;
7. contribuție la diseminarea rezultatelor implementării PNS.

Pentru realizarea obiectivelor RRN sarcinile sunt următoarele:

- colectarea, analiza și diseminarea de informații privind acțiunile și bunele practici implementate sau sprijinite în cadrul PNS, precum și o analiză a dezvoltării agriculturii și zonelor rurale, relevante în cadrul obiectivelor specifice prevăzute la articolul 6 (1) din Regulamentul privind PS PAC;

- contribuție la consolidarea capacității administrației publice și a altor părți implicate în implementarea PNS, inclusiv în ceea ce privește activitățile de monitorizare și evaluare;
- crearea de platforme, forumuri și organizarea de evenimente pentru a facilita schimbul de experiență și colaborarea (peer to peer) între părțile interesate, inclusiv posibilitatea colaborării cu rețelele din țările terțe;
- colectarea și facilitarea diseminării de informații, precum și interconectarea entităților și a proiectelor finanțate, cum ar fi grupurile de acțiune locală menționate la articolul 33 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1060 privind dispozițiile comune (CPR), grupurile operaționale ale Parteneriatului european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii menționat la articolul 127 (3) din Regulamentul privind PS PAC, precum și structuri și proiecte echivalente;
- sprijinirea proiectelor de cooperare între grupuri operaționale PEI, GAL-uri sau structuri similare de dezvoltare locală, inclusiv a cooperării transnaționale;
- crearea de legături/conexiuni cu alte strategii sau rețele finanțate de Uniunea Europeană;
- contribuția la dezvoltarea continuă a PAC și la pregătirea PNS pentru următoarea perioadă de programare
- participarea și contribuția la rețeaua europeană PAC.

RRN va sprijini GAL-uri sau structuri similare de dezvoltare locală, inclusiv cooperarea transnațională.

RRN va facilita interconectarea între GALuri sau structuri similare de dezvoltare locală, în vederea schimbului de experiență, al cooperării și în identificarea de parteneri pentru realizarea proiectelor de cooperare naționale și transnaționale.

Totodată, RRN va promova rezultatele proiectelor și va disemina informații relevante privind activitatea GALurilor în vederea eficientizării implementării proiectelor finanțate prin LEADER.

RRN va sprijini schimbul de cunoștințe și inovare în agricultură între partenerii AKIS, prin:

- facilitarea schimbului de cunoștințe și crearea de conexiuni între părțile interesate din sistemul AKIS (cercetători, consultanți, antreprenori, fermieri și alte părți interesate);
- asigurarea unui cadru pentru schimbul de cunoștințe și cooperare, inclusiv în cadrul grupurilor tematice, având ca scop îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și competențe ale părților interesate din sistem;
- facilitarea pregătirii și punerii în aplicare a proiectelor interactive;
- cooperarea între grupurile operaționale și promovarea acestora;
- promovarea bunelor practici în ceea ce privește crearea și punerea în aplicare a unor soluții noi sau inovatoare în agricultură și în zonele rurale;
- crearea sau întreținerea de platforme/forumuri pentru schimbul de cunoștințe și informații între părțile interesate;
- difuzarea de informații privind activitățile în curs, soluțiile inovatoare.

Instrumente specifice RRN sunt:

- instrumente de schimb de experiență și cooperare, cum sunt:
  - organizarea unor evenimente de cooperare/târguri,
  - ghiduri de cooperare,
  - baze de date cu informații de contact;
- instrumente de dezvoltare a cunoștințelor, precum:

-organizarea unor grupuri de lucru tematice,
-studii analitice,
-colectarea de exemple de proiecte tip, de bune practici și de studii de caz;

• instrumente de diseminare a informațiilor prin media, precum:
-realizarea și distribuirea unor materiale informative și publicitare (publicații, comunicate de presă, fișe informative și alte rapoarte),
-baze de date,
-forumuri de discuții,
-cursuri de instruire,
-utilizarea multiplicatorilor de informații,
-platformă web,
-rețele sociale, newsletter, newflash.

Acțiunile de informare și schimburile de experiență au un rol important în dobândirea de cunoștințe și concepte noi în rândul fermierilor și a persoanelor active în domeniul agro-alimentar, permițându-le acestora să aibă contact cu echipamente și utilaje moderne, tehnologii inovatoare, să beneficieze de transfer de practici noi etc.

Astfel, RRN va organiza reuniuni, întâlniri, evenimente pentru a pune în legătură actorii relevanți din domeniu, va disemina exemple de bune practici prin toate instrumentele aflate la dispoziție.

4.4.2 Structure, governance and operation of the National CAP Network

Pentru a valorifica experiența acumulată de actuala rețea rurală națională, RRN va fi înființată pe baza acesteia. Astfel, se va asigura continuitatea funcționării rețelei, se vor întări capacitatea administrativă și modalitățile de intervenție, ținând seama de acumulările realizate în perioada anterioară și de domeniul de acțiune mai larg al RRN în perioada de programare 2023-2027.

Serviciul RNDR din cadrul Autorității de Management reprezintă Unitatea de Sprijin a Rețelei (US RRN) existentă la nivel central și regional. În vederea asigurării eficienței RRN, echipa US RRN va asigura gestionarea activităților Rețelei pentru implementarea Planului de Acțiune (PA) și va fi formată din personal din cadrul AM, de la nivel central și regional (Compartimente de Dezvoltare Rurală Județene).

Compartimentele regionale, în calitate de unități regionale, vor îndeplini sarcini de colaborare în rețea la nivel regional în domeniul agriculturii și al dezvoltării rurale.

Conform Art. 125(1) al Regulamentului privind PS PAC, din fondurile alocate componentei de Asistență Tehnică a PNS, o alocare distinctă se va rezerva înființării și funcționării RRN.

Finanțarea va fi utilizată pentru implementarea PA al RRN de către structurile implicate, prin:

a) *implementarea activităților al căror beneficiar este US RRN*, implicit AM PNS, în scopul diseminării de informații privind dezvoltarea rurală prin instrumente precum organizarea de evenimente, vizite de studiu și schimb de experiență, cursuri, acțiuni realizate în vederea asigurării unei abordări unitare și informări permanente livrabile, social media etc.

b) *implementarea activităților ai căror beneficiari pot fi entități cu caracter public sau privat nonprofit, asociații, fundații, parteneriate*, având calitatea de membri ai RRN, care desfășoară activități și proiecte conform PA RRN, în vederea facilitării proceselor de cooperare și a acțiunilor realizate în comun, dezvoltării capacității de inovare, schimbului de experiență și cunoștințe între actorii locali etc.

AM se va asigura că beneficiarii sprijinului prin RRN menționați la lit. b) vor dispune de personal cu competențe pentru desfășurarea în mod eficient a activităților RRN.

PA va cuprinde activitățile pe termen scurt, mediu și lung desfășurate de US RRN și indicatori clari pentru atingerea obiectivelor rețelei.

În implementarea activităților cuprinse în PA, RRN va fi coordonată de Comitetul Național de Coordonare permanent (CNC), structură care reunește entități reprezentative de la nivel local și național, implicate în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, cu rol consultativ, decizional și strategic.

Tematicile de interes pentru activitățile RRN vor fi stabilite împreună cu CNC, în funcție de prioritățile și nevoile PNS.

Raportat la dimensiunea spațiului rural al României, nevoile acestuia și experiența acumulată de AM cu privire la rețeaua rurală, suma necesară pentru implementarea activităților din PA al RRN este estimată la 9.000.000 euro.

4.5 Overview of the coordination, demarcation and complementarities between the EAFRD and other Union funds active in rural areas

În Acordul de Parteneriat (AP) pentru perioada de programare 2021-2027, RO propune o abordare integrată a investițiilor UE pentru asigurarea sinergiilor și complementarităților dintre fondurile europene și programele prin care acestea sunt implementate, acoperind cele 6 obiective de politică (O.P.) asumate de România, 5 reprezentând O.P. ale UE, în conformitate cu art. 5, al *Regulamentului (UE) nr. 1060/2021*, iar cel de-al șaselea este unul specific ce se axează pe implementarea Fondului pentru Tranziție Justă.

Modalitatea practică prin care la nivel instituțional se vor asigura complementaritățile și sinergiile dintre fondurile vizate de AP, FAMI, FSI, IMFV și alte instrumente ale Uniunii, inclusiv proiectele strategice integrate și proiectele strategice privind natura ale programului LIFE și, după caz, proiectele finanțate în cadrul Orizont Europa, este reprezentată de coordonarea metodologică de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), prin înființarea Comitetului Interministerial pentru coordonarea și monitorizarea participării României la Programele și Inițiativele gestionate centralizat de către Comisia Europeană. Comitetul are rolul de a monitoriza participarea României la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană, de a analiza complementaritatea și sinergiile dintre acestea și programele finanțate din fondurile europene, precum și rolul de a formula propuneri și recomandări în scopul dezvoltării de mecanisme de sprijin pentru îmbunătățirea accesării și creșterii participării la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană. Printre domeniile acoperite se regăsesc: mediu și politici climatice, cercetare, dezvoltare și inovare, digitalizare, transport și energie, fiscalitate și instrumente financiare, piață unică și IMM, educație, justiție, egalitate, drepturi și valori, securitate, spațiu, acțiune externă, cultură, tineret și sport.

I. Asigurarea complementarității dintre fondurile europene dedicate agriculturii din perspectiva dezvoltării rurale (FEADR) și cele aferente politicii de coeziune (FEDR, FC, FSE+)

În contextul AP s-au analizat toate posibilitățile de asigurare a complementarității și sinergiilor dintre fondurile Uniunii Europene în abordarea nevoilor din zonele rurale și pentru a facilita implementarea pe teren, asigurându-se transparența cu respectivele remiteri ale diverselor instrumente.

Evitarea dublei finanțări, în conf. cu art. 22 (3) (a) (iii) din R 1060/2021, se va asigura prin demarcarea: ex-ante în termeni de beneficiari, operațiuni și medii de rezidență, dar și prin protocoale și schimburi de informații între autoritățile responsabile. Autoritățile responsabile își vor transmite reciproc la aprobarea fiecărui raport de selecție și ori de câte ori va solicita una dintre părți, lista proiectelor selectate pentru finanțare și care s-ar putea afla în situația de dublă finanțare. Alte detalii privind mecanismele de demarcare și asigurare a complementarității se regăsesc în Cadrul Național de Implementare.

Coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate agriculturii (FEADR) și cele aferente politicii de coeziune (FEDR, FC, FSE+) este prezentată în contextul identificării sinergiilor cu Planul Național Strategic 2023-2027 și vizează următoarele domenii:

Cercetare, dezvoltare, inovare (CDI)

Planul Național Strategic (PNS) vizează sprijinirea domeniului dezvoltare – inovare în cadrul cooperării prin intermediul Parteneriatului European de Inovare (PEI) între fermier și unități de cercetare - dezvoltare/universități pentru dezvoltarea și aplicarea de soluții inovative (finanțarea proiectelor CDI – mai mici sau egale cu 300 mii EUR), în timp ce Programul pentru Acvacultură și Pescuit (PAP) vizează susținerea parteneriatelor cu institutele și stațiunile de cercetare -dezvoltare din domeniul acvaculturii și pescuitului; Aceste intervenții asigură în mod sinergic sprijinul acordat prin Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) pentru investiții în activități de cercetare - dezvoltare și inovare care conduc la creșterea competitivității întreprinderilor, respectiv promovarea transferului de tehnologii și sprijinirea cooperării dintre industrie, agricultură și cercetare alături de sprijinul acordat prin Programele Operaționale Regionale (POR-uri) care vizează transferul tehnologic în beneficiul IMM-urilor, inclusiv prin crearea/dezvoltarea de structuri și servicii de suport precum și inovare la nivel de proces, produs, organizare sau comercializare; De asemenea, Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) vizează integrarea sistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional (rețele de mari infrastructuri de CDI) precum și dezvoltarea capacității CDI a instituțiilor de învățământ superior, a INCDA-urilor, stațiunilor de cercetare – dezvoltare agricole, precum și a întreprinderilor mari în parteneriat cu IMM-urile, iar creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea competitivității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic va fi asigurată prin Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO).

Digitalizare, Informatizare

În ceea ce privește sectorul agricol și dezvoltarea rurală, PNS vizează înființarea /adaptarea unui sistem de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), dar și susținerea prin LEADER a acțiunilor ce vizează revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială, îmbunătățirea serviciilor din teritoriile LEADER (acțiuni de tip „smart villages”) – dacă au fost identificate aceste nevoi la nivel local, în timp ce sectorul pescăresc este vizat prin PAP de investiții în digitalizarea activităților de control și inspecție, colectare și prelucrare de date privind sectorul pescăresc pentru aplicarea Politicii Comune de Pescuit în România. Totodată, prin POR-uri va fi asigurată creșterea competitivității întreprinderilor TIC, respectiv generarea de noi afaceri TIC inovative, inclusiv prin diversificarea și consolidarea suportului pentru start-up-uri bazate pe tehnologii, fiind susținute și serviciile digitale pentru întreprinderi și sprijin pentru EDIH; În ceea ce privește digitalizarea în educație și cultură, aceasta va fi susținută prin POCIDIF, iar digitalizarea sistemului medical este vizată prin Programul Operațional Sănătate (POS), respectiv FEDR și FSE.

IMM, antreprenoriat (competitivitate)

PNS vizează susținerea înființării microîntreprinderilor cu activitate de tip neagricol în mediul rural (start-up) prin LEADER în funcție de nevoile identificate la nivel local și dezvoltarea activităților neagricole ale microîntreprinderilor rurale, în domenii de activitate precum producție, servicii, turism, inclusiv în domeniul bioeconomiei, precum și a IMM-urilor în agricultură (coduri CAEN pt. agricultura și industrie alimentară), industrie alimentară (inclusiv produse non-anexa 1 la Tratat) - abordare națională (urban și rural), în timp ce sectorul piscicol este susținut prin PAP pentru investiții în dotarea ambarcațiunilor și navelor de pescuit pentru creșterea performanței economice, securitatea și siguranța la bord și scăderea impactului de mediu, investiții privind înființarea, extinderea și modernizarea fermelor de acvacultură precum și investiții pentru înființarea, extinderea și modernizarea unităților de prelucrare și comercializare

a peștelui și/sau produselor din pește, inclusiv sprijinirea lanțului scurt de comercializare și a infrastructurii necesare acestuia. În vederea stimulării accesului la finanțare al IMM-urilor, POCIDIF susține utilizarea Instrumentelor financiare, iar sprijinul dedicat incubatoarelor de afaceri, diversificare și reconversie economică pentru IMM-uri, precum și ajutor temporat pentru restructurări în IMM-uri, susținut prin POTJ va avea în vedere atât țintele și obiectivele asumate de România în cadrul documentelor programatice naționale (PNIESC, SNDI, SRDI) cât și obiectivele stabilite la nivel local în planurile și strategiile de dezvoltare. Astfel, pentru evitarea dublei finanțări, sprijinul va ține cont de specificul demografic, particularitățile economice și industriale, specificul energetic precum și de potențialul și perspectivele de dezvoltare a anumitor sectoare în contextul economic național.

Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri (tehnologii TIC, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă, Industria 4.0, printare 3D, metode avansate de producție) precum și susținerea cooperării între IMM-uri, clustere sau lanțuri de valori, respectiv sprijinirea structurilor suport pentru afaceri vor fi realizate prin POR-uri, iar valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii prin creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic, dar și antreprenoriat și economie socială vor fi susținute prin POEO.

Eficiență energetică, producere și utilizare de energie din surse regenerabile

PNS va acorda sprijin pentru investiții la nivelul microîntreprinderilor din sectorul neagrícola din mediul rural, ca acțiune eligibilă în cadrul proiectelor pentru eficiență energetică, dar și sprijin pentru eficiență energetică, producere și utilizare de energie din surse regenerabile în cadrul investițiilor la nivel de ferme, unități de procesare, pentru consum propriu.. De asemenea, PNS va susține investițiile privind eficiența energetică la nivelul IMM-urilor și întreprinderilor mari din sectorul agricol și agro-alimentar ca parte din proiectul de bază, iar PAP va susține investițiile pentru eficiență energetică a IMM din sectorul pescăresc în cadrul proiectelor de modernizare a acestora. POTJ vizează investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru o energie verde precum și pentru activități legate de gazul natural, utilizat ca tehnologie de legătură care înlocuiește cărbunele, lignitul, turba sau petrolul de șist (eficiență energetică și reducere GHG) precum și investiții în ferme fotovoltaice pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor, iar Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) vizează eficientizarea energetică în domeniul încălzirii centralizate – SACET precum și eficiența energetică în IMM-uri și întreprinderi mari. În ceea ce privește eficientizarea energetică a clădirilor, pentru cele publice/rezidențiale (inclusiv de patrimoniu) sprijinul se va acorda prin POR-uri, iar pentru unitățile sanitare, sprijinul se va acorda prin POS.

Rețele inteligente și Riscuri

În contextul rețelelor inteligente (smart grids) PNS vizează sprijinirea investițiilor în eficientizarea energetică și a consumului de resurse naturale (apă) pentru sistemele de irigații, dar și pentru investiții la nivelul fermelor pentru echipamente de irigații, precum și pentru agricultura de precizie aplicată în vederea eficientizării resurselor, în timp ce PODD va susține dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și a avantajelor sistemului. În ceea ce privește gestionarea riscurilor, prin PNS, la nivelul Pilonului I se susțin intervenții de mediu și climă care să promoveze metode de adaptare a agriculturii la efectele schimbărilor climatice prin acordarea de plăți compensatorii (agro-mediu și climă), precum și înființarea de suprafețe împădurite, dar și prin aplicarea unor instrumente de gestionare a riscurilor la nivelul fermei, respectiv subvenționarea unei părți din prima de asigurare eligibilă plătită, complementar cu instrumentele de gestionare a riscurilor finanțate din intervențiile sectoriale din Pilonul I pentru sectorul legume-fructe și sectorul viti-vinicol, iar PODD vizează măsuri privind inundațiile, eroziunea costieră, seceta și sistemul de management al riscurilor.

Economie circulară, deșeuri

PNS vizează susținerea activităților IMM-urilor din mediul rural pentru utilizarea eficientă a deșeurilor agricole și slivice, a biomasei și a reziduurilor organice, a IMM-urilor și întreprinderilor mari din sectorul agricol și industria alimentară pentru obținerea de fertilizant organic, precum și susținerea de investiții de economie circulară pentru ferme și unități de procesare, în cadrul proiectelor de investiții, iar investițiile non-agricole vor fi susținute pentru microîntreprinderile din mediul rural. Consolidarea economiei circulare mai este susținută în mod complementar prin POTJ, precum și prin POR-uri pentru a răspunde obiectivelor de reciclare pentru IMM-uri, PODD pentru îndeplinirea obiectivelor de reciclare și depozitare a deșeurilor de către autorități și POS pentru gestionarea deșeurilor medicale.

Biodiversitate/ Infrastructura verde și calitatea aerului

PNS susține intervenții de mediu și climă care să promoveze prin acordarea de plăți compensatorii (agro-mediu și climă, agricultură ecologică, silvo-mediu) metode agricole și/sau de management forestier adresate **conservării biodiversității**, inclusiv speciilor protejate și habitatelor prioritare), , , în timp ce PAP contribuie la sprijinirea sustenabilității economice a fermelor de acvacultură care furnizează servicii de mediu. În mod sinergic, POR-urile vizează regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor pentru infrastructură verde în zonele urbane, iar PODD, prin FEDR susține **conservarea biodiversității** în ariile Natura 2000, ecosisteme degradate, culoare ecologice, dar și măsuri pentru îndeplinirea cerințelor de **monitorizare a calitatii aerului** . Proiectele pentru realizarea infrastructurii verzi sunt vizate de Programul Operațional Transport (POT), în timp ce POTJ susține investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban.

Capital uman pentru piața muncii și educație

PNS sprijină înființarea sistemului AKIS, precum și acordarea de servicii de consiliere, formare și informare pentru fermieri, iar în privința educației, acesta vizează susținerea învățământului dual de tip parteneriat între școli tehnice (agricole din mediul rural) și ferme-unități de procesare/ IMM-uri.

Prin LEADER se acordă finanțare pentru sprijinirea accesului copiilor săraci la tabere de creație și sport, precum și sprijin pentru copii ai căror părinți sunt plecați în afara țării pentru muncă, pe baza nevoilor identificate în teritoriul acoperit de GAL-uri care aplică mecanismul multifond între PNS și POIDS – Prioritatea 2; Astfel, în mod complementar și pentru asigurarea capitalului uman pentru piața muncii POIDS susține prin DLRC (FEDR) măsuri referitoare la piețele de muncă locale, sprijin pentru grupurile sociale vulnerabile, dar și prin măsuri FSE acțiuni pentru ajutorarea persoanelor dezavantajate, sprijinirea părinților din familiile monoparentale pentru reconversie profesională, formare continuă pentru specialiștii ce lucrează cu grupurile dezavantajate, precum și calificare profesională pentru tehnicieni în asistența socială, îngrijitori pentru persoane varstnice, asistenți personali profesioniști. Formarea profesională a pescarilor, acvaculturilor și viitorilor pescari și acvacultori este susținută prin PAP, în timp ce consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității este asigurată prin POEO. Din perspectivă educațională, POEO mai finanțează îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară, prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională, creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic. Digitalizarea în educație se realizează prin POCIDIF, iar POR-urile finanțează dezvoltarea infrastructurii pentru învățământ ante-preșcolar, preșcolar, primar, secundar, terțiar; Învățământ profesional și tehnic, licee tehnologice precum și tabere de elevi și preșcolari/ centre multidisciplinare de tineret; Capitalul uman mai este susținut prin PODS, respectiv măsuri DLRC referitoare la piețele de muncă locale, sprijin pentru grupurile sociale vulnerabile, și prin POTJ care acordă sprijin pentru perfecționarea, calificarea și reconversia profesională persoanelor ocupate; Recalificarea șomerilor și asistență pentru căutarea unui loc de muncă; Pachete de mobilitate; Incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, în timp ce POS susține formarea profesională a personalului medical.

Combaterea sărăciei și sănătate

PNS vizează susținerea **infrastructurii de servicii socio-medicale** din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate la nivel local, precum și microîntreprinderile de furnizare a serviciilor medicale în mediul rural; **Pentru combaterea sărăciei**, PNS va contribui prin susținerea infrastructurii sociale și a acțiunilor de sprijinire a grupurilor vulnerabile din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate la nivel local, precum și prin crearea de locuri de muncă în mediul rural, fiind abordată și problematica incluziunii sociale prin facilitarea acordării de sprijin pentru grupurile vulnerabile/persoane dezavantajate, inclusiv susținerea antreprenoriatului feminin.

Complementar acestor acțiuni, **POIDS** sprijină prin DLRC **serviciile socio-medicale** și rețeaua de asistență medicală comunitară în mediul rural, iar din **perspectiva combaterii sărăciei**, este susținută protejarea dreptului la demnitate socială (inclusiv locuințe sociale) prin acțiuni destinate persoanelor dezavantajate acordând servicii sociale, de ocupare, sanatate, combaterea abandonului, incluziune, reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili dintre ei, precum și a persoanelor cu dizabilități (inclusiv terapii), facilitarea accesului vârstnicilor la servicii, respectiv incluziunea socială a altor grupuri în risc de sărăcie și/sau excluziune socială, inclusiv a migranților, iar **POS** susține investiții în **infrastructura de sănătate publică**, inclusiv de tip comunitar, medicină de familie, cabinete medicale școlare (inclusiv stomatologice) în zonele în care infrastructura lipsește, cu prioritate cele din mediul rural, zone marginalizate, zone greu accesibile; De asemenea, se va acorda sprijin pentru furnizarea de servicii medicale (inclusiv în ambulatoriu), diagnosticare precoce și tratament, reabilitare/ recuperare, îngrijire paliativă și îngrijire pe termen lung, cu accent pe: persoane din zona rurală, populația dezavantajată socio-economic (ex. neasigurați sau beneficiari de VMG persoane cu dizabilități, minorități etnice defavorizate, persoane fără adăpost etc.) și pentru implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile, dar și **măsuri suport pentru persoanele din zona rurală/ dezavantajate socio-economic/ vulnerabile** (ex. costuri de transport/ cazare necesare persoanelor pentru a beneficia de anumite servicii medicale specializate, costuri de consiliere și suport psihologic în grupuri etc.). De asemenea, POS vizează și măsuri care susțin cercetarea, inovarea și digitalizarea în sectorul sanitar.

Regulile de demarcare între PNS și POIDS, respectiv POS, la nivel de detaliu, urmând a fi stabilite în Cadrul Național de Implementare.

Turism și Cultură

Pentru susținerea **turismului**, PNS vizează finanțarea microîntreprinderilor pentru dezvoltarea activităților de turism rural și agrement, iar prin LEADER se acordă sprijin pentru înființarea de microîntreprinderi în mediul rural (start-up) pentru activitățile turistice locale în funcție de specificul zonei (turism cultural, gastronomic, deltaic, ecumenic, agroturism, ecoturism etc.). Din perspectiva **patrimoniului cultural**, PNS vizează sprijinirea reabilitării, restaurării, conservării obiectivelor de patrimoniu de clasă B și patrimoniu neclasificat – de la nivel local (mobil, imobil și imaterial) din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate în teritoriu;

De asemenea, POR-urile vizează creșterea utilizatorilor **resurselor turistice** prind dezvoltarea de: infrastructuri de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, infrastructură pentru turismul balnear și balneo – climateric, infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice / patrimoniului natural, iar din **perspectivă culturală** se va acorda sprijin pentru conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, în timp ce POIDS vizează reabilitarea unor **obiective turistice și culturale** (DLRC), iar POCIDIF susține **digitalizarea în cultură**.

Transport

În privința investițiilor legate de transport, PNS vizează construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local în localitățile rurale, pentru îmbunătățirea conectivității. În mod complementar, POR-urile vor susține soluții pentru decongestionarea/fluidizarea traficului (pasaje, variante ocolitoare, extinderi la 4 benzi, măsuri de siguranță rutieră), dar și drumuri județene, descărcări autostradă, conectivitate la rețeaua de bază CORE TEN-T (inclusiv măsuri pentru refacerea conectivității/protejării coridoarelor ecologice, perdele forestiere, etc), iar POT susține infrastructura rutieră națională, TEN-T rutier, feroviar, siguranță rutieră, căi navigabile și porturi, precum și centre logistice.

De asemenea, prin PNS se vizează și construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor agricole către ferme (căi de acces din afara exploatațiilor agricole). Pentru o dezvoltare unitară și coerentă a zonelor rurale și pentru reducerea riscului de finanțare a unor investiții fragmentate în ceea ce privește infrastructura de drumuri agricole, se va urmări conectivitatea drumurilor de acces agricol către diverse căi de transport.

În ceea ce privește fondurile privind asistența tehnică, în cazul PNS, acestea vor fi utilizate exclusiv pentru implementarea PNS, nefiind necesară prezentarea unor elemente de demarcare.

O parte dintre aceste domenii sunt vizate pentru sprijin și prin REACT-EU și Facilitatea pentru Relansare și Reziliență, respectiv: sănătate, tranziția digitală și ecologică, menținerea și crearea de locuri de muncă, educație, pregătire profesională și dezvoltarea de competențe. Facilitatea de Relansare și Reziliență, componenta a Pachetului de Redresare Economică NextGeneration EU (NGEU) are în vedere sprijinirea investițiilor și reformelor esențiale pentru o relansare durabilă, îmbunătățirea rezilienței economice și sociale a statelor membre și sprijinirea tranziției către o economie verde și digitală. Astfel, prin intermediul Planului de Relansare și Reziliență (PNRR), elaborat la nivel național, vor fi abordate dificultățile economice și sociale întâmpinate în urma crizei provocate de COVID-19, în diverse domenii, precum ocuparea forței de muncă, social, educație, sănătate, financiar, mediul de afaceri, dar și pentru reformele și investițiile care contribuie la tranziția către o economie verde și digitală. Pentru acțiunile înrudite sau consecutive se corelează fonduri din mai multe surse, cu mecanisme pentru evitarea dublei finanțări și adoptarea unor scheme de investiții care să corespundă nevoilor pe termen scurt (REACT-UE), mediu (facilitatea pentru relansare și reziliență - FRR) și lung (politica de coeziune) ale României.

II. Asigurarea demarcării și sinergiilor cu:

II. a) Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR)

Acordul de Parteneriat 2021-2027, propus de România, care vizează și acțiunile Planului Național Strategic, creează cadrul necesar pentru susținerea sinergică cu PNRR cu implicații în coordonarea adecvată între Mecanismul de Redresare și Reziliență și programele operaționale stabilite în cadrul acestuia. În procesul de concepere a PNRR au fost stabilite mecanisme de coordonare, astfel încât să se evite suprapunerile sau redundanțele de intervenție. În cazul României, monitorizarea implementării Acordului de Parteneriat (AP) și a PNRR va fi întreprinsă de aceeași entitate ministerială, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene. Acest aranjament funcțional va permite evitarea situațiilor de suprapunere sau dublare a efortului financiar și, de asemenea, se va putea întreține facil cadrul de complementaritate și sinergie dintre PNRR și finanțările care fac obiectul AP. Conform celor stipulate în cadrul PNRR, încheierea de protocoale interinstituționale face parte din mecanismul de evitare a dublei finanțări atât cu PNS 2023-2027, cât și cu alte programe de finanțare.

În ceea ce privește domeniile sprijinite prin PNRR care intră în sinergie acțiunile PNS 2023-2027 prezentate în secțiunea 4.5.I - *Capital uman pentru piața muncii și educație, învățământul profesional, liceal și postliceal agricol* este sprijinit prin Programul Național România - Educată, ca parte componentă

a Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Sprijinul acordat pune accent pe investiții la scară mare pentru dezvoltarea/modernizarea infrastructurii liceelor agricole (ex. construcție acoperiș eficient energetic pentru licee agricole), revizuirea curriculei școlare, reorganizarea stagiilor de practică ale elevilor din învățământul profesional și tehnic, instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul liceelor agricole. Această componentă vizează întinerirea și profesionalizarea forței de muncă din agricultură și a ramurilor conexe acesteia. În mod sinergic, investițiile la scară mică (ex. dotări laboratoare, săli de curs etc.) pentru învățământul profesional, liceal și postliceal agricol sunt sprijinite prin Programul anual pentru finanțarea de investiții de la bugetul de stat prin bugetul MADR, în conformitate cu prevederile Legii nr. 57/2019 pentru completarea Legii educației naționale nr. 1/2011.

Demarcarea dintre cele două programe se realizează pe tipologii de investiții (la scară mare, sau la scară mică) în funcție de nevoile identificate și a bugetului disponibil pentru fiecare program în parte, evitându-se dubla finanțare prin stabilirea unui mecanism pe baza listei operațiunilor eligibile susținute prin fiecare program în parte.

Un alt domeniu sprijinit prin intermediul PNRR vizează sectorul forestier, prin Reforma 1. *Reforma sistemului de management și a celui privind guvernanta în domeniul forestier prin dezvoltarea unei noi Strategii forestiere naționale și a legislației subsecvente* care propune finanțarea împăduririi și lucrărilor de îngrijire a plantațiilor și creșterea suprafeței cu vegetație forestieră în lungul căilor de comunicație și în interiorul aglomerărilor urbane (păduri urbane, inclusiv de tipul mini-pădurilor) în jurul localităților și între câmpurile cu culturi agricole, precum și alte categorii de perdele forestiere de protecție prin *Investiția 1. Campania națională de împădurire și reîmpădurire, inclusiv păduri urbane*, dar și finanțarea unor investiții cu scopul de a dezvolta capacități suficiente de producere a materialului de reproducere (specii de arbori și ecotipuri) care să fie adecvate pentru viitoarele condiții climatice din România, prin *Investiția 2. Dezvoltarea de capacități moderne de producere a materialului forestier de reproducere*.

Investițiile PNRR destinate sectorului forestier intră în sinergie cu sprijinul PNS 2023-2027 destinat silviculturii prin intervenția „*Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite*” care vizează creșterea suprafeței ocupate de păduri la nivel național prin promovarea împăduririi suprafețelor agricole și neagricole prin înființarea de perdele forestiere de protecție și trupuri de pădure, și prin intervenția „*Angajamentele de silvo-mediul*” care vizează angajamente voluntare ale deținătorilor de terenuri forestiere pentru menținerea sau adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile etologice ale speciilor de animale sălbatice prioritare și în corelare cu măsurile de management necesare pentru menținerea habitatelor importante.

În ceea ce privește asigurarea demarcării dintre PNS și PNRR, odată cu crearea cadrului național de implementare a PNS 2023-2027, vor fi stabilite mecanisme de demarcare pe baza operațiunilor eligibile din fiecare program.

II. b) Mecanismul pentru Interconectarea Europei (MIE)

Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) este un instrument-cheie de finanțare al UE pentru promovarea creșterii economice, a creării de locuri de muncă și a competitivității prin investiții specifice în infrastructură la nivel european. Mecanismul sprijină crearea unor rețele transeuropene performante, durabile și bine interconectate în domeniul transporturilor, energiei și serviciilor digitale. Investițiile MIE completează verigile lipsă din infrastructura energetică, de transport și digitală a Europei, fiind în sinergie cu PNS în ceea ce privește sectoare susținute prin MIE și totodată evitarea riscului de dublă finanțare se realizează prin mecanismele stabilite la nivel instituțional la nivelul Cadrului Național de Implementare.

II. c) LIFE

Pentru perioada 2021-2027, noul Program LIFE va avea 4 sub-programe referitoare la:

Natură și biodiversitate prin care se va sprijini implementarea Directivelor privind Păsările și Habitatele cât și Strategia Europeană pentru anul 2030 privind Biodiversitatea. De asemenea, va ajuta la dezvoltarea rețelei Natura 2000 și va contribui la Regulamentul privind speciile străine invazive.

Economia circulară și calitatea vieții pentru trecerea către o economie durabilă, eficientă din punct de vedere energetic, bazată pe energie regenerabilă, neutră din punct de vedere climatic și rezistentă. În acest scop, proiectele LIFE vor sprijini Planul Țintă în materie de climă al COM și ambițiile sale de neutralitate climatică.

Pentru **atenuarea și adaptarea la schimbările climatice**, proiectele LIFE vor dezvolta tehnologii și soluții pentru a îmbunătăți economia circulară. Proiectele includ recuperarea resurselor din deșeuri și altele privind managementul apei, aerului, zgomotului, solului și substanțelor chimice, precum și guvernarea mediului. Acestea sprijină Planul de acțiune al UE pentru economia circulară.

Pentru **tranziția către energie curată** vor fi finanțate proiecte LIFE dedicate eficienței energetice și surselor regenerabile la scară mică pentru a sprijini pachetul Energie curată pentru toți europenii.

Se vor asigura sinergii între programul LIFE și PNS prin promovarea acelor activități finanțate din PNS care completează proiectele integrate din cadrul LIFE+ în domeniul biodiversității, a apei, a atenuării și adaptării la schimbările climatice, economie circulară etc. De asemenea, soluțiile, metodele și abordările validate prin programul LIFE vor fi promovate prin intermediul PNS, în acord cu strategiile europene în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice.

II. d) ORIZONT Europa

Programul ORIZONT Europa este principalul program de finanțare al UE pentru cercetare și inovare pentru perioada 2021-2027. Acesta abordează schimbările climatice, contribuie la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU și stimulează competitivitatea și creșterea UE. Programul facilitează colaborarea și consolidează impactul cercetării și inovării în dezvoltarea, susținerea și implementarea politicilor UE, abordând în același timp provocările globale. Sprijină crearea și o mai bună difuzare a cunoștințelor și tehnologiilor de excelență. Acesta reprezintă sursa a noi locuri de muncă, angajează pe deplin talentele din spațiul european, stimulează creșterea economică, promovează competitivitatea industrială și optimizează impactul investițiilor într-un spațiu european de cercetare consolidat.

În mod sinergic, prin PNS se va acorda sprijin pentru grupurile operaționale din cadrul Parteneriatului European pentru Inovare pentru realizarea de proiecte și dezvoltarea de noi produse, practici, procese. Odată formate, aceste grupuri operaționale, în parteneriat cu grupuri din alte state membre, vor putea accede la oportunitățile oferite de instrumentul Orizont Europa. În complementaritate cu proiectele legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și managementul sustenabil al resurselor naturale finanțate din ORIZONT Europa, PNS va asigura sprijin în mod sinergic prin măsuri de mediu și climă, măsuri suport de consiliere și formare precum și prin asigurarea accesului fermierilor la instrumente de gestionare a riscurilor.

4.6 Instrumente financiare

4.6.1 Descrierea instrumentului financiar

Prin PNS nu vor fi implementate instrumente financiare în perioada 2023-2027, ci vor fi utilizate resursele naționale, incluzând fondurile reîntoarse din instrumentele financiare derulate prin PNDR.

România a implementat în perioadele de programare anterioare, respectiv 2007-2013 și 2014-2020 două instrumente financiare finanțate din FEADR destinate sprijinirii agriculturii și dezvoltării zonelor rurale. La această dată, instrumentul de creditare cu partajarea riscului la nivel de portofoliu programat în PNDR este operational, având în vedere inclusiv extinderea perioadei de eligibilitate a actualului Program până la 31 decembrie 2025.

În paralel, de la bugetul național sunt finanțate instrumente de garantare care se adresează fermierilor și altor categorii de beneficiari din mediul rural.

În aceste condiții, intenția MADR este de a utiliza în continuare resursele care s-au reîntors din instrumentele financiare implementate până la această dată pentru continuarea și, după caz, extinderea schemelor naționale prin care se acordă finanțare atât fermierilor, inclusiv tinerilor fermieri, cât și întreprinderilor din sectorul industriei alimentare, dar și consiliilor locale din mediul rural pentru realizarea de investiții, pentru capital de lucru sau, după caz, pentru asigurarea surselor de co-finanțare privată în cadrul unor proiecte de investiții sprijinite prin FEADR.

4.7 Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală

4.7.1 Lista instrumentelor neeligibile

Tipurile de cheltuieli neeligibile generale pentru investițiile de dezvoltare rurală, sunt cele prevăzute la art. 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115.

Cheltuielile neeligibile adiționale sunt următoarele:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
  - cheltuieli efectuate înainte de depunerea solicitării de sprijin și înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, cu excepția celor prevăzute în fișele intervențiilor ca fiind eligibile;
  - cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane, exceptând mijloacele de transport utilizate de echipa GAL, precum și a celor menționate în capitolul asistență tehnică;
  - cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
  - taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau eligibilă conform prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
  - în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.
- Detalierea cheltuielilor neeligibile specifice măsurilor de dezvoltare rurală va fi prezentată în cadrul național de implementare.

Potrivit prevederilor anexei II partea I și II a Regulamentului delegat (UE) al Comisiei nr. 2022/ 126 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele suplimentare pentru anumite tipuri de intervenții în temeiul regulamentului respectiv, tipurile de cheltuieli neeligibile pentru intervențiile sectoriale menționate la articolul 42 literele (a), (b), (d), (e) și (f) din Regulamentul (UE) 2021/2115 sunt:

- costuri generale de producție și, în special, costuri pentru miceliu (chiar certificat), semințe și plante neperene; produse de protecție a plantelor (inclusiv materiale de control integrat); îngrășăminte și alte inputuri; costurile de colectare sau transport (interne sau externe); costuri de stocare; costurile de ambalare (inclusiv utilizarea și gestionarea ambalajelor), chiar și ca parte a noilor procese; costurile de operare (în special electricitate, combustibil și întreținere);
- rambursarea creditelor contractate pentru o intervenție;
- achiziția de teren neconstruit pe care costă mai mult de 10 % din toate cheltuielile eligibile pentru operațiunea în cauză;
- investiții în mijloace de transport care urmează să fie utilizate pentru comercializare sau distribuție de către organizația de producători sau de către beneficiar în sectorul produselor apicole;
- cheltuieli de exploatare a mărfurilor închiriate;

- cheltuieli legate de contractele de leasing (taxe, dobânzi, costuri de asigurare etc.) și costuri de exploatare;
- contracte de subcontractare sau externalizare referitoare la operațiunile sau cheltuielile menționate ca neeligibile în această listă;
- orice impozite sau taxe fiscale naționale sau regionale;
- dobânzi la datorie, cu excepția cazului în care contribuția este efectuată sub o altă formă decât o asistență directă nerambursabilă ;
- investiții în acțiuni sau capital ale companiilor dacă investiția reprezintă o investiție financiară;
- costurile suportate de părți, altele decât organizația de producători sau membrii acesteia, asociațiile organizațiilor de producători sau membrii producătorilor acestora sau o filială sau o entitate dintr-un lanț de filiale ;
- intervenții care nu au loc în exploatarea și/sau sediile organizației de producători, ale asociației de organizații de producători sau ale membrilor producători ai acestora sau ale unei filiale;
- intervenții externalizate sau implementate de organizația de producători în afara Uniunii, cu excepția intervențiilor de promovare, comunicare și marketing menționate la articolul 47 alineatul (1) litera (f) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
- taxa pe valoarea adăugată a cheltuielilor eligibile efectuate de beneficiar, cu excepția cazului în care aceasta este nerecuperabilă în temeiul legislației naționale în materie de TVA.

De asemenea, tipurile de cheltuieli neeligibile pentru intervențiile în sectorul vitivinicol menționat la articolul 42 litera (c) din Regulamentul (UE) 2021/2115 sunt:

- gospodărirea zilnică a unei podgorii;
- protecție împotriva daunelor cauzate de vanat, pasari sau grindina;
- realizarea de paravane și pereți de protecție împotriva vântului;
- aleile de acces și lifturi;
- achiziționarea de tractoare sau orice fel de vehicule de transport;
- defrișarea podgoriilor infectate și pierderea veniturilor în urma defrișării obligatorii din motive de sănătate sau fitosanitare.
- taxa pe valoarea adăugată a cheltuielilor eligibile efectuate de beneficiar, cu excepția cazului în care aceasta este nerecuperabilă în temeiul legislației naționale în materie de TVA.

4.7.2 Definirea zonei rurale și aplicabilitatea

Având în vedere legislația națională - Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului național de planificare teritorială, cu modificările și completările ulterioare, spațiul rural este reprezentat de totalitatea comunelor cu satele componente, la nivel de Unități Administrative Teritoriale (UAT), comuna fiind cea mai mică UAT, nivel NUTS 5.

Teritoriul eligibil LEADER este definit în mod specific ca fiind format din UAT-comune și UAT- orașe mici cu o populație de maximum 20.000 locuitori.

4.7.3 Additional elements common for Sectoral interventions, for rural development interventions, or common for both Sectoral and Rural Development interventions

N/A

4.7.4 Rata (ratele) contribuției aplicabile intervențiilor de dezvoltare rurală

National contribution rate(s)

Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
91(2)(b) - Outermost regions and in the smaller Aegean islands		20,00%	80,00%
91(2)(c) - Transition regions within the meaning of Article 108(2), first subparagraph, point (b), of Regulation (EU) 2021/1060		20,00%	60,00%
91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%
91(3)(a) - Payments for natural or others area-specific constraints under Article 71		20,00%	65,00%
91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 72 - Payments under Article 72		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 73 - Support for non-productive investments referred to in Article 73		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(a) - Support for the European Innovation Partnership under Article 77(1), point(a)		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(b) - LEADER under Article 71(1), point(b)		20,00%	80,00%
91(3)(c) - Operations receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	100,00%	20,00%	100,00%
91(3)(c) - 70 - Operations, under Article 70, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 71 - Operations, under Article 71, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 72 - Operations, under Article 72, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 73-74 - Operations, under Articles 73-74, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 76 - Operations, under Article 76, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 77 - Operations, under Article 77, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 78 - Operations, under Article 78, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20,00%	100,00%

Regional contribution rate(s)

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
--------	---------	-----------------	----------	----------

5 Plăți directe, intervenții de dezvoltare sectorială și rurală specificate în strategie

Fond	Formă de intervenție	Tipul de intervenție	Cod de intervenție (SM) – Denumire	Indicator comun de realizare	Gen. Renewal	Env.	ES rebate system	LEADER
FEGA	Plăți directe decuplate	BISS(21)	PD-01 - Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS)	O.4				
FEGA	Plăți directe decuplate	CRISS(26)	PD-02 - Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (CRISS)	O.7				
FEGA	Plăți directe decuplate	CIS-YF(30)	PD-03 - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	O.6				
FEGA	Plăți directe decuplate	Eco-scheme(31) / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS	PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil	O.8				
FEGA	Plăți directe decuplate	Eco-scheme(31) / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS	PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)	O.8				
FEGA	Plăți directe decuplate	Eco-scheme(31) / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS	PD-06 - Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști	O.8				
FEGA	Plăți directe decuplate	Eco-scheme(31) / Art. 31(7)(b) - Compensatory payment	PD-07 - Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte	O.8				
FEGA	Plăți directe decuplate	Eco-scheme(31) / Art. 31(7)(b) - Compensatory payment	PD-08 - Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat	O.8				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-09 - Sprijin cuplat pentru venit-Soia	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-10 - Sprijin cuplat pentru venit-Lucernă	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-11 - Sprijin cuplat pentru venit- Leguminoase pentru industrializare - mazăre de grădină, fasole boabe și fasole păstăi	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-12 - Sprijin cuplat pentru venit-Cânepă	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-13 - Sprijin cuplat pentru venit-Orez	O.10				

FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-14 - Sprijin cuplat pentru venit-Sămânță de cartof	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-15 - Sprijin cuplat pentru venit -Hamei	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-16 - Sprijin cuplat pentru venit-Sfecla de zahăr	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-17 - Sprijin cuplat pentru venit- Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete)	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-18 - Sprijin cuplat pentru venit-Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-19 - Sprijin cuplat pentru venit- Fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice)	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-20 - Sprijin cuplat pentru venit- Semințe pentru plante furajere	O.10				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-21 - Sprijin cuplat pentru venit - vaci de lapte	O.11				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-22 - Sprijin cuplat pentru venit-carne vită	O.11				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-23 - Sprijin cuplat pentru venit – bivolițe de lapte	O.11				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-24 - Sprijin cuplat pentru venit – ovine-caprine	O.11				
FEGA	Plăți directe cuplate	CIS(32)	PD-25 - Sprijin cuplat pentru venit pentru viermii de mătase	O.11				
FEGA	Sectorial - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a))	IS-LF-01 - Îmbunătățirea infrastructurii utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor	O.35				

FEGA	Sectorial - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a))	IS-LF-02 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea sau menținerea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate.	O.35				
FEGA	Sectorial - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a))	IS-LF-05 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri de mediu și de adaptare a schimbărilor climatice	O.35				
FEGA	Sectorial - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a))	IS-LF-07 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Cercetare și dezvoltare	O.35				
FEGA	Sectorial - Fructe și legume	INVRE(47(1)(a))	IS-LF-08 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea competitivității pe termen mediu și lung în special prin modernizare.	O.35				
FEGA	Sectorial - Fructe și legume	ADVII(47(1)(b))	IS-LF-06 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Măsuri de formare profesională, (altele decât cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovare produselor proaspete sau procesate.	O.35				
FEGA	Sectorial - Fructe și legume	TRANS(47(1)(e))	IS-LF-03 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri care vizează îmbunătățirea comercializării.	O.35				
FEGA	Sectorial - Fructe și legume	WITHD(47(2)(f))	IS-LF-04 - Măsuri de prevenire și gestionare a crizelor pe piața fructelor și legumelor	O.35				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	ADVIBEES(55(1)(a))	IS-A-09 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Consultanță în apicultură	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	ADVIBEES(55(1)(a))	IS-A-10 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole	O.37				

FEGA	Sectorial - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a))	IS-A-11 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a))	IS-A-12 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	ADVIBEEES(55(1)(a))	IS-A-13 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-14 - Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-15 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultura	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-16 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-17 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-18 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de cutii noi în vederea înlocuirii cutiilor uzate în urma deplasării în pastoral	O.37				

FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-19 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de accesorii apicole	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-20 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de unelte apicole și echipamente de protecție	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	INVAPI(55(1)(b))	IS-A-21 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral	O.37				
FEGA	Sectorial - Produse apicole	ACTQUAL(55(1)(g))	IS-A-22 - Îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață	O.37				
FEGA	Sectorial - Vin	RESTRVINEY(58(1)(a))	IS-V-23 - Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole	O.36				
FEGA	Sectorial - Vin	INWINE(58(1)(b))	IS-V-24 - Investiții în active corporale și necorporale	O.36				
FEGA	Sectorial - Vin	HARINWINE(58(1)(d))	IS-V-25 - Asigurarea recoltelor	O.36				
FEGA	Sectorial - Vin	INFOR(58(1)(h))	IS-V-26 - Acțiuni de informare	O.36				
FEGA	Sectorial - Vin	ACTREPUT(58(1)(i))	IS-V-27 - Promovarea enoturismului	O.36				
FEGA	Sectorial - Vin	PROMOWINE(58(1)(k))	IS-V-28 - Promovarea și comunicarea efectuată în țări terțe	O.36				
FEGA	Sectorial - Vin	INWINESUST(58(1)(m))	IS-V-29 - Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin	O.36				
FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-01 - Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)	O.14	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-02 - Agro-mediu și climă - Culturi verzi	O.14	Nr.	Da	Nr.	Nr.

FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-03 - Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon	O.19	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-04 - Agricultură ecologică – conversie	O.17	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-05 - Agricultură ecologică – menținerea certificării	O.17	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-06 - Bunăstarea animalelor	O.18	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-07 - Silvo-mediu și climă	O.15	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ENVCLIM(70)	DR-08 - Împădurire - întreținere și îngrijire suprafețelor împădurite	O.15	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ANC(71)	DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană	O.12	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ANC(71)	DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative	O.12	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	ANC(71)	DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice	O.12	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	O.20	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-13 - Investiții în exploatațiile pomicole	O.20	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	O.20	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	O.20	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	O.20	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-17 - Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației	O.24	Nr.	Nr.		Nr.

FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-18 - Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	O.24	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-19 - Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere	O.23	Nr.	Da	Nr.	Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-20 - Modernizarea infrastructurii de irigații	O.22	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-21 - Înființarea sistemelor de irigații	O.20	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-22 - Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă	O.22	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-23 - Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural	O.22	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INVEST(73-74)	DR-24 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole	O.24	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	INSTAL(75)	DR-25 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	O.25	Da	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	RISK(76)	DR-26 - Contribuții financiare la plata primelor de asigurare	O.9	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	RISK(76)	DR-27 - Instrumentul national de sprijin al fermierilor afectati de pierderi ale productiei agricole	O.9	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	COOP(77)	DR-28 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol	O.28	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	COOP(77)	DR-29 - Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI	O.1	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	COOP(77)	DR-30 - LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	O.31	Nr.	Nr.		Da

FEADR	Dezvoltarea rurală	KNOW(78)	DR-31 - Transfer de cunoștințe	O.33	Nr.	Nr.		Nr.
FEADR	Dezvoltarea rurală	KNOW(78)	DR-32 - Consiliere în afaceri agricole	O.33	Nr.	Nr.		Nr.

5.1 Direct Payments Interventions

BISS(21) - Basic income support

PD-01 - Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS)

Intervention Code (MS)	PD-01
Denumire intervenție	Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS)
Tipul de intervenție	BISS(21) - Basic income support
Indicator comun de realizare	O.4. Number of hectares benefitting from for basic income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere albine

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil declarat de fermier, decuplată de producție.

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul de a primi sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității.

Avantaje de sustenabilitate (mediu, social, economice):

Pentru a evita riscul practicării monoculturii care determină înmulțirea agenților patogeni și a dăunătorilor, precum și degradarea și sărăcirea solului cu anumite elemente nutritive, este recomandabil ca această ecoschemă să fie aplicabilă pe întreg teritoriul României.

- Aplicarea acestei ecoscheme poate determina creșterea veniturilor fermierilor.
- Diversificarea culturilor în teren arabil contribuie la creșterea biodiversității, gestionarea durabilă a resurselor mediului, păstrarea capitalului natural și obținerea unor produse agricole sigure și de calitate superioară.

- Contribuie la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, cu precădere prin îmbunătățirea sechestrării carbonului în sol.
- Încurajează dezvoltarea durabilă și gestionarea eficientă a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțele chimice.
- Atenuarea și adaptarea schimbărilor climatice, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și promovarea energiei durabile.
- Încurajarea dezvoltării durabile și gestionării eficiente a resurselor naturale, precum apa, solul și aerul.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Fermierul desfășoară o activitate agricolă pe teritoriul României și este “fermier activ”, conform definiției stabilite în capitolul 4.14 din PNS.

Să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha, iar în cazul serelor, solarilor, viilor, livezilor, culturilor de hamei, pepinierelor, arbuștilor fructiferi, suprafața parcelei agricole trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha.

Pentru legume cultivate în sere și solarii, care beneficiază de sprijin cuplat, suprafața minimă a exploatației este de 0,3 ha, iar suprafața minimă a parcelei este de 0,03 ha.

În cazul pajiștilor trebuie să asigure o încărcătură de animale de minim de 0,3 UVM/ha sau să efectueze cel puțin o cosire anuală.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției BISS și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

BISS va fi acordată în conformitate cu art. 102 (2) din *Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC)*, care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească quantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă BISS este **9,699,018 ha**, cu un **quantum indicativ de:**

1. **91 euro/ha**, pentru o suprafață de 9.185.616 ha, ajungând la 98 euro / ha în anul 2027, inclusiv cele 1.867.598 ha pajiști permanente unde se desfășoară activitatea agricolă cosit și pășunat cu încărcături normate de animale (0,3-1 UVM ha, conform ambițiilor de mediu ale Uniunii Europene).
2. **30 euro/ha**, pentru o suprafață de 513.402 ha, reprezentând pajiști permanente fără încărcătură animală, pe care se practică activitatea agricolă de cosit.

Menționăm că în anul 2020, activitatea de pășunat cu încărcături normate de animale și cosit se desfășoară pe circa 1.867 mii hectare din suprafața de pajiște, iar prin activitatea agricolă de cosit doar pe 531 mii hectare din total 2.398 mii hectare pajiște înregistrată în IACS (conform APIA).

Avantajul pajiștilor pășunate de animale prezintă beneficii reale pentru mediu și zona montană contribuind la regenerarea florei. De asemenea, fermierii care practică activitatea de cosit, au costuri suplimentare ceea ce impune acordarea unei plăți diferențiate pentru acoperirea acestora.

Pentru a încuraja pășunatul alături de cosit și întreținere a pajiștilor, se justifică o stimulare diferențiată prin BISS alocat suprafeței de pajiște permanentă înregistrată în IACS. Forma de activitate multiplă (pășunat + cosit + întreținere) aduce o contribuție benefică la bunăstarea și sănătatea animalelor, prin pășunat liber, aport de masă verde în rația furajeră, contribuind totodată la realizarea unei simbioze între animal și mediul natural, cu implicații benefice, precum, conservarea biodiversității, a habitatelor, protecție împotriva riscurilor naturale din zonele montane.

Susținerea activității agricole prin pășunat aduce avantaje economice și socio- culturale, constituind o tradiție în rândul crescătorilor de animale. Sprijinul astfel stabilit își propune să crească atractivitatea sectorului agroturistic specific zonei montane.

Plata de bază acordată în perioada 2023-2027 se justifică a se acorda diferențiat pentru aceste categorii de activități agricole distincte desfășurate pe pajiștile din România, cu preponderență regăsite în cadrul zonei montane desfășurate pe 685 UAT-uri și care însumează circa 250 mii ferme și 1.250 mii hectare (vezi table 5 și fig.4 din Anexa analiza SWOT).

Cuantumul indicativ **minim** posibil este de **80 euro / ha**, având în vedere că am luat în calcul ipoteza unei creșteri potențiale a terenurilor eligibile din IACS de cca. 10%.

Cuantumul indicativ **maxim** posibil este de **134 de euro** per hectar.

La stabilirea celor două posibile valori, de cuantum minim și maxim s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Is this BIS intervention a Payments for small farmers? (Art. 28)

Da Nr.

Which form of support do you use Payments for small farmers? (Art. 28)

Lump sum(s) Payment(s) per hectare

What is the maximum amount for the Payments for small farmers? (Art. 28)

Do you have any other comments or explanations for the Payments for small farmers?

Territorialisation (Art. 22(2))

Da Nr.

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 5 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția BISS respectă paragraful 5 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției.

De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar cu incarcatura animala	Uniform		R.4;
02 - valoare sprijin ha fara incarcatura animala	Uniform		R.4;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar cu incarcatura animala

La stabilirea celor două posibile valori, de quantum minim și maxim s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate – min. 80 Euro/ha si max. 134 euro / ha.

02 - valoare sprijin ha fara incarcatura animala

La stabilirea celor două posibile valori, de quantum minim și maxim s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate – min. 25,5 Euro/ha si max. 44,7 euro / ha.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar cu incarcatura animala	Planned unit amount	91,30	92,65	94,00	95,35	97,80	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	79,39	80,56	81,74	82,92	85,04	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	130,42	132,36	134,29	136,22	139,71	
	O.4 (unit: Hectar)	9.168.018,00	9.168.018,00	9.168.018,00	9.168.018,00	9.168.018,00	
	Planned output * Planned unit amount	837.040.043,40	849.416.867,70	861.793.692,00	874.170.516,30	896.632.160,40	4.319.053.279,80
02 - valoare sprijin ha fara incarcatura animala	Planned unit amount	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	25,50	25,50	25,50	25,50	25,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	44,70	44,70	44,70	44,70	44,70	
	O.4 (unit: Hectar)	531.000,00	531.000,00	531.000,00	531.000,00	531.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	15.930.000,00	15.930.000,00	15.930.000,00	15.930.000,00	15.930.000,00	79.650.000,00
TOTAL	O.4 (unit: Hectar)	9.699.018,00	9.699.018,00	9.699.018,00	9.699.018,00	9.699.018,00	48.495.090,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	852.945.974,00	865.338.834,00	877.731.693,00	890.124.552,00	912.550.961,00	4.398.692.014,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

CRISS(26) - Complementary redistributive income support**PD-02 - Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (CRISS)**

Intervention Code (MS)	PD-02
Denumire intervenție	Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (CRISS)
Tipul de intervenție	CRISS(26) - Complementary redistributive income support
Indicator comun de realizare	O.7. Number of hectares benefitting from complementary redistributive income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBJECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

--

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil declarat de fermier, decuplată de producție.

Sprijinul redistributiv pentru venit sub forma unei plăți decuplate anuale per hectar eligibil se acordă fermierilor care au dreptul la o plată în temeiul sprijinului de bază pentru venit în scopul sustenabilității și se acorda pentru exploatațiile agricole cuprinse între **1-50 ha**.

În urma analizei datelor din Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) pentru plăți directe gestionat de APIA, rezultă că în anul 2020 fermele cuprinse între 1 și 50 de hectare însumează 758.512 beneficiari exploatații agricole, circa 97% din totalul de 781.246 de fermieri. Fermele mici de la 1-50 ha reprezintă majoritatea exploatațiilor din România.

Acordarea plății redistributive pentru exploatațiile cu dimensiunea între 1-50 ha, constituie un sprijin suplimentar pentru o suprafață de 3.748.473 ha (39% din total area înscrisă în IACS), gestionată de majoritatea fermierilor (97%) care contribuie la susținerea vitalității spațiului rural.

Schema CRISS este complementară cu Schema BISS, cu Eco schema „Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)”, cât și cu alte scheme de sprijin cuplat din sectorul vegetal și zootehnic.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

CRISS se adresează fermierilor eligibili pentru plata BISS.

Fermele eligibile la plata CRISS se încadrează în intervalul de suprafață 1-50 ha.

Pentru a evita apariția condițiilor artificiale (fermieri care își vor diviza fermele în scopul obținerii sprijinului oferit prin această intervenție), sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității va fi acordat fermierilor care nu și-au fragmentat exploatațile după 2020. Cazurile în care se consideră că fermierii nu și-au fragmentat/divizat exploatațile în scopul de a beneficia de plata redistributivă vor fi reglementate prin legislația națională

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plafonul anual reprezintă 10% din plafonul total anual al plăților directe (FEGA) care se calculează după efectuarea transferului din FEGA către FEADR. Pentru acordarea CRISS, România alocă 10% din plafonul de plăți directe, respectiv, 978,314,880 euro pentru perioada 2023-2027.

Plata anuală unitară pe suprafață este rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției CRISS și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată, având în vedere că se acordă doar fermelor care se încadrează în intervalul 1-50 ha.

CRISS va fi acordată în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Având în vedere suprafața determinată IACS din Campania 2020 pentru fermele cuprinse între 1-50 ha, respectiv de 3.748.473 ha, pentru anul 2023 cuantumul indicativ de plată este de 50,61 euro/ha în anul 2023, ajungând la 54,16 euro / ha în anul 2027.

Sprijinul se adresează segmentului fermele din categoria 1 la 50 de hectare, care trebuie consolidat ca o garanție în sprijinul securității și siguranței alimentare, sociale, dar și pentru creșterea ambiției de mediu a Uniunii. Este structurat pe 2 categorii de ferme, respectiv 1-5 ha și 5-50 ha. Acest tipar de ferme deși reprezintă majoritatea fermierilor înregistrați în IACS, 758.421 fermieri (97,1% din total fermieri) exploatează doar 3.748,473 ha (39% din totalul suprafeței IACS, cu o **fermă medie de 6 hectare**). Având în vedere contextul de concentrare accelerată al suprafeței agricole de către alte categorii de ferme, din structura agrară a României. Tiparul de agricultură reprezentat de fermele 1-50 ha de asemenea contribuie direct la obiectivele din Strategia ONU Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (obiectivele de dezvoltare durabilă: 2, 3, 12 și 13), cât și la realizarea obiectivelor din cadrul Strategiei UE de la Fermă la consumator prin dezvoltarea producției alimentare durabile la nivelul întregii țări.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafața planificată pentru care se acordă sprijinul este 3.748.473 ha,

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Do you apply the territorialisation for the CRISS?

Da Nr.

Aplicați sume diferite pentru diferite game de hectare? [articolul 29 alineatul (3)]

Da   Nr.

Care este numărul maxim de hectare per fermier la care se plătește CRIS? [articolul 29 alineatul (3)]
50,00

– Excludeți exploatațiile agricole din CRIS pe baza dimensiunii lor fizice?

Da   Nr.

Fermele care depășesc 50 de hectare nu sunt eligibile pentru CRIS.

– Reguli și/sau explicații suplimentare legate de CRIS

Aceasta plată se adresează în egală măsură micilor fermieri cu suprafețe foarte mici, având în vedere ca aceștia nu vor mai beneficia de plata “micii fermieri” – sprijin care s-a dovedit a fi neatractiv pentru aceștia în perioada de programare PAC 2014-2020. CRIS se adresează, totodată, și fermelor care nu făceau obiectul schemei “micii fermieri”, dar care constituie segmentul agriculturii la scară mică și mijlocie, aflat în plin proces de consolidare, ca fiind vectorii cei mai importanți ai lanțului scurt de aprovizionare și practicarea unei agriculturii prietenoase cu mediul.

CRIS își propune contribuie în mod direct la reducerea disparităților în materie de venituri între sectorul agricol și alte sectoare ale economiei naționale, determinând astfel diminuarea migrației tinerilor din mediul rural în mediul urban și în afara țării.

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 5 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția CRIS este o plată decuplată de producție care respectă cerințele de bază ale Cutiei Verzi a WTO, adică nu are efecte de denaturare a pieței sau efecte asupra producției, așa cum se specifică în anexa 2 la Acordul WTO. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.4;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

La stabilirea celor două posibile valori, de quantum minim și maxim s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare fondurilor neutilizate, respectiv min. 45,55 euro/ha și max. 70,39 euro /ha (maximul poate fi atins în cazul în care se vor redistribui sume necheltuite de la alte scheme de plată decuplate de producție și neaccesate de fermieri).

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	50,61	51,34	52,08	52,81	54,14	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	45,55	46,21	46,87	47,53	48,73	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	65,79	66,75	67,70	68,66	70,39	
	O.7 (unit: Hectar)	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	
	Planned output * Planned unit amount	189.710.218,53	192.446.603,82	195.220.473,84	197.956.859,13	202.942.328,22	978.276.483,54
TOTAL	O.7 (unit: Hectar)	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	18.742.365,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	189.705.131,00	192.460.937,00	195.216.743,00	197.972.549,00	202.959.520,00	978.314.880,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

CIS-YF(30) - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri**PD-03 - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri**

Intervention Code (MS)	PD-03
Denumire intervenție	Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri
Tipul de intervenție	CIS-YF(30) - Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri
Indicator comun de realizare	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

--

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți decuplate de producție pe hectarul eligibil declarat de tânărul fermier.

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul de a primi sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Sprijinul de baza pentru venit pentru tinerii fermieri reprezintă acordarea unei plăți anuale tinerilor fermieri care au dreptul la sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității și se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili, respectiv:

- Tânărul fermier este definit conform secțiunii specifice din PNS (capitolul 4);
- Tânărul fermier este instalat pentru prima data ca șef al exploatației;
- Tânărul fermier este eligibil la plata BISS.
- Sprijinul se acordă pentru primele 50 de hectare eligibile.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plafonul în 2023 este de **19.539.629** euro, iar plafonul total pe perioada 2023-2027 este de 100,766,433 euro, respectiv 1,03% din plafonul anual plăți directe FEAGA.

Plata anuală unitară pe suprafață rezultă ca raport între plafonul anual al intervenției **Tineri Fermieri** și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată .

Plata pentru tinerii fermieri va fi acordată în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească quantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv). Astfel minimul estimat este de 35,18 euro/ha, iar maximul de 64,52 euro/ha, având în vedere analiza privind evoluția solicitării schemei de plată tânărul fermier din perioada 2015-2020, efectuată de APIA în baza datelor IACS.

Având în vedere că în anul 2021 suprafața determinată prin IACS pentru hectarele eligibile la sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri a fost de 531.000 ha, estimăm că în anul 2023 un quantum indicativ al plății de 42,22 euro / ha, iar pentru anul 2027, se estimează o valoare de 45,17 euro/ha.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Timp de câți ani oferă intervenția sprijin tinerilor fermieri? **5**

Care sunt condițiile aplicate pentru defnirea unui sistem nou înființat?

Fermierii care au beneficiat de aceasta plată integral în perioada de programare PAC 2014-2020 și în perioada de tranziție 2021-2022 nu mai pot solicita sprijinul complementar pentru venit al acestei intervenții în perioada 2023-2027.

What form the support does take: **an annual decoupled payment per eligible hectare**

What is the amount of aid per hectare/lump-sum? **36**

Stabiliți un maxim în ceea ce privește numărul de hectare? DA/NU

Da Nr.

If yes, what is the maximum number of ha? **50**

Alte observații privind pragurile?

Sunt eligibile la plată doar **primele 50 ha din orice fermă, indiferent de dimensiune maximă.**

Aplicați o continuitate cu sistemul anterior (plata pentru tinerii fermieri)?

Da, există o continuitate a schemei.

Din perioada pentru care se acorda acest sprijin se scade numărul de ani care au trecut de la prima depunere a solicitării de sprijin pentru tinerii fermieri.

Fermierii care au beneficiat de aceasta plată integral în perioada de programare PAC 2014-2020 și în perioada de tranziție 2021-2022 nu mai pot solicita sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri în perioada 2023-2027.

Alte observații

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 5 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 5 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea

plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.4;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

La stabilirea celor două posibile valori, de quantum minim și maxim s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate – minim 35,18 și maxim 64,52 euro / ha.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	42,22	42,83	43,44	44,06	45,17	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	35,18	35,69	36,20	36,71	37,64	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	60,31	61,19	62,06	62,94	64,52	
	O.6 (unit: Hectar)	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	
	Planned output * Planned unit amount	19.540.724,82	19.823.051,73	20.105.378,64	20.392.333,86	20.906.076,27	100.767.565,32
TOTAL	O.6 (unit: Hectar)	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	2.314.155,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	19.539.629,00	19.823.477,00	20.107.325,00	20.391.172,00	20.904.830,00	100.766.433,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil

Intervention Code (MS)	PD-04
Denumire intervenție	Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil
Tipul de intervenție	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS
Indicator comun de realizare	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO1	Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5	Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
SO6	Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-B	climate change adaptation, including actions to improve resilience of food production systems, and animal and plant diversity for stronger resistance to diseases and climate change
AOA-D	prevention of soil degradation, soil restoration, improvement of soil fertility and of nutrient management [and soil biota]
AOA-E	protection of biodiversity, conservation or restoration of habitats or species, including maintenance and creation of landscape features or non-productive areas
AOA-F	actions for a sustainable and reduced use of pesticides, particularly pesticides that present a risk for human health or environment

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.19	Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)

R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Pentru a evita riscul practicării monoculturii care determină înmulțirea și răspândirea organismelor dăunătoare plantelor, precum și degradarea și sărăcirea solului cu anumite elemente nutritive, este recomandabil ca această Eco schemă să fie aplicabilă pe întreg teritoriul României.

Diversificarea culturilor în teren arabil contribuie la creșterea biodiversității, gestionarea durabilă a resurselor mediului, păstrarea capitalului natural și obținerea unor produse agricole sigure și de calitate superioară.

De asemenea, aceasta poate să contribuie la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, cu precădere prin îmbunătățirea capacității de sechestrare a carbonului în sol.

Încurajează dezvoltarea durabilă și gestionarea eficientă a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțele chimice.

De asemenea practicile promovate contribuie la: utilizarea eficientă a resursei de apă în sol; creșterea conținutului de azot în sol, ca urmare a cultivării plantelor leguminoase, implicit a nutrienților din plantele cultivate ulterior în asolamente; creșterea capacității solului și a plantelor de sechestrare a carbonului, ca urmare a promovării agriculturii conservative: *no tillage*, *strip-tillage* sau *minimum tillage* (*no-minimum-strip tillage*), cât și prin diversificarea culturilor.

Prin înființarea culturilor leguminoase, bogate în proteină vegetală, precum soia, va dezvolta numărul și diversificarea culturilor proteaginoase convenționale, fără conținut de Organisme Modificate Genetic (OMG), concomitent cu descurajarea importurilor din state terțe de proteină vegetală cu conținut mare de OMG necesare acoperirii deficitului național de furaje. Prin promovarea diversificării și a practicilor conservative pentru sol, precum *no-minimum-strip tillage* conduc la îmbunătățirea biotei solului și a calității aerului prin reducerea consumului de substanțe chimice în fertilizare și combatere, reducerea eroziunii solului pluviale și eoliene, scăderea consumului de combustibili.

Agricultura conservativă promovează tehnologiile care presupun intervenția minimă sau deloc asupra solului (renunțarea la un număr mare de treceri pe sol: arat, discuit și celelalte lucrări de pregătire a patului germinativ sau de îngrijire a culturilor). Una din practicile specifice definite de ecoschemă curentă va stimula tehnologiile conservative de înființare a culturilor prin sistemele *no-tillage*, *strip tillage* sau *minimum tillage*. În general, un grad de acoperire a solului cu aceste practici conservative în pondere de 50% contribuie la creșterea capacității de adaptare a solului la efectele schimbărilor climatice, prin prevenirea eroziunii și pierderilor de umiditate din sol. Astfel, calitatea solului este menținută și augmentată.

Practicile de agricultură conservativă (*no-tillage*, *strip tillage* sau *minimum tillage*) se bazează pe următoarele elemente:

- deranjarea mecanică minimă a solului (adică *no-tillage*) prin aplicarea directă a semințelor și a îngrășămintelor în sol,
- acoperirea permanentă a suprafeței solului (cel puțin 30%) cu reziduuri de plante și/sau cu culturi succesive,
- diversificarea speciilor prin diferite rotații și asolamente de culturi care implică cel puțin trei culturi diferite,

- este pretabilă doar pentru culturile prășitoare,
- exploatarea agricolă să aibă asigurată sistemul de mașini adecvată,
- să se aplice îngrășăminte pe rândurile semănate, pentru a grăbi răsărirea și creșterea plantelor
- să se lucreze solul la un conținut optim de umiditate

Avantajele **agriculturii de tip conservativ pentru sol:**

- reducerea necesarului cu forță de muncă de până la 50%,
- reducerea cheltuielilor cu combustibilul necesar lucrărilor agricole,
- minimizează compactarea solului prin reducerea trecerilor repetate cu utilaje,
- crește capacitatea de reținere a apei în sol,
- contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin reducerea consumului de combustibil și prin ameliorarea eficienței utilizării elementelor nutritive,
- creșterea capacității solului de sechestrare a carbonului,
- creșterea biodiversității la nivelul solului, concomitent cu asigurarea unui habitat prielnic pentru dezvoltarea faunei,
- îmbunătățirea texturii și structurii și a biotei solului, creșterea materiei organice din sol, reducerea compactării solului, regenerarea terenurilor degradate, limitarea pierderilor de sol prin vânt sau eroziune pluvială

Alta practică benefică pentru mediu, pe care o pot alege fermierii din Eco schemă este cea de **fertirigare (fertilizare lichidă de precizie) sau fertizială fazială fracționată cu nutrienții N/P/K**, care presupune administrarea nutrienților din îngrășămintele chimice cu apa de irigare, în special a substanței active NPK, în concordanță cu perioada optimă, în funcție de stadiul de creștere și dezvoltare a plantelor.

Administrarea se face cu respectarea Programului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole aprobat prin HG nr. 964/2000. Prin administrarea Azotului în sol în funcție de fenofazele plantei, va crește eficiența efectului substanței active în procesul de dezvoltare al plantelor, astfel fermierilor le va fi mai lesne să se încadreze în limitele impuse de Codul de bune practici agricole.

Pentru a evita riscul practicării monoculturii care determină înmulțirea agenților patogeni și a dăunătorilor, precum și degradarea și sărăcirea solului cu anumite elemente nutritive, este recomandabil ca această ecoschemă să fie aplicabilă pe întreg teritoriul României.

Avantaje generale ale practicilor propuse prin ecoschema (diversificarea, no-minimum-strip-tillage, fertirigare):

- creșterea biodiversității, gestionarea durabilă a resurselor mediului, păstrarea capitalului natural și obținerea unor produse agricole sigure și de calitate superioară,
- atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, cu precădere prin îmbunătățirea sechestrării carbonului în sol, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și promovarea energiei durabile,
- încurajează dezvoltarea durabilă și gestionarea eficientă a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțele chimice,
- aplicarea acestei ecoscheme poate contribui și la menținerea veniturilor fermierilor,

Description of commitments for eco-scheme

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

ELEMENTE DE ELIGIBILITATE privind beneficiarii:

Beneficiarul eco-schemei Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil se încadrează în categoria fermierilor activi (conform definiției naționale) în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2115/2021 și este beneficiar al schemei BISS.

Suprafața eligibilă targetată de Eco-schemă:

Eco-schema se aplică per hectar și vizează toate suprafețele de teren arabil pe care se desfășoară activitate agricolă în sectorul vegetal. Totodată sunt eligibile suprafețele de teren arabil necultivat (lăsat pârloagă) pe o perioadă de maxim un an și întreținute în bune condiții agricole.

Menționăm că suprafețele pe care se seamănă un amestec de semințe, indiferent de speciile incluse în amestec, sunt considerate a fi o singură cultură.

Dimensiunea exploataților agricole eligibile este de peste 5 hectare de teren arabil. Categoria de ferme vizată însumează 6.250.000 hectare teren arabil din totalul de 7.200.000 ha teren arabil înregistrat în IACS. La stabilirea pragului minim de hectare per exploatație s-a avut în vedere posibilitatea administrativă a fermierilor de a aplica practicile agrotehnice solicitate în structura ecoschemei corelat cu faptul că reglementărilor noii PAC nu mai permit, pentru fermele mai mici de zece hectare, acordarea de sprijin facil pe același raționament ca pentru schemele greening din perioada de programare 2014-2020.

Condiții GENERALE obligatorii:

Fermierul se angajează să respecte una din următoarele condiții generale ale Eco-schemei:

I. Dimensiunea exploatației să fie de minim 5 ha în teren arabil, cu parcele de minim 0,3 ha și trebuie să alocă peste 4 % din terenul arabil pentru elementele neproductive (inclusiv teren lăsat pârloagă) și să cultive **pe minim 5% din totalul terenului arabil declarat, culturi leguminoase**, bogate în proteină vegetală, fixatoare de azot, care se pot recolta, precum: soia, mazăre de consum/furajeră, mazărice, sparțetă, trifoi, facelia, fasole, fasoliță, ghizdei, năut, lupin, linte, bob, lucernă, arahide, amestecuri de leguminoase și graminee perene). Condiția generală I se adresează fermierilor care optează pentru una din primele trei condiții specificate mai jos.

II. În cazul fermelor cu peste 75 % din terenul arabil utilizat pentru producția de iarbă sau de alte plante furajere erbacee, culturi de leguminoase, culturi aflate sub apă o mare parte a ciclului de cultură, sau care face obiectul unei combinații, **ponderea elementelor neproductive** (inclusiv teren lăsat pârloagă) **trebuie să depășească 1%.**

Condiții SPECIFICE și obligatorii:

Condițiile specifice se cumulează condițiilor generale I și II, după caz:

A - să practice **diversificarea** culturilor pe terenul arabil, în funcție de suprafață, după cum urmează:

în cazul suprafețelor cuprinse între 5 ha și 30 ha, fermierul trebuie să cultive cel puțin două culturi diferite, iar cultura principală să acopere **MAXIMUM 75%** din terenul arabil;

în cazul suprafețelor de peste 30 ha, fermierul trebuie să cultive cel puțin trei culturi diferite. Cultura preponderentă trebuie să acopere maximum 75 % din terenul arabil, respectiv două culturi preponderente să acopere împreună maximum 90 % din terenul arabil, cu respectarea procentului de 5% din teren pentru elementele neproductive;

□ în cazul în care suprafața de teren arabil este cultivată în proporție de peste 75% cu iarbă / plante erbacee / leguminoase sau acoperită cu culturi aflate sub apă o mare parte a ciclului de producție, indiferent de mărimea exploatației pentru care solicită sprijinul prin această eco-schemă, se consideră ca fiind practică de DIVERSIFICARE dacă respectă un procent de minim 1% de teren neproductiv.

Perioada care trebuie luată în considerare pentru calcularea proporțiilor de constituire a practicii de diversificare a culturilor în terenul arabil din cadrul exploatației este cuprinsă între lunile mai — septembrie ale anului de cerere.

În cadrul practicii de diversificare “cultură” înseamnă oricare dintre următoarele:

- o cultură a oricăruia dintre genurile definite în clasificarea botanică a culturilor;
- iarbă sau alte plante furajere erbacee sau culturi aflate sub apă o mare parte a ciclului de cultură (exemplu Orez);
- culturile de toamna și cele de primăvară sunt considerate culturi distincte, chiar dacă aparțin aceluiași gen.

B - să practice o tehnologie de **agricultură de tip conservativ pentru sol** (*no /minimum /strip-tillage*) pe toată suprafața exploatației sau pe minim 50% În cazul în care nu respectă ponderea minimă de acoperire de minim 50%, fermierul devine eligibil doar pentru suprafața pe care practică agricultura de tipul conservativ pentru sol (exemplu: doar pe echivalentul a 49% din suprafața fermei).

C - să aplice practica agricolă de precizie **fertirigare rațională** (sau fertilizarea fazială fracționată) care presupune administrarea rațională a nutrienților în apa de irigare. În acest caz este eligibilă doar suprafața pe care se aplică aceste practici (cu predilecție pentru culturile horticole).

D – să aplice măsuri de **corectare a acidității solului** (măsuri de *liming*) în vederea îmbunătățirii condițiilor de creștere și dezvoltare a culturilor agricole pe terenurile acide.

Necesitatea aplicării acestei măsuri rezultă din testele de sol efectuate pentru suprafețele de teren arabil cu un pH mai mic sau egal cu 5,5 corelat cu necesarul tipului de cultură. Sprijinul pentru *liming* va contribui la ameliorarea structurii solului, la compensarea acidității produsă de activitatea biologică și va favoriza asimilarea elementelor nutritive pentru plantele de cultură.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
GAEC03	Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons
GAEC04	Establishment of buffer strips along water courses
GAEC05	Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive
GAEC07	Crop rotation in arable land, except for crops growing under water
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-

	scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species
--	--

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

--

7 Range and amounts of support

Descriere

Se acordă o plată anuală pe suprafața de teren arabil eligibilă, suplimentară BISS, conform art. 31 alin. (7) lit. a din Regulamentul 2115/2021.

Pentru perioada 2023 – 2027 cuantumul indicativ a fost calculat luând în considerare că suprafața determinată din IACS în anul 2020 a fost de 6.300.000 ha, care va reprezenta ținta indicativă de atins.

Cuantumul eco-schemei va fi acordat în conformitate cu de art. 102 (2) din Regulamentul UE 2115/2021 *al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA) și de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului*, care oferă posibilitatea statelor membre să majoreze sau să diminueze cuantumul unitar/ha, după caz (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru anul 2023 cuantumul indicativ planificabil de 59,61 euro / ha.

Cuantumul indicativ maxim estimat este de 91,71 de euro per hectar pentru care s-a luat în calcul raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

Cuantumul indicativ minim estimat de 54,20 de euro per hectar pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor eligibile la plată.

Creșterea valorilor cuantumului unitar planificat până în anul 2027 se justifică prin creșterea plafonului anual alocat intervenției.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 5 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 12 din anexa 2 la acordul respectiv deoarece este pusă în aplicare în cadrul planului strategic PAC pentru perioada 2023-2027.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Plata pe ha	Uniform		R.4; R.19; R.22;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Plata pe ha

Cuantumul indicativ maxim estimat este de 91,71 de euro per hectar pentru care s-a luat în calcul raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

Cuantumul indicativ minim estimat de 54,20 de euro per hectar pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor eligibile la plată.

Creșterea valorilor cuantumului unitar planificat până în anul 2027 se justifică prin creșterea plafonului anual alocat intervenției.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Plata pe ha	Planned unit amount	59,61	60,88	62,15	63,42	65,72	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	54,20	55,35	56,50	57,65	59,74	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	91,71	93,67	95,62	97,57	101,10	
	O.8 (unit: Hectar)	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	375.543.000,00	383.544.000,00	391.545.000,00	399.546.000,00	414.036.000,00	1.964.214.000,00
TOTAL	O.8 (unit: Hectar)	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	31.500.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	375.572.880,00	383.564.718,00	391.556.555,00	399.548.392,00	414.010.606,00	1.964.253.151,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)

Intervention Code (MS)	PD-05
Denumire intervenție	Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)
Tipul de intervenție	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS
Indicator comun de realizare	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.19 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)

R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților

R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

R.7 Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Eco-schema se adresează fermelor de mici dimensiuni (denumita generic **Gospodărie Tradițională**), majoritare în cadrul fermelor înscrise în IACS.

Eco-schema contribuie la asigurarea unei baze furajere, capabilă să eficientizeze consumul nutrițional și să garanteze hrană calitativă pentru animale și constituie o contribuție la reducerea importurilor de furaje care conțin substanță vegetală bogată OMG, având un aport considerabil și pentru protecția resurselor naturale, sol, apă și aer.

Prin ponderea crescută cu componente naturale, organice, din plantele cultivate la nivelul gospodăriei tradiționale, administrate în rațiile furajere se dorește consolidarea calității hranei animalelor, în vederea asigurării sănătății animalelor, dar și cu impact asupra sănătății publice.

De asemenea, hrana animalelor obținută din cultivarea plantelor în teren arabil prin eco-schema va contribui la nevoia urgentă sesizată la nivelul UE de înlocuire a cel puțin unei părți din materiile furajere importate cu surse alternative de origine europeană.

Furajarea animalelor în gospodăria țărănească/tradițională, în conformitate cu cerințele din eco-schemă, va orienta creșterea animalelor erbivore către o sistem extensiv, comparativ cu furajere animalelor în sistem intensiv unde se folosesc substanțe anorganice, bogate în concentrate industriale, vitamine și aditivi furajeri din substanțe chimice de sinteză.

Din metoda de creștere extensivă în cadrul fermelor mici, care practică o agricultură prietenoasă cu mediul rezultă un alt aport pentru bunăstarea animalelor.

Practica agricolă promovată de eco-schemă va conduce la amplificarea imunității animalelor, la îmbunătățirea stării de sănătate, și la reducerea riscului de administrare de medicamente și antibiotice. Împlicit, acest efect este benefic și pentru consumatorul final, care va beneficia de creșterea calității alimentelor.

Plantele cultivate vor aproviziona furajarea efectivelor cu proteină vegetală autohtonă, precum: lucernă, soia, linte, mazăre, mazărice, trifoi, sparțetă, ghizdei, mazăre, fasole, ș.a., sfeclă, gulie furajeră, plante oleaginoase, triticales, graminee specifice alcătuirii rațiilor furajere de calitate și sănătoase.

Mai mult decât atât, culturile proteice se confruntă cu dificultăți majore, peste 75% din cererea de proteine vegetale la nivelul UE fiind acoperită de importuri, iar deficitul de proteine furajere este resimțit și în sectorul zootehnic. În România, la fel ca la nivelul celorlalte SM, furajarea animalelor este dependentă de importurile de proteine vegetale din țări terțe.

În acest context, prin eco-schemă se va sprijini și cultivarea suprafețelor cu cel puțin 10% plante leguminoase /proteaginoase. Totodată cultivarea acestor specii bogate în proteină, contracarează efectul schimbărilor climatice asupra agriculturii, îmbunătățesc ciclul durabil al azotului, a materiei organice a solului, a biodiversității, precum și atenuarea schimbărilor climatice prin sechestrarea carbonului, fiind o excelente plante premergătoare. Prin aportul de azot adus în sol se va reduce consumul de îngrășăminte chimice.

Deși în România, în conformitate cu Ordinul MADR privind condiționalitățile PAC pentru mediu și cu Regulamentul 2115/2021, fermele care se încadrează în intervalul de suprafață 1-10 hectare sunt exceptate de la GAEC 7, respectiv, rotația culturilor sau prin diversificarea culturilor, fermele care vor face obiectul eco-schemei curente vor fi obligate să respecte cerințele impuse de această condiționalitate în vederea contribuției agriculturii la ambiția de mediu sporită a PAC post 2020.

De asemenea, prin respectarea condiției impuse prin Eco schemă, de cultivare obligatorie a cel puțin 10% din suprafață cu plante leguminoase/proteaginoase, va contribui și la depășirea obiectivelor GAEC 7 și GAEC 8, care prevede posibilitatea ca în funcție de diversitatea metodelor agricole și de condițiile agro-climatice, statele membre să poată autoriza, în regiunile în cauză, alte practici de ameliorare a rotației culturilor cu culturi de leguminoase sau prin diversificarea culturilor care vizează îmbunătățirea și conservarea potențialului solului, dar și creșterea biodiversității.

Fermele care fac obiectul eco-schemei se încadrează la plata sprijinului pe suprafața și practică o agricultură de scară mică, prietenoasă de mediul.

De asemenea, fermierii certificați în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/848 (agricultură ecologică) fac obiectul prezentei Eco scheme dacă respectă condițiile de eligibilitate specifice și generale.

Scopul Eco-schemei este de a asigura baza furajera pe întreaga perioadă a anului calendaristic și de a livra beneficii pentru mediu. Astfel, animalele din ferma mică, cuprinsă între 1-10 ha pot să beneficieze de furajarea necesară, atât în stabulație liberă cât și închisă.

Eco-chema se adresează exclusiv exploatațiilor agricole care utilizează suprafețe de teren arabil cuprinse în intervalul de suprafață de 1 - 10 ha și care dețin animale din speciile: bovine, bubaline, ovine și caprine, suine, ecvidee înscrise în **Baza Națională de Date a ANSVSA și ANZ, după caz.**

Description of commitments for eco-scheme

Condiții generale obligatorii:

- se angajează să respecte condițiile specifice eco-schemei;
- deține o exploatație **de maxim 10 ha teren arabil**, cu parcele de minim 0,3 ha;
- se angajează să asigure cultivarea suprafețelor **cu cel puțin 10% plante leguminoase, fixatoare de N, care sunt bogate în proteină vegetală, capabile** să asigure furajarea efectivelor cu proteină vegetală autohtonă, conform practicilor fitotehnice și de tehnologie agricolă și îmbunătățesc calitatea solului, precum: specii **proteaginoase/leguminoase: lucernă, soia, linte, mazăre, mazărice, trifoi, sparcetă, ghizdei, fasole, năut, bob, lupin sp., fasoliță**. De asemenea, pe restul suprafeței, fermierii vor cultiva: sfeclă, gulie furajeră, plante oleaginoase, porumb, ovăz, orz, grâu, triticeale (graminee specifice) necesare alcătuirii rațiilor furajere de calitate și sănatoase, care vor constitui materia primă pentru amestecuri furajere în cadrul fermelor mici. Totodată sunt eligibile suprafețele de teren necultivat pe o perioadă de maxim un an, întreținute în bune condiții agricole;

Condiții specifice:

- să asigure un efectiv mediu anual de animale din speciile: ovine, caprine, bovine, bubaline, suine, ecvidee de minim **0,5 UVM/ha**;
- se angajează anual să țină o evidență a culturilor vegetale obținute în urma cultivării suprafețelor;
- se angajează să realizeze o *Rotație a culturilor*, respectiv să alterneze culturile cel puțin o dată pe an la nivel de parcelă agricolă, cu excepția culturilor multianuale, a ierbii și a altor plante furajere erbacee. inclusiv a culturilor secundare gestionate în mod corespunzător.

De asemenea se consideră că fermierii îndeplinesc practica benefică pentru mediu privind rotația culturilor și în următoarele situații:

- în cazul în care peste 75 % din terenul arabil este utilizat pentru producția de iarbă sau de alte plante furajere erbacee, este cultivat cu culturi de leguminoase sau face obiectul unei combinații între aceste utilizări;
- în cazul în care peste 75 % din suprafața agricolă eligibilă este pajiște temporară sau este utilizată pentru producția de iarbă sau de alte plante furajere erbacee.

- în cazul în care fermierul va realiza o diversificare a culturilor, în special în cazul fermelor cu suprafețe și sole foarte mici și înguste, acolo unde rotația clasică, din motive agrotehnice este dificil de practicat. În acest caz fermierul trebuie să cultive terenul arabil al exploatației, cu minim două culturi, cultura principală - maxim 80% și cea de a doua 20%;

- în cazul în care solicitanții sunt fermierii certificați ecologic în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/848 (agricultură ecologică).

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Beneficiarul:

- Se încadrează în categoria fermierilor activi (conform definiției naționale) în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2115/2021 *de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC)*;

- este beneficiar de BISS;

Suprafața eligibilă:

Eco-schema se aplică pe toate suprafețele de culturi în teren arabil, pe hectar. Totodată sunt eligibile suprafețele de teren necultivat (lăsat pârloagă) pe o perioadă de maxim un an, întreținute în bune condiții agricole.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
GAEC07	Crop rotation in arable land, except for crops growing under water
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Creșterea extensivă a animalelor în ferma mica (gospodăria țărănească) contribuie la:

- Asigurarea unei alimentații sănătoasă și adaptate, în cantități suficiente și la intervale de timp regulate pentru a le satisface nevoile nutriționale, conform Directivei 58/98 CE.
- Îmbunătățirea și conservarea potențialului solului, dar și creșterea biodiversității vegetale
- Conservarea și sporirea biodiversității mediului înconjurător
- Scăderea emisiilor de dioxid de carbon
- Protecția și ameliorarea diversității speciilor (flora și faună utilă)
- Creșterea fertilității solului și sporirea conținutului în humus
- Reducerea pericolului de compactare a solului
- Reducerea / prevenirea eroziunii solului, în special în zone cu pante erodate
- Sechestrarea carbonului la nivelul solului
- Asigurarea unei baze furajere de calitate superioară la nivelul cerințelor nutriționale ale animalelor
- Asigură produse alimentare și agricole realizate în mod durabil

7 Range and amounts of support

Descriere

Anvelopa financiară pentru această ecoschemă se împarte la nr. total de hectare eligibile ale beneficiarilor.

O plată anuală pe suprafața de teren eligibilă, suplimentară BISS, conform art. 31 alin. (7) lit. a din Regulamentul 2115/2022.

Cuantumul eco-schemei va fi acordat în conformitate cu de art. 102 (2) din Regulamentul UE 2115/2021 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE)1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului, care oferă posibilitatea statelor membre să majoreze sau să diminueze cuantumul unitar/ha, după caz (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 5 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Plată pe ha	Uniform		R.4; R.7; R.19; R.22; R.31;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Plată pe ha

La stabilirea celor două posibile valori, de quantum minim și maxim s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate – minim 102 și maxim 178,8 euro / ha.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Plată pe ha	Planned unit amount	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	102,00	102,00	102,00	102,00	102,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	178,80	178,80	178,80	178,80	178,80	
	O.8 (unit: Hectar)	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	528.000.000,00
TOTAL	O.8 (unit: Hectar)	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	4.400.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	528.000.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-06 - Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicele, viticole, pepiniere și hameiști

Intervention Code (MS)	PD-06
Denumire intervenție	Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicele, viticole, pepiniere și hameiști
Tipul de intervenție	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS
Indicator comun de realizare	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere albine

R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților

R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

R.7 Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Sprijinul prevăzut în cadrul acestei ecoscheme se acordă pe unitatea de suprafață agricolă (ha), fermierilor care păstrează înierbat și înierbează intervalul dintre rânduri, alternativ (un interval înierbat, unul nu), pe toată suprafața plantației pomicele, viticole, pepiniere și hameiști.

Description of commitments for eco-scheme

Cerințe specifice:

- Suprafața dintre rânduri, alternativ (un interval înierbat, unul nu), pe toată suprafața plantației pomicele, viticole, pepiniere și hameiști trebuie păstrată înierbată sau se înierbează.
- Se angajează să respecte cerințele de bază relevante și cerințele specifice ecoschemei.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

<p>Beneficiarul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se încadrează în categoria fermierilor activi (conform definiției naționale) în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2115/2021 <i>de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune</i> • este beneficiar de BISS • este utilizatorul unei suprafețe agricole localizate pe teritoriul României, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) <p>Suprafața eligibilă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eco-schema se aplică pe toate suprafețele de culturi permanente existente la nivel național, pe care sunt înființate plantații viticole, plantații pomicole, pepiniere și hameiști
---

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species
SMR01	Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR03	Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)
SMR04	Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)

List of relevant mandatory national standards

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Înierbarea a intervalelor dintre rânduri în plantațiile pomicele, viticole, pepiniere și hameiști contribuie la:

- conservarea și sporirea biodiversității plantațiilor și a mediului înconjurător
- protecția și ameliorarea diversității speciilor (flora și fauna utilă)
- atragerea unor varietăți de specii benefice culturii (păsări, mamifere, insecte benefice)
- reconstrucția ecologică a ecosistemelor viticole și pomicele degradate
- protecția durabilă și eficientă a culturii contra agenților de dăunare, boli și dăunători
- creșterea fertilității solului și sporirea conținutului în humus
- reducerea pericolului de compactare a solului
- reducerea/prevenirea eroziunii solului, în special în zone cu pante erodate
- scăderea emisiilor de dioxid de carbon
- sechestrarea carbonului la nivelul solului
- reducerea pierderilor de apă prin evaporarea de la suprafața solului

7 Range and amounts of support

Descriere

Anvelopa financiară pentru această ecoschemă se împarte la nr. total de hectare eligibile cu plantații pomicele, viticole, pepiniere și hameiști.

O plată anuală pe suprafața de teren eligibilă, suplimentară BISS, conform art. 31 alin. (7) lit. a din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru perioada 2023 – 2027 cuantumul indicativ a fost calculat luând în considerare că suprafața determinată din IACS în anul 2020 a fost de 190.800 ha, care va reprezenta ținta indicativă de atins.

Cuantumul eco schemei va fi acordat în conformitate cu de art. 102 (2) din Regulamentul UE 2115/2021 *al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA) și de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului, care oferă posibilitatea statelor membre să majoreze sau să diminueze cuantumul unitar/ha, după caz (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).*

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 5 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Plată pe ha	Uniform		R.4; R.7; R.22; R.31;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Plată pe ha

Quantumul indicativ maxim estimat este de 115 de euro per hectar pentru care s-a luat în calcul raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

Quantumul indicativ minim estimat de 81 de euro per hectar

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Plată pe ha	Planned unit amount	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	
	O.8 (unit: Hectar)	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	
	Planned output * Planned unit amount	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	85.860.000,00
TOTAL	O.8 (unit: Hectar)	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	954.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	85.860.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-07 - Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte

Intervention Code (MS)	PD-07
Denumire intervenție	Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte
Tipul de intervenție	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare / Art. 31(7)(b) - Compensatory payment
Indicator comun de realizare	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-B climate change adaptation, including actions to improve resilience of food production systems, and animal and plant diversity for stronger resistance to diseases and climate change

AOA-G actions to enhance animal welfare or address antimicrobial resistance

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
36	Adoptare tehnologii/tehnici pentru limitarea utilizării antibioticelor/ingrasamintelor chimice	Grad scăzut	Da
39	Asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a animalelor	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.44 Ponderea unităților vită mare (UVM) vizate de acțiunile care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea bunăstării animalelor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Încurajarea fermierilor să utilizeze tehnici ce conduc la îmbunătățirea condițiilor de creștere și exploatare a vacilor de lapte.

Acest sprijin este destinat să acopere costurile suplimentare suportate și pierderile de venituri ca urmare a utilizării de soluții alternative care să conducă la reducerea utilizării antibioticelor.

Intervenția se aplică următoarelor specii și categorii de animale: vaci de lapte

Description of commitments for eco-scheme

Standarde actuale conform Directiva nr. 58/1998 privind protecția animalelor de fermă

1. Animalele sunt îngrijite de un personal suficient de numeros care deține aptitudinile, cunoștințele și capacitățile profesionale adecvate.
2. Toate animalele deținute în sisteme de creștere, a căror bunăstare depinde de o îngrijire frecventă acordată de oameni sunt inspectate cel puțin o dată pe zi. Animalele crescute sau deținute în alte sisteme sunt inspectate la intervale suficiente pentru a evita orice suferințe.

3. Animalele care nu sunt ținute în adăposturi sunt, după caz și în măsura posibilităților, protejate împotriva riscurilor pentru sănătatea lor.

Cerințe specifice care depășesc standardele superioare:

1. verificarea periodică a stării tehnice a echipamentelor de muls în vederea evitării mulsului traumatic, verificare de cel puțin 3 ori/an;
2. schimbarea manșoanelor aparatelor de muls la un interval de maxim 4 luni;
3. folosirea produselor de întreținerea ugerului premergător mulsului și post muls;
4. efectuarea anuală a unei acțiuni suplimentare de trimaj pentru fiecare animal adult;
5. monitorizarea activității zilnice a animalelor:

- monitorizarea fără soft, minim 3 observații/zi;

- monitorizare cu soft, ingesta, timp de rumegare, timp de odihnă, timp de activitate (hiperactivitate), temperatura (abateri de la normal) cu baza de date pe 5 zile

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Beneficiarul:

- Crescător de animale care se încadrează în categoria fermierilor activ (conform definiției naționale) în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2115/2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului, și deține animalele înregistrate în RNE.

- deține o exploatație autorizată/înregistrată sanitar-veterinar și solicită sprijin prin aceasta ecoschema pentru bovine femele vaci de lapte adulte

- animalele **să fie identificate și înregistrate conform sistemului oficial**

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

1. Ordin nr. 75/2015 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind protecția animalelor de fermă.
2. Ordin nr. 35/2016 privind Ordinul nr. 35/2016 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor.

Standarde actuale conform Directiva nr. 58/1998 privind protecția animalelor de fermă

1. Animalele sunt îngrijite de un personal suficient de numeros care deține aptitudinile, cunoștințele și capacitățile profesionale adecvate.

2. Toate animalele deținute în sisteme de creștere, a căror bunăstare depinde de o îngrijire frecventă acordată de oameni sunt inspectate cel puțin o dată pe zi. Animalele crescute sau deținute în alte sisteme sunt inspectate la intervale suficiente pentru a evita orice suferințe.

3.Libertatea de mișcare a unui animal, în funcție de specia căreia îi aparține și în conformitate cu experiența dobândită și cu cunoștințele științifice, nu trebuie îngădită astfel încât să i se cauzeze animalului suferințe sau vătămări inutile.

4.Animalele care nu sunt ținute în adăposturi sunt, după caz și în măsura posibilităților, protejate împotriva intemperiilor, a animalelor de pradă și a riscurilor pentru sănătatea lor.

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Condiții suplimentare care depășesc standardele superioare:

- verificarea periodică a stării tehnice a echipamentelor de muls în vederea evitării mulsului traumatic, verificare de cel puțin 3 ori/an;
- schimbarea manșoanelor aparatelor de muls la un interval de maxim 4 luni;
- folosirea produselor de întreținerea ugerului premergător mulsului și post muls;
- efectuarea anuală a unei acțiuni suplimentare de trimaj pentru fiecare animal adult;
- monitorizarea activității zilnice a animalelor:

- monitorizarea fără soft, minim 3 observații/zi;

- monitorizare cu soft, ingesta, timp de rumegare, timp de odihnă, timp de activitate(hiperactivitate), temperatura(abateri de la normal) cu baza de date pe 5 zile.

7 Range and amounts of support

Descriere

Cuquantum total anual estimat:

1. Evitarea mulsului traumatic și bunăstarea ugerului - 50,26 euro/UVM/an,

2. Sănătatea ongloanelor - 29,09 euro/UVM/an

3. Monitorizarea zilnică a animalelor – 20,83 euro/UVM/an

BOVINE

Total 50,26 + 29,09 + 20,83 = **100,18 euro/UVM/an**

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuanum per UVM	Medie		R.44;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Cuanum per UVM

Cuanum total anual estimat:

1. Evitarea mulsului traumatic și bunăstarea ugerului - 50,26 euro/UVM/an,
2. Sănătatea ongloanelor - 29,09 euro/UVM/an
3. Monitorizarea zilnică a animalelor – 20,83 euro/UVM/an

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuanum per UVM	Planned unit amount	100,18	100,18	100,18	100,18	100,18	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	49,92	49,92	49,92	49,92	49,92	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	100,18	100,18	100,18	100,18	100,18	
	O.8 (unit: Livestock units)	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	150.270.000,00
TOTAL	O.8 (unit: Livestock units)	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	1.500.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	150.270.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)						

PD-08 - Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat

Intervention Code (MS)	PD-08
Denumire intervenție	Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat
Tipul de intervenție	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare / Art. 31(7)(b) - Compensatory payment
Indicator comun de realizare	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-G actions to enhance animal welfare or address antimicrobial resistance

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
37	Dezvoltarea sectorului agroalimentar, obținerea de alimente sigure și nutritive, în mod sustenabil	Grad scăzut	Da
39	Asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a animalelor	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.44 Ponderea unităților vită mare (UVM) vizate de acțiunile care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea bunăstării animalelor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Fermierii vor fi sprijiniți pentru punerea în aplicare a angajamentelor privind bunăstarea animalelor care depășesc standardele obligatorii relevante care rezultă din legislația națională și europeană.

Acest sprijin este destinat să acopere costurile suplimentare suportate și pierderile de venituri ca urmare a aplicării măsurilor superioare de bunăstare a animalelor.

Intervenția se aplică următoarelor specii și categorii de animale: tineret bovin la îngrășat.

Intervenția urmărește:

1. creșterea cu cel puțin 10% a spațiului disponibil alocat fiecărui animal, exploatat în sistemul semintensiv și intensiv în stabulație
2. asigurarea condițiilor de confort sporite în zona de odihnă a animalelor
3. monitorizarea activității zilnice a animalelor

Description of commitments for eco-scheme

Condiții suplimentare care depășesc standardele superioare

1. Creșterea cu cel puțin 10% a spațiului util din adăpost, alocat fiecărui animal în perioada de stabulație.
2. Menținerea zonei de odihnă din adăpost în condiții de confort sporit, prin creșterea cantității minime de așternut cu 50%, de la 2kg/cap/zi la 3 kg/cap/zi.
3. Monitorizarea activității zilnice a animalelor
  - monitorizarea fără soft: minim 3 observații/zi.
  - monitorizarea cu soft: ingesta, timp de rumegare, timp de odihnă, timp de activitate (hiperactivitate), temperatura (abateri de la normal) cu baza de date pe 5 zile

Cerințe specifice:

Eco-schema se adresează crescătorilor detineretului bovin femel și mascul din specia bovine cu vârsta de maximum 32 de luni care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să dețină un efectiv rulat/an de maximum 5000 capete tineret bovin la îngrășat
- efectivul eligibil trebuie să fie deținut până la data livrării în vedere sacrificării, minim 6 luni în exploatație;
- greutatea la livrare în vederea sacrificării către un abator autorizat este de minim 450 kg în viu/cap.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Beneficiarul:

- crescător de animale care se încadrează în categoria fermierilor activ (conform definiției naționale) în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2115/2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului, dețin animalele înregistrate în RNE.
- deține o exploatație autorizată/înregistrată sanitar-veterinar și solicită sprijin prin aceasta ecoschemă pentru tineret bovin la îngrășat.

Eco-schema pentru îngrășarea tineretului bovin se acordă fermierilor activi care îndeplinesc următoarele condiții:

- să dețină un efectiv rulat/an de maximum 5000 capete de tineret bovin cu vârsta de maxim 32 de luni.
- beneficiarul trebuie să fie înregistrat în Baza de Date Electronică a ANSVSA și să dețină un cod de exploatație.
- beneficiarul deține autorizare/înregistrare sanitar veterinară pentru întreaga exploatație cu cod ANSVSA
- livrează animalele pentru sacrificare în abatoare autorizate sanitar-veterinar care sunt supuse controlului autorității competente privind respectarea Ordinului nr. 180/2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind protecția animalelor în timpul sacrificării și uciderii;
- sunt eligibile doar efectivele ieșite din exploatație către abatoare autorizate
- se angajează să respecte cerințele de bază relevante și cerințele specifice pe întreaga perioadă a angajamentului.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

Ordin nr. 75/2005 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind protecția animalelor de fermă. Proiect de ORDIN al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru aprobarea Normei sanitare veterinare ce stabilește standarde minime pentru protecția bovinelor și a Normei sanitare veterinare ce stabilește standarde minime pentru protecția ovinelor și caprinelor

Standarde actuale

Proiect de ORDIN al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru aprobarea Normei sanitare veterinare ce stabilește standarde minime pentru protecția bovinelor și a Normei sanitare veterinare ce stabilește standarde minime pentru protecția ovinelor și caprinelor- art. 12.

1. Suprafață disponibilă tineret bovin la îngrășat baseline:

- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie până la 150 kg 1,5 mp
- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie între 150-220 kg – 1,7 mp
- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie între 221 -300 kg - 1,8 mp
- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie peste 300 kg - 2,5 mp

2. Adăposturile pentru tineretul bovin la îngrășat trebuie construite astfel încât să permită animalelor să aibă acces la o zonă de odihnă confortabilă din punct de vedere fizic și termic, drenată și curățată corespunzător și care să permită tuturor animalelor să se odihnească în același timp. Pentru aceasta se utilizează materiale higroscopice prin aplicarea a 2kg/cap/zi.

Proiect de ORDIN al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru aprobarea Normei sanitare veterinare ce stabilește standarde minime pentru protecția bovinelor și a Normei sanitare veterinare ce stabilește standarde minime pentru protecția ovinelor și caprinelor.

3. Pentru înregistrarea informațiilor, precum ingestia de alimente temperatura corporală, sunt utilizate dispozitive tehnologice, acestea trebuie să fie utilizate pentru monitorizarea stării de sănătate iar informațiile trebuie să fie verificate cel puțin o dată pe zi.

Ordinul 75/2005 Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă din 15.08.2005 (Directiva 98/58/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind protecția animalelor de fermă (JO L 221, 8.8.1998, p. 23):

Art.13 Toate echipamentele mecanice sau automate indispensabile pentru sănătatea și bunăstarea animalelor trebuie inspectate cel puțin o dată pe zi.

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Condiții suplimentare care depășesc standardele superioare:

1. Suprafață disponibilă tineret bovin la îngrășat:

- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie până la 150 kg 1,65 mp
- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie între 150-220 kg – 1,87 mp
- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie între 221 -300 kg - 1,98 mp
- tineret bovin la îngrășat cu o greutate vie peste 300 kg - 2,75 mp

2. Zona de odihnă în condiții superioare de bunăstare trebuie să fie în condiții de confort sporit prin aplicarea suplimentară a 1 kg/cap/zi de material absorbant (așternut)

3. Monitorizarea activității zilnice a animalelor:

- monitorizarea fără soft: minim 3 observații/zi.

- monitorizarea cu soft: ingesta, timp de rumegare, timp de odihnă, timp de activitate (hiperactivitate), temperatura (abateri de la normal) cu baza de date pe 5 zile

7 Range and amounts of support

Descriere

Cuquantum total anual estimat:

1. creșterea cu cel puțin 10% a spațiului disponibil alocat fiecărui animal, exploatat în sistemul semintensiv și intensiv în stabulație - 76,57 euro/UVM

2. asigurarea condițiilor de confort sporite în zona de odihnă a animalelor - 10,91 euro/UVM

3. monitorizarea activității zilnice a animalelor - 22,04 euro/UVM

TOTAL PACHETE/CAP= 76,57 euro+10,91 euro+22,04 euro=109,52

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuanum per UVM	Medie		R.44;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Cuanum per UVM

Cuanum total anual estimat:

1. creșterea cu cel puțin 10% a spațiului disponibil alocat fiecărui animal, exploatat în sistemul semintensiv și intensiv în stabulație

76,57 euro/UVM * 200.000 UVM =15.314.000 euro

2. asigurarea condițiilor de confort sporite în zona de odihnă a animalelor

10,91 euro/UVM * 200.000 UVM= 2.182.000 euro

3. monitorizarea activității zilnice a animalelor

22,04 euro/UVM * 200.000 UVM =4.408.000

TOTAL PACHETE/CAP= 76,57 euro+10,91 euro+22,04 euro=109,52

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuanum per UVM	Planned unit amount	109,52	109,52	109,52	109,52	109,52	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	32,95	32,95	32,95	32,95	32,95	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	109,52	109,52	109,52	109,52	109,52	
	O.8 (unit: Livestock units)	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	109.520.000,00
TOTAL	O.8 (unit: Livestock units)	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	1.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	109.520.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement						

	(Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco- scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)						

CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
PD-09 - Sprijin cuplat pentru venit-Soia

Intervention Code (MS)	PD-09
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit-Soia
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

<p>Descriere   Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.</p> <p>Legislație   Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.</p>

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

<p>Condiții de eligibilitate ale fermierul: - să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație;</p>

- este beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil;
- să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha;
- valorifică o producție minimă anuală prevăzută în legislația națională în vigoare, către unitățile de procesare autorizate/înregistrate la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și/sau utilizează producția în consumul propriu la nivelul fermei pentru hrana animalelor deținute;
- în cazul loturilor semincere trebuie să facă dovada livrării către menținătorul sau deținătorul soiului a cantității minime de sămânță prevăzute în legislația națională;
- sămânța trebuie să fie certificată oficial din următoarele categorii: Prebază, Bază, Certificată.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de soia și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată. Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă sprijinul este 176000 ha, cu un cuantum indicativ planificabil de 150 euro / ha. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Cuantumul **indicativ maxim estimate de 195 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei culturii.

Cuantumul **indicativ minim estimat de 135 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Soia este o cultură proteaginoasă.

Având în vedere că producția de culturi proteice se confruntă cu dificultăți majore, peste 75% din cererea de proteine vegetale la nivelul UE este acoperită de importuri, în cadrul intervenției nu se solicită demonstrarea acestora.

Cu toate acestea, putem aminti câteva dintre dificultățile sectorului:

Deficitul de proteine furajere este cunoscut, având în vedere nevoile sectorului zootehnic și dependența de importurile de proteine vegetale pentru hrana animalelor din țări terțe, în fața restricțiilor rezultate, printre altele, din imposibilitatea utilizării proteinei animale.

Preocupările fermierilor sunt axate pe necesitatea acestei culturi, ținând cont că proteina din semințele de soia este mult superioară proteinei din cereale, fiind necesară în sectorul zootehnic.

O altă dificultate o reprezintă insuficiența loturilor semincere, cu soiuri care să corespundă schimbărilor climatice, având în vedere că este o plantă termofilă și cu nevoi însemnate privind necesarul de apă în perioada de creștere și dezvoltare.

Necesarul de șrot și făină de soia se bazează pe importuri, fapt evidențiat și în balanța comercială.

Creșterea cultivării culturilor de proteine poate fi o completare importantă a eforturilor de realizare a obiectivelor Acordului verde european și ale strategiei Farm to Fork.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Intervenția va contribui la:

-asigurarea sustenabilității fermierilor;

-menținerea unei suprafețe constante cultivată cu soia, circa 176.000 ha

-renunțarea la abandonul acestei culturi, costisitoare în ceea ce privește verigile tehnologice.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Culturi proteice

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Cultivarea plantelor proteice poate contribui la atingerea majorității celor 9 obiective ale PAC (economice, de mediu, climatice și socio-economice, inclusiv regimuri alimentare mai sănătoase).

Soia are o lungă istorie de cultivare în România, un potențial agricol important și condiții pedoclimatice bune pentru cultivare, în condiții de irigare.

În anii 2017 și 2018, România s-a situat pe locul 2 în UE în ceea ce privește suprafața cultivată, iar în perioada 2017-2019, s-a situat pe locul 3, în ceea ce privește producția obținută.

Importanța economică, socială și de mediu

Soia este o cultură valoroasă în principal, datorită eficacității nutriționale a făinii de soia ca ingredient alimentar și ca furaj.

Are un conținut ridicat de proteine, un profil echilibrat de aminoacizi esențiali și alte substanțe nutritive benefice, ceea ce contribuie la valoarea sa economică și nutritivă.

Fibrele proteice din soia sunt utilizate în obținerea de „carne vegetală” cu care se prepară o serie de produse, utilizate în alimentație.

Planta este foarte valoroasă în furajarea animalelor, iar uleiul de soia poate fi folosit și în alte industrii, impactând și forța de muncă din aceste industrii.

Sprijinul voluntar cuplat pentru venit contribuie la:

-diminuarea pierderilor de venit pentru fermieri, în contextul unei crize energetice, cu impact asupra creșterii inputurilor;

-asigurarea materiei prime pentru fabricile procesatoare și evitarea închiderii acestora;

-menținerea locurilor de muncă în unitățile de procesare;

-asigurarea unei părți din proteina vegetală necesară furajării animalelor.

Soia deține numeroase beneficii pentru mediu, inclusiv îmbunătățirea ciclului durabil al azotului, a materiei organice a solului, îmbunătățirea biodiversității, atenuarea schimbărilor climatice prin

sechestrarea carbonului, fiind o excelentă plantă premergătoare pentru cereale prin aportul de azot adus în sol.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, art. 11, alin (3) lit. e și h (SMR1).

EU WTO schedule limits on oilseeds (Blair

House Agreement): Se referă intervenția la oricare dintre culturile acoperite de acord (de exemplu, semințe de soia, de rapiță, de floarea-soarelui)

Da Nr.

	Anul de cerere				
	2023	2024	2025	2026	2027
rapeseed/colza					
sunflower (excluding confectionary sunflower seed)					
soya beans	176.000	176.000	176.000	176.000	176.000

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

S-a avut în vedere evoluția suprafețelor în plată la APIA precum și suprafață de soia din datele statistice INS.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	150,00	155,00	157,75	163,00	168,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	135,00	139,50	141,98	146,70	151,20	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	195,00	201,50	205,08	211,90	218,40	
	O.10 (unit: Hectar)	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	26.400.000,00	27.280.000,00	27.764.000,00	28.688.000,00	29.568.000,00	139.700.000,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	880.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	26.400.000,00	27.280.000,00	27.764.000,00	28.688.000,00	29.568.000,00	139.700.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-10 - Sprijin cuplat pentru venit-Lucernă

Intervention Code (MS)	PD-10
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit-Lucernă
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

<p>Descriere Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producție.</p> <p>Legislație Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.</p>
--

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

<ul style="list-style-type: none"> -Beneficiarul să fie fermier activ și să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României; -Este beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil; -Să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha; -Să realizeze anual o producție minimă de masă verde, sau fân sau produse derivate din fân, respectiv granule, peleți sau făină, sau sămânță certificată prevăzută de legislația națională;
--

-Să comercializeze cel puțin producția minimă de masă verde sau fân sau produse derivate din fân către exploatații de creștere a animalelor înscrise în RNE și/sau a păsărilor, sau au consumat cu animalele înscrise în RNE și/sau cu păsările pe care le dețin și/sau au stocat în vederea consumului cu acestea cel puțin producția minimă de masă verde sau fân sau produse derivate din fân obținută în fermă;
-Sămânța utilizată trebuie să fie certificată oficial din următoarele categorii: Prebază, Bază, Certificată.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de lucernă și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafața planificată pentru care se acordă sprijinul este 121.783 ha, cu un **cuantum indicativ planificabil de 101 euro / ha, în anul 2023**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

În anul 2023, cuantumul **indicativ maxim** estimate **de 131,3 de euro** per hecatar pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei la cultura de lucernă.

În anul 2023, cuantumul **indicativ minim** estimat de 90,9 de euro per hecatar pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Deficitul de proteine vegetale la nivel european este semnificativ, Uniunea Europeană fiind dependentă de importurile de plante proteice.

Susținerea culturilor proteice este fundamentală pentru a asigura independența proteică, acoperă deficitul de proteină necesară sectorului zootehnic și contracarează efectul schimbărilor climatice asupra culturilor agricole.

Mai mult, în ultimii ani, producția plantelor a suferit pierderi datorate efectelor schimbărilor climatice.

Mentținerea producției de lucernă este importantă, având în vedere necesitatea asigurării unei surse de proteină pentru hrana animalelor și pentru asigurarea cu furaje pe tot parcursul anului.

Odată cu reforma Politicii Agricole Comune din 2014, care a introdus condiționalități și stimulente pentru diversificarea culturilor, producția de proteine vegetale a fost susținută prin acordarea sprijinului cuplat.

Astfel, începând cu anul 2015 a fost inclusă în schema de plăți cuplate prin care statele membre au avut opțiunea de a aloca 13% din sumele Pilonului I pentru a sprijini sectoarele aflate în dificultate, cu un supliment de 2% pentru culturile proteice.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Intervenția va contribui la:

-asigurarea sustenabilității fermierilor
-menținerea unei suprafețe constante cultivată cu lucernă, care să beneficieze de sprijin cuplat de circa 121.783 ha.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Culturi proteice

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Lucerna este una din cele mai importante plante proteice din România având un rol însemnat în modelul de rotație al culturilor, iar la nivelul solului contribuie prin:

- Ø reducerea eroziunii;
- Ø fixează azotul;
- Ø îmbunătățește structura și capacitatea de menținere a umidității solului;
- Ø stocarea carbonului;
- Ø refacerea fertilității solului

Cu o suprafață de peste 400.000 de hectare cultivată anual (date Institutul Național de Statistică), România ocupă locul al doilea în UE, după Italia.

Importanța economică socială și de mediu

Lucerna îmbunătățește în special, calitatea solului prin:

- Ø fixarea azotului atmosferic, precum și prin sistemul său radicular, care reduce compactarea și menține umiditatea;
- Ø împiedică compactarea terenului prin sistemul radicular și menține umiditatea solului;
- Ø reduce nevoia de îngrășăminte minerale și organice cu azot, care contribuie în mare măsură la emisiile de gaze cu efect de seră;
- Ø asigură biodiversitatea în zonele de cultură, având o plasticitate energetică ridicată.

În România există patru unități de procesare a lucernei;

Producția de lucernă a României estimată în peleți și baloți se ridică la circa 200.000 de tone, ceea ce înseamnă că aproximativ 50% din producția totală de lucernă (substanță verde) este procesată.

Sprijinul voluntar cuplat pentru venit contribuie la:

- Ø combaterea pierderilor de venit pentru fermieri;
- Ø asigurarea materiei prime pentru fabricile procesatoare cu impact asupra locurilor de muncă din acest sector;
- Ø îmbunătățirea biodiversității prin atragerea polenizatorilor în zonele de cultură;
- Ø diminuarea îmburuienării pe suprafața cultivată;
- Ø reducerea aplicării erbicidelor utilizate pentru combaterea buruienilor;
- Ø asigură habitatul a numeroase specii de păsări care o folosesc pentru hrană, adăpost sau reproducere.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

EU WTO schedule limits on oilseeds (Blair

House Agreement): Se referă intervenția la oricare dintre culturile acoperite de acord (de exemplu, semințe de soia, de rapiță, de floarea-soarelui)

Da Nr.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate pentru anul 2023 în euro: 12.300.083

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	101,00	104,00	106,00	110,00	115,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	90,90	93,60	95,40	99,00	103,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	131,30	135,20	137,80	143,00	149,50	
	O.10 (unit: Hectar)	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	
	Planned output * Planned unit amount	12.300.083,00	12.665.432,00	12.908.998,00	13.396.130,00	14.005.045,00	65.275.688,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	608.915,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	12.300.083,00	12.665.432,00	12.908.998,00	13.396.130,00	14.005.045,00	65.275.688,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-11 - Sprijin cuplat pentru venit- Leguminoase pentru industrializare - mazăre de grădină, fasole boabe și fasole păstăi

Intervention Code (MS)	PD-11
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit- Leguminoase pentru industrializare - mazăre de grădină, fasole boabe și fasole păstăi
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descriere

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.

Legislație

Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Condiții de eligibilitate ale fermierul:

- beneficiarul să fie fermier activ și să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României;
- este beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil;
- să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha;

- sămânța trebuie să fie certificată;
- să facă dovada comercializării unor cantități minime anuale, stabilite prin legislația națională;
- în situația în care fermierul are și calitatea de procesator, înregistrat pentru siguranța alimentelor la ANSVSA, acesta face dovada procesării prin documente contabile interne.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de leguminoase pentru boabe pentru industrializare și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă sprijinul este 6300 ha, cu un cuantum **indicativ planificabil de 215 euro / ha**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Cuantumul **indicativ maxim** pentru anul 2023 estimate **de 279,50 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei culturilor.

Pentru anul 2023 cuantumul **indicativ minim estimat este de 193,50 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Necesitatea aprovizionării industriei locale de prelucrare, în vederea utilizării capacităților de producție existente.

Datorită costului de producție ridicat/ha, există nesiguranța obținerii unor cantități de leguminoase, care să asigure aprovizionarea constantă a fabricilor de conserve.

Diversificarea alternativelor în rotația culturilor, atât mazărea cât și fasolea fiind foarte bune premergătoare pentru cerealele de toamnă.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va fi direcționat către producătorii agricoli care mazăre de grădină, fasole boabe și fasole păstăi și va contribui la:

-asigurarea menținerii nivelurilor de producție și al locurilor de muncă;

-asigurarea unui venit fermierilor în vederea evitării abandonului activității,
-atenuarea efectelor prețurilor și a riscurilor de producție;
-menținerea cantității de materie primă necesară unităților de procesare.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Culturi proteice

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importantă economică:

Măsura de acordare a sprijinului cuplat (SVC) trebuie avută în vedere pentru leguminoase, întrucât acestea sunt utile ca plante bune premergătoare, fiind prezente în asolamente (diversificarea alternativelor în rotația culturilor).

Totodată, această măsură are rolul de a menține suprafața notificată și de a permite fermierilor să realizeze investiții în sistemele de irigații și în echipamentele agricole moderne (în special pentru recoltare).

O altă justificare a menținerii acestei măsuri este și necesitatea aprovizionării constante a industriei locale de procesare în vederea menținerii capacităților de producție,

funcționale existente, evitând procesul de restructurare în unitățile de procesare.

Neacordarea acestui sprijin financiar, ar conduce la declinul suprafețelor și diminuarea materiei prime pentru procesare.

Importanța acestor culturi este conferită și de valoarea lor agronomică pentru că atât mazărea cât și fasolea sunt plante fixatoare de azot, premergătoare foarte bune pentru majoritatea culturilor, lăsând terenul îmbogățit în substanța organică și azot, curat de buruieni, fără resturi vegetale cu umiditate suficientă pentru a fi lucrat timpuriu și în condiții bune.

Importanța socială

În România există 6 fabrici care procesează mazăre și fasole cu o capacitate totală de procesare de 30 mii tone. Producția de mazăre destinată procesării-conserve, este de circa 17000 tone, iar cea de fasole destinată procesării-conserve, este de circa 12000 tone. Neacordarea sprijinului pentru aceste culturi ar avea implicații și asupra funcționării acestora ducând la pierderea unor locuri de muncă, cu efect din punct de vedere social și economic pentru dezvoltarea zonei.

În zonele unde se cultivă mazăre și fasole pentru industrializare zone în care se regăsesc și unități de procesare la nivelul lunii decembrie a anului 2020 rata șomajului a fost de 7,9% în județul Buzău, de 6,5% în județul Galați și de 5,9% în județul Olt (date Institutul Național de Statistică-INS).

Adiacent utilizărilor în scopuri alimentare, fasolea, sub diferite forme sau niveluri de prelucrare, are utilizări multiple în tratarea unor afecțiuni, respectiv în industria farmaceutică.

Importanța în protecția mediului.

În rotațiile care includ aceste leguminoase ca plante premergătoare pentru cereale se reduc cantitățile de îngrășăminte, mai ales cele cu azot, cu efecte importante nu numai în reducerea costurilor de producție, dar și în reducerea poluării cu nitrați și a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Aceste aspecte sunt importante indiferent de sistemul de agricultură practicat, dar mai ales în agricultura ecologică, prin asigurarea azotului necesar.

Declinul suprafețelor cultivate cu aceste leguminoase conduce la practicarea unui asolament neadecvat, în cazul culturilor cerealiere.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

EU WTO schedule limits on oilseeds (Blair

House Agreement): Se referă intervenția la oricare dintre culturile acoperite de acord (de exemplu, semințe de soia, de rapiță, de floarea-soarelui)

Da Nr.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da   Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de leguminoase pentru boabe pentru industrializare și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	215,00	230,00	233,00	237,00	241,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	193,50	207,00	209,70	213,30	261,90	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	279,50	299,00	302,90	308,10	313,30	
	O.10 (unit: Hectar)	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.354.500,00	1.449.000,00	1.467.900,00	1.493.100,00	1.518.300,00	7.282.800,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	31.500,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.354.500,00	1.449.000,00	1.467.900,00	1.493.100,00	1.518.300,00	7.282.800,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-12 - Sprijin cuplat pentru venit-Cânepă

Intervention Code (MS)	PD-12
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit-Cânepă
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală. Legislație Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.
--

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Condiții de eligibilitate ale fermierul: -să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație; -să fie beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare: teren arabil; -să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, iar suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha; -să dețină autorizație de cultivare și să respecte legislația privind cultivarea plantelor ce conțin substanțe stupefiante și psihotrope;
--

-cultura de cânepă să fie menținută în condiții de creștere normale, conform tehnologiei de cultivare, timp de cel puțin 10 zile de la data la care se încheie înflorirea, astfel încât să poată fi efectuate controalele necesare pentru stabilirea conținutului de THC, potrivit regulamentelor UE;

-să utilizeze semințe din soiurile enumerate în Catalogul oficial;

-să facă dovada că utilizează sămânță certificată, prin documentul oficial de calitate a seminței, în conformitate cu Legea nr. 266/2002 privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor și a materialului săditor, precum și testarea și înregistrarea soiurilor de plante, republicată, și a Directivei Consiliului nr. 2002/57/CE din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre (JO L 193, 20.7.2002) transpusă în legislația națională prin Ordinul MADR nr. 150/2010 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre;

-să facă dovada valorificării unei producții minime anuale potrivit legislației naționale, către unități de procesare înregistrate la Registrul Comerțului;

-în situația în care fermierul are și calitatea de procesator acesta face dovada procesării prin documente contabile proprii.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de cânepă și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească quantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafața planificată pentru care se acordă sprijinul este 950 ha, cu un **quantum indicativ planificabil de 245 euro / ha**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Quantumul **indicativ maxim** estimate **de 318,50 de euro** per hectar pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei la cultura de cânepă.

Quantumul **indicativ minim** estimat **de 220,50 de euro** per hectar pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea quantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Cânepa este o importantă planta textilă datorită însușirilor deosebite ale fibrelor asigurând producții mari de peste 3.000 kg fibre la hectar. De asemenea, semințele (fructele de cânepă) pot avea utilizări diverse: pentru extragerea uleiului industrial și comestibil, pentru fabricarea lacurilor și vopselelor și a substitutilor proteice nutritive.

Începând cu anul 2017 suprafața cultivată cu cânepă a crescut considerabil față de anii 2015-2016, înregistrând o oarecare stabilitate în perioada 2018-2020.

De asemenea, randamentul mediu în perioada 2018-2020 a fost de 2207 kg/ha, comparativ cu randamentul mediu al perioadei 2015-2020 de 3089 kg/ha. Randamentul rămâne în mare măsură dependent de condițiile meteorologice și tratamentele fitosanitare care implică costuri relativ ridicate. Pentru asigurarea materiei prime necesară fluxului tehnologic al unităților de procesare existente, se impune cel puțin menținerea nivelului actual al suprafețelor cultivate.

Dificultățile cu care se confruntă sectorul cânepei:

- costurilor ridicate pentru înființarea, întreținerea și recoltarea culturii;
- prețuri ridicate ale echipamentelor agricole specifice pentru recoltare și prelucrare.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
- to improve quality
- îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va fi direcționat către producătorii agricoli care cultivă cânepă și va contribui la:

- asigurarea menținerii nivelurilor de producție și al locurilor de muncă;
- asigurarea unui venit fermierilor în vederea evitării abandonului activității,
- atenuarea efectelor prețurilor și a riscurilor de producție.
- menținerea cantității de materia primă necesară unităților de procesare

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Cânepă

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importantă economică:

Cânepa pentru fibre a căpătat noi utilizări industriale, hârtie, materiale de construcții, textile, iar din semințe se pot obține uleiuri comestibile, industriale, produse cosmetice și alimentare.

Cânepa este o cultură care crește extrem de repede asigurând o producție la hectar mai mare decât orice plantă.

Semințele de cânepă se folosesc pentru extragerea uleiului care poate fi și comestibil. Este ulei sicativ utilizat în industria lacurilor, vopselelor, a săpunurilor fine, prepararea conservelor de pește, fabricarea linoleului, șroturile și turtele au valoare furajeră și se utilizează în hrana animalelor.

Puzderiile (partea lemnoasă) se întrebuințează la fabricarea plăcilor aglomerate, a celulozei, hârtiei, celofibreii, etc. Cantitatea de puzderii de la un hectar de cânepă echivalează cu cantitatea de lemn rezultată din creșterea anuală a unui hectar de pădure și poate fi o sursă importantă de materie primă ca biomasă provenită din agricultură.

Importanța socială

Cultura cânepei poate constitui o sursă apreciabilă de venituri pentru fermieri, având în vedere că se pot folosi toate părțile plantei, iar în contextul crizei energetice și reducerea consumului de biomasă provenită din silvicultură, poate fi o sursă energetică importantă.

Se pot crea noi locuri de muncă în unitățile de procesare pentru fibre și semințe.

Aprovizionarea industriei de prelucrare pentru a evita consecințele sociale și economice negative ale unui eventual proces de restructurare, asigurând astfel materia primă necesară.

Odată cu deschiderea unei unități de procesare, este necesar să se mențină cantitatea de materie primă necesară fluxului tehnologic.

Importanța în protecția mediului.

Cânepa este mare producătoare de masă vegetală (12 tone tulpini/ha din care 30% fibra plus frunze și rădăcini).

Este o buna premergătoare pentru toate plantele de cultura, influențând refacerea structurii solului, contribuind la absorbția metalelor grele și a toxinelor. Totodată, cultură contribuie la stocarea carbonului pe suprafețele unde este înființată.

Cultivarea cânepei pe soluri contaminate cu metale grele și utilizarea biomasei în industriile non alimentare ajută la transformarea solurilor contaminate în soluri productive, ceea ce implică și un avantaj economic.

Cânepa poate crește în 100 de zile, fără folosirea erbicidelor și pesticidelor, având un impact pozitiv biodiversității.

Utilizarea suprafețelor agricole pentru diversificarea producției prin cultivarea plantelor textile, necesare industrializării.

Un avantaj major al textilelor de cânepă este sustenabilitatea. Cânepa se biodegradează în decurs de o lună, lăsând foarte puține deșeuri cu impact pozitiv asupra mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de cânepă și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	245,00	250,00	254,00	260,00	265,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	220,50	225,00	228,60	234,00	238,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	318,50	325,00	330,20	338,00	344,50	
	O.10 (unit: Hectar)	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	
	Planned output * Planned unit amount	232.750,00	237.500,00	241.300,00	247.000,00	251.750,00	1.210.300,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	4.750,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	232.750,00	237.500,00	241.300,00	247.000,00	251.750,00	1.210.300,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-13 - Sprijin cuplat pentru venit-Orez

Intervention Code (MS)	PD-13
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit-Orez
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descriere

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.

Legislație

Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Condiții de eligibilitate ale fermierul:

- să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu - respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație
- să fie beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil;
- exploatează un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha;

- fac dovada valorificării unei producții minime anuale de orez potrivit legislației naționale;
- în situația în care fermierul are și calitatea de procesator, înregistrat pentru siguranța alimentelor la ANSVSA, acesta face dovada procesării prin documente contabile interne;
- fac dovada că utilizează sămânță certificată însoțită de documentul oficial de calitate a seminței, certificată, în conformitate cu Legea nr. 266/2002 privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor și a materialului săditor, precum și testarea și înregistrarea soiurilor de plante, republicată, și a Directivei Consiliului nr. 66/402/CEE din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de cereale (JO L 125, 11.7.1966,) transpusă în legislația națională prin Ordinul MADR nr.149/2010 privind comercializarea semințelor de cereale.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de orez și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată. Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească quantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă sprijinul este 6000 ha, cu un quantum indicativ planificabil de 605 euro / ha. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Pentru primul an 2023:

Quantumul indicativ **maxim estimate de 786,50 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei la cultura de orez.

Quantumul **indicativ minim estimat de 544,50 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea quantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Orezul este, alături de grâu, una dintre cele mai importante plante cultivate, boabele de orez fiind destinate în primul rând alimentației umane.

În ultimii ani cultura orezului în România a cunoscut un regres considerabil din cauza anumitor dificultăți economice, îndeosebi din cauza cheltuielilor specifice tehnologiei de cultură, dar și datorită importurilor din țări terțe. Ca urmare, suprafețele semănate s-au restrâns, de la 11.106 ha în anul 2015 la 5.996 ha în anul 2020, iar România este dependentă de orezul din import. România a importat în anul 2020 cca. 82.000 tone orez pentru acoperirea necesarului de consum intern.

În lipsa subvenționării, producătorii de orez nu ar reuși să își acopere costurile și ar renunța la această cultură.

Dificultățile cu care se confruntă sectorul orezului sunt:

- costurile ridicate pentru irigații;
- costuri ridicate pentru refacerea canalelor de aducțiune, evacuare și a construcțiilor hidrotehnice;
- fluctuația prețurilor la input-uri;

-volatilitatea prețurilor de valorificare.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va fi direcționat către fermele care cultivă orez și va contribui la:

-asigurarea menținerii nivelurilor de producție și al locurilor de muncă;

-îmbunătățirea competitivității;

-asigurarea unui venit fermierilor în vederea evitării abandonului activității.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Orez

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică

Orezul sunt destinate în primul rând alimentației umane, furnizând o mare cantitate de calorii, iar componentele bobului au o digestibilitate foarte ridicată.

În cantități mai mici, comparativ cu cele destinate consumului alimentar, boabele de orez sunt folosite pentru fabricarea de alcool, bere, amidon, glucoză, acid acetic, acetonă, produse farmaceutice, alimente vitaminizante etc.

Importanța socială

Menținerea suprafețelor cultivate cu orez este necesară pentru evitarea abandonului producției și de diminuare a problemelor sociale, având în vedere faptul că, exploatațiile orizicole sunt amplasate în zonele afectate de constrângeri naturale și pe terenuri improprie altor culturi.

Importanța de mediu:

Cultura orezului poate reprezenta o soluție de valorificare a terenurilor sărăturate. Ameliorarea solurilor sărăturate prin submersie și folosirea lor ca orezării, este metoda cea mai rapidă și eficientă de valorificare a acestor soluri.

Orezăriile, contribuie la creșterea biodiversității, deoarece apa din orezării creează un habitat ideal pentru diverse specii de animale și păsări, dintre care unele aparțin unor specii protejate.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de orez și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	605,00	611,00	612,50	619,50	621,10	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	544,50	549,90	552,25	557,55	558,99	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	786,50	794,30	796,25	805,35	807,43	
	O.10 (unit: Hectar)	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	3.630.000,00	3.666.000,00	3.675.000,00	3.717.000,00	3.726.600,00	18.414.600,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	30.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	3.630.000,00	3.666.000,00	3.675.000,00	3.717.000,00	3.726.600,00	18.414.600,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-14 - Sprijin cuplat pentru venit-Sămânță de cartof

Intervention Code (MS)	PD-14
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit-Sămânță de cartof
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

<p>Descriere Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producție.</p> <p>Legislație Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.</p>
--

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

<p>Sprijinul cuplat pentru cultura de sămânță de cartof se acordă fermierilor activi care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - desfășoară o activitate agricolă pe teritoriul României; - sunt fermieri activi; - sunt beneficiari de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil; - au autorizații pentru producerea seminței de cartof pentru anul de cerere, eliberate de inspectoratul teritorial pentru calitatea semințelor și materialului săditor de pe raza teritorială în care își desfășoară activitatea, vizate pentru anul curent de cerere, pe care le prezintă la APIA la depunerea cererii unice de
--

plată, dar nu mai târziu de data-limită de depunere a cererilor unice, dar nu mai târziu de data-limită de depunere a cererilor unice de plată;

- valorifică o producție minimă de sămânță de cartof/ha prevăzută în legislația națională, pe baza facturii sau a filei/filelor din carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol, pe care le la APIA până la data de 15 mai a anului următor anului de cerere;

- fac dovada că utilizează sămânță certificată în conformitate cu legislația în vigoare.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de samanță de cartof numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă sprijinul este 650 ha, cu un cuantum **indicativ planificabil de 2.001 euro / ha**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Pentru primul an 2023:

Cuantumul indicativ **maxim estimat de 2601,30 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei la cultura de orez.

Cuantumul **indicativ minim estimat de 1800,90 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Cultura de sămânță de cartof se numără printre cele mai pretențioase în privința satisfacerii cerințelor sale față de climă și sol și asigurarea spațiului de izolare față de alte culturi înrudite.

Ținând seama de condițiile de climă și sol ale României, trebuie avută în vedere cultivarea cartofului în bazine specializate care se delimitează în funcție de tipul culturii, consum sau sămânță.

Tehnologia de cultivare a cartofului de sămânță este una dificilă, atât din punct de vedere al lucrărilor agricole, cât și datorită cheltuielilor pentru asigurarea tuturor verigilor tehnologice.

Totodată este necesară monitorizarea și verificarea permanentă a culturii în ceea ce privește amplasarea (respectarea rotației și a spațiului de izolare), autenticitatea soiului cultivat, starea fitosanitară, aplicarea corectă a tehnologiilor de cultură, precum și condiționarea și păstrarea cartofului de sămânță după recoltare.

În urma acestor verificări, conform prevederilor legislației în vigoare, tuberculi de cartof de pe unele loturi semincere nu mai pot fi utilizați pentru sămânță (deci nu pot fi comercializați cu această destinație) fiind respinși.

Prin urmare, riscul ca atât în perioada de vegetație cât și în depozite, cultura să fie afectată, pierderile fiind majore.

Performanțele și rentabilitatea acestor culturi s-au redus substanțial, fapt ce a dus la reducerea suprafețelor cultivate.

Dificultăți:

Cheltuielile mari de producție nu pot fi acoperite de prețul de valorificare a cartofului de sămânță, fapt ce conduce la o valorificare sub prețul de cost, impactând negativ veniturile fermierilor.

Atât tehnologia specifică pentru culturile semincere cât și imposibilitatea atingerii potențialului biologic al soiurilor, a dus la obținerea unor producții reduse, conducând la profit nestimulativ, prin urmare, riscul de abandon este real cu consecințe asupra înființării culturilor pentru consum cu sămânță certificată.

Fără o susținere financiară care să asigure o marjă de profit rezonabilă, fermierii care cultivă cartof pentru sămânță se pot reorienta către alte culturi mai profitabile, mai puțin sensibile la factorii de mediu, boli și dăunători și astfel exista riscul scăderii suprafețelor și producției la aceasta cultură, fapt oglindit și în balanța comercială.

În concluzie, neacordarea acestui sprijin financiar ar conduce evident la declinul suprafețelor și al producțiilor.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
- to improve quality
- îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va contribui la:

- asigurarea materialului săditor liber de boli virotice;
- menținerea suprafețelor cultivate cu cartof pentru sămânță;
- menținerea veniturilor producătorilor de sămânță de cartof;
- reducerea riscului de abandon al culturilor pentru obținerea seminței de cartof.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Cartofi

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importantă economică:

- În România există zone cu potențial foarte mare (judetele aflate în interiorul lanțului Carpatic: Brașov, Harghita, Covasna, Suceava etc) favorabile înființării de loturi semincere semincere, pentru obținerea de material săditor liber de viroze.
- La ora actuală există un mare deficit de material de plantare pentru cultura cartofului.
- Menținerea culturii cartofului de sămânță, asigură dezvoltarea economică a spațiului rural în aceste zone.

Importanța socială

- În România predomină fermele de familie, deci exploatații de mici dimensiuni care nu își pot completa veniturile cu alte activități auxiliare, prin urmare sunt puțini cei care au posibilități pentru înființarea unor astfel de culturi.

În acest sens, este necesară:

- Menținerea sau chiar mărirea suprafețelor destinate obținerii seminței de cartof asigurându-se astfel și locurile de muncă în aceste zone.

Importanța în protecția mediului.

- Dezvoltarea sectorului agricol se desfășoară cu respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact pozitiv asupra condițiilor de mediu.

- Cultura cartofului de sămânță poate contribui la dezvoltarea unor programe de investiții pentru protecția mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate pentru anul 2023 a fost stabilită în baza experienței anterioare.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	2.001,00	2.005,00	2.007,00	2.010,10	2.013,10	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	1.800,90	1.804,50	1.806,30	1.809,09	1.811,79	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	2.601,30	2.606,50	2.609,10	2.613,13	26.017,03	
	O.10 (unit: Hectar)	650,00	650,00	650,00	650,00	650,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.300.650,00	1.303.250,00	1.304.550,00	1.306.565,00	1.308.515,00	6.523.530,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	650,00	650,00	650,00	650,00	650,00	3.250,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.300.650,00	1.303.250,00	1.304.550,00	1.306.565,00	1.308.515,00	6.523.530,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-15 - Sprijin cuplat pentru venit -Hamei

Intervention Code (MS)	PD-15
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit -Hamei
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descriere

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.

Legislație

Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Condiții de eligibilitate ale fermierul:

- să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu - respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație;
- este beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil;
- exploatează un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,1 ha;

-încheie un contract fie cu o fabrică de bere/unitate de procesare a hameiului care asigură materia primă pentru producția de bere, fie cu o unitate de procesare în scop farmaceutic. Unitățile de procesare menționate mai sus, sunt înregistrate la ONRC. În situația fermierilor care au calitatea de procesator, aceștia sunt exceptați de la prezentarea contractelor, dar fac dovada înregistrării ca procesator la ONRC;

-să facă dovada valorificării unei producții minime anuale potrivit legislației naționale prin proces-verbal de constatare încheiat între DAJ și fermier;

-în situația în care fermierul are și calitatea de procesator, înregistrat la Oficiul Național al Registrului Comerțului, acesta face dovada procesării producției minime prin documente contabile interne.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de hamei și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprrijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească quantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafața planificată pentru care se acordă sprijinul este 260 ha, cu un quantum **indicativ planificabil** de **599,91 euro / ha**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Cuquantumul **indicativ maxim** estimate de **779,88 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei culturii.

Cuquantumul **indicativ minim estimat** de **539,92 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea cuquantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

În România, suprafața cultivată cu hamei a scăzut de la 1784 ha în anul 1996, la 246 ha în anul 2020. În perioada 2015-2020 suprafața cultivată cu hamei a menținut o oarecare stabilitate, astfel că cea mai mare suprafață a fost în anul 2016 de 257 ha. Scăderea suprafețelor de hamei este cauzată de soiurile vechi de hamei (au peste 25 ani).

Necesitatea creșterii producției de hamei se impune datorită cerințelor industriei berii. În prezent, asigurându-se circa 15% din necesarul de hamei pentru industria berii, deficit rezultat și din balanța comercială.

Dificultățile cu care se confruntă sectorul hameiului sunt:

- costuri ridicate pentru întreținerea culturii, care necesită un număr mare de lucrări și o complexitate a acestora;
- plantațiile de hamei existente sunt depășite ca perioadă de exploatare, având randamente mici de producție;
- costurilor ridicate generate de fluctuația prețurilor la input-uri, în contextul crizei energetice;
- volatilitatea prețurilor la valorificarea producției obținute;

- specificitatea culturii hameiului, în ceea ce privește favorabilitatea acestuia în anumite zone de cultură respectiv, zona centrală a Transilvaniei;
- lipsa resurselor financiare pentru înființarea de plantații noi.
Toate acestea, conduc la susținerea culturii de hamei, în vederea evitării abandonului și menținerea plantațiilor existente.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Srijinul va fi direcționat către fermele tradiționale de hamei existente și va contribui la:

-asigurarea menținerii nivelurilor de producție și al locurilor de muncă.

-îmbunătățirea competitivității

-asigurarea unui venit fermierilor în vederea evitării abandonului activității,

-atenuarea efectelor prețurilor și a riscurilor de producție.

-oportunități de dezvoltare, economice și sociale.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Hamei

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică

Hameiul este una dintre cele mai însemnate plante tehnice, prin faptul că inflorescențele femele (conurile) reprezintă o materie primă indispensabilă în industria berii și industria farmaceutică. Conurile sunt, de asemenea, utilizate în medicină sub formă de extracte sau ceaiuri.

Importanța socială

Menținerea suprafețelor cu hamei este necesară deoarece există riscul de abandonare a producției și de apariție a problemelor sociale, având în vedere faptul că o parte dintre plantațiile de hamei sunt amplasate în zonele afectate de constrângeri naturale, improprii altor culturi agricole.

În activitatea de cultura a hameiului, există un număr mare de operațiuni manuale (taierea butașilor, îndrumarea lastarilor, plantarea / replantarea butașilor etc.) și de intervenții pentru a proteja de boli și daunatori cultura de hamei, pe parcursul unui an, astfel că numărul de lucrători în câmp și ferme este mai mare decât la multe alte culturi.

Riscul de abandonare a culturilor înseamnă pierderea veniturilor pentru foarte multe persoane stabilite pe lângă zonele cu hamei și cu tradiție la a 3-4 –a generație în cultivarea hameiului, existând astfel riscul de apariție a problemelor sociale.

Importanța de mediu

Hameiul este o cultură perenă, cu sistem de înrădăcinare profundă care previne eroziunea și crește fertilitatea solului. Plantațiile de hamei contribuie la păstrarea biodiversității și pot restabili proprietățile solului, stopând degradarea și deșertificarea.

Pe de alta parte, plantațiile de hamei, pe lângă istoria de 500 ani din anumite zone, sunt și un adevărat brand al localitatilor și asigură un design peisagistic unic.

Astfel, municipiul Sighisoara, aflat pe lista patrimoniilor UNESCO, un municipiu multiethnic, are înscrisuri/dovezi cu suprafețe cultivate cu hamei de către sași în zonele limitrofe ale municipiului, zone care și astăzi sunt cultivate cu hamei.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de hamei și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	599,91	605,16	605,61	610,49	615,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	539,92	544,64	545,05	549,44	553,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	779,88	786,71	787,29	793,64	799,50	
	O.10 (unit: Hectar)	260,00	260,00	260,00	260,00	260,00	
	Planned output * Planned unit amount	155.976,60	157.341,60	157.458,60	158.727,40	159.900,00	789.404,20
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	260,00	260,00	260,00	260,00	260,00	1.300,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	155.976,60	157.341,60	157.458,60	158.727,40	159.900,00	789.404,20
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-16 - Sprijin cuplat pentru venit-Sfecla de zahăr

Intervention Code (MS)	PD-16
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit-Sfecla de zahăr
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

<p>Descriere Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producție.</p> <p>Legislație Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.</p>
--

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

<ul style="list-style-type: none"> -fermierul să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României; - să fie fermier activ. - este beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil; - Să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha; - Să dețină contract de producere a sfecele de zahăr cu o fabrică de zahăr recunoscută;
--

- Să asigure densitatea medie de cel puțin 6 plante/m²;
- Să facă dovadă comercializării unei producții minime prevăzută în legislația națională;
- Să facă dovada utilizării seminței certificate.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de Sfeclă de zahăr și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafața planificată pentru care se acordă sprijinul este 20.000 ha, cu un **cuantum indicativ planificabil de 900 euro / ha**, în anul 2023. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere situația sensibilă actuală a sectorului sfeclă de zahăr la nivel național.

În anul 2023, cuantumul **indicativ maxim** estimate de **1.170 euro** per hectar pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei la cultura de afeclă de zahăr.

În anul 2023, **cuantumul indicativ minim** estimat de **810 euro** per hectar pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

În România cultivarea sfecelei de zahăr asigură un minim din necesarul de consum de zahăr. Necesarul de consum anual este cca. de 500.000 tone zahăr. Zahărul din sfecla de zahăr reprezintă peste 20% din consumul intern. Diferența se asigură din import zahăr brut în vederea rafinării (peste 30%) și a zahărului alb importat. Prin urmare, România rămâne un importator constant de zahăr, pentru acoperirea necesarului de consum, așa cum reiese din balanța comercială.

Situația privind schimburile intra și extracomunitare de zahăr din trestie sau sfeclă de zahăr și zaharoză pură în perioada 2015-2020

Anul
Import To
Export To
2015
502.358,5
75.223,0
2016
429.858,6
83.823,3
2017

368.862,1
66.508,1
2018
383.066,5
59.041,7
2019
472.898,2
45.903,0
2020
478.158.0
78.247.8

Sursa: *Autoritatea Națională a vămileor,INS*

După eliminarea cotelor de producție de zahăr (1 octombrie 2017), din cele 4 fabrici existente, 2 fabrici s-au închis, în consecință, suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr de 28,2 mii ha în perioada cotelor (anul 2017) s-a diminuat.

Inchiderea fabricilor a generat abandonarea cultivării sfeclei de zahăr de către cultivatorii din zona fabricilor, care au investit în mașini/utilaje specifice cultivării/recoltării sfeclei de zahăr, ulterior, acestea și-au pierdut utilitatea;

Mai mult, prețul scăzut al zahărului după eliminarea cotelor de producție, comparativ cu prețul de referință (404 euro/to), precum și eliminarea prețului minim garantat pentru sfecla de calitate standard (26,29 euro/to), au afectat procesatorii și cultivatorii.

Fermierii se confruntă an de an, cu riscuri ce vizează veniturile realizate, ca urmare a schimbărilor climatice, crizelor fitosanitare, creșterea inputurilor, precum și accentuarea crizei energetice.

Pentru evitarea abandonului acestei culturi, este necesară menținerea sprijinului cuplat în sectorul sfeclei de zahăr.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
 to improve quality
 îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Intervenția va contribui la:

- asigurarea sustenabilității veniturilor fermierilor;
- menținerea producției de sfeclă de zahăr, pentru asigurarea cu materie primă a industriei de procesare.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Sfeclă de zahăr

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică, socială și de mediu

Sfecla pentru zahăr este planta care asigură materia prima de bună calitate pentru industria zahărului. Subprodusele din sfecla de zahăr (frunzele, borhotul și melasa) pot fi utilizate în asigurarea furajării sectorului zootehnic, iar rezidurile de la procesarea culturii, constituie un îngrășământ natural valoros.

Importantă socială

Neacordarea sprijinului cuplat pentru venit la cultura sfecei de zahăr ar duce la:
ØAbandonarea culturii de sfeclă de către circa 500 de fermieri, provocând consecințe sociale și economice negative pentru fermieri și industria prelucrătoare;
Øsprijinul acordat creează posibilitatea menținerii unei suprafețe de circa 20.000 ha cultivate cu sfeclă de zahăr.

Acordarea sprijinului voluntar cuplat pentru venit va contribui la:

- ØDiminuarea pierderilor de venit;
- ØMenținerea interesului fermierilor în cultivarea sfecei de zahăr în zonele cu tradiție și favorabilitate evitându-se abandonarea culturii;
- ØAsigurarea materiei prime pentru fabricile de zahăr și evitarea închiderii acestora;
- ØMenținerea locurilor de muncă în unitățile de procesare/fabricile de zahăr;
- ØAsigurarea unui asolament a sfecei de zahăr, ca o cultură de bază în zonele de cultivare;
- ØMenținerea nivelului importurilor de zahăr la nivelul actual pentru acoperirea necesarului de consum.

Importanța de mediu

Cu un aparat radicular și foliar bine dezvoltat, împiedică înburuienarea terenului fiind o bună plantă premergătoare în cadrul asolamentului.

Există mai multe beneficii de mediu asociate cu cultura sfecei de zahăr, cum ar fi, asigurarea biodiversității terenurilor agricole, iar aparatul foliar bine dezvoltat, asigură o acoperire bună a terenului, contribuind astfel la stocarea carbonului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, art. 11, alin (3) lit e și h (SMR1).

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate pentru anul 2023 a fost stabilită pe baza experienței în implementare.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	900,00	907,00	909,10	915,50	918,50	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	810,00	816,30	818,19	823,95	826,65	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	1.170,00	1.179,10	1.181,83	1.190,15	1.194,05	
	O.10 (unit: Hectar)	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	18.000.000,00	18.140.000,00	18.182.000,00	18.310.000,00	18.370.000,00	91.002.000,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	100.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	18.000.000,00	18.140.000,00	18.182.000,00	18.310.000,00	18.370.002,00	91.002.002,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-17 - Sprijin cuplat pentru venit- Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete)

Intervention Code (MS)	PD-17
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit- Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete)
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

<p>Descriere Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.</p> <p>Legislație Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.</p>

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

<p>Condiții de eligibilitate ale fermierul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu - respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație - să fie-fermierul să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României; - este beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil;
--

- sprijinul se acordă fermierilor activi care cultivă legume (tomate, castraveți, ardei (ardei gras, lung, gogoșar), vinete);
- să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha;
- să facă dovada valorificării în stare proaspătă sau livrării la o unitate de industrializare înregistrată pentru siguranța alimentelor a unei producții minime stabilite în legislația națională;
- să facă dovada utilizării de sămânța certificată oficial, inclusiv categoria standard, în conformitate cu legislația națională.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de legume în câmp (tomate, castraveți, ardei, vinete) și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească quantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă sprijinul este 2000 ha, cu un quantum indicativ planificabil de **1600 euro / ha**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Pentru primul an 2023:

Quantumul indicativ **maxim estimate de 2080 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei culturilor.

Quantumul indicativ **minim estimat de 1440 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea quantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

În anul 2020 atât suprafața totală cultivată cu legume cât și producția totală obținută a manifestat un trend descendent.

Producțiile de legume au fost fluctuante an de an. Spre exemplificare, la castraveții și ardeii cultivați în câmp s-au înregistrat cele mai scăzute producții medii din ultimii șase ani.

Dificultățile:

- Un proces tehnologic specific care necesită o investiție mare prin urmare cheltuielile cele mai importante sunt cele cu materialul săditor răsadul, cu îngrășămintele, pesticidele, cu lucrările mecanice, cu irigațiile.
- Un alt consum valoric mare îl reprezintă cheltuiala cu forța de muncă care provoacă dificultăți atât în perioada înființării culturii cât și la recoltare, ceea ce implică o majorare a costurilor.
- Factorii de mediu prin schimbările climatice (seceta prelungită, secetă pedologică, grindină, ploi intense primavara) care afectează producția de legume conduc la o rentabilitate scăzută a producției.

- În prezent suprafețele cultivate cu legume nu asigură necesarul de consum atât în stare proaspătă cât și procesată.

- Există riscul de abandon în zonele din bazinele legumicole tradiționale, acestea fiind situate în zonele cu favorabilitate pentru legume.

- Totodată, suprafețele cultivate în câmp, cu legumele pentru procesare nu asigură necesarul de materie primă pentru fabricile de procesare, acestea funcționând la un nivel mai mic 30% din capacitate.

- Costurile ridicate, fluctuația prețurilor la input-uri și volatilitatea prețurilor la valorificarea producției obținute reprezintă un risc de abandon a culturii.

Pentru asigurarea materiei prime necesară fluxului tehnologic al unităților de procesare existente, se impune cel puțin menținerea nivelului actual al suprafețelor cultivate.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va contribui la:

- aprovizionarea pieței cu legume din producția internă;
- asigurarea necesarului de materie primă pentru fabricile de procesare;
- asigură productivitate fermierilor prin contractarea producției către fabricile de procesare și siguranța acoperirii costurilor de producție;
- menținerea unei alternative ocupaționale pentru fermieri;
- menținerea suprafețelor cultivate cu legume;
- menținerea veniturilor producătorilor din sectorul legume;
- echilibrarea balanței comerciale;
- stimularea cercetării românești prin crearea și oferirea fermierilor de soiuri și hibrizi românești special adaptați pentru condițiile pedoclimatice din diferite zone;
- stimulează consumatorul român care poate aprecia, prospețimea, gustul, aroma produselor autohtone;
- încurajează dezvoltarea fermelor mici și mijlocii să rămână active în acest domeniu și contribuie la dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Legume

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importantă economică:

- Menținerea activității în bazinele legumicole tradiționale.
- Păstrarea suprafețelor cultivate va duce la stimularea ofertei de legume și echilibrarea balanței comerciale.

- Asigurarea necesarului de legume de calitate pentru consum în stare proaspătă.

Asigurarea de materii prime pentru unitățile de procesare.

- Menținerea unui mediu de afaceri în spațiul rural și stimularea concurenței care vor determina dezvoltarea economică a acestuia.

- Diversificarea gamei sortimentale a produselor și îmbunătățirea activității de marketing.

- Posibilitatea practicării unor tehnologii de vârf și implicarea unor sectoare conexe furnizori de inputuri, comercianți.

- Aplicarea de tehnologii sustenabile care să răspundă schimbărilor climatice.

Importanța socială

- Suprafețele cultivate cu legume contribuie la menținerea ocupării forței de muncă locală, stabilă, calificată, și la atragerea tinerilor fermieri.

-Menținerea veniturilor producătorilor din sectorul legumicol, legumicultura fiind un sector care se adresează fermelor mici și mijloci.

Importanța în protecția mediului

Dezvoltarea sectorului horticol se desfășoară prin respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact pozitiv asupra condițiilor de mediu.

Prin aceste culturi se asigură biodiversitatea, ca factor determinat pentru protejarea mediului.

Asigurarea veniturilor producătorilor agricoli permite dezvoltarea unor programe de investiții pentru protecția mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit la cultura de legume în câmp (tomate, castraveți, ardei, vinete) și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	1.600,00	1.607,00	1.609,00	1.612,00	1.614,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	1.440,00	1.446,30	1.448,10	1.450,80	1.452,60	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	2.080,00	2.089,00	2.091,00	2.095,00	2.098,20	
	O.10 (unit: Hectar)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	3.200.000,00	3.214.000,00	3.218.000,00	3.224.000,00	3.228.000,00	16.084.000,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	10.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	3.200.000,00	3.214.000,00	3.218.000,00	3.224.000,00	3.228.000,00	16.084.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-18 - Sprijin cuplat pentru venit-Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)

Intervention Code (MS)	PD-18
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit-Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

<p>Descriere Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.</p> <p>Legislație Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.</p>

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

<p>Condiții de eligibilitate ale fermierului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație națională; - suprafața minimă a exploatației este de 0,3 ha, iar suprafața minimă a parcelei este de 0,03 ha; - să facă dovada comercializării unor cantități minime anuale potrivit legislației naționale; - să facă dovada utilizării de sămânță certificată oficial, inclusiv categoria standard, în conformitate cu legislația națională.
---

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit pentru legume cultivate în spații protejate și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească quantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă sprijinul este 2000 ha, cu un quantum **indicativ planificabil de 2100 euro / ha**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Pentru primul an 2023:

Quantumul indicativ **maxim estimate de 2730 de euro./ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei la culturilor.

Quantumul **indicativ minim estimat de 1890 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea quantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Suprafața cultivată cu legume în spații protejate, producția totală de legume precum și randamentul la hectar au avut un trend descendent în perioada 2018-2020, datorită costurilor ridicate de producție.

Suprafața cultivată cu legume în spații protejate a scăzut în anul 2020 cu circa 5% față de anul 2018.

În anul 2020, suprafețele cultivate tomate, castraveți, ardei, vinete în spații protejate și înregistrate la APIA reprezintă între 15,9- 88,4 % din suprafața totală cultivată cu legume în spații protejate.

Dificultăți:

-spațiile protejate cu grad redus de modernizare și ritm scăzut al investițiilor datorită costurilor ridicate;
-costuri tehnologice mari (energie și apă pentru irigat, fertilizare, tratamente fitosanitare, folie, structura de rezistență, semințe, răsaduri, forța de muncă);

-posibilități reduse pentru cultivarea în perioada de extrasezon, deficit de producție în perioada de extrasezon a producției (noiembrie-mai);

-schimbările climatice din ultima perioadă au făcut ca o parte din producția de legume din câmp să migreze către spațiile protejate ceea ce a dus la costuri ridicate pentru obținerea producției;

- dirijarea factorilor de vegetație coroborați cu factorii climatici, adaptarea la fluctuațiile de temperatură;
- cultivarea legumelor în spații protejate constituie o alternativă la cultura legumelor în câmp, care poate fi afectată de condițiile pedoclimatice. În spațiul protejat, fermierul poate controla factorii de mediu și poate limita mai ușor acțiunea unor boli și dăunători;

- cultura din spațiu protejat nu mai depinde de factorii externi, producția având alte dimensiuni cantitative ce poate influența favorabil eficiența economică.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
- to improve quality
- îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprrijinul va contribui la:

- aprovizionarea pieței cu legume din producția internă;
- extinderea perioadei de producție în vederea asigurării consumului intern în perioada de extrasezon;
- menținerea unei alternative ocupaționale pentru fermieri;
- menținerea suprafețelor cu spații protejate;
- menținerea veniturilor producătorilor din sectorul legume;
- echilibrarea balanței comerciale;
- stimularea cercetării românești prin crearea și oferirea fermierilor de soiuri și hibrizi românești special adaptați pentru condițiile de cultivare în sere și solarii;
- recompensează pe de o parte producătorul agricol pentru a rămâne activ, iar pe de altă parte stimulează consumatorul român care poate aprecia, prospețimea, gustul, aroma produselor de calitate.
- motivarea fermierilor mici și mijloci să rămână în acest sector să producă legume în spații protejate.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Legume

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică

- Păstrarea suprafețelor de spații protejate funcționale va duce la extinderea perioadei de recoltare, contribuind la echilibrarea balanței comerciale prin stimularea ofertei de legume.
- Menținerea unui mediu de afaceri profitabil în spațiul rural și stimularea concurenței care vor determina dezvoltarea economică a acestuia.
- Diversificarea gamei sortimentale a produselor și îmbunătățirea activității de marketing.
- Dezvoltarea unor servicii eficiente pentru preluarea, prelucrarea și desfacerea producției de legume cu o calitate controlată, la nivelul standardelor europene.
- Ocuparea terenului pe tot parcursul anului;
- Asigurarea semnificativă a cererii de legume proaspete și de calitate printr-o ofertă diversificată și practicarea unei rotații echilibrate.
- Disponibilități pentru export.
- Posibilitatea practicării unor tehnologii de vârf.

Importanța socială

- Suprafețele cu legume cultivate în spații protejate contribuie la menținerea ocupării forței de muncă locală, stabilă, calificată, și la atragerea tinerilor fermieri.
- Menținerea veniturilor producătorilor din sectorul legume.

Importanța de mediu

- Dezvoltarea sectorului horticola se desfășoară cu respectarea măsurilor de biosecuritate, având impact pozitiv asupra condițiilor de mediu.
- Asigurarea veniturilor producătorilor agricoli permite dezvoltarea unor programe de investiții pentru protecția mediului în vederea utilizării judicioase a îngrășămintelor și a produselor de protecție a plantelor.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit pentru legume cultivate în spații protejate și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	2.100,00	2.108,00	2.109,00	2.111,00	2.115,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	1.890,00	1.897,20	1.898,10	1.899,90	1.903,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	2.730,00	2.740,40	2.741,70	2.744,30	2.749,50	
	O.10 (unit: Hectar)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	4.200.000,00	4.216.000,00	4.218.000,00	4.222.000,00	4.230.000,00	21.086.000,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	10.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	4.200.000,00	4.216.000,00	4.218.000,00	4.222.000,00	4.230.000,00	21.086.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-19 - Sprijin cuplat pentru venit- Fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice)

Intervention Code (MS)	PD-19
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit- Fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice)
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descriere

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.

Legislație

Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Condiții de eligibilitate ale fermierul:

- să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație
- să cultive și să valorifice fructele, atât în stare proaspătă, cât și pentru industrializare;
- să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,1 ha.

Sprijinul cuplat pentru fructele destinate consumului în stare proaspătă, cât și pentru industrializare, se acordă fermierilor activi care exploatează livezi de prun, măr, cireș, vișin, cais și piersic.

În cazul fructelor pentru industrializare, să facă dovada valorificării unei producții minime anuale, către unități de procesare înregistrate la Oficiul Național al Registrului Comerțului, potrivit legislației naționale.

Sprijinul cuplat pentru venit se acordă sub formă de plată direct cuplată de producție, în scopul sustenabilității.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit pentru fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice) și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafața planificată pentru care se acordă sprijinul este 12000 ha, cu un cuantum **indicativ planificabil de 567 euro / ha**. La stabilirea suprafeței de referință s-a avut în vedere analiza suprafețelor plătite în perioada de programare 2015-2020.

Pentru primul an 2023:

Cuantumul indicativ **maxim estimate de 737,10 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei.

Cuantumul indicativ **minim estimat de 510,30 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate.

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Patrimoniul pomicol românesc este caracterizat prin existența unor plantații cu vârste mai mari de 25 de ani, având potențial productiv redus. Programele de restructurare și îmbunătățire a competitivității sectorului pomicol au adus un suflu nou în pomicultura.

Suprafața totală a plantațiilor pomicole reprezintă numai 1,67% din suprafața arabilă a țării, respectiv 1% din suprafața agricolă a țării.

Din totalul suprafeței cu plantații pomicole, cca 65% sunt plantații cu vârsta mai mare de 25 ani, cca 23% - cu vârsta cuprinsă între 10-25 ani, și restul, plantații tinere, cuprinse între 1-10 ani.

Ca o necesitate stringentă pentru dezvoltarea sectorului pomicol se impune înființarea de suprafețe noi cu plantații de pomi fructiferi și arbuști fructiferi, înlocuirea plantațiilor pomicole îmbătrânite și în declin, cu exploatații pomicole viabile care să asigure producții de calitate.

Diminuarea producției se pune pe seama: îmbătrânirii livezilor, neaplicării unor tehnologii adecvate din cauza potențialului financiar scăzut al fermierilor, ce poate conduce la declinul plantațiilor, riscul de abandon.

În cazul defrișării unor livezi îmbătrânite, unii fermieri nu dețin resursele financiare necesare înființării unor plantații noi. Pentru a putea restructura livezile îmbătrânite este nevoie de asigurarea resurselor financiare.

În cazul fructelor destinate industrializării, profitabilitatea mică, dată de raportul costuri/venituri conduce la riscul de declin și inevitabil la abandonul producției. Costurile de producție, în special cele cu tratamentele fitosanitare și recoltarea precum și dificultățile în valorificarea fructelor privind prețul mic oferit de procesatori reprezintă un risc al reducerii suprafețelor.

zonele cu favorabilitate pentru plantațiile pomicole este evidentă. Aceste bazine pomicole tradiționale sunt situate în zona colinară a României, cu terenuri în pantă, cu soluri argiloase unde riscul de alunecări este foarte pronunțat.

De cele mai multe ori, pentru pomicultură, condițiile pedoclimatice favorabile se regăsesc în zonele deluroase. Însă din cauza diferitelor intervenții la nivelul solului (pregătirea solului pentru plantare, administrarea de produse fitosanitare și îngrășăminte etc.) și a precipitațiilor, riscul de eroziune a solului crește. Prin menținerea plantațiilor existente cât și prin înființarea unor plantații de pomi fructiferi se asigură stabilitatea terenurilor din zonele deluroase, în pantă, factor determinat pentru protejarea mediului.

Având în vedere costurile destul de ridicate pentru aplicarea tehnologiilor specifice în livezi și faptul că nu întotdeauna prețul de valorificare asigură un echilibru între costuri și profit este nevoie de susținerea producătorilor din acest sector, care pot valorifica producția atât pentru consum în stare proaspătă, cât și pentru industrializare.

Fără o susținere financiară care să asigure o marjă de profit rezonabilă, fermierii care cultivă fructe atât pentru consum în stare proaspătă cât și pentru industrializare se pot reorienta către alte culturi mai profitabile, mai puțin sensibile la factorii de mediu, boli și dăunători și astfel ar exista riscul efectiv al scăderii suprafețelor și producției la aceste culturi.

În concluzie neacordarea acestui sprijin financiar ar conduce evident la declinul suprafețelor pomicole și al producțiilor.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Susținerea producției de fructe destinate atât consumului în stare proaspătă cât pentru industrializare se impune datorită:

- necesității asigurării unor cantități însemnate de fructe în stare proaspătă pentru aprovizionarea piețelor;
- necesității de a asigura cu materie primă unitățile de procesare, pentru a le crea posibilitatea să lucreze la capacitate maximă în perioada de valorificare a fructelor.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Fructe și legume

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importantă economică:

Pomicultura este una dintre cele mai importante ramuri ale sectorului agricol.

Trebuie subliniată importanța consumului de fructe pentru sănătatea consumatorilor. Proprietățile organoleptice, conținutul foarte ridicat de elemente minerale și vitamine sunt importante atât pentru hrana copiilor, cât și a adulților.

Fructele pentru industrializare sunt foarte solicitate, fiind pretabile pentru o varietate foarte mare de produse procesate foarte apreciate.

Unitățile de procesare existente pe teritoriul României funcționează mult sub capacitatea totală. Astfel este deosebit de importantă susținerea acestor culturi, pentru a asigura continuitatea funcționării acestei industrii.

Susținerea producătorilor din sectorul pomicol contribuie la:

- echilibrarea balanței comerciale, prin stimularea ofertei de fructe de sezon, atât pentru consum în stare proaspătă, cât și pentru industrializare;
- inițierea și dezvoltarea unui mediu de afaceri profitabil în spațiul rural și stimularea concurenței vor determina dezvoltarea economică a acestuia;
- diversificarea gamei sortimentale a produselor și îmbunătățirea activității de marketing;
- dezvoltarea unor servicii eficiente pentru preluarea și desfacerea producției fructe destinate atât consumului în stare proaspătă cât și pentru industrializare, la nivelul standardelor europene;
- valorificarea eficientă a producției într-un mod organizat și obținerea de produse de calitate, care să respecte standardele de comercializare.

Importanța socială

- Menținerea suprafețelor pomicole existente, în vederea asigurării continuității aprovizionării lanțurilor de comercializare cu fructe destinate consumului în stare proaspătă, dar și continuării activității de procesare și implicit, asigurarea necesarului de locuri de muncă.
- În zonele pomicole consacrate pentru speciile pomicole pentru industrializare sunt amplasate și unități de procesare, iar în majoritatea dintre acestea, rata șomajului se menține destul de scăzută în ultima perioadă.
- asigurarea unui comerț organizat, inclusiv prin intermediul formelor asociative, astfel putând fi urmărită trasabilitatea produselor valorificate.

Importanța în protecția mediului.

- Dezvoltarea sectorului horticola se desfășoară cu respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact pozitiv asupra condițiilor de mediu.
- Cultivarea speciilor pomicole din sortimente diversificate contribuie la asigurarea biodiversității, factor determinant pentru protejarea mediului.
- Asigurarea veniturilor producătorilor agricoli permite realizarea de investiții cu impact major pentru protecția mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance
Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

--

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit pentru fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice) și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	567,00	573,00	574,50	576,50	580,55	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	510,30	515,70	517,05	518,85	522,49	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	737,10	744,90	746,85	749,45	754,71	
	O.10 (unit: Hectar)	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	6.804.000,00	6.876.000,00	6.894.000,00	6.918.000,00	6.966.600,00	34.458.600,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	60.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6.804.000,00	6.876.000,00	6.894.000,00	6.918.000,00	6.966.600,00	34.458.600,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-20 - Sprijin cuplat pentru venit- Semințe pentru plante furajere

Intervention Code (MS)	PD-20
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit- Semințe pentru plante furajere
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.10. Numărul de hectare care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descriere

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil, cuplată de producția vegetală.

Legislație

Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul cuplat pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul Politicii Agricole Comune (planuri strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Condiții de eligibilitate ale fermierul:

- să desfășoare o activitate agricolă, pe teritoriul României cu - respectarea definiției fermierului activ prevăzută în legislație
- să fie beneficiar de BISS și utilizatorul unei suprafețe agricole, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrație și Control (IACS) și care are categoria de utilizare, teren arabil;
- să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha;
- să facă dovadă comercializării unei producții minime prevăzută în legislația națională;

-să dețină autorizație pentru producerea de semințe de plante furajere pentru anul de cerere, eliberată de inspectoratul teritorial pentru calitatea semințelor și materialului săditor de pe raza teritorială în care își desfășoară activitatea, vizate pentru anul curent de cerere, pe care le prezintă la APIA la depunerea cererii unice de plată, dar nu mai târziu de data-limită de depunere a cererilor unice de plată;
-să facă dovada utilizării seminței certificate, potrivit legislației.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit pentru producerea de sămânță pentru plante furajere și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

Sprijinul va fi acordat în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115 al Parlamentului European și al consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC), care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha indicativ planificat minim și maxim (în funcție de suprafața eligibilă în anul de cerere respectiv).

Pentru perioada 2023-2027 suprafață planificată pentru care se acordă sprijinul este 6000 ha, cu un cuantum indicativ planificabil de 200 euro / ha.

Pentru primul an 2023:

Cuantumul **indicativ maxim estimate de 260 de euro/ha** pentru care am luat în calcul ipoteza volatilității prețurilor inputurilor necesare aplicării tehnologiei.

Cuantumul indicativ **minim estimat de 180 de euro/ha** pentru care am luat în calcul posibila creștere a suprafețelor cultivate cu loturi semincere.

La stabilirea cuantumurilor posibile s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare în vederea evitării fondurilor neutilizate.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

În România, pajiștile ocupă circa 2,4 milioane ha.

Pajiștile reprezintă un element esențial al sistemelor de agricultură sustenabilă. Pentru menținerea producției de furaje și a calității acestora este necesară aplicarea unui complex de măsuri tehnologice de îmbunătățirea pajiștilor degradate.

Nevoia de a readuce pajiștile la valoarea culturală deosebită este imperios necesar, în contextul refacerii covorului vegetal cu amestecuri de plante furajere.

În ultimii ani, suprafețele cultivate cu seminceri de plante furajere au scăzut.

Pentru supraînsămânțarea și reînsămânțarea pajiștilor degradate este necesară utilizarea de amestecuri de semințe graminee și leguminoase perene.

Producția de sămânță de plante furajere reprezintă o importanță majoră în asigurarea materialului semincer atât pentru scopuri agricole cât și pentru refacerea terenurilor degradate, cu scopul păstrării fertilității solului și productivității terenului.

Tehnologia loturilor semincere de specii furajere nu este aceeași ca în cazul producției de furaje, în acest caz existând o cerință de maximizare a cantității și calității inflorescențelor și a altor componente ale producerii semințelor.

Managementul sistemelor de producerea semințelor de graminee și leguminoase impune o atenție deosebită la înființarea loturilor, răsărirea plantelor, controlul buruienilor, regimul de fertilizare,

recoltarea, condiționarea, depozitarea materialului semincer și amplasarea loturilor semincere în cadrul rotației culturilor din fermele specializate.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
 to improve quality
 îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Intervenția va contribui la:

- asigurarea sustenabilității veniturilor fermierilor, constituie o alternativă la loturile semincere;
- asigurarea de minimum necesar de semințe de plante furajere.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Semințe

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică, socială și de mediu

Importanța deosebită a fondului pastoral este evidențiată prin suprafața de peste 4, milioane ha de pajiști, răspândite pe toate formele de relief.

Datorită diversității condițiilor în care sunt amplasate, pe pajiști acționează o serie de factori cum sunt: fertilitatea scăzută, eroziunea. Ca urmare, producția medie a plantelor cultivate pe pajiști, fără îmbunătățiri, este redusă. Prin urmare, un factor de îmbunătățire îl reprezintă supraînsămânțarea pajistilor, reînsămânțarea pajistilor degradate cu specii de amestecuri de graminee și leguminoase, care să reducă eroziunea solului și sustenabilitatea terenului

Golomățul

Dintre gramineele perene golomățul a ocupat și ocupă un loc de frunte datorită potențialului ridicat de producție, valorii nutritive remarcabile, dezvoltării unui sistem radicular robust care reprezintă 55-65% din greutatea biomasei aeriene, producerii a 3-6 cicluri de recoltă pe an și perenității ridicate. Din aceste considerente, golomățul este folosit în structura amestecurilor intensive cu leguminoase perene, variantă de cultură care are următoarele avantaje, comparativ cu leguminoasele semănate în culturi pure: nivelul producțiilor crește cu 20-30%, crește valoarea nutritivă a furajului prin îmbunătățirea raportului energo-proteic, se luptă mai eficient cu buruienile și în același timp, prin covorul vegetal mai dens.

Mazărea furajeră

Mazărea furajera se bucura în prezent de o cerere importantă pe piețele internaționale.

Mazărea furajeră este o bună plantă premergătoare pentru majoritatea culturilor.

Mazărea furajera este o foarte buna metoda de a innobila si regenera pamantul, deoarece fixeaza în sol azotul din aer. Datorita acestui lucru, îngrășămintele necesare pentru viitoarele culturi sunt mult mai putine, ceea ce se traduce prin diminuarea cheltuielilor pe unitatea de suprafata. Mazărea furajeră este bogată în proteina necesara cresterii intensive a animalelor.

Mazărichea

Mazărichea este o planta furajera valoroasa cultivata pentru semințe și furaje verzi în cultura principală, respectiv pentru furaje verzi în cultura de captură a miristilor. Are o valoare nutrițională importantă. La fel ca alte leguminoase, rădăcinile sale intra în simbioză cu bacteriile nodulare din genul Rhizobium, care fixează azotul din aer. Măzărichea este o planta fixatoare de azot, cu rol în creșterea fertilității solului

Sparceta

Sparceta este o planta melifera cu un conținut ridicat de polen și o perioadă lunga de înflorire (aprox. 25 zile), fiind considerate o excelentă planta melifera.

Crește bine atât în cultura pura cât și în amestec cu alte plante din diferite familii.

Se pretează cel mai bine în soluri sarace si erodate, are pretenții scăzute și rezistă bine la secetă.

Ca plantă leguminoasă, sparceta are însușirea de a fixa azotul din aer, cu ajutorul microorganismelor. Bacteriile care trăiesc în simbioză cu sparceta sunt foarte rezistente la temperaturi mari și la secetă prelungită.

Practica a dovedit faptul că solul rămâne mult mai bogat în compușii azotului, după o cultură de sparcetă, decât după borceag, trifoi sau în urma unui ogor negru. Planta este o bună premergătoare și dă rezultate bune pe terenurile în pantă, degradate

Sparceta este o planta furajeră foarte valoroasă, ce oferă un furaj bogat în proteină și săruri minerale, dar și o digestibilitate bună.

Trifoiul roșu

Alături de lucernă, trifoiul reprezintă una din principalele plante de nutreț folosite în hrana animalelor, asigurând mari cantități de proteină naturală la hectar.

Trifoiul roșu este una din cele mai eficiente culturi din zonele colinare umede, asigurând producții mari de masă vegetală necesară rumegătoarelor și îmbunătățește potențialul de fertilitate al solurilor pe care se cultivă, conținutul de proteină conferind o valoare furajeră foarte bună.

De asemenea, trifoiul roșu prezintă importanță deosebită și în ameliorarea unor însușiri ale solului, cu impact pozitiv asupra structurii solului, mai mare decât lucerna și sparceta

Facelia

Facelia este o plantă preferată atât de apicultori, fiind o excelentă planta meliferă și are capacitatea sa îmbogățească solul cu substanțe nutritive într-o proporție foarte mare, cu efect în creșterea fertilității solului

Se estimează ca facelia ar oferi echivalentul a 30-35 de tone de gunoi de grajd pentru un hectar. Facelia are în masa verde 13% substanțe proteice, astfel, la fel ca și borceagul, planta a intrat în furajarea animalelor de fermă. Facelia este folosită tot mai des ca îngrășământ verde.

Este un erbicid natural, sufocă buruienile, un excelent îngrășământ și fixator de azot, masa vegetativă provenită de la sistemul radicular și de la plantă, încorporată în sol, mai ales toamna, reprezintă echivalentul a 30 t de gunoi. Are un rol deosebit în rotația culturilor și creșterea fertilității solului.

Importanța economică

-asigurarea necesarului de semințe de plante furajere reprezintă un deziderat pentru menținerea și dezvoltarea acestor plante, în contextul deficitului de proteină, necesară în furajare, dar și cu impact pozitiv pentru sectorul zootehnic.

-realizarea unor cantități de semințe necesare sectorului agricol ca o alternativă în obținerea de venituri în cadrul fermei.

-valorificarea rapidă a semințelor obținute, ținând cont de necesarul pieței

-valorificarea durabilă a terenurilor agricole prin îmbunătățirea calității pajiștilor în contextul unor sisteme agricole sustenabile.

Importanță socială

-suprafețele cultivate contribuie la menținerea forței de muncă calificată,

-implicarea forței de muncă pe tot parcursul anului.

Importanța de mediu

Plantele de nutreț cultivate pentru obținerea de semințe respectiv, (golomățul, mazărea furajeră, mazăricea, sparceta, trifoiul roșu și facelia) prezintă importanță de mediu, prin:

-asigurarea unui asolament agricol, acestea fiind bune plante premergătoare pentru culturile agricole,

-contribuie la refacerea proprietăților fizico-chimice ale solurilor,

-protecția antierozională a terenurilor în pantă,

-contribuie la îmbunătățirea biodiversității,

-au un efect pozitiv asupra mediului, reducând necesarul de îngrășăminte chimice cu azot,

-contribuie la îmbunătățirea fertilității solului și productivitatea terenului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Intervenția respectă Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sprijinului pe hectar

Plată anuală unitară pe suprafață rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției sprijinului cuplat pentru venit pentru producerea de sămânță pentru plante furajere și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar	Planned unit amount	200,00	206,10	208,35	210,34	220,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	180,00	185,49	187,52	189,31	198,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	260,00	267,93	270,86	273,44	286,00	
	O.10 (unit: Hectar)	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.200.000,00	1.236.600,00	1.250.100,00	1.262.040,00	1.320.000,00	6.268.740,00
TOTAL	O.10 (unit: Hectar)	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	30.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.200.000,00	1.236.600,00	1.250.100,00	1.262.040,00	1.320.000,00	6.268.740,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-21 - Sprijin cuplat pentru venit - vaci de lapte

Intervention Code (MS)	PD-21
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit - vaci de lapte
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți cuplate de producție unice pe cap de animal eligibil. Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat, prevăzute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează să fie elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare Agricolă (FEAGA) și de fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Fermierul desfășoară o activitate agricolă, pe teritoriul României
Sprijinul se acordă fermierilor activi, crescători de animale din speciile bovine care îndeplinesc următoarele condiții:

1.
  1. să dețină un efectiv de minimum 5 capete vaci de lapte sau minimum 10 capete vaci de lapte, în funcție de zonă, și maximum 250 de capete vaci de lapte, pe beneficiar, în exploatații cu cod ANSVSA;
  2. animalele trebuie să aibă vârsta de maximum 10 ani;

3. să fie menținute, pe o perioadă de reținere de 4 luni de la data-limită de depunere fără penalizări a cererii unice de plată, în exploatarea/exploatațiile cu cod ANSVSA menționate în cerere;
4. efectivul de animale pentru care se solicită SCZ trebuie să fie identificat și înregistrat în RNE la data depunerii cererii unice de plată, dar nu mai târziu de prima zi a perioadei de reținere;
5. să aibă încheiat un contract pe o perioadă de minimum 6 luni, valabil la data depunerii cererii unice de plată, cu un prim-cumpărător recunoscut de autoritatea competentă și cel puțin un document fiscal care să ateste livrarea laptelui sau, în cazul în care producătorul deține unitate proprie de procesare a laptelui,
6. să dețină copie de pe cel puțin un aviz de însoțire a mărfii și de pe o notă de intrare-recepție care atestă livrarea laptelui la unitatea proprie de procesare, precum și copie de pe certificatul constatator emis de ONRC din care să reiasă obiectul de activitate, respectiv procesare lapte;
7. în cazul vânzărilor valorificării laptelui către consumatorul final, să dețină carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol, precum și documentele specifice prevăzute de legislația sanitar-veterinară în vigoare, care reglementează activitățile de obținere a produselor alimentare de origine animală.
8. să dețină registrul individual al exploatației cu cod ANSVSA completat și actualizat, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 429/2016 cu modificările și completările ulterioare;
9. vacile de lapte pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrise/înregistrate în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală sau suplimentară.

Solicitanții cu un efectiv mai mare de 250 de capete vaci de lapte beneficiază de SCZ calculat la nivelul a maximum 250 de capete vaci de lapte.

Sector aflat în dificultate, important din punct de vedere economic, social și de mediu.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plata anuală rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de animale eligibile determinate de APIA, pentru fiecare măsură de sprijin cuplat.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Față de anul 2015 când au fost înregistrate un număr de 1.311 mii capete vaci de lapte în anul 2020 efectivele de vaci de lapte au scăzut până la 1.230 mii capete, diferența de 81 mii capete, reprezentând o reducere cu 6,17% conducând la o diminuare a producției de lapte cu 5,70%, de la 42.663 mii hl în anul 2015 la 40.234 mii hl în anul 2020.

Din acest motiv, balanța comercială a laptelui a înregistrat tendințe negative în ceea ce privește asigurarea necesarului de consum din producția internă, astfel în anul 2015 producția totală de 42.663 mii hl a acoperit în proporție de 89,06% din consumul intern de 47.328 mii hl, iar în anul 2020 producția totală de 39.447 mii hl a acoperit în proporție de 70,74% din consumul intern de 50.987 mii hl.

Cu toate că, consumul anual de lapte pe cap de locuitor a înregistrat în intervalul 2015-2020 o creștere de 9,19% de la 237 litri/locuitor la 259 litri/locuitor, în același interval producția totală anuală de lapte a înregistrat o scădere de 7,54%.

Față de anul 2015 când deficitul de lapte și produse lactate a fost de 4.665 mii hl până în anul 2020 acesta a crescut la 11.540 mii hl, pentru reducerea deficitului din anul 2020 la o producție medie de 3.200

litri/cap de vacă este necesară creșterea efectivului matcă de vaci de lapte din rase specializate cu peste 360.000 de capete.

Diferența de deficit dintre anii 2020 și 2015 este de 6.875 mii hl.

Se urmărește menținerea activității de creștere a bovinelor de lapte la un anumit nivel având în vedere următoarele:

- lipsei de alternative în ocuparea forței de muncă în zonele rurale;
- existenței riscului de abandon al acestei activități, neasigurarea necesarului de consum intern și implicit periclitarea siguranței alimentare.
- necesității aprovizionării piețelor locale cu lapte și produse din lapte, în vederea utilizării capacităților de producție existente, dintre care în prezent unele sunt închise.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
 to improve quality
 îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va contribui la:

- reducerea deficitului balanței comerciale;
- îmbunătățirea competitivității, a sustenabilității și a calității produselor furnizate;
- evitarea abandonului activităților agricole, prevenirea migrației din mediul rural și a depopulării satelor, reînnoirea generațiilor în managementul fermelor;
- menținerea locurilor de muncă în sectorul agroalimentar pe întreg teritoriul contribuind astfel la consolidarea vieții socio-economice în zonele rurale;
- asigurarea securității și siguranța alimentară;
- îmbunătățirea competitivității, a sustenabilității și a calității produselor furnizate;
- evitarea abandonului activităților agricole, prevenirea migrației din mediul rural și a depopulării satelor, reînnoirea generațiilor în managementul fermelor;
- menținerea locurilor de muncă în sectorul agroalimentar pe întreg teritoriul contribuind astfel la consolidarea vieții socio-economice în zonele rurale;

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Lapte și produse lactate

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică

Menținerea veniturilor fermierilor la un nivel corespunzător asigurării unui nivel de trai care să motiveze menținerea acestora:

1. în creșterea vacilor de lapte;
2. furnizarea permanentă de produse tradiționale pe piețele locale și limitrofe zonelor de producție.

Prevenirea tendinței de reducere drastică a efectivelor de bovine, specializarea creșterii animalelor pentru producția de lapte.

Importanța socială

Păstrarea tradiției naționale de creștere a vacilor de lapte, în special ca o activitate tradițională pentru asigurarea cu alimente a comunităților locale și piețelor din proximitate și implicit creșterea numărului de locuri de muncă.

Prevenirea deprecierei în continuare a nivelului de trai a crescătorilor de vaci de lapte și evitarea abandonului așezărilor rurale impun necesitatea acordării unor stimulente financiare care să compenseze dezavantajele specifice regiunilor vulnerabile din punct de vedere economic.

Importanța de mediu

Menținerea exploatațiilor de creștere a vacilor de lapte, duce la menținerea pajiștilor naturale și a florei spontane pe aceste suprafețe, la respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact asupra condițiilor de protecție a mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

În cazul în care intervenția este pusă în aplicare pe baza criteriilor din cutia albastră a OMC (capitolul 5.1.10), vă rugăm să indicați numărul fix de hectare și de producții sau numărul fix de animale (capete). Vă rugăm să indicați și modul în care au fost determinate aceste valori (de exemplu, anul de referință, metoda de calcul etc.).

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de animale (capete)

300.000

Metoda de calcul

Numărul de capete a fost determinat în urma procesării datelor privind numărul de animale adulte din rase specializate de lapte.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie albastră

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate

Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate a fost stabilită în funcție de efectivele de animale la nivel național și de nevoia de susținere a acestui sector.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Planned unit amount	330,33	325,25	325,50	320,95	327,05	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	265,00	265,00	265,00	265,00	265,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	414,00	414,00	414,00	414,00	414,00	
	O.11 (unit: Head)	280.000,00	285.000,00	290.000,00	296.000,00	300.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	92.492.400,00	92.696.250,00	94.395.000,00	95.001.200,00	98.115.000,00	472.699.850,00
TOTAL	O.11 (unit: Head)	280.000,00	285.000,00	290.000,00	296.000,00	300.000,00	1.451.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	92.492.400,00	92.696.250,00	94.395.000,00	95.001.200,00	98.115.000,00	472.699.850,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-22 - Sprjin cuplat pentru venit- carne vită

Intervention Code (MS)	PD-22
Denumire intervenție	Sprjin cuplat pentru venit- carne vită
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprjinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprjin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprjin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice cuplate pe producție pe cap de animal eligibil. Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprjinului cuplat, prevazute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprjinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare Agricolă (FEAGA) și de fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Fermierul desfășoară o activitate agricolă, pe teritoriul României.

Sprjinul se acordă fermierilor activi, crescători de animale din speciile bovine care îndeplinesc următoarele condiții:

1.

1. dețin un efectiv de animale de minimum 10 și maximum 250 de capete taurine de carne/beneficiar, în exploatații cu cod ANSVSA;
2. solicitanții care dețin un efectiv mai mare de 250 de capete taurine de carne beneficiază de SCZ calculat la nivelul a maximum 250 de capete taurine de carne;

3. vacile din rase de carne și vacile metise cu rase de carne dacă până la vârsta de 48 de luni nu au niciun produs înregistrat în RNE și în baza de date a Registrului Genealogic, nu vor primi sprijin cuplat zootehnic pe toată perioada de exploatare;
4. vacile de carne și vacile metise cu rase de carne dacă în ultimele 24 de luni nu au niciun produs înregistrat în RNE și în baza de date a Registrului Genealogic, nu vor primi sprijin cuplat zootehnic pe toată perioada de exploatare;
5. animalele din exploatarea cu cod ANSVSA pentru care beneficiarul solicită SCZ trebuie să aibă vârsta de maximum 12 ani vacile de carne, respectiv maximum 6 ani taurii de carne;
6. să dețină registrul individual al exploatarei cu cod ANSVSA completat și actualizat, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 429/2016 cu modificările și completările ulterioare;
7. animalele pentru care se solicită SCZ trebuie să fie menținute, pe o perioadă de reținere de 4 luni de la data limită de depunere fara penalizari a cererii unice de plată, în exploatarea/exploatarele cu cod ANSVSA menționate în cerere;
8. efectivul de animale pentru care se solicită SCZ trebuie să fie identificat și înregistrat în Registrul Național al Exploatarei la data depunerii cererii unice de plată, dar nu mai târziu de prima zi a perioadei de reținere;
9. vacile de carne pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrise/înregistrate în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală sau suplimentară, iar taurii de carne pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrși în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plata anuală rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de animale eligibile determinate de APIA, pentru fiecare măsură de sprijin cuplat.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

În perioada 2015-2020 efectivele de bovine au scăzut continuu ajungându-se în anul 2020 la un efectiv de 1.875.169 capete, cu 217.245 capete mai puține decât în anul 2015, o scădere cu aproximativ 10%.

Din cauza scăderii efectivului total, producția națională de carne s-a diminuat cu aproximativ 14%, de la 199,7 tone în anul 2015 la 172,5 tone în anul 2020.

Cauzele care au dus la scăderea efectivului de bovine (în principal a celor crescute în fermele gospodărești țărănești) au fost:

1. forța de muncă insuficientă din mediul rural (populația vârstnică, depopularea zonelor rurale prin migrarea forței de muncă de la sate);
2. scăderea veniturilor fermierilor, ceea ce nu îi poate motiva să rămână în activitate;
3. cooperarea agricolă slabă și prevalența animalelor cu valoare genetică scăzută.

România dispune de o mare suprafață de pășuni și fânețe naturale unde există posibilitatea ca aceste animale să fie crescute și întreținute, prin aceasta menținându-se activitatea tradițională de creștere a bovinelor.

Se urmărește menținerea activității de creștere a bovinelor de carne la un anumit nivel având în vedere următoarele:

- lipsei de alternative în utilizarea suprafețelor mari de pășuni și fânețe naturale;
- existenței riscului de abandon al acestei categorii de bovine în zonele cu pajiști permanente;

-necesității aprovizionării piețelor locale cu produse din carne de vită, în vederea utilizării capacităților de producție existente, dintre care în prezent unele sunt închise.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
 to improve quality
 îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va contribui la:

- redresare pieței de carne prin sprijinirea crescătorilor de taurine carne;
- îmbunătățirea competitivității, a sustenabilității și a calității produselor furnizate;
- evitarea abandonului activităților agricole, prevenirea migrației din mediul rural și a depopulării satelor, reînnoirea generațiilor în managementul fermelor;
- menținerea locurilor de muncă în sectorul agroalimentar pe întreg teritoriul contribuind astfel la consolidarea vieții socio-economice în zonele rurale;
- asigurarea securității și siguranței alimentare.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Carne de vită și de mânzat

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică:

Menținerea veniturilor fermierilor la un nivel corespunzător asigurării unui nivel de trai decent al crescătorilor de vite în zonele defavorizate, Având în vedere contextul actual al deprecierei nivelului de trai pe seama alinierii costurilor inputurilor și al scăderii veniturilor crescătorilor de animale pe fundalul crizei economice, al volatilității prețului la carnea de vită.

Prevenirea tendinței de reducere drastică a efectivelor de bovine, specializarea creșterii animalelor pentru producția de carne de vită.

Importanța socială

Păstrarea tradiției naționale de creștere a bovinelor de carne în zonele care dețin mari suprafețe de pășuni și fânețe, în special ca o activitate tradițională pentru asigurarea cu alimente a zonei și piețelor din proximitate și implicit creșterea numărului de locuri de muncă.

Prevenirea deprecierei nivelului de trai și evitarea abandonului așezărilor rurale.

Importanța de mediu:

Menținerea exploatațiilor de creștere a bovinelor în zone în care se pretează creșterea taurinelor de carne, duce la menținerea pajiștilor naturale și a florei spontane pe aceste suprafețe, la respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact asupra condițiilor de protecție a mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

În cazul în care intervenția este pusă în aplicare pe baza criteriilor din cutia albastră a OMC (capitolul 5.1.10), vă rugăm să indicați numărul fix de hectare și de producții sau numărul fix de animale (capete). Vă rugăm să indicați și modul în care au fost determinate aceste valori (de exemplu, anul de referință, metoda de calcul etc.).

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de animale (capete)

80.000

Metoda de calcul

Numărul de capete a fost determinat în urma procesării datelor privind numărul de animale adulte din rase specializate de carne.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head?') for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie albastră

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate

Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate a fost stabilită în funcție de efectivele de animale la nivel național și de nevoia de susținere a acestui sector.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Planned unit amount	281,25	290,50	290,88	292,97	275,35	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	186,00	186,00	186,00	186,00	186,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	390,00	390,00	390,00	390,00	390,00	
	O.11 (unit: Head)	72.000,00	74.000,00	75.000,00	77.000,00	80.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	20.250.000,00	21.497.000,00	21.816.000,00	22.558.690,00	22.028.000,00	108.149.690,00
TOTAL	O.11 (unit: Head)	72.000,00	74.000,00	75.000,00	77.000,00	80.000,00	378.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	20.250.000,00	21.497.000,00	21.816.000,00	22.558.690,00	22.028.000,00	108.149.690,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-23 - Sprijin cuplat pentru venit – bivolițe de lapte

Intervention Code (MS)	PD-23
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit – bivolițe de lapte
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intreg teritoriul Romaniei

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Menținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice cuplate pe producție pe cap de animal eligibil. Pentru acordarea plății solicitantii trebuie să îndeplinească condițiile eligibilitate prevazute atât de legislația națională cât și Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare Agricol (FEAGA) și de fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE)1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Fermierul desfășoară o activitate agricolă, pe teritoriul României (se acordă fermierilor activi, crescători de animale din speciile bovine);
Să dețină animale (bivolițe adulte);
Bivolițele de lapte pentru care se solicită SCZ trebuie menținute în exploatarea/exploatațiile cu cod ANSVSA menționate în cerere, pe o perioadă de reținere de 4 luni de la data-limită de depunere fără penalizări a cererii unice de plată;
Efectivul de animale pentru care se solicită SCZ trebuie să fie identificat și înregistrat în Registrul Național al Exploatației la data depunerii cererii unice de plată, dar nu mai târziu de prima zi a perioadei de reținere;

Fermierul trebuie să dețină registrul individual al exploatației cu cod ANSVSA completat și actualizat, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 429/2016 cu modificările și completările ulterioare, iar bivolițele de lapte pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrise/înregistrate în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală sau suplimentară.

Acest sector aflat în dificultate este important din punct de vedere economic, social și de mediu.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de animale eligibile determinate de APIA, pentru fiecare măsură de sprijin cuplat.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Efectivul total de bubaline a scăzut în ultimii 6 ani cu aproximativ 3,01 %, de la 20.204 capete în anul 2015, la 19.596 capete în anul 2020. De asemenea a scăzut și efectivul de bivolițe de lapte de la 15.132 capete în anul 2015, la 13.941 capete în anul 2020, o scădere de aproximativ 7,87 %, conducând la o scădere a producției de lapte de 35,6% în anul 2020 (165,83 mii hl) față de anul 2015 (257,5 mii hl.). Se urmărește menținerea activității de creștere a bivolițelor de lapte la un anumit nivel având în vedere următoarele:

- lipsa de alternative în ocuparea forței de muncă în zonele rurale;
- existența riscului de abandon al acestei activități;
- periclitarea siguranței alimentare;
- necesitatea aprovizionării piețelor locale cu lapte și produse din lapte de bivoliță.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
- to improve quality
- îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va contribui la:

- îmbunătățirea competitivității, a sustenabilității și a calității produselor furnizate;
- evitarea abandonului activităților agricole, prevenirea migrației din mediul rural și a depopulării satelor, reînnoirea generațiilor în managementul fermelor;
- menținerea locurilor de muncă în sectorul agroalimentar pe întreg teritoriul contribuind astfel la consolidarea vieții socio-economice în zonele rurale;
- asigurarea securității și siguranța alimentară.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Lapte și produse lactate

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică:

1. Menținerea veniturilor fermierilor la un nivel corespunzător asigurării unui nivel de trai care să încurajeze fermierii în creșterea bivolițelor de lapte;

2. Fermierii devin furnizori permanenți de produse tradiționale pe piețele locale și limitrofe zonelor de producție.
3. Prevenirea tendinței de reducere drastică a efectivelor de bubaline.

Importanța socială

1. Păstrarea tradiției naționale de creștere a bivolițelor de lapte, în special ca o activitate tradițională;
2. Asigurarea cu alimente a comunităților locale și piețelor din proximitate și implicit creșterea numărului de locuri de muncă;
3. Prevenirea deprecierei în continuare a nivelului de trai a crescătorilor de bivolițe de lapte;
4. Evitarea abandonului așezărilor rurale prin acordare unor stimulente financiare care să compenseze dezavantajele specifice regiunilor vulnerabile din punct de vedere economic.

Importanța de mediu:

Mentținerea exploatațiilor de creștere a bivolițelor de lapte, are ca efect menținerea pajiștilor naturale și a florei spontane pe aceste suprafețe și respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact asupra condițiilor de protecție a mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

În cazul în care intervenția este pusă în aplicare pe baza criteriilor din cutia albastră a OMC (capitolul 5.1.10), vă rugăm să indicați numărul fix de hectare și de producții sau numărul fix de animale (capete). Vă rugăm să indicați și modul în care au fost determinate aceste valori (de exemplu, anul de referință, metoda de calcul etc.).

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de animale (capete)

12.000

Metoda de calcul

Numărul de capete a fost determinat în urma procesării datelor privind numărul de animale adulte din rase specializate de lapte.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie albastră

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

--

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate

Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate a fost stabilită în funcție de efectivele de animale la nivel național și de nevoia de susținere a acestui sector.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Planned unit amount	185,18	185,81	202,12	205,09	233,65	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	166,00	166,00	166,00	166,00	166,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	298,00	298,00	298,00	298,00	298,00	
	O.11 (unit: Head)	10.800,00	11.000,00	11.300,00	11.800,00	12.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.999.944,00	2.043.910,00	2.283.956,00	2.420.062,00	2.803.800,00	11.551.672,00
TOTAL	O.11 (unit: Head)	10.800,00	11.000,00	11.300,00	11.800,00	12.000,00	56.900,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.999.944,00	2.043.910,00	2.283.956,00	2.420.062,00	2.803.800,00	11.551.672,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-24 - Sprijin cuplat pentru venit – ovine-caprine

Intervention Code (MS)	PD-24
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit – ovine-caprine
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice cuplate pe producție pe cap de animal eligibil.. Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat, prevazute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează să fie elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare Agricolă (FEAGA) și de fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Fermierul desfășoară o activitate agricolă, pe teritoriul României.

• se acordă fermierilor activi, crescători de animale din **speciile ovine**;

Să dețină animale;

1.

- un efectiv cuprins între 150 și 500 de capete de femele ovine și/sau berbeci, inclusiv pe beneficiar cu excepția celor din UAT-urile din zona montană pentru care se solicită SCZ pentru un efectiv cuprins între 60 și 500 de capete femele ovine și/sau berbeci inclusiv pe beneficiar;
- animalele din exploatație pentru care beneficiarul solicită SCZ au vârsta de minimum un an la data de 31 martie a anului de solicitare;

- animalele din exploatație pentru care beneficiarul solicită SCZ au vârsta de maximum 8 ani la femele, respectiv 6 ani la berbeci;
- efectivul de animale pentru care se solicită SCZ trebuie să fie identificat și înregistrat în Registrul Național al Exploatației;
- să dețină registrul individual al exploatației completat în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 429/2016 cu modificările și completările ulterioare;
- animalele pentru care se solicită SCZ trebuie să fie menținute pe o perioadă de reținere de 100 de zile de la data limită de depunere a cererii unice de plată fără penalizări, în exploatația/exploatațiile cu cod ANSVSA menționată/ menționate în cerere)
- efectivul de animale pentru care se solicită SCZ trebuie să fie identificat și înregistrat în RNE la data depunerii cererii unice de plată, dar nu mai târziu de prima zi a perioadei de reținere
- femelele ovine pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrise/înregistrate în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală sau suplimentară, iar berbecii pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrși în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală;

Fermierul desfășoară o activitate agricolă, pe teritoriul României.

Se acordă fermierilor activi, crescători de animale din **speciile caprine**;

1.

- solicită SCZ pentru un efectiv de minimum 50 și maximum 500 de capete de femele caprine și/sau țapi de reproducție, inclusiv, pe beneficiar, în exploatații cu cod ANSVSA;
- animalele din exploatație pentru care beneficiarul solicită SCZ au vârsta de minimum un an la data de 31 martie a anului de solicitare;
- solicitanții cu un efectiv mai mare de 500 de capete de femele caprine și/sau țapi de reproducție beneficiază de SCZ calculat la nivelul a maximum 500 de capete de femele caprine și/sau țapi de reproducție;
- femelele caprine și/sau țapii de reproducție din exploatația cu cod ANSVSA pentru care beneficiarul solicită SCZ să aibă vârsta de maximum 8 ani femelele și, respectiv, 6 ani țapii de reproducție la data-limită de depunere a cererii unice de plată fără penalizări;
- efectivul de animale pentru care se solicită SCZ trebuie să fie identificat și înregistrat în Registrul Național al Exploatației;
- să dețină registrul individual al exploatației cu cod ANSVSA completat și actualizat, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 429/2016 cu modificările și completările ulterioare
- femelele caprine și/sau țapii de reproducție pentru care se solicită SCZ trebuie să fie menținute/menținuți, pe o perioadă de reținere de 100 de zile de la data-limită de depunere fără penalizări a cererilor unice de plată, în exploatația/exploatațiile cu cod ANSVSA menționată/menționate în cerere;
- efectivul de animale pentru care se solicită SCZ trebuie să fie identificat și înregistrat în RNE la data depunerii cererii unice de plată, dar nu mai târziu de prima zi a perioadei de reținere
- femele caprine pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrise/înregistrate în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală sau suplimentară, iar țapii pentru care se solicită SCZ trebuie să fie înscrși în registrul genealogic al rasei, secțiunea principală;

Sector aflat în dificultate, important din punct de vedere economic, social și de mediu.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plata anuală rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de animale eligibile determinate de APIA, pentru fiecare măsură de sprijin cuplat.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

Efectivele de ovine și caprine au crescut constant din anul 2015 conform datelor de la Eurostat, de la 11,2 mil. capete la 12,1 mil. capete în anul 2020, o creștere cu 8 %.

De asemenea, producția de carne în viu a crescut în perioada 2015 – 2017 de la 109,6 la 116 mii tone, urmată de o ușoară scădere în anul 2018 la 115,8 mii tone, pentru ca anul următor să se înregistreze un vârf de 127,2 mii tone, adică o creștere cu 16 % față de anul 2015, conform datelor de la INS.

Creșterea ovinelor în România este un sector care se confruntă cu un anumit nivel de dificultate, atunci când vine vorba de profitabilitate, ceea ce este în special cazul fermelor mici și mijlocii. În medie, numai fermele cu efective de peste 50 UVM au avut marje brute și nete pozitive. Mai mult decât atât, fără plăți cuplate, chiar și cele mai mari ferme au reușit doar să atingă pragul de rentabilitate.

Conform analizei Băncii Mondiale pentru anul 2018, per total, fără plăți cuplate, 60 la sută din fermele cu venituri din creșterea ovinelor au avut marje brute negative, în timp ce 68 la sută au avut marje nete negative.

Deși efectivele de ovine/caprine și producția de carne au crescut în perioada 2015-2020 profitabilitatea sectoarelor ovine/caprine rămâne la un nivel scăzut crescătorii confruntându-se în continuare cu dificultăți financiare.

Greutatea medie la sacrificare a ovinelor (miei și ovine adulte) în România (36,2 kg) este mai mică comparativ cu cea din alte state membre UE, deoarece rasele de ovine predominante din România se caracterizează prin creșteri medii în greutate și randamente de sacrificare mai mici decât cele ale raselor de ovine pentru carne din alte țări europene, iar exploatarea lor se face în principal în exploatarea mică, în cazul în care tehnologiile de înaltă performanță nu pot fi aplicate.

În România, exploatarea de ovine de până în 500 capete, au cele mai ridicate cheltuieli în raport cu valoarea producției, cel mai scăzut profit, cele mai scăzute rate ale venitului, cea mai ridicată rată a riscului de exploatare și cel mai scăzut indice de securitate. De asemenea, au cea mai scăzută productivitate a muncii.

Considerăm că fermele din aceste categorii sunt cele mai vulnerabile din punct de vedere economic și nu reușesc să se adapteze repede la modificările mediului economic, cu excepția cazurilor în care numărul mai redus de capete este compensat de o producție medie ridicată pe cap de animal. În cazul fermelor mai mari, chiar dacă producția medie nu este ridicată, aceasta este compensată de numărul de capete, care va asigura obținerea unor rezultate pozitive.

Se urmărește menținerea activității de creștere a ovinelor la un anumit nivel având în vedere următoarele:

- lipsei de alternative în utilizarea suprafețelor mari de pășuni și fânețe naturale;
- existenței riscului de abandon al acestei categorii de animale în zonele cu pajiști permanente.
- necesității aprovizionării piețelor locale cu produse din carne, lapte, pielicele și lână, în vederea utilizării capacităților de producție existente.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

- pentru îmbunătățirea competitivității
- to improve quality
- îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinul va contribui la:

- îmbunătățirea competitivității, a sustenabilității și a calității produselor furnizate;

- evitarea abandonului activităților agricole, prevenirea migrației din mediul rural și a depopulării satelor, reînnoirea generațiilor în managementul fermelor;
- menținerea locurilor de muncă în sectorul agroalimentar pe întreg teritoriul contribuind astfel la consolidarea vieții socio-economice în zonele rurale;
- asigurarea securității și siguranței alimentare.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Carne de oaie și de capră

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică:

Menținerea veniturilor fermierilor la un nivel corespunzător asigurării unui nivel de trai decent al crescătorilor de ovine/caprine de producție în zonele defavorizate. Avem în vedere contextul actual al deprecierei nivelului de trai pe seama alinierii costurilor imputurilor și al scăderii veniturilor crescătorilor de animale pe fundalul crizei economice, al volatilității prețului la carnea și laptele de ovine/caprine. Prevenirea tendinței de reducere drastică a efectivelor de ovine, specializarea creșterii ovinelor/caprinelor.

Importanța socială

Păstrarea tradiției naționale de creștere a ovinelor/caprinelor de carne în zonele care dețin mari suprafețe de pășuni și fânețe, în special ca o activitate tradițională pentru asigurarea cu alimente a zonei și piețelor din proximitate și implicit creșterea numărului de locuri de muncă.

Prevenirea deprecierei nivelului de trai și evitarea abandonului așezărilor rurale.

Importanța de mediu:

Menținerea creșterii ovinelor/caprinelor în concordanța cu nivelul efectivelor de femele și berbeci cu vârsta de peste 1 an care perpetuează specia prin obținerea de noi produși, duce la menținerea pajiștilor naturale și a florei spontane pe aceste suprafețe, la respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact asupra condițiilor de protecție a mediului.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

În cazul în care intervenția este pusă în aplicare pe baza criteriilor din cutia albastră a OMC (capitolul 5.1.10), vă rugăm să indicați numărul fix de hectare și de producții sau numărul fix de animale (capete). Vă rugăm să indicați și modul în care au fost determinate aceste valori (de exemplu, anul de referință, metoda de calcul etc.).

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de animale (capete)

4.000.000

Metoda de calcul

Numărul de capete a fost determinat în urma procesării datelor privind numărul de animale adulte din rase specializate de carne.

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Cutie albastră

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Uniform		

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate

Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate a fost stabilită în funcție de efectivele de animale la nivel național și de nevoia de susținere a acestui sector.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate	Planned unit amount	25,28	24,86	24,16	23,50	24,20	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	35,00	35,00	35,00	35,00	35,00	
	O.11 (unit: Head)	3.600.000,00	3.700.000,00	3.850.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	91.008.000,00	91.982.000,00	93.016.000,00	94.000.000,00	96.800.000,00	466.806.000,00
TOTAL	O.11 (unit: Head)	3.600.000,00	3.700.000,00	3.850.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00	19.150.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	91.008.000,00	91.982.000,00	93.016.000,00	94.000.000,00	96.800.000,00	466.806.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

PD-25 - Sprijin cuplat pentru venit pentru viermii de mătase

Intervention Code (MS)	PD-25
Denumire intervenție	Sprijin cuplat pentru venit pentru viermii de mătase
Tipul de intervenție	CIS(32) - Sprijinul cuplat pentru venit
Indicator comun de realizare	O.11. Numărul de capete care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
01	Creșterea viabilității fermelor, stabilizarea veniturilor fermierilor, eliminarea discrepanțelor	Grad ridicat	Da
02	Mentținerea producției agricole, îmbunătățirea performanțelor economice, creșterea veniturilor	Grad ridicat	Da
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.8 Ponderea fermelor agricole care beneficiază de sprijin cuplat pentru venit în vederea îmbunătățirii competitivității, a durabilității sau a calității

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Intervenția presupune acordarea unei plăți unice aferentă unei producții minime de 15 kg gogoși crude/cutie de ouă de 10 grame.

Solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului cuplat, prevazute de legislația națională, în conformitate cu Regulamentul UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare Agricolă (FEAGA) și de fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) 1305/2013 și (UE) 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Fermierul desfășoară o activitate agricolă, pe teritoriul României.

Condiții de eligibilitate:

-se acordă fermierilor activi care:

- achiziționează cutii de câte 10 grame de ouă de viermi de mătase/cutie de la unități autorizate sanitar veterinar, din care se obțin minimum 15 kg gogoși crude mătase;
- au un contract încheiat de livrare cu o unitate de procesare/operator din domeniu pentru minimum 15 kg gogoși crude pentru fiecare cutie de 10 grame de ouă de viermi de mătase eclozionabile.

În cazul procesării prin terți, Unitatea de procesare/Operatorul din domeniu are ca obiect de activitate comerțul gogoșilor de mătase și/sau pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile și/sau producția de țesături.

Sector aflat în dificultate, important din punct de vedere economic, social și de mediu.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Descriere

Plată anuală rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de animale eligibile determinate de APIA, pentru fiecare măsură de sprijin cuplat.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justificarea dificultății (dificultăților) cu care se confruntă sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă(e) vizat(e)

În România, suprafețele ocupate de plantații de dud au scăzut considerabil după anul 2000, neexistând o situație clară a plantațiilor de dud în prezent. Creșterea viermilor de mătase este o activitate ce se adresează în principal femeilor și școlilor din mediul rural, de aceea nu este necesar a se înființa plantații de dud pe suprafețe mari. Având în vedere acest deziderat se recomandă ca un crescător de viermi de mătase să crească pe parcursul unei serii, maximum două cutii de ouă de viermi de mătase, deci 20 gr., producția de gogoși de mătase urmând să fie de 38-40 kg (18-20 kg/cutie). Pentru aceste cantități de ouă de viermi de mătase nu sunt necesare plantații de dud pe suprafețe foarte mari care presupun investiții, fiind suficiente perdelele de protecție din jurul proprietăților.

Având în vedere evoluția cantităților de gogosi solicitate de mătase pentru sprijin cuplat în perioada 2018-2020, de la 60 kg în anul 2018 la 300 kg în anul 2020, pentru a menține această creștere se dorește continuarea acordării acestui sprijin și pentru perioada 2023-2027, pentru a putea face concurenței producătorilor din țările terțe care produc gogoși la prețuri foarte mici, dar de o calitate mai scăzută decât cele produse în Europa.

Sericicultura ca ramură distinctă a agriculturii românești poate reprezenta una din sursele de materie primă pentru industria textilă, industria farmaceutică, industria medicală în cercetări de biotehnologie menținând în acest sens producerea de substanțe de uz alimentar și farmaceutic dar și o activitate care să aducă venituri suplimentare populației rurale.

România deține un fond genetic unic în țară și în Europa, constituit din 84 de rase de viermi de mătase și 52 de soiuri de dud

Creșterea viermilor de mătase constituie o oportunitate nu numai pentru cercetare dar și pentru fermieri, în vederea demarării unei afaceri de familie, dând astfel posibilitatea reorientării populației din mediul rural către acest domeniu.

Această activitate este strâns legată de existența culturii dudului, de aceea trebuie avut în vedere aspectul diversificării materiilor prime horticoale cu proprietăți nutritive superioare în vederea obținerii de alimente sănătoase alături de cele sericicole, astfel este vizată cultura dudului atât pentru fructe cât și pentru frunze.

Din cauza scăderii suprafețelor de dud și a lipsei susținerii financiare a acestei activități, s-a înregistrat un interes scăzut în rândul crescătorilor de viermi de mătase, ceea ce a dus la obținerea unor producții din ce în ce mai scăzute de gogoși de mătase.

Astfel, printre speciile din sectorul zootehnic care au beneficiat în perioada 2015-2020, se numără și sectorul sericicol, sprijin acordat în vederea creșterii interesului fermierilor și pentru această specie, dat fiind existența unui patrimoniu genetic, precum și a unei stațiuni de cercetare dedicată sectorului sericicol.

Situația cantităților de gogoși de mătase solicitate la sprijin cuplat

An

N. solicitanți
Cantitate gogosi (kg)
2018
2
60
2019
6
360
2020
5
300
TOTAL
13
720

Sursa APIA

Stoparea declinului sectorului de creștere a viermilor de mătase s-a datorat impactului sprijinului cuplat acordat din anul 2018. Astfel, din 2018 s-a putut evidenția atât creșterea numărului de fermieri care au crescut viermi de mătase, cât și a cantităților de gogoși realizate. Important este faptul că România a păstrat în cadrul Stațiunii de Cercetări pentru Sericicultură patrimoniul genetic în acest domeniu, fapt ce a făcut posibil accesul fermierilor la materialul de înmulțire necesar obținerii producției de gogoși realizate în perioada 2018-2020.

Posibilitatea înființării unor plantații de dud vine în sprijinul fermierilor interesați pentru dezvoltarea sectorului viermilor de mătase corelat totodată cu menținerea sprijinului cuplat pentru acesta.

Necesitatea susținerii producției sericicole:

- pentru păstrarea tradiției și identității românești;
- venituri suplimentare pentru familiile din mediul rural
- existența riscului de abandon al acestei activități de tradiție a românilor
- necesitatea aprovizionării industriei artizanale, în vederea utilizării capacităților de producție existente.

Care este scopul intervenției în ceea ce privește sectorul (sectoarele)/producția (producțiile) sau tipul (tipurile) de activitate agricolă vizat (vizate)?

pentru îmbunătățirea competitivității

to improve quality

îmbunătățirea sustenabilității

Cum va aborda intervenția dificultatea (dificultățile) identificată (identificate) în acest scop (și anume, explicația referitoare la direcționare)?

Sprijinirea crescătorilor pentru a putea face concurenței producătorilor din țările terțe care produc gogoși la prețuri foarte mici, dar de o calitate mai scăzută decât cele produse în Europa.

Chiar dacă producția de gogoși de mătase a scăzut, se dorește încurajarea fermierilor în vederea creșterii producției, contribuind astfel la dezvoltarea zonelor rurale și a industriei textile.

Care este (sunt) sectorul (sectoarele) vizat(e)?

Viermi de mătase

Justificarea importanței sectorului (sectoarelor)/producției (producțiilor) sau tipului (tipurilor) de activitate agricolă vizat(e)

Importanța economică

-Menținerea veniturilor fermierilor la un nivel corespunzător asigurării unui nivel de trai decent.

-Prelucrarea firului de mătase se practica în România de sute de ani, industria artizanală, maramele si iile fiind cunoscute pe plan international

-Produsele secundare ce se pot obține de la viermii de mătase sunt utilizate în industria medicamentelor si a cosmeticelor

Importanța socială

Creșterea viermilor de mătase oferă familiilor din mediul rural un venit suplimentar obtinut în termen scurt (maximum 30 de zile), activitatea neimplicând decât femeile si copii.

Pentru elevii din școli este o activitate care aduce venituri suplimentare școlilor, venituri ce pot fi utilizate pentru diferite activități educaționale.

Importanța de mediu

Sericicultura este o activitate ecologică, viermele de mătase fiind sensibil la poluarea de orice natură.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Nu este cazul

În cazul în care intervenția este pusă în aplicare pe baza criteriilor din cutia albastră a OMC (capitolul 5.1.10), vă rugăm să indicați numărul fix de hectare și de producții sau numărul fix de animale (capete). Vă rugăm să indicați și modul în care au fost determinate aceste valori (de exemplu, anul de referință, metoda de calcul etc.).

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de hectare

N/A

Metoda de calcul

Număr fix de animale (capete)

172.900

Metoda de calcul

Conform practicii sericicole, ouăle de viermi de mătase se livrează în cutii de câte 10 grame fiecare și se obțin minim 15 kg gogoși/ cutie.

Greutatea unei gogoși crude (larva viermelui de mătase în faza a V-a, faza adultă) este de 2.2 grame. Un kg kg gogoși crude conține 455 viermi (1 kg = 1000 g, raportat la 2.2 g/gogoasă crudă = 455 viermi de mătare). Pentru a menține producția de 380 kg gogoși crude, este necesară susținerea a 172,900 viermi de mătase (380 kg gogoși crude x 455 viermi/kg =172,900 viermi de mătase).

Intervenția este finanțată, parțial sau total, din cultura proteică (maximum 2 % în total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Da Nr.

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

1. 380 Kg gogoși/ (produse de 172.900 capete de viermi de mătase).

Plafonul anual alocat se împarte la kilogramele de gogoșii estimate, din care rezultă cuantumul anual per kg.

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

O cutie contine 10 gr. de ouă de viermi de mătase din care se obtin minim 15 kg gogoși crude.

9 WTO compliance

Cutie albastră

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute la articolul 6 alineatul (5) sau în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuantumul anual per kg	Uniform		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

01 - Cuantumul anual per kg

Valoarea sumei bugetate planificate a fost stabilită în funcție de efectivele de viermi de mătase la nivel național și de nevoia de susține a acestui sector.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuantumul anual per kg	Planned unit amount	0,17	0,18	0,19	0,21	0,23	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	
	O.11 (unit: Head)	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	
	Planned output * Planned unit amount	29.393,00	31.122,00	32.851,00	36.309,00	39.767,00	169.442,00
TOTAL	O.11 (unit: Head)	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	864.500,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	29.393,00	31.122,00	32.851,00	36.309,00	39.767,00	169.442,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

5.2 Sectoral Interventions

Fructe și legume

Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuantum unitar	Medie		R.10; R.11;

Description

01 - Cuantum unitar

Cuantum unitar

Planned Unit Amounts - financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuantum unitar	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	130.079,00	143.087,00	157.396,00	173.135,00	190.449,00	
	O.35 (unit: Operational Programmes)	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	910.553,00	1.001.608,00	1.101.769,00	1.211.946,00	1.333.140,00	

INVRE(47(1)(a)) - - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions**IS-LF-01 - Îmbunătățirea infrastructurii utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor**

Intervention Code (MS)	IS-LF-01
Denumire intervenție	Îmbunătățirea infrastructurii utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor
Tipul de intervenție	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Prin accesarea acestui tip de intervenție, organizațiile de producători au ca scop planificarea și organizarea producției, ajustarea producției la cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor de producție precum și rentabilizarea investițiilor și stabilizarea prețurilor producției.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
PROD(46(a)) planning and organisation of production, adjusting production to demand, in particular with regard to quality and quantity, optimisation of production costs and returns on investments, stabilising producer prices

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
10	Sustinerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar	Grad ridicat	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Obiectivul intervenției este de a îmbunătăți infrastructura, echipamentul tehnic al unei organizații de producători de fructe și legume utilizate pentru planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor de producție și a rentabilității investițiilor, stabilizarea prețurilor la producător.

Acest tip de intervenție trebuie să se orienteze spre creșterea competitivității produselor care se poate asigura prin optimizarea costurilor de producție. În același timp sunt necesare investiții în tehnologie care

să determine crearea de plus valoare producției de fructe și legume, concentrarea ofertei și îmbunătățirea infrastructurii rețelelor de comercializare.

Totodată, acest tip de intervenție va conduce la optimizarea costurilor de producție, stabilizarea prețurilor de producție, planificarea producției și a ofertei: având în vedere tendința de concentrare a ofertei de fructe și legume. Este important ca producătorii să-și planifice oferta și să se adapteze mai bine la cererea pieței cu produse de calitate, cantitate, ritmicitate și termene de livrare scurte cu respectarea principiilor de trasabilitate).

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategice PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Obiectiv specific Nu sunt prevăzute criteriile de selecție.

Condiții de eligibilitate

Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat pot solicita sprijin în cadrul intervenției.

Ajutorul este eligibil pentru intervenția care vizează planificarea și organizarea producției, ajustarea producției în funcție de cerere, în special în ceea ce privește calitatea și cantitatea, optimizarea costurilor de producție și a rentabilității investițiilor, stabilizarea prețurilor la producător.

Sprijinul va fi acordat pe baza unei cereri depuse în mod corespunzător și a anexelor, inclusiv a unei facturi pentru costurile eligibile.

Acest tip de intervenție corespunde sectorului fructe legume menționat la art. 42 lit. a) precum și prevederilor articolului 43 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acest tip de intervenție care vizează planificarea și organizarea producției corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1) lit. a), c), e), i), iii) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragrafele 2, 11 sau 12 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultura WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

IS-LF-02 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea sau menținerea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate.

Intervention Code (MS)	IS-LF-02
Denumire intervenție	Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea sau menținerea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate.
Tipul de intervenție	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Prin accesarea acestui tip de intervenție, organizațiile de producători își pot îmbunătăți sau menține calitatea produselor care urmăresc dezvoltarea metodelor de producție durabilă, rezistentă la boli și dăunători, implementarea sistemelor de calitate și a sistemelor de trasabilitate și certificare.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
06	Nevoia de creștere a cooperării între actorii din lanțul alimentar	Grad ridicat	Da
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicole, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției
Obiectivul intervenției vizează îmbunătățirea sau menținerea unor produse de calitate respectiv a unei producții de calitate prin dezvoltarea metodelor de producție durabilă, la combatere a dăunătorilor și a bolilor, utilizarea durabilă a produselor fitosanitare, implementarea sistemelor de calitate, sisteme de trasabilitate și certificare, schimbul de bune practici. Punerea în aplicare a intervenției este menită să compenseze cheltuielile eligibile care duc la îmbunătățirea sau menținerea unor produse de calitate respectiv a unei producții de calitate.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Obiectiv specific Nu sunt prevăzute criteriile de selecție.

Condiții de eligibilitate

Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat pot solicita sprijin în cadrul intervenției.

Ajutorul este eligibil pentru intervenția care vizează îmbunătățirea sau menținerea calității produselor la cerere și menținerea competitivității organizațiilor de producători de fructe și legume prin programe operaționale. Această intervenție urmărește, de asemenea, dezvoltarea unor metode de producție durabilă, la combatere a dăunătorilor și a bolilor, utilizarea durabilă a produselor fitosanitare, implementarea sistemelor de calitate și a sistemelor de trasabilitate și certificare, schimbul de bune practici.

Sprijinul va fi acordat pe baza unei cereri depuse în mod corespunzător și a anexelor, inclusiv a unei facturi pentru costurile eligibile.

Acest tip de intervenție corespunde domeniului de activitate menționat la art. 42 lit. a) precum și prevederile articolului 43 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultura WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

IS-LF-05 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsurile de mediu și de adaptare a schimbărilor climatice

Intervention Code (MS)	IS-LF-05
Denumire intervenție	Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsurile de mediu și de adaptare a schimbărilor climatice
Tipul de intervenție	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

România beneficiază de condiții de mediu favorabile producției de fructe și legume. Însă activitatea de producție și tehnologiile folosite afectează în mare măsură mediul înconjurător, având impact negativ asupra solului, apei, aerului și biodiversității. Producția intensivă de fructe și legume și folosirea a numeroase tehnologii conduc la eroziunea și pierderea fertilității solului, cu precădere în zonele deluroase. Folosirea intensivă a tratamentelor fitosanitare și a îngrășămintelor chimice în producția de fructe și legume poate conduce la degradarea resurselor naturale, ca apa și solul, precum și la dezechilibrul ecosistemelor. Producția intensivă de fructe și legume și folosirea a numeroase tehnologii conduc la eroziunea și pierderea fertilității solului, cu precădere în zonele deluroase. Folosirea intensivă a tratamentelor fitosanitare și a îngrășămintelor chimice în producția de fructe și legume poate conduce la degradarea resurselor naturale, ca apa și solul, precum și la dezechilibrul ecosistemelor.

Scopul intervenției este de a limita impactul negativ al acestor tratamente asupra mediului, trebuie promovată punerea în aplicare a unor măsuri alternative, cum ar fi lupta biologică împotriva dăunătorilor și înlocuirea îngrășămintelor chimice cu materii organice (compost). Fructele și legumele sunt mari consumatoare de apă. În scopul evitării risipei resurselor de apă și a supraexploatării resurselor limitate de apă, este indicată adaptarea sistemelor de irigații și a sistemelor de cultură.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
CLIMA(46(f)) contributing to climate change mitigation and adaptation

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Se va acorda sprijin OP care derulează PO pentru măsurile de protecție a mediului și de atenuare a schimbărilor climatice și adaptare la acestea care conduc la conservarea solului, îmbunătățirea utilizării și a gospodăririi eficiente a apei, utilizarea energiei din surse regenerabile, reducerea emisiilor și a deșeurilor, utilizării unor soiuri și a unor practici de gestionare adaptate la condițiile climatice aflate în schimbare.

Punerea în aplicare a intervenției este menită să limiteze impactul negativ al tratamentelor asupra mediului. Totodată, trebuie promovată punerea în aplicare a unor măsuri alternative, cum ar fi lupta biologică împotriva dăunătorilor și înlocuirea îngrășămintelor chimice cu materii organice (compost). Fructele și legumele sunt mari consumatoare de apă. În scopul evitării risipei resurselor de apă și a supraexploatării resurselor limitate de apă, este indicată adaptarea sistemelor de irigații și a sistemelor de cultură.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategice PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Nu sunt prevăzute criterii de selecție.

Condiții de eligibilitate

Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat pot solicita sprijin în cadrul intervenției.

Sprijinul va fi acordat în baza unei cereri depuse în mod corespunzător.

Se va acorda sprijin organizațiilor de producători de fructe și legume pentru măsurile de protecție a mediului și de atenuare a schimbărilor climatice.

Acest tip de intervenție corespunde astfel obiectivelor menționate la art. 6 lit. d), e) și f) din proiectul de regulament precum și intervențiilor de la art. 47 alin. (1) lit. a) – (i), (ii), (iv), (v), (vii), (viii), (x), (xii), d) și i) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 2 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

IS-LF-07 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Cercetare și dezvoltare

Intervention Code (MS)	IS-LF-07
Denumire intervenție	Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Cercetare și dezvoltare
Tipul de intervenție	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Scopul intervenției este de a dezvolta cercetarea care să asigure folosirea de metode de producție durabile, inclusiv în ceea ce privește rezistența la boli și dăunători, precum și atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, și a unor practici și tehnici de producție inovatoare care să stimuleze competitivitatea economică și să consolideze evoluțiile pieței.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
REDE(46(d)) research into, and development of, sustainable production methods, including pest resilience, animal disease resistance and climate change resilience and mitigation, innovative practices and production techniques boosting economic competitiveness and bolstering market developments

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicole, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da
10	Susținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar	Grad ridicat	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere albine
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției
<p>Obiectivul intervenției este de a implica organizațiile de producători de fructe și legume în punerea în aplicare a unor operațiuni inovatoare: metode de producție durabile, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, cercetare, tehnologie și digitalizare.</p> <p>Obiectiv specific Nu sunt prevăzute criteriile de selecție.</p> <p>Condiții de eligibilitate</p> <p>Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat pot solicita sprijin în cadrul intervenției.</p>

Sprijinul va fi acordat pe baza unei cereri depuse în mod corespunzător și a anexelor, inclusiv a unei facturi pentru costurile eligibile.

Acest tip de intervenție corespunde sectorului fructe legume menționat la art. 42 lit. a) precum și prevederilor articolului 43 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acest tip de intervenție care vizează cercetarea și dezvoltarea corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1) lit. a) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 2 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

IS-LF-08 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea competitivității pe termen mediu și lung în special prin modernizare.

Intervention Code (MS)	IS-LF-08
Denumire intervenție	Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Îmbunătățirea competitivității pe termen mediu și lung în special prin modernizare.
Tipul de intervenție	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Prin accesarea acestui tip de intervenție, organizațiile de producători care derulează PO trebuie să se orienteze spre creșterea competitivității produselor care se poate asigura prin optimizarea costurilor de producție. Se vor implementa acțiuni pe termen mediu și lung prin promovarea cercetării aplicate, tehnologie, digitalizare, programe moderne de formare profesională.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Obiectivul intervenției vizează îmbunătățirea și creșterea competitivității prin acțiuni pe termen mediu și lung prin promovarea cercetării aplicate, tehnologie, digitalizare, programe moderne de formare profesională. OP care derulează PO trebuie să se orienteze spre creșterea competitivității produselor care se poate asigura prin optimizarea costurilor de producție.

Punerea în aplicare a intervenției este menită să compenseze cheltuielile eligibile care duc la îmbunătățirea și creșterea competitivității produselor.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Obiectiv specific Nu sunt prevăzute criteriile de selecție.

Condiții de eligibilitate

Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat pot solicita sprijin în cadrul intervenției.

Ajutorul este eligibil pentru intervenția care vizează îmbunătățirea și menținerea competitivității organizațiilor de producători de fructe și legume prin programe operaționale. Această intervenție urmărește, de asemenea, implementarea unor acțiuni pe termen mediu și lung prin promovarea cercetării aplicative, a tehnologizării, a digitalizării și prin programe moderne de formare profesională.

Sprijinul va fi acordat pe baza unei cereri depuse în mod corespunzător și a anexelor, inclusiv a unei facturi pentru costurile eligibile.

Acest tip de intervenție corespunde domeniului de activitate menționat la art. 42 lit. a) precum și prevederile articolului 43 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

ADVII(47(1)(b)) - - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety

IS-LF-06 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Măsuri de formare profesională, (altele decât cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovare produselor proaspete sau procesate.

Intervention Code (MS)	IS-LF-06
Denumire intervenție	Intervenții în sectorul fructelor și legumelor – Măsuri de formare profesională, (altele decât cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovare produselor proaspete sau procesate.
Tipul de intervenție	ADVII(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Prin accesarea acestui tip de intervenție, organizațiile de producători au ca scop formarea profesională, inclusiv îndrumarea și schimbul de bune practici, utilizarea unor servicii de consiliere și asistență tehnică. Totodată, prin promovarea produselor proaspete sau procesate se are în vedere încurajarea desfacerii de fructe și legume pentru diversificarea și consolidarea piețelor. Promovarea producției de fructe și legume are un impact pe termen lung asupra consumului și este una din măsurile importante pe care organizațiile de producători trebuie să o realizeze.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
PROMO(46(e)) promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
41	Nevoia de creștere a gradului de instruire a fermierilor	Grad mediu	Da
45	Nevoia de consolidare a serviciilor de consiliere agricolă în cadrul AKIS	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Obiectivul intervenției este îmbunătățirea performanțelor cu ajutorul cunoștințelor și al inovării: numărul persoanelor care beneficiază de consiliere, formare, schimb de cunoștințe pentru îmbunătățirea performanței durabile economice, sociale.

Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și aptitudini a fermierilor va contribui la restructurarea/modernizarea fermelor, diversificarea gamei de produse, orientarea către piață a fermelor, adoptarea de tehnologii inovative și bune practici.

Totodată, acest tip de intervenție prin promovarea produselor va conduce la o mai eficientă valorificare, o orientare mai bună către piață, sporirea competitivității.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Obiectiv specific Nu sunt prevăzute criteriile de selecție.

Condiții de eligibilitate

Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat pot solicita sprijin în cadrul intervenției.

Ajutorul este eligibil pentru intervenția care vizează formarea profesională a fermierilor a serviciilor de consiliere și promovarea produselor proaspete sau procesate.

Sprijinul va fi acordat pe baza unei cereri depuse în mod corespunzător și a anexelor, inclusiv a unei facturi pentru costurile eligibile.

Acest tip de intervenție corespunde sectorului fructe legume menționat la art. 42 lit. a) precum și prevederilor articolului 43 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acest tip de intervenție care vizează formarea profesională, (altele decât cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovarea produselor proaspete sau procesate corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1) lit. b), c) și f) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor

operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători sau la 4,5 % din POP de către fiecare asociație de organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

TRANS(47(1)(e)) - - acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor**IS-LF-03 - Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri care vizează îmbunătățirea comercializării.**

Intervention Code (MS)	IS-LF-03
Denumire intervenție	Intervenții în sectorul fructelor și legumelor - Măsuri care vizează îmbunătățirea comercializării.
Tipul de intervenție	TRANS(47(1)(e)) - acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Scopul intervenției este de a dezvolta sistemele de colectare, depozitare și marketing, în vederea valorificării mai eficiente a produselor și creșterea surselor de venit ale membrilor OP promovând totodată un consum durabil de legume și fructe cu înaltă valoare nutrițională, accesibile consumatorilor, prin acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor, promovare, comunicare și marketing.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
CONS(46(i)) increasing consumption of the products of the fruit and vegetables sector, whether in a fresh or processed form

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Punerea în aplicare a intervenției este menită să dezvolte infrastructura necesară dezvoltării, modernizării sistemelor de marketing, de colectare și depozitare în vederea valorificării mai eficiente a produselor. Obiectivele intervenției sunt: creșterea valorii comerciale, promovarea și comercializarea produselor proaspete și procesate, creșterea consumului de produse proaspete și prelucrate. Se vor implementa acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor, promovare, comunicare și marketing.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Obiectiv specific Nu sunt prevăzute criteriile de selecție.

Condiții de eligibilitate

Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat pot solicita sprijin în cadrul intervenției.

Sprijinul va fi acordat în baza unei cereri depuse în mod corespunzător.

Se va acorda sprijin organizațiilor de producători de fructe și legume pentru investițiile ce țin de îmbunătățirea comercializării produselor, care conduc la creșterea valorii comerciale a produselor, la promovarea și comercializarea produselor proaspete și procesate, precum și la creșterea consumului de produse proaspete și prelucrate.

Acest tip de intervenție corespunde sectorului fructe legume menționat la art. 42 lit. a) precum și prevederilor articolului 43 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acest tip de intervenție care vizează îmbunătățirea comercializării corespunde intervențiilor de la art. 47 alin. (1) lit. e) și f) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători sau la 4,5 % din POP de către fiecare asociație de organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultura WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

WITHD(47(2)(f)) - - retragerea de pe piață în vederea distribuirii gratuite sau cu alte destinații, inclusiv, acolo unde este necesar, prelucrarea pentru a facilita retragerea

IS-LF-04 - Măsurile de prevenire și gestionare a crizelor pe piața fructelor și legumelor

Intervention Code (MS)	IS-LF-04
Denumire intervenție	Măsurile de prevenire și gestionare a crizelor pe piața fructelor și legumelor
Tipul de intervenție	WITHD(47(2)(f)) - retragerea de pe piață în vederea distribuirii gratuite sau cu alte destinații, inclusiv, acolo unde este necesar, prelucrarea pentru a facilita retragerea
Indicator comun de realizare	O.35. Numărul de programe operaționale care beneficiază de sprijin

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fructe și legume Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

R.5 Ponderea fermelor agricole acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției
<p>Punerea în aplicare a intervenției este menită să compenseze cheltuielile eligibile care duc la compensarea pierderilor organizațiilor de producători care au în programul operațional aceste măsuri de intervenții, gestionând mai eficient riscurile de pe piață în perioadele de criză.</p> <p>Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – <i>Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale</i> menționate la art. 22 din propunerea de <i>Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului privind planul strategic PAC</i>.</p> <p>Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de <i>Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului privind planul strategic PAC</i>.</p> <p>Obiectiv specific Nu sunt prevăzute criteriile de selecție.</p> <p>Condiții de eligibilitate</p> <p>Organizațiile de producători de fructe și legume care pun în aplicare un program operațional aprobat, pot solicita sprijin în cadrul intervenției.</p>

Sprijinul va fi acordat în baza unei cereri depuse în mod corespunzător.

Se va acorda sprijin organizațiilor de producători din sectorul fructe și legume pentru:

- produsele retrase de pe piață în vederea distribuirii gratuite sau alte destinații, inclusiv, dacă este necesar, prelucrarea pentru a facilita o astfel de retragere;
- recoltarea înainte de coacere, care constă în recoltarea totală, pe o anumită suprafață, a produselor necoapte și necomercializabile care nu au suferit nicio alterare înainte de recoltarea înainte de coacere, din cauza unor motive climatice, a bolilor sau din alte motive;
- nerecoltarea, care constă în încetarea actualului ciclu de producție de pe suprafața în cauză când produsul este bine dezvoltat și este de o calitate bună, corectă și vandabilă, fiind exclusă distrugerea produselor din cauza unui fenomen climatic sau a unei boli;
- asigurarea producției și a recoltelor, care contribuie la protejarea veniturilor producătorilor în cazul unor pierderi provocate de dezastre naturale, de fenomene climatice nefavorabile, de boli sau de infestări cu dăunători, garantându-se totodată faptul că beneficiarii iau măsurile necesare pentru prevenirea riscurilor;
- acțiuni de comunicare menite să sensibilizeze și să informeze consumatorii;
- replantarea livezilor acolo unde este necesar, în urma defrișării obligatorii din motive sanitare sau fitosanitare, sau în scopul adaptării la schimbările climatice.

Acest tip de intervenție corespunde sectorului fructe legume menționat la art. 42 lit. a) precum și prevederilor articolului 43 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Pentru fiecare PO trebuie să se respecte următoarele: cel puțin 15% din cheltuieli trebuie să vizeze acțiuni legate de mediu, să cuprindă cel puțin trei acțiuni legate de mediu și cel puțin 2% din cheltuieli să vizeze intervenții legate de cercetare, iar cheltuielile privind produsele retrase de pe piață, recoltarea înainte de coacere și nerecoltarea să nu depășească o treime din totalul cheltuielilor (art. 50 alin. (7) lit. a), b), c) și d) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute în Anexa III – *Lista neexhaustivă a tipurilor de cheltuieli eligibile în cadrul intervențiilor sectoriale* menționate la art. 22 din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

Statele membre pot lua în considerare alte tipuri de cheltuieli eligibile în planul lor strategic PAC, cu condiția să nu fie enumerate în Anexa II din propunerea de *Regulament Delegat (UE) al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr. 2115/2021*.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investiției.

Asistența financiară din partea Uniunii este egală cu contribuțiile plătite efectiv de organizație și de membrii săi la fondurile operaționale destinate finanțării punerii în aplicare a programelor operaționale, limitate la 50 % (până la 60%) din cheltuielile efective suportate pentru finanțarea programelor operaționale. Asistența financiară din partea Uniunii este limitată la 4,1 % (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată (VPC) în perioada de referință din valoarea producției comercializate (VPC) a fiecărei organizații de producători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Produse apicole

ADVIBEEES(55(1)(a)) - - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations

IS-A-09 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Consultanță în apicultură

Intervention Code (MS)	IS-A-09
Denumire intervenție	Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Consultanță în apicultură
Tipul de intervenție	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

<p>Formele asociative in calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa aceste masuri prin depunerea cererii de plata centrele locale si județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, forme asociative fie online fie in format letric, la sediile APIA urmând sa primească acceptul in urma controlului administrativ. In cazul in care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare in acest sens.</p> <p>Măsura respectiva are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.</p> <p>Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.</p> <p>Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.</p>
---

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric
XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor pentru acordarea de sprijin financiar formelor asociative apicole legal constituite pentru consultanță în apicultură, promovarea apiculturii și a produselor apicole, organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură, achiziția de echipament pentru procesarea cerii și echipament pentru ambalarea mierii.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. a) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate:

- a) Forma asociativă apicolă trebuie să încheie un singur contract de prestări servicii pentru activități de consultanță în domeniul apicol, iar persoana care asigură consultanța să fie absolvent de învățământ superior cu profil zootehnic și/sau veterinar. Membrii formei asociative nu pot fi furnizori de servicii de consultanță, promovare și/sau perfecționare în Programul național apicol pentru perioada 2020-2022
- b) Prestatorul de servicii de consultanță trebuie să fie persoană juridică/persoană fizică autorizată și să dețină cod CAEN pentru servicii de consultanță.
- c) Definiția clară în contract a activităților de consultanță, a perioadelor de realizare a acestora și a documentelor puse la dispoziția formei asociative de către prestator.
- d) Activitățile cuprinse în contract trebuie să se desfășoare în cursul anului apicol pentru care se solicită sprijin financiar, iar în cazul contractului multianual acesta trebuie să cuprindă graficul de activități de consultanță pentru fiecare an apicol în parte.
- e). Solicitantul se asigură că activitatea de consultanță cuprinsă în contract este pusă în aplicare la timp, iar obiectivele acesteia sunt îndeplinite.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli conform contractului de prestări servicii încheiat între forma asociativă și prestatorul de servicii de consultanță.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli cu organizarea de târguri, expoziții, conferințe, evenimente ce au ca temă promovarea apiculturii și a produselor apicole, publicitate, zile de degustare.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli privind organizarea cursurilor de perfecționare în apicultură.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor cu achiziția echipamentului pentru procesarea cerii.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor de achiziție a echipamentului de ambalare a mierii.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari direcți: Formele asociative apicole legal constituite;

Beneficiari indirecti: Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, membrii în forme asociative apicole legal constituite.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per apicultor care a primit consultanță	Medie		

Description

01 - Cheltuială per apicultor care a primit consultanță

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 90 euro/apicultor
---

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per apicultor care a primit consultanță	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	
	O.37 (unit: Beekeepers)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	

IS-A-10 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole

Intervention Code (MS)	IS-A-10
Denumire intervenție	Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole
Tipul de intervenție	ADVICEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Formele asociative in calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa aceste masuri prin depunerea cererii de plata centrele locale si județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, forme asociative fie online fie in format letric, la sediile APIA urmând sa primească acceptul in urma controlului administrativ. In cazul in care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare in acest sens.

Măsura respectiva are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor pentru acordarea de sprijin financiar formelor asociative

apicole legal constituite pentru consultanță în apicultură, promovarea apiculturii și a produselor apicole, organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură, achiziția de echipament pentru procesarea cerii și echipament pentru ambalarea mierii.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. a) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate:

a) acțiunea de promovare a apiculturii cuprinde activitățile de publicitate, respectiv presă scrisă/tipărituri, afișe, panouri, broșuri, reclame TV, radio, online, precum și organizarea de târguri comerciale cu specific apicol, conferințe, evenimente ce au ca temă promovarea apiculturii și a produselor apicole, zile de degustare;

b) forma asociativă apicolă trebuie să încheie un contract de prestări servicii pentru activitățile de promovare în domeniul apicol;

c) prestatorul de servicii de promovare trebuie să dețină cod CAEN specific fiecărui serviciu de promovare desfășurat;

d) definirea clară în contract a activităților de promovare și perioadele de realizare a acestora, a documentelor/ materialelor, respectiv publicații, foto, audio, video, mostre, puse la dispoziția formei asociative de către prestator conform contractului;

e) activitățile cuprinse în contract trebuie să se desfășoare în cursul anului apicol pentru care se solicită sprijin financiar, iar în cazul contractului multianual acesta trebuie să cuprindă graficul de activități de promovare pentru fiecare an apicol în parte;

f) solicitantul se asigură că activitățile de promovare cuprinse în contract sunt puse în aplicare la timp, iar obiectivele acesteia sunt îndeplinite.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli conform contractului de prestări servicii încheiat între forma asociativă și prestatorul de servicii de consultanță.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli cu organizarea de târguri, expoziții, conferințe, evenimente ce au ca temă promovarea apiculturii și a produselor apicole, publicitate, zile de degustare.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli privind organizarea cursurilor de perfecționare în apicultură.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor cu achiziția echipamentului pentru procesarea cerii.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor de achiziție a echipamentului de ambalare a mierii.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari direcți: Formele asociative apicole legal constituite;

Beneficiari indirecti: Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, membrii în forme asociative apicole legal constituite.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea

plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per contract promovare	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per contract promovare

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 1.500 euro/contract
---

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per contract promovare	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	
	O.37 (unit: contract)	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	

IS-A-11 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură

Intervention Code (MS)	IS-A-11
Denumire intervenție	Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură
Tipul de intervenție	ADVICEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Formele asociative in calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa aceste masuri prin depunerea cererii de plata centrele locale si județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, forme asociative fie online fie in format letric, la sediile APIA urmând sa primească acceptul in urma controlului administrativ. In cazul in care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare in acest sens.

Măsura respectiva are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor pentru acordarea de sprijin financiar formelor asociative

apicole legal constituite pentru consultanță în apicultură, promovarea apiculturii și a produselor apicole, organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură, achiziția de echipament pentru procesarea cerii și echipament pentru ambalarea mierii.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. a) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate:

a) forma asociativă apicolă trebuie să încheie un contract de prestări servicii pentru organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură cu un furnizor de formare profesională în domeniul apicol, autorizat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Educației, conform legislației în domeniu;

b) organizarea unui număr maxim de 3 cursuri/an/forma asociativă, cu participare de minimum 10 și maximum 28 de cursanți/curs;

c) activitățile cuprinse în contractul de prestări servicii pentru organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură trebuie să se desfășoare în cursul anului apicol pentru care se solicită sprijin financiar, iar în cazul contractului multianual acesta trebuie să cuprindă graficul de activități pentru fiecare an apicol în parte.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli conform contractului de prestări servicii încheiat între forma asociativă și prestatorul de servicii de consultanță.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli cu organizarea de târguri, expoziții, conferințe, evenimente ce au ca temă promovarea apiculturii și a produselor apicole, publicitate, zile de degustare.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli privind organizarea cursurilor de perfecționare în apicultură.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor cu achiziția echipamentului pentru procesarea cerii.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor de achiziție a echipamentului de ambalare a mierii.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari direcți: Formele asociative apicole legal constituite;

Beneficiari indirecti: Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, membrii în forme asociative apicole legal constituite.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per apicultor	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per apicultor

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 55 euro/apicultor

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per apicultor	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00	
	O.37 (unit: Beekeepers)	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	27.500,00	27.500,00	27.500,00	27.500,00	27.500,00	

IS-A-12 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali

Intervention Code (MS)	IS-A-12
Denumire intervenție	Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali
Tipul de intervenție	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Formele asociative in calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa aceste masuri prin depunerea cererii de plata centrele locale si județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, forme asociative fie online fie in format letric, la sediile APIA urmând sa primească acceptul in urma controlului administrativ. In cazul in care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare in acest sens.

Măsura respectiva are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor pentru acordarea de sprijin financiar formelor asociative apicole legal constituite pentru consultanță în apicultură, promovarea apiculturii și a produselor apicole, organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură, achiziția de echipament pentru procesarea cerii și echipament pentru ambalarea mierii.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. a) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate:

- a) să păstreze și să utilizeze echipamentul de procesare a cerii pentru o perioadă de minimum 3 ani;
- b) să dețină un spațiu pentru amplasarea echipamentului de procesare a cerii;
- c) să achiziționeze echipamentul de procesare a cerii o singură dată pe perioada de derulare a Programului.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli conform contractului de prestări servicii încheiat între forma asociativă și prestatorul de servicii de consultanță.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli cu organizarea de târguri, expoziții, conferințe, evenimente ce au ca temă promovarea apiculturii și a produselor apicole, publicitate, zile de degustare.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli privind organizarea cursurilor de perfecționare în apicultură.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor cu achiziția echipamentului pentru procesarea cerii.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor de achiziție a echipamentului de ambalare a mierii.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari direcți: Formele asociative apicole legal constituite;

Beneficiari indirecti: Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, membrii în forme asociative apicole legal constituite.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per echipament	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per echipament

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 20.000 euro/echipament
--

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per echipament	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	O.37 (unit: echipament)	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	

IS-A-13 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii

Intervention Code (MS)	IS-A-13
Denumire intervenție	Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii
Tipul de intervenție	ADVICEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Formele asociative in calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa aceste masuri prin depunerea cererii de plata centrele locale si județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, forme asociative fie online fie in format letric, la sediile APIA urmând sa primească acceptul in urma controlului administrativ. In cazul in care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare in acest sens.

Măsura respectiva are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor pentru acordarea de sprijin financiar formelor asociative

apicole legal constituite pentru consultanță în apicultură, promovarea apiculturii și a produselor apicole, organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură, achiziția de echipament pentru procesarea cerii și echipament pentru ambalarea mierii.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. a) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate:

a) să păstreze și să utilizeze echipamentul de ambalare a mierii pentru o perioadă de minimum 3 ani;

b) să dețină un spațiu pentru amplasarea echipamentului de procesare a mierii;

c) să achiziționeze echipamentul de ambalare a mierii o singură dată pe perioada de derulare a Programului.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli conform contractului de prestări servicii încheiat între forma asociativă și prestatorul de servicii de consultanță.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli cu organizarea de târguri, expoziții, conferințe, evenimente ce au ca temă promovarea apiculturii și a produselor apicole, publicitate, zile de degustare.

Rambursarea prețului fără TVA pentru cheltuieli privind organizarea cursurilor de perfecționare în apicultură.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor cu achiziția echipamentului pentru procesarea cerii.

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea cheltuielilor de achiziție a echipamentului de ambalare a mierii.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari direcți: Formele asociative apicole legal constituite;

Beneficiari indirecti: Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, membrii în forme asociative apicole legal constituite.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per echipament	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per echipament

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 23.000 euro/echipament
--

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per echipament	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	
	O.37 (unit: echipament)	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	184.000,00	184.000,00	184.000,00	184.000,00	184.000,00	

INVAPI(55(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
IS-A-14 - Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei

Intervention Code (MS)	IS-A-14
Denumire intervenție	Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa acesta măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este, de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor pentru combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. b), lit. (i) din Regulamentul (EU) 2021/2115; Apicultura reprezintă o componentă importantă a sectorului zootehnic și are potențialul de a contribui semnificativ la dezvoltarea economică a zonelor rurale, atât din punctul de vedere al producției și comercializării de miere și a altor produse apicole (reprezentând o sursă de venit suplimentară pentru populația din mediul rural).

Așadar, sustenabilitatea sistemului apicol implică atât măsuri de susținere cât și de promovare și educare a consumatorilor de miere, inclusiv în rândul copiilor, toate acestea având un impact pozitiv atât asupra apicultorilor cât și asupra populației, asigurând totodată o valorificare mai bună a produselor apicole, asigurarea trasabilității și în mod deosebit, menținerea interesului apicultorilor de a rămâne în sector și de a se dezvolta.

Condiții de eligibilitate generale:

1. Apicultorul trebuie să dețină competente în domeniul apiculturii
2. Apicultorii trebuie să dețină stupii identificați de ANZ, conform Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 251/2017 pentru aprobarea Sistemului unitar de identificare a stupinelor și stupilor
3. Medicamentele achiziționate trebuie să fie autorizate prin procedură națională sau proceduri comunitare de către Institutul pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de uz Veterinar - ICPBMV sau prin procedura centralizată de către Agenția Europeană a Medicamentelor „EMA“
4. Medicamentele pentru tratarea varoozei se achiziționează obligatoriu pentru întreg efectivul de albine deținut de apicultor, indiferent de măsura accesată în cadrul Programului
5. Prin Program se decontează maximum 3 medicamente diferite pentru tratarea varoozei și maximum 3 medicamente diferite pentru tratarea nosemozei, în limita cantităților/dozelor menționate în prospectul acestora pentru un stup cu familie de albine, până la unități întregi în funcție de forma de prezentare
6. Apicultorul trebuie să dețină și să completeze carnetul de stupină cu toate activitățile desfășurate în cadrul stupinei, respectiv mișcarea efectivului, efectuarea tratamentelor, în cursul anului apicol, la data efectuării acestora

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA al medicamentelor achiziționate până la data depunerii cererii de plată, de la furnizori autorizați sanitar-veterinar de către ANSVSA, pentru comercializare, conform legislației în domeniu, utilizate pentru tratarea varoozei pentru întreg efectivul de albine deținut de apicultor, conform adeverinței eliberate de ANZ, din care să reiasă numărul familiilor de albine deținute, emisă înainte de efectuarea achizițiilor

Rambursarea prețului fără TVA al medicamentelor achiziționate până la data depunerii cererii de plată, de la furnizori autorizați sanitar-veterinar de către ANSVSA pentru comercializare, conform legislației în domeniu, utilizate pentru tratarea nosemozei, conform adeverinței eliberate de ANZ, din care să reiasă numărul familiilor de albine deținute, emisă înainte de efectuarea achizițiilor

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială cu medicamente per familie de albine deținută + achiziționată	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială cu medicamente per familie de albine deținută + achiziționată

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 1,65 euro/familie albine deținută + achiziționată și tratată

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială cu medicamente per familie de albine deținută + achiziționată	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	1,65	1,65	1,65	1,65	1,65	
	O.37 (unit: familie albine deținută + achiziționată și tratată)	744.057,00	744.057,00	744.057,00	744.057,00	744.057,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	1.227.694,00	1.227.694,00	1.227.694,00	1.227.694,00	1.227.694,00	

IS-A-15 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultura

Intervention Code (MS)	IS-A-15
Denumire intervenție	Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultura
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul măsurii este de acordarea de sprijin apicultorilor pentru repopulare prin achiziționarea de matci și/sau familii de albine, acordarea de sprijin deținătorilor de stupine de multiplicare/elită pentru achiziționarea de produse proteice solide și achiziționarea de accesorii apicole.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. b) punctul (iii) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată

Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune cuprinde următoarele activități:

1. Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultură
2. Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare
3. Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare

Condiții de eligibilitate:

- a) apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii
- b) să achiziționeze mătci, începând din data de 15 martie a fiecărui an, din stupine de elită și/sau multiplicare
- d) să achiziționeze familii de albine, începând din data de 15 martie a fiecărui an, din stupine identificate
- e) familiile de albine achiziționate prin măsură trebuie să conțină mătci achiziționate de la stupine de elită și/sau multiplicare
- g) pentru a fi eligibilă achiziția de material biologic, beneficiarul trebuie să achiziționeze și tratamentul pentru tratarea varoozei necesar întregului efectiv de familii de albine, atât cel deținut, cât și cel achiziționat
- h) apicultorul trebuie să dețină stupii identificați
- i) mătciile achiziționate trebuie să fie marcate în conformitate cu Codul internațional de marcare a mătcilor pentru anul apicol în care acestea se achiziționează

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de 75 de familii de albine în cazul apicultorilor care dețin maximum 75 de familii de albine la data eliberării adeverinței ANZ

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de familii de albine egal cu 75% din familiile de albine deținute de către apicultor la data eliberării adeverinței ANZ, dar nu mai mult de 100 de familii, în cazul apicultorilor care dețin peste 75 de familii de albine

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de mătci egal cu numărul de familii de albine deținute

Rambursarea prețului fără TVA al produselor proteice solide achiziționate pentru familii de albine în cursul anului apicol, de la furnizori autorizați sanitar-veterinar de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), conform legislației în domeniu, utilizate pentru efectivul de familii de albine deținut conform adeverinței eliberate de ANZ, emisă înainte de efectuarea achizițiilor

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de incubator de creștere a mătcilor, incubator de transport botci și kit de inseminare artificială a mătcilor care să conțină cel puțin microscop, butelie CO₂, aparat de inseminare și seringă inseminare, cu condiția să păstreze minimum 3 ani accesoriiile achiziționate, începând de la data achiziției

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

--

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per material biologic (matcă și fam. de albine)	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per material biologic (matcă și fam. de albine)

39 euro matcă și fam. de albine

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per material biologic (matcă și fam. de albine)	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	39,00	39,00	39,00	39,00	39,00	
	O.37 (unit: matcă și fam. albine)	60.119,00	60.119,00	60.119,00	60.119,00	60.119,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	2.344.636,00	2.344.636,00	2.344.636,00	2.344.636,00	2.344.636,00	

IS-A-16 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare

Intervention Code (MS)	IS-A-16
Denumire intervenție	Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul măsurii este de acordarea de sprijin apicultorilor pentru repopulare prin achiziționarea de matci și/sau familii de albine, acordarea de sprijin deținătorilor de stupine de multiplicare/elită pentru achiziționarea de produse proteice solide și achiziționarea de accesorii apicole.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. b) punctul (iii) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată

Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune cuprinde următoarele activități:

1. Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultură
2. Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare
3. Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare

Condiții de eligibilitate:

- a) apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii;
- b) apicultorii trebuie să dețină stupii identificați
- c) stupina de elită/multiplicare să fie autorizată
- d) în cadrul măsurii se decontează maximum 10 kg de produse proteice solide/familie de albine în cazul stupinelor de multiplicare și maximum 20 kg de produse proteice solide/familie de albine în cazul stupinelor de elită, în funcție de numărul de familii de albine deținut

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de 75 de familii de albine în cazul apicultorilor care dețin maximum 75 de familii de albine la data eliberării adeverinței ANZ

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de familii de albine egal cu 75% din familiile de albine deținute de către apicultor la data eliberării adeverinței ANZ, dar nu mai mult de 100 de familii, în cazul apicultorilor care dețin peste 75 de familii de albine

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de matci egal cu numărul de familii de albine deținute

Rambursarea prețului fără TVA al produselor proteice solide achiziționate pentru familii de albine în cursul anului apicol, de la furnizori autorizați sanitar-veterinar de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), conform legislației în domeniu, utilizate pentru efectivul de familii de albine deținut conform adeverinței eliberate de ANZ, emisă înainte de efectuarea achizițiilor

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de incubator de creștere a mătcilor, incubator de transport botci și kit de inseminare artificială a mătcilor care să conțină cel puțin microscop, butelie CO₂, aparat de inseminare și seringă inseminare, cu condiția să păstreze minimum 3 ani accesorii achiziționate, începând de la data achiziției

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuiala per fam de albine	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuiala per fam de albine

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 7,5 euro/fam. de albine deținută
--

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuiala per fam de albine	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	
	O.37 (unit: fam de albine deținută)	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	

IS-A-17 - Măsurile de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare

Intervention Code (MS)	IS-A-17
Denumire intervenție	Măsurile de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul măsurii este de acordarea de sprijin apicultorilor pentru repopulare prin achiziționarea de matci și/sau familii de albine, acordarea de sprijin deținătorilor de stupine de multiplicare/elită pentru achiziționarea de produse proteice solide și achiziționarea de accesorii apicole.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. b) punctul (iii) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată

Măsurile de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune cuprinde următoarele activități:

1. Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultură
2. Achiziționarea de produse proteice solide pentru familii de albine de către stupinele de elită și multiplicare
3. Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare

Condiții de eligibilitate:

- a) apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii;
- b) apicultorii trebuie să dețină stupii identificați
- c) stupina de elită/multiplicare să fie autorizată
- d) apicultorul, deținător al stupinei de multiplicare/stupinei de elită, poate să achiziționeze următoarele accesorii apicole: incubator de creștere a mătcilor, incubator de transport botci și kit de înseminare
- e) să achiziționeze accesoriile o singură dată pe perioada derulării măsurii/beneficiar, dar maximum un produs din fiecare
- f) accesoriile achiziționate trebuie să fie noi la momentul achiziției

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de 75 de familii de albine în cazul apicultorilor care dețin maximum 75 de familii de albine la data eliberării adeverinței ANZ

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de familii de albine egal cu 75% din familiile de albine deținute de către apicultor la data eliberării adeverinței ANZ, dar nu mai mult de 100 de familii, în cazul apicultorilor care dețin peste 75 de familii de albine

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția unui număr maxim de matci egal cu numărul de familii de albine deținute

Rambursarea prețului fără TVA al produselor proteice solide achiziționate pentru familii de albine în cursul anului apicol, de la furnizori autorizați sanitar-veterinar de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), conform legislației în domeniu, utilizate pentru efectivul de familii de albine deținut conform adeverinței eliberate de ANZ, emisă înainte de efectuarea achizițiilor

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de incubator de creștere a mătcilor, incubator de transport botci și kit de înseminare artificială a mătcilor care să conțină cel puțin microscop, butelie CO₂, aparat de înseminare și seringă înseminare, cu condiția să păstreze minimum 3 ani accesoriile achiziționate, începând de la data achiziției

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuiala per ferma de elită și multiplicare	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuiala per ferma de elită și multiplicare

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 1.500 euro/fermă de elită și multiplicare

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuiala per ferma de elită și multiplicare	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	
	O.37 (unit: fermă de elită și multiplicare)	70,00	70,00	70,00	70,00	70,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	

IS-A-18 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de cutii noi în vederea înlocuirii cutiilor uzate în urma deplasării în pastoral

Intervention Code (MS)	IS-A-18
Denumire intervenție	Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de cutii noi în vederea înlocuirii cutiilor uzate în urma deplasării în pastoral
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este, de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor prin achiziționarea de cutii noi în vederea reformării cutiilor uzate în urma deplasării acestora în pastoral, colectoare de polen, colectoare de propolis, uscător de polen, încălzitor miere, topitor de ceară, maturator, echipament de protecție apicol, afumător, daltă apicolă, furculiță pentru descăpăcit, cuțit pentru descăpăcit, sită filtrare miere, remorci/pavilioane apicole, mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1, lit. b), punct. (iv) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate generale:

1. apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii
2. apicultorii trebuie să dețină stupii identificați de ANZ
3. apicultorul trebuie să dețină și să completeze carnetul de stupină

Condiții de eligibilitate specifice:

- a) Apicultorul să dețină minimum 75 de familii de albine
- b) Cutiile noi trebuie să fie achiziționate de la persoane juridice sau persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, care produc și/sau comercializează cutii
- c) Să achiziționeze cutii noi de maximum două ori pe perioada derulării intervenției
- d) Apicultorul are obligația înlocuirii cutiilor cu cele nou- achiziționate și păstrarea cutiilor deteriorate până la efectuarea plății sprijinului financiar

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția de cutii noi, dar nu mai mult de 25% din totalul stupilor cu familii de albine deplasați în pastoral de apicultor

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de colectoare de polen și/sau colectoare de propolis, dar nu mai mult de 20% din totalul stupilor cu familii de albine deținuți de apicultor la data eliberării adeverinței ANZ

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de unelte și echipamente de protecție apicole

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de mijloace de transport fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și de mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per cutie	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per cutie

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 30 euro/cutie
---

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per cutie	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
	O.37 (unit: cutii)	13.095,00	13.095,00	13.095,00	13.095,00	13.095,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	392.850,00	392.850,00	392.850,00	392.850,00	392.850,00	

IS-A-19 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de accesorii apicole

Intervention Code (MS)	IS-A-19
Denumire intervenție	Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de accesorii apicole
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

<p>Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.</p> <p>Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.</p> <p>Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.</p> <p>Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.</p>
---

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este, de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor prin achiziționarea de cutii noi în vederea reformării cutiilor uzate în urma deplasării acestora în pastoral, colectoare de polen, colectoare de propolis, uscător de polen,
--

încălzitor miere, topitor de ceară, maturator, echipament de protecție apicol, afumător, daltă apicolă, furculiță pentru descăpăcit, cuțit pentru descăpăcit, sită filtrare miere, remorci/pavilioane apicole, mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1, lit. b), punct. (iv) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate generale:

1. apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii
2. apicultorii trebuie să dețină stupii identificați de ANZ
3. apicultorul trebuie să dețină și să completeze carnetul de stupină

Condiții de eligibilitate specifice:

- a) Să achiziționeze următoarele accesorii apicole: colector polen, colector propolis, uscător polen, încălzitor de miere, topitor de ceară, maturator
- b) Să achiziționeze colectoare de polen și/sau colectoare de propolis de maximum două ori pe perioada derulării Programului/beneficiar
- c) Achiziționarea uscătorului de polen, încălzitorului pentru miere, topitorului de ceară și maturatorului se face o singură dată pe perioada derulării Programului/beneficiar

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția de cutii noi, dar nu mai mult de 25% din totalul stupilor cu familii de albine deplasați în pastoral de apicultor

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de colectoare de polen și/sau colectoare de propolis, dar nu mai mult de 20% din totalul stupilor cu familii de albine deținuți de apicultor la data eliberării adeverinței ANZ

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de unelte și echipamente de protecție apicole

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de mijloace de transport fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și de mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per accesoriu	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per accesoriu

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 50 euro/accesoriu
---

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per accesoriu	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	
	O.37 (unit: accesoriu)	4.300,00	4.300,00	4.300,00	4.300,00	4.300,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	215.000,00	215.000,00	215.000,00	215.000,00	215.000,00	

IS-A-20 - Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de unelte apicole și echipamente de protecție

Intervention Code (MS)	IS-A-20
Denumire intervenție	Raționalizarea transumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de unelte apicole și echipamente de protecție
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este, de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor prin achiziționarea de cutii noi în vederea reformării cutiilor uzate în urma deplasării acestora în pastoral, colectoare de polen, colectoare de propolis, uscător de polen, încălzitor miere, topitor de ceară, maturator, echipament de protecție apicol, afumător, daltă apicolă, furculiță pentru descăpăcit, cuțit pentru descăpăcit, sită filtrare miere, remorci/pavilioane apicole, mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1, lit. b), punct. (iv) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate generale:

1. apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii
2. apicultorii trebuie să dețină stupii identificați de ANZ
3. apicultorul trebuie să dețină și să completeze carnetul de stupină

Condiții de eligibilitate specifice:

- a) Apicultorul poate achiziționa: echipament apicol de protecție **înseamnă „bluze/jachete apicole, pantaloni sau combinezoane apicole, mască apicolă și mănuși apicole”**, afumător, daltă apicolă, furculiță pentru descăpăcit, cuțit pentru descăpăcit, sită filtrare miere
- b) Să achiziționeze unelte și echipamente de protecție maximum de 2 ori pe perioada derulării Programului/beneficiar și maximum 2 bucăți din fiecare produs

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția de cutii noi, dar nu mai mult de 25% din totalul stupilor cu familii de albine deplasați în pastoral de apicultor

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de colectoare de polen și/sau colectoare de propolis, dar nu mai mult de 20% din totalul stupilor cu familii de albine deținuți de apicultor la data eliberării adeverinței ANZ

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de unelte și echipamente de protecție apicole

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de mijloace de transport fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și de mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per unelte și echipamente protecție	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per unelte și echipamente protecție

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 50 euro/unelte și echipamente protecție

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per unelte și echipamente protecție	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	
	O.37 (unit: unelte și echipamente protecție)	4.069,00	4.069,00	4.069,00	4.069,00	4.069,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	203.450,00	203.450,00	203.450,00	203.450,00	203.450,00	

IS-A-21 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral

Intervention Code (MS)	IS-A-21
Denumire intervenție	Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral
Tipul de intervenție	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

<p>Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.</p> <p>Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.</p> <p>Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.</p> <p>Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.</p>
---

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul intervenției apicole este, de îmbunătățire a producției și comercializării produselor apicole prin acordarea de sprijin financiar apicultorilor prin achiziționarea de cutii noi în vederea reformării cutiilor uzate în urma deplasării acestora în pastoral, colectoare de polen, colectoare de propolis, uscător de polen, încălzitor miere, topitor de ceară, maturator, echipament de protecție apicol, afumător, daltă apicolă, furculiță pentru descăpăcit, cuțit pentru descăpăcit, sită filtrare miere, remorci/pavilioane apicole, mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1, lit. b), punct. (iv) din Regulamentul (EU) 2021/2115;

Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate generale:

1. apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii
2. apicultorii trebuie să dețină stupii identificați de ANZ
3. apicultorul trebuie să dețină și să completeze carnetul de stupină

Condiții de eligibilitate specifice:

- a) apicultorul trebuie să dețină cel puțin 75 de familii de albine
- b) apicultorul poate achiziționa: remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral
- c) să achiziționeze mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorci apicole/pavilioane apicole și mijloace de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral o singură dată pe perioada derulării Programului/beneficiar, dar maximum 1 produs din fiecare
- d) să păstreze și să utilizeze mijloacele de transport apicol fără autopropulsie - remorci apicole/pavilioane apicole și mijloacele de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral pentru o perioadă de minimum 3 ani
- e) mijloacele de transport apicol fără autopropulsie și mijloacele fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral trebuie să fie noi la momentul achiziției

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru achiziția de cutii noi, dar nu mai mult de 25% din totalul stupilor cu familii de albine deplasați în pastoral de apicultor

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de colectoare de polen și/sau colectoare de propolis, dar nu mai mult de 20% din totalul stupilor cu familii de albine deținuți de apicultor la data eliberării adeverinței ANZ

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de unelte și echipamente de protecție apicole

Rambursarea prețului fără TVA pentru decontarea achiziției de mijloace de transport fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și de mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per mijloc transport/încărcare-descărcare	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per mijloc transport/încărcare-descărcare

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 3.500 euro/mijloc transport/încărcare-descărcare
--

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per mijloc transport/încărcare-descărcare	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	
	O.37 (unit: mijloc transport/încărcare-descărcare)	213,00	213,00	213,00	213,00	213,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	745.500,00	745.500,00	745.500,00	745.500,00	745.500,00	

ACTQUAL(55(1)(g)) - - acțiuni pentru îmbunătățirea calității produselor**IS-A-22 - Îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață**

Intervention Code (MS)	IS-A-22
Denumire intervenție	Îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață
Tipul de intervenție	ACTQUAL(55(1)(g)) - acțiuni pentru îmbunătățirea calității produselor
Indicator comun de realizare	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția are ca obiectiv îmbunătățirea performanței producătorilor din sectorul apicol din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește obținerea produselor apicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Este esențială sprijinirea susținută a acestui sector, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței. Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

Apicultorii în calitate de solicitanți ai măsurii descrise mai sus, pot accesa această măsură prin depunerea cererii de plată la centrele locale și județene ale APIA. Cererile împreună cu documentele justificative sunt depuse de solicitanți, fie online, fie în format letric, la sediile APIA urmând să primească acceptul în urma controlului administrativ. În cazul în care documentele nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare în acest sens. Măsura respectivă are aplicabilitate pe întreg teritoriul țării.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere aldine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere aldine

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Scopul măsurii este de îmbunătățire a calității produselor în vederea unei mai bune valorificării pe piață prin decontarea analizelor fizico-chimice care să ateste calitatea mierii.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 55 alin. 1 lit. g) din Regulamentul (EU) 2021/2115; Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Condiții de eligibilitate:

1. Apicultorul trebuie să dețină competențe în domeniul apiculturii
2. Apicultorul trebuie să dețină stupii identificați
4. Exploatațiile apicole să fie înregistrate
5. Analizele fizico-chimice ale mierii trebuie să fie efectuate la un laborator autorizat sanitar-veterinar
6. Analizele pentru reziduuri de substanțe antimicrobiene vor fi efectuate la un laborator autorizat sanitar-veterinar
7. Obligativitatea efectuării setului de analize nu se aplică stupinelor de elită/multiplicare care produc material biologic apicol, cu condiția ca aceste stupine să nu dețină și stupină de producție

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea prețului fără TVA pentru cel puțin 5 determinări din setul de analize fizico-chimice care atestă calitatea mierii:

- determinarea hidroximetilfurfuralului - HMF
- determinarea glucozei și fructozei însumate din miere
- determinarea conținutului în apă
- determinarea indicelui diastazic
- determinarea zaharozei
- indicele polenic pentru mierea monofloră
- examen organoleptic
- aciditate
- conductivitatea electrică

Rambursarea prețului fără TVA pentru analize de determinare a reziduurilor

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Beneficiari:

Apicultori, persoane fizice sau persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 11 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cheltuială per set analize fizico-chimice/reziduuri	Medie		R.35;

Description

01 - Cheltuială per set analize fizico-chimice/reziduuri

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro: 46 euro/set analize fizico-chimice/reziduuri

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cheltuială per set analize fizico- chimice/reziduuri	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	46,00	46,00	46,00	46,00	46,00	
	O.37 (unit: Beekeepers)	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	161.000,00	161.000,00	161.000,00	161.000,00	161.000,00	

Vin

RESTRVINEY(58(1)(a)) - - restructurarea și conversia plantațiilor viticole

IS-V-23 - Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole

Intervention Code (MS)	IS-V-23
Denumire intervenție	Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole
Tipul de intervenție	RESTRVINEY(58(1)(a)) - restructurarea și conversia plantațiilor viticole
Indicator comun de realizare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

La nivel național cu excepția Regiunii București-Ilfov (RO 32), care este o regiune majoritar urbană și care nu este înscrisă în R.P.V. cu suprafețe cultivate cu struguri nobili pentru vin, toate regiunile sunt eligibile pentru finanțare, iar nivelul sprijinului se situează până la 75% din costurile aferente implementării fiecărei activități din cadrul acestui tip de intervenție.

Prin accesarea acestui tip de intervenții, producătorii din România reușesc să-și restructureze sau modernizeze suprafețele cu viță-de-vie care să conducă la creșterea competitivității producătorilor de vin, prin adaptarea producției la cerințele actuale ale pieței.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
COMPWINE(57(a)) improving the economic sustainability and competitiveness of Union wine producers

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicol, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Este esențială sprijinirea susținută a sectorului vitivinicol, orientarea către piață a producătorilor mici și mijlocii, care produc pentru piață în sistem organizat, pentru a deveni competitivi și adaptați la cerințele pieței.

Punerea în aplicare a intervenției este menită să compenseze parțial cheltuielile eligibile cu punerea în aplicare a acțiunilor de restructurare și reconversie a plantațiilor viticole, care conduc la creșterea competitivității producătorilor vitivinicoli prin adaptarea producției la cererea pieței.

Ansamblul de acțiuni eligibile care, prin realizarea lor, conduc la creșterea competitivității producătorilor vitivinicoli prin adaptarea producției la cererea pieței, poartă denumirea de programe de restructurare/reconversie.

Acțiunile eligibile sunt cele prevăzute la art. 58 alin. 1 lit. a) pct. (i) – (iv) din Regulamentul (EU) 2021/2115.

Nu există criterii de selecție pentru o intervenție. Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la plată.

Condiții de eligibilitate

Beneficiari eligibili sunt producătorii viticoli care dețin și/sau exploatează suprafețe de vită-de-vie înregistrate în RPV.

Programele de restructurare/reconversie pentru care se acordă sprijin financiar trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) suprafața minimă a programului și a parcelei viticole care poate beneficia de sprijin la restructurare/reconversie să fie în conformitate cu prevederile legislației naționale;
- b) soiurile de struguri pentru vin folosite la plantare să fie în conformitate cu prevederile legislației naționale;
- c) materialul săditor folosit să fie din categoria biologică admisă de legislația în vigoare pentru înființarea plantațiilor viticole;
- d) la realizarea programelor de restructurare/reconversie este interzisă utilizarea de materiale recuperate, precum spalieri, tutori sau sărmă;
- e) programele de restructurare/reconversie cuprind cel puțin o acțiune pentru a îndeplini obiectivele pentru protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice, îmbunătățirea sustenabilității sistemelor și proceselor de producție, reducerea impactului sectorului vitivinicol al Uniunii asupra mediului, economiile de energie și îmbunătățirea eficienței energetice globale în sectorul vitivinicol, în conformitate cu obiectivele stabilite la articolul 57 litera (b) din Regulamentul (EU) 2021/2115, iar valoarea acestor acțiuni reprezintă **cel puțin 5 %** din cheltuielile eligibile ale programului.
- f) pentru investițiile în irigații, este necesară existența unui sistem de contorizare a apei care să permită măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite.
- j) în cazul replantării plantațiilor viticole din motive sanitare sau fitosanitare beneficiarii respectă prevederile Directivei 2000/29/CE a Consiliului.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale unui program de restructurare/reconversie suportate efectiv de beneficiar.

Asistența financiară din partea Uniunii nu depășește 75% din costurile eligibile efective ale restructurării și reconversiei plantațiilor viticole, iar **pentru pantele abrupte și terasele din zonele în care înclinarea este mai mare de 40 % asistența financiară respectivă poate ajunge până la 80 % din costurile efective ale restructurării și conversiei plantațiilor viticole** (*în România, toate regiunile, mai puțin Regiunea București-Ilfov se încadrează în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate*).

Cheltuielile aferente replantării plantațiilor viticole din motive sanitare sau fitosanitare să **nu depășească 15%** din cheltuielile anuale totale privind restructurarea/reconversia plantațiilor viticole, în cursul aceluiași exercițiu financiar și nu acoperă costurile de defrișare sau compensarea veniturilor pierdute.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Investițiile în sistemele de irigații prevăd contorizarea apei, care permite măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite, în cazul în care nu este deja realizată.

A. Investiții care vizează îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații:

- (a) investiția asigură posibile economii de apă, în urma evaluării ex ante de minimum 2%;
- (b) dacă investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 2% sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (după caz), care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă;

Niciuna din condițiile menționate la punctele (a) și (b), indicate anterior, nu se aplică unei investiții într-un echipament existent care afectează numai eficiența energetică sau a unei investiții în vederea utilizării apei recuperate care nu afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață.

Se poate acorda sprijin pentru investiții în utilizarea apei recuperate ca sursă alternativă de alimentare cu apă numai dacă furnizarea și utilizarea acestei ape sunt în conformitate cu Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului.

B. Investiții care au ca rezultat o mărire netă a suprafeței irigate care afectează un corp anume de apă subterană sau de suprafață:

(a) starea corpului de apă nu a fost identificată ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă

și

(b) o analiză de impact asupra mediului arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului. Analiza impactului asupra mediului va fi realizată sau aprobată de către autoritatea competentă.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 11 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuanum unitar mediu planificat al sprijinului public per ha	Medie		R.9;

Description

01 - Cuanum unitar mediu planificat al sprijinului public per ha

Rambursarea a maximum 75% din costurile eligibile per proiect, suportate efectiv de beneficiar.

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro a fost *stabilită pe baza devizelor elaborate de ICDVV Valea Calugarească*

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuanum unitar mediu planificat al sprijinului public per ha	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0,00	17.995,00	17.995,00	17.995,00	17.995,00	
	O.36 (unit: Hectar)	1.200,00	633,00	561,00	1.033,00	1.033,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	15.344.000,00	11.400.000,00	10.100.000,00	18.600.000,00	18.600.000,00	

INWINE(58(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools

IS-V-24 - Investiții în active corporale și necorporale

Intervention Code (MS)	IS-V-24
Denumire intervenție	Investiții în active corporale și necorporale
Tipul de intervenție	INWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools
Indicator comun de realizare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Tot teritoriul României este eligibil.
Prin accesarea acestui tip de intervenții, producătorii vitivinicoli din România vor putea să-si îmbunătățească performanța, să se adapteze și să se dezvolte în raport cu cerințele pieței oferind produse îmbunătățite calitativ dar și cu o vizibilitate sporită pe piața internă și externă.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
PERFWINE(57(d)) improving the performance of Union wine enterprises and their adaptation to market demands, as well as increasing their long-term competitiveness in the production and marketing of grapevine products, including energy savings, global energy efficiency and sustainable processes

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicol, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine
R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției
Acest tip de intervenție conduce la îmbunătățirea performanței întreprinderilor vitivinicole din România și adaptarea lor la exigențele pieței, precum și sporirea competitivității acestora pe termen lung în ceea ce privește producerea și comercializarea produselor vitivinicole, inclusiv economiile de energie, eficiența energetică globală și procesele durabile.

Intervenția constă în sprijinirea realizării investițiilor în active corporale și necorporale în sisteme de plantații viticole cât și investițiile în active corporale și necorporale în instalații de prelucrare și în infrastructura unității de vinificație, precum și în structurile și instrumentele de comercializare, fiind excluse însă operațiunile relevante cuprinse în cadrul intervenției de restructurarea și reconversia plantațiilor viticole.

Condiții de eligibilitate

Solicitanții îndeplinesc una dintre următoarele condiții:

- exploatează plantații viticole înscrise în Registrul plantațiilor viticole, denumit în continuare R.P.V., produc și/sau îmbuteliază vinuri în întreprinderea vinicolă proprie sau, în nume propriu, la terți și comercializează produsele vinicole în nume propriu;
- achiziționează struguri pentru vin, produc și/sau îmbuteliază vinuri în întreprinderea vinicolă proprie sau, în nume propriu, la terți și comercializează produsele vinicole în nume propriu;
- comercializează produse vinicole achiziționate de pe piața internă;
- întreprinderea nu este considerată „întreprindere în dificultate”.

Programele de investiții cuprind cel puțin o acțiune pentru a îndeplini obiectivele pentru protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice, îmbunătățirea sustenabilității sistemelor și proceselor de producție, reducerea impactului sectorului vitivinicol al Uniunii asupra mediului, economiile de energie și îmbunătățirea eficienței energetice globale în sectorul vitivinicol, în conformitate cu obiectivele stabilite la articolul 57 litera (d), iar valoarea acestor acțiuni reprezintă **cel puțin 5 % din cheltuielile eligibile** ale programului.

Nu există criterii de selecție pentru o intervenție. Toți solicitanții care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la plată.

În cadrul intervenției sunt eligibile următoarele cheltuieli:

- a) construirea /extinderea/ modernizarea imobilelor destinate vinificației, a laboratoarelor pentru controlul calității, a imobilelor cu destinația de prezentare și vânzare, precum și a sălilor de degustare;
- b) renovarea, reabilitarea și/sau modernizarea clădirilor pentru recepție, producție, ambalare, depozitare, precum și a laboratoarelor pentru controlul calității, a imobilelor cu destinația de prezentare și vânzare și a sălilor de degustare;
- c) achiziția, inclusiv prin leasing financiar, a instalațiilor sau echipamentelor aferente recepției, producției, ambalării, depozitării, pentru laboratoarele pentru controlul calității, pentru imobilele cu destinația de prezentare și vânzare, precum și pentru sălile de degustare.
- d) costuri generale legate de cheltuielile privind onorariile/tarifele pentru specialiști (arhitecți și/sau ingineri, consultanți de orice fel), pentru consultanță, studii de fezabilitate, achiziție de patente și licențe, înregistrarea mărcilor și desenelor industriale, cheltuieli de autorizare. Cheltuielile necorporale eligibile sunt cele strict legate de imobilizările corporale eligibile aferente programului.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale unui program de investiții suportate efectiv de beneficiar.

În ceea ce privește acordarea sprijinului în funcție de regiunile de dezvoltare, în conformitate cu Anexa I la Decizia Comisiei de Implementare nr. 2014/99/UE, pentru Regiunea București-Ilfov (RO 32) asistența financiară din partea Uniunii este de maximum 40%. Pentru restul regiunilor de dezvoltare din România, RO11, RO 12, RO21, RO 22, RO 31, RO 41, RO 42 nivelul asistenței financiare din partea Uniunii este de maximum 50% din costurile aferente implementării fiecărei activități din cadrul acestui tip de intervenție.

Asistența financiară din partea Uniunii la rata maximă prevăzută mai sus se acordă doar microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii în sensul definiției din Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei.

Pentru întreprinderi care nu sunt acoperite de Articolul 2(1) a Titlului I a Anexei la Recomandarea 2003/361/EC, cu mai puțin de 750 de angajați sau cu o cifră de afaceri anuală mai mică de 200 milioane euro, rata maximă a sprijinului se reduce la jumătate.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nu se acordă niciun sprijin pentru cheltuielile generate de investițiile care au primit sprijin în temeiul articolului 58 alineatul (1), literele (h)-(k) din regulamentul respectiv.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 11 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuanum unitar mediu	Medie		R.9;

Description

01 - Cuanum unitar mediu

Rambursarea a maximum 50% din costurile eligibile per proiect/ maximum 25 % din costurile eligibile per proiect suportate efectiv de beneficiar.
 Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro a fost *stabilită pe baza experienței in implementarea măsurii de investitii*

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuanum unitar mediu	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)		970.480,00	1.777.240,00	400.000,00	400.000,00	
	O.36 (unit: Beneficiaries)		28,00	16,00	50,00	50,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	24.000.000,00	27.200.000,00	28.500.000,00	20.000.000,00	20.000.000,00	

HARINWINE(58(1)(d)) - - harvest insurance against income losses resulting from adverse climatic events assimilated to natural disasters, adverse climatic events, animals depredation, plant diseases or pest infestations

IS-V-25 - Asigurarea recoltelor

Intervention Code (MS)	IS-V-25
Denumire intervenție	Asigurarea recoltelor
Tipul de intervenție	HARINWINE(58(1)(d)) - harvest insurance against income losses resulting from adverse climatic events assimilated to natural disasters, adverse climatic events, animals depredation, plant diseases or pest infestations
Indicator comun de realizare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Tot teritoriul României este eligibil.
Prin accesarea acestui tip de intervenție, producătorii vitivinicoli din România vor putea să-si protejeze veniturile atunci cand acestia suferă pierderi de venit din cauza unor dezastre naturale, a unor fenomene climatice nefavorabile, a animalelor, a bolilor sau a infestării cu dăunători.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
SAFEWINE(57(f)) contributing to safeguarding Union wine producers' incomes where they incur losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, animals, diseases or pest infestations

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.5 Ponderea fermelor agricole acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Este nevoie de un sistem eficient de management al riscurilor pentru producătorii din sectorul vitivinicol în vederea atenuării gradului de vulnerabilitate în fața amenințărilor externe de tipul fenomenelor climatice extreme.

Astfel, această intervenție contribuie la protejarea veniturilor producătorilor vitivinicoli din România atunci când aceștia suferă pierderi din cauza unor dezastre naturale, a unor fenomene climatice nefavorabile, animalelor, a bolilor sau a infestărilor cu dăunători.

În vederea aprobării sprijinului financiar, beneficiarul trebuie să îndeplinească următoarele condiții de eligibilitate:

- să exploateze o suprafață cultivată cu soiuri de viță-de-vie ce produc struguri pentru vin, de minimum 0,1 ha;
- să fie înscrisă în Registrul plantațiilor viticole, denumit în continuare R.P.V., suprafața de viță-de-vie cu soiuri ce produc struguri pentru vin, pentru care s-a încheiat polița de asigurare a recoltei,

c) să încheie cu un asigurator o poliță de asigurare a recoltei în care să fie menționate, cel puțin, cantitatea de struguri pentru vin asigurată, suprafața aferentă, localizarea acesteia, denumirea producătorului viticol care exploatează parcela viticolă și valoarea primei de asigurare.

d) plățile de asigurare nu compensează producătorii pentru mai mult de 100 % din pierderea de venit suferită, ținând cont de orice compensație pe care producătorii le obțin din alte scheme de sprijin sau de asigurare legate de riscul asigurat.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de către beneficiar.

Asistența financiară din partea Uniunii Europene pentru asigurarea recoltelor nu depășește:

(a) 80 % din costul primelor de asigurare plătite de producători pentru a se asigura împotriva pierderilor cauzate de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unor dezastruri naturale;

(b) 50 % din costul primelor de asigurare plătite de producători pentru a se asigura împotriva:

(i) pierderilor menționate la litera (a) și a pierderilor cauzate de alte fenomene climatice nefavorabile;

(ii) pierderilor cauzate de animale, de boli ale plantelor sau de infestări cu dăunători.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nu este cazul

8 WTO compliance

Cutie portocalie

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - valoare medie pe ha	Medie		R.5;

Description

01 - valoare medie pe ha

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro a fost *stabilită pe baza experienței în implementarea măsurii de asigurarea recoltei; din analiza ultimilor 3 ani rezultă un quantum mediu pe hectar de 55 €/ha*

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - valoare medie pe ha	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0,00	55,00	55,00	55,00	55,00	
	O.36 (unit: Hectar)	12.500,00	18.200,00	18.200,00	18.200,00	18.200,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	

INFOR(58(1)(h)) - - acțiuni de informare referitoare la vinurile din Uniune, desfășurate în statele membre, pentru încurajarea consumului responsabil de vin sau promovarea sistemelor de calitate al Uniunii care vizează denumiri de origine și indicații geografice

IS-V-26 - Acțiuni de informare

Intervention Code (MS)	IS-V-26
Denumire intervenție	Acțiuni de informare
Tipul de intervenție	INFOR(58(1)(h)) - acțiuni de informare referitoare la vinurile din Uniune, desfășurate în statele membre, pentru încurajarea consumului responsabil de vin sau promovarea sistemelor de calitate al Uniunii care vizează denumiri de origine și indicații geografice
Indicator comun de realizare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Tot teritoriul României este eligibil.
Informarea consumatorilor privind beneficiile consumului responsabil de vin precum și în privința sistemelor de calitate pentru vinurile românești.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
THIRDWINE(57(j)) improving the competitiveness of Union grapevine products in third countries, including the opening and diversification of the wine markets

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicol, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
	Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Având în vedere exigentele societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure și hrănitoare produse într-un mod durabil, este necesar să se îmbunătățească răspunsul dat și de sectorul vitivinicol românesc acestor exigențe.

Astfel, este necesară punerea în aplicare a unor acțiuni de informare a consumatorilor din Uniunea Europeană care să conducă la:

- creșterea gradului de conștientizare cu privire la meritele produselor agricole din Uniune și la standardele înalte de calitate aplicabile metodelor lor de producție în Uniune, respectiv cu privire la schema de denumiri de origine controlate și indicații geografice a U.E., în special condițiile și efectele, în legătură cu calitatea specifică, reputația sau alte caracteristici ale vinului datorate mediului geografic sau originii sale.

- creșterea gradului de conștientizare cu privire la consumul responsabil de vin și riscul asociat consumului nociv de alcool.

Condiții de eligibilitate

Beneficiarii sunt producătorii din sectorul vitivinicol - persoane juridice, forme asociative profesionale ale producătorilor din sectorul vitivinicol și/sau organizații interprofesionale din sectorul vitivinicol și/sau organisme de drept public; organismul de drept public poate beneficia de sprijin, cu condiția să nu fie singurul beneficiar al sprijinului.

Programele de informare trebuie să îndeplinească următoarele condiții de eligibilitate:

- a) Durata unui program de informare este de minimum un an și de cel mult trei ani.
- b) Operațiunile și acțiunile din cadrul programelor de informare sunt definite în mod clar, prin descrierea activităților de informare și prin includerea costului estimat;
- c) Să existe garanții că costurile propuse ale operațiunii nu depășesc nivelurile normale înregistrate pe piață;
- d) Să existe garanții că beneficiarii au acces la resurse tehnice și financiare suficiente pentru a se asigura că operațiunea este pusă în aplicare în mod eficace;
- e) Să existe coerență cu strategiile propuse și obiectivele stabilite și impactul și succesul probabil în ceea ce privește creșterea gradului de conștientizare al consumatorilor cu privire la consumul responsabil de vin și riscul asociat consumului nociv de alcool sau cu privire la sistemul Uniunii privind denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate;
- f) Informațiile diseminate se bazează pe calitățile intrinseci ale vinului sau pe caracteristicile acestuia și nu trebuie să fie orientate spre o anumită marcă sau să încurajeze consumul de vin pe motivul originii sale specifice. Cu toate acestea, originea unui vin poate fi indicată ca parte a activității de informare;
- g) Toate informațiile privind efectele consumului de vin asupra sănătății și comportamentului vor fi bazate pe date științifice general acceptate și trebuie să fie compatibile cu abordarea autorității naționale responsabile pentru sănătatea publică din statul membru în care sunt efectuate operațiunile.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de către beneficiar.

Asistența financiară din partea Uniunii Europene pentru acțiunile de informare nu depășește 50 % din cheltuielile eligibile.

De asemenea, se pot acorda plăți naționale de până la 30 % din cheltuielile eligibile, dar asistența financiară din partea Uniunii Europene și plățile din partea României nu depășesc cumulativ 80 % din cheltuielile eligibile.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nu se acordă niciun sprijin pentru investițiile menționate la articolul 58 alineatul (1) litera (h) din Reg. (UE) 2021/2115 pentru intervențiile care au primit sprijin în temeiul articolului 58 alineatul (1), literele (b), (i) și (k) din regulamentul respectiv.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuanum unitar mediu planificat al sprijinului public per program de informare	Medie		

Description

01 - Cuanum unitar mediu planificat al sprijinului public per program de informare

Rambursarea a maximum 50% din costurile eligibile per proiect. Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro a fost <i>stabilită pe baza experienței in implementarea măsurii de promovare</i>
--

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuanum unitar mediu planificat al sprijinului public per program de informare	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)		100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	
	O.36 (unit: Actions)		10,00	10,00	10,00	10,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	2.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	

ACTREP(58(1)(i)) - - actions undertaken by interbranch organisations recognised by Member States in the wine sector in accordance to Regulation (EU) No 1308/2013 aiming at enhancing the reputation of Union vineyards by promoting wine tourism in production regions

IS-V-27 - Promovarea enoturismului

Intervention Code (MS)	IS-V-27
Denumire intervenție	Promovarea enoturismului
Tipul de intervenție	ACTREP(58(1)(i)) - actions undertaken by interbranch organisations recognised by Member States in the wine sector in accordance to Regulation (EU) No 1308/2013 aiming at enhancing the reputation of Union vineyards by promoting wine tourism in production regions
Indicator comun de realizare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Tot teritoriul României este eligibil.
Prin accesarea acestui tip de intervenții, producătorii vitivinicoli din România vor putea să-si consolideze reputația plantațiilor viticole prin promovarea enoturismului în regiunile de producție.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
COMPWINE(57(a)) improving the economic sustainability and competitiveness of Union wine producers

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicol, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere albine

R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Acest tip de intervenție conduce la creșterea competitivității producătorilor consolidarea reputațiilor plantațiilor viticole și implicit a zonelor viticole prin promovarea enoturismului.

Acțiunile sunt întreprinse de organizații interprofesionale recunoscute de statele membre în sectorul vitivinicol în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.

Promovarea enoturismului în regiunile de producție constă în una sau mai multe dintre următoarele acțiuni menite să consolideze reputația plantațiilor viticole și implicit să îmbunătățească sustenabilitatea economică a sectorului vitivinicol:

(a) relații publice, acțiuni de promovare sau de publicitate care evidențiază în special standardele înalte ale produselor obținute în regiunile viticole, mai ales în ceea ce privește calitatea, tradițiile, siguranța alimentară sau mediul, cum ar fi: reclame de promovare, excursii recreative în mijlocul plantațiilor de via de vie, vizitarea cramelor, prezentarea podgoriei, instalațiilor, echipamentelor, a modului de producție etc.;

(ii) participarea la evenimente, târguri sau expoziții dedicate strugurilor și vinurilor;
(iii) campanii de informare, în special privind sistemele de calitate ale Uniunii referitoare la denumirile de origine, indicațiile geografice și producția ecologică: organizarea de cursuri de inițiere în degustarea vinurilor precum și degustări de vinuri, broșuri etc.;

Acțiunile și activitățile vizează producători și plantații viticole înscrise în R.P.V.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale acțiunilor de promovare a enoturismului.

Asistența financiară din partea Uniunii Europene pentru acțiunile de promovare nu depășește 50 % din cheltuielile eligibile.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nu se acordă niciun sprijin pentru investițiile menționate la articolul 58 alineatul (1) litera (i) din Reg. (UE) 2021/2115 pentru intervențiile care au primit sprijin în temeiul articolului 58 alineatul (1), literele (b), (h), (k) din regulamentul respectiv.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 6 la care se face referire în Anexa 11 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuanum unitar mediu	Medie		R.9;

Description

01 - Cuanum unitar mediu

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro a fost *stabilită pe baza experienței în implementarea măsurii de investiții*

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuanum unitar mediu	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	
	O.36 (unit: Actions)	0,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	

PROMOWINE(58(1)(k)) - - promovarea efectuată în țări terțe**IS-V-28 - Promovarea și comunicarea efectuată în țări terțe**

Intervention Code (MS)	IS-V-28
Denumire intervenție	Promovarea și comunicarea efectuată în țări terțe
Tipul de intervenție	PROMOWINE(58(1)(k)) - promovarea efectuată în țări terțe
Indicator comun de realizare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Tot teritoriul României este eligibil.
Deschiderea și diversificarea piețelor pentru vinurile românești în contextul îmbunătățirii competitivității acestor produse.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
THIRDWINE(57(j)) improving the competitiveness of Union grapevine products in third countries, including the opening and diversification of the wine markets

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicol, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Îmbunătățirea competitivității produselor vitivinicole din Uniune în țările terțe, inclusiv deschiderea și diversificarea piețelor vinurilor, realizate prin una sau mai multe dintre următoarele acțiuni și activități:

- (i) relații publice, acțiuni de promovare sau de publicitate care evidențiază în special standardele înalte ale produselor din Uniune, mai ales în ceea ce privește calitatea, siguranța alimentară sau mediul;
- (ii) participarea la evenimente, târguri sau expoziții de importanță internațională;
- (iii) campanii de informare, în special privind sistemele de calitate ale Uniunii referitoare la denumirile de origine, indicațiile geografice și producția ecologică;
- (iv) studii ale piețelor noi sau existente, care sunt necesare pentru extinderea și consolidarea de bușeelor comerciale;
- (v) studii de evaluare a rezultatelor operațiunilor de promovare și informare;
- (vi) elaborarea de dosare tehnice, inclusiv teste și evaluări de laborator referitoare la practicile enologice, norme fitosanitare și de igienă, precum și alte cerințe pentru țări terțe în privința importului de produse din sectorul vitivinicol, pentru a preveni restricționarea accesului sau pentru a permite accesul la piețele țărilor terțe;

Acțiunile/activitățile menționate la pct. (i) se aplică doar vinurilor cu denumire de origine protejată sau cu indicație geografică protejată ori vinurilor pentru care se indică soiul viței-de-vie.

Operațiunile de promovare și comunicare care vizează consolidarea debușeelor comerciale sunt limitate la o durată maximă de trei ani, care nu poate fi prelungită, și se referă numai la sistemele de calitate ale Uniunii vizând denumiri de origine și indicații geografice.

Beneficiarii sunt producătorii din sectorul vitivinicol - persoane juridice, forme asociative profesionale ale producătorilor din sectorul vitivinicol și/sau organizații interprofesionale din sectorul vitivinicol și/sau organisme de drept public; organismul de drept public poate beneficia de sprijin, cu condiția să nu fie singurul beneficiar al sprijinului.

Societățile producătoare de vinuri cu D.O.C., I.G., sau pentru care se indică soiul viței-de-vie pot fi solicitanți ai măsurii de promovare în țări terțe;

Programele de promovare și comunicare trebuie să îndeplinească următoarele condiții de eligibilitate:

- a) produsele să fie destinate consumului direct și să existe oportunități privind exportul sau posibilitatea unor noi piețe de desfacere pentru aceste produse în țările terțe vizate;
- b) originea produsului să fie indicată în cadrul operațiunii de informare sau de promovare, în cazul vinului cu o denumire de origine protejată sau cu o indicație geografică protejată;
- c) operațiunea care beneficiază de sprijin să fie clar definită, precizându-se inclusiv produsele care pot fi luate în considerare, acțiunile de marketing și costul estimat;
- d) mesajele de informare sau de promovare să se bazeze pe calitățile intrinsece ale vinului și să respecte legislația în vigoare în țările terțe pentru care sunt concepute.
- e) operațiunile și acțiunile lor subiacente sunt definite în mod clar, prin descrierea activităților de promovare și prin includerea costului estimat;
- f) să existe garanții că costurile propuse ale operațiunii nu depășesc nivelurile normale înregistrate pe piață;
- g) să existe garanții că beneficiarii au acces la o capacitate tehnică suficientă pentru a face față constrângerilor specifice ale comerțului cu țări terțe și că aceștia dispun de suficiente resurse pentru a asigura punerea în aplicare a operațiunii în cel mai eficient mod cu putință;
- h) să existe dovezi prezentate de către beneficiari că vor fi disponibile suficiente produse, în ceea ce privește calitatea și cantitatea, astfel încât să fie acoperită cererea de pe piață pe termen lung după operațiunea de promovare;
- i) să existe coerența strategiilor propuse cu obiectivele fixate și impactul și succesul probabil în ceea ce privește creșterea cererii pentru produsele în cauză.
- k) durata unui program de promovare este de minimum un an și de cel mult trei ani;

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de către beneficiar.

Asistența financiară din partea Uniunii Europene pentru acțiunile de promovare și comunicare nu depășește 50 % din cheltuielile eligibile.

De asemenea, se pot acorda plăți naționale de până la 30 % din cheltuielile eligibile, dar asistența financiară din partea Uniunii Europene și plățile din partea României nu depășesc cumulativ 80 % din cheltuielile eligibile.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nu se acordă niciun sprijin pentru investițiile menționate la articolul 58 alineatul (1) litera (k) din Reg. (UE) 2021/2115 pentru intervențiile care au primit sprijin în temeiul articolului 58 alineatul (1), literele (b), (h) și (i) din regulamentul respectiv.

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 2 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Quantum unitar mediu	Medie		R.9;

Description

01 - Quantum unitar mediu

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro a fost *stabilită pe baza experienței în implementarea măsurii de promovare.*

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Quantum unitar mediu	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	
	O.36 (unit: Actions)	0,00	8,00	8,00	8,00	8,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	3.000.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	

INVWINESUST(58(1)(m)) - - investments in tangible and intangible assets aiming to enhance the sustainability of wine production**IS-V-29 - Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin**

Intervention Code (MS)	IS-V-29
Denumire intervenție	Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin
Tipul de intervenție	INVWINESUST(58(1)(m)) - investments in tangible and intangible assets aiming to enhance the sustainability of wine production
Indicator comun de realizare	O.36. Numărul de acțiuni sau unități care beneficiază de sprijin în sectorul vitivinicol

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Tot teritoriul României este eligibil.

Prin accesarea acestui tip de intervenții, producătorii vitivinicoli vor putea să-și îmbunătățească performanța și să-și sporească competitivitatea pe termen lung, respectiv să-și sporească durabilitatea producției de vin cu ajutorul investițiilor în active corporale și necorporale.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
PERFWINE(57(d)) improving the performance of Union wine enterprises and their adaptation to market demands, as well as increasing their long-term competitiveness in the production and marketing of grapevine products, including energy savings, global energy efficiency and sustainable processes

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
09	Creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor vitivinicol, legume fructe și apicol	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Descrierea intervenției

Acest tip de intervenție realizată prin investiții în active corporale și necorporale conduce la sporirea durabilității producției de vin prin:

- (i) îmbunătățirea utilizării și a gospodăririi apei;
- (ii) conversia la producția ecologică;
- (iii) introducerea unor tehnici de producție integrată;
- (iv) achiziționarea de echipamente pentru metode de producție de precizie sau digitalizată;
- (v) contribuția la conservarea solului și creșterea capacității de captare a carbonului în sol;
- (vi) crearea sau menținerea habitatelor favorabile pentru biodiversitate sau întreținerea peisajului, inclusiv conservarea caracteristicilor istorice sau
- (vii) reducerea producției de deșeurii și îmbunătățirea gestionării deșeurilor.

Condiții de eligibilitate

Acțiunile și activitățile vizează producători și plantații viticole înscrise în R.P.V.

Programele de investiții cuprind cel puțin o acțiune din cele prevăzute la art. 58 alin. (1) lit. m) din Regulamentul (EU) 2021/2115.

Acțiuni eligibile/cheltuieli propuse:

(i) Achiziția sistemelor de irigații prin picurare și fertilizare cu consum redus de apă (picurare supraterană și subterană) etc. ;

(ii) Achiziția de mașini și echipamente pentru: aplicare îngrășăminte organice și minerale, de stropit cu volum redus de soluție, specifice cultivării viței-de-vie în sistem ecologic;

(iii) Achiziția de stații meteo automate pentru monitorizarea bolilor și dăunătorilor; Achiziția de tocători și/sau cositori mecanice, pentru tocarea/cosirea ierburilor dintre rânduri; Achiziția de semănători pentru însămânțarea intervalelor dintre rânduri; Achiziția de mașini de mobilizat solul pe rând cu brațe palpatoare etc.

(iv) Achiziția de sisteme de fito-monitorizare (senzori, software) pentru monitorizarea derulării fenofazelor vegetative și a desfășurării proceselor fiziologice și biochimice din plantă; Achiziția de panouri fotovoltaice destinate funcționării sistemelor de fito-monitorizare; Achiziția de drone pentru aplicarea tratamentelor fitosanitare cu volum ultra redus de soluție și monitorizare a stării de vegetație și fitosanitare a plantațiilor viticole etc.

(v) instalatia de compostarea a materialelor biologice rezulate din procesul de productie si utilizarea produselor obtinute pentru fertilizarea pe intervalele dintre rânduri; Achiziția de mașini de aplicare îngrășăminte organice; Achiziția echipamente/utilaje pentru tocarea/cosirea ierburilor etc.

(vii) Investiții în economia circulară (care au legătură cu activitatea proprie) – exemple: producerea și utilizarea energiei obținută prin valorificarea biomasei, investiții care conduc la reutilizarea tuturor subproduselor vitivinicole etc.

Investițiile în active corporale constând în sisteme care generează energie pot fi susținute cu condiția ca cantitatea de energie generată să nu depășească cantitatea de energie care poate fi utilizată, fără investiție, pe o bază anuală, pentru activitățile normale ale beneficiarului.

Investițiile în sistemele de irigații prevăd contorizarea apei, care permite măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite, în cazul în care nu este deja realizată.

A. Investiții care vizează îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații:

(a) investiția asigură posibile economii de apă, în urma evaluării ex ante de minimum 2%;

(b) dacă investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 2% sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (după caz), care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă;

Niciuna din condițiile menționate la punctele (a) și (b), indicate anterior, nu se aplică unei investiții într-un echipament existent care afectează numai eficiența energetică sau a unei investiții în vederea utilizării apei recuperate care nu afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață.

Se poate acorda sprijin pentru investiții în utilizarea apei recuperate ca sursă alternativă de alimentare cu apă numai dacă furnizarea și utilizarea acestei ape sunt în conformitate cu Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului.

B. Investiții care au ca rezultat o mărire netă a suprafeței irigate care afectează un corp anume de apă subterană sau de suprafață:

(a) starea corpului de apă nu a fost identificată ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă

și

(b) o analiză de impact asupra mediului arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului. Analiza impactului asupra mediului va fi realizată sau aprobată de către autoritatea competentă.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Ajutorul ia forma rambursării unei părți din costurile eligibile ale investițiilor în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin

Asistența financiară din partea Uniunii Europene pentru investițiile în active corporale și necorporale nu depășește 50 % din cheltuielile eligibile.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nu este cazul

8 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Intervenția respectă paragraful 11 la care se face referire în Anexa 2 la Acordul privind agricultură WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției. De asemenea, valoarea plăților nu este legată și nu se bazează pe tipul, volumul producției sau pe prețurile privind factorii de producție.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
01 - Cuanum unitar mediu	Medie		R.9;

Description

01 - Cuanum unitar mediu

Max. 50% din costurile eligibile suportate efectiv de beneficiar.

Valoarea sumei unitare planificată pentru 2024 în euro a fost *stabilită pe baza experienței în implementarea măsurii de investiții*.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuanum unitar mediu	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)		528.800,00	528.800,00	528.800,00	528.800,00	
	O.36 (unit: Actions)		5,00	5,00	5,00	5,00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		2.644.000,00	2.644.000,00	2.644.000,00	2.644.000,00	

5.3 Rural Development Interventions

ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments

DR-01 - Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)

Intervention Code (MS)	DR-01
Denumire intervenție	Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

România deține una din resursele cele mai bogate de terenuri care pot fi clasificate ca având o Înaltă Valoare Naturală (High Nature Value – HNV), urmare a mării varietăți de specii asociate terenurilor agricole utilizate ca pajiști permanente, prin activități tradiționale de cosit sau pășunat. Ca și în cazul pajiștilor permanente naturale și semi-naturale, în situația livezilor tradiționale utilizate extensiv, lipsa mecanizării cu utilaje grele și evitarea chimizării alături de aplicarea tehnicilor agricole tradiționale folosite (ce se reduc în fond la un pășunat non-intensiv și la cosit) vor favoriza menținerea integrală a habitatelor respective, a fondului cultural tradițional, a biodiversității precum și a învelișului edafic.

O amenințare importantă este intensivizarea agriculturii în zonele selectate și o posibilă conversie a terenurilor cu Înaltă Valoare Naturală în teren arabil sau pajiști utilizate intensiv. Există unele schimbări care arată potențialul creșterii gradului de intensivizare, cele mai vizibile dintre aceste schimbări fiind sporirea utilizării mijloacelor mecanizate pentru efectuarea lucrărilor agricole și creșterea gradului de utilizare a îngrășămintelor chimice și a substanțelor de protecție a plantelor. Nivelul mediu de utilizare a fertilizanților și a substanțelor de protecție a plantelor este încă relativ scăzut, însă este de așteptat ca acesta să crească semnificativ în strânsă corelare cu tendința de creștere a performanței în agricultură. Pe lângă mecanizare, creșterea utilizării inputurilor ar fi implicat asociată cu scăderea semnificativă a diversității speciilor spontane de plante și a speciilor sălbatice de animale, precum și cu degradarea unor habitate prioritare, așa cum este demonstrat de numeroase studii. Pe de altă parte, **este evident riscul de abandon al activităților agricole pe terenurile afectate de condiții restrictive de mediu.**

Provocarea constă în menținerea acestei bogate resurse - biodiversitatea asociată terenurilor agricole, în fața schimbărilor socio-economice ce sunt așteptate în mediul rural în perioada următoare. Pentru a reuși, este nevoie ca sistemele extensive de agricultură să fie susținute îndeajuns pentru a putea face față competiției atât cu presiunea de adoptare de sisteme agricole intensive cât și într-un context mai larg, cu alte activități economice emergente cu care agricultura se va putea afla în competiție pentru utilizarea terenurilor agricole. Așadar, **este necesară încurajarea menținerii sau adoptării unor practici agricole adresate menținerii zonelor HNV și protecției speciilor prioritare, dar și a speciilor comune și habitatelor acestor specii.**

Intervenția va crea cadrul necesar aplicării la scară largă a unor metode agricole extensive generale, care să răspundă nevoilor de conservare specifice unui spectru larg de specii sau habitate care se regăsesc în zona HNV. Astfel, intervenția vizează promovarea următoarelor variante:
o varianta 1 – pășuni în zone cu înaltă valoare naturală (HNV)

o varianta 2 - lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală

o varianta 3 – lucrări manuale pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală

Utilizând criteriile propuse de Forumul European pentru Conservarea Naturii și Pastoralism (European Forum for Nature Conservation and Pastoralism <http://www.efncp.org/what-we-do/high-nature-value-farming/indicators-high-nature-value-farming/>) pot fi încadrate în această categorie:

- pajiștile naturale și semi-naturale, în special cele din zona montană și colinară,
- livezile tradiționale extensive în care fondul vechilor fânețe se conservă aproape în întregime, făcând din acestea unul dintre cele mai valoroase și mai bine conservate habitate tradiționale din zona carpatică, Transilvania și zona pericarpată. În plus, aceste livezi tradiționale conservă, în cele mai multe cazuri, soiuri autohtone vechi de pomi fructiferi, care constituie un genofond cultural ancestral, periclitat, ce trebuie păstrat,
- pajiști permanente utilizate extensiv care sunt asociate în general cu o mare diversitate floristică în România, ceea ce asigură implicit marea diversitate faunistică (păsări, insecte, animale mici și mari).

Pentru desemnarea în cadrul PNDR 2007-2013 a unităților administrativ-teritoriale (UAT) de nivel LAU2 (municipii, orașe și comune) care pot fi încadrate ca zone cu Înaltă Valoare Naturală au fost aplicate criteriile bazate pe folosința terenurilor utilizând bazele de date Corine Land Cover și FAO-LCCS. Astfel, o unitate administrativ-teritorială a fost încadrată ca zonă cu Înaltă Valoare Naturală dacă peste 50% din terenul ei agricol se încadrează în una din condițiile de definire a HNV enumerate mai sus. Astfel, suprafața eligibilă de pajiști situate în cele 1.038 UAT încadrate în zonele HNV, a fost de aprox. 2,169 milioane hectare.

În cadrul PNDR 2014-2020, au fost menținute zonele care au fost eligibile în perioada anterioară de programare, cu excepția unităților administrativ-teritoriale care s-au suprapus total sau parțial cu cele mai importante situri Natura 2000 ca reprezentativitate pentru speciile de păsări vizate de Pachetul 3 (Crex crex, Lanius minor și Falco vespertinus). Diferențele dintre suprafețele eligibile pentru Pachetul 1 în cele două perioade de programare s-a datorat așadar faptului că zona eligibilă pentru Pachetul 3 – pajiști importante pentru păsări a fost revizuită pe baza reprezentativității siturilor Natura 2000 pentru cele 3 specii de păsări, astfel încât cele mai importante 4 SPA-uri pentru populațiile de Crex crex din România și unul din cele mai importante SPA-uri pentru Lanius minor s-au suprapus pe o parte din zona care a fost eligibilă HNV în perioada 2007-2013. Însă, aplicarea unor cerințe de management mai restrictive în zonele eligibile pentru Pachetul 3, Varianta 3.1 sau Varianta 3.2, nu va avea un impact negativ asupra elementelor specifice HNV, contribuind mai departe la aplicarea unor practici agricole benefice pentru mediu. Astfel, suprafața rezultată a terenurilor agricole utilizate ca pajiști permanente definite ca zone cu înaltă valoare naturală (HNV) este de cca. 2 milioane ha (conform LPIS 2013 – APIA), fiind situată pe teritoriul a 958 unități administrativ-teritoriale.

Pentru perioada de programare 2014-2020, în cadrul M.10 Agro-mediu și climă, pachetul 1 – pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV) a fost sprijinit pe o suprafață de cca. 600.000 ha/an de pajiști permanente, un număr de aprox. 66.000 de beneficiari pe an, iar prin pachetul 2 – practici agricole tradiționale a fost sprijinit pe o suprafață de cca. 115.000 ha/an pajiști permanente (din care cca. 65.000 ha/an pentru varianta 2.1 – lucrări manuale pe pajiști permanente utilizate ca fânețe și cca. 50.000 ha/an pentru varianta 2.2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști permanente utilizate ca fânețe), un număr de cca. 44.000 de beneficiari pe an (din care cca. 24.000 de beneficiari pentru varianta 2.1 și cca. 20.000 de beneficiari pentru varianta 2.2).

Suprapunerea HNV cu zonele protejate importante din România (atât de interes național, cât și comunitar sau internațional) a fost de aproximativ 43,38 % din suprafața SPA-urilor și 55,76 % din suprafața SCI-urilor. Deși pachetul 1 a fost direcționat spre conservarea speciilor de plante asociate pajiștilor permanente, acesta a avut și potențialul de a aduce o contribuție indirectă la protecția altor specii sălbatice

importante sau habitate prioritare. Ca o evaluare de ansamblu, zona eligibilă propusă pentru Pachetul 1 al Intervenției pentru agro-mediu și climă acoperea cca. 51,37 % din suprafața siturilor Natura 2000 desemnate în România.

Impactul rezultat în urma implementării angajamentelor pentru agro-mediu și climă adaptate gestionării zonelor HNV este recunoscut la scară largă, în special din perspectiva efectelor privind conservarea biodiversității, protecția apelor și solului, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din activitățile agricole sau sechestrarea carbonului în biomasă. Dovezi incontestabile în acest sens sunt studiile elaborate de-a lungul timpului (ex. studii elaborate la nivelul Comisiei Europene – http://ec.europa.eu/agriculture/publi/reports/agrienv/rep_en.pdf, studii ale organizațiilor independente - <http://www.efnecp.org>, <http://www.highnaturevaluefarming.org.uk> sau alte publicații de specialitate - “High Nature Value Farming in Europe – 35 European countries – experiences and perspectives”, 2012, ISBN 978-3-89735-657-3).

Variantele 2, 3 au în vedere creșterea nivelului de restricții aplicate prin varianta 1, cu scopul protejării, pe lângă biodiversitatea floristică, a speciilor de păsări/mamifere specifice pajiștilor permanente sau livezilor tradiționale utilizate extensiv prin cosit. Având în vedere eterogenitatea suprafețelor eligibile din punctul de vedere al covorului vegetal, precum și gradul crescut de dificultate al efectuării manuale a lucrărilor de cosit, prin varianta 2 a pachetului se oferă și posibilitatea folosirii de utilaje ușoare pentru efectuarea lucrărilor. Viteza mică de deplasare caracteristică acestui tip de utilaje conferă, chiar dacă nu la același nivel ca cel al lucrărilor manuale, un grad sporit de protecție speciilor de păsări care cuibăresc pe pajiștilor permanente sau livezilor tradiționale utilizate extensiv prin cosit, în comparație cu utilajele mecanizate.

În vederea desemnării în cadrul PNS 2023-2027 a unităților administrativ-teritoriale (UAT) de nivel LAU2 (municipii, orașe și comune) eligibile a fi încadrate ca zone cu Întărită Valoare Naturală au fost aplicate criteriile bazate pe folosința terenurilor utilizând bazele de date Corine Land Cover (respectiv 231 – Pășuni, 244 – Areale agro-forestiere, 321 – Pajiști naturale, 322 – Mlaștini, 323 – Vegetație sclerofilă, 324 – Tranziție pădure-tufăriș, 333 – Areale slab vegetate) și LPIS 2021 - APIA.

Astfel, au fost definite 4 criterii de lucru:

- c1 - o UAT a fost încadrată ca zonă eligibilă dacă peste 30% din terenul ei agricol, din LPIS2021, se încadrează în unul din condurile CLC enumerate anterior;
- c2 – o UAT a fost încadrată ca zonă eligibilă dacă peste 50% din totalul suprafeței agricole este predominant pajiște permanentă;
- c3 – omogenizare prin adăugarea unor UAT-uri neselectate în pașii anteriori (zone albe), cu prioritate a celor care se suprapun parțial sau total cu SCI/SPA;
- c4 – eliminarea UAT-urilor încadrate ca zone eligibile prin c1 și c2, dar reprezintă zone insulare ori grupuri mai mici de 5 UAT-uri insulare.

Astfel, a rezultat o suprafață eligibilă de aproximativ 2,370 milioane hectare, aferente unui număr de 1.377 UAT-uri; distribuția spațială a zonelor eligibile pentru această intervenție fiind următoarea.

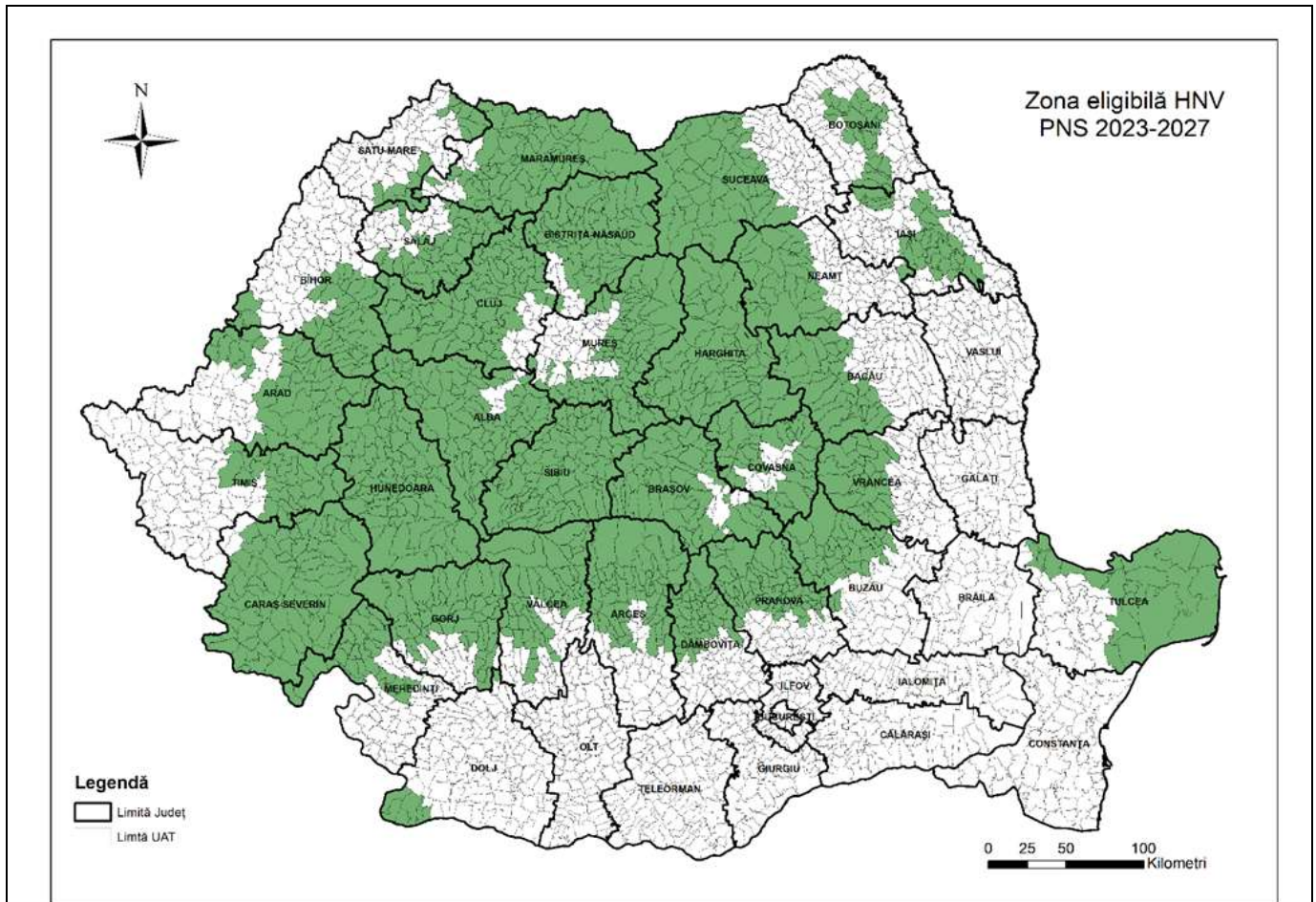

Figura – hartă intervenție HNV

Raportat la PNDR 2014-2020, intervenția vizează o suprapunere de aproximativ 56% (cca. 1,380 mil. ha.) cu M.10 Agro-mediu și climă – pachetele 1, 2, 3, 6, 9 și 11 (cca. 2,440 mil. ha., din care Pachetul 1 – 1,856 mil. ha., Pachetul 2 – cca. 149 mii ha., Pachetul 3 – cca. 364 mii ha., Pachetul 6 – cca. 25 mii ha, Pachetul 9 – cca. 45 mii ha., sub-pachetul 11.2 – cca. 845 ha.), fiind incluse 760 UAT-uri din cele 1.621 UAT-uri care au fost eligibile în perioada anterioară de programare.

De asemenea, o mare parte a zonelor protejate importante din România (atât de interes național, cât și comunitar sau internațional) sunt acoperite (aproximativ 68% din suprafața SPA-urilor și 67% din suprafața SCI-urilor) de zonele cu Înaltă Valoare Naturală (HNV), intervenția contribuind indirect și la protecția altor specii sălbatice importante sau habitate prioritare. Ca ansamblu, zona eligibilă din cadrul perioadei actuale de programare acoperă aprox. 66% din suprafața siturilor Natura 2000 desemnate în România.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
-----	-----------	--	----------------

14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
17	Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice	Grad scazut	Da
18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.12 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea adaptării la schimbările climatice
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.20 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru reducerea emisiilor de amoniac
R.21 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru calitatea corpurilor de apă
R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților
R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

În vederea contribuției la OS4, OS5, OS6, intervenția vizează încurajarea deținătorilor de terenuri să adopte sau să mențină practici extensive de menținere a zonelor cu înaltă valoare naturală (HNV), pentru protecția solului (antierozionale) și a apei (pentru reducerea poluării cu nitrați proveniți din agricultură) sau de adaptare la efectele schimbărilor climatice, pentru reducerea riscului de intensivizare a agriculturii în zonele selectate și a posibilei conversii a terenurilor cu Înaltă Valoare Naturală în teren arabil sau pajiști utilizate intensiv.

Pe termen scurt și mediu, **se asigură consistența cu strategiile UE și naționale de conservare a speciilor importante și a habitatelor prioritare, menținerea biodiversității pe terenurile agricole, în siturile Natura 2000, chiar în lipsa planurilor de management.** Aceasta are o deosebită importanță, în contextul intensivizării activităților agricole.

Astfel, se urmărește atingerea obiectivului ca redresarea biodiversității până în 2030 să fie în beneficiul oamenilor, al planetei, al climei și al economiei din Strategia aferentă UE pentru 2030, fiind în convergență și cu Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și cu obiectivele Acordului de la Paris privind schimbările climatice. De asemenea, intervenția propusă urmărește contribuția la

obiectivele stabilite prin Strategia UE Farm to Fork, privind reducerea utilizării pesticidelor și îngrășămintelor.

Principii de selecție

Nu se aplică principii, ori criterii de selecție.

Alte informații relevante

Intervenția răspunde nevoilor identificate anterior:

- Prin menținerea și îmbunătățirea biodiversității și a valorii de mediu a suprafețelor agricole, se urmărește o continuare pentru perioada 2023-2027 a Pachetelor 1 și 2 din cadrul M.10 (PNDR 2014-2020), fiind vizate în principal zonele cu Întă Valoare Naturală, asimilate ponderii ridicate a terenurilor utilizate ca pajiști permanente și livezi tradiționale utilizate extensiv.
- continuitatea aplicării unor metode agricole extensive în zonele eligibile din cadrul M.10 PNDR 2014-2020 contribuie de asemenea la asigurarea condițiilor speciale de management al pajiștilor reprezentative pentru speciile prioritare (păsări sau pentru fluturi), asigurând menținerea unor condiții de mediu favorabile; statusul și evoluția acestora indicând starea globală de conservare și favorabilitate a habitatelor agricole.

Complementaritatea cu alte intervenții/seturi de operațiuni în ambii piloni

Intervenția „Culturi verzi”, propusă în baza art. 70, este complementară cu eco-schemele, propuse pentru finanțare în baza art. 31.

Alte informații relevante

Pentru asigurarea premiselor atingerii obiectivelor stabilite prin implementarea în mod adecvat a angajamentelor asumate, fermierii au la dispoziție acțiunile și instrumentele care vor fi puse în aplicare prin AKIS, dar și resursele de consiliere și formare existente pe piața liberă.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarul – condiții de eligibilitate:

- **beneficiarii intervenției** sunt fermierii (utilizatori ai terenurilor agricole), definiți conform art. 3 din Regulamentul (UE) 2021/2115;
- este utilizatorul unei suprafețe agricole localizată pe teritoriul României, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS), situată în zonele eligibile și având o categorie de utilizare eligibilă;
- deține o suprafață minimă a fermei de 1 ha, iar parcelele eligibile au dimensiunea minimă de 0,3 ha;
- menține pe întreaga perioadă a angajamentului o încărcătură de minim 0,3 UVM/ha pe suprafața angajată;
- se angajează să mențină angajamentul pentru o perioadă de minimum 5 ani, de la data semnării acestuia;
- se angajează să respecte cerințele de bază relevante și cerințele specifice variantelor pentru care aplică,
- se angajează să țină o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea cerințelor (de bază și specifice la nivelul suprafețelor aflate sub angajament).

Angajamente – condiții de eligibilitate:

- angajamentele aplicabile variantei 2 se pot aplica pe o suprafață de maximum 200 ha;
- angajamentele aplicabile variantei 3 se pot aplica pe o suprafață de maximum 150 ha.

Suprafața – condiții de eligibilitate:

- a) terenuri agricole cu înaltă valoare naturală vizează terenurile agricole situate în zonele cu înaltă valoare naturală, utilizate ca:
- pășuni – varianta 1;

- pajiști permanente utilizate mixt prin cosit și pășunat pe parcursul anului de angajament – variantele 2, 3.

b) livezile tradiționale, utilizate preponderent prin pășunat sau mixt (cosit și pășunat) sunt asimilate pășunilor în aplicarea angajamentelor,

c) angajamentul se aplică la nivel de parcelă agricolă, neexistând posibilitatea schimbării parcelelor pe perioada angajamentului.

Cerințele specifice pentru varianta 1:

- utilizarea fertilizanților chimici și a pesticidelor este interzisă (P);

- utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 50 kg N s.a./ha (această cantitate poate fi crescută, numai pentru suprafețele pentru care există amenajamente pastorale în vigoare, până la cantitatea optimă calculată, prevăzută în amenajamentul pastoral).

- pășunatul se efectuează cu minim 0,3 UVM și maxim 1 UVM pe hectar (încărcătura de animale poate fi crescută până la încărcătura optimă calculată, prevăzută în amenajamentul pastoral);

- pajiștile inundate nu vor fi pășunate mai devreme de două săptămâni de la retragerea apelor;

- beneficiarii țin o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea cerințelor de (de bază și specifice la nivelul suprafețelor aflate sub angajament.

Cerințe specifice pentru varianta 2 – lucrări cu utilaje ușoare și varianta 3 - lucrări manuale pe pajiști cu înaltă valoare naturală permanente utilizate mixt prin cosit și pășunat, (suplimentar față de cerințele specifice variantei 1):

- Varianta 2 – cositul se poate efectua cu utilaje mecanizate de mică capacitate (utilaje cu lama scurtă și viteză mică de deplasare), fiind interzisă folosirea utilajelor grele pe suprafața aflată sub angajament (P);

- Varianta 3 – lucrările cu utilaje mecanizate nu sunt permise pe suprafața aflată sub angajament, cu excepția celor operate cu forță animală (P).

- ambele variante – cositul poate începe doar după data de 1 iulie (pentru terenurile situate în UAT cu altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m) sau după data de 15 iunie (pentru terenurile situate în UAT cu altitudini medii mai mici de 600 m) (P);

- ambele variante – masa vegetală cosită trebuie adunată de pe suprafața pajiștii aflate sub angajament nu mai târziu de două săptămâni de la efectuarea cositului.

Condiționalitatea se aplică la nivelul întregii exploatații și pe parcursul întregului an calendaristic.

În cazul nerespectării cerințelor specifice ale angajamentelor, se aplică reduceri ale sprijinului acordat, care pot merge în unele cazuri prevăzute de sistemul de sancțiuni aplicabil intervenției până la excluderea de la plată.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS).

O14 What area is eligible?

Agricultural area defined for the CAP plan

Agricultural land including and beyond agricultural area

Non-agricultural land

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
-----	-----------

SMR01	Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR03	Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)
SMR04	Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)
SMR07	Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence

List of relevant mandatory national standards

Cerintele de bază stabilite prin legislația națională:

- Interzicerea folosirii îngrășămintelor neautorizați (Ordin comun MADR/MMAP nr. 1378/1071/2010, cu modificările și completările ulterioare);
- Este permisă utilizarea numai a acelor produse de protecție a plantelor care au fost autorizate pentru vânzare și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare (Fito-sanitar - HG 1559/2004, OG 4/1995, cu modificările și completările ulterioare);
- Limitarea cantității de îngrășămintă care poate fi utilizată pe terenurile agricole, perioadele de interdicție pentru utilizarea îngrășămintelor, obligația de a urma un plan de fertilizare (Programul de acțiune împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole - Ordin comun nr. 333/165/2021);
- Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică (OUG nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare).

Activitate minimă:

- efectuarea unei activități minime pe suprafețele agricole menținute în mod obișnuit într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare pe pajiștile permanente prin pășunat cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha cu animalele pe care le exploatează sau un cosit anual, în conformitate cu prevederile legislației specifice în domeniul pajiștilor.
- în cazul pajiștilor permanente situate la altitudini de peste 1800 m, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat activitatea minimă constă în pășunat, cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha, cu animalele pe care le exploatează.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Angajament: utilizarea fertilizanților chimici este interzisă

SMR2 – fermierii trebuie să:

- respecte perioadele de interdicție pentru aplicarea gunoiului de grajd,
- nu depășească 170 kg N s.a./ha/an din îngrășămintă organice și cantitățile de N din îngrășămintă chimice ce se pot aplica fără studii agrochimice stabilite prin Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole și să urmeze un plan de fertilizare,
- nu aplice îngrășămintă pe fâșiile de protecție a apelor,
- păstreze 3 ani evidențe ale exploatației (plan de fertilizare și documente de livrare/expediere a îngrășămintelor),
- dețină actele de reglementare în domeniul protecției mediului și/sau gospodăririi apelor (dacă este cazul).

Standard național:

- Interzicerea folosirii fertilizatorilor neautorizați (Ordin Comun 1378/1071/2010)
- Limitarea cantității de îngrășămintă care poate fi utilizată pe terenurile agricole, perioadele de interdicție pentru utilizarea îngrășămintelor, obligația de a urma un plan de fertilizare (Programul de acțiune împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole Ordin comun nr. 333/165/2021) - obligațiile sunt conținute în cerințele de bază prevăzute de SMR2.

Angajament: utilizarea pesticidelor este interzisă

SMR1 – fermierii au obligația de a nu deversa direct sau descărca pe teren produse ce conțin substanțe periculoase.

SMR7 – fermierii trebuie să:

- utilizeze PPP omologate, care se regăsesc în baza de date PEST-EXPERT,
- utilizeze PPP numai în scopul pentru care acestea au fost omologate și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare,
- nu utilizeze fără autorizație PPP foarte toxice (T+) și toxice (T),
- nu aplice PPP în zone de protecție a resurselor de apă, în zonele de protecție sanitară și ecologică, precum și în alte zone protejate,
- respecte condițiile de depozitare, manipulare și utilizare în siguranță a PPP,
- păstreze cel puțin 3 ani evidențe contabile ale PPP depozitate și utilizate în exploatație, precum și Registrul de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor.

Standard Național: Este permisă utilizarea numai a acelor produse de protecție a plantelor care au fost autorizate pentru vânzare și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare. (HG 1559/2004, OG 4/1995).

Angajament: cositul poate începe doar după data de 1 iulie (pentru terenurile situate în UAT cu altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m) sau după data de 15 iunie (pentru terenurile situate în UAT cu altitudini medii mai mici de 600 m)

SMR3 – fermierii trebuie să:

- respecte planul de management și regulamentul ariei de protecție specială avifaunistică în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole;
- urmeze procedura evaluării impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru proiecte sau planuri, precum și procedura de autorizare pentru activități care pot afecta în mod semnificativ aria de protecție specială avifaunistică, în conformitate cu legislația în domeniu;
- nu ucidă/captureze intenționat păsările sălbatice, indiferent de metoda utilizată;
- nu deterioreze/distrugă și/sau culeagă intenționat cuiburile și/sau ouălele din natură;
- nu culeagă ouălele din natură și păstrarea acestora, chiar dacă sunt goale;
- nu perturbe intenționat păsările sălbatice, în special în cursul perioadei de reproducere și de creștere/maturizare, prin activități ce contravin scopului de protecție și conservare a acestora, cum ar fi: arderea vegetației, tăierea gardurilor vii, a arborilor/pâlcurilor arbustive și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol sau schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor.

SMR4 – fermierii trebuie să:

- respecte planul de management și regulamentul ariei naturale protejate în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole,
- urmeze procedura evaluării impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru proiecte sau planuri, precum și procedura de autorizare pentru activități care pot afecta în mod semnificativ aria naturală protejată, în conformitate cu legislația în domeniu,
- nu recolteze/captureze/ucidă/distrugă sau vătămeze exemplarele aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic,
- nu perturbe intenționat în cursul perioadei de reproducere/creștere/hibernare și de migrație;
- nu deterioreze deterioreze și/sau distrugă locurile de reproducere ori de odihnă a speciilor de animale sălbatice, prin activități ce contravin scopului de protecție și conservare a acestora, cum ar fi: arderea vegetației, tăierea gardurilor vii, a arborilor/pâlcurilor arbustive și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol sau schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor,
- nu recolteze florile și fructele; culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a speciilor de plante sălbatice (inclusiv plante medicinale, aromatice și tinctoriale) în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.

Standard național: Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică (OUG nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare) – obligațiile sunt conținute în cerințele de bază prevăzute în SMR4.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil. Este calculată sub formă de costuri standard și acoperă parțial (până la maximum 65%) pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate suportate de beneficiari. Prima compensatorie este plătită anual, ca sumă fixă pe unitatea de suprafață (ha).

Nu sunt posibile combinații de variante pe aceleași parcele.

Nivelul maxim al plăților compensatorii este:

- varianta 1 – pășuni în zone cu înaltă valoare naturală (HNV) de **143 €/ha/an**;

- varianta 2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală – **157 €/ha/an**;

- varianta 3 – lucrări manuale pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală - **257 €/ha/an**.

Plățile acordate sunt degresive. În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari decât pragurile stabilite, plata scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

Varianta 1:

- 0-5 ha – 100% din prima acordată pe hectar;

- 5,01-10 ha – 95% din prima acordată pe hectar;

- 10,01-15 ha – 90% din prima acordată pe hectar;

- 15,01-20 ha – 85% din prima acordată pe hectar;

- 20,01-30 ha – 80% din prima acordată pe hectar;

- 30,01-50 ha – 75% din prima acordată pe hectar;

- 50,01-100 ha – 66% din prima acordată pe hectar;

- peste 100 ha – 50% din prima acordată pe hectar.

Varianta 2 și Varianta 3:

- 0-10 ha – 100% din prima acordată pe hectar,

- 10,01-50 ha – 90% din prima acordată pe hectar,

- peste 50 ha – 80% din prima acordată pe hectar,

- peste 200 ha (Varianta 2) sau 150 ha (Varianta 3) – 0% din prima acordată pe hectar.

După aplicarea degresivității, valoarea medie a plății se estimează a fi:

- varianta 1 – pășuni în zone cu înaltă valoare naturală (HNV) de **117,45 €/ha/an**.

- varianta 2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală – **156,11 €/ha/an**,
- varianta 3 – lucrări manuale pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală - **250,79 €/ha/an**.

Calculation method

Metodologiile de calcul sunt validate de către un organism independent conform prevederilor art. 82 al Regulamentului (UE) nr. 2115/2021 (scrisoare ICPA validare metodologie calcul plăți).

Ca urmare a respectării cerințelor specifice ale Variantei 1, fermierii suferă o pierdere de venit în comparație cu cei care aplică practicile agricole convenționale. Interzicerea utilizării fertilizanților chimici conduce la o scădere a producției cu 10% iar întârzierea cositului conduce la o pierdere de 25% din valoarea fânului obținut. De asemenea, există diferențe în privința costurilor, fermierii trebuind să lucreze mai mult pentru a combate manual plantele invazive dar în același timp având și unele economii prin neachiziționarea de fertilizanți chimici (față de limitele prevăzute de „Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole”) și pesticide. Stabilirea datelor diferite de cosit, în funcție de altitudine, asigură condiții similare pentru toți beneficiarii Pachetului 1, evitându-se astfel supra sau sub-compensarea. În ansamblu, practica de agro- mediu nu este la fel de profitabilă ca o practică convențională, de aceea se acordă o plată compensatorie.

Aplicarea lucrărilor cu utilaje mecanizate de mici dimensiuni pe suprafața pajiștilor și a livezilor tradiționale utilizate extensiv aflate sub angajament în cadrul variantei 2 sau interzicerea aplicării lucrărilor mecanizate (cu excepția celor operate cu forță animală) în cadrul variantei 3, conduc la costuri mai mari pentru fermieri. Lucrări cum ar fi cositul manual sau întorsul fânului necesită muncă intensă și sunt mai costisitoare decât practicile mecanizate moderne. De asemenea, utilizarea echipamentelor mecanizate de mici dimensiuni, deși este mai economică decât aplicarea unor practici manuale, este mai costisitoare decât practicile mecanizate convenționale.

Diferențele față de metodologiile aplicate Pachetului 1 și 2 ale M.10 din PNDR 2014-2020 se datorează:

- reducere a scăderii de producție evaluată cu 10% (de la 25% până la 15%) rezultată din modificarea cantității maxime permise a fi aplicată pe pajiștile permanente (de la 90 la 80 kg N s.a./ha) și de la creșterea cantității medii estimate a fi aplicată pe pajiștile permanente (majorarea coeficienților de excreție pe fondul reducerii numărului de animale),
  - reducere a pierderii rezultată în urma întârzierii cositului cu 8% (de la 33% la 25%) pe fondul creșterii numărului de zile de vegetație ca urmare a încălzirii climei,
- evoluția valorilor medii calculate pe baze multianuale pentru indicatorii relevanți (ex. ora de muncă în agricultură, combustibili, costuri de achiziție inputuri, curs de schimb valutar, etc.).

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
- management based (with possibility to pick and choose)
- hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Angajamentele din cadrul intervenției se bazează pe respectarea unor condiții de management superioare cerințelor de bază stabilite în art. 70, alin. (3), condițiile de management fiind prevăzute la cap. 5.

Plățile acordate în cadrul intervenției se pot cumula cu celelalte tipuri de plăți acordate pe suprafață, respectiv plățile directe, plățile pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, plățile pentru agricultura ecologică și plățile de agromediu și climă pentru culturi verzi, ori plăți pentru eco-scheme.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții pentru a asigura ajustarea acestora în cazul modificării cerințelor de bază pe care angajamentele trebuie să le depășească. În cazul în care adaptarea nu este acceptată de beneficiar, angajamentul încetează și rambursarea nu este solicitată pentru perioada în care angajamentul a produs efecte.

What is the duration of contracts?

Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri este o plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiari. Prima compensatorie este plătită anual, ca sumă fixă pe unitatea de suprafață (ha).

Sprijinul este acordat în cadrul acestei intervenții în urma încheierii pe o perioadă de minim 5 ani a unor angajamente voluntare.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde” – conform celor prevăzute la secțiunea ”*Form and rate of support/premia/calculation methods*”.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plată medie pe hectar v.1 – pășuni în zone cu înaltă valoare naturală (HNV)	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.31; R.24;	Nr.
02 - Plată medie pe hectar v.2 - lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.31; R.24;	Nr.
03 - Plată medie pe hectar v.3 - lucrări manuale pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.31; R.24;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plată medie pe hectar v.1 – pășuni în zone cu înaltă valoare naturală (HNV)

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil, calculată sub formă de costuri standard și acoperă parțial pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate.

02 - Plată medie pe hectar v.2 - lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil, calculată sub formă de costuri standard și acoperă parțial pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate.

03 - Plată medie pe hectar v.3 - lucrări manuale pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil, calculată sub formă de costuri standard și acoperă parțial pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
---------------------	----------------	------	------	------	------	------	------	------	-------------------

01 - Plată medie pe hectar v.1 – pășuni în zone cu înaltă valoare naturală (HNV) (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			117,45	117,45	117,45	117,45		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			143,00	143,00	143,00	143,00		
	O.14 (unit: Hectar)			632.500,00	632.500,00	632.500,00	632.500,00		2.530.000,00
02 - Plată medie pe hectar v.2 - lucrări cu utilaje ușoare pe pășiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			156,11	156,11	156,11	156,11		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			157,00	157,00	157,00	157,00		
	O.14 (unit: Hectar)			83.500,00	83.500,00	83.500,00	83.500,00		334.000,00
03 - Plată medie pe hectar v.3 - lucrări manuale pe pășiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			250,79	250,79	250,79	250,79		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			257,00	257,00	257,00	257,00		
	O.14 (unit: Hectar)			62.500,00	62.500,00	62.500,00	62.500,00		250.000,00
TOTAL	O.14 (unit: Hectar)			778.500,00	778.500,00	778.500,00	778.500,00		3.114.000,00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			102.734.270,00	102.734.270,00	102.734.270,00	102.734.270,00		410.937.080,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			87.324.129,00	87.324.129,00	87.324.129,00	87.324.131,00		349.296.518,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total								

	public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-02 - Agro-mediu și climă - Culturi verzi

Intervention Code (MS)	DR-02
Denumire intervenție	Agro-mediu și climă - Culturi verzi
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Eroziunea solului, în special eroziunea solului prin apă, este un fenomen larg răspândit în România, fenomen a cărui manifestare pe termen lung reduce viabilitatea fermelor și aduce daune mediului înconjurător. Promovarea bunelor condiții agricole și de mediu (GAEC) relevante pentru combaterea eroziunii solului reprezintă un pas important pentru înlăturarea acestei amenințări, dar există de asemenea o nevoie de a încuraja toți fermierii să treacă dincolo de respectarea GAEC prin adoptarea unor **practici de agro-mediu ce vizează conservarea solului și a apei**. Riscul de eroziune este crescut și de faptul că multe terenuri sunt lăsate descoperite pe timpul iernii, de aceea una dintre cele mai simple măsuri de conservare a solului este încurajarea utilizării așa numitelor culturi verzi. Acestea sunt semănate imediat după recoltarea culturii principale și protejează solul pe timpul iernii asigurând acoperirea acestuia cu vegetație. Astfel, pachetul poate contribui, în plus față de protecția solului, și la atingerea obiectivelor Directivei Cadru Apă, respectiv de a asigura o bună stare ecologică și chimică a tuturor apelor, dar și la atingerea obiectivelor Directivei Nitrați. Încorporarea masei vegetale a culturilor verzi, fixatoare de azot, se realizează odată cu efectuarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru înființarea culturii de primăvară contribuind la îmbunătățirea calității solului și la sechestrarea carbonului.

Intervenția „Culturi verzi” își propune să continue eforturile depuse în perioadele anterioare de programare pentru **creșterea nivelului de planificare al gestiunii fermelor** prin îmbunătățirea managementului culturilor.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC	Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy	
SO5	Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice	

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere aldine
R.12 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea adaptării la schimbările climatice
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.21 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru calitatea corpurilor de apă
R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

În vederea contribuției la OS4 și OS5, intervenția vizează încurajarea deținătorilor de terenuri să adopte sau să mențină practici pentru protecția solului (antierozionale) și a apei (pentru reducerea poluării cu nitrați proveniți din agricultură) sau de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

Înființarea de culturi verzi contribuie la conservarea umidității în sol. Utilizarea unor culturi cu capacitate ridicată de a fixa azotul în sol, interzicerea aplicării fertilizanților chimici și utilizarea îngrășămintelor organice contribuie la menținerea unui nivel redus al concentrațiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă. Incorporarea masei vegetale în sol, pe terenurile agricole unde se înființează culturi verzi, realizată o dată cu efectuarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru înființarea culturii de primăvară, contribuie la sechestrarea carbonului.

Înființarea culturilor verzi pe terenurile arabile asigură protecția solului împotriva eroziunii pe timpul iernii, îmbunătățește calitatea și fertilitatea solului prin creșterea materiei organice din sol și contribuie la conservarea umidității din sol. Practicile agricole promovate prin această intervenție contribuie la diminuarea riscului scurgerilor de nutrienți, în special a azotului în timpul iernii, iar împreună cu cerința de interzicere a utilizării fertilizanților chimici contribuie la menținerea și îmbunătățirea stării ecologice și chimice a apelor și la atingerea obiectivelor Directivei Cadru Apă și Directivei Nitrați.

Intervenția propusă urmărește contribuția la obiectivele stabilite prin Strategia UE Farm to Fork, privind reducerea utilizării pesticidelor și îngrășămintelor fiind în convergență și cu obiectivele Acordului de la Paris privind schimbările climatice.

Principii de selecție

Nu se aplică principii ori criteriile de selecție.

Complementaritatea cu alte intervenții/seturi de operațiuni în ambii piloni

Intervenția „Culturi verzi”, propusă în baza art. 70, este complementară cu eco-schemele, propuse pentru finanțare în baza art. 31.

Alte informații relevante

Pentru asigurarea premiselor atingerii obiectivelor stabilite prin implementarea în mod adecvat a angajamentelor asumate fermierii au la dispoziție acțiunile și instrumentele care vor fi puse în aplicare prin AKIS, dar și resursele de consiliere și formare existente pe piața liberă.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii intervenției „Culturi verzi” sunt fermierii (utilizatori ai terenurilor agricole), definiți conform art. 3 din Regulamentul (UE) 2021/2115.

Condiționalitatea se aplică la nivelul întregii exploatații și pe parcursul întregului an calendaristic.

Suprafața eligibilă:

- intervenția „Culturi verzi” este disponibilă pentru terenurile arabile situate pe întreg teritoriul național;
- pentru a se evita orice suprapunere cu standardul de condiționalitate referitor la acoperirea minimă a solului pe timpul iernii (GAEC 6), intervenția „Culturi verzi” se poate aplica pe maximum 80% din suprafața de teren arabil aparținând unei ferme;
- angajamentele asumate pentru intervenția „Culturi verzi” sunt condiționate de menținerea valorii suprafeței pe toată perioada de angajament, parcelele pe care se aplică cerințele putând fi schimbate de la un an la altul.

Condiții aplicabile beneficiarului intervenției „Culturi verzi”:

- este utilizatorul unei suprafețe agricole care este localizată pe teritoriul României, este identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) și are o categorie de utilizare eligibilă,
- deține o suprafață minimă a fermei de 1 ha, iar parcelele eligibile au dimensiunea minimă de 0,3 ha,
- se angajează să mențină angajamentul pentru o perioadă de minimum 5 ani de la data semnării acestuia,
- se angajează să respecte cerințele de bază relevante și cerințele specifice intervenției pentru care aplică,
- se angajează să țină o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea cerințelor de bază și specifice la nivelul suprafețelor aflate sub angajament.

Cerințe specifice intervenției „Culturi verzi”:

- semănarea culturilor verzi trebuie realizată până la 15 octombrie în unitățile administrativ-teritoriale (UAT) cu altitudine medie de până la 600 m, respectiv până la 30 septembrie în UAT cu altitudine medie de peste 600 m, utilizându-se: mazăre, mazărice, fasole, soia, linte, lupin, năut, bob, fasoliță, trifoi, lucernă, sparțetă, muștar, sulfină, rapiță (P),
- utilizarea fertilizanților chimici este interzisă, doar fertilizanții organici putând fi utilizați înaintea înființării culturilor verzi,
- biomasa formată trebuie să fie încorporată în sol cel târziu până la 31 martie (P),
- beneficiarii țin o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea cerințelor de agro-mediu.

În cazul nerespectării cerințelor specifice ale angajamentelor, se aplică reduceri ale sprijinului acordat, care pot merge în unele cazuri prevăzute de sistemul de sancțiuni aplicabil intervenției până la excluderea de la plată.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS)

O14 What area is eligible?

- Agricultural area defined for the CAP plan
- Agricultural land including and beyond agricultural area
- Non-agricultural land

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
GAEC03	Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5

List of relevant mandatory national standards

Cerințele de bază stabilite prin legislația națională:

- Interzicerea folosirii fertilizatorilor neautorizați (Ordin Comun nr. 1378/1071/2010), cu modificările și completările ulterioare);
- Limitarea cantității de îngrășămintă care poate fi utilizată pe terenurile agricole, perioadele de interdicție pentru utilizarea îngrășămintelor, obligația de a urma un plan de fertilizare (Programul de acțiune împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole aprobat prin Ordin comun MMAP/MADR nr. 333/165/2021).

Activitate minimă:

- efectuarea unei activități minime pe suprafețele agricole menținute în mod obișnuit într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, pe terenul arabil prin îndepărtarea vegetației prin lucrări de cosit sau discuit sau prin erbicidare cel puțin o dată pe an.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Angajament: semănarea culturilor verzi trebuie realizată până la 15 octombrie în unitățile administrativ-teritoriale (UAT) cu altitudine medie de până la 600 m, respectiv până la 30 septembrie în UAT cu altitudine medie de peste 600 m, utilizându-se: mazăre, mazărice, fasole, soia, linte, lupin, năut, bob, fasoliță, trifoi, lucernă, sparceță, muștar, sulfină, rapiță (P)

Angajament: pachetul se poate aplica pe maximum 80% din suprafața de teren arabil aparținând unei ferme

GAEC6 – pe timpul iernii, terenul arabil trebuie să fie acoperit cu culturi de toamnă și/sau să rămână nelucrat după recoltare pe cel puțin 20% din suprafața arabilă a totală a fermei.

Prin respectarea acestor angajamente se protejează solul în perioadele cele mai sensibile prin acoperirea pe timpul iernii a unei suprafețe de maxim 80% din suprafața arabilă a fermei, care nu este acoperită de GAEC 6.

Angajament: utilizarea fertilizanților chimici este interzisă, doar fertilizanții organici putând fi utilizați înaintea înființării culturilor verzi

SMR2 – fermierii trebuie să:

- respecte perioadele de interdicție pentru aplicarea gunoiului de grajd,
- nu depășească 170 kg N s.a./ha/an din îngrășămintă organice și cantitățile de N din îngrășămintă chimice ce se pot aplica fără studii agrochimice stabilite prin Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole și să urmeze un plan de fertilizare,
- nu aplice îngrășămintă pe fâșiile de protecție a apelor,
- păstreze 3 ani evidențe ale exploatației (plan de fertilizare și documente de livrare/expediere a îngrășămintelor),
- dețină actele de reglementare în domeniul protecției mediului și/sau gospodăririi apelor (dacă este cazul).

Standard național:

-Interzicerea folosirii fertilizatorilor neautorizați (Ordin Comun nr. 1378/1071/2010),

-Limitarea cantității de îngrășăminte care poate fi utilizată pe terenurile agricole, perioadele de interdicție pentru utilizarea îngrășămintelor, obligația de a urma un plan de fertilizare (Programul de acțiune împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole Ordin comun nr. 333/165/2021) - obligațiile sunt conținute în cerințele de bază prevăzute de SMR2.

Interdicția de aplicare a îngrășămintelor chimice indiferent de perioada de aplicare și de cantitatea aplicată, precum și posibilitatea utilizării îngrășămintelor organice numai înaintea înființării culturilor verzi, depășesc nivelul obligatoriu de bază neremunerat, care decurge din SMR2 și din standardele naționale, conform cărora îngrășămintele chimice pot fi aplicate pe baza unui plan de fertilizare numai în afara perioadei de interdicție, iar cantitatea maximă de N provenit din îngrășăminte organice care poate fi aplicată pe terenul agricol nu poate depăși 170 kg N s.a./ha/an.

Angajament: biomasa formată trebuie să fie încorporată în sol cel târziu până la 31 martie

GAEC3 – este interzisă arderea miriștilor pe terenurile arabile și a vegetației pajiștilor permanente, cu excepția motivelor fitosanitare

Încorporarea masei vegetale în sol, realizată o dată cu efectuarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru înființarea culturii de primăvară, contribuie la creșterea nivelului de materie organică din sol, superior contribuției GAEC 3 la menținerea acesteia. În plus, sunt utilizate culturi fixatoare de azot.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil. Este calculată sub formă de costuri standard și acoperă parțial (65%) pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate.

Culturi verzi – 131 €/ha/an.

Calculation method

Metodologia de calcul este validată de către un organism independent conform prevederilor art. 82 al Regulamentului (UE) 2021/2115 (scrisoare ICPA validare metodologie calcul plăți).

Ca urmare a respectării practicilor specifice variantei, fermierii suportă costuri mai mari. Aceste costuri constau în consum crescut de combustibil pentru efectuarea lucrărilor adiționale precum și în costuri cu achiziționarea semințelor, în contextul în care cultura înființată este încorporată în sol primăvara, nemaiputând să fie valorificată. Pe de altă parte, fermierii înregistrează unele economii prin scăderea cantității de îngrășăminte administrate pentru cultura care succede cultura verde, în urma încorporării plantelor fixatoare de azot în sol, însă acestea se compensează cu unele costuri suplimentare care fac obiectul tehnologiei de înființare a culturilor verzi, dar care nu au fost luate în calcul în metodologia de calcul a plății (ex. tocat resturi vegetale, dezmiriștit, lucrări cu combinatorul). Acestea sunt premisele pentru care o plată compensatorie este acordată pentru respectarea angajamentului. Pentru a se evita orice suprapunere a cerințelor specifice cu standardul GAEC6 referitor la protecția solului pe timpul iernii prin asigurarea acoperirii terenurilor agricole sau menținerea acestora nearate pe cel puțin 20 % din suprafața de teren arabil a fermei, acest pachet se poate aplica pe maximum 80% din suprafața de teren arabil aparținând unei ferme, asigurându-se astfel evitarea dublei finanțări.

Additional explanation

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil. Este calculată sub formă de costuri standard și acoperă parțial (până la maximum 65%) pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Angajamentele din cadrul intervenției „Culturi verzi” se bazează pe respectarea unor condiții de management superioare cerințelor de bază stabilite în art. 70, alin. (3), condițiile de management fiind prevăzute la cap. 5.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții pentru a asigura ajustarea acestora în cazul modificării cerințelor de bază pe care angajamentele trebuie să le depășească. În cazul în care adaptarea nu este acceptată de beneficiar, angajamentul încetează și rambursarea nu este solicitată pentru perioada în care angajamentul a produs efecte.

What is the duration of contracts?

Sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții este o plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiari. Prima compensatorie este plătită anual, ca sumă fixă pe unitatea de suprafață (ha).

Sprijinul este acordat în cadrul acestei intervenții în urma încheierii pe o perioadă de minim 5 ani a unor angajamente voluntare.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde” – conform celor prevăzute la secțiunea ”Form and rate of support/premia/calculation methods”.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plată pe hectar	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.22;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plată pe hectar

Sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții este o plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiari. Prima compensatorie este plătită anual, ca sumă fixă pe unitatea de suprafață (ha) și reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată pe hectar (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			131,00	131,00	131,00	131,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectar)			155.000,00	155.000,00	155.000,00	155.000,00		620.000,00
TOTAL	O.14 (unit: Hectar)			155.000,00	155.000,00	155.000,00	155.000,00		620.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			20.099.852,00	20.099.852,00	20.099.852,00	20.099.852,00		80.399.408,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			17.084.874,00	17.084.874,00	17.084.874,00	17.084.874,00		68.339.496,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-03 - Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon

Intervention Code (MS)	DR-03
Denumire intervenție	Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.19. Numărul de operațiuni sau unități care sprijină resursele genetice
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Diversitatea genetică constituie un factor indispensabil pentru dezvoltarea producției agricole și a zonelor rurale. Prioritățile naționale în politicile de dezvoltare și utilizare a diversității genetice a animalelor domestice (Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030 a MADR) sunt orientate spre producerea și utilizarea durabilă a unor specii și rase cu un înalt potențial productiv, precum și spre menținerea și utilizarea raselor de animale aflate în pericol de abandon.

Alegerea cu precădere de către fermieri a creșterii unor rase cu potențial productiv mare conduce la reducerea interesului fermierilor pentru rasele locale de animale care sunt crescute în mod tradițional în România. Ca rezultat, numărul animalelor din rase locale scade treptat și se apropie de limita pragului de la care aceste rase se vor pierde iremediabil din cauza unui fond genetic insuficient. Reducerea numărului de animale conduce la pericolul consangvinizării și la deriva genetică.

Totuși, diversitatea genetică autohtonă reprezentată de rasele adaptate la condițiile locale este deosebit de prețioasă pentru a face față provocărilor generate de schimbările climatice, de multiplicarea bolilor transmise de vectori etc. De aceea este necesară conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice animale prin menținerea în ferme a animalelor din rasele locale pentru care, din cauza numărului mic și a dinamicii populației, s-a determinat pericolul de abandon.

Menținerea resurselor genetice prin creșterea numărului de animale adulte de reproducție din rasele locale tradiționale care sunt în pericol de abandon conduce la constituirea unei surse de gene valoroase, bine adaptate la condițiile locale și regionale de mediu, care poate asigura o bază de progres continuu în creșterea productivității animalelor, poate contribui la diversificarea populațiilor existente la un anumit moment, poate contribui la refacerea vitalității liniilor selecționate și la refacerea rezistenței la boli. De asemenea, prin încurajarea creșterii animalelor din rase locale în pericol de abandon, se păstrează identitatea locală și se conservă valoarea cultural-istorică a acestor rase.

În România sprijinul acordat pentru angajamentele voluntare de creștere a animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon a fost introdus inițial în PNDR 2014-2020 prin Măsura 10 - *agro-mediu și climă*, pachetul 8 - *creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon*. În cadrul acestui pachet, la nivelul anului 2020 au beneficiat de sprijin, în valoare totală de 282.153 euro, un număr de 120 de crescători de animale (1 crescător de bovine, 4 crescători de caprine, 25 crescători de ecvidee, 41 crescători de ovine și 49 crescători de suine).

În perioada 2023-2027 se va continua implementarea prin PNS a angajamentelor destinate creșterii animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon corespunzătoare pachetului 8 al Măsurii 10 din PNDR 2014-2020.

Sprrijinul acordat pentru creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon adresat sprijinirii reproducției animalelor de fermă din rase tradiționale, adaptate la condițiile locale de mediu și climă, va contribui la protejarea diversității prin menținerea diversității genetice animale. De asemenea, modul tradițional de creștere extensivă a animalelor din rase locale reduce riscul intensivizării sau al abandonării activităților agricole, prin urmare contribuie la reducerea presiunii exercitate asupra biodiversității.

Intervenția privind creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon are în vedere promovarea de angajamente voluntare care depășesc cerințele obligatorii relevante pentru conservarea, utilizarea durabilă și dezvoltarea resurselor genetice. Intervenția vizează creșterea animalelor de rasă pură aparținând raselor locale amenințate cu abandonarea de către fermieri și răspunde astfel nevoilor de conservare a biodiversității și de încurajare a menținerii și aplicării practicilor tradiționale.

În România, șeptelul femel adult de reproducție este înscris/înregistrat și actualizat în registrele genealogice ale raselor înființate și menținute de societățile de ameliorare recunoscute de către Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K. Constantinescu” – ANZ.

Noua intervenție din PNS se adresează unui număr de 12 rase locale în pericol de abandon utilizate în agricultură, conform datelor ANZ ca fiind în pericol de abandon la nivelul anului 2020, în conformitate cu prevederile art. 45 din draft-ul *Regulamentului delegat al Comisiei (UE) de completare a Regulamentului (UE) 2021/2115* și ale art. 2 punctul (24) din *Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului*:

Ovine:

- Rațca (Valahă cu coarne în tirbușon)
- Merinos de Suseni
- Merinos Transilvănean
- Merinos de Cluj
- Țigaie - varietatea ruginie

Caprine

- Alba de Banat

Bovine:

- Sura de Stepă
- Bivolul românesc

Ecvidee:

- Shagya arabă
- Lipițan

Porcine:

- Bazna
- Mangalița

Acestea fac parte din 5 specii, prevăzute de art. 45 alin (3) din draft-ul *Regulamentului delegat al Comisiei (UE) de completare a Regulamentului (UE) 2021/2115*, iar prin vechimea lor au o importanță cultural-istorică deosebită, dar au pierdut competiția economică cu rasele comerciale, prin urmare fără sprijin financiar sunt amenințate cu abandonul.

Dinamica efectivelor de femele adulte de reproducție de rasă pură din aceste 12 rase în pericol de abandon, la nivel național, conform monitorizărilor efectuate de ANZ, este prezentată în tabelul următor:

Nr. crt.	Specia / Rasa	Efective (cap) femele adulte la nivelul anului:					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bovine							
1.	Sura de stepă	59	37	38	36	28	29
2.	Bivol românesc	94	93	93	93	93	122
Ovine							
3.	Merinos de Cluj	203	277	297	283	286	375
4.	Merinos de Suseni	300	300	303	300	300	663
5.	Merinos de Transilvania	1489	1144	1470	1701	1464	2577
6.	Rața (Valahă cu coarne în tirbușon)	3811	4085	4600	4059	4365	4092
7.	Țigaie varietatea ruginie	802	947	1045	1223	1691	2298
Caprine							
8.	Alba de Banat	960	345	345	612	345	577
Suine							
9.	Mangalița	36	283	453	784	890	985
10.	Bazna	22	22	38	49	78	186
Ecvidee							
11.	Lipițan	209	184	161	174	163	269
12.	Shagya arabă	50	50	54	52	58	130

Registrele genealogice pentru aceste 12 rase sunt menținute de societăți de ameliorare recunoscute de autoritatea competentă (ANZ). Pentru fiecare rasă există un program de ameliorare cu obiectiv de conservare a rasei.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere aldine

R.25 Ponderea unităților vită mare (UVM) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea durabilității mediului

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervenția „Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon” vizează stimularea menținerii și utilizării raselor de animale aflate în pericol de abandon, răspunzând nevoilor privind adaptarea la scară largă a unor metode agricole durabile cu scopul managementului eficient al resurselor naturale (apă, sol și aer) și biodiversității și pentru încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale în România. Sistemul extensiv de creștere tradițională a animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon constituie o practică agricolă durabilă prin care se gestionează eficient resursele genetice animale autohtone.

Principii de selecție

Nu se aplică principii ori criterii de selecție.

Complementaritatea cu alte intervenții/seturi de operațiuni în ambii piloni

Intervenția „Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon”, propusă în baza art. 70, este complementară cu eco-schemele, propuse pentru finanțare în baza art. 31.

Alte informații relevante

Pentru asigurarea premiselor atingerii obiectivelor stabilite prin implementarea în mod adecvat a angajamentelor asumate fermierii au la dispoziție acțiunile și instrumentele care vor fi puse în aplicare prin AKIS, dar și resursele de consiliere și formare existente pe piața liberă.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii intervenției „Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon” sunt fermierii care cresc femele adulte de reproducție de rasă pură din rasele locale în pericol de abandon prevăzute în PNS.

Condiționalitatea se aplică la nivelul întregii exploatații și pe parcursul întregului an calendaristic.

Rasele locale utilizate în agricultură care se află în pericol de abandon, eligibile pentru această intervenție:

Ovine:

- Rața (Valahă cu coarne în tirbușon)
- Merinos de Suseni
- Merinos Transilvănean
- Merinos de Cluj
- Țigaie - varietatea ruginie

Caprine

- Alba de Banat

Bovine:

- Sura de Stepă
- Bivolul românesc

Ecvidee:

- Shagya arabă

- Lipițan

Porcine:

- Bazna

- Mangalița

Condiții de eligibilitate aplicabile beneficiarului intervenției „Creșterea animalelor din rase locale în pericol de abandon”:

- deține femele de reproducție de rasă pură locală în pericol de abandon din speciile și rasele prevăzute în PNS, înscrise în registrul genealogic al rasei,
- se angajează să mențină angajamentul pentru o perioadă de minimum 5 ani, de la data semnării acestuia,
- se angajează să respecte cerințele de bază relevante și cerințele specifice pentru animalele angajate,
- se angajează să țină o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea cerințelor de bază și specifice la nivelul efectivelor aflate sub angajament.

Cerințe specifice intervenției „Creșterea animalelor din rase locale în pericol de abandon”:

- beneficiarul respectă programul de ameliorare al societății de ameliorare recunoscute de ANZ în baza art. 4 din Regulamentul (UE) 2016/1012 privind ameliorarea animalelor;
- beneficiarul menține pe o perioadă de 5 ani numărul de animale femele adulte de reproducție de rasă pură prevăzut la deschiderea angajamentului, precum și descendenții femele de rasă pură necesari pentru înlocuirea acestor animale până la sfârșitul angajamentului; dacă efectivul angajat se reduce, datorită unor cauze cum ar fi îmbolnăvirea, sacrificarea, moartea sau vânzarea animalelor, beneficiarul are obligația de a notifica Agenția de Plăți și de a reface efectivul de femele adulte de reproducție de rasă pură, prin trecere de la tineret sau prin cumpărare; în cazul în care efectivul de animale adulte de rasă pură nu se va reface în maximum 6 luni de la momentul notificării, sprijinul va fi redus proporțional (P),
- beneficiarul ține o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea cerințelor de bază și specifice la nivelul efectivelor aflate sub angajament.

În cazul nerespectării cerințelor specifice ale angajamentelor se aplică reduceri ale sprijinului acordat, care pot merge, în unele cazuri prevăzute de sistemul de sancțiuni aplicabil, până la excluderea de la plată.

Nu sunt eligibile pentru plăți în cadrul acestui pachet ecvideele utilizate preponderent în scopuri sportive sau recreative.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS)

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere

List of relevant mandatory national standards

Cerințele de bază stabilite prin legislația națională:

1. Obligația ca animalele să fie înscrise în registrul genealogic al rasei respective:

-bovine: art. 18 Legea zootehniei nr. 32/2019, cu modificările și completările ulterioare
-ovine și caprine: art. 18 Legea zootehniei nr. 32/2019, cu modificările și completările ulterioare
-ecvidee: art. 6 lit. a din Legea calului nr. 389/2005, cu modificările și completările ulterioare
-suine: art. 18 Legea zootehniei nr. 32/2019, cu modificările și completările ulterioare

2. Obligația identificării animalelor:

-bovine: OUG nr. 113/2002 privind identificarea și înregistrarea bovinelor în România
-ovine și caprine, porcine și ecvidee: OUG nr. 23/2010 privind identificarea și înregistrarea suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
-suine: art. 2 alin. (6) lit. a) din Norma sanitară veterinară pentru implementarea procesului de identificare și înregistrare a suinelor, ovinelor, caprinelor și bovinelor, aprobată prin Ordinul ANSVSA nr. 40/2010
3. Obligația ca animalele să fie cuprinse în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ecvideelor, ovinelor și caprinelor, aprobat prin HG nr. 1156/2013.

Activitate minimă:

-mulgerea, reproducerea animalelor și deținerea acestora în scopuri agricole.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Angajament: beneficiarul respectă programul de ameliorare al societății de ameliorare recunoscute de ANZ în baza art. 4 din Regulamentul (UE) 2016/1012 privind ameliorarea animalelor.

Standard național:

-Obligația ca animalele să fie înscrise în registrul genealogic al rasei respective
-Obligația identificării animalelor

Respectarea acestui angajament presupune, pentru toate femelele angajate, două componente: identificarea animalelor de rasă pură și respectarea regulilor de reproducție. Respectarea cerinței superioare a angajamentului conform căreia animalele de rasă pură trebuie să fie identificate, reprezintă o condiție pentru acceptarea înlocuirii animalelor. De asemenea, ca urmare a respectării regulilor de reproducție care decurg din respectarea angajamentului, femelele de reproducție participă la programul de ameliorare al rasei, în timp ce ca urmare a respectării obligației de bază animalele sunt înscrise în registrul genealogic al rasei respective. Animalele care nu respectă cerințele superioare ce decurg din angajament nu pot fi folosite la înlocuire în cazul în care efectivul de femele aflate sub angajament s-a redus datorită unor cauze cum ar fi îmbolnăvirea, sacrificarea, moartea sau vânzarea animalelor.

Angajament: beneficiarul se angajează să mențină, pe o perioadă de minim 5 ani, numărul de animale femele adulte de reproducție de rasă pură prevăzut la încheierea angajamentului, precum și descendenții femele necesari pentru înlocuirea acestor animale până la sfârșitul angajamentului;

Standard național:

-Obligația ca animalele să fie înscrise în registrul genealogic al rasei respective
-Obligația ca animalele să fie cuprinse în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ecvideelor, ovinelor și caprinelor, aprobat prin HG nr. 1156/2013.

Respectarea acestui angajament presupune, pentru toate femelele angajate, două componente: menținerea numărului de femele de rasă pură înscrise în angajament pe întreaga perioadă de desfășurare a angajamentului și deținerea, până la finalul perioadei de angajament, a numărului de descendenți femele care au fost stabiliți de societatea de ameliorare care menține registrul genealogic al rasei. Ca urmare a respectării regulilor de reproducție care decurg din respectarea angajamentului, femelele de reproducție participă la programul de ameliorare al rasei, fiind eligibile pentru plata compensatorie acordată prin această intervenție, în timp ce ca urmare a respectării obligației de bază animalele sunt înscrise în registrul genealogic al rasei respective, fără a implica eligibilitatea animalelor pentru plată.

Practicile agricole uzuale relevante:

Creșterea animalelor din rase locale în pericol de abandon se face în România în sistem semi-intensiv și/sau în sistem extensiv.

Sistemul extensiv de creștere se practică în gospodăria familială în care se cresc animale pentru consum propriu și numai o cantitate redusă de produse se valorifică pe piața organizată. Animalele sunt crescute în adăposturi simple, fără dotare tehnică deosebită și cu practicarea furajării la pășune sau, la unele specii, în mare măsură, cu resturi menajere, la care se adaugă tărâțe, porumb, orz, ovăz, rădăcinoase, bostănoase, cartofi, lucernă, masă verde. În acest sistem performanțele zootehnice nu sunt deosebite, producția având un pronunțat caracter sezonier, mai ales pentru acoperirea consumului propriu.

Sistemul semi-intensiv de creștere definește exploatarea cu un efectiv mai mare de capete de animale. Acceptarea acestui sistem de creștere a animalelor necesită adăposturi modernizate și o dotare corespunzătoare cu echipamente de furajare, adăpare și asigurarea condițiilor de microclimat.

Rasele de animale autohtone au un potențial de producție scăzut, dar se remarcă prin grad mare de adaptare la condițiile de exploatare în sistem extensiv și semi-intensiv, precum și prin rezistență mare la boli. Interesul crescătorilor pentru o anumită rasă scade dacă prin nivelul producției aceasta nu asigură eficiența în exploatare. Ca urmare, efectivul se reduce până la dispariție.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

Tipul plății: cost unitar bazat pe pierderi de venit.

Plățile compensatorii se acordă anual pentru femelele de reproducție de rasă pură angajate, din rasele prevăzute în PNS, ca sumă fixă pe unitate vită mare (UVM), valorile acestora pe specii fiind următoarele:

- Ovine – 87 €/UVM/an,
- Caprine – 40 €/UVM/an,
- Bovine – 200 €/UVM/an,
- Ecvidee – 200 €/UVM/an,
- Porcine – 176 €/UVM/an.

Beneficiarii acestei intervenției pot primi sprijin în cadrul celorlalte intervenții prevăzute în PNS.

Calculation method

Metodologia de calcul este validată de către un organism independent conform prevederilor art. 82 al Regulamentului (UE) 2021/2115 (scrisoare ICEADR validare metodologie calcul plăți).

Sprijinul pentru acoperirea pierderilor de venit și a costurilor suplimentare datorate respectării angajamentelor voluntare privind creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon este calculat după metodologia aplicată de Rețeaua de Informații Contabile Agricole (RICA) din cadrul MADR și este actualizat în anul 2021. Baza de calcul pentru plățile compensatorii este producția standard (Standard Output - SO), specifică pentru fiecare specie de animal, care a fost utilizată pentru a reflecta efectele economice ale utilizării acestor rase față de rasele convenționale.

Additional explanation

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil. Este calculată sub formă de costuri standard și acoperă pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate. De asemenea a fost calculata media UVM din ultimele 3 campanii.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Plățile compensatorii pentru creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon se acordă crescătorilor care, ca urmare a respectării cerințelor specifice angajamentului asumat în mod voluntar, obțin următoarele rezultate:

- mențin numărul de femele adulte de reproducție de rasă pură înscrise în angajament, pe toată perioada de desfășurare a angajamentului;
- dețin numărul de descendenți femele de rasă pură, care au fost stabiliți de societatea de ameliorare a rasei, până la finalul perioadei de angajament.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții pentru a asigura ajustarea acestora în cazul modificării cerințelor de bază pe care angajamentele trebuie să le depășească. În cazul în care adaptarea nu este acceptată de beneficiar, angajamentul încetează și rambursarea nu este solicitată pentru perioada în care angajamentul a produs efecte.

What is the duration of contracts?

Sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții este o plată compensatorie pentru pierderile de venit suportate de beneficiari. Prima compensatorie este plătită anual, ca sumă fixă pe unitate vită mare (UVM).

În cadrul acestei intervenții sprijinul este acordat în urma încheierii unor angajamente voluntare pe o perioadă de minim 5 ani.

După încheierea perioadei inițiale de 5 ani, angajamentele se pot prelungi anual, până la încheierea perioadei de implementare a PNS 2023-2027.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde” – conform celor prevăzute la secțiunea ”*Form and rate of support/premia/calculation methods*”.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plata medie pe UVM	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.25;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plata medie pe UVM

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil, calculată sub formă de costuri standard și acoperă pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe UVM (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			28,00	28,00	28,00	28,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			200,00	200,00	200,00	200,00		
	O.19 (unit: Livestock units)			9.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00		36.000,00
TOTAL	O.19 (unit: Livestock units)			9.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00		36.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00		1.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			212.500,00	212.500,00	212.500,00	212.500,00		850.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument								

	(Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)			25.000,00	25.000,00	25.000,00			75.000,00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)			21.250,00	21.250,00	21.250,00			63.750,00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-04 - Agricultură ecologică – conversie

Intervention Code (MS)	DR-04
Denumire intervenție	Agricultură ecologică – conversie
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Agricultura ecologică promovează practici agricole extensive, furnizând bunuri publice de mediu care răspund cererii societății pentru utilizarea practicilor agricole prietenoase cu mediul, dar și cererii crescute a consumatorilor pentru produsele ecologice. Practicile specifice agriculturii ecologice contribuie la protejarea biodiversității, menținerea fertilității și funcționalității solului, reducerea poluării resurselor de apă (prin eliminarea scurgerilor de pesticide, managementul strict al gunoiului de grajd) și îmbunătățirea managementului apei (îmbunătățirea structurii solului, reducerea riscului și severității inundațiilor și a secetei, în contextul schimbărilor climatice), reducerea emisiilor de dioxid de carbon și asigurarea unor condiții de bunăstare a animalelor (densitatea redusă a efectivelor de animale). În plus față de beneficiile de mediu, acestea pot servi ca bază pentru creșterea valorii adăugate a producției agricole și dezvoltarea activităților economice la nivel local. De asemenea, prin sprijinul acordat pajiștilor permanente utilizate în sistem ecologic se va realiza o corelare pozitivă între conservarea biodiversității și respectarea standardelor de bunăstare a animalelor. Prin sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții fermierii vor fi încurajați să treacă de la metodele de agricultură convențională la cele specifice agriculturii ecologice.

Contribuția pozitivă de mediu a agriculturii ecologice a fost recunoscută la scară largă în variate studii științifice, iar sprijinul acordat prin această intervenție va contribui atingerea țintelor UE prevăzute în Pactul Ecologic European, respectiv în Strategia Farm to Fork și în Strategia privind Biodiversitatea și, la nivel național, la ținta stabilită prin Planul Național pentru Dezvoltarea Producției Ecologice.

Agricultura ecologică a înregistrat o dezvoltare constantă, bazată în cea mai mare parte pe sprijinul financiar acordat prin PAC - Pilonul II, suprafața agricolă utilizată în sistemul de agricultură ecologică crescând de la 245.924 ha în anul 2015 la 468.887 ha în anul 2020. În perioada de programare 2007 – 2013, agricultura ecologică a fost susținută prin sprijinul acordat în baza Măsurii 214 – Plăți de agro-mediu, pachetul 5 – agricultură ecologică din PNDR 2007 - 2013 în vederea menținerii producției ecologice certificate. Sprijinirea agriculturii ecologice a continuat în perioada de programare 2014 – 2020 prin implementarea Măsurii 11 – agricultura ecologică din PNDR prin care sunt sprijiniți fermierii activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică, atât pentru operațiunile realizate în vederea conversiei la agricultura ecologică (submăsura 11.1), cât și pentru menținerea certificării în agricultura ecologică (submăsura 11.2).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
17	Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice	Grad scăzut	Da
18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.20 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru reducerea emisiilor de amoniac
R.21 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru calitatea corpurilor de apă
R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților
R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage
R.29 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) sprijinită de PAC pentru agricultura ecologică, împărțită între întreținere și conversie
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Sprijinul acordat pentru conversia la practicile de agricultură ecologică va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - din puținele evaluări referitoare la gazele cu efect de seră și ciclurile acestora în atmosferă, care au fost făcute cu privire la agricultura ecologică, studiile comparative au demonstrat reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră raportat la tona de produse alimentare în cazul agriculturii ecologice față de agricultura convențională.

Extinderea suprafeței agricole certificată ecologic va contribui la reducerea cantităților de produse de protecție a plantelor utilizate și la diminuarea fenomenelor climatice extreme.

Metodele specifice agriculturii ecologice implică utilizarea responsabilă a resurselor naturale, precum apa, solul și aerul prin folosirea de substanțe naturale sau substanțe derivate în mod natural, acestea susținând și îmbunătățind starea solului, a apei, a aerului, a sănătății plantelor și animalelor și a echilibrului dintre ele.

Sprijinul acordat pentru conversia la practicile de agricultură ecologică va contribui la îmbunătățirea calității apei și aerului prin evitarea utilizării pesticidelor și a produselor de protecție a plantelor, precum și prin gestionarea strictă a gunoiului de grajd, practicarea agriculturii ecologice conducând la scăderea poluării resurselor de apă (cursurilor și corpurilor de apă de suprafață dar și a apelor subterane) și a aerului.

De asemenea, încurajarea practicilor de agricultură ecologică sporesc fertilitatea și activitatea biologică a solului, asigurând un nivel mai înalt de conținut de materie organică în sol și un potențial mai mare de control al eroziunii prin utilizarea rotației multianuale a culturilor, prin utilizarea culturilor pentru îngrășăminte verzi, utilizarea de preparate pe bază de microorganisme și aplicarea de îngrășăminte de origine animală sau de materii organice, de preferință compostate, provenite din producția ecologică.

Sprijinul acordat pentru conversia la practicile de agricultura ecologică va contribui la conservarea biodiversității comparativ cu agricultura convențională. Principalele avantaje ale agriculturii ecologice din punct de vedere al biodiversității sunt conferite de neutilizarea îngrășămintelor chimice, a erbicidelor și pesticidelor produse sintetic, densitățile scăzute ale efectivelor de animale, utilizarea metodelor de control biologic al dăunătorilor (de exemplu, întreținerea gardurilor vii, a zonelor marginale ale terenurilor agricole și alte zone necultivate), menținerea activității biologice mai intense a solului mai aproape de regimul natural, utilizarea culturilor mixte și utilizarea mixtă a terenurilor.

În timp ce agricultura ecologică contribuie la protejarea mediului, aceasta produce concomitent și alimente cu o valoare mai mare din perspectiva asigurării sănătății consumatorilor prin utilizarea de substanțe naturale sau substanțe derivate în mod natural.

Sprijinul prevăzut în cadrul acestei intervenții se acordă pe unitatea de suprafață agricolă (hectar) fermierilor care se angajează în mod voluntar să adopte practici și metode specifice agriculturii ecologice, așa cum sunt definite în Regulamentul (CE) nr. 848/2018. Sprijinul se acordă sub formă de plăți compensatorii calculate sub formă de costuri standard pe baza evaluării costurilor suplimentare și a pierderilor de venit rezultate din aplicarea practicilor specifice agriculturii ecologice, care depășesc nivelul obligatoriu neremunerat al cerințelor de bază. Costurile standard includ costuri tranzacționale aferente inspecțiilor și certificării în agricultura ecologică, conform prevederilor art. 70 din Regulamentul (UE) nr. 2115/ 2021.

Intervenția conține 6 pachete:

Pachetul 1 – culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) aflate în conversia la agricultura ecologică,

Pachetul 2 – legume (inclusiv cartofi) aflate în conversia la agricultura ecologică,

Pachetul 3 – livezi aflate în conversia la agricultura ecologică,

Pachetul 4 – vii aflate în conversia la agricultura ecologică,

Pachetul 5 – plante medicinale și aromatice aflate în conversia la agricultura ecologică,

Pachetul 6 – varianta 6.1 – pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică

Pachetul 6 – varianta 6.2 – pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică combinat cu un angajament de agro-mediu și climă asumat în baza art. 70

Perioada de angajament pentru conversia la metodele de agricultură ecologică este de maximum 2 ani pentru culturi anuale și maximum 3 ani pentru culturi perene.

În perioada care urmează angajamentului pentru conversia la metodele de agricultură ecologică, fermierii pot semna angajamente pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică pe suprafețele agricole

certIFICATE în baza intervenției de dezvoltare rurală privind sprijinul pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Suprafața eligibilă:

- terenuri agricole din categoriile de folosință încadrate ca terenuri arabile (Pachetul 1, 2 și 5), livezi (Pachetul 3), vii (Pachetul 4) și pajiști permanente (Pachetul 6),
- angajamentele pentru conversia la agricultura ecologică se aplică la nivel de parcelă agricolă, neexistând posibilitatea schimbării parcelelor pe perioada angajamentelor,
- pachetul 6 - pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică se poate aplica atât la nivel național – varianta 6.1, cât și în combinație cu angajamente de agro-mediu și climă aplicabile pe pajiști permanente, asumate în baza art. 70 al Regulamentului (UE) nr. 2115/ 2021, în zonele eligibile aferente acestora – varianta 6.2,
- parcelele agricole utilizate ca pajiști permanente pentru care se află în derulare un angajament de agro-mediu și climă asumat în baza art. 70 din Regulamentul (UE) nr. 2115/ 2021 nu sunt eligibile pentru sprijinul acordat prin varianta 6.1 a Pachetului 6.

Beneficiarul:

- este fermier, utilizator al unei suprafețe agricole localizate pe teritoriul României, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS),
- deține o suprafață minimă a fermei de 1 ha, iar parcelele eligibile au dimensiunea minimă de 0,3 ha (0,1 ha pentru vii și livezi, arbuști fructiferi, hamei, pepiniere pomicele și viticole),
- este înregistrat, în fiecare an pentru care solicită sprijin, conform prevederilor legale, ca operator în agricultura ecologică,
- se angajează să țină o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea angajamentelor (de bază și superioare la nivelul suprafețelor aflate sub angajament).

Cerințe specifice:

- beneficiarii intervenției trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului, pe toată perioada de desfășurare a acestuia,
- beneficiarii țin o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea angajamentelor,
- în cazul pajiștilor permanente pentru care se încheie angajamente, se asigură pe toată perioada angajamentului o încărcătură minimă de animale de 0,3 UVM/ha.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5

List of relevant mandatory national standards

Criteriile relevante și activitățile minime stabilite în temeiul articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021:

Conform art. 2 alin. (2) lit. c) din OUG nr. 11/ 2021, activitatea minimă pe suprafețele agricole, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, se realizează prin:

- recoltarea vegetației prin lucrări de cosit cel puțin o dată pe an pe terenul arabil;
- pășunat, cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha în perioada de pășunat cu animalele pe care fermierul le deține, sau recoltarea vegetației prin cel puțin un cosit anual pe pajiștile permanente. În cazul pajiștilor permanente situate la altitudini de peste 1.800 m, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat, activitatea minimă constă în pășunat, cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha, în perioada de pășunat, cu animalele pe care fermierul le deține.
- realizarea a cel puțin o tăiere anuală de întreținere și, respectiv, cel puțin o cosire anuală a ierburilor dintre rânduri sau o lucrare anuală de întreținere a solului, în cazul viilor și livezilor.

Cerințele minime relevante pentru utilizarea îngrășămintelor și a produselor de protecție a plantelor prevăzute de legislația națională:

- Fitosanitar – OG 4/1995, cu modificările și completările ulterioare:
- utilizarea produselor de protecție a plantelor se poate face numai în scopurile pentru care au fost omologate și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare.

Folosirea îngrășămintelor:

- Ordin comun MAPAM/MS nr. 6/22/2004 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei interministeriale pentru autorizarea îngrășămintelor în vederea înscrierii în lista îngrășămintelor autorizate, cu mențiunea RO-ÎNGRĂȘĂMÂNT, pentru utilizarea și comercializarea în România, cu modificările și completările ulterioare - interzicerea folosirii îngrășămintelor neautorizate pentru utilizare și comercializare

Alte cerințe obligatorii relevante prevăzute în legislația națională:

- Agricultură ecologică - Ordinul MADR nr.1253/2013 - Operatorii care produc produsele ecologice au obligația de a-și înregistra această activitate la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin compartimentul de specialitate, și de a se supune controlului unui organism de control aprobat.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Beneficiarii intervenției trebuie să respecte standardele de condiționalitate relevante, activitatea minimă și legislația națională relevantă, prezentate mai sus. Acestea constituie nivelul de bază neremunerat.

Cerințe de bază:

- SMR 2.1 lit. a) *”Fermierii trebuie să respecte perioadele în care este interzisă aplicarea îngrășămintelor pe terenul agricol”*,
- ”utilizarea produselor de protecție a plantelor se poate face numai în scopurile pentru care au fost omologate și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare”*
- ”interzicerea folosirii îngrășămintelor neautorizate pentru utilizare și comercializare”*,

Angajament superior:

„Fermierii trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018 pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului.”

În sistemul de agricultură ecologică este interzisă utilizarea îngrășămintelor chimice și a produselor de protecție a plantelor, fiind permisă folosirea îngrășămintelor de origine animală sau de materii organice, de preferință compostate, provenite din producția ecologică. Prevenirea daunelor produse de dăunători și buruieni se realizează prin acțiuni precum utilizarea inamicilor naturali, alegerea speciilor, a soiurilor și a materialului eterogen, rotația culturilor pe terenul arabil, tehnici de cultivare precum fumigația ecologică, metode mecanice și fizice, și procese termice, precum solarizarea și, în cazul culturilor protejate, tratamentul cu abur la suprafață aplicat solului (la o adâncime maximă de 10 cm).

Cerință de bază:

SMR 2.1. lit.d) *”Cantitatea maximă de azot provenită din îngrășăminte organice care poate fi aplicată pe terenul agricol nu poate depăși 170 kg/ha/an. Cantitatea maximă de azot provenită din îngrășăminte chimice nu poate depăși valorile stabilite la SMR 2.1 lit. d) în cazul în care nu se efectuează studii agrochimice. În cazul în care planul de fertilizare are la bază studii agrochimice, se aplică cantitatea de azot rezultată prin calcul în funcție de producția planificată și gradul de aprovizionare a solului cu azot, cu condiția ca îngrășămintele organice (dacă sunt utilizate) să nu depășească 170 Kg N/ha/an.”*

Angajament superior: *„Fermierii trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018 pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului”*

Nivelul superior al cerinței specifice intervenției este reprezentat de practicile agricole ecologice care interzic utilizarea îngrășămintelor minerale pe bază de azot și limitează utilizarea îngrășămintelor la îngrășămintele, amelioratorii de sol și nutrienții autorizați menționați la art. 24 din Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018.

Cerință de bază:

SMR 2.1 lit. d) – *”Fermierii trebuie să urmeze un plan de fertilizare”*,

Angajament superior:

„Fermierii trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018 pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului.”

Practicile specifice agriculturii ecologice impun obligativitatea fermierului de a ține evidențe cu privire activitățile realizate pe parcelele exploatației agricole, inclusiv utilizarea îngrășămintelor.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

Plățile compensatorii acordate pentru aplicarea de practici agricole ecologice în perioada de conversie sunt calculate sub formă de costuri standard pentru fiecare din cele 6 pachete propuse:

- Pachetul 1 – culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) aflate în conversia la agricultura ecologică – 293 euro/ha/an,
- Pachetul 2 – legume (inclusiv cartofi) aflate în conversia la agricultura ecologică – 500 euro/ha/an,
- Pachetul 3 – livezi aflate în conversia la agricultura ecologică – 620 euro/ha/an,
- Pachetul 4 – vii aflate în conversia la agricultura ecologică – 530 euro/ha/an,
- Pachetul 5 – plante medicinale și aromatice aflate în conversia la agricultura ecologică – 365 euro/ha/an,
- Pachetul 6 – varianta 6.1 – pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică – 143 euro/ha/an,
- Pachetul 6 – varianta 6.2 – pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică cu angajament de agro-mediu și climă – 39 euro/ha/an.

Calculation method

Metodologia pentru calcularea plăților compensatorii (PC) se bazează pe calculul costurilor suplimentare și a pierderilor de venit generate de angajamentele asumate pentru conformitatea cu practicile specifice agriculturii ecologice, aplicându-se următoarea formulă:

$PC \text{ pe ha} = \text{pierderea de venituri} + \text{costuri suplimentare (nete)} + \text{costuri tranzacționale.}$

Calcularea plăților compensatorii are la bază randamentul mediu la nivel național, prețurile de producător și costurile variabile care depind de randamente.

Costurile variabile implicate sunt:

- costurile directe (semințe, îngrășăminte, protecția culturilor);
- costuri variabile cu utilajele (combustibil, reparații utilaje);
- costuri legate de forța de muncă sezonieră.

Cuantumurile plăților compensatorii depind foarte mult de pierderile de venituri, respectiv de diferențele la nivelul valorii producției. Aceste diferențe provin din diferențele de producție la hectar (randament/ha) și din prețurile de producător pentru produsele convenționale și cele ecologice. Întrucât în România nu există date cu privire la randament și la prețurile de producător pentru producția ecologică, iar la nivelul altor State Membre există foarte puține date în această privință, datele au fost estimate pe baza informațiilor de specialitate, respectiv pe baza ipotezelor. Cu toate acestea, calculele se bazează, pe cât posibil, pe date și surse de informații din România.

Elementele luate în considerare la calcularea plăților compensatorii pentru fiecare cultură, pe hectar, inclusiv pentru pajiștile permanente sunt:

randamentele;

- prețurile de producător;
- costurile cu semințele (sau plantele);
- costurile cu îngrășămintele;
- costurile cu protecția plantelor;
- costurile cu combustibilul;
- costurile cu reparațiile utilajelor;
- costurile cu forța de muncă sezonieră;
- costuri de certificarea.

În ceea ce privește sursele de date utilizate în cadrul studiului, au fost utilizate surse naționale precum baza de date a MADR (RICA), Institutul Național de Statistică, Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Agricolă Fundulea (INCD), Murfatlar, Eurostat, precum și alte surse de date internaționale, cele mai multe provenind din Germania, întrucât piața din Germania reprezintă o destinație majoră pentru produsele ecologice cu originea în România.

Calcularea plăților compensatorii se bazează pe următoarele ipoteze:

- Producția convențională și ecologică pentru principalele culturi arabile precum și pentru legume se realizează în cadrul fermelor comerciale cu teren arabil care folosesc metode de administrare moderne;
- Ferma convențională este cea care utilizează o cotă-parte din terenul său arabil (producție vegetală), egală cu cota medie folosită la nivel național;
- Ferma ecologică comparativă folosește cotă-parte din terenul său arabil egală cu cota medie de teren în regim ecologic folosită la nivel național; nu deține efective de animale și folosește compost ecologic certificat achiziționat pentru fertilizare;
- În timpul perioadei de conversie de la producția convențională la cea ecologică, sunt îndeplinite angajamentele care depășesc standardele obligatorii relevante, cum ar fi trecerea la rotația culturilor

ecologice, eliminarea utilizării îngrășămintelor chimice și a pesticidelor de sinteză; costurile variabile și costurile cu forța de muncă permanentă sunt deja la nivelul specific fermelor ecologice;

- La jumătatea perioadei de conversie, randamentul scade ca urmare a utilizării mai puțin eficiente a nutrienților (în special a azotului) din îngrășămintele ecologice;

- În perioada certificată, produsele ecologice pot fi vândute la un preț mai mare față de produsele convenționale;

- În UE există o piață competitivă care are drept rezultat stabilirea unor prețuri relativ similare pentru produse și input-uri; cu toate acestea, valoarea absolută a prețurilor poate să difere de la o regiune la alta, în funcție de cerere și de distanța față de furnizori.

Dubla compensare a pierderilor de venit și a costurilor suplimentare înregistrate în cazul producției ecologice este prevenită, dacă ferma convențională include costurile de respectare a standardelor obligatorii relevante. Conformitatea cu aceste standarde generează costuri pentru agricultura convențională și/sau scăderi ale venitului care poate fi obținut dacă nu ar exista aceste standarde.

Atâta timp cât veniturile și costurile aferente agriculturii convenționale sunt calculate luându-se în considerare aceste costuri, plata compensatorie nu le include. Așadar, PC rezultate în urma aplicării metodologiei de calcul nu conduc la o supracompensare a beneficiarilor intervenției, asigurând evitarea dublei finanțări.

Aceste similitudini între practicile convenționale și practicile agriculturii ecologice (manifestate implicit în costuri variabile și/sau valori ale producției similare în cazul ambelor metode de producție) conduc la justificarea nediferențierii PC rezultate, nefiind necesară deducerea unor costuri suplimentare sau a unor pierderi de venituri din plățile aferente pachetelor submăsurilor de agricultură ecologică.

Pentru realizarea analizei privind evitarea dublei finanțări în urma aplicării simultane al angajamentului de agro-mediu și climă și cel de agricultură ecologică pe aceeași suprafață de pajiști permanente, a fost necesară compatibilizarea celor două metodologii. Astfel, metodologia de calcul pentru P6 a fost structurată plecând de la premisele care au stat la baza metodologiilor de calcul pentru pajiști permanente în cadrul intervenției de agro-mediu și climă. Evaluarea primei compensatorii acordată pentru pajiștile permanente din sistem ecologic este realizată pe baza indicatorilor utilizați în metodologia de calcul aferentă pachetelor adresate pajiștilor permanente în cadrul intervenției de agro-mediu și climă, precum și a celor specifici sistemului de agricultură ecologică. Acordarea prin P6.2 a plăților compensatorii pentru pajiștile permanente în conversie la practicile de agricultură ecologică care se află și sub angajament de agro-mediu și climă pentru pachetele aplicabile pe pajiști permanente ale intervenției de agro-mediu și climă vizează acoperirea pierderilor de venit și a costurilor suplimentare complementare celor stabilite pentru angajamentele de agro-mediu și climă. În cazul intervenției de agro-mediu și climă, fiind interzisă utilizarea substanțelor de protecție a plantelor, costul de achiziție al acestora, costul de aplicare și costul combaterii manuale a plantelor invazive nu au fost analizate în metodologia de calcul pentru P6.2, acestea fiind evaluate în metodologia de calcul a plății de agro-mediu și climă. În mod similar, în cazul intervenției de agro-mediu și climă fiind interzisă utilizarea îngrășămintelor chimice, iar cantitatea de îngrășămintă organice fiind limitată la același prag, costul rezultat în urma aplicării îngrășămintelor nu conduce la înregistrarea de diferențe între cele două practici. Nici costurile implicate de lucrările necesare pentru regenerarea covorului vegetal nu sunt diferite în cazul celor două practici (agro-mediu și climă și agricultură ecologică). Păstrând însă parametrii agronomici dați de pachetele de agro-mediu aplicabile pajiștile permanente, metodologia de calcul demonstrează înregistrarea unor costuri suplimentare în cazul operatorilor în agricultura ecologică generate de un preț de achiziție mai mare al inputurilor ecologice (semințe, gunoi de grajd) decât în cazul practicii convenționale.

Caracterul adecvat și acuratețea calculelor din cadrul metodologiei de calcul a plăților compensatorii va fi certificată de ICPA.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Angajamentul hibrid se referă la faptul că, pentru dovedirea respectării angajamentului privind conversia la practicile de agricultură ecologică, beneficiarii vor depune la APIA certificatul emis de Organismul de Control. Acest document va dovedi faptul că beneficiarii respectă practicile de agricultură ecologică, că au un contract în vigoare cu un Organism de Control acreditat și aprobat, se supun controlului unui Organism de Control aprobat și că activitatea acestora este înregistrată în fiecare an pentru care solicită sprijin la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin compartimentul de specialitate.

În conformitate cu art. 79 (1) din Regulamentul (UE) nr. 2115 /2021, în cadrul acestei intervenții nu se stabilesc criteriile de selecție.

Pentru asigurarea premiselor atingerii obiectivelor stabilite prin implementarea în mod adecvat a angajamentelor asumate fermierii au la dispoziție acțiunile și instrumentele care vor fi puse în aplicare prin AKIS, dar și resursele de consiliere și formare existente pe piața liberă.

Sprijinul acordat în cadrul intervenției este complementar sprijinului acordat prin intervenția privind sprijinul pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică, fermierii care finalizează cei maximum 2 ani (pentru culturi anuale) sau maximum 3 ani (pentru culturi perene) aferenți perioadei de conversie la practicile de agricultură ecologică pot deschide angajamente pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică.

Angajamentele vizate de această intervenție sunt coerente cu angajamentele asumate prin ecoscheme în baza art. 31 din Regulamentul (UE) nr. 2115/ 2021.

Plățile acordate în cadrul intervenției se pot cumula cu celelalte tipuri de plăți acordate pe suprafață, respectiv plățile directe, plățile pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, plățile de agromediu și climă pentru pajiști cu înaltă valoare naturală și plățile de agromediu și climă pentru culturi verzi.

Pe perioada angajamentelor este permisă pe aceeași parcelă de teren rotația culturilor de la un an la altul între pachetele 1, 2 și 5.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții, care depășesc actuala perioadă de programare, pentru a asigura ajustarea acestora la cadrul juridic al următoarei perioade de programare. În cazul în care adaptarea nu este acceptată de beneficiar, angajamentul încetează și rambursarea nu este solicitată pentru perioada în care angajamentul a produs efecte.

Sistemul de verificare și control a intervenției se bazează pe rezultatele evaluării ex-ante realizate de către Autoritatea de Management și agențiile de plăți (APIA și AFIR), evaluare care ia în considerare rezultatele controalelor efectuate inclusiv în perioada de programare anterioară.

În perioada de programare 2023 -2027 se estimează că pot exista o serie de riscuri specifice dintre care enumerăm:

- depunerea cu întârziere a cererilor unice de plată,
- nedeclararea tuturor suprafețelor,
- identificarea incorectă a parcelelor agricole,
- nerespectarea criteriilor de eligibilitate referitoare la suprafața aflată sub angajament,
- nerespectarea standardelor de condiționalitate la nivelul fermei,
- nerespectarea cerințelor specifice intervenției pe suprafețele aflate sub angajament,
- neînregistrarea activităților agricole relevante din punctul de vedere al angajamentelor.

What is the duration of contracts?

Perioada de angajament pentru conversia la metodele de agricultură ecologică este de maximum 2 ani pentru culturi anuale și maximum 3 ani pentru culturi perene.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde” – conform celor prevăzute la secțiunea ”*Form and rate of support/premia/calculation methods*”.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plată pe hectar culturi agricole pe terenuri arabile	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
03 - Plată pe hectar P3 livezi	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
04 - Plată pe hectar P4 vii	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pajiști permanente	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
07 - Plată pe hectar P6 v.6.2	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plată pe hectar culturi agricole pe terenuri arabile

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul C2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

03 - Plată pe hectar P3 livezi

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

04 - Plată pe hectar P4 vii

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pajiști permanente

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

07 - Plată pe hectar P6 v.6.2

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată pe hectar culturi agricole pe terenuri arabile (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			293,00	293,00	293,00	293,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			95.000,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00		380.000,00
02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			500,00	500,00	500,00	500,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			325,00	325,00	325,00	325,00		1.300,00
03 - Plată pe hectar P3 livezi (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			620,00	620,00	620,00	620,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00		24.000,00
04 - Plată pe hectar P4 vii	Planned unit amount (Total			530,00	530,00	530,00	530,00		

(Grant - Uniform)	Public Expenditure in EUR)								
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			550,00	550,00	550,00	550,00		2.200,00
05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			365,00	365,00	365,00	365,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			675,00	675,00	675,00	675,00		2.700,00
06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pășiști permanente (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			143,00	143,00	143,00	143,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			47.000,00	47.000,00	47.000,00	47.000,00		188.000,00
07 - Plată pe hectar P6 v.6.2 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			39,00	39,00	39,00	39,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								

	O.17 (unit: Hectar)			41.000,00	41.000,00	41.000,00	41.000,00		164.000,00
TOTAL	O.17 (unit: Hectar)			190.550,00	190.550,00	190.550,00	190.550,00		762.200,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			40.650.000,00	40.650.000,00	40.650.000,00	40.650.000,00		162.600.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			34.552.500,00	34.552.500,00	34.552.500,00	34.552.500,00		138.210.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under								

	article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-05 - Agricultură ecologică – menținerea certificării

Intervention Code (MS)	DR-05
Denumire intervenție	Agricultură ecologică – menținerea certificării
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Agricultura ecologică promovează practici agricole extensive, furnizând bunuri publice de mediu care răspund cererii societății pentru utilizarea practicilor agricole prietenoase cu mediul, dar și cererii crescute a consumatorilor pentru produsele ecologice. Practicile specifice agriculturii ecologice contribuie la protejarea biodiversității, menținerea fertilității și funcționalității solului, reducerea poluării resurselor de apă (prin eliminarea scurgerilor de pesticide, managementul strict al gunoiului de grajd) și îmbunătățirea managementului apei (îmbunătățirea structurii solului, reducerea riscului și severității inundațiilor și a secetei, în contextul schimbărilor climatice), reducerea emisiilor de dioxid de carbon și asigurarea unor condiții de bunăstare a animalelor (densitatea redusă a efectivelor de animale). În plus față de beneficiile de mediu, acestea pot servi ca bază pentru creșterea valorii adăugate a producției agricole și dezvoltarea activităților economice la nivel local. De asemenea, prin sprijinul acordat pajiștilor permanente utilizate în sistem ecologic se va realiza o corelare pozitivă între conservarea biodiversității și respectarea standardelor de bunăstare a animalelor. Prin sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții fermierii vor fi încurajați să mențină metodele de agricultură ecologică după perioada inițială de conversie.

Contribuția pozitivă de mediu a agriculturii ecologice a fost recunoscută la scară largă în variate studii științifice, iar sprijinul acordat prin această intervenție va contribui atingerea țintelor UE prevăzute în Pactul Ecologic European, respectiv în Strategia Farm to Fork și în Strategia privind Biodiversitatea și, la nivel național, la ținta stabilită prin Planul Național pentru Dezvoltarea Producției Ecologice.

Agricultura ecologică a înregistrat o dezvoltare constantă, bazată în cea mai mare parte pe sprijinul financiar acordat prin PAC - Pilonul II, suprafața agricolă utilizată în sistemul de agricultură ecologică crescând de la 245.924 ha în anul 2015 la 468.887 ha în anul 2020. În perioada de programare 2007 – 2013, agricultura ecologică a fost susținută prin sprijinul acordat în baza Măsurii 214 – Plăți de agro-mediu, pachetul 5 – agricultură ecologică din PNDR 2007 - 2013 în vederea menținerii producției ecologice certificate. Sprijinirea agriculturii ecologice a continuat în perioada de programare 2014 – 2020 prin implementarea Măsurii 11 – agricultura ecologică din PNDR prin care sunt sprijiniți fermierii activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică, atât pentru operațiunile realizate în vederea conversiei la agricultura ecologică (submăsura 11.1), cât și pentru menținerea certificării în agricultura ecologică (submăsura 11.2).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
17	Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice	Grad scăzut	Da
18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.20 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru reducerea emisiilor de amoniac
R.21 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru calitatea corpurilor de apă
R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților
R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage
R.29 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) sprijinită de PAC pentru agricultura ecologică, împărțită între întreținere și conversie
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Sprijinul acordat pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - din puținele evaluări referitoare la gazele cu efect de seră și ciclurile acestora în atmosferă, care au fost făcute cu privire la agricultura ecologică, studiile comparative au demonstrat reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră raportat la tona de produse alimentare în cazul agriculturii ecologice față de agricultura convențională.

Extinderea suprafeței agricole certificată ecologic va contribui la reducerea cantităților de produse de protecție a plantelor utilizate și la diminuarea fenomenelor climatice extreme.

Metodele specifice agriculturii ecologice implică utilizarea responsabilă a resurselor naturale, precum apa, solul și aerul prin folosirea de substanțe naturale sau substanțe derivate în mod natural, acestea susținând și îmbunătățind starea solului, a apei, a aerului, a sănătății plantelor și animalelor și a echilibrului dintre ele.

Sprijinul acordat pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică va contribui la îmbunătățirea calității apei și aerului prin evitarea utilizării pesticidelor și a produselor de protecție a plantelor, precum și prin gestionarea strictă a gunoiului de grajd, practicarea agriculturii ecologice conducând la scăderea poluării resurselor de apă (cursurilor și corpurilor de apă de suprafață dar și a apelor subterane) și a aerului.

De asemenea, încurajarea practicilor de agricultură ecologică sporesc fertilitatea și activitatea biologică a solului, asigurând un nivel mai înalt de conținut de materie organică în sol și un potențial mai mare de control al eroziunii prin utilizarea rotației multianuale a culturilor, prin utilizarea culturilor pentru îngrășăminte verzi, utilizarea de preparate pe bază de microorganisme și aplicarea de îngrășăminte de origine animală sau de materii organice, de preferință compostate, provenite din producția ecologică.

Sprijinul acordat pentru menținerea practicilor de agricultura ecologică va contribui la conservarea biodiversității comparativ cu agricultura convențională. Principalele avantaje ale agriculturii ecologice din punct de vedere al biodiversității sunt conferite de neutilizarea îngrășămintelor chimice, a erbicidelor și pesticidelor produse sintetic, densitățile scăzute ale efectivelor de animale, utilizarea metodelor de control biologic al dăunătorilor (de exemplu, întreținerea gardurilor vii, a zonelor marginale ale terenurilor agricole și alte zone necultivate), menținerea activității biologice mai intense a solului mai aproape de regimul natural, utilizarea culturilor mixte și utilizarea mixtă a terenurilor.

În timp ce agricultura ecologică contribuie la protejarea mediului, aceasta produce concomitent și alimente cu o valoare mai mare din perspectiva asigurării sănătății consumatorilor prin utilizarea de substanțe naturale sau substanțe derivate în mod natural.

Sprijinul prevăzut în cadrul acestei intervenții se acordă pe hectar de suprafață agricolă fermierilor care se angajează în mod voluntar să mențină practici și metode specifice agriculturii ecologice, așa cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 848/2018. Sprijinul se acordă sub formă de plăți compensatorii calculate sub formă de costuri standard pe baza evaluării costurilor suplimentare și a pierderilor de venit rezultate din aplicarea practicilor specifice agriculturii ecologice, care depășesc nivelul obligatoriu neremunerat al cerințelor de bază. Costurile standard includ costuri tranzacționale aferente inspecțiilor și certificării în agricultura ecologică, conform prevederilor art. 70 din Regulamentul (UE) nr. 2115/ 2021.

Intervenția conține 6 pachete:

- Pachetul 1 - culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) certificate în agricultura ecologică,
- Pachetul 2 - legume (inclusiv cartofi) certificate în agricultura ecologică,
- Pachetul 3 - livezi certificate în agricultura ecologică,
- Pachetul 4 - vii certificate în agricultura ecologică,
- Pachetul 5 - plante medicinale și aromatice certificate în agricultura ecologică,
- Pachetul 6 - pajiști permanente certificate în agricultura ecologică

Angajamentele pentru menținerea agriculturii ecologice (inclusiv cele care urmează direct după perioada inițială de conversie) se încheie pentru o perioadă de 5 ani. După perioada de 5 ani a angajamentelor pentru menținerea agriculturii ecologice acestea se pot prelungi anual, fără a depăși perioada de implementare a PNS 2023 - 2027.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Suprafața eligibilă:

- terenuri agricole din categoriile de folosință încadrate ca terenuri arabile (Pachetul 1, 2 și 5), livezi (Pachetul 3), vii (Pachetul 4) și pajiști permanente (Pachetul 6),

- angajamentele în cadrul intervenției se aplică la nivel de parcelă agricolă, neexistând posibilitatea schimbării parcelelor pe perioada angajamentelor,
- pachetul 6 - pajiști permanente certificate în agricultura ecologică se poate aplica atât la nivel național – varianta 6.1, cât și în combinație cu angajamente de agro-mediu și climă aplicabile pe pajiști permanente, asumate în baza art. 70 din Regulamentul (UE) nr. 2115/ 2021, în zonele eligibile aferente acestora – varianta 6.2.
- parcelele agricole utilizate ca pajiști permanente pentru care se află în derulare un angajament de agro-mediu și climă asumat în baza art. 70 din Regulamentul (UE) nr. 2115/ 2021 nu sunt eligibile pentru sprijinul acordat prin varianta 6.1 a Pachetului 6.

Beneficiarul:

- este fermier, utilizator al unei suprafețe agricole localizată pe teritoriul României, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS),
- deține o suprafață minimă a fermei de 1 ha, iar parcelele eligibile au dimensiunea minimă de 0,3 ha (0,1 ha pentru vii și livezi, arbuști fructiferi, hamei, pepiniere pomicele și viticole),
- este înregistrat, în fiecare an pentru care solicită sprijin, conform prevederilor legale, ca operator în agricultura ecologică,
- se angajează să țină o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea angajamentelor (de bază și superioare la nivelul suprafețelor aflate sub angajament).

Cerințe specifice ale angajamentelor

- beneficiarii intervenției trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului, pe toată perioada de desfășurare a acestuia,
- beneficiarii țin o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea angajamentelor,
- în cazul pajiștilor permanente pentru care se încheie angajamente, se asigură pe toată perioada angajamentului o încărcătură minimă de animale de 0,3 UVM/ha.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5

List of relevant mandatory national standards

Criteriile relevante și activitățile minime stabilite în temeiul articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021:

Conform art. 2 alin. (2) lit. c) din OUG nr. 11/ 2021, activitatea minimă pe suprafețele agricole, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, se realizează prin:

1. recoltarea vegetației prin lucrări de cosit cel puțin o dată pe an pe terenul arabil
2. pășunat, cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha în perioada de pășunat cu animalele pe care fermierul le deține, sau recoltarea vegetației prin cel puțin un cosit anual pe pajiștile permanente. În cazul pajiștilor permanente situate la altitudini de peste 1.800 m, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat, activitatea minimă constă în pășunat, cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha, în perioada de pășunat, cu animalele pe care fermierul le deține
3. realizarea a cel puțin o tăiere anuală de întreținere și, respectiv, cel puțin o cosire anuală a ierburilor dintre rânduri sau o lucrare anuală de întreținere a solului, în cazul viilor și livezilor.

Cerințele minime relevante pentru utilizarea îngrășămintelor și a produselor de protecție a plantelor prevăzute de legislația națională:

Fitosanitar – OG 4/1995, cu modificările și completările ulterioare:

1. utilizarea produselor de protecție a plantelor se poate face numai în scopurile pentru care au fost omologate și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare.

Folosirea îngrășămintelor:

Ordin comun MAPAM/MS nr. 6/22/2004 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei interministeriale pentru autorizarea îngrășămintelor în vederea înscrierii în lista îngrășămintelor autorizate, cu mențiunea RO-ÎNGRĂȘĂMÂNT, pentru utilizarea și comercializarea în România, cu modificările și completările ulterioare - interzicerea folosirii îngrășămintelor neautorizate pentru utilizare și comercializare.

Alte cerințe obligatorii relevante prevăzute în legislația națională:

Agricultură ecologică - Ordinul MADR nr.1253/2013 - Operatorii care produc produsele ecologice au obligația de a-și înregistra această activitate la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin compartimentul de specialitate, și de a se supune controlului unui organism de control aprobat.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Beneficiarii intervenției trebuie să respecte standardele de condiționalitate relevante, activitatea minimă și legislația națională relevantă, prezentate mai sus. Acestea constituie nivelul de bază neremunerat.

Cerințe de bază:

- SMR 2.1 lit. a) *”Fermierii trebuie să respecte perioadele în care este interzisă aplicarea îngrășămintelor pe terenul agricol”*,
- *”utilizarea produselor de protecție a plantelor se poate face numai în scopurile pentru care au fost omologate și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare”*
- *”interzicerea folosirii îngrășămintelor neautorizate pentru utilizare și comercializare”*,

Angajament superior:

„Fermierii trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018 pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului.”

În sistemul de agricultură ecologică este interzisă utilizarea îngrășămintelor chimice și a produselor de protecție a plantelor, fiind permisă folosirea îngrășămintelor de origine animală sau de materii organice, de preferință compostate, provenite din producția ecologică. Prevenirea daunelor produse de dăunători și buruieni se realizează prin acțiuni precum utilizarea inamicilor naturali, alegerea speciilor, a soiurilor și a materialului eterogen, rotația culturilor pe terenul arabil, tehnici de cultivare precum fumigația ecologică, metode mecanice și fizice, și procese termice, precum solarizarea și, în cazul culturilor protejate, tratamentul cu abur la suprafață aplicat solului (la o adâncime maximă de 10 cm).

Cerință de bază: SMR 2.1. lit.d) *”Cantitatea maximă de azot provenită din îngrășămintele organice care poate fi aplicată pe terenul agricol nu poate depăși 170 kg/ha/an. Cantitatea maximă de azot provenită din îngrășămintele chimice nu poate depăși valorile stabilite la SMR 2.1 lit. d) în cazul în care nu se efectuează studii agrochimice. În cazul în care planul de fertilizare are la bază studii agrochimice, se aplică cantitatea de azot rezultată prin calcul în funcție de producția planificată și gradul de aprovizionare a solului cu azot, cu condiția ca îngrășămintele organice (dacă sunt utilizate) să nu depășească 170 Kg N/ha/an.”*

Angajament superior: *„Fermierii trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018 pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului”*

Nivelul superior al cerinței specifice intervenției este reprezentat de practicile agricole ecologice care interzic utilizarea îngrășămintelor minerale pe bază de azot și limitează utilizarea îngrășămintelor la îngrășămintele, amelioratorii de sol și nutrienții autorizați menționați la art. 24 din Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018.

Cerință de bază: SMR 2.1 lit. d) – „*Fermierii trebuie să urmeze un plan de fertilizare*”,

Angajament superior: „*Fermierii trebuie să respecte practicile specifice agriculturii ecologice prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 848/ 2018 pe suprafețele agricole care fac obiectul angajamentului.*”

Practicile specifice agriculturii ecologice impun obligativitatea fermierului de a ține evidențe cu privire activitățile realizate pe parcelele exploatației agricole, inclusiv utilizarea îngrășămintelor.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

Plățile compensatorii se acordă pe hectar din suprafața agricolă pentru fiecare din cele 6 pachete propuse:

-Pachetul 1 – culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) certificate în agricultura ecologică - 218 euro/ha/an,

-Pachetul 2 – legume (inclusiv cartofi) certificate în agricultura ecologică – 431 euro/ha/an,

-Pachetul 3 – livezi certificate în agricultura ecologică – 442 euro/ha/an,

-Pachetul 4 – vii certificate în agricultura ecologică – 479 euro/ha/an,

-Pachetul 5 – plante medicinale și aromatice certificate în agricultura ecologică – 350 euro/ha/an,

-Pachetul 6 – varianta 6.1 – pajiști permanente certificate în agricultura ecologică – 129 euro/ha/an,

-Pachetul 6 – varianta 6.2 – pajiști permanente certificate în agricultura ecologică cu angajament de agro-mediu și climă – 73 euro/ha/an.

Calculation method

Metodologia pentru calcularea plăților compensatorii (PC) se bazează pe calculul costurilor suplimentare și a pierderilor de venit generate de angajamentele asumate pentru conformitatea cu practicile specifice agriculturii ecologice, aplicându-se următoarea formulă:

PC pe ha = pierderea de venituri + costuri suplimentare (nete) + costuri tranzacționale.

Calcularea plăților compensatorii are la bază randamentul mediu la nivel național, prețurile de producător și costurile variabile care depind de randamente.

Costurile variabile implicate sunt:

- costurile directe (semințe, îngrășămintele, protecția culturilor);

- costuri variabile cu utilajele (combustibil, reparații utilaje);

- costuri legate de forța de muncă sezonieră.

Cuantumurile plăților compensatorii depind foarte mult de pierderile de venituri, respectiv de diferențele la nivelul valorii producției. Aceste diferențe provin din diferențele de producție la hectar (randament/ha) și din prețurile de producător pentru produsele convenționale și cele ecologice. Întrucât în România nu există date cu privire la randament și la prețurile de producător pentru producția ecologică, iar la nivelul altor State Membre există foarte puține date în această privință, datele au fost estimate pe baza informațiilor de specialitate, respectiv pe baza ipotezelor. Cu toate acestea, calculele se bazează, pe cât posibil, pe date și surse de informații din România.

Elementele luate în considerare la calcularea plăților compensatorii pentru fiecare cultură, pe hectar, inclusiv pentru pajiștile permanente sunt:

- randamentele;
- prețurile de producător;
- costurile cu semințele (sau plantele);
- costurile cu îngrășămintele;
- costurile cu protecția plantelor;
- costurile cu combustibilul;
- costurile cu reparațiile utilajelor;
- costurile cu forța de muncă sezonieră;
- costuri de certificarea.

În ceea ce privește sursele de date utilizate în cadrul studiului, au fost utilizate surse naționale precum baza de date a MADR (RICA), Institutul Național de Statistică, Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Agricolă Fundulea (INCDA), Murfatlar, Eurostat, precum și alte surse de date internaționale, cele mai multe provenind din Germania, întrucât piața din Germania reprezintă o destinație majoră pentru produsele ecologice cu originea în România.

Calcularea plăților compensatorii se bazează pe următoarele ipoteze:

- Producția convențională și ecologică pentru principalele culturi arabile precum și pentru legume se realizează în cadrul fermelor comerciale cu teren arabil care folosesc metode de administrare moderne;
- Ferma convențională este cea care utilizează o cotă-parte din terenul său arabil (producție vegetală), egală cu cota medie folosită la nivel național;
- Ferma ecologică comparativă folosește cotă-parte din terenul său arabil egală cu cota medie de teren în regim ecologic folosită la nivel național; nu deține efective de animale și folosește compost ecologic certificat achiziționat pentru fertilizare;
- În timpul perioadei de conversie de la producția convențională la cea ecologică, sunt îndeplinite angajamentele care depășesc standardele obligatorii relevante, cum ar fi trecerea la rotația culturilor ecologice, eliminarea utilizării îngrășămintelor chimice și a pesticidelor de sinteză; costurile variabile și costurile cu forța de muncă permanentă sunt deja la nivelul specific fermelor ecologice;
- La jumătatea perioadei de conversie, randamentul scade ca urmare a utilizării mai puțin eficiente a nutrienților (în special a azotului) din îngrășămintele ecologice;
- În perioada certificată, produsele ecologice pot fi vândute la un preț mai mare față de produsele convenționale;
- În UE există o piață competitivă care are drept rezultat stabilirea unor prețuri relativ similare pentru produse și input-uri; cu toate acestea, valoarea absolută a prețurilor poate să difere de la o regiune la alta, în funcție de cerere și de distanța față de furnizori.

Dubla compensare a pierderilor de venit și a costurilor suplimentare înregistrate în cazul producției ecologice este prevenită, dacă ferma convențională include costurile de respectare a standardelor obligatorii relevante. Conformitatea cu aceste standarde generează costuri pentru agricultura convențională și/sau scăderi ale venitului care poate fi obținut dacă nu ar exista aceste standarde. Atâta timp cât veniturile și costurile aferente agriculturii convenționale sunt calculate luându-se în considerare

aceste costuri, plata compensatorie nu le include. Așadar, PC rezultate în urma aplicării metodologiei de calcul nu conduc la o supracompensare a beneficiarilor intervenției, asigurând evitarea dublei finanțări.

Aceste similitudini între practicile convenționale și practicile agriculturii ecologice (manifestate implicit în costuri variabile și/sau valori ale producției similare în cazul ambelor metode de producție) conduc la justificarea nediferențierii PC rezultate, nefiind necesară deducerea unor costuri suplimentare sau a unor pierderi de venituri din plățile aferente pachetelor submăsurilor de agricultură ecologică.

Pentru realizarea analizei privind evitarea dublei finanțări în urma aplicării simultane al angajamentului de agro-mediu și climă și cel de agricultură ecologică pe aceeași suprafață de pajiști permanente, a fost necesară compatibilizarea celor două metodologii. Astfel, metodologia de calcul pentru P6 a fost structurată plecând de la premisele care au stat la baza metodologiilor de calcul pentru pajiști permanente în cadrul intervenției de agro-mediu și climă. Evaluarea primei compensatorii acordată pentru pajiștile permanente din sistem ecologic este realizată pe baza indicatorilor utilizați în metodologia de calcul aferentă pachetelor adresate pajiștilor permanente în cadrul intervenției de agro-mediu și climă, precum și a celor specifici sistemului de agricultură ecologică. Acordarea prin P6.2 a plăților compensatorii pentru pajiștile permanente certificate în agricultura ecologică care se află și sub angajament de agro-mediu și climă pentru pachetele aplicabile pe pajiști permanente ale intervenției de agro-mediu și climă vizează acoperirea pierderilor de venit și a costurilor suplimentare complementare celor stabilite pentru angajamentele de agro-mediu și climă. În cazul intervenției de agro-mediu și climă, fiind interzisă utilizarea substanțelor de protecție a plantelor, costul de achiziție al acestora, costul de aplicare și costul combaterii manuale a plantelor invazive nu au fost analizate în metodologia de calcul pentru P6.2, acestea fiind evaluate în metodologia de calcul a plății de agro-mediu și climă. În mod similar, în cazul intervenției de agro-mediu și climă fiind interzisă utilizarea îngrășămintelor chimice, iar cantitatea de îngrășămintele organice fiind limitată la același prag, costul rezultat în urma aplicării îngrășămintelor nu conduce la înregistrarea de diferențe între cele două practici. Nici costurile implicate de lucrările necesare pentru regenerarea covorului vegetal nu sunt diferite în cazul celor două practici (agro-mediu și climă și agricultură ecologică). Păstrând însă parametrii agronomici dați de pachetele de agro-mediu aplicabile pajiștile permanente, metodologia de calcul demonstrează înregistrarea unor costuri suplimentare în cazul operatorilor în agricultura ecologică generate de un preț de achiziție mai mare al inputurilor ecologice (semințe, gunoi de grajd) decât în cazul practicii convenționale.

Caracterul adecvat și acuratețea calculelor din cadrul metodologiei de calcul a plăților compensatorii va fi certificată de ICPA.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Angajamentul hibrid se referă la faptul că, pentru dovedirea respectării angajamentului privind menținerea practicilor de agricultură ecologică, beneficiarii vor depune la APIA certificatul emis de Organismul de Control. Acest document va dovedi faptul că beneficiarii respectă practicile de agricultură

ecologică, că au un contract în vigoare cu un Organism de Control acreditat și aprobat, se supun controlului unui Organism de Control aprobat și că activitatea acestora este înregistrată în fiecare an pentru care solicită sprijin la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin compartimentul de specialitate.

În conformitate cu art. 79 (1) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, în cadrul acestei intervenții nu se stabilesc criteriile de selecție.

Pentru asigurarea premiselor atingerii obiectivelor stabilite prin implementarea în mod adecvat a angajamentelor asumate fermierii au la dispoziție acțiunile și instrumentele care vor fi puse în aplicare prin AKIS, dar și resursele de consiliere și formare existente pe piața liberă.

Sprrijinul acordat în cadrul intervenției este complementar sprijinului acordat prin intervenția privind sprijinul pentru conversia la metodele de agricultură ecologică, fermierii care au beneficiat de sprijinul pentru conversia la metodele de agricultură ecologică și au finalizat cei maximum 2 ani (pentru culturi anuale) sau maximum 3 ani (pentru culturi perene) aferenți perioadei de conversie la practicile de agricultură ecologică pot deschide angajamente pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică în baza acestei intervenții.

Angajamentele vizate de această intervenție sunt coerente cu angajamentele asumate prin ecoscheme în baza art. 31 din Regulamentul (UE) nr. 2115/ 2021.

Plățile acordate în cadrul intervenției se pot cumula cu celelalte tipuri de plăți acordate pe suprafață, respectiv plățile directe, plățile pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, plățile de agromediu și climă pentru pajiști cu înaltă valoare naturală și plățile de agromediu și climă pentru culturi verzi.

Pe perioada angajamentelor este permisă pe aceeași parcelă de teren rotația culturilor de la un an la altul între pachetele 1, 2 și 5.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții, care depășesc actuala perioadă de programare, pentru a asigura ajustarea acestora la cadrul juridic al următoarei perioade de programare. În cazul în care adaptarea nu este acceptată de beneficiar, angajamentul încetează și rambursarea nu este solicitată pentru perioada în care angajamentul a produs efecte.

Sistemul de verificare și control a intervenției se bazează pe rezultatele evaluării ex-ante realizate de către Autoritatea de Management și agențiile de plăți (APIA și AFIR), evaluare care ia în considerare rezultatele controalelor efectuate inclusiv în perioada de programare anterioară.

În perioada de programare 2023 -2027 se estimează că pot exista o serie de riscuri specifice dintre care enumerăm:

- depunerea cu întârziere a cererilor unice de plată,
- nedeclararea tuturor suprafețelor,
- identificarea incorectă a parcelelor agricole,
- nerespectarea criteriilor de eligibilitate referitoare la suprafața aflată sub angajament,
- nerespectarea standardelor de condiționalitate la nivelul fermei,
- nerespectarea cerințelor specifice intervenției pe suprafețele aflate sub angajament,
- neînregistrarea activităților agricole relevante din punctul de vedere al angajamentelor.

What is the duration of contracts?

Durata angajamentului este de 5 ani.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde” – conform celor prevăzute la secțiunea ”*Form and rate of support/premia/calculation methods*”.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plată pe hectar P1 culturi agricole pe terenuri arabile	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
03 - Plată pe hectar P3 livezi	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
04 - Plată pe hectar P4 vii	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pajiști permanente	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.
07 - Plată pe hectar P6 v.6.2 pajiști permanente cu angajament de agro-mediu și climă	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Uniform		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.24; R.29;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plată pe hectar P1 culturi agricole pe terenuri arabile

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

03 - Plată pe hectar P3 livezi

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

04 - Plată pe hectar P4 vii

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pajiști permanente

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

07 - Plată pe hectar P6 v.6.2 pajiști permanente cu angajament de agro-mediu și climă

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul Campaniei 2021. Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată pe hectar P1 culturi agricole pe terenuri arabile (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			218,00	218,00	218,00	218,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			195.000,00	195.000,00	195.000,00	195.000,00		780.000,00
02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			431,00	431,00	431,00	431,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			700,00	700,00	700,00	700,00		2.800,00
03 - Plată pe hectar P3 livezi (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			442,00	442,00	442,00	442,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			11.300,00	11.300,00	11.300,00	11.300,00		45.200,00

04 - Plată pe hectar P4 vii (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			479,00	479,00	479,00	479,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			1.700,00	1.700,00	1.700,00	1.700,00		6.800,00
05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			350,00	350,00	350,00	350,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			825,00	825,00	825,00	825,00		3.300,00
06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pășiți permanente (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			129,00	129,00	129,00	129,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			36.500,00	36.500,00	36.500,00	36.500,00		146.000,00
07 - Plată pe hectar P6 v.6.2 pășiți permanente cu angajament de agro-mediu și	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			73,00	73,00	73,00	73,00		
	Maximum Amount for the								

climă (Grant - Uniform)	Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			51.750,00	51.750,00	51.750,00	51.750,00		207.000,00
TOTAL	O.17 (unit: Hectar)			297.775,00	297.775,00	297.775,00	297.775,00		1.191.100,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			56.630.000,00	56.630.000,00	56.630.000,00	56.630.000,00		226.520.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			48.135.500,00	48.135.500,00	48.135.500,00	48.135.500,00		192.542.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

	in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-06 - Bunăstarea animalelor

Intervention Code (MS)	DR-06
Denumire intervenție	Bunăstarea animalelor
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția – Bunăstarea animalelor poate fi aplicată în toate exploatațile de creștere și exploatare a păsărilor și suinelor autorizate sanitar veterinar de pe teritoriul României.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5	Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
SO9	Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da
39	Asigurarea unor condiții superioare de bunăstare a animalelor	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.44	Ponderea unităților vită mare (UVM) vizate de acțiunile care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea bunăstării animalelor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervenția - Bunăstarea animalelor vizează stimularea aplicării unor standarde superioare de bunăstare a animalelor în fermele de porci și păsări, care depășesc standardele minime obligatorii, răspunzând nevoilor privind siguranța alimentară și asigurarea calității produselor alimentare prin îmbunătățirea sănătății animalelor în urma adaptării condițiilor de hrănire, adăpare și adăpostire a acestora. Prin aceasta se garantează asigurarea sănătății populației, răspunzându-se interesului consumatorilor pentru produse provenite din carne de porc și pasăre crescute în condiții superioare de bunăstare, pe fondul preferinței actuale a acestora pentru o calitate superioară a acestor produse.

În România, sprijinul privind bunăstarea animalelor a fost introdus în PNDR 2007-2013 prin M.215 – plăți privind bunăstarea animalelor și în PNDR 2014-2020 prin M 14 din anul 2018.

Urmare a sprijinului financiar acordat din fonduri FEADR a crescut ponderea exploatațiilor comerciale care aplică în prezent standarde superioare de bunăstare a animalelor la 90,4% în sectorul de creștere a porcilor și la 84% în sectorul avicol.

Asigurarea condițiilor superioare de bunăstare în România s-a realizat la specia suine (la categoria porc gras de la greutatea de 30 kg și la categoria femele de reproducție – scrofițe și scoafe) și la păsări (categoria pui de carne, pui de curcă, găini de reproducție rase grele și găini ouătoare).

Impactul asupra sănătății și bunăstării animalelor ca urmare a aplicării unor standarde superioare de bunăstare se referă la aspecte care vizează reducerea incidenței bolilor și a mortalității în ferme, scăderea incidenței luptei pentru hrană corelată cu reducerea cazurilor de comportament anormal și a leziunilor traumatiche, scăderea incidenței folosirii medicamentelor, vaccinărilor și a altor tipuri de medicații, fapt care conduce implicit în final la îmbunătățirea performanțelor de producție și reproducție, la îmbunătățirea siguranței alimentare și sănătății publice, dar și la îmbunătățirea factorilor de mediu (rezultată în urma reducerii poluării apelor și a emisiilor de gaze).

Începând cu anul 2012 de când s-au implementat angajamente de asigurare a condițiilor superioare de bunăstare la păsări și la suine s-a constatat că standardele superioare de bunăstare constituie factorul determinant al impactului asupra sănătății și bunăstării animalelor în condițiile în care sunt asigurate aceeași calitate a furajelor și aceleași tehnologi de creștere și exploatare ca și în cazul asigurării condițiilor minime de bunăstare în exploatațiile care aplică practicile convenționale. Aceste constări sunt susținute de analizele realizate de Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Animalelor care au ținut cont și de rasă, hibrid și scheme de vaccinare și tratamente aplicate animalelor crescute și exploatare în condiții superioare de bunăstare.

Aplicarea măsurii de bunăstare a animalelor a avut un impact direct și asupra consumatorilor, reflectându-se în creșterea consumului produselor de carne de porc, pasăre și ouă de către populație (în condițiile în care 90% din carnea de porc și 95% din carnea de pasăre livrată pe piață provine de la animale crescute în condiții superioare de bunăstare).

Susținerea unor standarde superioare de bunăstare a păsărilor și suinelor în perioadele anterioare de programare a dus la îmbunătățirea mediului și a spațiului rural prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, pulberi și amoniac din hale de exploatare a păsărilor și porcilor, cu impact pozitiv asupra comunităților locale din proximitate.

Prin Intervenția – Bunăstarea animalelor, România alege să promoveze încurajarea în continuare a fermierilor cu scopul adoptării la scară largă a unor standarde ridicate de bunăstare a animalelor, garantându-se astfel păstrarea caracteristicilor și creșterea calității produselor alimentare, care prin depășirea semnificativă a standardelor comerciale minime aplicabile produselor de larg consum contribuie consistent la sănătatea publică, sănătatea animalelor, bunăstarea animalelor și la protecția mediului. Producția agricolă de calitate este dependentă de adoptarea acestor standarde ridicate de bunăstare a animalelor de către fermierii care se angajează pe baze voluntare să desfășoare operațiuni constând în mai multe angajamente în favoarea bunăstării animalelor.

Standardele superioare de bunăstare în fermele de porci și păsări sunt direct legate de tehnologiile aplicate în ferme și îmbunătățesc starea de sănătate a animalelor, reduc consumul de medicamente, iar în secundar influențează pozitiv indicatorii tehnici și performanțele în creșterea și reproducția porcilor și păsărilor, contribuind direct la calitatea și siguranța alimentelor, toate acestea cu impact pozitiv asupra sănătății

publice. În același timp, susținerea unor standarde superioare de bunăstare a păsărilor și suinelor conduce la îmbunătățirea mediului și a spațiului rural prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, pulberi și amoniac din hale de exploatare a păsărilor și porcilor. Reducerea stresului la animalele care beneficiază de condiții superioare de bunăstare a condus la diminuarea sau eliminarea unor factori ce afectează atât sănătatea, cât și performanțele productive (spor zilnic mediu, rata de conversie a furajelor, rata de reproducție, rata îmbolnăvirilor și cea a mortalității, etc.) ale păsărilor și porcilor, ceea ce indică faptul că asigurarea unor standarde superioare de bunăstare a animalelor asigură o stare generală de bine acestora. Concomitent cu performanțele de producție ridicate s-au obținut rezultate deosebite în ceea ce privește ameliorarea caracterelor care influențează procentul de carne în carcasă și stratul de grăsime, ceea ce de asemenea indică îmbunătățirea în ansamblu a calității vieții animalelor care beneficiază de condiții superioare de bunăstare.

Fermierii au fost și sunt interesați în a face investiții din surse proprii sau atrase, cu scopul de a corespunde standardelor superioare de bunăstarea animalelor, au perfecționat sistemele de aplicare, monitorizare și control în ferme pentru lumină, încălzire, noxe, apa de adăpare, zona de odihnă.

În secundar, aplicarea standardelor superioare de bunăstare a animalelor va contribui la reducerea emisiilor din sectorul de creștere a animalelor și la îmbunătățirea factorilor de mediu (în special prin reducerea gradului de poluare a apelor și solului).

Așadar, continuarea eforturilor de încurajare a aplicării standardelor superioare de bunăstare a animalelor este atât o obligație a Statelor Membre stipulată de art. 13 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), dar și o nevoie esențială pentru asigurarea siguranței și securității alimentare pentru cetățenii Uniunii Europene.

În acest sens, în cadrul Intervenției – Bunăstarea animalelor a PNS 2023-2027, România optează pentru încurajarea aplicării standardelor superioare de bunăstare a porcilor (Pachetul a) și a păsărilor (Pachetul b).

Legislație UE:

Directiva Consiliului 98/58 / CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind protecția animalelor de fermă,

Directiva Consiliului 2008/120 / CE a Consiliului din 18 decembrie 2008 de stabilire a normelor minime de protecție a porcilor.

Directiva 1999/74 / CE a Consiliului din 19 iulie 1999 de stabilire a standardelor minime pentru protecția găinilor ouătoare,

Directiva 2007/43 / CE a Consiliului din 28 iunie 2007 de stabilire a normelor minime de protecție a puilor destinați producției de carne.

Legislație națională:

Ordinului ANSVSA nr. 202/2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește standardele minime pentru protecția porcinelor,

Ordinul ANSVSA nr. 129/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de monitorizare a standardelor de microclimat, în vederea asigurării statusului minim de bunăstare a porcinelor din exploatațile comerciale,

Ordinul ANSVSA nr. 75/2005 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind protecția animalelor de fermă.

Ordinul ANSVSA nr. 63 din 10 octombrie 2012 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește standardele minime privind protecția păsărilor în fermă și în timpul transportului,

Ordinul ANSVSA nr. 136/2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind standardele minime pentru protecția găinilor ouătoare cu modificările și completările ulterioare,

Ordinul ANSVSA nr. 73/2005 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind înregistrarea exploatațiilor care dețin găini ouătoare,

Ordinul ANSVSA nr. 30/2010 pentru aprobarea Normei sanitare privind stabilirea normelor minime de protecție a puilor destinați producției de carne.

Ordin ANSVSA nr. 21/05.03.2018 privind condițiile de biosecuritate aplicate în exploatațiile comerciale de păsări, precum și condițiile privind mișcarea păsărilor vii și a subproduselor de la acestea.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiare ale sprijinului acordat prin intermediul acestei intervenții sunt exploatațiile comerciale din sectorul de creștere a porcinelor și din sectorul avicol, autorizate sanitar veterinar, care se angajează anual, pe baze voluntare să adopte standarde de bunăstare care depășesc standardele obligatorii relevante.

Exploatațiile comerciale din sectorul de creștere a porcinelor autorizate sanitar veterinar care își asumă voluntar angajamente în favoarea bunăstării animalelor sunt eligibile în cadrul Pachetului a) al Intervenției Bunăstarea animalelor.

Condiții de eligibilitate

Plățile pentru bunăstarea porcilor pot fi acordate în cadrul intervenției/pachetului/subpachetului dacă beneficiarul:

- este înregistrat în Registrul Național al Exploatațiilor al ANSVSA și deține un cod de exploatație,
- deține autorizație sanitară veterinară pentru întreaga exploatație cu cod ANSVSA,
- se angajează să respecte cerințele de bază relevante și cerințele specifice subpachetelor pentru care aplică pe întreaga perioadă a angajamentului.

Efectivele de animale eligibile:

- numărul maxim de cicluri de producție eligibile în cadrul Intervenției – Bunăstarea animalelor pentru categoria porc gras (de la intrarea în categorie) este de 3,2 cicluri de producție pe an.
- pentru categoria animale de reproducție femele (scrofițe și scroafe) este eligibil efectivul mediu anual.

În categoriile de animale neeligibile se încadrează:

- animale care nu au intrat în categorie (ex. vieri),
- porcii grași a căror populare/intrare în exploatație s-a realizat după intrarea în categorie (la o greutate medie de peste 30 kg/cap - rezultată din documentele de livrare),
- porci grași livrați la o greutate medie de sub 96 de kg/cap (rezultată din documentele de livrare),
- animalele reformă, cele sacrificate de necesitate și mortalitățile,
- numărul de animale care depășește capacitatea maximă anuală a exploatației.

Exploatațiile comerciale din sectorul de creștere a păsărilor autorizate sanitar veterinar, care își asumă voluntar angajamente în favoarea bunăstării animalelor sunt eligibile în cadrul acestui subpachet al Intervenției – Bunăstarea animalelor.

Condiții de eligibilitate

Plățile pentru bunăstare păsărilor pot fi acordate în cadrul subpachetului dacă beneficiarul:

- deține autorizație sanitară veterinară pentru întreaga exploatație,
- se angajează să respecte cerințele de bază relevante și cerințele specifice subpachetelor pentru care aplică pe întreaga perioadă a angajamentului.

Efective de păsări eligibile:

- numărul maxim de cicluri de producție eligibile în cadrul Intervenției - Bunăstarea animalelor pentru categoria pui de carne este de 6,5 cicluri de producție pe an și pentru categoria pui de curcă este de 3,7 cicluri de producție pe an,

- pentru categoriile găini ouătoare și găini de reproducție rase grele este eligibil efectivul mediu anual. În consecință, pentru categoriile pentru care eligibilitatea vizează un număr maxim de cicluri de producție pe an, pentru a fi considerat eligibil, durata unei cicluri de producție trebuie să fie de minim 90% din perioada de referință a unui ciclu de referință (luată în calcul în metodologia de calcul a plăților compensatorii), iar vârsta minimă de la care animalele sunt eligibile este de 35 zile pentru categoria pui de carne și 71 zile pentru categoria pui de curcă.

În categoriile de păsări neeligibile se încadrează:

- păsările care nu au intrat în categorie (ex. pui zburători, tineret de înlocuire, cocoși de reproducție, etc.),
- păsările care nu au stat în exploatație perioada minimă de eligibilitate a ciclului de producție,
- păsările reformă, cele sacrificate de necesitate și mortalitățile,
- numărul de păsări care depășește capacitatea maximă anuală a exploatației, inclusiv răririle (necesare pentru asigurarea densității pe întreaga perioadă a ciclului de producție).

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere
SMR10	Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs: Articles 3 and 4
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

- standarde minime pentru protecția porcinelor (Ordinului ANSVSA nr. 202/2006);
- standarde de microclimat, în vederea asigurării statusului minim de bunăstare a porcinelor din exploatațiile comerciale (Ordinul ANSVSA nr. 129/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de monitorizare);
- norme sanitare veterinare privind protecția animalelor de fermă (Ordinul ANSVSA nr. 75/2005);
- standarde minime privind protecția păsărilor în fermă și în timpul transportului (Ordinul ANSVSA nr. 63/2012);
- standarde minime pentru protecția găinilor ouătoare (Ordinul ANSVSA nr. 136/2006, cu modificările și completările ulterioare);
- norme sanitare veterinare privind înregistrarea exploatațiilor care dețin găini ouătoare (Ordinul ANSVSA nr. 73/2005);
- norme sanitare privind stabilirea normelor minime de protecție a puilor destinați producției de carne (Ordinul ANSVSA nr. 30/2010);
- condițiile de biosecuritate aplicate în exploatațiile comerciale de păsări, precum și condițiile privind mișcarea păsărilor vii și a subproduselor de la acestea (Ordin ANSVSA nr. 21/2018).

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Vor fi implementate angajamente care vizează:

Pachetul a) Plăți în favoarea bunăstării porcinelor (plățile se acordă pentru porci grași și animale de reproducție – femele (scrofițe și scroafe):

Subpachet 1a - creșterea cu cel puțin 10% a spațiului alocat disponibil fiecărui animal

Angajamentul constă în scăderea densității la porcii grași și animale de reproducție - femele (scrofițe și scroafe) prin extragerea (eliminarea) unui număr suficient de animale din boxe astfel încât spațiul alocat disponibil fiecărui animal rămas să crească cu cel puțin 10%, față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii, iar suprafața de pardoseală alocată pentru fiecare categorie de porci să fie:

Porc gras:

- 0,605 mp – pentru porci cu o greutate vie între 50-85 kg,
- 0,715 mp – pentru porci cu o greutate vie între 85-110 kg,
- 1,1 mp – pentru porci cu o greutate vie peste 110 kg.

Animale de reproducție - femele:

- 1,804 mp – pentru scrofițe ținute în grup,
- 2,475 mp/cap – pentru scroafe ținute în grup.

Alte cerințe:

- păstrarea evidențelor pentru a fi prezentate autorității de control, privind numărul maxim de animale distribuite pe suprafața respectivă, numărul de animale introduse la fiecare repopulare și mortalitățile,
- menținerea parametrilor de ventilație corespunzători populării halei la nivelul cerinței minime de bunăstare privind densitatea.

Suprafața de pardoseală disponibilă **baseline:**

- porci cu o greutate vie între 50-85 kg - 0,55 mp
- porci cu o greutate vie între 85-110 kg - 0,65 mp
- porci cu o greutate vie peste 110 kg - 1 mp
- scrofițe și scroafe ținute în grup - 1,64 mp, respectiv 2,25 mp

Baza legală:

- Ordinul ANSVSA nr. 202/2006 care transpune Directiva UE 2008/120/EC

SMR10:

1. Toate exploatațiile de porcine trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

a) suprafața liberă de pardoseală disponibilă pentru fiecare purcel înțărcat sau purcel în creștere, ținut în grup, cu excepția scrofițelor după montă și a scroafelor, trebuie să fie de cel puțin:

- (i) 0,15 m² - pentru porceii cu o greutate vie de până la 10 kg;
- (ii) 0,20 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 10 și 20 kg;
- (iii) 0,30 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 20 și 30 kg;
- (iv) 0,40 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 30 și 50 kg;
- (v) 0,55 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 50 și 85 kg;
- (vi) 0,65 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 85 și 110 kg;
- (vii) 1,00 m² - pentru porcii cu o greutate vie mai mare de 110 kg;

b) suprafața liberă totală de pardoseală disponibilă pentru fiecare scrofiță după montă, precum și pentru fiecare scroafă, atunci când scrofițele și/sau scroafele sunt ținute în grup, trebuie să fie de cel puțin 1,64 m², respectiv 2,25 m². Atunci când aceste animale sunt ținute în grupuri mai mici de 6 indivizi, suprafața liberă de pardoseală trebuie să fie mărită cu 10%. Atunci când aceste animale sunt ținute în grupuri de 40 sau mai mulți indivizi, suprafața liberă de pardoseală poate fi redusă cu 10%.

Subpachet 2a - creșterea cu cel puțin 15% a spațiului alocat disponibil fiecărui animal

Angajamentul constă în scăderea densității la porcii grași și animale de reproducție - femele (scrofițe și scroafe) prin extragerea (eliminarea) unui număr suficient de animale din boxe astfel încât spațiul alocat disponibil fiecărui animal rămas să crească cu cel puțin 15%, față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii, iar suprafața de pardoseală alocată pentru fiecare categorie de porci să fie:

Porc gras:

- 0,6325 mp – pentru porci cu o greutate vie între 50-85 kg,
- 0,7475 mp – pentru porci cu o greutate vie între 85-110 kg,
- 1,15 mp – pentru porci cu o greutate vie peste 110 kg.

Animale de reproducție - femele:

- 1,886 mp – pentru scrofițe ținute în grup,
- 2,5875 mp – pentru scroafe ținute în grup.

Alte cerințe:

- păstrarea evidențelor pentru a fi prezentate autorității de control, privind numărul maxim de animale distribuite pe suprafața respectivă, numărul de animale introduse la fiecare repopulare și mortalitățile,
- menținerea parametrilor de ventilație corespunzători populării halei la nivelul cerinței minime de bunăstare privind densitatea.

Suprafața de pardoseală disponibilă **baseline**:

- porci cu o greutate vie între 50-85 kg - 0,55 mp
- porci cu o greutate vie între 85-110 kg - 0,65 mp
- porci cu o greutate vie peste 110 kg - 1 mp
- scrofițe și scroafe ținute în grup - 1,64 mp, respectiv 2,25 mp

Baza legală:

- Ordinul ANSVSA nr. 202/2006 care transpune Directiva UE 2008/120/EC

SMR10:

1. Toate exploatațiile de porcine trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

a) suprafața liberă de pardoseală disponibilă pentru fiecare purcel înțărcat sau purcel în creștere, ținut în grup, cu excepția scrofițelor după montă și a scroafelor, trebuie să fie de cel puțin:

- (i) 0,15 m² - pentru porceii cu o greutate vie de până la 10 kg;
- (ii) 0,20 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 10 și 20 kg;
- (iii) 0,30 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 20 și 30 kg;
- (iv) 0,40 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 30 și 50 kg;
- (v) 0,55 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 50 și 85 kg;
- (vi) 0,65 m² - pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 85 și 110 kg;
- (vii) 1,00 m² - pentru porcii cu o greutate vie mai mare de 110 kg;

b) suprafața liberă totală de pardoseală disponibilă pentru fiecare scrofiță după montă, precum și pentru fiecare scroafă, atunci când scrofițele și/sau scroafele sunt ținute în grup, trebuie să fie de cel puțin 1,64 m², respectiv 2,25 m². Atunci când aceste animale sunt ținute în grupuri mai mici de 6 indivizi, suprafața liberă de pardoseală trebuie să fie mărită cu 10%. Atunci când aceste animale sunt ținute în grupuri de 40 sau mai mulți indivizi, suprafața liberă de pardoseală poate fi redusă cu 10%.

Subpachet 3a - reducerea pulberilor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat

Angajamentul constă în:

monitorizarea zilnică cu echipamente specializate de măsurare și control a calității aerului (a pulberilor) de către beneficiar și un buletin de analiză pe an în urma monitorizării de către entități independente, pentru ca pulberile să nu depășească maximum 10,5 mg/mc în adăpost,

Alte cerințe:

-beneficiarii au obligația de a ține evidența tuturor măsurătorilor efectuate prin înregistrarea zilnică a acestora într-un registru și de a păstra dovezile care să demonstreze că au fost atinse condițiile superioare de bunăstare.

Nivelul noxelor din adăpost **baseline:**

- max. 15 mg/mc pulberi

Baza legală:

- Ordinul ANSVSA nr. 129/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de monitorizare a standardelor de microclimat, în vederea asigurării statusului minim de bunăstare a porcinelor din exploatațile comerciale.

SMR11:

Adăposturi și cazare

- Circulația aerului, nivelul de pulberi, temperatura, umiditatea relativă a aerului și concentrația gazelor trebuie menținute în limite care să nu fie dăunătoare animalelor.

Subpachet 4a - îmbunătățirea condițiilor zonei de odihnă.

Angajamentul constă în:

-menținerea zonei de odihnă în permanență uscată astfel încât să asigure confortul animalelor prin aplicări suplimentare de materiale absorbante corespunzătoare pentru așternut (materiale higroscopice) în zona de odihnă

-în primele șapte zile de la populare materialele se aplică zilnic, iar apoi de două ori /săptămână. Aceste aplicări de material higroscopic se vor efectua pe toată suprafața boxei.

beneficiarii au obligația de a ține registre cu privire la data, cantitatea și locul în care au fost utilizate materialele absorbante.

Baseline:

- Adăposturile pentru porci trebuie construite astfel încât să permită animalelor să aibă acces la o zonă de odihnă confortabilă din punct de vedere fizic și termic, drenată și curățată corespunzător și care să permită tuturor animalelor să se odihnească în același timp.

- Pentru aceasta se utilizează materiale higroscopice prin aplicarea în primele 7 zile de la popularea fiecărui ciclu de producție și într-o cantitate redusă (50g material higroscopic/m²) pentru porcul gras (numărul de administrări este de 7 aplicări x 3,2 cicluri/an = 22,4 aplicări/an) iar în cazul scrofițelor și scroafelor se utilizează minim 50g material absorbant/ m² aplicat cu o zi înaintea populării și încă 10 zile după ce acestea se întorc în boxa în care sunt cazate în grup(nr de administrări/an = 11 aplicări x 2,3 fătări/an = 25,3 aplicări/ an).

Baza legală:

- Ord. ANSVSA nr. 202/2006 care transpune Directiva UE 2008/120/EC

Cele 4 intervenții suplimentare de bunăstare disponibile vor fi aplicate printr-o combinație de minim două subpachete.

SMR10:**Condiții generale de creștere a porcilor:**

Adăposturile pentru porci trebuie construite astfel încât să permită animalelor:

a) să aibă acces la o zonă de odihnă confortabilă din punct de vedere fizic și termic, drenată și curățată corespunzător și care să permită tuturor animalelor să se odihnească în același timp;

Pachetul b) Plăți în favoarea bunăstării păsărilor (plățile se acordă pentru pui de carne, găini ouătoare, găini de reproducție din rase grele și pui de curcă):**Subpachet 1b - reducerea densității păsărilor cu 10 % față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii privind suprafața minimă alocată pentru fiecare categorie de păsări****Angajamentul constă în:**

scăderea densității la păsări prin extragerea (eliminarea) unui număr suficient de animale, astfel încât spațiul alocat disponibil fiecărui animal rămas să crească cu cel puțin 10%, față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii, astfel:

1. pui de carne – 30,00 kg/mp, 35,45 kg/mp sau 38,18 kg/mp (în funcție de densitatea practică de crescătorii de păsări în condiții minime),
2. găini ouătoare – 1.222 cmp/cap în sistem alternativ sau 825 cmp/cap în sistem cuști îmbunătățite,
3. găini reproducție rase grele – 22,73 kg/mp,
4. pui de curcă – masculi – 50 kg/mp și femele – 45,45 kg/mp,

Alte cerințe:

1. documentul care precizează densitatea practică de crescătorii de păsări la cerințe minime și păstrarea evidențelor pentru a fi prezentate autorității de control privind numărul maxim de păsări distribuite pe suprafața respectivă, numărul de păsări introduse la fiecare repopulare și mortalitățile,
2. menținerea parametrilor de ventilație corespunzători populării halei la nivelul cerinței minime de bunăstare privind densitatea.

Suprafață disponibilă pui de carne baseline:

- situația I: 33 kg/mp
- situația II: 39 kg/mp
- situația III: 42 kg/mp

Suprafață disponibilă găini ouătoare baseline:

- 9 găini ouătoare/mp în sistem alternativ
- 750 cmp/cap - sistem cuști îmbunătățite

Suprafață disponibilă găini reproducție rase grele baseline:

- 25 kg/mp

Suprafață disponibilă pui de curcă baseline:

- masculi - 55 kg/mp
- femele - 50 kg/mp

Baza legală:

- Ordin ANSVSA nr. 30/2010 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind stabilirea normelor minime de protecție a puilor destinați producției de carne
- Ordin ANSVSA nr. 136/2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind standardele minime pentru protecția găinilor ouătoare, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul ANSVSA nr. 63 din 10 octombrie 2012 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește standardele minime privind protecția păsărilor în fermă și în timpul transportului.

SMR11:

Libertatea de mișcare

- Libertatea de mișcare a unui animal, având în vedere specia acestuia și în conformitate cu experiența acumulată și cu cunoștințele științifice, nu trebuie să fie îngădită de o asemenea manieră încât să i se cauzeze acestuia suferințe sau vătămări inutile.

Subpachet 2b - reducerea densității păsărilor cu 15 % față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii privind suprafața minimă alocată pentru fiecare categorie de păsări

Angajamentul constă în:

scăderea densității la păsări prin extragerea (eliminarea) unui număr suficient de animale, astfel încât spațiul alocat disponibil fiecărui animal rămas să crească cu cel puțin 15%, față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii, astfel:

1. pui de carne – 28,69 kg/mp, 33,91 kg/mp sau 36,52 kg/mp (în funcție de densitatea practică de crescătorii de păsări în condiții minime),
2. găini ouătoare – 1.278 cmp/cap în sistem alternativ, 862 cmp/cap în sistem cuști îmbunătățite, găini reproducție rase grele – 21,74 kg/mp,
3. pui de curcă – masculi – 47,83 kg/mp și femele – 43,48 kg/mp,

Alte cerințe:

1. documentul care precizează densitatea practică de crescătorii de păsări la cerințe minime și păstrarea evidențelor pentru a fi prezentate autorității de control privind numărul maxim de păsări distribuite pe suprafața respectivă, numărul de păsări introduse la fiecare repopulare și mortalitățile,
2. menținerea parametrilor de ventilație corespunzători populației halei la nivelul cerinței minime de bunăstare privind densitatea.

Suprafață disponibilă pui de carne **baseline:**

- situația I: 33 kg/mp
- situația II: 39 kg/mp
- situația III: 42 kg/mp

Suprafață disponibilă găini ouătoare **baseline:**

- 9 găini ouătoare/mp în sistem alternativ
- 750 cmp/cap - sistem cuști îmbunătățite

Suprafață disponibilă găini reproducție rase grele **baseline:**

- 25 kg/mp

Suprafață disponibilă pui de curcă **baseline:**

- masculi: 55 kg/mp
- femele: 50 kg/mp

Baza legală:

- Ordin ANSVSA nr. 30/2010 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind stabilirea normelor minime de protecție a puilor destinați producției de carne
- Ordin ANSVSA nr. 136/2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind standardele minime pentru protecția găinilor ouătoare, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul ANSVSA nr. 63 din 10 octombrie 2012 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește standardele minime privind protecția păsărilor în fermă și în timpul transportului.

SMR11:

Libertatea de mișcare

- Libertatea de mișcare a unui animal, având în vedere specia acestuia și în conformitate cu experiența acumulată și cu cunoștințele științifice, nu trebuie să fie îngădită de o asemenea manieră încât să i se cauzeze acestuia suferințe sau vătămări inutile.

Subpachet 3b - reducerea noxelor cu 30 % față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat

Angajamentul constă în monitorizarea zilnică de către beneficiar a nivelului noxelor pentru ca acestea să nu depășească următoarele valori:

1. maximum 14 ppm amoniac (NH₃),
2. maximum 2100 ppm CO₂,

Beneficiarii au obligația de a ține evidența tuturor măsurătorilor efectuate prin înregistrarea zilnică a acestora într-un registru și de a păstra dovezile care să demonstreze că au fost atinse condițiile îmbunătățite.

Nivelul noxelor din adăpost **baseline**:

- 20 ppm amoniac (NH₃)
- 3000 ppm dioxid de carbon (CO₂)

Baza legală:

• Ordinul ANSVSA nr. 63 din 10 octombrie 2012 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește standardele minime privind protecția păsărilor în fermă și în timpul transportului.

SMR11:

Adăposturi și cazare

- Circulația aerului, nivelul de pulberi, temperatura, umiditatea relativă a aerului și concentrația gazelor trebuie menținute în limite care să nu fie dăunătoare animalelor

Cele 3 intervenții suplimentare de bunăstare disponibile vor fi aplicate printr-o combinație de două subpachete (1b cu 3b sau 2b cu 3b).

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Plata compensatorie reprezintă 100% sprijin public nerambursabil.

Plățile compensatorii propuse se acordă pe UVM pentru fiecare subpachet și categorie de animale pe ciclu de producție sau pe an:

Pachetul a) privind acordarea plăților în favoarea bunăstării porcinelor

Coeficient conversie in UVM, conform anexei I din Regulamentul (CE) nr. 1091/2018:

1. porci grași = 0,3
2. animale de reproducție – femele (scroafe, scrofițe) = 0,5

Suma acordată pentru acoperirea costurilor suplimentare și a pierderii de venituri datorate aplicării măsurilor de bunăstare a animalelor:

1. porci grași – plata (euro) / UVM / ciclu
2. animale de reproducție (scroafe, scrofițe) – plata (euro) / UVM / an

Pachetul a) privind acordarea plăților în favoarea bunăstării porcinelor

Subpachet	Porci grași	Animale de reproducție - femele
	euro / UVM / ciclu	
Subpachetul 1 a) – Creșterea cu cel puțin 10% a spațiului alocat disponibil fiecărui animal.	18,35	92,95
Subpachetul 2 a) – Creșterea cu cel puțin 15% a spațiului alocat disponibil fiecărui animal.	29,14	149,50
Subpachetul 3 a) – Reducerea pulberilor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimate		
3.1 a) fără reducere a densității efectivului	13,49	89,63
3.2 a) cu reducerea densității de 10% a efectivului	13,09	86,94
3.3 a) cu reducerea densității de 15% a efectivului	12,89	85,60
Subpachetul 4 a) – Îmbunătățirea condițiilor zonei de odihnă	4,00	23,36

Pachetul b) privind acordarea plăților în favoarea bunăstării păsărilor

Coeficient conversie in UVM, conform anexei I din Regulamentul (CE) nr. 1091/2018:

1. Pui de carne = 0,007
2. Pui de curcă = 0,03
3. Găini ouătoare = 0,014
4. Găini de reproducție rase grele = 0,014

Suma acordată pentru acoperirea costurilor suplimentare și a pierderii de venituri datorate aplicării măsurilor de bunăstare a animalelor:

1. Pui de carne și Pui de curcă – plata (euro)/UVM/ciclu
2. Găini ouătoare și Găini de reproducție rase grele – plata (euro)/UVM/an

Pachetul b) privind acordarea plăților în favoarea bunăstării păsărilor				
Subpachet	Pui de carne	Pui de curcă	Găini ouătoare	Găini de reproducție rase grele
	euro / UVM / ciclu			
Subpachetul 1b) – reducerea densității păsărilor cu 10% față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii privind suprafața minimă alocată pentru fiecare categorie de păsări	13,67	20,34	84,41	133,73
Subpachetul 2 b) - reducerea densității păsărilor cu 15% față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii privind suprafața minimă alocată pentru fiecare categorie de păsări	20,53	30,51	126,62	200,60
Subpachetul 3 b) – reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat				
3.1.b) cu reducerea densității efectivului de 10% (1b)	6,26	4,85	14,17	33,23
3.2.b) cu reducerea densității efectivului de 15% (2b)	6,09	4,73	13,80	32,36

Cuantumul plăților compensatorii diferă de la un subpachet la altul în funcție de elementele luate în calcul pentru costurile suplimentare și pierderile de venit pentru fiecare categorie de animale în parte. Detalierea modalității de calcul este prevăzută în metodologia de calcul a plăților compensatorii.

Calculation method

Caracterul adecvat și acuratețea calculelor din cadrul metodologiei de calcul a plăților compensatorii va fi certificată de către un organism independent conform prevederilor art. 82 al Regulamentului (UE) 2021/2115 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC).

Pachetul a) privind acordarea plăților în favoarea bunăstării porcinelor

Subpachet 1a) – creșterea cu cel puțin 10% a spațiului alocat disponibil fiecărui animal și **Subpachet 2a)** - creșterea cu cel puțin 15% a spațiului alocat disponibil fiecărui animal

Pierderile de venit prin reducerea numărului de animale se datorează scăderii cu 10%, respectiv cu 15%, a producției totale valorificate de porci grași, porci (în cazul scroafelor și scrofițelor pentru reproducție). Economii realizate în cadrul acestui subpachet provin din reducerea consumului de furaje, din achiziția unui număr mai mic de porci pentru ambele categorii, reducerea consumului cu medicamentele, reducerea cantității de material absorbant administrat pe pardoseală și din reducerea costurilor cu utilitățile (costul cu energia electrică pentru furajarea porcilor, costul cu alimentarea cu apă, costul cu transportul și împrăștierea dejectiilor, iar în cazul animalelor de reproducție femelele au fost luate în calcul și economia cu furajul și medicamentele pentru porcii neproduși).

Din motivele expuse la subpachetul 3a), în cazul aplicării independente a subpachetelor 1a) sau 2a), din valoarea plății rezultată pentru subpachetele de densitate a fost dedusă o sumă echivalentă cu economia estimată pentru consumul de energie utilizată pentru ventilație:

- 3% din plata integrală rezultată pentru subpachetul 3a se deduce din plata calculată pentru 1a,
- 4,5% din plata integrală rezultată pentru subpachetul 3a se deduce din plata calculată pentru 2a.

Subpachet 3a) - reducerea pulberilor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat

Cheltuielile suplimentare realizate ca urmare a aplicării subpachetului provin din creșterea cheltuielilor cu consumul suplimentar de energie electrică, creșterea cheltuielilor ca urmare a monitorizării noxelor din hale (prin efectuarea a minim 1 analiză pe an de către laboratoare independente).

Totuși, în cazul aplicării acestui subpachet împreună cu unul din subpachetele de reducere a densității, efortul estimat a se realiza pentru atingerea indicatorului superior de bunăstare este mai redus decât în cazul aplicării independente, pe fondul faptului că consumul suplimentar de energie cu ventilația reprezintă un cost variabil, fiind influențat și de numărul de animale, pe lângă ceilalți factori (tipul de așternut și tipul de podea din hale, umiditate, viteza curenților de aer, condițiile de mediu locale, etc.). Nu există o relație de proporționalitate liniară între numărul de animale și nivelul pulberilor din hale.

Cu scopul evitării supracompensării beneficiarilor care vor aplica acest subpachet, în funcție de subpachetul de densitate care se aplică, se propune o reducere a nivelului plății pentru subpachetul 3a) cu 3% în cazul aplicării împreună cu subpachetul 1a) și de 4,5% în cazul aplicării împreună cu subpachetul 2a).

Subpachet 4a) - îmbunătățirea condițiilor zonei de odihnă

Cheltuielile suplimentare realizate ca urmare a aplicării subpachetului provin din creșterea cheltuielilor cu achiziționarea materialelor higroscopice ca urmare a utilizării acestora pe întreaga suprafață a boxei și cu frecvență crescută.

Pachetul b) privind acordarea plăților în favoarea bunăstării păsărilor

Subpachet 1b) - reducerea densității păsărilor cu 10% față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii privind suprafața minimă alocată pentru fiecare categorie de păsări și **Subpachet 2b)** - reducerea densității păsărilor cu 15% față de densitatea rezultată din aplicarea cerințelor minime obligatorii privind suprafața minimă alocată pentru fiecare categorie de păsări

Pierderile de venit prin reducerea numărului de păsări se datorează scăderii cu 10%, respectiv cu 15%, a producției totale valorificate de pui de carne, găini ouătoare, găini de reproducție rase grele și pui de curcă. Economii realizate în cadrul acestui subpachet provin din reducerea consumului de furaje, achiziția de material biologic mai puțin, din reducerea costurilor cu acțiunile sanitar-veterinare și din reducerea costurilor cu utilitățile (costul cu energia electrică pentru furajarea păsărilor, costul cu alimentarea cu apă, costul cu evacuarea și transportul dejectiilor) în urma creșterii unui număr redus de păsări.

Din motivele expuse la subpachetul 3b), în cazul aplicării independente a subpachetelor 1b) sau 2b), din valoarea plății rezultată pentru subpachetele de densitate a fost dedusă o sumă echivalentă cu economia estimată pentru consumul de energie utilizată pentru ventilație:

- 5% din plata integrală rezultată pentru subpachetul 3b se deduce din plata calculată pentru 1b,
- 7,5% din plata integrală rezultată pentru subpachetul 3b se deduce din plata calculată pentru 2b.

Subpachet 3b) - reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat

Cheltuielile suplimentare realizate ca urmare a aplicării subpachetului provin din creșterea cheltuielilor cu consumul suplimentar de energie electrică și din creșterea cheltuielilor ca urmare a schimbării cu frecvență crescută a filtrelor de aer pentru reducerea noxelor. Având în vedere obligativitatea accesării mai multor subpachete simultan, acest subpachet se poate aplica numai împreună cu unul cu subpachetele de reducere a densității.

Astfel, efortul estimat a se realiza pentru atingerea indicatorului superior de bunăstare este mai redus decât în cazul aplicării independente (scenariu luat în calcul de metodologia de calcul, pe fondul faptului că consumul suplimentar de energie cu ventilația reprezintă un cost variabil, fiind influențat și de numărul de animale, pe lângă alți factori (umiditate, temperatură, viteza curenților de aer, etc.). Nici în cazul păsărilor nu există o relație de proporționalitate liniară între numărul de animale și nivelul NH₃ și CO₂ din hale.

Cu scopul evitării supracompensării beneficiarilor care vor aplica acest subpachet, în funcție de subpachetul de densitate care se aplică, se propune o reducere a nivelului plății pentru subpachetul 3b) cu 5% în cazul aplicării împreună cu subpachetul 1b) și de 7,5% în cazul aplicării împreună cu subpachetul 2b).

Additional explanation

Costuri neeligibile:

Costurile standard nu includ costuri tranzacționale și investiționale, acestea nefiind eligibile în cadrul acestei intervenții.

Cheltuielile cu medicamentele, vaccinările și alte practici care conduc la creșterea beneficiului economic pentru fermierul aflat sub angajament privind bunăstarea animalelor nu sunt eligibile.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Beneficiarii intervenției trebuie să respecte la nivelul întregii exploatații agricole condiționalitățile stabilite în temeiul Regulamentului(UE) 2021/2115 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și prevăzute în legislația națională.

Cerințele de bază și cerințele specifice se aplică la nivelul întregii exploatații cu angajamente de bunăstare a animalelor.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții pentru a asigura ajustarea acestora în cazul modificării cerințelor de bază pe care angajamentele trebuie să le depășească. În cazul în care adaptarea nu este acceptată de beneficiar, angajamentul încetează și rambursarea nu este solicitată pentru perioada în care angajamentul a produs efecte.

What is the duration of contracts?

Durata angajamentului de asigurare a condițiilor superioare de bunăstare a animalelor este de 1 an.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde” – conform celor prevăzute la secțiunea ”*Form and rate of support/premia/calculation methods*”.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plată medie pe UVM - Porc - animale reproducție	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.44;	Nr.
02 - Plată medie pe UVM - Porc - porc gras	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.44;	Nr.
03 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini reproducție	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.44;	Nr.
04 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini outoare	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.44;	Nr.
05 - Plată medie pe UVM - Pasare - pui de carne	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.44;	Nr.
06 - Plată medie pe UVM - Pasăre - pui de curcă	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.44;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plată medie pe UVM - Porc - animale reproducție

Plățile compensatorii reprezintă 100% sprijin public nerambursabil și se acordă pe UVM pentru fiecare subpachet și categorie de animale pe ciclu de producție sau pe an.

02 - Plată medie pe UVM - Porc - porc gras

Plățile compensatorii reprezintă 100% sprijin public nerambursabil și se acordă pe UVM pentru fiecare subpachet și categorie de animale pe ciclu de producție sau pe an.

03 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini reproducție

Plățile compensatorii reprezintă 100% sprijin public nerambursabil și se acordă pe UVM pentru fiecare subpachet și categorie de animale pe ciclu de producție sau pe an.

04 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini outoare

Plățile compensatorii reprezintă 100% sprijin public nerambursabil și se acordă pe UVM pentru fiecare subpachet și categorie de animale pe ciclu de producție sau pe an.

05 - Plată medie pe UVM - Pasare - pui de carne

Plățile compensatorii reprezintă 100% sprijin public nerambursabil și se acordă pe UVM pentru fiecare subpachet și categorie de animale pe ciclu de producție sau pe an.

06 - Plată medie pe UVM - Pasăre - pui de curcă

Plățile compensatorii reprezintă 100% sprijin public nerambursabil și se acordă pe UVM pentru fiecare subpachet și categorie de animale pe ciclu de producție sau pe an.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată medie pe UVM - Porc - animale reproducție (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		194,90	194,90	194,90	194,90	194,90		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		258,50	258,50	258,50	258,50	258,50		
	O.18 (unit: Livestock units)		73.957,00	73.957,00	73.957,00	73.957,00	73.957,00		369.785,00
02 - Plată medie pe UVM - Porc - porc gras (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		40,10	40,10	40,10	40,10	40,10		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		46,10	46,10	46,10	46,10	46,10		
	O.18 (unit: Livestock units)		1.386.096,00	1.386.096,00	1.386.096,00	1.386.096,00	1.386.096,00		6.930.480,00
03 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini reproducție (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		210,80	210,80	210,80	210,80	210,80		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		233,00	233,00	233,00	233,00	233,00		
	O.18 (unit: Livestock units)		16.253,00	16.253,00	16.253,00	16.253,00	16.253,00		81.265,00

04 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini outoare (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		123,30	123,30	123,30	123,30	123,30		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		140,40	140,40	140,40	140,40	140,40		
	O.18 (unit: Livestock units)		117.055,00	117.055,00	117.055,00	117.055,00	117.055,00		585.275,00
05 - Plată medie pe UVM - Pasare - pui de carne (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		25,70	25,70	25,70	25,70	25,70		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		26,60	26,60	26,60	26,60	26,60		
	O.18 (unit: Livestock units)		2.248.579,00	2.248.579,00	2.248.579,00	2.248.579,00	2.248.579,00		11.242.895,00
06 - Plată medie pe UVM - Pasăre - pui de curcă (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		33,90	33,90	33,90	33,90	33,90		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		35,20	35,20	35,20	35,20	35,20		
	O.18 (unit: Livestock units)		46.976,00	46.976,00	46.976,00	46.976,00	46.976,00		234.880,00
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)		3.888.915,00	3.888.915,00	3.888.915,00	3.888.915,00	3.888.915,00		19.444.575,00
	Annual indicative financial allocation (Total public		147.250.000,00	147.250.000,00	147.250.000,00	147.250.000,00	147.250.000,00		736.250.000,00

	expenditure in EUR)								
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		124.905.477,00	124.905.477,00	124.905.477,00	124.905.477,00	124.905.480,00		624.527.388,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public								

	expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-07 - Silvo-mediu și climă

Intervention Code (MS)	DR-07
Denumire intervenție	Silvo-mediu și climă
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Srijinul acordat prin intervenția *Plăți pentru angajamente de silvomediu și climă* are în vedere completarea măsurilor de conservare a biodiversității și a resurselor de sol pe terenuri forestiere din Fondul Forestier Național (FFN) aplicate prin sistemul actual de reglementare a gestionării pădurilor în România, prin promovarea de angajamente voluntare care să conducă la consolidarea gestionării durabile a terenurilor forestiere, contribuind suplimentar la conservarea și creșterea biodiversității, reducerea eroziunii solului, precum și la eforturile de combatere a schimbărilor climatice.

Asigurarea gestionării durabile a suprafețelor din componența FFN se realizează prin implementarea prevederilor amenajamentelor silvice. Amenajamentele silvice sunt realizate în baza Normelor tehnice pentru amenajarea pădurilor care au în vedere promovarea a trei principii de gestionare a pădurilor, respectiv principiul continuității, principiul eficacității funcționale și principiul conservării și ameliorării biodiversității. Amenajamentul silvic trebuie să asigure organizarea și conducerea pădurilor spre starea lor de maximă eficacitate polifuncțională, în conformitate cu multiplele obiective ecologice și social-economice ale silviculturii, bazate pe conceptul zonării funcționale și promovarea conceptului sistemic în gospodărirea pădurilor. Suprafața minimă de fond forestier aferentă unei unități de producție/protecție pentru care se elaborează un amenajament silvic este de 100 ha.

Furnizarea serviciilor ecosistemice specifice pădurilor este asigurată de zonarea funcțională (încadrarea în grupe funcționale a pădurii). În conformitate cu funcțiile prioritare, potrivit Codului Silvic, pădurile se împart în două grupe funcționale, respectiv Grupa I - Păduri cu funcții speciale de protecție și Grupa II - Păduri cu funcții de producție și protecție.

Pădurile încadrate în Grupa I și Grupa II funcțională sunt la rândul lor clasificate în subgrupe, respectiv categorii funcționale. Pădurile cu funcții speciale de protecție sunt împărțite în 5 subgrupe funcționale, respectiv păduri cu funcții de protecție a solului (cu 11 categorii funcționale), păduri cu funcții de protecție a apelor (cu 8 categorii funcționale), păduri cu funcții de recreere (cu 6 categorii funcționale), păduri de interes științific și de ocrotire a genofondului și ecofondului forestier (cu 14 categorii funcționale) și păduri cu funcții de protecție contra factorilor climatici și industriali (cu 12 categorii funcționale). Zonarea funcțională nu poate fi influențată de forma de proprietate în situațiile în care funcțiile protective sunt mai importante decât producția de lemn.

În scopul diferențierii măsurilor de gospodărire și a reglementării lor prin amenajamentele silvice au fost definite 6 tipuri funcționale în care au fost grupate categoriile funcționale din cele două grupe funcționale (Grupa I și Grupa II) cu grad similar de intensitate a funcțiilor atribuite arboretelor componente. Astfel, în cadrul Tipului I (TI) au fost incluse pădurile cu funcții speciale pentru ocrotirea naturii, pentru care, prin lege, este interzisă orice fel de exploatare de lemn sau de alte produse, fără avizul Academiei Române, în cadrul Tipului II (TII), păduri cu funcții speciale de protecție situate în stațiuni grele sub raport ecologic, precum și arboretele în care nu este posibilă sau admisă recoltarea de masă lemnoasă, impunându-se numai lucrări speciale de conservare. În cadrul Tipurilor III, IV, V și VI au fost încadrate arborete în care sunt permise, după caz, toate tipurile de tratamente silvice.

Întinderea și durata procesului de regenerare a unui arboret depinde de importanța funcțiilor de protecție atribuite aceluia arboret. Există o gamă largă de tratamente silvice posibil de aplicat, intensitatea

intervenției în cadrul fiecărui tratament fiind diferită, cu intensitatea cea mai redusă la lucrările speciale conservare, urmate de cele care promovează regenerarea naturală până la tratamentul tăierilor rase în suprafață de maxim 3 ha, admis pentru rășinoase și plop euramerican, respectiv tăierile în crâng la salcâm și zăvoaie.

Arborii pot fi recoltați sub formă de produse principale (se aplică tăieri al căror scop este regenerarea pădurii), produse secundare (când se aplică operațiuni culturale, în prime două treimi ale ciclului de viață), igienă (arborii uscați sau atacați de insecte, dar în limita a 1 m³/an/ha, în aceeași unitate amenajistică), produse accidentale II (similar celor de igienă, dar cu volume mai mari de 1 m³/an/ha, în păduri cu vârste mai mici de 60 ani), accidentale I (similar celor de igienă, dar cu volume mai mari de 1 m³/an/ha, în păduri cu vârste mai mari de 60 ani).

Deși gestionarea durabilă a FFN este asigurată prin cadrul de administrare creat în România, respectiv zonarea funcțională a pădurilor și administrarea acestora prin ocoale silvice în baza amenajamentelor silvice, caracterul intensiv al lucrărilor silvotecnice aplicate, reflectat prin numărul mare de intervenții, creează premiza afectării mediului natural al pădurii, contribuind la afectarea diversității biologice, eroziunea solului, creșterea emisiilor de GES etc.

Sprijinul acordat prin intervenția plăți pentru angajamente de silvo-mediu și climă are în vedere promovarea de angajamente voluntare care depășesc cerințele obligatorii relevante prevăzute în cadrul legislației naționale în domeniul gestionării pădurilor și prevederile amenajamentelor silvice, cu scopul, în principal, de a reduce numărul de intervenții silvotecnice în pădure și de a promova aplicarea de tehnologii de exploatare a lemnului cu impact redus asupra solului (silvicultură cu impact redus).

Prin asigurarea unor zone de liniște și reducerea periodicității intervențiilor silvotecnice în afara acestor zone, se urmărește în principal asigurarea condițiilor optime de cuibărit, adăpost și hrănire pentru dezvoltarea faunei specifice ecosistemelor forestiere. De asemenea, prin menținerea lemnului mort în pădure (arbori uscați, dar nedoborâți) pentru a se descompune lent, în detrimentul valorificării economice, se urmărește păstrarea unei mari varietăți de insecte xilofage (care se hrănesc cu lemn), care la rândul lor vor contribui la menținerea în pădure a unei populații stabile de păsări insectivore. Totodată, prin menținerea unei consistențe crescute a arboretelor, capacitatea pădurii de a contribui la reducerea concentrației de GES din atmosferă prin sechestrarea carbonului și adaptare la efectele schimbărilor climatice, precum și la creșterea retenției scurgerilor de suprafață (în cazul viiturilor) va fi îmbunătățită.

Intervenția va contribui, de asemenea, la protejarea resurselor de sol forestier, prin promovarea de tehnologii extensive de exploatare a lemnului cu impact redus al solului, respectiv utilizarea de atelaje în lucrările de rărituri, în detrimentul lucrărilor mecanizate, care în prezent sunt aplicate la scară largă. De asemenea, în arboretele tinere în care se execută lucrări de rărituri, folosirea atelajelor în faza de scos-apropiat, reduce frecvența și gravitatea rănirii arborilor rămași, afectând astfel calitatea arborilor de viitor. Măsurile suplimentare de conservare a biodiversității promovate prin această intervenție vor contribui, totodată, la atingerea obiectivelor în zonele Natura 2000 care se vor suprapune cu zonele aflate sub angajament.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
16	Menținerea sau adoptarea unor practici silvice, utilizarea de echipamente cu impact de mediu redus	Grad scazut	Da

18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.30 Ponderea terenurilor forestiere în cadrul angajamentelor de sprijinire a protecției pădurilor și a gestionării serviciilor ecosistemice

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea obiectivelor specifice

Prin protejarea resurselor de sol, sprijinul acordat va contribui și la reducerea emisiilor de GES provenite din solul forestier, adaptarea la efectele schimbărilor climatice și la îmbunătățirea capacității de retenție a apei.

Prin promovarea utilizării atelajelor în lucrările de rărituri, în detrimentul lucrărilor mecanizate, sprijinul are în vedere reducerea eroziunii solului, cu efecte asupra menținerii calității acestuia, precum și asupra reducerii scurgerilor de suprafață, inclusiv în cazuri extreme de formare a torenților și viiturilor.

Reducerea intervențiilor silviculturale, precum și utilizarea de tehnologii de exploatare forestiere care să contribuie la reducerea eroziunii solului, vor contribui și la protejarea resurselor de apă, prin reducerea scurgerilor de suprafață și creșterea retenției apei în coronamentul arborilor și sol.

Prin asigurarea unor zone de liniște și reducerea periodicității intervențiilor silvotehnice în afara acestor zone, măsura urmărește în principal asigurarea condițiilor optime de cuibărit, adăpost și hrănire pentru dezvoltarea faunei specifice ecosistemelor forestiere, contribuind în acest fel la conservarea biodiversității, inclusiv pe suprafețele angajate situate în ariile naturale protejate. Activitățile forestiere care au ca rezultat perturbarea faunei sălbatice vor fi astfel limitate, asigurându-se condițiile necesare conservării elementelor de biodiversitate pe întregul lanț trofic (fluturi, insecte, în special insecte xilofage, păsări, mamifere mici și mari etc.).

Conținutul intervenției

Plățile de silvo-mediu vor fi acordate proprietarilor de terenuri forestiere din FFN sau asociațiilor acestora care își asumă în mod voluntar angajamente de silvo-mediu.

Angajamentele încheiate acoperă o perioadă de 5 ani.

Angajamentele de silvo-mediu cuprind doar acele cerințe care depășesc cerințele obligatorii relevante prevăzute de legislația națională în domeniul silvic sau dreptul intern relevant.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

- Principiul prevalării funcțiilor de protecție: se va acorda prioritate aplicațiilor pentru care indicatorul ”ponderea pădurilor situate în tipul funcțional T II în total suprafață angajată” este mai mare;
- Principiul zonelor prioritare: se va acorda prioritate pădurilor situate în zone cu înaltă valoare naturală și care asigură servicii ecosistemice critice pentru protecția solului, a apei și a biodiversității (prioritizarea grupelor și subgrupelor functionale);
- Principiul proprietății: se va acorda prioritate solicitărilor depuse de proprietarii de pădure persoane fizice sau asociații ale acestora.

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai buna utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii eligibili:

- Proprietarii de terenuri din FFN, care pot fi:
  - proprietate privată a persoanelor fizice și juridice
  - proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale
  - proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale
- Asociații ale proprietarilor de terenuri prevăzuți anterior.

Condiții de eligibilitate:

Suprafața eligibilă:

- Suprafața de teren forestier care face obiectul angajamentului este localizată pe teritoriul României și este inclusă în FFN,
- Fac obiectul aplicării intervenției terenurile acoperite cu păduri și terenuri destinate împăduririi sau reîmpăduririi, cu excepția suprafețelor încadrate în tipul I funcțional (T I), cu condiția ca terenurile destinate împăduririi sau reîmpăduririi să nu reprezinte mai mult de 15% din suprafața angajată,
- Suprafața minimă pentru care se încheie angajamentul este de cel puțin 100 ha,
- Suprafețele care fac obiectul angajamentului trebuie identificate în format electronic,
- Suprafața trebuie să facă parte dintr-un amenajament silvic în vigoare (amenajamentul se consideră a fi în vigoare după ce a fost avizat procesul verbal al conferinței a II-a de amenajare).

Alte condiții de eligibilitate:

- Beneficiarul se angajează să mențină angajamentul de silvo-mediu pentru o perioadă de 5 ani,
- Beneficiarul trebuie să dețină contract de administrare/ prestări servicii silvice cu un ocol silvic autorizat,
- Beneficiarul trebuie să participe cu toată suprafața eligibilă deținută de acesta într-o unitate de producție și/sau protecție la momentul depunerii aplicației de accesare a intervenției.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Cerințele specifice pachetelor propuse în cadrul intervenției sunt următoarele:

Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște

1. Fiecare solicitant al sprijinului financiar delimitează zone de liniște compacte care să acopere cel puțin 20% din totalul suprafeței eligibile angajate, delimitate prin limite parcelare/subparcelare. În situația în care solicitantul deține în proprietate terenuri forestiere situate în mai multe UP (administrare de același ocol silvic sau de ocoale silvice diferite), procentul de minimum 20% se va asigura la nivelul fiecărei UP. Fiecare zonă de liniște compactă din cadrul unei U.P. nu poate avea o suprafață mai mică de 20 ha.

În cadrul zonelor de liniște, pentru perioada de angajament, vor fi permise doar lucrări de împădurire, ajutorarea regenerărilor naturale, întreținere a culturilor și a semințișurilor până la realizarea stării de masiv, descopleșiri, degajări, depresaje și curățiri, precum și lucrări de reconstrucție ecologică care se continuă din perioada premergătoare angajamentului.

În cazul în care pe perioada de aplicare a angajamentului în cadrul zonei de liniște apar fenomene care impun recoltarea de produse accidentale I sau II pe o suprafață mai mică de 50%, lemnul afectat va fi extras în condițiile legii. În cazul în care suprafața pe care apar fenomene care impun recoltarea de produse accidentale I sau II este de cel puțin 50%, angajamentul se încheie fără a fi necesară rambursarea sprijinului primit anterior în cadrul angajamentului.

2. Pe suprafața din angajament care nu face obiectul constituirii zonei de liniște se pot executa lucrările prevăzute de amenajamentul silvic, avându-se în vedere ca pe perioada angajamentului să nu se intervină

cu lucrări pe o perioadă mai mare de un an pe aceeași unitate amenajistică, cu excepția cazului în care este necesar să se efectueze lucrări de împădurire, ajutorarea regenerărilor naturale, întreținere a culturilor și a semințișurilor până la realizarea stării de masiv, descopleșiri, degajări, depresaje și curățiri. În situația în care pe suprafața unei unități amenajistice din afara zonei de liniște are loc un fenomen ce impune recoltarea de produse accidentale I sau II, lemnul afectat va fi extras în condițiile legii.

3. În situația în care pentru suprafața angajată, în afara zonei de liniște, există unități amenajistice încadrate în tipul funcțional TII, pentru care în amenajament sunt prevăzute lucrări speciale de conservare, aceste lucrări se vor aplica, cu excepția recoltării de masă lemnoasă. În situația în care pe suprafața unei unități amenajistice încadrate în tipul funcțional TII din afara zonei de liniște are loc un fenomen ce impune recoltarea de produse accidentale I sau II, lemnul afectat va fi extras în condițiile legii.

Pentru aplicarea pachetului 1 se va avea în vedere ca până la expirarea amenajamentului (sau în cazul în care angajamentul se întinde pe perioada a două amenajamente, până la expirarea celor două amenajamente silvice) volumul rămas de recoltat prin tăieri de conservare pe toată suprafața din angajament să fie egal cu cel puțin cinci posibilități anuale de recoltare a masei lemnoase prin tăieri de conservare prevăzute în amenajamentul/ amenajamentele silvice (cumulate).

Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri

Pachetul 2 poate fi aplicat doar în combinație cu Pachetul 1.

Fiecare solicitant al sprijinului financiar precizează unitățile amenajistice pe care estimează că va efectua rărituri cu atelaje pe toată perioada de angajament. Unitățile amenajistice selectate trebuie să se regăsească în planul lucrărilor de îngrijire a arboretelor din amenajamentul silvic, în secțiunea rărituri. Suma suprafețelor unităților amenajistice selectate nu poate depăși jumătate din suprafața totală a unităților amenajistice precizate în planul lucrărilor de îngrijire a arboretelor din amenajamentul silvic, în secțiunea rărituri.

Adoptând acest pachet, solicitantul sprijinului se angajează să contracteze sau să efectueze lucrările de colectare a materialului lemnos folosind exclusiv atelaje la operațiile de adunat, scos și apropiat pe suprafața parcursă cu rărituri ce face obiectul angajamentului, până la platforma primară (punct de colectare a materialului lemnos) sau o cale permanentă de transport. Lucrările de colectare trebuie să cuprindă cel puțin operația de adunat și una sau amândouă din operațiile de scos și apropiat. Atelajele vor fi folosite avându-se în vedere ca volumul arborelui mediu colectat să fie de cel mult 0,3 m³.

Beneficiarul se angajează să respecte cerințele specifice pachetelor de silvo-mediu pentru care aplică.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere

List of relevant mandatory national standards

Fondul forestier național este supus regimului silvic (art.6 alin. (1) din *Codul silvic*). Respectarea regimului silvic este obligatorie pentru toți deținătorii de fond forestier (art.17 alin. (1) din *Codul silvic*). Codul silvic, legislația silvică subsecventă, precum și sistemul de norme tehnice silvice, economice și juridice care alcătuiesc regimul silvic cuprind **cerințele obligatorii relevante prevăzute de legea națională a pădurilor sau de dreptul intern relevant.**

Legislație cu relevanță pentru cele două pachete:

Implementarea **pachetului 1** din cadrul intervenției *plăți pentru angajamente de silvo-mediu* are în vedere renunțarea la recoltarea de lemn din tăieri de igienă și tăieri de conservare pe perioadele și suprafețele specificate de fișa intervenției.

În practica curentă, bazată pe legislația națională, sunt aplicate o serie de lucrări, printre care relevante pentru această intervenție, pachetul 1, sunt:

- Tăieri de igienă, care se prevăd a se executa anual în toate arboretele care nu se vor parcurge cu lucrări de rărituri, curățiri, tăieri de conservare sau tăieri de regenerare. Volumul maxim care se poate recolta cu astfel de lucrări este de 1 m³/an/ha.

- Rărituri, care se prevăd a se executa cu o periodicitate medie de 5-7 ani. În intervalul dintre intervenții se pot executa tăieri de igienă pentru valorificarea masei lemnoase aferente eliminării naturale (maxim 1 m³/an/ha).

- Tăieri de conservare, care se execută în arboretele încadrate în TII cu o periodicitate medie de 7-10 ani, iar indicele de recoltare variază în funcție de starea fiecărui arboret, extragerile care depășesc 10% din volumul total al arboretului necesitând o justificare temeinică.

- Tăieri de regenerare care se prevăd a fi executate în arboretele încadrate în TIII – TVI funcționale. De regulă se prevăd 1 sau 2 intervenții pe deceniu. În intervalul dintre intervenții se pot executa tăieri de igienă pentru valorificarea masei lemnoase aferente eliminării naturale.

În cadrul angajamentului cele 4 tipuri de lucrări precizate mai sus sunt interzise pe toată perioada și pe toată suprafața zonei de liniște. În restul suprafeței angajate (până la 80%) sunt interzise toate cele patru tipuri de lucrări pe o perioadă de patru ani, cu excepția tăierilor de conservare care sunt interzise pe toată perioada angajamentului.

Pierderile de venit se referă la volumul de lemn aferent produselor de igienă care nu se recoltează pe o perioadă de cinci ani în zona de liniște și patru ani în restul suprafeței angajate de pe unitățile amenajistice pe care sunt planificate lucrări de rărituri și tăieri de igienă, precum și cel aferent produselor rezultate din tăieri de conservare pe o perioadă de cinci ani pe toată suprafața angajată planificată cu astfel de lucrări.

Pierderea de masă lemnoasă a fost echivalată cu volumele care ar fi putut fi recoltate sub forma celor două tipuri de produse (produse de igienă, aferente lucrărilor de rărituri și tăieri de igienă și produse rezultate din tăierile de conservare) pe perioada angajamentului, iar pierderea cantitativă finală este media pierderilor corespunzătoare.

Pachetul 2 urmărește promovarea practicilor de efectuare a lucrărilor de rărituri cu atelaje în detrimentul mijloacelor mecanizate, care reprezintă practica curentă, urmărindu-se totodată respectarea legislației silvice relevante.

Cerințele obligatorii relevante prevăzute de legea națională a pădurilor sau de dreptul intern relevant și a practicilor uzuale specifice fiecărei cerințe de management aplicabile intervenției:

Pachetul 1 - Asigurarea de zone de liniște

Angajament:

(a) Renunțarea la recoltarea lemnului din tăieri de igienă în toate arboretele care nu se vor parcurge cu lucrări de rărituri, curățiri, tăieri de conservare sau tăieri de regenerare.

• *Practici uzuale relevante:* În arboretele în care nu sunt planificate prin amenajamentele silvice lucrări de rărituri, curățiri, tăieri de conservare sau tăieri de regenerare se executa tăieri de igienă (volumul maxim care se poate recolta cu astfel de lucrări este de 1 m³/an/ha).

• *Cerințele obligatorii relevante prevăzute de legea națională a pădurilor sau de dreptul intern relevant:* Amenajamentul silvic prevede pentru fiecare unitate amenajistică lucrările silvice ce se pot executa pe perioada de aplicabilitate a acestuia (5/10 ani). (art.19 din Codul silvic – ”modul de gestionare a fondului forestier național se reglementează prin amenajamente silvice”).

(b) Renunțarea la recoltarea lemnului din tăieri de igienă executate în arboretele parcurse cu lucrări de rărituri.

• *Practici uzuale relevante:* Lucrările de rărituri se prevăd a se executa cu o periodicitate medie de 5-7 ani. În anii în care nu sunt executate lucrări de rărituri se executa tăieri de igienă pentru valorificarea

masei lemnoase aferente eliminării naturale (volumul maxim care se poate recolta cu astfel de lucrări este de 1m³/an/ha).

• *Cerințele obligatorii relevante prevăzute de legea națională a pădurilor sau de dreptul intern relevant:*
A se vedea cerințele prezentate la angajamentul (a)

(c) Renunțarea la recoltarea lemnului din tăieri de conservare prevăzute în amenajamentul silvic.

• *Practici uzuale relevante:* Tăierile de conservare se execută în conformitate cu prevederile amenajamentului silvic. În urma aplicării tăierilor de conservare se recoltează, pe perioada de aplicabilitate a amenajamentului, un volum de lemn care, de regulă, nu depășește 10% din volumul total al arboretului.

• *Cerințele obligatorii relevante prevăzute de legea națională a pădurilor sau de dreptul intern relevant:*
A se vedea cerințele prezentate la angajamentul (a)

Pachetul 2 - Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri

Angajament:

(a) Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri.

• *Practici uzuale relevante:* În practica curentă, lucrările de rărituri se realizează, în mod preponderent, cu mijloace mecanizate.

• *Cerințele obligatorii relevante prevăzute de legea națională a pădurilor sau de dreptul intern relevant:*
Amenajamentul silvic prevede pentru fiecare unitate amenajistică lucrările silvice ce se pot executa pe perioada de aplicabilitate a acestuia (5/10 ani). (art.19 din Codul silvic – ”modul de gestionare a fondului forestier național se reglementează prin amenajamente silvice”). Lucrările de exploatare a masei lemnoase, inclusiv lucrările de rărituri, sunt executate în conformitate cu legislația silvică aplicabilă, în principal Ordinul 1540/2011.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

- Sprijinul financiar în cadrul acestei intervenții este constituit din costuri standard, calculate pentru fiecare pachet pe baza evaluării costurilor suplimentare și a pierderilor de venituri, care depășesc nivelul cerințelor obligatorii relevante, înregistrate de proprietarii de terenuri forestiere în urma asumării angajamentelor voluntare de silvo-mediu.
- Costurile standard calculate pentru intervenția plăți pentru angajamente de silvo-mediu includ costuri tranzacționale aferente elaborării dosarului tehnic și gestionării anuale pe parcursul duratei de implementare a angajamentului (5 ani) a informațiilor/documentelor necesare implementării Pachetului 1.
- Costurile standard calculate pentru această intervenție nu includ costuri investiționale.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100% din plata compensatorie.

Plățile compensatorii, calculate sub formă de costuri standard, sunt următoarele:

Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște: 38 €/an/ha;

Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri: 137 €/ha/an (pentru suprafața anuală pentru care se solicită sprijin în cadrul Pachetului 2);

În cazul pădurilor cu suprafețe de peste 500 ha, cuantumul veniturilor asigurate de valorificarea masei lemnoase recoltabile sub formă de produse principale și secundare cresc în mod progresiv, astfel că profitabilitatea exploatației forestiere este, de asemenea, îmbunătățită, apărând astfel riscul unei potențiale supracompensări.

Degresivitatea suportului financiar va fi aplicată pentru suprafețele mai mari de 500 ha, astfel că nivelul plăților va fi ajustat după cum urmează:

- 100 – 500 ha – 100% din valoarea plății
- 500,01 – 1000 ha – 85% din valoarea plății
- 1000,01 – 5000 ha – 65% din valoarea plății
- Peste 5000 ha – 50% din valoarea plății.

Calculation method

Plățile compensatorii sunt calculate sub formă de costuri standard în baza evaluării costurilor suplimentare, pierderilor de venit și a costurilor tranzacționale generate de implementarea angajamentelor de silvo-mediu.

Caracterul adecvat și acuratețea calculelor din cadrul metodologiei de calcul a plăților compensatorii este certificată.

Metodologia de calcul a costurilor standard utilizate în cadrul acestei submăsuri a fost realizată prin expertiza Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS).

Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște:

Implementarea pachetului 1 din cadrul sub-măsurii plăți pentru angajamente de silvomediu are în vedere renunțarea la recoltarea de lemn din tăieri de igienă și tăieri de conservare pe perioadele și suprafețele specificate de fișa măsurii. Executarea lucrărilor de igienă și a celor de conservare, în conformitate cu cerințele obligatorii relevante, reprezintă practica normală.

Pentru calculul pierderilor de venit în cadrul pachetului 1 s-au utilizat date dintr-un eșantion stratificat de 139 amenajamente silvice, realizate pentru pădurilor din FFN proprietate privată a persoanelor fizice, juridice, fizice indiviză și publică/privată a unităților administrativ teritoriale, reprezentative din punct de vedere silvicultural pentru zonele de câmpie, deal și munte, s-au extras suprafețele cu volumele aferente care urmează a se recolta, pe care au fost planificate *rărituri (R)*, *tăieri de conservare (TC)* și *tăieri de igienă (TI)* (pentru definiții ale termenilor a se vedea capitolul ” Additional questions/information specific to the Type of Intervention”).

Cantitățile recoltabile se referă la deceniu, și volumele recoltabile anual s-au estimat ca fiind 1/10 din volumul recoltabil pe deceniu (respectând principiul egalității recoltelor, stipulat în *Codul Silvic*).

Pierderile de venit se referă la volumul de lemn aferent **produselor de igienă** care nu se recoltează pe perioada și de pe unitățile amenajistice din suprafața angajată.

Pierderea de masă lemnoasă a fost echivalată cu volumele care ar fi putut fi recoltate sub forma celor două tipuri de produse (**produse de igienă**, aferente **R** și **TI** și **produse** rezultate din **TC**) pe perioada angajamentului, iar pierderea cantitativă finală este media pierderilor corespunzătoare pentru patru, respectiv cinci ani. Pierderea corespunzătoare unei perioade de restricționare a tăierilor pe 4 ani se aplică suprafețelor situate în afara zonei de liniște, cu excepția suprafețelor încadrate în TII. Pierderea corespunzătoare unei perioade de restricționare a tăierilor pe 5 ani se aplică suprafețelor situate în zona de liniște și suprafețelor încadrate în TII din afara zonei de liniște.

Având în vedere că nu există studii de specialitate care să cuantifice proporția volumului de masă lemnoasă ce se depreciază în timp, s-au utilizat două ipoteze de lucru. Astfel, lemnul sub forma produselor de igienă, fiind rezultatul unui proces natural de eliminare, s-a considerat că se depreciază într-

un an sau în anul al-2-lea. Ca urmare, au fost realizate două variante de calcul, pe baza celor două ipoteze de lucru:

· Varianta 1 – volumul de lemn aferent produselor de igienă din ultimul an de angajament se consideră a fi pierdut;

· Varianta 2 - volumul de lemn aferent produselor de igienă din ultimul an de angajament nu se consideră a fi pierdut, acesta putând fi valorificat în anul imediat încheierii angajamentului;

Valoarea pierderilor de venit a fost calculată pe baza prețului mediu al lemnului și a volumului de masă lemnoasă ce constituie pierderea, calculat după cum a fost descris mai sus. Prețul mediu al lemnului utilizat este calculat la nivel național o dată pe an sau, după caz, o dată la mai mulți ani, de către Departamentul Pădurilor din cadrul Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului.

Pierderea de venit medie pe fiecare din cei 5 ani de aplicare a angajamentului de silvomediu este dată de produsul dintre pierderea cantitativă medie aferentă suprafeței angajate și prețul mediu al lemnului. La această valoare se adaugă valoarea costurilor tranzacționale necesare implementării angajamentului, valoare determinată de ICAS prin asimilarea lucrărilor de elaborare a dosarului tehnic (inclusiv costurile cu realizarea hărților în format electronic) și gestionării anuale pe parcursul duratei de implementare a angajamentului a informațiilor/documentelor necesare implementării pachetului 1, cu cele aferente lucrărilor de amenajare a pădurilor (activitate prin care sunt elaborate amenajamentele silvice).

Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri

Implementare pachetului 2 urmărește promovarea practicilor de efectuare a lucrărilor de rărituri cu atelaje în detrimentul mijloacelor mecanizate. Executarea lucrărilor de rărituri cu mijloace mecanizate este metoda cel mai des utilizată în practică, aplicată în conformitate cu cerințele obligatorii relevante.

Pentru calculul costurilor suplimentare generate de utilizarea atelajelor la executarea lucrărilor de rărituri au fost calculate costurile lucrărilor de colectare a lemnului rezultat din rărituri în două scenarii: folosind tractor dotat pentru lucrări de exploatare, respectiv atelaje. Pentru calcul au fost utilizate valorile din *Normele de timp și producție unificate pentru lucrări din silvicultură* (Publicată de Regia Națională a Pădurilor, 1997). Astfel, pentru cele două scenarii, în condiții medii din punct de vedere al pantei, condițiilor de sol și distanței de colectare, s-au utilizat următoarele elemente de cheltuială: 1) manoperă, asigurări și protecție socială; 2) carburanți și lubrefianți, respectiv hrana animalelor de tracțiune; 3) întreținerea și funcționarea mijloacelor de exploatare folosite; 4) cheltuieli de amortizare.

Suprafața fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice, juridice, fizice indivize și publică/privată a unităților administrative teritoriale, formată din proprietăți mai mari de 100 ha, și care poate face obiectul finanțării prin această submăsură este de 2.525.000 ha.

Din datele extrase din amenajamentele silvice aferente bazei de date utilizată în cadrul studiului, ponderea suprafețelor parcurse cu rărituri este de 26,15% din suprafața FFN. Din aceleași date, rezultă volumul mediu de masă lemnoasă prevăzut a fi recoltat din rărituri. Prin înmulțirea costului suplimentar al recoltării lemnului rezultat din rărituri prin utilizarea atelajelor cu volumul mediu de masă lemnoasă prevăzut a fi recoltat în urma execuției răriturilor s-a obținut valoarea plății compensatorii ce se acordă beneficiarilor Pachetului 2.

Plățile compensatorii, calculate sub formă de costuri standard, acoperă integral pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Toți beneficiarii intervenției trebuie să demonstreze că există amenajamente silvice în vigoare pe toată perioada angajamentului și pe toată suprafața angajată.

Beneficiarii intervenției trebuie să respecte la nivelul întregii exploatații agricole normele de condiționalitate stabilite în temeiul titlului III capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, pe toate terenurile agricole aparținând exploatații agricole și pe toată perioada angajamentului. Condiționalitatea se aplică pe parcursul întregului an calendaristic.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții pentru a asigura ajustarea acestora în cazul modificării cerințelor obligatorii pe care angajamentele trebuie să le depășească. În cazul în care ajustarea nu este acceptată de beneficiar, angajamentul încetează și rambursarea nu este solicitată pentru perioada în care angajamentul a produs efecte.

O clauză de revizuire este prevăzută pentru angajamentele încheiate în cadrul acestei intervenții, care depășesc actuala perioadă de programare, pentru a asigura ajustarea acestora la cadrul juridic al următoarei perioade de programare.

Beneficiarii sub-măsurii 8.1 *Împăduriri și crearea de suprafețe împădurite* din cadrul PNDR 2014-2020 putea aplica pentru intervenția *Plăți pentru angajamente de silvo-mediu* numai după închiderea stării de masiv.

Definițiile termenilor utilizați în cadrul intervenției:

Amenajamentul silvic reprezintă documentul de bază în gestionarea pădurilor, întocmit pe o perioadă de 10 (5) ani și aprobat de autoritatea care răspunde pentru silvicultură.

Unitatea de producție și/sau protecție (UP) reprezintă suprafața de fond forestier pentru care se elaborează un amenajament silvic.

Unitatea amenajistică (subparcelă) (u.a.) este unitatea teritorială elementară pentru studiul arboretelor și pentru planificarea și executarea lucrărilor silvice.

Posibilitate, reprezintă volumul de lemn ce poate fi recoltat dintr-o pădure, în baza amenajamentului silvic, pe perioada de aplicare a acestuia.

Tăierile de conservare (TC) cuprind lucrările prin care sunt promovate nucleele existente de regenerare naturală, prin efectuarea de extracții de intensitate redusă.

Tăierile de regenerare se referă la gama de tratamente silvice aplicate pe terenurile forestiere, reprezentând un sistem de măsuri biotehnice prin care se pregătește și se realizează, în cadrul unui regim dat, trecerea arboretelor și a pădurii de la o generație la alta.

Produsele de igienă sunt rezultate din procesul normal de eliminare naturală.

Răriturile (R) reprezintă lucrări care se efectuează periodic în arborete tinere, prin care se reduce numărul de exemplare la unitatea de suprafață, în scopul ameliorării structurii, creșterii și calității arboretelor.

Atelajul este compus din animale de tracțiune (cai sau boi) și harnașamentul aferent, utilizat pentru colectarea lemnului exploatat.

Colectarea lemnului reprezintă partea procesului tehnologic în care lemnul este deplasat de la cioată până în platforma primară aflată lângă o cale permanentă de transport. Această deplasare se face, într-o primă etapă, pe trasee neamenajate, fiind continuată, în etapa următoare, pe trasee amenajate denumite căi de colectare.

Adunatul este prima etapă din cadrul procesului de colectare caracterizată prin deplasarea fiecărei piese pe un traseu propriu, pe distanțe scurte, de la locul de doborâre până la locurile de concentrare a materialului lemnos.

Scosul lemnului este o operație necesară în unele situații, atunci când tasoanele formate prin adunat nu se găsesc în raza de acțiune a mijloacelor principale de colectare și constă în deplasarea materialului lemnos din aceste tasoane până la următoarele confluențe.

Apropiatul lemnului reprezintă operația de deplasare a sarcinilor din tasoanele formate prin adunat și/sau scos până în platforma primară ce se află lângă o instalație permanentă de transport. Se utilizează o

anumită cale de apropiat amenajată corespunzător condițiilor impuse de mijloacele tehnice cu care se realizează deplasarea materialului lemnos.

What is the duration of contracts?

Durata angajamentului este de 5 ani.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde” – conform celor prevăzute la secțiunea ”*Form and rate of support/premia/calculation methods*”.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plată medie pe hectar silvo-mediu	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.30;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plată medie pe hectar silvo-mediu

Au fost menținute nivelurile plăților pe hectar din cadrul ultimei sesiuni în desfășurare din cadrul perioadei de programare 2014-2022. Plată compensatorie cu o intensitate de 100% sprijin public nerambursabil.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată medie pe hectar silvo-mediu (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				31,00	31,00	31,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)				175,00	175,00	175,00		
	O.15 (unit: Hectar)				912.000,00	912.000,00	912.000,00		2.736.000,00
TOTAL	O.15 (unit: Hectar)				912.000,00	912.000,00	912.000,00		2.736.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				28.275.389,00	28.275.389,00	28.275.388,00		84.826.166,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				24.002.330,00	24.002.330,00	24.002.331,00		72.006.991,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)				18.562.415,00	9.586.360,00	9.586.360,00		37.735.135,00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)				15.778.052,00	8.148.406,00	8.148.406,00		32.074.864,00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-08 - Împădurire - întreținere și îngrijire suprafețelor împădurite

Intervention Code (MS)	DR-08
Denumire intervenție	Împădurire - întreținere și îngrijire suprafețelor împădurite
Tipul de intervenție	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Indicator comun de realizare	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Prin această intervenție se are în vedere continuarea acordării sprijinului financiar beneficiarilor care și-au asumat angajamente în baza Măsurii 8 - Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor, Sub-măsura - 8.1 Împăduriri și crearea de suprafețe împădurite din PNDR 2014 - 2020 sau care au semnat contracte în baza Măsurii 221 - Prima împădurire a terenurilor agricole din PNDR 2007 - 2013.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.17 Suprafața care beneficiază de sprijin pentru împădurire și restaurarea agroforestieră, inclusiv defalcări

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Informații specifice se regăsesc în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Informații specifice se regăsesc în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Informații specifice se regăsesc în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations

under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Cod	Descriere

List of relevant mandatory national standards

Informații specifice se regăsesc în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Srijinul financiar acordat prin intervenție este prevăzut în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

Acesta se referă la:

Pentru Măsura 8

- Costuri legate de lucrările de întreținere a plantației pentru o perioadă de maximum 6 ani, reprezentate de costuri standard pentru fiecare an de întreținere a plantației și cele trei tipuri de forme de relief (câmpie, deal, munte);
- Costuri necesare realizării lucrărilor de îngrijire a arboretelor efectuate după închiderea stării de masiv (costuri standard pentru două lucrări de îngrijire a arboretelor pe cele trei tipuri de forme de relief – câmpie, deal, munte);
- Compensații pentru acoperirea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi terenurilor agricole, acordate pentru o perioadă de 12 ani;
- Costuri pentru refacerea plantației acordate în cazul apariției unui eveniment produs de factori biotici sau abiotici până la momentul realizării celei de a doua lucrări de întreținere a plantației (până la maximum 75% din costul standard legat de lucrările pentru înființarea plantației, dacă pierderile de puieți depășesc pragul de 20%);
- Costuri legate de lucrările de întreținere a plantației pentru anul I sau pentru anul II, după caz, pentru suprafața plantației neafectată de un eveniment produs de factori biotici sau abiotici, în cazul refacerii plantației ca urmare a apariției unui astfel de eveniment; iar

Pentru Măsura 221:

- Compensarea pierderii de venit agricol ca urmare a împăduririi (primă anuală pe ha pentru 15 ani, începând cu anul înființării plantației).

Calculation method

Informații specifice se regăsesc în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

Additional explanation

Informații specifice se regăsesc în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Informații specifice se regăsesc în fișele celor două măsuri din PNDR 2014 - 2020 (Măsura 8) și PNDR 2007 - 2013 (Măsura 221).

What is the duration of contracts?

Durata angajamentelor este de 12 ani, în cazul Măsurii 8, și 15 ani, în cazul Măsurii 221.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 12 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plată medie pe hectar	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.17;	Da

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plată medie pe hectar

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100% din totalul costurilor eligibile.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată medie pe hectar (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				850,00	850,00	850,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)				1.000,00	1.000,00	1.000,00		
	O.15 (unit: Hectar)				1.500,00	1.500,00	1.500,00		4.500,00
TOTAL	O.15 (unit: Hectar)				1.500,00	1.500,00	1.500,00		4.500,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		3.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				850.000,00	850.000,00	850.000,00		2.550.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								

	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)				1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		3.000.000,00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)				850.000,00	850.000,00	850.000,00		2.550.000,00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone
DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană

Intervention Code (MS)	DR-09
Denumire intervenție	Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană
Tipul de intervenție	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone
Indicator comun de realizare	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Suprafețe largi ale României prezintă limitări naturale ale productivității agricole care conduc la producții agricole reduse, limitări care se datorează unor condiții climatice și biofizice nefavorabile desfășurării în condiții optime a activităților agricole. Aceste suprafețe se regăsesc în special în zona Munților Carpați și ale Deltei Dunării, precum și în alte zone cu specificități ale condițiilor de climă, sol sau teren. Totodată, o mare parte din aceste zone sunt de regulă asociate și cu o valoare ridicată a biodiversității, însă sunt amenințate de fenomenul de abandon al activităților agricole, fenomen ce poate afecta atât viabilitatea zonelor rurale, cât și factorii de mediu locali (biodiversitatea, solul sau peisajele).

În procesul de desemnare a zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (ANC), se remarcă în principal Munții Carpați – acolo unde se întâlnesc valori mari de altitudine și pantă, Delta Dunării – deoarece în acest areal se cumulează o serie de factori edafici care limitează activitatea agricolă, precum și alte zone în partea de sud și sud-est a țării sau în zone mai puțin extinse (în vestul țării) unde caracteristicile naturale conduc la scăderea productivității naturale.

În perioada 2014-2021, pentru categoria ANC: „zone montane” (art. 32 alin. 1 lit. a) al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013), desemnarea a fost cea realizată în cadrul PNDR 2007-2013 (zona montană definită în baza art. 18 al Regulamentului (CE) nr. 1257/1999).

Datorită condițiilor legate de altitudine și pantă, o parte importantă a zonei munților Carpați întâmpină obstacole în practicarea agriculturii, prin scurtarea perioadei de vegetație și costuri suplimentare asociate lucrărilor agricole, induse de condițiile de pantă, fiind astfel desemnate ca „*zona montană*”.

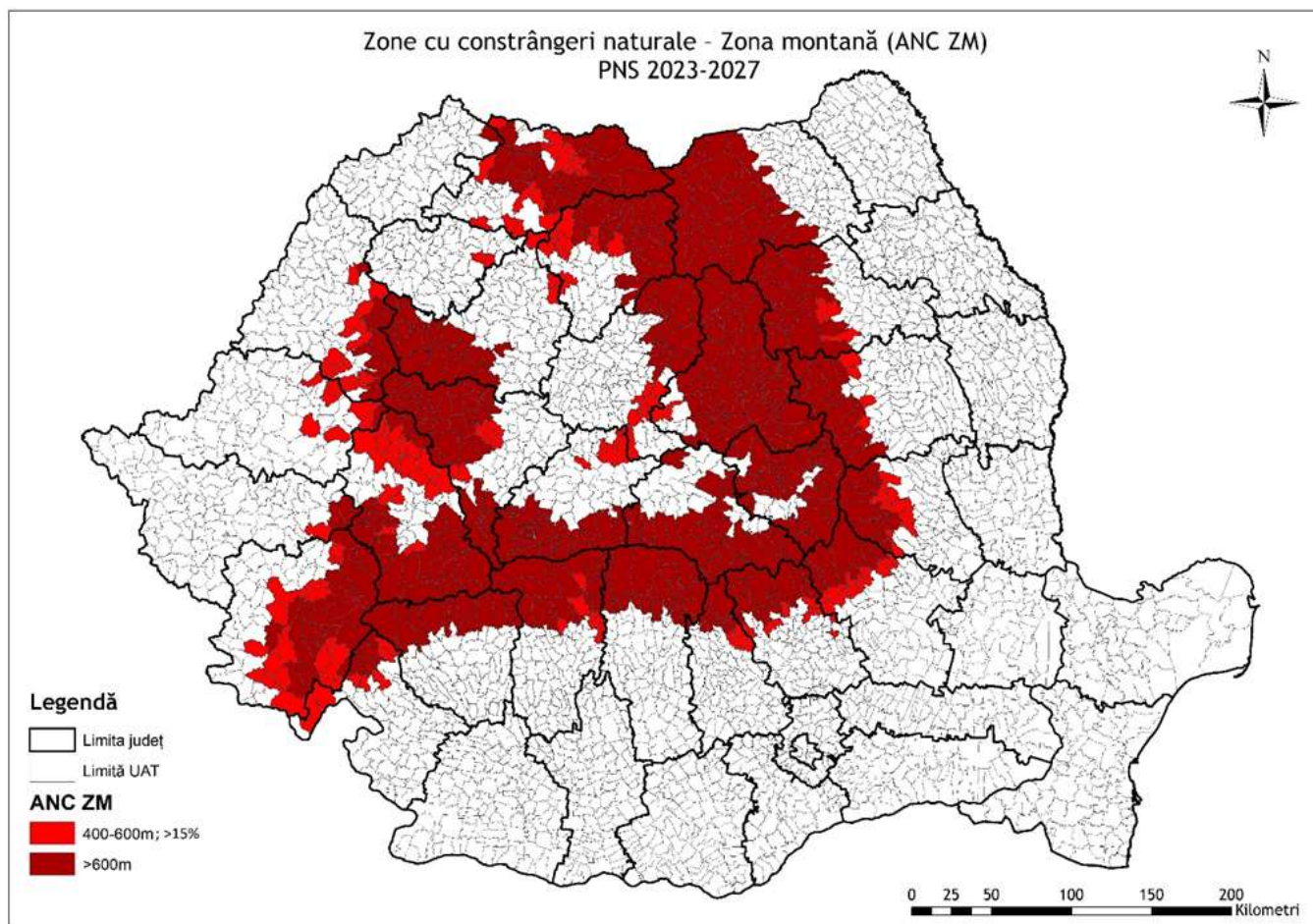
Sprijinul acordat prin această intervenție urmărește o compensare economică a dezavantajelor întâmpinate de fermieri în desfășurarea activităților agricole, legate de capacitatea de producție scăzută a terenurilor agricole și de costurile suplimentare pe care le implică menținerea activităților agricole în aceste zone, diminuându-se în acest fel riscul de abandon al activităților agricole (mai ridicat în aceste zone). Prin încurajarea continuării activităților agricole în aceste zone, laolaltă cu aplicarea standardelor de eco-condiționalitate, se asigură cel puțin menținerea unor activități minime de întreținere a terenurilor agricole, cu impact benefic în protecția solului.

Zonele afectate de constrângeri naturale în România dețin o pondere însemnată de 50,02% din SAU total, ce prezintă caracteristici nefavorabile de mediu, ca urmare a unor factori bio-fizici (climatici, edafici, relief) ce limitează activitatea agricolă uzuală prin obținerea de producții reduse, scurtarea perioadei de vegetație, creșterea costurilor de producție etc.

Conform desemnării zonelor cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, acestea sunt împărțite astfel: zone montane (15,09% din SAU total); zone cu constrângeri naturale semnificative (33,56% din SAU total); zone cu constrângeri naturale specifice (1,38% din SAU total).

Desemnarea Zonei Montane (ANC ZM), nu a suferit modificări în perioada 2014-2022 comparativ cu perioada de programare 2007-2013, fiind realizată pe baza criteriilor menționate mai sus. Astfel, aria de aplicabilitate va fi identică și din anul 2023, fiind prezentată în următoarea figură:

Figura 1 – unități administrativ-teritoriale incluse în zona montană

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial

21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

R.7 Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții se acordă anual per hectar de suprafață agricolă.

Sprijinul acordat prin această intervenție urmărește o compensare pentru fermieri, în întregime sau parțial, pentru costurile suplimentare și pentru pierderile de venit aferente constrângerilor naturale sau altor constrângeri specifice din zona în cauză, diminuându-se în acest fel riscul de abandon al activităților agricole (mai ridicat în aceste zone). Costurile suplimentare și pierderile de venit se calculează, în ceea ce privește zonele cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice, în comparație cu zonele care nu sunt afectate de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice.

În plus, sprijinul pentru intervenție va încuraja continuarea activităților agricole în aceste zone, împreună cu aplicarea standardelor de condiționalitate. Astfel, se asigură cel puțin menținerea unor activități minime de întreținere a terenurilor agricole, cu impact benefic în protecția solului. În zonele montane este importantă menținerea echilibrului de mediu stabilit între practicile agricole și condițiile naturale. Continuarea activității agricole în aceste zone deține, totodată, un rol important în conservarea factorilor de mediu (biodiversitate, sol, apă, aer), inclusiv în menținerea peisajelor tradiționale, putând servi ca bază de dezvoltare economică prin turism rural.

Contribuția intervenției va fi esențială, în special pe termen scurt, în timp ce alte intervenții, precum intervenția de agro-mediu și climă, vor ajuta la crearea unui sistem pe deplin funcțional, care să poată răspunde obiectivului de menținere a calității mediului și implicit a spațiului rural.

În conformitate cu art. 79 (1) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, în cadrul acestei intervenții nu se stabilesc criteriile de selecție. Toți fermierii care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Legislație UE:

Articolul 32 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 și Anexa III la același regulament continuă să se aplice în ceea ce privește delimitarea zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice.

Legislație națională:

Cadrul Național de Implementare,

Ordin MADR/MMAP/ANSVSA nr.... / pentru aprobarea normelor privind condiționalitatea în cadrul intervențiilor sub formă de plăți directe și a unor intervenții pentru dezvoltare rurală finanțate prin Planul Național Strategic (PNS) 2023-2027.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii acestei intervenții sunt fermierii activi, în conformitate cu prevederile art. 4, alin. (1) al Regulamentului (UE) nr. 2115/2021.

Condiționalitatea se aplică la nivelul întregii exploatații și pe parcursul întregului an calendaristic.

Condițiile de eligibilitate aplicabile în cadrul acestei intervenții sunt următoarele:

- beneficiarul sprijinului trebuie să se încadreze în categoria fermier activ, definit în înțelesul art. 4, alin. (1) a Regulamentului (UE) 2115/2021 conform legislației naționale,
- beneficiarul este utilizatorul unei suprafețe agricole localizate pe teritoriul României, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS), încadrată în zona eligibilă pentru Zona Montană delimitată conform prevederilor art. 32 (2) din Regulamentul (UE) 1305/2013 și se înregistrează la APIA cu suprafața agricolă,
- suprafața minimă a fermei este de 1 ha, iar parcelele eligibile au dimensiunea minimă de 0,3 ha (în cazurile prevăzute de condițiile specifice schemei unice de plată pe suprafață, în cazul anumitor tipuri de culturi, suprafața minimă a parcelei trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha – pentru vii, livezi, arbuști fructiferi, hamei, pepiniere pomicole și viticole, sere și solarii),
- beneficiarul se angajează, pe baze anuale, să își continue activitatea agricolă pe terenurile agricole situate în zonele afectate de constrângeri naturale.

Suprafața eligibilă:

Intervenția Zone cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice – Zona Montană (ANC ZM) este un instrument prin care se sprijină (compensează fermierii) financiar utilizarea terenurilor agricole situate în zone unde producția agricolă este afectată de condițiile climatice și de relief din cauza caracteristicilor de altitudine și pantă din zonele montane (art. 32 (2) al Regulamentului (UE) 1305/2013), fiind constituită din suma suprafețelor unităților administrativ-teritoriale (LAU 2) desemnate conform criteriilor de mai jos:

- unitățile administrativ-teritoriale situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control), care aparțin de aceste UAT;
- unitățile administrativ-teritoriale situate la altitudini medii între 400-600 m și care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control), care aparțin de aceste UAT.

Desemnarea Zonei Montane a fost realizată la nivel LAU2 (fost NUTS5), reprezentat de cele 3.181 unități administrativ-teritoriale de pe întreg teritoriul României (comune, orașe și municipii conform SIRUTA - INS decembrie 2013), organizate în conformitate cu prevederile Legii 2/1968 cu modificările și completările ulterioare.

Zona montană este acoperită de un număr total de **658 localități**, totalizând o suprafață agricolă de **1.829.487 ha (date APIA 2021)**.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS).

O12 What area is eligible?

Mountain areas (pursuant to Article 32 (1)(a) of Regulation (EU) No 1305/2013)

<https://pndr.ro/documente/ro/PNS-2023-2027-lista-zonelor-eligibile-pentru-interventiile-HNV-ANC-AEC.xlsx>

Areas facing natural constraints, other than mountains (pursuant to Article 32, (1)(b) of Regulation (EU) No 1305/2013)

Areas affected by other area-specific constraints (pursuant to Article 32(1)(c) of Regulation (EU) No 1305/2013)

All areas with natural or other specific constraints

Other

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100% din totalul costurilor eligibile.

Fiind vorba de o plată compensatorie, sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei intervenții are o intensitate de 100%.

Pentru zona montană nivelul plății compensatorii este de **40 euro/ha/an**.

Cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-ZM, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha se vor aplica intervalele de degresivitate: 50,01-100, 100,01-300 ha și peste 300 ha.

Pentru aceste intervale de mărime a suprafețelor, baza de calcul pentru aplicarea degresivității este reprezentată de valoarea de 40 euro/ha/an.

Degresivitatea sprijinului financiar

În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari de 50 ha (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1-50 ha - 100% din prima acordată pe hectar - **40 euro/ha/an**,
- 50,01 - 100 ha – 75% din prima acordată pe hectar - **30 euro/ha/an**,
- 100,01 - 300 ha și peste 300 ha - 50% din prima acordată pe hectar - **25 euro/ha/an**.

Calculation method

În conformitate cu articolul 82 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021 calculul plăților compensatorii se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în zona montană comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului – ICPA București confirmă caracterul adecvat și acuratețea calculului din cadrul metodologiei de calcul a plăților compensatorii pentru zona montană, stabilite pe baza unei metode de calcul juste, echitabile și verificabile.

Metodologia de calculare a plăților compensatorii acordate în cadrul acestei intervenții este prezentată astfel:

În conformitate cu articolul 31 alin. 1 din Reg. 1305/2013 calculul plăților compensatorii se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în cele trei categorii de

zone care se confruntă cu constrângeri naturale comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri.

Metodologia aplicată de România pentru 2023 s-a bazat pe o comparație între veniturile (Coeficienți Standard Output - SOC) pe ha între zonele afectate de constrângeri naturale și cele care nu se confruntă cu aceste constrângeri, care reflectă în termeni orientativi factorii de limitare (randamente mai mici, limitări privind utilizarea terenurilor, etc.) și, prin urmare, diferența care urmează să fie compensată.

Practic, metoda utilizată a constat în următoarele etape:

(1) Evaluarea unei valori de referință la nivel național pentru SOC asociat terenurilor arabile. Acest lucru s-a bazat pe statistici anuale privind suprafețele cultivate cu principalele 7 culturi (Grâu, Porumb boabe, Cartofi de toamnă, Floarea soarelui, Rapiță, Soia boabe, Furaje verzi anuale, folosind media pe 5 ani), date pe baza cărora s-a calculat SOC mediu (date furnizate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR 2017).

SO aferent ANC-ZM și pentru zonele fără restricții a fost apoi calculată luând în considerare notele de bonitare (pe baza studiilor pedologice 1:50.000) la nivel LAU2.

(2) Evaluarea unei valori de referință pentru SO asociat pajiștilor permanente. Valoarea de SO pentru pășunile permanente a fost apoi calculată, luându-se în calcul notele de bonitare la nivel LAU2.

(3) Stabilirea utilizării terenurilor ca valoare procentuală (terenuri arabile/pășuni permanente).

(4) Stabilirea valorii pierderilor de venituri. Aceasta a luat în considerare diferența între SO aferent ANC-ZM față de zona fără constrângeri.

(5) Stabilirea costurilor suplimentare induse de manifestarea factorilor limitativi pentru terenurile arabile și evaluarea costurilor suplimentare față de zona fără constrângeri (date ICPA - tehnologii de utilizare a terenurilor arabile). Pentru reprezentativitate, valorile obținute au fost ponderate în funcție de ponderea terenurilor arabile din suprafața totală de teren agricol.

Următoarele surse principale de date au fost utilizate:

1. date INS 2021: suprafețele cultivate cu principalele culturi arabile,
2. date APIA 2021 privind utilizarea efectivă a terenurilor în ANC-ZM, precum și pentru zonele fără constrângeri naturale semnificative sau specifice (NON ANC),
3. coeficienți SO (date MADR 2017),
4. valorile ratei de schimb și a combustibilului (perioada de referință noiembrie și iulie 2021),
5. consumuri tehnologice în utilizarea terenurilor arabile (ICPA).

Additional explanation

Definirea nivelului prag de suprafață per exploatare pe baza căruia statul membru calculează gradul de degresivitate a plăților

Din analiza SWOT 2021-2027, se observă că din numărul total de exploatare de 3.422.030, o pondere de 91,8% (3,14 milioane ferme) sunt mai mici de 5 ha și utilizează 28,7% din total SAU (suprafață agricolă utilizată). Dintre acestea, un număr de 2.480.770 de exploatare agricole (72% din totalul numărului de ferme) se încadrează în categoria fermelor de până la 2 ha și ocupă o suprafață de 1,53 milioane hectare SAU (12,24% din total SAU).

În categoria fermelor cuprinse între 2-5 ha se regăsesc 660.000 de exploatare cu 1,61 milioane hectare (12,87% din total SAU). Majoritatea acestor fermieri cu exploatare de până în 5 hectare utilizează teren agricol aflat în proprietate personală în vederea obținerii de bunuri agricole pentru consumul propriu, ci nu în vederea exclusivă a orientării către piață, iar mai mult de 50% din producția finală produsă în această categorie de ferme este destinată consumului propriu în gospodărie.

Odată cu creșterea dimensiunii peste 5 ha, numărul exploatareilor este mai redus în raport cu categoria fermelor cuprinse între 1-5 ha, iar categoria între 5-50 ha înregistrează un număr de 262.930 de

exploatații (7,7% din totalul numărului de exploatații), respectiv 0,17% din totalul exploatațiilor între 50-100 ha cu un număr de 6.010 și doar 0,36% din totalul exploatațiilor revine acelor exploatații cu dimensiunea peste 100 ha, fiind înregistrate un număr de 12.310.

Suprafața exploatată pe grupe de mărime este: 20,2% din SAU pentru categoria 5-50 ha, 3,3% din SAU pentru exploatațiile de 50-100 ha și 48% din SAU pentru cele mai mari de 100 ha. (date Eurostat).

Pentru această activitate au fost utilizate date de implementare (numărul de beneficiari și suprafața determinată la plată) furnizate de APIA pentru măsura 13, submăsura 13.1 (PNDR 2014-2020) înregistrate în perioada 2017-2021, aferente cererilor unice de plată. Evoluția în cei 4 ani a suprafețelor pentru care au fost depuse cererile unice de plată pe categorii de dimensiune a exploatației (0-50 ha; 50,01-100 ha; 100,01-300 ha; peste 300 ha) prezintă o fluctuație nesemnificativă.

Luând în considerare aceste aspecte, se consideră util ca pragul de la care va începe degresivitatea plăților compensatorii să fie cel de 50 ha/ exploatație.

Exploatațiile mari nu suferă același nivel al pierderilor de venit sau al costurilor suplimentare în comparație cu exploatațiile mici (majoritare în România), datorită practicării unei agriculturi intensive, pentru a evita o supracompensare a plăților compensatorii acordate acestei categorii, dar și cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-ZM, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha (intervalele de degresivitate 50,01-100 ha, 100,01-300 ha și peste 300 ha), valoarea sprijinului reprezintă 50% din pierderile de venituri și costurile suplimentare cuantificate prin aplicarea metodologiei de calcul. Cu toate acestea, valoarea plății nu poate fi mai mică de 25 euro/ha/an.

În acest sens, s-a luat în calcul pentru stabilirea acestui prag o dimensiune medie de 300 ha, ce a fost calculată pentru categoria exploatații mari (ferme care, conform clasificării în RO, prezintă un Euro Standard Output de 250.000 euro).

Posibilitatea de verificare și control a intervenției se bazează pe rezultatele evaluării ex-ante realizate de către AM și Agențiile de Plăți, evaluare care ia în considerare inclusiv rezultatele controalelor efectuate în perioada de programare 2014-2020, conform prevederilor art. 62 ale Regulamentului (UE) 1305/2013.

În perioada de programare 2023-2027, se estimează că pot exista o serie de riscuri specifice dintre care enumerăm:

- nerespectarea perioadei de depunere a cererilor de plată (depunerea cu întârziere),
- nedeclararea tuturor suprafețelor,
- identificarea corectă a parcelelor agricole,
- nerespectarea criteriilor de eligibilitate referitoare la suprafața aflată sub angajament,
- nerespectarea condiționalității la nivelul fermei.

Plățile acordate în cadrul acestei intervenții se pot cumula, pe aceeași suprafață de teren agricol, cu plățile directe acordate fermierilor (Pilonul I) și cu plățile compensatorii acordate pe suprafața agricolă (Pilonul II).

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 13 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Plata compensatorie se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în zona care se confruntă cu constrângeri naturale - zona montană comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri, destinată tuturor fermierilor care se regăsesc în zona eligibilă și îndeplinesc condițiile de eligibilitate din capitolul 5.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plata medie pe hectar ANC ZM	Grant	91(2)(a)-RO-85,00%	Medie		R.4; R.7;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plata medie pe hectar ANC ZM

Plată compensatorie pentru costurile suplimentare și pentru pierderile de venit. Cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC ZM, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha se vor aplica intervalele de degresivitate: 50,01-100, 100,01 – 300 ha și peste 300 ha.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe hectar ANC ZM (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			32,00	32,00	32,00	32,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			40,00	40,00	40,00	40,00		
	O.12 (unit: Hectar)			1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00		5.000.000,00
TOTAL	O.12 (unit: Hectar)			1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00		5.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00		160.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			34.000.000,00	34.000.000,00	34.000.000,00	34.000.000,00		136.000.000,00

	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative

Intervention Code (MS)	DR-10
Denumire intervenție	Zone afectate de constrângeri naturale semnificative
Tipul de intervenție	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone
Indicator comun de realizare	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

În ceea ce privește delimitarea din România a „zonelor, altele decât zona montană, care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative” (art. 32 alin. 1 lit. b), bazată pe criteriile biofizice, aceasta s-a aplicat începând cu anul 2015, înlocuind vechea desemnare a zonelor defavorizate de condiții naturale specifice (aplicate în cadrul PNDR 2007-2013 în baza art. 20 al Regulamentului (CE) nr. 1257/1999). Până în anul 2014 a fost utilizată vechea desemnare a zonelor defavorizate aferentă PNDR 2007-2013, plățile fiind acordate în baza prevederilor Regulamentului (CE) 1698/2005.

Având în vedere faptul că prin măsura 125 a PNDR 2007-2013 și ulterior prin submăsura 4.3 a PNDR 2014-2020 au fost sprijinite investiții în infrastructura secundară de irigații în zonele unde există amenajări viabile din punct de vedere economic (suprafața eligibilă în cadrul sM 4.3 fiind de aproximativ 413 mii ha, la nivelul anului 2019), este posibil ca pe termen mediu și lung constrângerile naturale să fie depășite în unele din aceste zone.

Din acest motiv, cu scopul actualizării exercițiului curent de ajustare și implicit a gradului în care constrângerile naturale se manifestă în zona eligibilă în cadrul sM 13.2, în anul 2018 au fost reanalizate informațiile folosite în procesul de fine-tuning, în conformitate cu condițiile prevăzute la art. 32 alin. 3 al treilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013. În situațiile în care s-a identificat faptul că în unele zone constrângerile naturale au fost depășite (irigații – peste 50% din suprafața agricolă a UAT sau productivități medii estimate la nivel de UAT mai mari de 80% din media UE), acestea au fost excluse din zona eligibilă a sM 13.2 începând cu anul 2019.

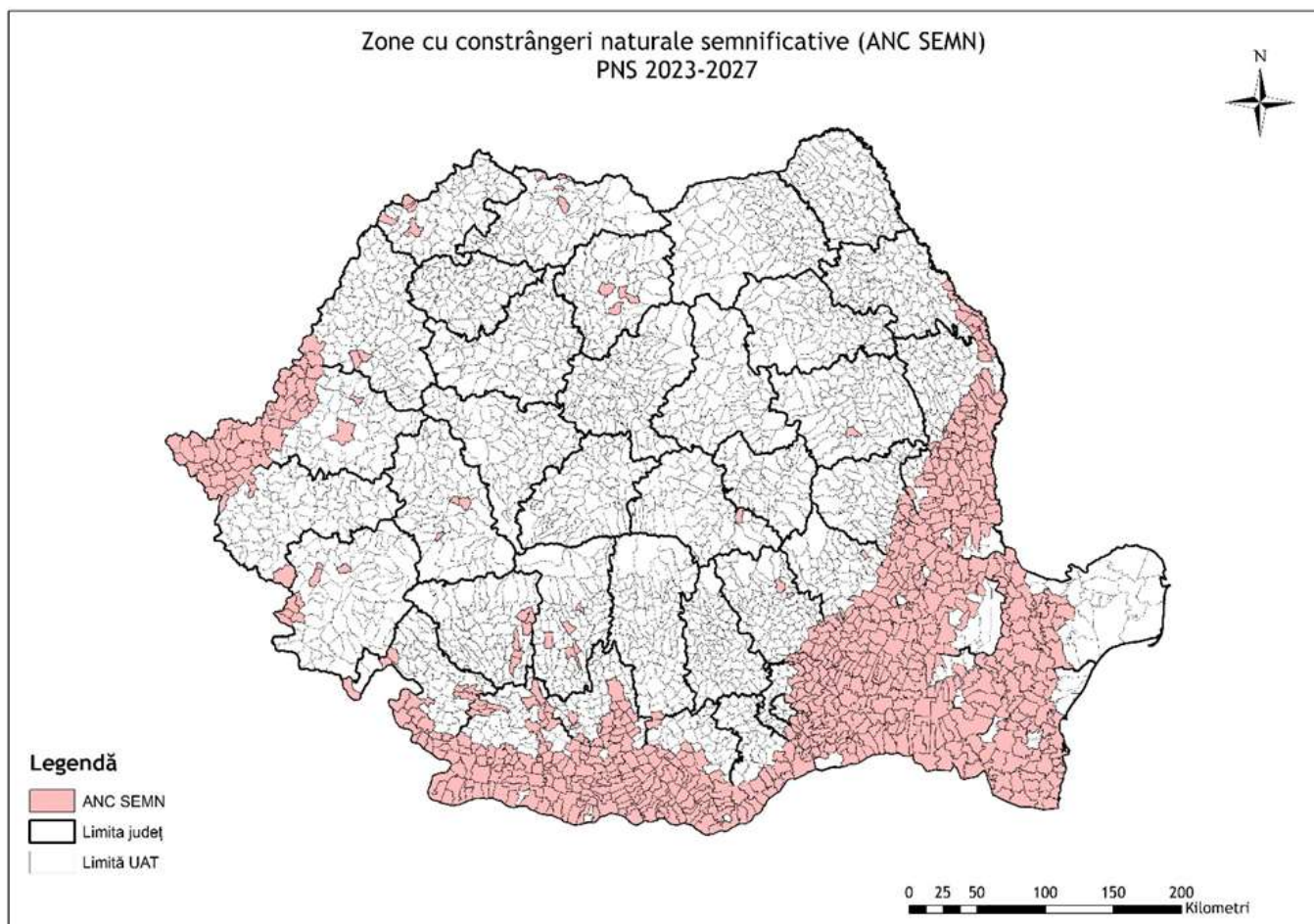
În perioada 2023-2027, zonele cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice sunt delimitate în temeiul art. 32 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013.

În afară de zona montană, există alte zone ce sunt caracterizate în principal de o productivitate scăzută datorită acțiunii factorilor naturali restrictivi. În România, factorul biofizic principal care conduce la apariția zonelor cu constrângeri naturale este cel climatic, legat de apariția secetei. De asemenea, există alte zone caracterizate de o serie de particularități edafice (soluri argiloase sau nisipoase – care conduc fie la stagnarea apei, fie la un drenaj foarte rapid al acesteia), climatice (temperaturi scăzute), etc. Identificarea și desemnarea zonelor, altele decât zona montană, care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative are la bază analiza criteriilor bio-fizice, atât din punct de vedere al intensității (praguri), cât și din perspectiva extinderii (ponderea din suprafața agricolă utilizată).

Zonele afectate de constrângeri naturale dețin o pondere însemnată de 50,02%, care prezintă caracteristici nefavorabile de mediu, ca urmare a existenței unor factori bio-fizici (climatici, edafici, relief) ce limitează activitatea agricolă uzuală prin obținerea de producții reduse, scurtarea perioadei de vegetație, creșterea costurilor de producție, etc.

Conform desemnării zonelor cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, acestea sunt împărțite astfel: zone montane (15,09% din SAU total); zone cu constrângeri naturale semnificative (33,56% din SAU total); zone cu constrângeri naturale specifice (1,38% din SAU total).

Începând cu anul 2023, delimitarea zonei eligibile pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative (ANC SEMN) nu suferă modificări, fiind cea implementată începând cu anul 2019 și este prezentată în următoarea figură:

Figura 1 – unități administrativ-teritoriale incluse în zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative)

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

R.7 Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții se acordă anual per hectar de suprafață agricolă.

Sprijinul acordat prin această intervenție urmărește o compensare pentru fermieri, în întregime sau parțial, pentru costurile suplimentare și pentru pierderile de venit aferente constrângerilor naturale sau altor constrângeri specifice din zona în cauză, diminuându-se în acest fel riscul de abandon al activităților agricole (mai ridicat în aceste zone). Costurile suplimentare și pierderile de venit se calculează, în ceea ce privește zonele cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice, în comparație cu zonele care nu sunt afectate de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice.

În plus, sprijinul pentru intervenție va încuraja continuarea activităților agricole în aceste zone, împreună cu respectarea standardelor de condiționalitate. Astfel, se asigură cel puțin menținerea unor activități minime de întreținere a terenurilor agricole, cu impact benefic în protecția solului. În zonele identificate ca fiind afectate de constrângeri naturale semenificative este importantă menținerea echilibrului de mediu stabilit între practicile agricole și condițiile naturale. Continuarea activității agricole în aceste zone deține, totodată, un rol important în conservarea factorilor de mediu (biodiversitate, sol, apă, aer), inclusiv în menținerea peisajelor tradiționale, putând servi ca bază de dezvoltare economică prin turism rural.

Contribuția intervenției va fi esențială, în special pe termen scurt, în timp ce alte intervenții, precum intervenția de agro-mediu și climă, vor ajuta la crearea unui sistem pe deplin funcțional, care să poată răspunde obiectivului de menținere a calității mediului și implicit a spațiului rural.

În conformitate cu art. 79 (1) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, în cadrul acestei intervenții nu se stabilesc criteriile de selecție. Toți fermierii care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Legislație UE:

Articolul 32 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 și anexa III la același regulament continuă să se aplice în ceea ce privește delimitarea zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice.

Legislație națională:

Cadrul Național de Implementare,

Ordin MADR/MMAP/ANSVSA nr.... / pentru aprobarea normelor privind condiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România finanțate prin Planul Național Strategic (PAC) 2023-2027.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii acestei intervenții sunt fermierii activi, în conformitate cu prevederile art. 4, alin. (1) al Regulamentului (UE) nr. 2115/2021.

Condiționalitatea se aplică la nivelul întregii exploatații și pe parcursul întregului an calendaristic.

Condițiile de eligibilitate:

- beneficiarul sprijinului trebuie să se încadreze în categoria fermier activ, definit în înțelesul art. 4, alin. (1) a Regulamentului (UE) 2115/2021 conform legislației naționale,
- beneficiarul este utilizatorul unei suprafețe agricole localizate pe teritoriul României, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS), încadrată în zona eligibilă pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative, delimitate conform prevederilor art. 32 (3) din Regulamentul (UE) 1305/2013 și se înregistrează la APIA cu suprafața agricolă,
- suprafață minimă a fermei este de 1 ha, iar parcelele eligibile au dimensiunea minimă de 0,3 ha (în cazurile prevăzute de condițiile specifice schemei unice de plată pe suprafață, în cazul anumitor tipuri de culturi, suprafață minimă a parcelei trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha – pentru vii, livezi, arbuști fructiferi, hamei, pepiniere pomicole și viticole, sere și solarii),
- beneficiarul se angajează, pe baze anuale, să își continue activitatea agricolă pe terenurile agricole situate în zonele afectate de constrângeri naturale.

Suprafața eligibilă:

- Intervenția Zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative (ANC - SEMN) este un instrument prin care se sprijină (compensează fermierii) financiar utilizarea terenurilor agricole situate în zone unde producția agricolă este mai redusă cantitativ și/sau calitativ din cauza unor condiții naturale nefavorabile. În aceste zone cel puțin 60% din suprafața agricolă la nivel LAU2 îndeplinește cel puțin unul dintre criteriile biofizice enumerate în anexa III a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013, la valoarea indicată a pragului.

În vederea asigurării asupra faptului că în aceste zone se manifestă în continuare constrângeri naturale semnificative, identificate în urma analizării criteriilor biofizice și că aceste constrângeri naturale nu au fost depășite cu ajutorul unor investiții, prin activitatea economică sau prin metodele de producție ori sistemele agricole care compensează pierderile de venit sau costurile suplimentare, a fost efectuat un proces de ajustare (fine-tuning), în conformitate cu prevederile art. 32 alin. 3 al Regulamentului (UE) 1305/2013.

Acest exercițiu a fost realizat în vederea eliminării din zonele eligibile a zonelor unde constrângerile au fost surmontate prin irigații, precum și în scopul eliminării zonelor în care practicarea unui anumit tip de agricultură este predominant (vii sau livezi), iar practicarea acestui tip de agricultură nu conduce la apariția unor pierderi sau cheltuieli suplimentare din cauza condițiilor naturale. Desemnarea rezultată a fost implementată în România în perioada 2015-2018.

În anul 2018 a fost actualizat procesul de fine tuning, fiind analizate informații actualizate privind aplicarea irigațiilor (suprafețe agricole care au făcut obiectul proiectelor de investiții finanțate prin PNDR și suprafețele efectiv irigate în perioada 2007-2017 de peste 50% din suprafața agricolă a UAT). Aceste date, împreună cu datele actualizate privind utilizarea terenurilor agricole (LPIS2017), au generat unele modificări privind criteriile de fine tuning referitoare la ponderea ridicată a suprafețelor cu culturi permanente (vii sau livezi pe cel puțin 20% din suprafața agricolă a UAT) sau la producții medii care depășesc 80% din media la nivelul UE pentru grâu și porumb.

În consecință, au fost eliminate o serie de unități administrativ-teritoriale de nivel LAU2 în care constrângerile naturale au fost înlăturate cu ajutorul unor investiții (irigații) sau prin activitate economică

(vii și livezi sau unde productivitatea normală a terenurilor prin sistemele agricole compensează pierderile de venit sau costurile suplimentare).

Desemnarea rezultată pentru zona care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative a fost implementată în România în perioada 2019-2022. Astfel, **un număr de 757 localități au fost incluse în această categorie, cu o suprafața agricolă de 4.327.685 ha. (date APIA 2021)**

Desemnarea Zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative a fost realizată la nivel LAU2 (fost NUTS5), reprezentat de cele 3.181 unități administrativ-teritoriale de pe întreg teritoriul României (comune, orașe și municipii conform SIRUTA - INS decembrie 2013), organizate în conformitate cu prevederile Legii 2/1968 cu modificările și completările ulterioare.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS).

O12 What area is eligible?

Mountain areas (pursuant to Article 32 (1)(a) of Regulation (EU) No 1305/2013)

Areas facing natural constraints , other than mountains(pursuant to Article 32, (1)(b) of Regulation (EU) No 1305/2013)

<https://pndr.ro/documente/ro/PNS-2023-2027-lista-zonelor-eligibile-pentru-interventiile-HNV-ANC-AEC.xlsx>

Areas affected by other area- specific constraints (pursuant to Article 32(1)(c) of Regulation (EU) No 1305/2013)

All areas with natural or other specific constraints

Other

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100% din totalul costurilor eligibile.

Fiind vorba de o plată compensatorie, sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei măsuri are o intensitate de 100%.

Pentru zonele care se confruntă cu alte constrângeri naturale semnificative nivelul plății compensatorii este de **40 euro/ha/an**.

Cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-SEMN, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha (intervalele de degresivitate 50,01 -100 ha, 100,01 - 300 ha, și peste 300 ha), valoarea sprijinului reprezintă 50% din pierderile de venituri și costurile suplimentare cuantificate prin aplicarea metodologiei de calcul.

Degresivitatea sprijinului financiar

În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari de 50 ha (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1-50 ha - 100% prima acordată pe hectar - **40 euro/ha/an**,
- 50,01-100 ha - 75% prima acordată pe hectar - **30 euro/ha/an**,
- 100,01 - 300 ha și peste 300 ha - 50% prima acordată pe hectar - **25 euro/ha/an**.

Calculation method

În conformitate cu articolul 82 din Regulamentul (UE) nr.2115/2021 calculul plăților compensatorii se bazează pe evaluarea pierderilor de venituri și a cheltuielilor suplimentare legate de agricultura practică în zona cu constrângeri semnificative, comparativ cu zonele care nu se confruntă cu constrângeri.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului – ICPA București confirmă caracterul adecvat și acuratețea calculului din cadrul metodologiei de calcul a plăților compensatorii pentru zona cu constrângeri semnificative, stabilite pe baza unei metode de calcul juste, echitabile și verificabile.

Metodologia de calculare a plăților compensatorii acordate în cadrul acestei intervenții este prezentată astfel:

În conformitate cu articolul 31 alin. 1 din Reg. 1305/2013 calculul plăților compensatorii se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în cele trei categorii de zone care se confruntă cu constrângeri naturale comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri.

Metodologia aplicată de România pentru 2023 s-a bazat pe o comparație între veniturile (Coeficienți Standard Output - SOC) pe ha între zonele afectate de constrângeri naturale și cele care nu se confruntă cu aceste constrângeri, care reflectă în termeni orientativi factorii de limitare (randamente mai mici, limitări privind utilizarea terenurilor, etc.) și, prin urmare, diferența care urmează să fie compensată.

Practic, metoda utilizată a constat în următoarele etape:

(1) Evaluarea unei valori de referință la nivel național pentru SOC asociat terenurilor arabile. Acest lucru s-a bazat pe statistici anuale privind suprafețele cultivate cu principalele 7 culturi (Grâu, Porumb boabe, Cartofi de toamnă, Floarea soarelui, Rapiță, Soia boabe, Furaje verzi anuale, folosind media pe 5 ani), date pe baza cărora s-a calculat SO mediu (date furnizate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR 2017).

SO aferent ANC SEMN și pentru zonele fără restricții a fost apoi calculată luând în considerare notele de bonitare (pe baza studiilor pedologice 1:50.000) la nivel LAU2.

(2) Evaluarea unei valori de referință pentru SO asociat pajiștilor permanente. Valoarea de SO pentru pășunile permanente a fost apoi calculată, luându-se în calcul notele de bonitare la nivel LAU2.

(3) Stabilirea utilizării terenurilor ca valoare procentuală (terenuri arabile/pășuni permanente).

(4) Stabilirea valorii pierderilor de venituri. Aceasta a luat în considerare diferența între SO aferent ANC SEMN față de zona fără constrângeri.

(5) Stabilirea costurilor suplimentare induse de manifestarea factorilor limitativi pentru terenurile arabile și evaluarea costurilor suplimentare față de zona fără constrângeri (date ICPA - tehnologii de utilizare a terenurilor arabile). Pentru reprezentativitate, valorile obținute au fost ponderate în funcție de ponderea terenurilor arabile din suprafața totală de teren agricol.

Următoarele surse principale de date au fost utilizate:

1. date INS 2021: suprafețele cultivate cu principalele culturi arabile,
2. date APIA 2021 privind utilizarea efectivă a terenurilor în ANC-SEMN, precum și pentru zonele fără constrângeri naturale semnificative sau specifice (NON ANC),
3. coeficienți SO (date MADR 2017),

4. valorile ratei de schimb si a combustibilului (perioada de referință noiembrie si iulie 2021),
5. consumuri tehnologice în utilizarea terenurilor arabile (ICPA).

Additional explanation

Definirea nivelului prag de suprafață per exploatație pe baza căruia statul membru calculează gradul de degresivitate a plăților

Din analiza SWOT 2021-2027, se observă că din numărul total de exploatații de 3.422.030, o pondere de 91,8% (3,14 milioane ferme) sunt mai mici de 5 ha și utilizează 28,7% din total SAU (suprafață agricolă utilizată). Dintre acestea, un număr de 2.480.770 de exploatații agricole (72% din totalul numărului de ferme) se încadrează în categoria fermelor de până la 2 ha și ocupă o suprafață de 1,53 milioane hectare SAU (12,24% din total SAU).

În categoria fermelor cuprinse între 2-5 ha se regăsesc 660.000 de exploatații cu 1,61 milioane hectare (12,87% din total SAU). Majoritatea acestor fermieri cu exploatații de până în 5 hectare utilizează teren agricol aflat în proprietate personală în vederea obținerii de bunuri agricole pentru consumul propriu, ci nu în vederea exclusivă a orientării către piață, iar mai mult de 50% din producția finală produsă în această categorie de ferme este destinată consumului propriu în gospodărie.

Odată cu creșterea dimensiunii peste 5 ha, numărul exploatațiilor este mai redus în raport cu categoria fermelor cuprinse între 1-5 ha, iar categoria între 5-50 ha înregistrează un număr de 262.930 de exploatații (7,7% din totalul numărului de exploatații), respectiv 0,17% din totalul exploatațiilor între 50-100 ha cu un număr de 6.010 și doar 0,36% din totalul exploatațiilor revine acelor exploatații cu dimensiunea peste 100 ha, fiind înregistrate un număr de 12.310.

Suprafața exploatată pe grupe de mărime este: 20,2% din SAU pentru categoria 5-50 ha, 3,3% din SAU pentru exploatațiile de 50-100 ha și 48% din SAU pentru cele mai mari de 100 ha. (date Eurostat).

Pentru această activitate au fost utilizate date de implementare (numărul de beneficiari și suprafața determinată la plată) furnizate de APIA pentru măsura 13, submăsura 13.2 (PNDR 2014-2020) înregistrate în perioada 2017-2021, aferente cererilor unice de plată. Evoluția în cei 4 ani a suprafețelor pentru care au fost depuse cererile unice de plată pe categorii de dimensiune a exploatației (0-50 ha; 50,01-100 ha; 100,01-300 ha; peste 300 ha) prezintă o fluctuație nesemnificativă.

Luând în considerare aceste aspecte, se consideră util ca pragul de la care va începe degresivitatea plăților compensatorii să fie cel de 50 ha/ exploatație.

Exploatațiile mari nu suferă același nivel al pierderilor de venit sau al costurilor suplimentare în comparație cu exploatațiile mici (majoritare în România), datorită practicării unei agriculturi intensive, pentru a evita o supracompensare a plăților compensatorii acordate acestei categorii, dar și cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-SEMNI, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha (intervalele de degresivitate 50,01 - 100 ha, 100,01-300 ha și peste 300 ha), valoarea sprijinului reprezintă 50% din pierderile de venituri și costurile suplimentare cuantificate prin aplicarea metodologiei de calcul. Cu toate acestea, valoarea plății nu poate fi mai mică de 25 euro/ha/an.

În acest sens, s-a luat în calcul pentru stabilirea acestui prag o dimensiune medie de 300 ha, ce a fost calculată pentru categoria exploatații mari (ferme care, conform clasificării în RO, prezintă un Euro Standard Output de 250.000 euro).

Posibilitatea de verificare și control a măsurii se bazează pe rezultatele evaluării ex-ante realizate de către AM și Agențiile de Plăți, evaluare care ia în considerare inclusiv rezultatele controalelor efectuate în perioada de programare 2014-2020, conform prevederilor art. 62 ale Regulamentului (UE) 1305/2013. În perioada de programare 2023-2027, se estimează că pot exista o serie de riscuri specifice dintre care enumerăm:

- nerespectarea perioadei de depunere a cererilor de plată (depunerea cu întârziere),
- nedeclararea tuturor suprafețelor,
- identificarea corectă a parcelelor agricole,
- nerespectarea criteriilor de eligibilitate referitoare la suprafața aflată sub angajament,
- nerespectarea condiționalității la nivelul fermei.

Plățile acordate în cadrul acestei intervenții se pot cumula, pe aceeași suprafață de teren agricol, cu plățile directe acordate fermierilor (Pilonul I) și cu plățile compensatorii acordate pe suprafața agricolă (Pilonul II).

Durata angajamentului voluntar este anual pentru continuarea activităților agricole în zonele desemnate în conformitate cu art. 32 (3) din Regulamentul (UE) 1305/2013 – plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 13 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Plata compensatorie se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în zona care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri, destinată tuturor fermierilor care se regăsesc în zona eligibilă și îndeplinesc condițiile de eligibilitate din capitolul 5.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plata medie pe hectar ANC SEMN	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.4; R.7;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plata medie pe hectar ANC SEMN

Plată compensatorie pentru costurile suplimentare și pentru pierderile de venit. Cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-ZM, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha se vor aplica intervalele de degresivitate: 50,01-100, 100,01 – 300 ha și peste 300 ha.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe hectar ANC SEMN (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		25,50	25,50	25,50	25,50	25,50		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		40,00	40,00	40,00	40,00	40,00		
	O.12 (unit: Hectar)		3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00		19.650.000,00
TOTAL	O.12 (unit: Hectar)		3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00		19.650.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		100.000.000,00	100.000.000,00	100.000.000,00	100.000.000,00	100.000.000,00		500.000.000,00
	Annual indicative financial		83.852.070,00	83.852.070,00	83.852.070,00	83.852.070,00	83.852.070,00		419.260.350,00

	allocation (Union Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum								

	financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice

Intervention Code (MS)	DR-11
Denumire intervenție	Zone afectate de constrângeri naturale specifice
Tipul de intervenție	ANC(71) - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone
Indicator comun de realizare	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Suprafețe largi ale României prezintă limitări naturale ale productivității agricole care conduc la producții agricole reduse, limitări care se datorează unor condiții climatice și biofizice nefavorabile desfășurării în condiții optime a activităților agricole. Aceste suprafețe se regăsesc în special în zona Munților Carpați și ale Deltei Dunării, precum și în alte zone cu specificități ale condițiilor de climă, sol sau teren. Totodată, o mare parte din aceste zone sunt de regulă asociate și cu o valoare ridicată a biodiversității, însă sunt amenințate de fenomenul de abandon al activităților agricole, fenomen ce poate afecta atât viabilitatea zonelor rurale, cât și factorii de mediu locali (biodiversitatea, solul sau peisajele).

În procesul de desemnare a zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (ANC), se remarcă în principal Munții Carpați – acolo unde se întâlnesc valori mari de altitudine și pantă, Delta Dunării – deoarece în acest areal se cumulează o serie de factori edafici care limitează activitatea agricolă, precum și alte zone în partea de sud și sud-est a țării sau în zone mai puțin extinse (în vestul țării) unde caracteristicile naturale conduc la scăderea productivității naturale.

În perioada 2014-2021, pentru cele două categorii ANC: „zone montane” (art. 32 alin. 1 lit. a) și „alte zone care se confruntă cu constrângeri specifice” (art. 32 alin. 1 lit. c) desemnarea a fost cea realizată în cadrul PNDR 2007-2013 (zona montană definită în baza art. 18 al Regulamentului (CE) nr. 1257/1999 și zonele semnificativ defavorizate stabilite în baza art. 19 al Regulamentului (CE) nr. 1257/1999).

Un potențial natural agricol mai scăzut față de restul țării se remarcă în zona Biosferei Deltei Dunării, unde datorită factorilor naturali legați de sol, precum și a densității scăzute a populației, menținerea activităților agricole prezintă dificultăți suplimentare, în comparație cu restul țării. Această zonă este caracterizată de omogenitatea teritoriului și a manifestării unor factori restrictivi care induc dificultăți în desfășurarea activităților economice. Încurajarea continuării activităților agricole în această zonă este importantă pentru a conserva mediul, pentru a menține peisajul rural și a conserva potențialul turistic al zonei. Aceste zone au fost desemnate ca „zone care se confruntă cu constrângeri specifice”.

În zonele identificate ca fiind afectate de constrângeri naturale este importantă menținerea echilibrului de mediu stabilit între practicile agricole și condițiile naturale. Continuarea activității agricole în aceste zone deține, totodată, un rol important în conservarea peisajelor tradiționale, putând servi ca bază de dezvoltare economică prin turism rural. Contribuția măsurii va fi esențială, în special pe termen scurt, în timp ce alte măsuri, precum cea de agro-mediu și climă, vor ajuta la crearea unui sistem pe deplin funcțional, care să poată răspunde obiectivului de menținere a calității mediului și implicat a spațiului rural.

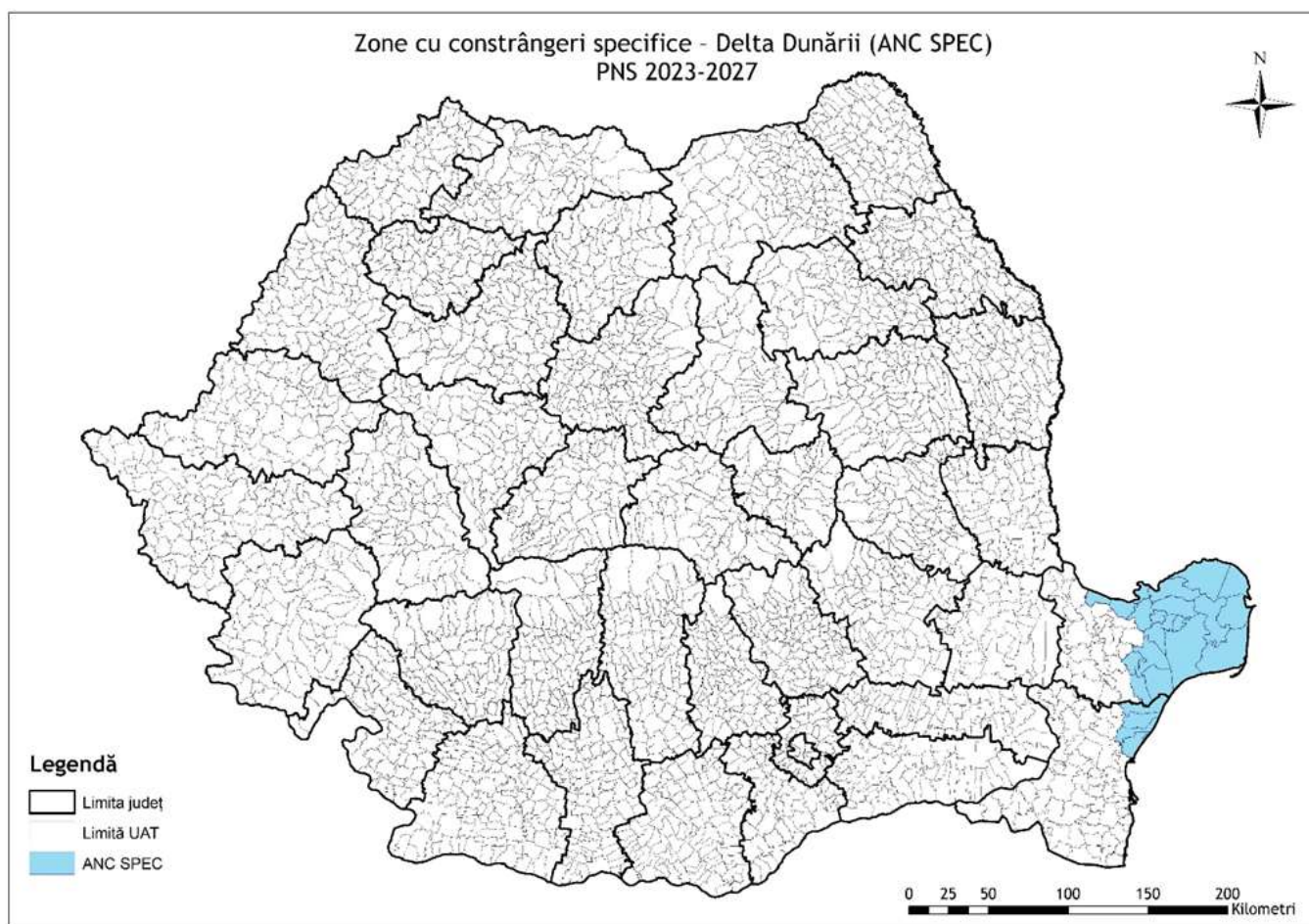
Zonele afectate de constrângeri naturale dețin o pondere însemnată de 50,02%, ce prezintă caracteristici nefavorabile de mediu, ca urmare a unor factori bio-fizici (climatici, edafici, relief) ce limitează

activitatea agricolă uzuală prin obținerea de producții reduse, scurtarea perioadei de vegetație, creșterea costurilor de producție etc.

Conform desemnării zonelor cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, acestea sunt împărțite astfel: zone montane (15,09% din SAU total); zone cu constrângeri naturale semnificative (33,56% din SAU total); zone cu constrângeri naturale specifice (1,38% din SAU total).

Delimitarea zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale specifice (ANC SPEC), nu a suferit modificări în perioada 2014-2022, comparativ cu perioada de programare 2007-2013, fiind realizată prin selectarea ca eligibile a unităților administrativ teritoriale care se regăsesc în totalitate în Rezervația Biosferei „Delta Dunării” și aria de aplicabilitate va fi identică și din anul 2023.

Aceasta este prezentată în următoarea figură:

Figura 1 –unități administrativ-teritoriale incluse în zone care se confruntă cu constrângeri naturale specifice)

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
22	Menținerea/adaptarea practicilor agricole și silvice în acord cu nevoile animalelor sălbatice	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

R.7 Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții se acordă anual per hectar de suprafață agricolă.

Sprijinul acordat prin această intervenție urmărește o compensare pentru fermieri, în întregime sau parțial, pentru costurile suplimentare și pentru pierderile de venit aferente constrângerilor naturale sau altor constrângeri specifice din zona în cauză, diminuându-se în acest fel riscul de abandon al activităților agricole (mai ridicat în aceste zone). Costurile suplimentare și pierderile de venit se calculează, în ceea ce privește zonele cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice, în comparație cu zonele care nu sunt afectate de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice.

În plus, sprijinul pentru intervenție va încuraja continuarea activităților agricole în aceste zone, împreună cu respectarea standardelor de condiționalitate. Astfel, se asigură cel puțin menținerea unor activități minime de întreținere a terenurilor agricole, cu impact benefic în protecția solului. În zonele identificate ca fiind afectate de constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice este importantă menținerea echilibrului de mediu stabilit între practicile agricole și condițiile naturale. Continuarea activității agricole în aceste zone deține, totodată, un rol important în conservarea factorilor de mediu (biodiversitate, sol, apă, aer), inclusiv în menținerea peisajelor tradiționale, putând servi ca bază de dezvoltare economică prin turism rural.

Contribuția intervenției va fi esențială, în special pe termen scurt, în timp ce alte intervenții, precum intervenția de agro-mediu și climă, vor ajuta la crearea unui sistem pe deplin funcțional, care să poată răspunde obiectivului de menținere a calității mediului și implicit a spațiului rural.

În conformitate cu art. 79 (1) din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, în cadrul acestei intervenții nu se stabilesc criteriile de selecție. Toți fermierii care îndeplinesc condițiile de eligibilitate au dreptul la o plată.

Legislație UE:

Articolul 32 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 și anexa III la același regulament continuă să se aplice în ceea ce privește delimitarea zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice.

Legislație națională:

Cadrul Național de Implementare,

Ordin MADR/MMAP/ANSVSA nr.... / pentru aprobarea normelor privind condiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România finanțate prin Planul Național Strategic (PAC) 2023-2027.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii acestei intervenție sunt fermierii activi, în conformitate cu prevederile art. 4, alin. (1) al Regulamentului (UE) nr. 2115/2021.

Condiționalitatea se aplică la nivelul întregii exploatații și pe parcursul întregului an calendaristic.

Condițiile de eligibilitate:

- beneficiarul sprijinului trebuie să se încadreze în categoria fermier activ, definit în înțelesul art. 4, alin. (1) a Regulamentului (UE) 2115/2021 conform legislației naționale,
- beneficiarul este utilizatorul unei suprafețe agricole localizate pe teritoriul României, identificabilă în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS), încadrată în zona eligibilă pentru zone care se confruntă cu alte constrângeri specifice, delimitate conform prevederilor art. 32 (4) din Regulamentul (UE) 1305/2013 și se înregistrează la APIA cu suprafața agricolă,
- suprafața minimă a fermei este de 1 ha, iar parcelele eligibile au dimensiunea minimă de 0,3 ha (în cazurile prevăzute de condițiile specifice schemei unice de plată pe suprafață, în cazul anumitor tipuri de culturi, suprafața minimă a parcelei trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha – pentru vii, livezi, arbuști fructiferi, hamei, pepiniere pomicole și viticole, sere și solarii),
- beneficiarul se angajează, pe baze anuale, să își continue activitatea agricolă pe terenurile agricole situate în zonele afectate de constrângeri naturale.

Suprafața eligibilă:

- **Intervenția Zone care se confruntă cu constrângeri specifice (ANC-SPEC)** este un instrument prin care se sprijină (compensează fermierii) financiar utilizarea terenurilor agricole situate în unitățile administrativ-teritoriale care se suprapun total sau parțial cu Rezervația Biosferei Delta Dunării. Potențialul natural agricol din această zonă este mai scăzut decât în restul țării, condițiile naturale de producție fiind similare pe întreaga suprafață agricolă din această zonă, în condițiile în care pe terenurile agricole din zonă se întâlnesc o serie de constrângeri definite prin indicatori biofizici de climă și sol în Anexa III. Toate UAT-urile din acest areal sunt afectate de criteriul biofizic de Climă („deficit de apă”).

Totodată, zona acoperită de aceste UAT-uri prezintă o deosebită importanță la nivelul Uniunii din punct de vedere al obiectivelor de mediu, fiind necesară continuarea gestionării terenurilor în vederea conservării mediului, menținerea peisajului rural și conservarea potențialului turistic, teritoriul acoperit de Biosfera Deltei Dunării primind de-a lungul timpului multiple recunoașteri naționale și internaționale din punct de vedere al protecției naturii. De asemenea, Delta Dunării împreună cu celelalte unități adiacente reprezintă cel mai mare areal important ca zone umede din Europa, făcând parte din patrimoniul mondial al UNESCO.

Totodată, UAT-urile cuprinse în această categorie, sunt afectate de criteriul biofizic de Climă „deficit de apă”, precum și de criteriile biofizice „drenaj limitat al solului” și „proprietăți chimice nefavorabile – prezența sărurilor, a sodiului schimbabil” în proporții diferite.

Desemnarea Zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale specifice a fost realizată la nivel LAU2 (fost NUTS5), reprezentat de cele 3.181 unități administrativ-teritoriale de pe întreg teritoriul României (comune, orașe și municipii conform SIRUTA - INS decembrie 2013), organizate în conformitate cu prevederile Legii 2/1968 cu modificările și completările ulterioare.

Suprafața ocupată de cele **24 localități** aflate în zonele care se confruntă cu constrângeri specifice (Delta Dunării) este de circa 5.900 km², reprezentând 2,47% din suprafața totală a României și în care suprafața agricolă este de **175.198 ha (date APIA 2021)**.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intervenția se bazează pe angajamente (IACS).

O12 What area is eligible?

Mountain areas (pursuant to Article 32 (1)(a) of Regulation (EU) No 1305/2013)

Areas facing natural constraints, other than mountains (pursuant to Article 32, (1)(b) of Regulation (EU) No 1305/2013)

Areas affected by other area-specific constraints (pursuant to Article 32(1)(c) of Regulation (EU) No 1305/2013)

<https://pndr.ro/documente/ro/PNS-2023-2027-lista-zonelor-eligibile-pentru-interventiile-HNV-ANC-AEC.xlsx>

All areas with natural or other specific constraints

Other

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100% din totalul costurilor eligibile.

Fiind vorba de o plată compensatorie, sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei măsuri are o intensitate de 100%.

Pentru zone care se confruntă cu alte constrângeri naturale specifice nivelul plății compensatorii este de **80 euro/ha/an**.

Cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-SPEC, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha (intervalele de degresivitate 50,01 -100 ha, 100,01 - 300 ha, peste 300 ha), valoarea sprijinului reprezintă 50% din pierderile de venituri și costurile suplimentare cuantificate prin aplicarea metodologiei de calcul.

Degresivitatea sprijinului financiar

În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari de 50 ha (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1-50 ha - 100% din prima acordată pe hectar - **80 euro/ha/an**,
- 50,01-100 ha – 75% din prima acordată pe hectar - **60 euro/ha/an**,
- 100,01-300 ha - 50% din prima acordată pe hectar - **40 euro/ha/an**,
- peste 300 ha - 35% din prima acordată pe hectar - **28 euro/ha/an**.

Calculation method

În conformitate cu articolul 82 din Regulamentul (UE) nr.2115/2021 calculul plăților compensatorii se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în zona cu constrângeri specifice comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului – ICPA București confirmă caracterul adecvat și acuratețea calculelor din cadrul metodologiei de calcul a plăților compensatorii pentru zona cu constrângeri specifice, stabilite pe baza unei metode de calcul juste, echitabile și verificabile.

Metodologia de calculare a plăților compensatorii acordate în cadrul acestei intervenții este prezentată astfel:

În conformitate cu articolul 31 alin. 1 din Reg. 1305/2013 calculul plăților compensatorii se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în cele trei categorii de zone care se confruntă cu constrângeri naturale comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri.

Metodologia aplicată de România pentru 2023 s-a bazat pe o comparație între veniturile (Coeficienti Standard Output - SOC) pe ha între zonele afectate de constrângeri naturale și cele care nu se confruntă cu aceste constrângeri, care reflectă în termeni orientativi factorii de limitare (randamente mai mici, limitări privind utilizarea terenurilor, etc.) și, prin urmare, diferența care urmează să fie compensată.

Practic, metoda utilizată a constat în următoarele etape:

(1) Evaluarea unei valori de referință la nivel național pentru SOC asociat terenurilor arabile. Acest lucru s-a bazat pe statistici anuale privind suprafețele cultivate cu principalele 7 culturi (Grâu, Porumb boabe, Cartofi de toamnă, Floarea soarelui, Rapiță, Soia boabe, Furaje verzi anuale, folosind media pe 5 ani), date pe baza cărora s-a calculat SOC mediu (date furnizate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR 2017).

SO aferent ANC SPEC și pentru zonele fără restricții a fost apoi calculată luând în considerare notele de bonitare (pe baza studiilor pedologice 1:50.000) la nivel LAU2.

(2) Evaluarea unei valori de referință pentru SO asociat pajiștilor permanente. Valoarea de SO pentru pășunile permanente a fost apoi calculată, luându-se în calcul notele de bonitare la nivel LAU2.

(3) Stabilirea utilizării terenurilor ca valoare procentuală (terenuri arabile/pășuni permanente).

(4) Stabilirea valorii pierderilor de venituri. Aceasta a luat în considerare diferența între SO aferent ANC SPEC față de zona fără constrângeri.

(5) Stabilirea costurilor suplimentare induse de manifestarea factorilor limitativi pentru terenurile arabile și evaluarea costurilor suplimentare față de zona fără constrângeri (date ICPA - tehnologii de utilizare a terenurilor arabile). Pentru reprezentativitate, valorile obținute au fost ponderate în funcție de ponderea terenurilor arabile din suprafața totală de teren agricol.

Următoarele surse principale de date au fost utilizate:

1. date INS 2021: suprafețele cultivate cu principalele culturi arabile,
2. date APIA 2021 privind utilizarea efectivă a terenurilor în ANC-SPEC, precum și pentru zonele fără constrângeri naturale semnificative sau specifice (NON ANC),
3. coeficienți SO (date MADR 2017),
4. valorile ratei de schimb și a combustibilului (perioada de referință noiembrie și iulie 2021),
5. consumuri tehnologice în utilizarea terenurilor arabile (ICPA).

Additional explanation

Definirea nivelului prag de suprafață per exploatare pe baza căruia statul membru calculează gradul de degresivitate a plăților

Din analiza SWOT 2021-2027, se observă că din numărul total de exploatații de 3.422.030, o pondere de 91,8% (3,14 milioane ferme) sunt mai mici de 5 ha și utilizează 28,7% din total SAU (suprafață agricolă utilizată). Dintre acestea, un număr de 2.480.770 de exploatații agricole (72% din totalul numărului de ferme) se încadrează în categoria fermelor de până la 2 ha și ocupă o suprafață de 1,53 milioane hectare SAU (12,24% din total SAU).

În categoria fermelor cuprinse între 2-5 ha se regăsesc 660.000 de exploatații cu 1,61 milioane hectare (12,87% din total SAU). Majoritatea acestor fermieri cu exploatații de până în 5 hectare utilizează teren agricol aflat în proprietate personală în vederea obținerii de bunuri agricole pentru consumul propriu, ci nu în vederea exclusivă a orientării către piață, iar mai mult de 50% din producția finală produsă în această categorie de ferme este destinată consumului propriu în gospodărie.

Odată cu creșterea dimensiunii peste 5 ha, numărul exploatațiilor este mai redus în raport cu categoria fermelor cuprinse între 1-5 ha, iar categoria între 5-50 ha înregistrează un număr de 262.930 de exploatații (7,7% din totalul numărului de exploatații), respectiv 0,17% din totalul exploatațiilor între 50-100 ha cu un număr de 6.010 și doar 0,36% din totalul exploatațiilor revine acelor exploatații cu dimensiunea peste 100 ha, fiind înregistrate un număr de 12.310.

Suprafața exploatată pe grupe de mărime este: 20,2% din SAU pentru categoria 5-50 ha, 3,3% din SAU pentru exploatațiile de 50-100 ha și 48% din SAU pentru cele mai mari de 100 ha. (date Eurostat).

Pentru această activitate au fost utilizate date de implementare (numărul de beneficiari și suprafața determinată la plată) furnizate de APIA pentru măsura 13, submăsura 13.3 (PNDR 2014-2020) înregistrate în perioada 2017-2021, aferente cererilor unice de plată. Evoluția în cei 4 ani a suprafețelor pentru care au fost depuse cererile unice de plată pe categorii de dimensiune a exploatației (0-50 ha; 50,01-100 ha; 100,01-300 ha; peste 300 ha) prezintă o fluctuație nesemnificativă.

Luând în considerare aceste aspecte, se consideră util ca pragul de la care va începe degresivitatea plăților compensatorii să fie cel de 50 ha/ exploatație.

Exploatațiile mari nu suferă același nivel al pierderilor de venit sau al costurilor suplimentare în comparație cu exploatațiile mici (majoritare în România), datorită practicării unei agriculturi intensive, pentru a evita o supracompensare a plăților compensatorii acordate acestei categorii, dar și cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-SPEC, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha (intervalele de degresivitate 50,01 - 100 ha, 100,01-300 ha și peste 300 ha), valoarea sprijinului reprezintă 50% din pierderile de venituri și costurile suplimentare cuantificate prin aplicarea metodologiei de calcul.

În acest sens, s-a luat în calcul pentru stabilirea acestui prag o dimensiune medie de 300 ha, ce a fost calculată pentru categoria exploatații mari (ferme care, conform clasificării în RO, prezintă un Euro Standard Output de 250.000 euro).

Posibilitatea de verificare și control a măsurii se bazează pe rezultatele evaluării ex-ante realizate de către AM și Agențiile de Plăți, evaluare care ia în considerare inclusiv rezultatele controalelor efectuate în perioada de programare 2014-2020, conform prevederilor art. 62 ale Regulamentului (UE) 1305/2013.

În perioada de programare 2023-2027, se estimează că pot exista o serie de riscuri specifice dintre care enumerăm:

- nerespectarea perioadei de depunere a cererilor de plată (depunerea cu întârziere),
- nedeclararea tuturor suprafețelor,
- identificarea corectă a parcelelor agricole,
- nerespectarea criteriilor de eligibilitate referitoare la suprafața aflată sub angajament,

- nerespectarea condiționalității la nivelul fermei.

Plățile acordate în cadrul acestei intervenții se pot cumula, pe aceeași suprafață de teren agricol, cu plățile directe acordate fermierilor (Pilonul I) și cu plățile compensatorii acordate pe suprafața agricolă (Pilonul II).

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 13 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Plata compensatorie se bazează pe pierderea de venituri și cheltuieli suplimentare legate de agricultura practică în zona care se confruntă cu constrângeri naturale specifice comparativ cu zonele care nu se confruntă cu astfel de constrângeri, destinată tuturor fermierilor care se regăsesc în zona eligibilă și îndeplinesc condițiile de eligibilitate din capitolul 5.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Plata medie pe hectar ANC SPEC	Grant	91(2)(a)-RO-85,00%	Medie		R.4; R.7;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Plata medie pe hectar ANC SPEC

Plată compensatorie pentru costurile suplimentare și pentru pierderile de venit. Cu scopul asigurării resurselor financiare necesare pentru implementarea intervenției ANC-ZM, începând cu anul 2023, pentru suprafețele care depășesc 50 ha se vor aplica intervalele de degresivitate: 50,01-100, 100,01 – 300 ha și peste 300 ha.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe hectar ANC SPEC (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			41,90	41,90	41,90	41,90		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			80,00	80,00	80,00	80,00		
	O.12 (unit: Hectar)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00		600.000,00
TOTAL	O.12 (unit: Hectar)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00		600.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			6.287.500,00	6.287.500,00	6.287.500,00	6.287.500,00		25.150.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			5.344.375,00	5.344.375,00	5.344.375,00	5.344.375,00		21.377.500,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation**DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați**

Intervention Code (MS)	DR-12
Denumire intervenție	Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
	Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO2	Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5	Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
XCO	Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
	Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.9	Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea Intervenției

Această intervenție se adresează tinerilor fermieri (definiți conform art. 75 a R (UE) 2021/2115) și a celor recent instalați (în ultimii 5 ani față de momentul depunerii cererii de finanțare), în vederea consolidării fermelor acestora și a unui management eficient.

În vederea facilitării accesului la finanțare, la capital și teren agricol, această intervenție contribuie la încurajarea tinerilor fermieri în desfășurarea activităților agricole, cât și la stabilizarea acestora în sectorul agricol, la reînnoirea generațiilor în agricultură, la reducerea exodului tinerilor către zonele urbane sau în afara granițelor.

Intervenția vizează modernizarea și creșterea competitivității și a performanțelor de mediu pentru fermele gestionate de către tinerii fermieri, atât din sectorul vegetal inclusiv legume, cartofi, flori plante ornamentale, medicinale, aromatice cât și din cel zootehnic, inclusiv cel mixt (care îmbină creșterea animalelor cu cultivarea terenurilor agricole). Sprijinul vizează consolidarea și creșterea rolului tinerilor fermieri în sectorul agricol, având în vedere deschiderea acestora către inovare, tehnologie și performanță.

Alături de intervenția dedicată Instalării tinerilor fermieri și de sprijinul pe suprafață acordat tinerilor fermieri prin Pilonul I, această intervenție se adresează tinerilor fermieri și reînnoirii generațiilor în agricultură, răspunzând nu doar obiectivului de competitivitate și performanță economică și de mediu în sectorul agricol, ci și a unui obiectiv social, de a căror realizare depind funcționarea și revitalizarea zonelor rurale.

Intervenția vizează proiecte complexe de investiții care pot include și dotarea tehnică adecvată cu echipamente și utilaje agricole performante, inclusiv cu echipamente care să permită, în cazul exploatațiilor zootehnice și mixte o gestionare adecvată a gunoiului de grajd/dejecțiile provenite de la animalele din ferme.

Din perspectiva unei mai bune gestionări a riscurilor, intervenția va contribui și la promovarea accesului fermierilor la echipamente de protecție față de căderile de grindină; prin utilizarea locală a generatoarelor terestre și extinderea serviciilor de intervenții active în atmosferă care acționează preventiv. Astfel, se vizează eliminarea/reducerea pagubelor produse de fenomenele meteorologice periculoase, în conformitate cu nevoile identificate în analiza SWOT, prin investiții adecvate în asigurarea unei bune gestionări a riscurilor din agricultură.

Tot din perspectiva unei bune gestionări a riscurilor din agricultură, vor fi susținute o serie de investiții non-productive care să asigure o mai bună protejare a animalelor din fermă/culturilor.

Pentru a răspunde adecvat provocărilor cu care se confruntă zona montană, atât din perspectiva îmbătrânirii populației cât și din perspectiva specificului activităților agricole și a problemelor structurale ale exploatațiilor agricole din această zonă, va fi prevăzută o alocare distinctă pentru zona montană.

De asemenea, având în vedere importanța agriculturii ecologice și potențialul ridicat al României în ceea ce privește obținerea de produse de calitate, cu valoare adăugată mare, va fi prevăzută o alocare distinctă pentru proiectele de investiții care vizează agricultura ecologică.

Procesul de selecție va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra caracterul rezilient, durabil și sustenabil al investițiilor, precum și performanța economică.

Legislația europeană

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;

- REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013. REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013;

- Regulamentul de aplicare privind PS PAC;

- Regulamentul (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;
- Regulamentul de punere în aplicare nr. 220/2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;
- Regulamentul delegat nr. 1198/2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană.

Legislație națională:

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritatea și evitarea dublei finanțări

Complementaritatea și evitarea dublei finanțări va fi asigurată.

Regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări vor fi detaliate în cadrul național de implementare.

Valoare maximă a sprijinului public per proiect va fi 200.000 euro.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili:

·tinerii fermieri definiți în cadrul programului, conform cerințelor stabilite prin art. 4, alin. (6) din R (UE) 2021/2115;

·fermierii instalați pentru prima dată ca sefi ai exploatațiilor cu cel mult 5 ani înaintea depunerii cererii de finanțare pentru această intervenție având vârsta de până la 45 ani la momentul depunerii cererii de finanțare.

Nu sunt eligibile persoanele fizice și persoanele fizice autorizate conform OUG 44/2008.

Condiții de eligibilitate:

-Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție;

- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 12.000 € SO;

- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;

- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;

- Solicitantul trebuie să dețină calitatea de șef al exploatației (să exercite controlul asupra exploatației) și să demonstreze deținerea de competențe profesionale în raport cu proiectul;

- Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;

- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente și instalații de combatere a căderilor de grindină respectiv generatoare terestre, acestea sunt eligibile doar dacă sunt incluse în cadrul infrastructurii operaționale a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor;

- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei acestea sunt eligibile doar dacă, îndeplinesc condițiile specificate în art.74 din Regulamentul PS PAC:

• *Investiția prevede contorizarea apei, care permite măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite, în cazul în care nu este deja realizată,*

• *O investiție în îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații este eligibilă numai dacă:*

(a) în urma evaluării ex ante, investiția asigură posibile economii de apă care reflectă parametrii tehnici ai instalației sau ai infrastructurii existente;

sau

(b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei, care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă.

- O investiție având ca rezultat o mărire netă a suprafeței irigate care afectează un corp anume de apă subterană sau de suprafață este eligibilă numai dacă:

a) starea corpului de apă nu a fost identificată ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă;

și

b) o analiză de impact asupra mediului arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului, respectiva analiză fie este realizată de către autoritatea competentă, fie este aprobată de aceasta și se poate referi și la grupuri de exploatații.

Investiții eligibile

Vor fi sprijinite **investițiile corporale** legate de:

-construcții (noi și/sau modernizări), inclusiv spații protejate pentru culturile agricole, cu dotările și utilitățile necesare desfășurării activității agricole și/sau facilitățile de condiționare a produselor agricole obținute la nivel de fermă a căror capacitate se va corela cu capacitatea de producție a fermei;

-achiziția, inclusiv prin leasing de utilaje agricole, remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă) și echipamente performante, inclusiv cele pentru gestionarea/utilizarea îngrășămintelor și/sau a produselor de protecție a plantelor, doar ca o componentă secundară a proiectului;

-înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului;

-înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă;

-echipamente și instalații de combatere locală a căderilor de grindină respectiv generatoare terestre;

-utilajele și echipamente pentru producerea și/sau distribuirea furajelor ca hrană pentru animale din fermă;

-utilizarea soluțiilor digitale pentru practicarea agriculturii de precizie;

-înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;- investiții noi cât și modernizarea instalațiilor și/sau echipamentelor pentru irigații la nivel de fermă doar ca o componentă secundară a proiectului;

-producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, hidrotermală, geotermală etc), ca parte componentă a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

-investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de:

- îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției;

- achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES;

- investiții în economia circulară precum:

- a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;

- b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;

- investițiile neproductive pentru:

- înființarea de perdele naturale de protecție pentru culturile din fermă;

- protejarea efectivelor de animale și culturilor agricole de daune provocate de animale sălbatice.

Vor fi sprijinite **investițiile necorporale** legate de achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea, precum onorariile cu arhitecții, inginerii, taxele referitoare la consultanța privind durabilitatea ecologică și economică, inclusiv studiile de fezabilitate aferente.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

NON- IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi raportată la costurile eligibile per proiect și nu va depăși:

-**100%** pentru investițiile neproductive dacă proiectul prevede exclusiv astfel de investiții;

- **80%** din costurile eligibile pentru investițiile efectuate de tinerii fermieri în temeiul alineatului (4) al art. 74 din R (UE) 2115/2021,

- **65%** din costurile eligibile pentru investițiile efectuate de către ceilalți solicitanți.

Additional explanation

Rambursarea costurilor eligibile efectiv suportate de către beneficiar.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile specifice

· Achiziția de terenuri și clădiri;

· Construcția și modernizarea locuinței;

· Achiziția de cap tractor;

· Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă;

· Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole;

· Achiziția de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect;

· Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal;

·Cheltuielile cu spațiile ce deserveșc activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc.;

·Cheltuielile generate de investițiile sprijinite prin Programele Sectoriale finanțate prin FEAGA;

·Cheltuielile aferente proiectelor de investiții ce vizează culturile agricole cărora li se aplică costurile standard (hamei, struguri de masă și pomicultură), în vederea asigurării demarcării cu intervențiile dedicate acestor tipuri de culturi.

Cheltuielile neeligibile generale aplicabile vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale.

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

2 %

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

2 %

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 11. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect investitii tanar fermier	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.9;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect investitii tanar fermier

Valoarea sprijinului a fost stabilită pe baza experienței în implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect investitii tanar fermier (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	393,00	588,00	0,00	0,00	0,00	981,00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	393,00	588,00	0,00	0,00	0,00	981,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	70.659.388,00	105.989.083,00	0,00	0,00	0,00	176.648.471,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	60.000.000,00	90.000.000,00	0,00	0,00	0,00	150.000.000,00
	Out of which for financial								

instrument (Total public Expenditure in EUR)									
Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)									
Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)									
Out of which carry-over (Union contribution in EUR)									
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)									
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)									

DR-13 - Investiții în exploatațile pomicole

Intervention Code (MS)	DR-13
Denumire intervenție	Investiții în exploatațile pomicole
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO2	Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3	Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO9	Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene
XCO	Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploataților, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
10	Susținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar	Grad ridicat	Da
13	Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale	Grad mediu	Da
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
17	Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice	Grad scăzut	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da
36	Adoptare tehnologii/tehnici pentru limitarea utilizării antibioticelor/ingrasamintelor chimice	Grad scăzut	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.9	Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției

Scopul investițiilor sprijinite în cadrul acestei sub-măsuri este creșterea competitivității exploatațiilor pomicole prin dotarea cu utilaje și echipamente, înființarea de plantații pomicole, reconversia plantațiilor existente și creșterea suprafețelor ocupate de pepinierele pomicole.

Sprijinul acordat prin această sub-măsură va contribui la:

- creșterea competitivității, diversificarea producției, creșterea calității produselor obținute și îmbunătățirea performanței generale a exploatațiilor pomicole;
- eficientizarea costurilor de producție și protejarea mediului prin reducerea consumului de energie, promovarea utilizării gardurilor și perdelelor naturale de protecție și a agriculturii de precizie etc.

Principiile care vor sta la baza criteriilor de selecție, vor avea în vedere:

- Principiul înființării de pepiniere și sau reconversiei de plantații pomicole;
- Principiul investițiilor în plantațiile care promovează patrimoniul genetic pomicol (soiuri cu rezistență genetică la boli și dăunători);
- Maturitatea financiară a solicitantului;
- Principiul apartenenței la o formă asociativă ;
- Principiul proprietății;
- Aplicarea agriculturii de precizie;

În vederea simplificării procesului de evaluare pentru această intervenție se vor aplica costurile standard inclusiv pentru contribuția în natură, în cazul înființării/reconversiei plantațiilor pomicole și înființării de pepiniere pomicole/perdelelor de protecție.

Legislația europeană

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013.

- Regulamentul (ue) 2021/2116 al Parlamentului European și al consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013.

- Regulamentul de aplicare privind PS PAC

- Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 220/2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană.

- Regulamentul delegat nr. 1198/2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană.

Legislație națională

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea nr. 907/ 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice;
- Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

Se va asigura evitarea dublei finanțări și se va asigura complementaritatea cu celelalte intervenții.

În documentația de implementare se vor stabili regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu investițiile privind condiționarea, procesarea și marketingul fructelor din cadrul intervenției ” *Investiții productive în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole - sector vegetal și pomicol*”.

Regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări vor fi stabilite și în raport cu investițiile finanțate prin Programul Sectorial pentru legume-fructe.

Valoarea sprijinului public -maximum 1 500 000 Euro/proiect.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari

Fermieri cu excepția persoanelor fizice și persoanelor fizice autorizate (PFA) conform OUG 44/2008;

Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;
- Viabilitatea economică a investiției să fie demonstrată în baza documentației tehnico economice;
- Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție;
- Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;
- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente și instalații de combatere a căderilor de grindină – respectiv generatoare terestre, acestea sunt eligibile doar dacă sunt incluse în cadrul infrastructurii operaționale a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor;
- Investiția va respecta zonele de favorabilitate pe specii, exceptând culturile în sere și solarii, plantațiile de goji și dud și pepinierele;
- În cazul înființării și/sau reconversiei solicitantul trebuie să utilizeze, doar material fructifer din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară;
- Pentru pepiniere solicitantul se angajează că materialul rezultat va fi material fructifer sau de înmulțire din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară;
- Suprafața înființată/replantată prevăzută prin proiect trebuie să fie echivalentă cu minimum 3000 euro SO pentru toate speciile și sistemele de cultură, inclusiv pepiniere;
- În cazul în care dreptul Uniunii implică impunerea de noi cerințe fermierilor, sprijinul poate fi acordat pentru investiții necesare pentru a se conforma respectivelor cerințe, pe o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care acestea au devenit obligatorii pentru exploatare (art.73, alin.5)
- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei acestea sunt eligibile doar dacă, îndeplinesc condițiile specificate în art.74 din Regulamentul PS PAC.

- Investiția prevede contorizarea apei, care permite măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite, în cazul în care nu este deja realizată.

- O investiție în îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații este eligibilă numai dacă:

(a) în urma evaluării ex ante, investiția asigură posibile economii de apă care reflectă parametri tehnici ai instalației sau ai infrastructurii existente;

sau

(b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de

cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei, care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă.

O investiție având ca rezultat o mărire netă a suprafeței irigate care afectează un corp anume de apă subterană sau de suprafață este eligibilă numai dacă:

a) starea corpului de apă nu a fost identificată ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă;

și

b) o analiză de impact asupra mediului arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului; respectiva analiză a impactului asupra mediului fie este realizată de către autoritatea competentă, fie este aprobată de aceasta și se poate referi și la grupuri de exploatații.

Investiții eligibile

În cadrul acestei intervenții sunt vizate **investiții corporale**, legate de:

- Investiții în înființarea și modernizarea fermelor pomicole, inclusiv în înființarea și reconversia plantațiilor pomicole, modernizarea parcului de mașini și utilaje agricole inclusiv remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă),

- Echipamente și instalații de combatere locală a căderilor de grindină, respectiv generatoare terestre;

- Înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă;

- Investiții în înființarea și modernizarea pepinierelor pomicole, inclusiv în creșterea suprafețelor ocupate de material săditor;

- Înființarea și modernizarea unităților de condiționare la nivelul fermelor;

- Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului;

- Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de:

- îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției;

- achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES;

- investiții în economia circulară precum:

a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;

b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;

- Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, geotermală, hidrotermală etc.), ca parte componentă a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

- Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale la nivel de fermă;

- Înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului.

- Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, doar ca o componentă secundară a proiectului;

- Investițiile neproductive:

- în înființarea de perdele naturale de protecție pentru plantațiile pomicole;

- pentru protejarea plantațiilor de daune provocate de animale sălbatice;

Cheltuielile aferente implementării proiectelor care presupun înființarea/reconversia plantațiilor pomicole aferente acestei măsuri sunt eligibile înainte de semnarea contractului de finanțare.

Investiții în active necorporale pentru:

Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci etc;

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea, precum onorariile cu arhitecții, inginerii, taxele referitoare la consultanța privind durabilitatea ecologică și economică, inclusiv studiile de fezabilitate aferente.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Valori pentru costuri standard și contribuție în natură pentru investițiile în pomicultură

I. Valori elemente comune (aplicabile tuturor speciilor)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (Euro/ha)		Contribuție în natură (Euro/ha)	
1	Proiectare, analize sol, asistență tehnică, avizare proiect	739		-	
2	Pregătirea terenului	1.000		850	
3	Defrișare plantație*	1.019		866,15	
4	Echiptament de irigare localizată	3.989		-	
5	Instalare echipament irigare localizată	750		637,50	
6	Echiptament de fertirigare localizată**	4.425		-	
7	Instalare echipament de fertirigare	806		685,10	
	Specificare	Cost standard (Euro/ml perimetru)		Cost standard (Euro/ml perimetru)	
8	Sistem de împrejmuire	11		-	
9	Instalare sistem de împrejmuire	3,50		2,97	
	Specificare	Cost standard (Euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (Euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
10	Sistem de susținere	7.901	8.861	-	-
11	Tutori	1.347	2.521	-	-
12	Instalare sistem de susținere	2.875	3.170	-	-
	Specificare	Cost standard (Euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (Euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
13	Sistem plasă antigrindină	20.183	20.225	-	-
14	Instalare plasă antigrindină***	5.708	5.760	-	-

II. Valori elemente comune (aplicabile speciei cires)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (Euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (Euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
15	Sistem prelată antiploaie	43.691	47.440	-	-
16	Instalare prelată antiploaie****	12.896	13.703	-	-

*Defrișarea nu se aplică culturii căpșunului și pepinierelor pomicele;

**Echiptamentul de fertirigare include echiptamentul de irigare, respectiv instalarea lui;

***include sistemul de susținere;

****include sistemul plasă antigrindină

II. Valori elemente specifice pomi și arbuști fructiferi (doar pentru culturile realizate în câmp)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (Euro/ha)			Contribuție în natură (Euro/ha)		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
1	Fertilizare și dezinfectare sol, • măr, păr, gutui, prun, cais, cires, vișin, piersic, nectarin, coacăz, agriș, trandafir de petale, <i>din care:</i> - lucrări manuale și mecanice - materiale - scarificare	1.720			1.462		
		611			519,35		
		557			473,45		
		552			469,20		
	• zmeur, mur cu ghimpi, mur fără ghimpi, <i>Lonicera caerulea</i> , scoruș negru <i>din care:</i> - lucrări manuale și mecanice - materiale - scarificare	1.638			1.392,30		
		611			519,35		
		475			403,75		
		552			469,20		
	• măceș, cătină, soe, goji (<i>L. barbarum</i>), goji (<i>L. chinense</i>), <i>din care:</i> - lucrări manuale și mecanice - materiale	1.522			1.293,70		
		611			519,35		
		359			305,15		

429

	- scarificare		552		469,20		
	• corn, migdal, dud, nuc,		1.144		972,40		
	din care: - lucrări manuale și mecanice		481		408,85		
	- materiale		111		94,35		
	- scarificare		552		469,20		
	• alun,	1.441	1.720	1.224,85	1.462		
	din care: - lucrări manuale și mecanice	611	611	519,35	519,35		
	- materiale	278	557	236,3	473,45		
	- scarificare	552	552	469,2	469,20		
	• castan comestibil,		1.144	1.311	972,40	1.114,35	
	din care: - lucrări manuale și mecanice		481	481	408,85	408,85	
	- materiale		111	278	94,35	236,30	
	- scarificare		552	552	469,20	469,20	
	• afin,		15.214	15.509	12931,9	13182,65	
	din care: - lucrări manuale și mecanice	-			-		
	- materiale		2.567	2.862	2181,95	2432,7	
	- scarificare, amestec turbă,		557	557	473,45	473,45	
	repartizat amestec pe bilon etc.		12.090	12.090	10276,5	10276,5	
	Specificare		Cost standard (Euro/plantă)		Contribuție în natură (Euro/plantă)		
2.	Material săditor pentru plantat,						
	• măr, păr		5,29		4,50		
	• gutui		5,47		4,65		
	• prun, cais		6,05		5,14		
	• cireș		8,92		7,58		
	• vișin, piersic, nectarin		6,83		5,80		
	• nuc		19,17		16,30		
	• alun		4,34		3,69		
	• castan comestibil		11,00		9,35		
	• coacăz, agriș, trandafir de petale		1,44		1,22		
	• afin		2,61		2,22		
	• zmeur		1,10		0,93		
	• mur cu ghimpi, mur fără ghimpi, măceș		1,40		1,19		
	• <i>Lonicera caerulea</i> , cătină, soc, scoruș		1,64		1,39		
	• corn		5,50		4,67		
	• migdal		7,00		5,95		
	• goji (<i>L. barbarum</i>), goji (<i>L. chinense</i>)		3,00		2,55		
	• dud		4,50		3,82		
	Specificare		Cost standard (Euro/ha)			Contribuție în natură (Euro/ha)	
			clăc	întorsiv	separativ	clăc	întorsiv
3.	Plantat pomi (lucrare completă),						
	din care: • măr, păr	1,68	1,66	1,63	1,428	1,411	1,385
	• gutui	1,68	1,66	1,66	1,428	1,411	1,411
	• prun, cais, cireș, vișin, piersic, nectarin	1,68	1,65	1,66	1,428	1,402	1,411
	• nuc	1,90	1,82	1,73	1,615	1,547	1,471
	• alun	1,70	1,68	1,66	1,445	1,428	1,411
	• castan comestibil	1,82	1,82	1,70	1,547	1,547	1,445
	• coacăz, agriș, trandafir de petale	-	0,39	0,39	-	0,331	0,331
	• afin	-	0,38	0,38	-	0,323	0,323
	• zmeur	-	0,38	0,38	-	0,323	0,323
	• mur cu ghimpi	-	0,39	0,38	-	0,331	0,323
	• <i>Lonicera caerulea</i>	-	0,39	0,41	-	0,332	0,349
	• măceș	0,41	0,40	0,39	0,349	0,340	0,332
	• cătină, soc	0,41	0,40	0,40	0,349	0,340	0,340
	• scoruș negru	0,41	0,41	0,39	0,349	0,349	0,332
	• corn	1,68	1,65	1,64	1,428	1,403	1,394
	• migdal	1,74	1,70	1,68	1,479	1,445	1,428
	• mur fără ghimpi	-	0,40	0,39	-	0,34	0,33
	• goji (<i>L. barbarum</i>), goji (<i>L. chinense</i>)	-	0,39	0,39	-	0,33	0,33
	• dud	1,74	1,68	1,65	1,479	1,428	1,403

440

- lucrări mecanice și manuale:						
• măr, păr, gutui, prun, cais, cireș, vișin, piersic, nectarin	1,57	1,57	1,57	1,334	1,334	1,334
• nuc, alun, castan comestibil, corn, migdal, dud	1,57	1,57	1,57	1,335	1,335	1,335
• coacăz, agris, trandafir de petale, afin, zmeur, mur cu ghimpi, mur fără ghimpi, goji (<i>L. barbarum</i>), goji (<i>L. chinense</i>)	-	0,33	0,33	-	0,28	0,28
• <i>Lonicera caerulea</i>	-	0,33	0,33	-	0,281	0,281
• măceș, cătină, soc, scoruș negru	0,33	0,33	0,33	0,281	0,281	0,281
- materiale:						
• măr, păr	0,11	0,09	0,06	0,094	0,077	0,051
• gutui	0,11	0,09	0,09	0,094	0,077	0,077
• prun, cais, cireș, vișin, piersic, nectarin	0,11	0,08	0,09	0,094	0,068	0,077
• nuc	0,33	0,25	0,16	0,28	0,212	0,136
• alun	0,13	0,11	0,09	0,110	0,093	0,076
• castan comestibil	0,25	0,25	0,13	0,212	0,212	0,110
• coacăz, agris, trandafir de petale	-	0,06	0,06	-	0,051	0,051
• afin, zmeur	-	0,05	0,05	-	0,043	0,043
• mur cu ghimpi	-	0,06	0,05	-	0,051	0,043
• <i>Lonicera caerulea</i>	-	0,06	0,08	-	0,051	0,068
• măceș	0,08	0,07	0,06	0,068	0,059	0,051
• cătină, soc	0,08	0,07	0,07	0,068	0,059	0,059
• scoruș negru	0,08	0,08	0,06	0,068	0,068	0,051
• corn	0,11	0,08	0,07	0,093	0,068	0,059
• migdal	0,17	0,13	0,11	0,144	0,11	0,093
• mur fără ghimpi	-	0,07	0,06	-	0,06	0,05
• goji (<i>L. barbarum</i>), goji (<i>L. chinense</i>)	-	0,06	0,06	-	0,05	0,05
• dud	0,17	0,11	0,08	0,144	0,093	0,068

III. Valori elemente specifice câșpun (doar pentru culturile realizate în câmp)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (Euro/ha)		Contribuție în natură (Euro/ha)	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	2.428	2.518	2.063,80	2.140,3
	- lucrări manuale și mecanice	222	222	188,7	188,7
	- materiale	627	627	532,95	532,95
	- bilonat, marcat loc plantare, pozat folie	1.579	1.669	1.342,15	1.418,65
2	Material săditor pentru plantat	7.400	9.000	6.290	7.650
3	Plantat (lucrare completă)	1.460	1.772	1.241	1.506,2

IV. Valori elemente specifice pepiniera pomicolă câmpul I (doar pentru pepinierele realizate în câmp)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (Euro/ha)	Contribuție în natură (Euro/ha)
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.196	1.016,6
	- lucrări manuale și mecanice	343	291,55
	- materiale	577	490,45
	- scarificare	276	234,60
2	Material biologic (portaltoi, ramuri altoi)	-	-
2.a	Portaltoi generativi și vegetativi (excepție cireș)	17.500	14.875
2.b	Portaltoi vegetativi cireș	75.000	63.750
3	Plantat portaltoi (lucrare completă)	2.683	2.280,55
4	Altoit (lucrare completă), din care:	7.792	6.623,20
	- lucrări manuale și mecanice	6.883	5.580,55
	- materiale	909	772,65

434

*Anexă centralizatoare simplificată privind valorile costurilor standard
pentru investițiile în pomicultură*

Elemente comune

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha)	Contribuție în natură (euro/ha)
1	Total lucrări: proiectare, analiză sol, studiu pedologic asistență tehnică, avizare proiect	739	-
2	Pregătirea terenului	1.000	850,00
3	Defrișarea* plantației	1.019	866,15
4	Echipament irigare localizată și instalare	4.739	637,50 (pentru instalare)
5	Echipament de fertirigare localizată** și instalare	5.231	685,10 (pentru instalare)

Notă: * Defrișarea nu se aplică culturii căpșunului și pepinierelor pomicole

**Echipamentul de fertirigare include echipamentul de irigare, respectiv instalarea lui.

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ml perimetru)	Contribuție în natură (euro/ml perimetru)
1	Sistem împrejmuire și instalare	14,50	2,97 (pentru instalare)

Achiziționare și instalare sistem susținere (toate speciile)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
1	Sistem de susținere, tutori și instalare	12.123	14.552	-	-

Achiziționare și instalare sistem plasă antigrindină (toate speciile)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
1	Sistem plasă antigrindină și instalare	25.891	25.985	-	-

Notă: include sistemul de susținere

Achiziționare și instalare sistem protecție antiplouaie (cireș)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
1	Sistem prelată antiplouaie și instalare	56.587	61.143	-	-

Notă: include sistemul plasă antigrindină

414

Elemente specifice - Înființare/modernizare/reconversie plantație (doar pentru culturile realizate în câmp)

MĂR, PĂR

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 500 pomi/ha	501-1.905 pomi/ha	peste 1905 pomi/ha	până la 500 pomi/ha	501-1.905 pomi/ha	peste 1905 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.720			1.462		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	557			473,45		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	5,29			4,50		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,68	1,66	1,63	1,428	1,411	1,385
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,334	1,334	1,334
	- materiale	0,11	0,09	0,06	0,094	0,077	0,051

GUTUI

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 500 pomi/ha	501-1.000 pomi/ha	peste 1.000 pomi/ha	până la 500 pomi/ha	501-1000 pomi/ha	peste 1.000 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.720			1.462		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	557			473,45		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	5,47			4,65		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,68	1,66	1,66	1,428	1,411	1,411
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,334	1,334	1,334
	- materiale	0,11	0,09	0,09	0,094	0,077	0,077

415

PRUN, CAIS

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 500 pomi/ha	501-833 pomi/ha	peste 833 pomi/ha	până la 500 pomi/ha	501-833 pomi/ha	peste 833 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.720			1.462		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	557			473,45		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	6,05			5,14		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,68	1,65	1,66	1,428	1,402	1,411
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,334	1,334	1,334
	- materiale	0,11	0,08	0,09	0,094	0,068	0,077

CIREȘ

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 400 pomi/ha	401-1000 pomi/ha	peste 1000 pomi/ha	până la 400 pomi/ha	401-1000 pomi/ha	peste 1000 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.720			1.462		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	557			473,45		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	8,92			7,58		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,68	1,65	1,66	1,428	1,402	1,411
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,334	1,334	1,334
	- materiale	0,11	0,08	0,09	0,094	0,068	0,077

VIȘIN, PIERSIC, NECTARIN

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 500 pomi/ha	501-1000 pomi/ha	peste 1000 pomi/ha	până la 500 pomi/ha	501-1000 pomi/ha	peste 1000 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.720			1.462		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	557			473,45		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
		Cost standard (euro/plantă)					
2	Material săditor pentru plantat	6,83			5,80		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,68	1,65	1,66	1,428	1,402	1,411
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,334	1,334	1,334
	- materiale	0,11	0,08	0,09	0,094	0,068	0,077

NUC

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 100 pomi/ha	101-178 pomi/ha	peste 178 pomi/ha	până la 100 pomi/ha	101-178 pomi/ha	peste 1784 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.144			972,40		
	- lucrări mecanice și manuale	481			408,85		
	- materiale	111			94,35		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
		Cost standard (euro/plantă)					
2	Material săditor pentru plantat	19,17			16,30		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,90	1,82	1,73	1,615	1,547	1,471
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,335	1,335	1,335
	- materiale	0,33	0,25	0,16	0,28	0,212	0,136

412

ALUN

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 400 pomi/ha	401-667 pomi/ha	peste 667 pomi/ha	până la 400 pomi/ha	401-667 pomi/ha	peste 667 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.441	1.720		1.224,85	1.462	
	- lucrări mecanice și manuale	611	611		519,35	519,35	
	- materiale	278	557		236,30	473,45	
	- scarificare (x 2)	552	552		469,20	469,20	
		Cost standard (euro/plantă)					
2	Material săditor pentru plantat	4,34			3,69		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,70	1,68	1,66	1,445	1,428	1,411
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,335	1,335	1,335
	- materiale	0,13	0,11	0,09	0,110	0,093	0,076

CASTAN COMESTIBIL

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 100 pomi/ha	101-200 pomi/ha	peste 200 pomi/ha	până la 100 pomi/ha	101-200 pomi/ha	peste 200 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.144		1.311	972,40		1.114,35
	- lucrări mecanice și manuale	481		481	408,85		408,85
	- materiale	111		278	94,35		236,30
	- scarificare (x 2)	552		552	469,20		469,20
		Cost standard (euro/plantă)					
2	Material săditor pentru plantat	11,00			9,35		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,82	1,82	1,70	1,547	1,547	1,445
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,335	1,335	1,335
	- materiale	0,25	0,25	0,13	0,212	0,212	0,110

418

COACĂZ, AGRİȘ, TRANDAFIR DE PETALE

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		2500 - 3333 plante/ha	peste 3333 plante/ha	2500 - 3333 plante/ha	peste 3333 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1,720		1,462	
	- lucrări mecanice și manuale	611		519,35	
	- materiale	557		473,45	
	- scarificare (x 2)	552		469,20	
		Cost standard (euro/plantă)			
2	Material săditor pentru plantat	1,44		1,22	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,39	0,39	0,331	0,331
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,280	0,280
	- materiale	0,06	0,06	0,051	0,051

AFIN

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		2.500 - 3.333 plante/ha	peste 3.333 plante/ha	2.500 - 3.333 plante/ha	peste 3.333 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	15.214	15.509	12.931,90	13.182,65
	- lucrări mecanice și manuale	2.567	2.862	2.181,95	2.432,70
	- materiale	557	557	473,45	473,45
	- scarificare (x 2); amestec turbă, rumeguș, gunoi de grajd, compost micorizat, sulf; repartizat amestec pe bilon; înerbat intervalul.	12.090	12.090	10.276,50	10.276,50
		Cost standard (euro/plantă)			
2	Material săditor pentru plantat	2,61		2,22	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,38	0,38	0,323	0,323
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,280	0,280
	- materiale	0,05	0,05	0,043	0,043

419

ZMEUR

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		5.000 - 6.667 plante/ha	peste 6.667 plante/ha	5.000 - 6.667 plante/ha	peste 6.667 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.638		1.392,30	
	- lucrări mecanice și manuale	611		519,35	
	- materiale	475		403,75	
	- scarificare (x 2)	552		469,20	
		Cost standard (euro/plantă)			
2	Material săditor pentru plantat	1,10		0,93	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,38		0,323	
	- lucrări mecanice și manuale	0,33		0,280	
	- materiale	0,05		0,043	

MUR CU GHIMPI

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		2.000 - 2.500 plante/ha	peste 2.500 plante/ha	2.000 - 2.500 plante/ha	peste 2.500 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.638		1.392,30	
	- lucrări mecanice și manuale	611		519,35	
	- materiale	475		403,75	
	- scarificare (x 2)	552		469,20	
		Cost standard (euro/plantă)			
2	Material săditor pentru plantat	1,40		1,19	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,39	0,38	0,331	0,323
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,280	0,280
	- materiale	0,06	0,05	0,051	0,043

LONICERA CAERULEA

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		1.000 - 1.667 plante/ha	peste 1.667 plante/ha	1.000 - 1.667 plante/ha	peste 1.667 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.638		1.392,30	
	- lucrări mecanice și manuale	611		519,35	
	- materiale	475		403,75	
	- scarificare (x 2)	552		469,20	
		Cost standard (euro/plantă)			
2	Material săditor pentru plantat	1,64		1,39	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,39	0,41	0,332	0,349
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,281	0,281
	- materiale	0,06	0,08	0,051	0,068

420

MĂCEȘ

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 833 pomi/ha	834-1.667 pomi/ha	peste 1.667 pomi/ha	până la 833 pomi/ha	834-1.667 pomi/ha	peste 1.667 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.522			1.293,70		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	359			305,15		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	1,40			1,19		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,41	0,40	0,39	0,349	0,340	0,332
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,33	0,281	0,281	0,281
	- materiale	0,08	0,07	0,06	0,068	0,059	0,051

CĂTINĂ, SOC

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 667 pomi/ha	668-1.250 pomi/ha	peste 1.250 pomi/ha	până la 667 pomi/ha	668-1.250 pomi/ha	peste 1.250 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.522			1.293,70		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	359			305,15		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	1,64			1,39		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,41	0,40	0,40	0,349	0,34	0,34
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,33	0,281	0,281	0,281
	- materiale	0,08	0,07	0,07	0,068	0,059	0,059

43A

Scoruș negru (*Aronia melanocarpa*)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 1.000 pomi/ha	1.001-1.905 pomi/ha	peste 1.905 pomi/ha	până la 1.000 pomi/ha	1.001-1.905 pomi/ha	peste 1.905 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1,638			1.392,30		
	- lucrări mecanice și manuale	611			519,35		
	- materiale	475			403,75		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	1,64			1,39		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,41	0,41	0,39	0,349	0,349	0,332
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,33	0,281	0,281	0,281
	- materiale	0,08	0,08	0,06	0,068	0,068	0,051

CORN

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 500 pomi/ha	501-1.000 pomi/ha	peste 1.000 pomi/ha	până la 500 pomi/ha	501-1.000 pomi/ha	peste 1.000 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1,144			972,40		
	- lucrări mecanice și manuale	481			408,85		
	- materiale	111			94,35		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	5,50			4,67		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,68	1,65	1,64	1,428	1,403	1,394
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,335	1,335	1,335
	- materiale	0,11	0,08	0,07	0,093	0,068	0,059

422

MIGDAL

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	Intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 238 pomi/ha	239-400 pomi/ha	peste 400 pomi/ha	până la 238 pomi/ha	239-400 pomi/ha	peste 400 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.144			972,40		
	- lucrări mecanice și manuale	481			408,85		
	- materiale	111			94,35		
	- scarificare (x 2)	552			469,20		
Cost standard (euro/plantă)							
2	Material săditor pentru plantat	7,00			5,95		
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,74	1,70	1,68	1,479	1,445	1,428
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,335	1,335	1,335
	- materiale	0,17	0,13	0,11	0,144	0,110	0,093

MUR FĂRĂ GHIMPI

Nr. crt	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		1.250 - 1.667 plante/ha	peste 1.667 plante/ha	1.250 - 1.667 plante/ha	peste 1.667 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.638		1.392,30	
	- lucrări mecanice și manuale	611		519,35	
	- materiale	475		403,75	
	- scarificare (x 2)	552		469,20	
Cost standard (euro/plantă)					
2	Material săditor pentru plantat	1,40		1,19	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,40	0,39	0,34	0,33
	- lucrări mecanice și manuale	0,33	0,33	0,28	0,28
	- materiale	0,07	0,06	0,06	0,05

423

GOJI (*Lycium barbarum*)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		până la 2.223 plante/ha	peste 2.223 plante/ha	până la 2.223 plante/ha	peste 2.223 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.522		1.293,70	
	- lucrări mecanice și manuale	611		519,35	
	- materiale	359		305,15	
	- scarificare (x 2)	552		469,20	
		Cost standard (euro/plantă)			
2	Material săditor pentru plantat	3,0		2,55	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,39		0,33	
	- lucrări mecanice și manuale	0,33		0,28	
	- materiale	0,06		0,05	

GOJI (*Lycium chinense*)

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv	superintensiv	intensiv	superintensiv
		până la 1.905 plante/ha	peste 1.905 plante/ha	până la 1.905 plante/ha	peste 1.905 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.522		1.293,70	
	- lucrări mecanice și manuale	611		519,35	
	- materiale	359		305,15	
	- scarificare (x 2)	552		469,20	
		Cost standard (euro/plantă)			
2	Material săditor pentru plantat	3,0		2,55	
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	0,39		0,33	
	- lucrări mecanice și manuale	0,33		0,28	
	- materiale	0,06		0,05	

DUD

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:			Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:		
		clasic	intensiv	superintensiv	clasic	intensiv	superintensiv
		până la 333 pomi/ha	334-500 pomi/ha	peste 500 pomi/ha	până la 333 pomi/ha	334-500 pomi/ha	peste 500 pomi/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.144			972,4		
	- lucrări mecanice	481			408,85		

424

	și manuale					
	- materiale		111			94,35
	- scarificare (x 2)		552			469,20
		Cost standard (euro/plantă)				
2	Material săditor pentru plantat		4,50			3,82
3	Plantat pomi (lucrare completă), din care:	1,74	1,68	1,65	1,479	1,428
	- lucrări mecanice și manuale	1,57	1,57	1,57	1,335	1,335
	- materiale	0,17	0,11	0,08	0,144	0,093
						0,068

CĂPȘUN

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha) pentru densitățile:		Contribuție în natură (euro/ha) pentru densitățile:	
		intensiv până la 37.000 plante/ha	superintensiv peste 37.000 plante/ha	intensiv până la 37.000 plante/ha	superintensiv peste 37.000 plante/ha
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	2.428	2.518	2.063,80	2.140,30
	- lucrări mecanice și manuale	222	222	188,70	188,70
	- materiale	627	627	532,95	532,95
	- bilonat, marcat locul de plantare, pozat folie pe biloane.	1.579	1.669	1.342,15	1.418,65
2	Material săditor pentru plantat	7.400	9.000	6.290	7.650
3	Plantat (lucrare completă)	1.460	1.772	1.241	1.506,2

PEPINIERA POMICOLĂ CÂMPUL I*

Nr. crt.	Specificare	Cost standard (euro/ha)	Contribuție în natură (euro/ha)
1	Fertilizare și dezinfectare sol, din care:	1.196	1.016,60
	- lucrări mecanice și manuale	343	291,55
	- materiale	577	490,45
	- scarificare	276	234,60
2	Material biologic (portaltol, ramuri altoi)	-	-
2.a	Portaltol generativi + vegetativi (excepție cires)	17.500	14.875
2.b	Portaltol vegetativi (cires)	75.000	63.750
3	Plantat portaltol (lucrare completă)	2.683	2.280,55
4	Altoit (lucrare completă), din care:	7.792	6.623,20
	- lucrări manuale	6.883	5.850,55
	- materiale	909	772,65

*doar pentru pepinierele realizate în câmp

Valorile sunt exprimate în Euro și nu conțin TVA.

425

Intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi raportată la costurile eligibile per proiect.

-100% pentru investițiile neproductive dacă proiectul prevede exclusiv astfel de investiții;

-65% din costurile eligibile în cazul celorlalte investiții;

Additional explanation

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv a cheltuielilor care intra sub incidența costurilor standard și a contribuției în natură, în cazul înființării/reconversiei plantațiilor pomicole și înființării de pepiniere pomicole/perdelelor de protecție care se regăsesc.

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv a cheltuielilor care nu intră sub incidența costurilor standard.

Metodologia de calcul a costurilor standard și declarația de conformitate de segasesc în anexa aferentă secțiunii Documente aferentă capitolului General.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile specifice

·Cheltuieli cu lucrările de întreținere a plantațiilor;

·Achizițiile demijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect;

·Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal;

·Achiziția de clădiri;

·Achiziția de terenuri;

·Construcția și modernizarea locuinței;

·Achiziția de cap tractor;

·Cheltuielile cu spațiile ce deservesc activitatea generală a exploatației agricole: birouri administrative, săli de ședințe, săli de protocol, spații de cazare, etc.

·Cheltuieli aferente investițiilor din Programul Sectorial legume-fructe.

Cheltuielile neeligibile generale aplicabile vor fi menționate în secțiunea 4.7 *Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale*:

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

2 %

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

2 %

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 11. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoarea medie a sprijinului public per proiect pomicultura	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.9;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoarea medie a sprijinului public per proiect pomicultura

Valoarea sprijinului a fost stabilită pe baza experienței în implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară, coroborată cu acoperirea unei categorii cât mai diversificată de beneficiari, comparativ cu programarea anterioară.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoarea medie a sprijinului public per proiect pomicultura (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	81,00	27,00	0,00	0,00	0,00	108,00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	81,00	27,00	0,00	0,00	0,00	108,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	15.138.352,00	45.415.058,00	90.830.117,00	0,00	0,00	151.383.527,00
	Annual indicative financial allocation (Union	0,00	0,00	12.750.000,00	38.250.000,00	76.500.000,00	0,00	0,00	127.500.000,00

	Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

	in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-14 - Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi

Intervention Code (MS)	DR-14
Denumire intervenție	Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation	
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy	
SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice	
SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene	
XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri	

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
19	Adaptarea la scară largă a metodelor agricole durabile pentru management eficient al resurselor	Grad ridicat	Parțial
36	Adoptare tehnologii/tehnici pentru limitarea utilizării antibioticelor/ingrasamintelor chimice	Grad scăzut	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor	

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției
Această intervenție vizează investițiile corporale și necorporale necesare obținerii producției primare de legume și/sau cartof, dar și pentru facilitățile de condiționare a acestor produse agricole la nivel de exploatație.

Date fiind condițiile de climă, dar și investițiile limitate în spații protejate pentru astfel de culturi, producția internă nu acoperă necesarul de consum intern. Astfel, investițiile în aceste sectoare și în special în spații protejate sunt esențiale pentru a satisface necesarul de cerere pe piața internă de produse proaspete.

Facilitățile de condiționare vor permite păstrarea produselor în condiții optime valorificând, astfel, întreaga producție asigurând, totodată, o mai bună acoperire a consumului intern cu legume proaspete și cartofi de-a lungul întregului an, de la un sezon la altul.

Totodată, fermierii vor putea obține un preț corect în perioadele în care cantitatea de legume de pe piață este scăzută.

Suținerea integrată a acestui sub-sector va permite o mai bună corelare între capacitățile de producție a materiei prime (producția primară) și capacitățile de stocare/depozitare.

Din perspectiva unei mai bune gestionări a riscurilor, intervenția va contribui și la promovarea accesului fermierilor la echipamente de protecție față de căderile de grindină; prin utilizarea locală a generatoarelor terestre și extinderea serviciilor de intervenții active în atmosferă care acționează preventiv. Astfel, se vizează eliminarea/reducerea pagubelor produse de fenomenele meteorologice periculoase, în conformitate cu nevoile identificate în analiza SWOT, prin investiții adecvate în asigurarea unei bune gestionări a riscurilor din agricultură.

Tot din perspectiva unei bune gestionări a riscurilor din agricultură, vor fi susținute o serie de investiții non-productive care să asigure o mai bună protecție a culturilor.

În cadrul acestei intervenții va fi prevăzută o alocare distinctă destinată depozitării și condiționării cartofilor la nivel de fermă dat fiind faptul că fermierii nu dispun de condiții de depozitare conforme cu normele astfel încât producătorii să își poată comercializa producția în stare proaspătă pe o perioadă mai lungă de timp. Având în vedere importanța agriculturii ecologice și potențialul ridicat al României în ceea ce privește obținerea de produse de calitate, cu valoare adăugată mare, va fi prevăzută o alocare distinctă pentru proiectele de investiții care vizează agricultura ecologică.

Procesul de selecție va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra caracterul rezilient, durabil și sustenabil al investițiilor, precum și performanța economică.

Legislația europeană

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

- REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013.

- REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013.

- Regulamentul de aplicare privind PS PAC

- Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 220/2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul delegat nr. 1198/2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

Legislație națională

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritatea și evitarea dublei finanțări

Regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări vor fi detaliate în cadrul național de implementare.

Valoarea sprijinului public– maximum **2.000.000 euro/proiect, iar pentru investițiile dedicate depozitării sau condiționării cartofilor valoarea maximă este de 500.000 euro per proiect.**

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

- fermieri cu excepția persoanelor fizice și a persoanelor fizice autorizate conform OUG 44/2008.

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție;
- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 12.000 € SO;
- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;
- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente și instalații de combatere a căderilor de grindină respectiv generatoare terestre, acestea sunt eligibile doar dacă sunt incluse în cadrul infrastructurii operaționale a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor;
- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei, acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art.74 din Regulamentul PS PAC.
  - Investiția prevede contorizarea apei, care permite măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite, în cazul în care nu este deja realizată.
  - O investiție în îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații este eligibilă numai dacă:
    - (a) în urma evaluării ex ante, investiția asigură posibile economii de apă care reflectă parametrii tehnici ai instalației sau ai infrastructurii existente;

Sau

- (b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei, care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă.

O investiție având ca rezultat o mărire netă a suprafeței irigate care afectează un corp anume de apă subterană sau de suprafață este eligibilă numai dacă:

- a) starea corpului de apă nu a fost identificată ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă;
- și
- b) o analiză de impact asupra mediului arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului; respectiva analiză a impactului asupra mediului fie este realizată de către autoritatea competentă, fie este aprobată de aceasta și se poate referi și la grupuri de exploatații.

În cazul în care dreptul Uniunii implică impunerea de noi cerințe fermierilor, sprijinul poate fi acordat pentru investiții necesare pentru a se conforma respectivelor cerințe, pe o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care acestea au devenit obligatorii pentru exploatare (art 73, alin, 5)

Investiții eligibile

În cadrul acestei intervenții sunt vizate **investiții corporale**, legate de:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea exploatareilor de legume/cartofi, inclusiv prin investiții în spații protejate și dotarea tehnică a fermelor cu utilaje agricole, remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă) specifice legumiculturii și cartofului, precum și cu echipamente și instalații de combatere locală a căderilor de grindină, respectiv generatoare terestre;
- Înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă,
- Înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului;
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare a legumelor a căror capacitate se va corela cu capacitate de producție a fermei;
- Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatare, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului;
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și depozitare a cartofilor (inclusiv depozitarea în condiții specifice pentru cartofii de sămânță) a căror capacitate se va corela cu capacitate de producție a fermei și a facilităților necesare comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole);
- Producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.), ca parte componentă a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de:
  - îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției;
  - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES;
- investiții în economia circulară precum:
  - a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;
  - b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;
- Utilizarea soluțiilor digitale la nivel de fermă;
- Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, ca o componentă secundară a proiectului;
- Investițiile neproductive pentru:
  - înființarea de perdele naturale de protecție pentru culturile din fermă;
  - protejarea culturilor de daune provocate de animale sălbatice.

Investiții în active necorporale:

Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea, precum onorariile cu arhitecții, inginerii, taxele referitoare la consultanța privind durabilitatea ecologică și economică, inclusiv studiile de fezabilitate aferente.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

non-IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil nu va depăși:
-100% pentru investițiile neproductive dacă proiectul prevede exclusiv astfel de investiții;
-65% din costurile eligibile în cazul celorlalte investiții.

Additional explanation

Intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi raportată la costurile eligibile per proiect.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile specifice

- Achiziția de terenuri și clădiri;
- Achiziția simplă de utilaje agricole;
- Achiziția de cap tractor;
- Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect;
- Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal;
- Construcția și modernizarea locuinței;
- Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă;
- Cheltuielile cu spațiile ce deservesc activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc.
- Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole;
- Cheltuieli aferente investițiilor din Programul Sectorial legume-fructe din Pilonul I
- Cheltuieli aferente investițiilor vizate de către tinerii fermieri și fermierii recent instalați așa cum sunt definiți în fișa intervenției ”*Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați*” pentru asigurarea demarcării.

Cheltuielile neeligibile generale aplicabile sunt cele menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale.

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

2 %

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

2 %

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 11. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect legume	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.9;	Nr.
02 - Valoare medie a sprijinului public per proiect cartofi	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.9;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect legume

Valoarea medie a sprijinului a fost stabilită pe baza experienței din implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară, coroborată cu acoperirea unei plaje cât mai largi de beneficiari, comparativ cu programarea anterioară.

02 - Valoare medie a sprijinului public per proiect cartofi

Valoarea medie a sprijinului a fost stabilită pe baza experienței din implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară, coroborată cu acoperirea unei plaje cât mai largi de beneficiari, comparativ cu programarea anterioară.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect legume (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	51,00	0,00	0,00	0,00	51,00
02 - Valoare medie a sprijinului public per proiect cartofi	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	

(Grant - Medie)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	104,00	0,00	0,00	0,00	104,00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	155,00	0,00	0,00	0,00	155,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	12.138.353,00	36.415.059,00	72.830.117,00	0,00	121.383.529,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	0,00	10.200.000,00	30.600.000,00	61.200.000,00	0,00	102.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union								

	contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-15 - Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă

Intervention Code (MS)	DR-15
Denumire intervenție	Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO2	Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5	Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
SO9	Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene
XCO	Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scazut	Nr.
15	Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole	Grad mediu	Da
17	Adaptarea practicilor agricole în zonele cu riscuri climatice determinate de schimbările climatice	Grad scazut	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.9	Ponderele fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției

Această intervenție vizează investițiile corporale și necorporale necesare obținerii producției primare de hamei, flori, plante aromatice, plante medicinale, plante ornamentale și struguri de masă, dar și pentru facilități de condiționare a produselor agricole la nivel de exploatare.

Sprijinul acordat prin această intervenție va contribui la o mai bună tehnologizare a exploatațiilor agricole din aceste sub-sectoare, prin investiții în utilaje și echipamente, conducând astfel la asigurarea materiei prime pentru industria berii și asigurarea pieței cu struguri de masă și flori, plante aromatice, medicinale și ornamentale, cu impact pozitiv în balanța comercială.

De asemenea în ceea ce privește strugurii de masa intervenția permite înființarea și modernizarea unităților de condiționare la nivelul fermelor și investiții în vederea comercializării produselor agricole (magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole). Pentru flori, plante aromatice, plante medicinale și plante ornamentale, intervenția va susține investițiile de modernizare a fermelor din aceste sub-sectoare cu potențial competitiv, precum cele în spații protejate sau în dotarea tehnică, inclusiv în sisteme/echipamente de irigații.

Această intervenție permite și investiții în instalații pentru producerea de fertilizanți organici sau energie regenerabilă prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea agricolă), în cadrul unui proiect de investiții, rezultatele fiind destinate exclusiv consumului propriu, precum și înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări.

În vederea simplificării procesului de evaluare pentru această intervenție se vor aplica costurile standard inclusiv pentru contribuția în natură, în cazul înființării/reconversiei plantațiilor de hamei și struguri de masa cât și înființării de perdele de protecție.

Procesul de selectie va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra caracterul rezilient, durabil și sustenabil al investițiilor, precum și performanța economică.

Legislația europeană

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului **din 24 iunie 2021** de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului;

- Regulamentul de aplicare a Planului Strategic ;

- Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul de punere în aplicare nr.220/2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul delegat nr. 1198/2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

Legislația națională

-Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;

-Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;

-HOTĂRÂRE nr. 907/ 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice

-Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare

-Ordinul 623/2002 privind stabilirea zonelor de cultură a hameiului, reunoscut pentru certificarea denumirii de origine. .

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

Regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări vor fi detaliate în cadrul național de implementare.

Valoare maxima a sprijinului public/proiect – 1.000.000 euro

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili:

Fermieri cu excepția persoanelor fizice și a persoanelor fizice autorizate conform OUG 44/2008.

Condiții de eligibilitate:

-Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție;

-Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4105 € SO pentru hamei, 4.000 € SO pentru strugurii de masă și flori, plante ornamentale, aromatice și medicinale;

-Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;

-Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;

-Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;

- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente și instalații de combatere a căderilor de grindină – respectiv generatoare terestre, acestea sunt eligibile doar dacă sunt incluse în cadrul infrastructurii operaționale a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor;

-Încadrarea în zona de favorabilitate pentru cultura de hamei și în arealul viticol pentru strugurii de masa cu soiuri prevăzute în lista soiurilor recomandate;

- În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art.74 din Regulamentul (UE) nr 2115/2021:

- Investiția prevede contorizarea apei, care permite măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite, în cazul în care nu este deja realizată.

- Investiția în îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații este eligibilă numai dacă:

(a) în urma evaluării ex ante, investiția asigură posibile economii de apă care reflectă parametri tehnici ai instalației sau ai infrastructurii existente;

sau

(b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei, care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă.

Investiția având ca rezultat o mărire netă a suprafeței irigate care afectează un corp anume de apă subterană sau de suprafață este eligibilă numai dacă:

a) starea corpului de apă nu a fost identificată ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă;

și

b) o analiză de impact asupra mediului arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului; respectiva analiză a impactului asupra mediului fie este realizată de către autoritatea competentă, fie este aprobată de aceasta și se poate referi și la grupuri de exploatații.

- În cazul în care dreptul Uniunii implică impunerea de noi cerințe fermierilor, sprijinul poate fi acordat pentru investiții necesare pentru a se conforma respectivelor cerințe, pe o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care acestea au devenit obligatorii pentru exploatație (art.73, alin. 5).

Investiții eligibile

Intervenția va sprijini investițiile corporale legate de:

- investiții în înființarea și reconversia culturilor de hamei și struguri de masă;
- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea culturilor de flori, plante ornamentale, plante medicinale și plante aromatice atât pentru culturile în câmp cât și pentru culturile în spații protejate, după caz;
- dotarea tehnică a fermelor cu utilaje agricole inclusiv remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă) specifice hameiului, florilor, plantelor aromatice, medicinale, ornamentale și strugurilor de masă, atât pentru culturile în câmp cât și pentru culturile în spații protejate, după caz;
- Înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă
- Echipamente și instalații de combatere locală a căderilor de grindină – respectiv generatoare terestre;
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare la nivel de fermă, inclusiv dotările aferente pentru hamei, flori, plante ornamentale, aromatice și medicinale, precum și struguri de masă;
- Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului;
- Sisteme de susținere noi sau modernizarea acestora în cazul culturii de hamei;
- Înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului. Instalații și sau echipamente pentru gestionare/utilizarea eficientă a îngrășămintelor și/sau a produselor de protecția plantelor;
- Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.) ca parte componentă a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Investiții în agricultura de precizie și/sau legate de utilizarea soluțiilor digitale;
- înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, doar ca o componentă secundară;
- Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de:
  - îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției;
  - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES;
  - investiții în economia circulară precum:
    - a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;
    - b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;
- Investițiile neproductive pentru:
  - înființarea de perdele naturale de protecție pentru culturile din fermă;
  - protejarea culturilor agricole de daune provocate de animale sălbatice.

Investiții în active necorporale pentru achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc;

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea, precum onorariile cu arhitectii, inginerii, taxele referitoare la consultanța privind durabilitatea ecologică și economică, inclusiv studiile de fezabilitate aferente.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

non-IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Anexa 2. Valorile costurilor standard pentru fiecare tip de operațiune conform cerințelor specificate în caietul de sarcini

Lot 2. Servicii cu privire la actualizarea costurilor standard și elaborarea costurilor standard pentru operațiunile noi care se pot sprijini prin intermediul costurilor standard pentru investițiile în viticultură

Nr. crt.	Specificare	Costuri in Euro/ha			
		Contributia in natura	Cost standard	Contributia in natura	Cost standard
	Densitate: vite/ha	<=3333		Peste si=4167	
1	Proiectare, analiza sol, avizare proiect *	-	312	-	312
2	Defrisare, din care:	946	1979	946	1979
	- lucrari mecanice si manuale	933	1966	933	1966
	- materiale	13	13	13	13
3	Pregatirea terenului, din care:	1858	1858	1858	1858
	- lucrari mecanice si manuale	573	1858	573	1858
4	Fertilizarea solului, din care:	-	1055	-	1055
	- lucrari mecanice si manuale	-	245	-	245
	- materiale	-	810	-	810
5	Sistem de sustinere	-	9925	-	21657
6	Instalare sistem sustinere	-	3850	-	3850
5'	Sistem de sustinere, baza pentru montare sistem plasa antigrindina si antiploaie	-	11105	-	20525
6'	Instalare sistem sustinere (manual)	-	2778	-	2814
6'	Instalare sistem sustinere (mecanizat)	-	3850	-	3850
7	Echipment de irigare localizata	-	4114	-	3958

8	Instalat sistem de irigare localizata	727	1476	705	1451
9	Echipament de fertirigare localizata **	-	4887	-	4735
10	Instalat sistem de fertirigare localizata **	727	1621	705	1596
11	Sistem de plasa antigrindina ***	-	29091	-	38727
12	Instalare sistem antigrindina ***	-	7125	-	7125
13	Sistem protectie antiplouaie ****	-	52442	-	59634
14	Instalare sistem antiplouaie ****	-	13400	-	13400

* Costul standard este valabil pentru solurile aflate in areale viticole delimitate.

** Echipamentul de fertirigare include echipamentul de irigare, respectiv instalarea lui

*** Sistemul de plasa antigrindina include sistemul de sustinere, respectiv instalarea lui

**** Sistemul de protectie antiplouaie, include sistemele de sustinere, plasa antigrindina, respectiv instalarea lor

Cost unitar in Euro		Costuri in Euro/ha			
		Contributia in natura	Cost standard	Contributia in natura	Cost standard
15	Material saditor		1,46		1,46
16	Plantarea manuala a vitei de vie, din care:	2220	3657	2452	4519
	- lucrari mecanice si manuale	2220	2337	2452	2809
	- materiale	-	1320	-	1650
16'	Plantarea mecanizata a vitei de vie, din care:	215	890	-	1120
	- lucrari mecanice si manuale	215	850	-	1070
	- materiale	-	40	-	51

Nr. Crt.	Specificare	Costuri in Euro/ml	
		Contributia in natura	Cost standard
17	Sistem imprejmuire	-	8,94
18	Instalat sistem imprejmuire	3,45	5,75

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil nu va depăși:

- **100%** pentru investițiile neproductive dacă proiectul prevede exclusiv astfel de investiții;
- **65%** din costurile eligibile în cazul celorlalte investiții.

Additional explanation

Rambursarea costurilor eligibile efectiv suportate de către beneficiar care nu intră sub incidența costurilor standard.

Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv precum și a cheltuielilor care intră sub incidența **costurilor standard și a contribuției în natură, în cazul înființării/reconversiei culturii de hamei și struguri de masă.**

Metodologia de calcul și declarația de conformitate se regăsesc ca Anexe în secțiunea documente în capitolul General.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile specifice

- Achiziția de clădiri;
- Achiziția de terenuri;
- Construcția și modernizarea locuinței;
- Achiziția de cap tractor;
- Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect
- Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal,
- Cheltuieli cu întreținerea culturilor agricole;
- Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc;
- Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi de plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă;

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 *Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale*:

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

2 %

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

2 %

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 11. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect in sectoarele hamei, flori și struguri de masă	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.9;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect in sectoarele hamei, flori și struguri de masă

<p>Valoarea sprijinului se va determina pe baza costurilor standard având în vedere nivelul investițional optim pentru acest tip de exploatații.   În cazul strugurilor de masă, pentru estimarea granturilor s-a axat pe costurile standard aplicabile perioadei programatice 2023-2027.   În cazul culturii de hamei se vor aplica costurile standard elaborate pentru perioada 2023-2027.   În cazul sub-sectoarelor pentru flori, plante ornamentale, plante medicinale și plante aromatice estimarea granturilor s-a bazat pe experiența anterioară (valorile publice ale proiectelor din sub-sectorul horticul).</p>
---

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect in sectoarele hamei, flori și struguri de masă (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	63,00	0,00	0,00	0,00	63,00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	63,00	0,00	0,00	0,00	63,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	5.039.529,00	15.118.588,00	30.237.177,00	0,00	50.395.294,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	0,00	4.250.000,00	12.750.000,00	25.500.000,00	0,00	42.500.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

	in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-16 - Investiții în producția primară în sectorul zootehnic

Intervention Code (MS)	DR-16
Denumire intervenție	Investiții în producția primară în sectorul zootehnic
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO2	Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5	Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
SO9	Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene
XCO	Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
06	Nevoia de creștere a cooperării între actorii din lanțul alimentară	Grad ridicat	Da
14	Menținerea sau adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure reducerea GES	Grad mediu	Da
21	Încurajarea menținerii și aplicării practicilor agricole tradiționale	Grad mediu	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da
48	Nevoia de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale	Grad mediu	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.9	Pondere fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției

Sectorul zootehnic are potențial ridicat de dezvoltare atât pentru creșterea efectivelor cât și pentru diversificarea speciilor având în vedere ariile extinse pentru pășunat și suprafețele arabile dedicate plantelor de nutreț. Totodată, este necesară stimularea segmentului de reproducție care să acopere necesarul de efective al exploatațiilor profilate pe creșterea animalelor pentru carne, lapte sau ouă.

Este necesară promovarea investițiilor care asigură sustenabilitatea economică și reziliența la schimbările economice și de mediu, capabile să facă față fluctuațiilor piețelor și a prețurilor.

Pentru a atenua nivelul actual al emisiilor de gaze cu efect de seră și amoniac din agricultură, în contextul intensificării durabile a agriculturii, există în continuare nevoia de a sprijini investițiile în managementul adecvat al gunoiului de grajd (dotare și facilități moderne pentru depozitarea și aplicarea gunoiului de grajd și a nămolului de epurare, facilități de biogaz, utilaje folosite pentru reducerea amprentei GES și amoniac, precum și tehnologii care contribuie la susținerea unei economii cu un nivel scăzut de carbon).

De asemenea, există nevoia de a reduce emisiile utilajelor folosite în agricultură, utilizarea unor tehnologiilor și echipamente care să asigure un bun management al utilizării îngrășămintelor, precum și aplicarea unor bune practici de gestionare a solului.

Din perspectiva unei mai bune gestionări a riscurilor din agricultură, intervenția va contribui și la promovarea accesului fermierilor la facilități și echipamente de protecție care să diminueze pagubele produse de atacul animalelor sălbatice față de animalele din fermă.

Totodată, pentru a răspunde adecvat provocărilor cu care se confruntă zona montană din perspectiva specificului activităților agricole și a problemelor structurale ale exploatațiilor agricole din această zonă, va fi prevăzută o alocare distinctă pentru zona montană.

De asemenea, având în vedere importanța agriculturii ecologice și potențialul ridicat al României în ceea ce privește obținerea de produse de calitate, cu valoare adăugată mare, va fi prevăzută o alocare distinctă pentru proiectele de investiții care vizează agricultura ecologică.

Procesul de selectie va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra caracterul rezilient, durabil și sustenabil al investițiilor, precum și performanța economică.

Legislația europeană

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;

- Regulamentul (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013;

- Regulamentul (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013;

- Regulamentul de aplicare privind PS PAC;

- Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 220/2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul delegat nr. 1198/2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

Legislația națională:

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

Prin documentația de implementare se va asigura complementaritatea și demarcarea cu Programul sectorial aplicabil apiculturii, în funcție de investițiile sprijinite prin acest program.

Valoare maximă a sprijinului public per proiect va fi 2.000.000 euro.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari

-fermieri, cu excepția persoanelor fizice și a persoanelor fizice autorizate conform OUG 44/2008.

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz) în anul anterior anului depunerii cererii de finanțare cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție;

- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei exploatații agricole cu o dimensiune economică de minimum 12.000 € SO;

- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;

- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;

- Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;

- În cazul în care dreptul Uniunii implică impunerea de noi cerințe fermierilor, sprijinul poate fi acordat pentru investiții necesare pentru a se conforma respectivelor cerințe, pe o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care acestea au devenit obligatorii pentru exploatație (art 73, alin, 5).

Investiții eligibile

Această intervenție vizează **investițiile corporale** necesare obținerii producției primare din sectorul zootehnic, după cum urmează:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea (inclusiv dotarea cu utilaje agricole inclusiv remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă), adăposturilor de animale, inclusiv a facilităților necesare pregătirii și/sau distribuirii hranei animalelor din exploatație, a căilor de acces, utilităților și racordărilor necesare exploatațiilor zootehnice;

- Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului;

- Înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă;

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea (inclusiv dotarea) spațiilor/unităților/punctelor de sacrificare a animalelor din cadrul fermei;

- Investiții necesare altor facilități de condiționare a produselor primare provenite din cadrul exploatațiilor zootehnice;

- Investiții în instalații și/sau echipamente pentru gestionarea/utilizarea deșeurilor de origine animală;

- Investiții necesare reproducției (ex stații de incubare, facilități de recoltare, testare și conservare material seminal etc);

- Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de:
•îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției;

•achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES;

•investiții în economia circulară precum:

a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex.din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;

b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;

- Investiții legate de producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, hidrotermală, geotermală etc), ca parte componentă a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

- Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale;

- În cazul în care dreptul Uniunii implică impunerea de noi cerințe fermierilor, sprijinul poate fi acordat pentru investiții necesare pentru a se conforma respectivelor cerințe, pe o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care acestea au devenit obligatorii pentru exploatare (art.73, alin. 5).

- **Investițiile neproductive legate de:**

•adaptarea la schimbările climatice (perdele naturale de protecție),

•protejarea de daune provocate de animale sălbatice.

Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea, precum onorariile cu arhitecții, inginerii, taxele referitoare la consultanța privind durabilitatea ecologică și economică, inclusiv studiile de fezabilitate aferente.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi raportată la costurile eligibile per proiect și va fi de maximum:

•100% din costurile eligibile pentru investițiile neproductive dacă proiectul prevede exclusiv astfel de investiții;

•**65%** din costurile eligibile în cazulcelorlalte investiții.

Additional explanation

Rambursarea costurilor eligibile efectiv suportate de către beneficiar.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile specifice

·Achiziția de terenuri și clădiri;
·Achiziția de animale;
·Construcția și modernizarea locuinței;
·Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale;
·Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole;
·Cheltuielile pentru care organizațiile de producători au aplicat PO aferent FEAGA;
·Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect;
·Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal;
·Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc.;
·Cheltuieli aferente investițiilor vizate de către tinerii fermieri și fermierii recent instalați așa cum sunt definiți în fișa intervenției **Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați** pentru asigurarea demarcării;
Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale.

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 11. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect zootehnie	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.9;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect zootehnie

Valoarea sprijinului a fost stabilită pe baza experienței în implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară, coroborată cu acoperirea unei plaje cât mai largi de beneficiari, comparativ cu programarea anterioară.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect zootehnie (Grant - Medie)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	182,00	0,00	0,00	0,00	182,00
	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	182,00	0,00	0,00	0,00	182,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	23.667.765,00	71.003.294,00	142.006.588,00	0,00	236.677.647,00
	Annual indicative financial allocation	0,00	0,00	0,00	20.000.000,00	60.000.000,00	120.000.000,00		200.000.000,00

	(Union Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial								

	allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-17 - Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației

Intervention Code (MS)	DR-17
Denumire intervenție	Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO3	Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric
SO8	Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry
SO9	Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene
XCO	Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
07	Dezvoltarea/modernizarea/retehnologizarea industriei alimentare în mod sustenabil	Grad ridicat	Da
10	Suținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar	Grad ridicat	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da
37	Dezvoltarea sectorului agroalimentar, obținerea de alimente sigure și nutritive, în mod sustenabil	Grad scăzut	Da
38	Îmbunătățirea răspunsului agriculturii la cerințele societății privind deșeurile alimentare	Grad mediu	Parțial
40	Nevoia de conștientizare și încurajare a consumului de alimente sănătoase/nutritive	Grad scăzut	Parțial
42	Îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural	Grad scăzut	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.39	Numărul întreprinderilor rurale, inclusiv al întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, dezvoltate cu sprijinul PAC

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției

Necesitatea susținerii investițiilor în spații de producție și tehnologii moderne, dezvoltarea de noi produse, precum și aplicarea practicilor și tehnologiilor inovatoare în industria laptelui și a produselor lactate, în procesarea legumelor, fructelor și cartofilor, în industria cărnii, dar și a cerealelor, este una din nevoile stringente ale sectorului agro-alimentar.

Practicarea unor politici sustenabile de stimulare a procesării și stabilirea unor verigi de comercializare eficiente între operatorii economici din sectorul alimentar și producătorii agricoli, în special cei care activează în forme asociative, vor conduce la creșterea nivelului de performanță din industria alimentară, cu respectarea standardelor de siguranță alimentară și de calitate a produselor.

De asemenea, asocierea reprezintă o prioritate la nivelul României, având în vedere problemele structurale cu care sectorul agricol românesc încă se confruntă. Sprijinirea formelor asociative va permite accesul la fonduri publice a mai multor exploatații agricole pentru infrastructurile de condiționare și adăugare plus valoare a produselor agricole.

Totodată, formele asociative reprezintă soluția viabilă din punct de vedere economic, cu predilecție pentru producătorii agricoli mici, și pot conduce la îmbunătățirea poziției fermierilor în lanțul agroalimentar. Susținerea lor va permite o mai bună corelare între capacitățile de producție primare provenite de la membri și capacitățile de condiționare și procesare, aducând nenumărate avantaje membrilor fermieri din perspectiva veniturilor obținute pentru produsele lor.

Astfel, se vor avea în vedere unități de condiționare/procesare de capacitate mare cu valoare adăugată mare adusă produselor primare deservind astfel în mod direct producătorii primari, care își pot valorifica în condiții optime produsele.

Intervenția vizează susținerea concertată a capitalizării și consolidării patrimoniului formelor asociative care, prin statutul lor reprezintă interesele membrilor atât din punct de vedere al activității economice, cât și tehnice și sociale, dar și rezolvarea unei probleme economice prin reducerea decalajului de balanță comercială.

Astfel, în sectorul agro-alimentar este necesară concentrarea sprijinului pe acele produse alimentare pentru care există producție de materii prime diversificate și pentru care există cerere pe piață, pentru realizarea unor capacități de procesare, dar și depozitare, condiționare, comercializare care să asigure consolidarea industriei alimentare și o valorificare la prețuri competitive în funcție de perioadă.

De asemenea, având în vedere provocările globale precum schimbările climatice, degradarea terenului și a ecosistemului și resursele din ce în ce mai limitate, devine clară nevoia utilizării eficiente a produselor secundare rezultate din activitățile agroalimentare, precum și recuperarea elementelor utilizabile din deșeuri, utilizarea biomasei și a reziduurilor organice. În acest sens, stimularea investițiilor în eficiență energetică, dar și a investițiilor în economie circulară, inclusiv a investițiilor de obținere și utilizare a energiei din surse regenerabile care să fie folosită în propriul proces productiv va conduce la reducerea costurilor cu energia (electricitatea și agentul termic) și valorificarea tuturor resurselor, contribuind astfel la atingerea obiectivului specific privind dezvoltarea bioeconomiei.

În contextul cererii pe piață de produse cu valoare adăugată, este necesară dezvoltarea unor investiții în vederea obținerii unor produse calitative, cu predilecție în sectoarele care oferă cea mai mare valoare adăugată, inclusiv în vederea obținerii de produse înregistrate în sistemele de calitate europene și naționale (DOP, IGP, STG, produs montan, produse tradiționale, produse obținute conform unei rețete consacrate românești, porc crescut în bunăstare etc.).

Sprijinul acordat investițiilor în sectorul agro-alimentar pentru obținerea de produse diversificate și sănătoase, cu accent pe produsele ecologice, prin aplicarea practicilor inovative în procesarea produselor agricole, promovând totodată un consum durabil de produse alimentare cu înaltă valoare nutrițională, accesibile consumatorilor, va răspunde nevoii de dezvoltare a acestui sector prin obținerea de alimente sigure și nutritive, produse într-un mod sustenabil cu beneficii pentru mediu și consumatori și adaptarea acestuia la standardele UE, contribuind astfel la atingerea obiectivului specific privind îmbunătățirea răspunsului agriculturii UE la cerințele societății privind alimentația și sănătatea.

În plus, contribuția la obiectivul specific menționat anterior, cu accent pe îmbunătățirea răspunsului agriculturii la cerințele societății privind deșeurile alimentare va avea loc prin intermediul sprijinului acordat pentru investițiile care pot utiliza produsele secundare/deșeurile provenite din prelucrarea produselor vegetale și pomicole prin reintroducerea acestora în filierele de produs sau în alte filiere de produse alimentare ca materii prime/energie.

Pentru a răspunde nevoii de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale, acordarea unui sprijin care să contribuie la atingerea obiectivului transversal de promovare a cunoașterii, inovării și digitalizării în agricultură va avea în vedere stimularea utilizării tehnologiilor inovatoare, precum și a tehnologiilor digitale.

Astfel, folosirea biotehnologiilor agroalimentare, având ca obiective principale dezvoltarea de metode, mijloace și produse biotehnologice contribuie la creșterea calității și cantității bioresurselor, în contextul schimbărilor climatice și al necesarului tot mai crescut de produse alimentare de calitate.

Procesul de selecție va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra caracterul rezilient, durabil și sustenabil al investițiilor, precum și performanța economică.

Modalitatea de evaluare și selecție a proiectelor va fi detaliată în documentația de implementare.

Legislația europeană

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013;

- Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2289 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații

Legislație națională

- Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța Guvernului nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, aprobată prin Legea nr. 338/2005, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 566/2004 a cooperăției agricole, cu modificările și completările ulterioare;

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr. 346 din 2004, privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărâre nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice ;

- Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

În documentația de implementare se vor stabili regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu investițiile privind condiționarea, procesarea, marketingul produselor agricole și pomicole din celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027.

Regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări vor fi stabilite și în raport cu investițiile finanțate prin Programul Sectorial din sectorul viti-vinicol, precum și investițiile sprijinite prin Programul Sectorial pentru legume-fructe, Program sectorial din sectorul apicol.

Valoarea sprijinului public nerambursabil pentru proiectele de investiții de modernizare va fi de maximum 3 mil euro/proiect.

Valoarea sprijinului public nerambursabil pentru proiectele de investiții de înființare va fi de maximum 15 mil euro/proiect.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari

1. Forme asociative cu rol economic:

- cooperative agricole și societățile cooperative agricole, constituite în baza legislației naționale în vigoare;
- grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR.

2. Alți operatori economici

-**IMM-uri** conform Legii 346/2004 cu modificările și completările ulterioare, **întreprinderi mari**. PFA autorizate conform OUG 44/2008 cu modificările și completările ulterioare nu sunt beneficiari eligibili ai intervenției.

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;
- Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;
- Sprijinul va fi limitat la investiții în procesarea produselor agricole și pomicole incluse în lista cuprinsă în Anexa I la Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene în scopul obținerii de produse Anexa I.
- Solicitantul, IMM sau întreprindere mare, va achiziționa materia primă în proporție de minimum 70% de la producători agricoli de pe piața internă/producători agricoli implicați într-un lanț scurt de aprovizionare precum cooperativele

Investiții eligibile

Intervenția vizează **investițiile corporale**, după cum urmează:

- **Înființarea, extinderea și/sau modernizarea infrastructurii de logistică/distribuție și/sau procesare a produselor agricole și pomicole;**
- **Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing, ca o componentă secundară a proiectului;**
- **Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES, ca parte componentă a proiectului de investiții, legate de:**
  - producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, geotermală, hidrotermală etc.), exclusiv pentru consum propriu;
  - îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției ;
  - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES.
- **Investiții în economia circulară, ca parte componentă a proiectului de investiții, (destinate exclusiv consumului propriu), legate de:**
  - producerea și utilizarea energiei din valorificarea biomasei (inclusiv din deșeuri alimentare rezultate în urma procesării produselor zootehnice, vegetale și pomicole);

- prelucrarea deșeurilor alimentare destinate recuperării și a subproduselor în biocomponente, cum ar fi bioprodusele destinate consumului animal, etc;

- achiziționarea de echipamente pentru reutilizarea ambalajelor în propriul proces tehnologic.

- **Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale în condiționare, procesare, marketing și management;**
- **Îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare;**

Investiții în active necorporale pentru:

- **Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;**
- **Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;**
- **Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului;**
- **Marketingul produselor obținute, etc.**

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea, precum onorariile cu arhitecții, inginerii, taxele referitoare la consultanța privind durabilitatea ecologică și economică, inclusiv studiile de fezabilitate aferente

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de **65%** .

Additional explanation

Rambursarea costurilor eligibile efectiv suportate de către beneficiar.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile specifice

• Achiziția de clădiri;

- Achiziția de terenuri;
- Construcția și modernizarea locuinței;
- Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a unității: birouri administrative, săli de ședințe, săli de protocol, spații de cazare etc.
- Cheltuielile aferente obținerii producției primare.
- Cheltuielile generate de investițiile sprijinite prin Programul Sectorial viti-vinicol.
- Cheltuieli aferente investițiilor din Programul Sectorial legume-fructe, din Programul sectorial apicol.

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 *Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale*

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 11. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect procesare	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.39;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect procesare

Avand in vedere importanta strategica a sectorului de procesare, necesitatea de asigurare a securitatii alimentare, a accesului continuu al consumatorilor la produse agroalimentare in contextul presiunilor actuale post COVID, existente in piata cu privire la lanturile de aprovizionare, decizia strategica adoptata la nivel de program este de a sustine dezvoltarea unor capacitati de procesare de capacitate mai mari care sa poata acoperi rapid necesarul de produse. Astfel de capacitati de procesare permit inclusiv o mai buna integrare a fluxului materie prima – procesare si implicit sa contribuie la sustinerea lanturilor integrate de productie in sectorul agricol.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect procesare (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	72,00	0,00	0,00	0,00	72,00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	72,00	0,00	0,00	0,00	72,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	25.294.117,00	75.882.352,00	151.764.705,00	0,00	252.941.174,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	0,00	21.500.000,00	64.500.000,00	129.000.000,00	0,00	215.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-18 - Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene

Intervention Code (MS)	DR-18
Denumire intervenție	Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național cu elemente regionale**

Cod	Descriere
RO	România
RO11	Nord-Vest
RO12	Centru
RO21	Nord-Est
RO22	Sud-Est
RO31	Sud-Muntenia
RO322	Ilfov
RO41	Sud-Vest Oltenia
RO42	Vest

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Ajutorul de stat prin prezenta schema poate fi acordat pentru orice tip de investiție inițială indiferent de tipul întreprinderii, respectiv IMM/ întreprinderi mari, realizate în următoarele regiuni de dezvoltare din România:

- a) Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, care grupează județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj, Satu Mare și Maramureș;
- b) Regiunea de Dezvoltare Centru, care grupează județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu;
- c) Regiunea de Dezvoltare Nord-Est, care grupează județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui;
- d) Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, care grupează județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Vrancea și Tulcea;
- e) Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia, care grupează județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman;
- f) Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, care grupează județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea;
- g) Regiunea de Dezvoltare Vest, care grupează județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș;
- h) 28 de localități din județul Ilfov, din cadrul Regiunii de Dezvoltare București – Ilfov, care grupează municipiul București și Județul Ilfov: Ciorogârla, Domnești, Clinceni, Cornetu, Bragadiru, Dărăști-Ilfov, Jilava, 1 Decembrie, Copăceni, Vidra, Berceni, Periș, Ciolpani, Snagov, Gruiu, Nuci, Grădiștea, Petrăchioaia, Dascălu, Moara-Vlăsiei, Balotești, Corbeanca, Buftea, Chitila, Glina, Cernica, Dobroești și Pantelimon.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry
SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene
XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
07	Dezvoltarea/modernizarea/retehnologizarea industriei alimentare în mod sustenabil	Grad ridicat	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da
37	Dezvoltarea sectorului agroalimentar, obținerea de alimente sigure și nutritive, în mod sustenabil	Grad scăzut	Da
38	Îmbunătățirea răspunsului agriculturii la cerințele societății privind deșeurile alimentare	Grad mediu	Parțial
48	Nevoia de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale	Grad mediu	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine
R.39 Numărul întreprinderilor rurale, inclusiv al întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, dezvoltate cu sprijinul PAC

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

<p>Descrierea cerințelor intervenției-legătura cu obiectivele specifice</p> <p>Industria alimentară are încă decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor alimentare în raport cu capacitatea de producție a produselor agricole autohtone, aspect ce se poate observa din faptul că se înregistrează un deficit în balanța comercială generat de exportul de materie primă și importul produselor alimentare procesate.</p> <p>Astfel, în sectorul agro-alimentar este necesară concentrarea sprijinului pe acele produse agro-alimentare pentru care există producție de materii prime diversificate și pentru care există cerere pe piață, pentru realizarea unor capacități de procesare, inclusiv depozitare, condiționare, comercializare care să asigure o valorificare la prețuri competitive în funcție de perioadă.</p> <p>De asemenea, având în vedere provocările globale precum schimbările climatice, degradarea terenului și a ecosistemului și resursele din ce în ce mai limitate, devine clară nevoia utilizării eficiente a produselor secundare rezultate din activitățile agroalimentare, precum și recuperarea elementelor utilizabile din deșeuri, utilizarea biomasei și a reziduurilor organice, inclusiv pentru producerea de humus/compost.</p> <p>În acest sens, stimularea investițiilor în eficiență energetică, dar și a investițiilor în economie circulară, inclusiv a investițiilor de obținere și utilizare a energiei din surse regenerabile care să fie folosită în propriul proces productiv va conduce la reducerea costurilor cu energia (electricitatea și agentul termic) și valorificarea tuturor resurselor, contribuind astfel la atingerea obiectivului specific privind dezvoltarea bioeconomiei.</p> <p>În contextul cererii pe piață de produse cu valoare adăugată, este necesară dezvoltarea unor investiții în vederea obținerii unor produse calitative, cu predilecție în sectoarele care oferă cea mai mare valoare adăugată, inclusiv în vederea obținerii de produse înregistrate în sistemele de calitate europene și naționale (DOP, IGP, STG, produs montan, produse tradiționale, produse obținute conform unei rețete consacrate românești etc.).</p>

Sprijinul acordat investițiilor în sectorul agro-alimentar pentru obținerea de produse diversificate și sănătoase, cu accent pe produsele ecologice, prin aplicarea practicilor inovative în procesarea produselor agricole, promovând totodată un consum durabil de produse alimentare cu înaltă valoare nutrițională, accesibile consumatorilor, va răspunde nevoii de dezvoltare a acestui sector prin obținerea de alimente sigure și nutritive, produse într-un mod sustenabil cu beneficii pentru mediu și consumatori și adaptarea acestuia la standardele UE, contribuind astfel la atingerea obiectivului specific privind îmbunătățirea răspunsului agriculturii UE la cerințele societății privind alimentația și sănătatea.

În plus, contribuția la obiectivul specific menționat anterior, cu accent pe îmbunătățirea răspunsului agriculturii la cerințele societății privind deșeurile alimentare va avea loc prin intermediul sprijinului acordat pentru investițiile care pot utiliza produsele secundare/deșeurile provenite din prelucrarea produselor prin reintroducerea acestora în filierele de produs ca energie.

Pentru a răspunde nevoii de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale, acordarea unui sprijin care să contribuie la atingerea obiectivului transversal de promovare a cunoașterii, inovării și digitalizării în agricultură va avea în vedere stimularea utilizării tehnologiilor inovatoare, precum și a tehnologiilor digitale.

Astfel, folosirea biotehnologiilor agroalimentare, având ca obiective principale dezvoltarea de metode, mijloace și produse biotehnologice contribuie la creșterea calității și cantității bioresurselor, în contextul schimbărilor climatice și al necesarului tot mai crescut de produse alimentare de calitate.

Procesul de selectie va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra caracterul rezilient, durabil și sustenabil al investițiilor, precum și performanța economică.

Modalitatea de evaluare și selecție a proiectelor va fi detaliată în documentația de implementare.

Trimiteri legislative

Legislație UE

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;

- Regulamentul (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013;

- Regulamentul (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2289 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații

- Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare;

- Harta ajutoarelor regionale pentru România, aprobată de Comisia Europeană prin C(2021) 9750 final/20.12.2021, notificată cu număr SA.100199 (2021/N).

Legislație națională incidentă pentru această intervenție vizează:

- Legea nr. 346 din 2004, privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;

-HOTĂRÂRE nr. 907/ 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice

-Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

Complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu investițiile privind condiționarea, procesarea, marketingul produselor agricole din celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027 este realizată luând în considerare produsul obținut în urma procesării, produs care, în celelalte intervenții menționate este un produs care se încadrează în Anexa I la TFUE.

Valoarea sprijinului va fi de maximum 15.000.000 euro

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari

IMM-uri conform Legii 346/2004 cu modificările și completările ulterioare, întreprinderi mari.

PFA autorizate conform OUG 44/2008 cu modificările și completările ulterioare nu sunt beneficiari eligibili ai intervenției.

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;
- Solicitantul nu este considerat „întreprindere în dificultate”;
- Solicitantul nu face subiectul unui ordin de recuperare încă neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei Europene sau a unui alt furnizor de ajutor de stat sau de minimis privind declararea unui ajutor ca fiind ilegal și incompatibil cu piața comună sau în cazul în care a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și ajutorul a fost integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă;
- Solicitantul confirmă că, în cei doi ani anteriori cererii de ajutor, nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul și oferă un angajament că nu va face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiției inițiale pentru care se solicită ajutorul;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;
- Sprijinul va fi limitat la investiții în sectoarele de activitate economică eligibile precizate la nivel de cod CAEN în anexa dedicată, în scopul procesării produselor agricole incluse în lista cuprinsă în Anexa I la Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și obținerii de produse non-Anexa I;
- Investiția propusă prin proiect trebuie să se încadreze în tipul de investiție eligibilă corelată cu tipul de întreprindere, zona de dezvoltare regională în care este amplasată investiția și intensitatea sprijinului;
- Prin investiția propusă solicitantul demonstrează că sunt îndeplinite condițiile privind efectul stimulat.

Investiții eligibile

Intervenția vizează investițiile corporale, după cum urmează:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și procesare a produselor agricole;
- Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing, ca o componentă secundară a proiectului;
- Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES, ca parte componentă a proiectului de investiții, legate de:
  - producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, geotermală, hidrotermală, etc), exclusiv pentru consumul propriu;
  - eficiență energetică a clădirilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției;
  - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES;

• Investiții în economia circulară, ca parte componentă a proiectului de investiții, (destinate exclusiv consumului propriu), legate de:

- producerea și utilizarea energiei din valorificarea biomasei (inclusiv din deșeuri alimentare);
- achiziționarea de echipamente pentru reutilizarea ambalajelor în propriul proces tehnologic

• Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale în condiționare, procesare, marketing și management;

. Investiții de producerea îngrășământului/fertilizantului organic obținut din dejecții de origine animală/resturi vegetale/subproduse/produse secundare din sectorul agro-alimentar, în vederea comercializării

• Îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare;

Investiții în active necorporale, în legătură cu investițiile în active corporale precizate, pentru:

- Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;
- Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;
- Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului;
  - Marketingul produselor obținute, etc;

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea, precum onorariile cu arhitecții, inginerii, taxele referitoare la consultanța privind durabilitatea ecologică și economică, inclusiv studiile de fezabilitate aferente.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

non IACS

Eligibility specificity related to regions, for each region concerned where appropriate

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

ANEXĂ

ROMÂNIA – Intensități aplicabile ajutoarelor regionale pentru perioada 01.01.2022 până la 31.12.2027

Codul zonei	Denumirea zonei	Intensitățile maxime ale ajutorului aplicabile ajutoarelor regionale acordate

		întreprinderilor mari ^[1]
--	--	--------------------------------------

Zone „a”

Codul NUTS	Denumirea regiunii NUTS	Intensitatea maximă a ajutorului (întreprinderi mari)
		01.01.2022 – 31.12.2027
RO11	NordVest	
RO111	Bihor	40 %
RO112	Bistrița-Năsăud	50 %
RO113	Cluj	40 %
RO114	Maramureș	50 %
RO115	Satu Mare	50 %
RO116	Sălaj	50 %
RO12	Centru	
RO121	Alba	50 %
RO122	Brașov	40 %
RO123	Covasna	40 %
RO124	Harghita	40 %
RO125	Mureș	40 %
RO126	Sibiu	40 %
RO12	NordEst	
RO211	Bacău	60 %
RO212	Botoșani	60 %
RO213	Iași	50 %
RO214	Neamț	60 %
RO215	Suceava	60 %
RO216	Vaslui	60 %
RO22	SudEst	
RO221	Brăila	60 %
RO222	Buzău	60 %
RO223	Constanța	50 %
RO224	Galați	60 %
RO225	Vrancea	60 %
RO226	Tulcea	60 %
RO31	SudMuntenia	
RO311	Argeș	50 %
RO312	Călărași	60 %
RO313	Dâmbovița	50 %

RO314	Giurgiu	50 %
RO315	Ialomița	60 %
RO316	Prahova	60 %
RO317	Teleorman	60 %
RO41	Sud Vest Oltenia	
RO411	Dolj	60 %
RO412	Gorj	60 %
RO413	Mehedinți	60 %
RO414	Olt	60 %
RO415	Vâlcea	60 %
RO42	Vest	
RO421	Arad	30 %
RO422	Caraș-Severin	40 %
RO423	Hunedoara	40 %
RO424	Timiș	30 %

Zonele „c” care nu sunt predefinite

Codul NUTS	Denumirea regiunii NUTS	Intensitatea maximă a ajutorului (întreprinderi mari)
		1.1.2022 – 31.12.2027
RO322	Ilfov (parțial)	
	Numai următoarele părți din regiunea NUTS 3 sunt eligibile ca zone „c” care nu sunt predefinite: Ciorogârla, Domnești, Clinceni, Cornetu, Bragadiru, Dărăști-Ilfov, Jilava, 1 Decembrie, Copăceni, Vidra și Berceni.	35 %
	Numai următoarele	45 %

	<p>părți din regiunea NUTS 3 sunt eligibile ca zone „c” care nu sunt predefinite: Periș, Ciolpani, Snagov, Gruiu, Nuci, Grădiștea, Petrăchioaia, Dascălu, Moara Vlăsiei, Balotești, Corbeanca, Buftea, Chitila, Glina, Cernica, Dobroești și Pantelimon.</p>		
--	---	--	--

[1] În cazul proiectelor de investiții ale căror costuri eligibile nu depășesc 50 de milioane EUR, această valoare maximă este majorată **cu până la 10 puncte procentuale pentru întreprinderile mijlocii și cu până la 20 de puncte procentuale pentru întreprinderile mici**, astfel cum sunt definite în Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36), **fără a depăși intensitatea permisă de Reg. PS PAC 2115/2021.**

Additional explanation

Valoarea sprijinului va fi de maximum 15.000.000 euro.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile specifice

- Achiziția de clădiri;
- Achiziția de terenuri;
- Construcția și modernizarea locuinței;
- Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a unității: birouri administrative, săli de ședințe, săli de protocol, spații de cazare, etc.

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale.

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului per proiect	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie	RO; RO11; RO12; RO21; RO22; RO31; RO322; RO41; RO42;	R.39;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului per proiect

Media s-a stabilit pe baza experienței în implementarea investițiilor aferente Schemei de ajutor de stat din cadrul PNDR 2014-2020 și cu aplicarea unei rate de actualizare a costurilor.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului per proiect (Grant - Medie)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	77,00	78,00	0,00	0,00	155,00
	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	
TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	77,00	78,00	0,00	0,00	155,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	10.103.765,00	40.415.059,00	90.933.882,00	60.622.588,00	202.075.294,00
	Annual indicative financial allocation	0,00	0,00	0,00	8.500.000,00	34.000.000,00	76.500.000,00	51.000.000,00	170.000.000,00

	(Union Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial								

	allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-19 - Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere

Intervention Code (MS)	DR-19
Denumire intervenție	Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.23. Number of supported off-farm non-productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Da ES rebate system: Nr. LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

<p>Suprafața fondului forestier național (FFN) era în anul 2018 de 6.583.100 ha, aceasta înregistrând o ușoară creștere față de anul 2010, respectiv 1%. 59.7% din suprafața de păduri din FFN se află localizată în zona de munte, 33,8% în zona de deal și 6,5% în zona de câmpie. Pădurile proprietate privată a persoanelor fizice și juridice au o pondere de cca. 34,1% din totalul suprafeței FFN, iar cea proprietate a UAT de cca.17,3%.</p> <p>Gestionarea pădurilor din România se realizează în baza a 11 principii de bază definite de Codul Silvic, care au în vedere respectarea celor șase criterii de gestionare durabilă a pădurilor definite de Conferința Ministerială pentru Protecția Pădurilor în Europa, precum și a celor trei principii directe stabilite la nivel european prin noua strategie a Uniunii Europene pentru păduri și sectorul forestier, acestea constituind, de asemenea, baza noii strategii a silviculturii din România, aflată în faza de definitivare.</p> <p>Conform sistemului românesc de clasificare, 57,3% din suprafața FFN se încadrează în grupa I funcțională care cuprinde păduri cu funcții speciale de protecție (prioritară) a apelor, a solului, a climei și a obiectivelor de interes național, păduri pentru recreere, păduri de ocrotire a genofondului și ecofondului, precum și pădurile din ariile naturale protejate de interes național, în care recoltarea de masă lemnoasă nu reprezintă obiectivul principal, iar 42,7% din suprafața FFN se încadrează în grupa a II-a funcțională care cuprinde păduri destinate îndeplinirii concomitente a funcției de producție (prioritară) și a uneia sau mai multor funcții de protecție. De asemenea, cca.3% din suprafața FFN se încadrează în tipul funcțional I, în care sunt interzise intervențiile silviculturale, iar 21% în tipul funcțional II, în care sunt permise numai lucrări de conservare. În perioada 2013-2017 se înregistrează o majorare semnificativă a suprafețelor parcurse cu tăieri de conservare, acestea însumând o suprafață ce reprezintă 58,1% din suprafața parcursă cu tăieri la nivelul anului 2017. Circa 61,4% din suprafața acoperită cu păduri și altă vegetație forestieră se situează pe terenuri cu înclinare mai mare de 15°, circa 34% fiind situată pe terenuri cu înclinare mai mare 25°.</p> <p>În contextul condițiilor naturale grele de accesibilitate a fondului forestier național, a unei rețele reduse de drumuri forestiere, precum și a caracterului extensiv de gestionare a pădurilor, lucrările de exploatare a pădurilor au un rol important în atingerea obiectivelor de conservare a biodiversității, a resurselor de apă și sol, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (prin sechestrarea carbonului) și adaptare la efectele schimbărilor climatice.</p> <p>Intervenția investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere are ca scop dotarea operatorilor economici pentru activitatea de exploatare forestieră și a ocoalelor silvice de regim cu echipamente/utilaje cu impact de mediu redus pentru realizarea lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor. Totodată, în contextul schimbărilor climatice, prin această intervenție se are în vedere sprijinirea investițiilor pentru îmbunătățirea managementul riscului și creșterea gradului de utilizare a resurselor de biomasă din fondul forestier național.</p> <p>În lipsa intervenției, lucrările de exploatare forestieră vor fi executate în continuare cu echipamente învechite, în condițiile unor pante și distanțe de colectare mari în majoritatea parchelor, iar numărul lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor va fi redus, conducând astfel la afectarea resurselor de sol</p>

și apă, creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, reducerea gradului de sechestrare a carbonului și la scăderea gradului de adaptare a arboretelor la efectele schimbărilor climatice.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
16	Menținerea sau adoptarea unor practici silvice, utilizarea de echipamente cu impact de mediu redus	Grad scazut	Da
18	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive care contribuie la creșterea materiei organice	Grad mediu	Da
32	Asigurarea de capital, tehnologie în silvicultură și susținerea unui management durabil al pădurilor	Grad ridicat	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere albine

R.18 Investiții totale pentru îmbunătățirea performanțelor sectorului forestier

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea obiectivelor specifice

Prin sprijinul acordat operatorilor economici și ocoalelor silvice se are în vedere gestionarea durabilă a fondului forestier național, respectiv:

- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a eroziunii solului ca urmare a utilizării de echipamente noi, cu consum redus de combustibil și utilizării funicularilor la operațiunile de colectare,
- sechestrarea carbonului și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, prin creșterea numărului de lucrări de conducere și îngrijire a arboretelor,
- îmbunătățirea managementului durabil al pădurilor.

Conținutul intervenției

Sprijinul acordat în cadrul intervenției acoperă costurile de achiziționare de echipamente/utilaje pentru lucrările de exploatare forestieră și pentru efectuarea lucrărilor de conducere și îngrijire a arboretelor, inclusiv a unor echipamente de tipul tocătoarelor pentru biomasă, a costurilor legate de achiziționarea sau utilizarea unor programe informatice pentru gestionarea echipamentelor/utilajelor achiziționate, precum și a costurilor legate de achiziționarea de echipamente de management al riscului sau pentru monitorizarea managementului forestier.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

- principiul mărimii - se va acorda prioritate ocoalelor silvice cu suprafața cea mai mare și operatorilor economici cu capacitatea de exploatare atestată cea mai mare și care în ultimul an au efectuat lucrări de exploatare care au atins un procent cât mai mare din capacitatea atestată;

• principiul funcției de protecție - se va acorda prioritate, în cazul operatorilor economici, proiectelor pentru care valoarea destinată achiziționării de instalații de colectare prin cablu (funiculare) reprezintă cel puțin 30% din valoarea totală a proiectului și, în cazul ocoalelor silvice, celor pentru care valoarea destinată achiziționării de echipamente pentru managementul riscului sau pentru monitorizarea managementului forestier sau de utilaje pentru tocarea lemnului reprezintă cel puțin 10% din valoarea totală a proiectului;

• principiul proprietății – se va acorda prioritate operatorilor economici din categoria formelor asociative de proprietate asupra terenurilor cu vegetație forestieră prevăzute la art. 26 alin. (1) din Legea nr. 1/2000 și ocoalelor silvice care au în administrare (sau asigură servicii silvice pentru) o suprafață cât mai mare aflată în proprietatea formelor asociative de proprietate asupra terenurilor cu vegetație forestieră prevăzute la art. 26 alin. (1) din Legea nr. 1/2000.

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 79 (1) al Regulamentului (UE) nr. 2115/2021 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Legislația națională relevantă

- Legea nr. 46/2008 privind Codul Silvic,

- Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare,

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritatea cu alte intervenții

Se va asigura evitarea dublei dublei finanțări și a complementarității, detalierea urmând a fi descrisă în cadrul de implementare.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii eligibili:

Beneficiarii sprijinului prin această intervenție sunt:

- Operatorii economici atestați/reatestați pentru activitatea de exploatare forestieră de către Comisia de atestare a operatorilor economici pentru activitatea de exploatare forestieră (denumiți în cadrul intervenției operatori economici), cu excepția operatorilor economici din structura Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva și

- Ocoalele silvice de regim autorizate de către autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură (denumite în cadrul intervenției ocoale silvice).

Alte condiții de eligibilitate:

• Beneficiarii ocoale silvice trebuie să aibă în administrare și/sau să asigure servicii silvice cel puțin/pentru cel puțin 2.000 de ha de teren forestier pentru care este/sunt în vigoare un amenajament/amenajamente silvice (amenajamentul se consideră a fi în vigoare după ce a fost avizat procesul verbal al conferinței a II-a de amenajare),

• Solicitanții operatori economici, la momentul depunerii aplicației de accesare a intervenției, trebuie să demonstreze că au efectuat lucrări de exploatare forestiere în ultimul an pentru cel puțin 30% din capacitatea atestată,

• Achiziția de echipamente de tipul funicularilor este eligibilă numai solicitanților care au efectuat lucrări de exploatare forestiere în anul premergător depunerii aplicației de accesare a intervenției pentru cel puțin 10% din capacitatea atestată în județe în care zona de munte* reprezintă cel puțin 30%,

• Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției.

* *Ponderea zonei montate în cadrul unui județ se determină prin raportarea suprafeței totale a UAT încadrate în zona montana în cadrul intervenției ANC – ZM (DR 09) la suprafața totală a județului respectiv.*

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Investiții eligibile:

- a) Achiziția de echipamente/utilaje noi pentru colectarea și sortarea, încărcarea, manipularea lemnului în șantierele de exploatare (tractoare specializate, tractoare articulate (Forwarder), funiculare, încărcătoare, cap procesor, semiremorci, etc.),
- b) Achiziția de echipamente noi pentru efectuarea lucrărilor de conducere și îngrijire a arboretelor (motounelte, motoferăstraie, tractoare specializate, etc.),
- c) Achiziția de utilaje noi pentru tocarea lemnului,
- d) Echipamente de management al riscului (ex. pentru prevenirea și stingerea incendiilor) sau pentru monitorizarea managementului forestier (ex. camere supraveghere, senzori de mișcare/sunet, etc.),
- e) Achiziționarea sau utilizarea unor programe informatice pentru gestionarea echipamentelor/utilajelor achiziționate și/sau gestionarea proceselor de exploatare, transport și depozitare a materialului lemnos.

Operatorii economici sunt eligibili pentru investițiile precizate la lit.a), c) și e).

Ocoalele silvice sunt eligibile pentru investițiile precizate la lit.b), c) și d), cu excepția cazurilor în care acestea sunt atestate/reateste ca operatori economici pentru activitatea de exploatare forestieră, caz în care sunt eligibile pentru toate categoriile de investiții precizate.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intensitatea ajutoarelor se limitează la 70 % din costurile eligibile.

Valoarea maximă a sprijinului pentru operatori economici este de 500.000 euro.

Valoarea maximă a sprijinului pentru ocoale silvice este de 250.000 euro.

Beneficiarii ocoale silvice, în calitate de operatori economici, pot solicita în plus și sprijinul aferent acestora.

Valoarea medie a sprijinului public este de cca. 350.000 euro/proiect.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuieli neeligibile:

(a) Costurile conexe contractelor de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile de regie și cheltuielile de asigurare,

(b) Capitalul circulant,

(c) Taxa pe valoarea adăugată (TVA) nu este eligibilă pentru ajutor, cu excepția cazului în care nu este recuperabilă în temeiul legislației naționale privind TVA-ul,

(d) Alte tipuri de costuri identificate în etapa de implementare, dacă este cazul.

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie pe proiect	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.18;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie pe proiect

Cuquantumul unitar a fost stabilit ca medie a prețurilor de achiziție a utilajelor și echipamentelor vizate de intervenție, bazat pe analiza pieței și validat în urma consultărilor cu asociații ale potențialilor beneficiari.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie pe proiect (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	
	O.23 (unit: Operations)					89,00	116,00		205,00
TOTAL	O.23 (unit: Operations)					89,00	116,00		205,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)					24.800.000,00	38.712.907,00	8.128.227,00	71.641.134,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)					21.080.000,00	32.905.971,00	6.908.991,00	60.894.962,00
	Out of which for financial								

	instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-20 - Modernizarea infrastructurii de irigații

Intervention Code (MS)	DR-20
Denumire intervenție	Modernizarea infrastructurii de irigații
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
20	Menținerea/adoptarea unor practici agricole extensive pentru asigurarea protecției resurselor de apă	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Schimbările climatice au impact asupra resurselor de apă existente, în special în mediul rural. Având în vedere slaba adaptare a infrastructurii existente la noile structuri agricole, sectorul rămâne vulnerabil la condițiile climatice (alternanță secetă și inundații frecvente), cu efecte economice semnificative asupra viabilității economice a fermelor.

Această problemă devine mult mai acută în contextul încălzirii globale.

În contextul scenariilor climatice pe termen mediu și lung, conform cărora se așteaptă creșteri ale temperaturii medii anuale, se vor amplifica fenomenele climatice extreme (secetă, inundații etc.).

În plus, infrastructura de îmbunătățiri funciare (irigații, desecare, drenaj) existentă în România este depășită din punct de vedere al eficienței utilizării resurselor.

Modificarea condițiilor climatice poate conduce la creșterea incidenței atacurilor dăunătorilor și bolilor și la reducerea productivității naturale a terenurilor agricole și forestiere.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și îmbunătățirea rezilienței mediului la acestea, este necesară înființarea, extinderea și/sau modernizarea instalațiilor eficiente de irigații, promovarea de tehnologii și practici noi de management agricol pentru gestionarea fenomenului de creștere al incidenței atacurilor dăunătorilor și bolilor și reducerea cantității de apă evaporată din sol, sprijinirea utilizării agriculturii de precizie, adoptarea de măsuri pentru managementul riscului și informarea fermierilor cu

privire la cele mai bune practici agricole, spre exemplu cu privire la soiurile utilizate (tolerante la secetă) sau consumul de apă.

Prin acțiunea lor, lucrările de îmbunătățiri funciare (irigații, lucrările de desecare - drenaj și CES) contribuie la însănătoșirea pământului și induc efecte benefice asupra factorilor de mediu: sol, apă, aer, susținând, o dată în plus, încadrarea acestor lucrări în categoria celor de utilitate publică de interes strategic național.

Cu toate că suprafața amenajată pentru irigații nu a scăzut, suprafața irigată efectiv diferă de la an la an, din diferite cauze, cum ar fi: condițiile meteo, lipsa capitalului pentru investiții în modernizarea infrastructurii de irigații și implicit lipsa accesului la tehnologii noi care să conducă la îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea pierderilor de apă, precum și costul apei din cauza liberalizării prețurilor energiei electrice pentru irigații.

Investițiile în modernizarea sistemelor de irigare sunt necesare pentru a îmbunătăți eficiența acestor sisteme (pierderi de apă reduse, îmbunătățirea eficienței energetice), pentru a reduce dependența producției agricole de condițiile meteorologice, pentru a mări competitivitatea agricultorilor, precum și pentru a ajuta sectorul să facă față provocărilor pe termen lung generate de schimbările climatice.

Adaptarea infrastructurii la noua structură agricolă, precum și folosirea eficientă a acesteia reclamă investiții, în special, pentru modernizare și dezvoltare. Secetele, inundațiile și alte amenințări legate de schimbările climatice au un impact semnificativ asupra stabilității producției și a securității alimentare naționale, iar lipsa unei infrastructuri adecvate contribuie la limitarea oportunităților de dezvoltare economică în pofida existenței potențialului din agricultură.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și pentru protecția mediului și din motive de competitivitate, este necesară modernizarea instalațiilor de irigații, care să asigure utilizarea eficientă a apei, prin folosirea de tehnologii noi care să conducă la o reducere a consumului de apă la nivelul investiției, precum și pentru a se reduce presiunea asupra corpurilor de apă de suprafață.

Principii de selecție:

1. Principiul suprafețelor deservite
2. Principiul complementarității cu sisteme de irigații modernizate în amonte
3. Principiul prioritizării investițiilor realizate în zonele cu potențial irigabil

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

1. REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.
2. REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013
3. REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013
4. REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/2289 AL COMISIEI din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații

Legislația națională incidentă pentru această intervenție vizează:

1. Legea nr. 292 din 3 decembrie 2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare
2. Legea nr. 107 din 25 septembrie 1996 legea apelor, cu modificările și completările ulterioare
3. Legea nr. 138 din 27 aprilie 2004 îmbunătățirilor funciare, cu modificările și completările ulterioare
4. Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice
5. Managementul bazinelor hidrografice stabilit în conformitate cu Directiva cadru privind apa – Directiva 2000/60/CE, cu modificările și completările ulterioare

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari:

1. Organizații ale utilizatorilor de apă înființate în conformitate cu legislația în vigoare

Condiții eligibilitate:

1. Solicitantul să facă dovada deținerii terenului/activului fizic aferent investiției, iar în cazul în care terenul se află în proprietatea statului/unităților administrativ teritoriale, să prezinte acordul administratorului acestuia pentru realizarea investiției
2. Sistemul de irigații prevăzut prin proiect trebuie să fie racordat la o infrastructură principală funcțională sau să facă dovada existenței sursei de apă
3. Solicitantul va demonstra că există contorizarea apei la nivelul infrastructurii sau va prevedea contorizarea ca parte a investiției, în cazul în care aceasta nu există
4. Investiția este în conformitate cu planurile de gestionare a bazinelor hidrografice aferente Directivei Cadru Apa pentru suprafețele vizate și cu programul relevant de măsuri, dacă este cazul
5. În cazul investiției în crearea sau extinderea unui bazin de colectare și stocare a apei în scopul irigațiilor, solicitantul va demonstra că aceasta nu are un impact negativ semnificativ asupra mediului

Condiții suplimentare de eligibilitate pentru:

A. Investiții care vizează îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații:

- (a) investiția asigură posibile economii de apă, în urma evaluării ex ante de minimum 2%;
- (b) dacă investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 2% sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (după caz), care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă;

Niciuna din condițiile menționate la punctele (a) și (b), indicate anterior, nu se aplică unei investiții într-o instalație existentă care afectează numai eficiența energetică, unei investiții în vederea creării unui rezervor sau unei investiții în vederea utilizării apei recuperate care nu afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Acțiuni eligibile:

Investiții în active corporale:

1. Modernizarea infrastructurii de irigații (stații de punere sub presiune și rețeaua aferentă), a clădirilor aferente stațiilor de punere sub presiune și/sau racordarea la utilități, montarea sistemelor de contorizare a apei, construcția/modernizarea bazinelor de colectare și stocare a apei de irigații

Investiții în active necorporale:

1. Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.
2. Cheltuieli cu achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Valoarea sprijinului va fi de maximum 1.000.000 euro/beneficiar

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de 100%.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

2 %

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

2 %

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția este în conformitate cu alineatul 11 din anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura.
Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie pe proiect modernizare infrastructura de irigatii	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.27;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie pe proiect modernizare infrastructura de irigatii

Suma unitară a fost stabilită ca media valorii eligibile a proiectelor deja finanțate în perioada 2014-2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie pe proiect modernizare infrastructura de irigatii (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	985.193,00	985.193,00	985.193,00	985.193,00	985.000,00	985.193,00	985.193,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)	0,00	0,00	203,00	204,00	0,00	0,00	0,00	407,00
TOTAL	O.22 (unit: Operations)	0,00	0,00	203,00	204,00	0,00	0,00	0,00	407,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	80.194.682,00	80.194.682,00	120.292.024,00	80.194.682,00	40.097.342,00	0,00	400.973.412,00
	Annual indicative financial allocation (Union)	0,00	68.000.000,00	68.000.000,00	102.000.000,00	68.000.000,00	34.000.000,00	0,00	340.000.000,00

	Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

	in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-21 - Înființarea sistemelor de irigații

Intervention Code (MS)	DR-21
Denumire intervenție	Înființarea sistemelor de irigații
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.9 Ponderea fermierilor care primesc sprijin pentru investiții în vederea restructurării și a modernizării, inclusiv a îmbunătățirii utilizării eficiente a resurselor

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

La nivelul României există un număr total al exploatațiilor agricole de 3.422.030 ce deserveșc o suprafață agricolă de aproximativ 12,502 mil ha.

Având în vedere slaba adaptare a infrastructurii existente la noile structuri agricole, sectorul rămâne vulnerabil la condițiile climatice (alternanță secetă și inundații frecvente), cu efecte economice semnificative asupra viabilității economice pe termen lung a fermelor.

Această problemă devine mult mai acută în contextul încălzirii globale, a frecvenței fenomenelor climatice și a creșterii suprafețelor agricole afectate de secetă.

În contextul scenariilor climatice pe termen mediu și lung, conform cărora se așteaptă creșteri ale temperaturii medii anuale, se vor amplifica accidentele climatice datorate modificărilor climatice globale și care vor impune/solicita utilizarea irigațiilor ca măsură tehnologică de reducere a impactelor productive negative, nu numai ca măsură de asigurarea a consumurilor specifice productive de apă.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și îmbunătățirea rezilienței mediului la acestea, este necesară înființarea sistemelor eficiente de irigații, sprijinirea utilizării agriculturii de precizie, adoptarea de măsuri pentru managementul riscului și informarea fermierilor cu privire la cele mai bune practici

agricole, spre exemplu cu privire la soiurile utilizate (tolerante la secetă) sau consumul de apă și menținerea umidității solului.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice, pentru protecția mediului și din motive de competitivitate, este necesară sprijinirea sistemelor de irigații, care să asigure utilizarea eficientă a apei, prin folosirea de tehnologii moderne cu un consum redus de apă la nivelul fermei și o cât mai mică presiune asupra corpurilor de apă.

Suprafața irigată efectiv variază de la an la an, din diferite cauze, cum ar fi: condițiile meteo, lipsa capitalului pentru investiții în crearea sistemelor de irigații, lipsa bazinelor locale de acumulare a apei, precum și costul apei din cauza liberalizării prețurilor energiei electrice/carburanților.

Investițiile în sistemele de irigații sunt necesare pentru a reduce dependența producției agricole de condițiile meteorologice, pentru a mări competitivitatea agricultorilor, precum și pentru a ajuta sectorul să facă față provocărilor pe termen lung generate de schimbările climatice.

Principii de selecție:

1. Principiul suprafețelor deservite
2. Principiul utilizării soluțiilor digitale și/sau operațiuni legate de agricultura de precizie
3. Principiul prioritizării investițiilor realizate în zonele cu potențial irigabil

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

1. REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.
2. REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013
3. REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013
4. REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/2289 AL COMISIEI din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații

Legislația națională incidentă pentru această intervenție vizează:

1. Legea nr. 292 din 3 decembrie 2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare
2. Legea nr. 107 din 25 septembrie 1996 legea apelor, cu modificările și completările ulterioare
3. Legea nr. 138 din 27 aprilie 2004 îmbunătățirilor funciare, cu modificările și completările ulterioare
4. Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare
5. Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare
6. Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale – Republicată, cu modificările și completările ulterioare

7. Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor legii fondului funciar nr. 18/1991 și al legii nr. 169/1997

8. Managementul bazinelor hidrografice stabilit în conformitate cu Directiva cadru privind apa – Directiva 2000/60/CE, cu modificările și completările ulterioare

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari:

1. Fermieri și formele asociative ale acestora, cu excepția persoanelor fizice

Condiții eligibilitate:

1. Solicitantul să facă dovada deținerii terenului/activului fizic aferent investiției, iar în cazul în care terenul se află în proprietatea statului/unităților administrativ teritoriale, să prezinte acordul administratorului acestuia pentru realizarea investiției
2. Solicitantul va prevedea contorizarea apei în cadrul investiției
3. Investiția este în conformitate cu planurile de gestionare a bazinelor hidrografice aferente Directivei Cadru Apa pentru suprafețele vizate și cu programul relevant de măsuri, dacă este cazul
4. În cazul investiției în crearea sau extinderea unui bazin de colectare și stocare a apei în scopul irigațiilor, solicitantul va demonstra că aceasta nu are un impact negativ semnificativ asupra mediului
5. Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice
6. Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției
7. Investiția vizează suprafețe de teren agricol care nu sunt deservite de o infrastructură de irigații existentă, aflată în administrarea/proprietatea ANIF/FOUAI/OUAI
8. Evaluarea corpului de apă nu a identificat ca nesatisfăcătoare starea acestuia, în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă
9. O analiză de impact asupra mediului arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului. Analiza impactului asupra mediului va fi realizată sau aprobată de către autoritatea competentă și se poate referi și la grupuri de exploatații

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Acțiuni eligibile:

Investiții în active corporale:

1. Înființarea sistemelor locale de irigații la nivelul fermei, inclusiv montarea sistemelor de contorizare a apei, construcția/modernizarea bazinelor de colectare și stocare a apei de irigații.

Investiții în active necorporale:

1. Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.
2. Cheltuieli cu achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations

under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Valoarea sprijinului va fi de maximum 500.000 euro/beneficiar

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de 65%

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

2 %

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

2 %

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția este în conformitate cu alineatul 11 din anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura
Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie pe proiect	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.9;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie pe proiect

Nu există experiență în implementarea unor investiții similare din perioada de programare anterioară, motiv pentru care s-a considerat că valoarea cuantumului unitar planificat va fi apropiat de valoarea maximă eligibilă a sprijinului.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie pe proiect (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	
	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	209,00	0,00	0,00	0,00	209,00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0,00	0,00	0,00	209,00	0,00	0,00	0,00	209,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	102.421.176,00	0,00	0,00	0,00	102.421.176,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	0,00	85.000.000,00	0,00	0,00	0,00	85.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total								

	public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-22 - Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă

Intervention Code (MS)	DR-22
Denumire intervenție	Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
29	Asigurarea infrastructurii de bază, accesului la TIC și îmbunătățirea calității vieții rurale	Grad mediu	Parțial
35	Sprijinirea dezvoltării durabile a ruralului montan și a ruralului ITI Delta Dunării	Grad scăzut	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.41 Ponderea populației rurale care beneficiază de un acces îmbunătățit la servicii și infrastructură prin intermediul sprijinului PAC

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social și din punct de vedere al dimensiunii, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin.

La nivelul României există un număr total al exploatațiilor agricole de 3.422.030 ce deservește o suprafață agricolă de aproximativ 12,502 mil ha.

Fragmentarea excesivă a proprietăților și exploatațiilor agricole a făcut ca infrastructura ce deservește sistemele agricole (rețeaua de drumuri de acces) concepute în cea mai mare măsură în perioada economiei planificate, să nu mai corespundă noilor structuri de exploatare.

Pentru o dezvoltare unitară și coerentă a zonelor rurale și pentru reducerea riscului de finanțare a unor investiții fragmentate în ceea ce privește infrastructura de drumuri, se va urmări conectivitatea drumurilor de acces agricol către diverse căi de transport.

Modernizarea acestui tip de infrastructură va asigura premisele pentru dezvoltarea unei economii rurale competitive.

Procesul de reformă al sectorului agricol trebuie să includă și măsuri de restructurare a modului de administrare și utilizare a infrastructurii de acces.

Adaptarea infrastructurii la noua structură agricolă, precum și folosirea eficientă a infrastructurii utilizabile reclamă investiții, în special, pentru modernizare și dezvoltare.

Acest tip de infrastructură asigură, de asemenea, premisele pentru dezvoltarea unei economii rurale competitive.

Rezultatul acestor investiții va fi o infrastructură de acces agricolă, care vor contribui la diminuarea tendințelor de declin social și economic și la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale.

Principii de selecție:

1. Principiul suprafețelor agricole deservite
2. Principiul agenților agricoli deserviți de investiție
3. Principiul arealului agricol la nivelul comunei

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

1. REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.
2. REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013
3. REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013
4. REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/2289 AL COMISIEI din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații

Legislația națională incidentă pentru această intervenție vizează:

1. Ordonanța de urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare
2. Ordinul nr. 212/2002 pentru aprobarea Normelor tehnice de întocmire a proiectelor de organizare a teritoriului exploatațiilor agricole, cu modificările și completările ulterioare
3. Legea nr. 292 din 3 decembrie 2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare
4. Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, cu modificările și completările ulterioare
5. Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari:

1. Unitățile Administrativ Teritoriale și asociațiile acestora înființate conform legislației naționale în vigoare

Condiții eligibilitate:

1. Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată
2. Investiția trebuie să fie racordată la un drum existent sau se asigură conectivitatea la acesta printr-o altă metodă (de ex: debarcader, ponton de acostare nave transport cereale, etc)
3. Solicitantul trebuie să facă dovada proprietății/administrării terenului pe care se realizează investiția

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Actiuni eligibile:*Investiții în active corporale:*

1. Construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor agricole către ferme (căi de acces din afara exploatațiilor agricole).

Investiții în active necorporale:

1. Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție
2. Cheltuieli cu achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Valoarea sprijinului va fi de maximum 1.000.000 euro/beneficiar

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de 100%.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie pe proiect infrastructura agricola	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.41;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie pe proiect infrastructura agricola

Cuquantumul unitar a fost stabilit ca media valorii eligibile a proiectelor finanțate în perioada 2014-2020

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie pe proiect infrastructura agricola (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)	0,00	0,00	40,00	164,00	0,00	0,00	0,00	204,00
TOTAL	O.22 (unit: Operations)	0,00	0,00	40,00	164,00	0,00	0,00	0,00	204,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	40.098.824,00	40.098.824,00	60.148.235,00	40.098.824,00	20.049.412,00	0,00	200.494.119,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	34.000.000,00	34.000.000,00	51.000.000,00	34.000.000,00	17.000.000,00	0,00	170.000.000,00

	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union								

	Contribution in EUR)								
--	-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-23 - Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural

Intervention Code (MS)	DR-23
Denumire intervenție	Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
29	Asigurarea infrastructurii de bază, accesului la TIC și îmbunătățirea calității vieții rurale	Grad mediu	Parțial
35	Sprijinirea dezvoltării durabile a ruralului montan și a ruralului ITI Delta Dunării	Grad scăzut	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.41 Ponderea populației rurale care beneficiază de un acces îmbunătățit la servicii și infrastructură prin intermediul sprijinului PAC

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social și din punct de vedere al dimensiunii, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin.

În conformitate cu definiția națională, zona rurală din România cuprinde 2.861 comune care acoperă 87,5% din teritoriu și 45% din populație.

Dezvoltarea economică și socială durabilă a zonei rurale este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale și a serviciilor de bază.

Infrastructura rutieră neadecvată constituie un element important în apariția decalajului accentuat dintre zonele rurale și zonele urbane din România și care, cu atât mai mult, reprezintă o piedică în calea egalității de șanse și a dezvoltării socio-economice a zonelor rurale. Zonele rurale sunt caracterizate de populație în curs de îmbătrânire și puternică tendință de emigrare, în special a tinerilor.

În acest context, zona montană se distinge comparativ cu alte regiuni prin dezavantaje naturale (altitudine, climă), izolare față de căile de comunicație și prin dezavantaje structurale – grad ridicat de dispersare a gospodăriilor în cadrul unei localități, distanțe mari față de centrele decizionale și administrative, infrastructură de bază insuficient dezvoltată.

Zonele rurale din RO sunt afectate de lipsa sau deficiența infrastructurii, cu impact negativ asupra dezvoltării economice și a calității vieții.

Dezvoltarea, modernizarea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local, reprezintă o nevoie de bază pentru populația rurală. Accesul limitat la rețeaua de drumuri este reflectat într-un grad redus de atractivitate a spațiului rural atât pentru antreprenori, reprezentând o piedică în calea investițiilor, cât și pentru populație, afectând calitatea vieții.

Deficiențele ce decurg dintr-o infrastructură rutieră slab dezvoltată determină, de asemenea, decalaje de accesibilizare a formelor educaționale și culturale.

O infrastructură rutieră îmbunătățită va crea condiții de viață adecvate, o dezvoltare și revitalizare a economiei rurale asigurând totodată accesul la servicii de sănătate, sociale dar și educație, cultură.

Crearea și modernizarea infrastructurii rutiere locale, constituie elemente de bază pentru comunitatea rurală.

Acestea sunt necesare pentru a asigura condiții de sănătate, protecția mediului, accesibilitatea și, în general, condiții optime de trai. Infrastructura asigură, de asemenea, premisele pentru dezvoltarea unei economii rurale competitive.

Cantitatea și calitatea infrastructurii de transport (drumuri), bazate pe investițiile în domeniu, precum și gradul de acces la aceasta reflectă nivelul de civilizație, deopotrivă cu disponibilitatea de evoluție și creștere economică a unei zone.

Chiar dacă în ultimii ani, infrastructura rutieră în zonele rurale a fost susținută din fonduri naționale și europene, este încă subdezvoltată împiedicând creșterea economică și ocuparea forței de muncă.

Pentru o dezvoltare coerentă a zonelor rurale și reducerea riscului de finanțare a unor investiții fragmentate, în ceea ce privește infrastructura de drumuri, vor fi prioritizate acele investiții care au în vedere conectivitatea drumurilor și rolul multiplu al acestora către diverse căi de transport.

Rezultatul acestor investiții va fi o infrastructură rutieră de interes local, care va contribui la diminuarea tendințelor de declin social și economic și la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale.

Principii de selecție:

1. Principiul gradului de acoperire a populației deservite
2. Principiul conectivității în vederea asigurării legăturii cu principalele căi rutiere și alte căi de transport
3. Principiul rolului multiplu în sensul accesibilizării agenților economici, a zonelor turistice, a investițiilor sociale sau a altor investiții finanțate din fonduri europene

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

1. REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.
2. REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013
3. REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013
4. REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/2289 AL COMISIEI din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații

Legislația națională incidentă pentru această intervenție vizează:

1. Legea nr. 292 din 3 decembrie 2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare
2. Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, cu modificările și completările ulterioare
3. Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari:

1. Comunele (Unități Administrativ Teritoriale) și asociațiile acestora înființate conform legislației naționale în vigoare

Condiții eligibilitate:

1. Solicitantul trebuie să nu fie în incapacitate de plată
2. Investiția trebuie să se realizeze în spațiul rural
3. Solicitantul trebuie să facă dovada proprietății/administrării terenului/bunului pe care se realizează investiția

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Acțiuni eligibile:**Investiții în active corporale:**

1. Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local

Investiții în active necorporale:

1. Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție
2. Cheltuieli cu achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Valoarea sprijinului va fi de maximum 1.000.000 euro/beneficiar

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de 100%.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția este în conformitate cu alineatul 11 din anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura
Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01` - Valoare medie pe proiect infrastructura rutiera de baza	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.41;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01` - Valoare medie pe proiect infrastructura rutiera de baza

Cuquantumul unitar a fost stabilit ca media valorii eligibile a proiectelor finanțate în perioada 2014-2020

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01` - Valoare medie pe proiect infrastructura rutiera de baza (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)	0,00	0,00	88,00	116,00	0,00	0,00	0,00	204,00
TOTAL	O.22 (unit: Operations)	0,00	0,00	88,00	116,00	0,00	0,00	0,00	204,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	30.148.235,00	50.247.059,00	40.197.647,00	40.197.647,00	30.148.235,00	10.049.412,00	200.988.235,00
	Annual indicative financial allocation (Union	0,00	25.500.000,00	42.500.000,00	34.000.000,00	34.000.000,00	25.500.000,00	8.500.000,00	170.000.000,00

	Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set								

	out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-24 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole

Intervention Code (MS)	DR-24
Denumire intervenție	Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Indicator comun de realizare	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry
XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
27	Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul neagricol în zonele rurale	Grad mediu	Da
30	Sprijinirea activităților neagricole pentru creșterea veniturilor rurale alternative	Grad mediu	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.39 Numărul întreprinderilor rurale, inclusiv al întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, dezvoltate cu sprijinul PAC

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Principalul scop al intervenției este acela de a promova dezvoltarea de activități economice neagricole în zonele rurale din România.

Zonele rurale joacă un rol socio-economic important în România, acestea reprezentând o mare parte din suprafața totală a României, acoperind aproximativ jumătate din populație. Prin intervenția care vizează dezvoltarea activităților non-agricole în mediul rural, aceste zone pot beneficia de o dezvoltare a afacerilor care ar conduce la reducerea sărăciei existente în zonele rurale și la crearea de noi locuri de muncă.

Scopul sprijinului acordat prin această intervenție este de a promova dezvoltarea economică rezilientă, durabilă și digitală în zonele rurale prin creșterea numărului de activități neagricole desfășurate în zonele rurale, precum și dezvoltarea activităților neagricole existente, care să conducă la crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor populației rurale și reducerea discrepanțelor dintre mediul rural și urban.

Se acordă sprijin pentru investiții în active corporale și necorporale necesare dezvoltării afacerilor neagricole din zonele rurale, care vizează următoarele domenii:

- producție,
- servicii,
- turism.

Procesul de selecție va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra caracterul rezilient, durabil și sustenabil al investițiilor, precum și performanța economică.

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

- REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

- REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

- REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013.

Legislația națională incidentă pentru această intervenție vizează:

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

- Hotărârea Guvernului nr. 907/ 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice.

- Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

- Legea nr. 346/ 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

În documentația de implementare se vor stabili regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări.

Define eligibile beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

- micro-întreprinderi din spațiul rural, cu excepția PFA;
- beneficiarii se vor supune prevederilor legislației europene și naționale în vigoare privind acordarea ajutorului de minimis.

Condiții de eligibilitate

1. Investiția trebuie să se realizeze în spațiul rural
2. Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată
3. Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul domeniile sprijinite prin intervenție
4. Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției

5. Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice

6. Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu legislația în vigoare

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de 65%.

Additional explanation

Valoarea maximă a sprijinului public/proiect 200.000 Euro

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

- costurile de exploatare, inclusiv cheltuielile specifice de înființare și funcționare a întreprinderilor;
- achiziționarea de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri, pentru uz personal și pentru transport persoane în vederea desfășurării transportului ca activitate economică;
- prestarea de servicii agricole, procesarea și comercializarea produselor prevazute în Anexa I din TFUE;
- producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică;
- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale.

Does the investment contain irrigation?

Da Nr.

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenție în conformitate cu alineatul 11 din anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura.
Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect nonagricol	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.39;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect nonagricol

Pe baza experienței în implementarea investițiilor de tip neagricol - sM 6.4 aferentă PNDR 2014-2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect nonagricol (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)	0,00	0,00	1.117,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.117,00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0,00	0,00	1.117,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.117,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	4.243.617,00	21.218.083,00	42.436.166,00	53.045.208,00	42.436.166,00	48.801.592,00	212.180.832,00
	Annual indicative financial allocation (Union)	0,00	3.573.474,00	17.867.371,00	35.734.741,00	44.668.427,00	35.734.741,00	41.094.953,00	178.673.707,00

	Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

	in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

**INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up
DR-25 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri**

Intervention Code (MS)	DR-25
Denumire intervenție	Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri
Tipul de intervenție	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up
Indicator comun de realizare	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Da Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric

SO7 Atragerea și susținerea tinerilor fermieri și a altor noi fermieri și facilitarea dezvoltării sustenabile a întreprinderilor în zonele rurale

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
08	Nevoia de acces la instrumente financiare	Grad scăzut	Nr.
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentară	Grad ridicat	Da
24	Susținerea egalității de gen prin promovarea implicării populației feminine în antreprenoriat	Grad mediu	Parțial
25	Creșterea accesului tinerilor la terenuri agricole	Grad mediu	Parțial
26	Sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor montane din România	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere albine

R.36 Numărul tinerilor fermieri care beneficiază de sprijin din partea PAC, inclusiv o defalcare pe sexe

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției

Îmbătrânirea forței de muncă în sectorul agricol, precum și declinul demografic din zonele rurale arată necesitatea prezenței populației tinere în zonele rurale în vederea îmbunătățirii performanțelor economice ale exploatațiilor agricole. Familiile tinere din mediul rural vor fi încurajate să rămână în mediul rural ceea ce va crea un efect pozitiv asupra economiei naționale în general.

Sprrijinul acordat pentru tinerii fermieri în vederea instalării ca șefi ai exploatației agricole va îmbunătăți structura de vârstă a fermierilor, va contribui la înlocuirea generațiilor de fermieri, va promova aspectele privind protecția mediului, agricultura ecologică, asocierea și **va contribui la consolidarea structurii socio-economice a zonelor rurale**, mai ales prin activitățile desfășurate în sectoarele agricole care necesită un grad mare de specializare precum cel zootehnic, legume, fructe și cartofi.

Totodată prin aceste activități agricole desfășurate de către tinerii fermieri în zona montană se va reduce riscul de abandon al activităților agricole și de depopulare a zonei. Prin tinerii care dețin formare și competențe adecvate se va asigura adaptarea la o agricultură rezilientă și inovativă. În același timp, prin această intervenție se dorește instalarea femeilor ca șefi de exploatație și încurajarea acestora să dezvolte activități agricole. În acest sens susținem principiul integrării perspectivei de gen prin promovarea participării femeilor la dezvoltarea socioeconomică a zonelor rurale.

Această intervenție va conduce la creșterea numărului de tineri fermieri care desfășoară o activitate agricolă ca șefi/managerei de exploatație, îi va încuraja să devină competitivi, să își sporească gradul de orientare spre parteneriate și forme asociative, ceea ce va contribui la reducerea dezavantajelor structurale și la consolidarea poziției pe piața a fermierilor.

Având în vedere Pactul Ecologic European cu componenta care vizează agricultura și alimentația, potențialul agriculturii românești de a asigura alimente sigure și de înaltă calitate precum și necesitatea sprijinirii zonei montane defavorizate de condiții naturale și socio-economice specifice, fermele din zona montană și fermele ecologice vor beneficia de alocare distinctă/buget separat.

Principiile de selecție

Procesul de selecție va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra sustenabilitatea planului de afaceri și capacitatea de management a tânărului fermier.

Legislație UE:

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013.

- Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013;

- Regulamentul de aplicare privind PS PAC;

- Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 220/2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul delegat nr. 1198/2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană.

Legislație națională incidentă pentru această intervenție vizează:

-Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;

-Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;

-Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Complementaritatea cu alte intervenții/seturi de operațiuni în ambii piloni și alte informații relevante.

Intervenția din pilonul II este complementară cu intervenția din pilonul I iar detaliile se vor regăsi în documentația de implementare.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiarii eligibili sunt tinerii fermieri.

Tânărul fermier este o persoană cu vârsta de până la 40 de ani, inclusiv, care la momentul depunerii cererii de finanțare deține formare sau competențe profesionale adecvate, respectiv a finalizat cel puțin un program de inițiere/modul/disciplină sau a obținut un certificat de competențe profesionale în domeniul agricol sau are experiență de cel puțin 12 luni în ultimii trei ani în agricultură și se instalează pentru prima dată ca șef al exploatației într-o microîntreprinderea/întreprinderea mică înregistrată la Oficiul Național al Registrului Comerțului având pentru prima dată obiect de activitate în domeniul agricol, cu maximum 36 de luni înaintea depunerii Cererii de finanțare.

Șeful exploatației este persoana fizică autorizată este asociatul unic sau în cazul persoanelor juridice, asociatul majoritar (deține cel puțin 50%+1 din acțiuni) care exercită un control efectiv în cadrul acesteia în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație.

Condiții de eligibilitate:

1. Solicitantul se încadrează în definiția tânărului fermier;
2. Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție;
3. Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici;
4. Solicitantul propune prin Planul de afaceri să dețină în folosință o exploatație agricolă cu dimensiunea economică minimă de 8 000 SO;
5. Solicitantul prezintă un plan de afaceri viabil pe sectorul zootehnic, legume, fructe sau cartofi.

Alte angajamente

Solicitantul va demonstra înaintea depunerii celei de-a doua tranșe de plată, creșterea performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20 % din valoarea primei tranșe de plată prin entități precum cooperativele, grupurile de producători, unitățile de procesare, pietele locale.

Cheltuieli eligibile

Toate cheltuielile prevăzute în Planul de afaceri pot fi eligibile, inclusiv costurile pentru capitalul de lucru, cadastrare, achiziționare de teren în procent maxim de 10% din valoarea sprijinului, cu respectarea legislației naționale și europene.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

- unit costs
 lump sums
 flat-rate financing

Basis for the establishment

Plata se efectuează în două tranșe și se acorda:
 75% la semnarea contractului de finanțare și
 25% după implementarea Planului de afaceri.

Range of support at beneficiary level

Rata sprijinului este de 100%.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

- Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

- Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%
RO - România	91(3)(c) - Operations receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	100,00%	20,00%	100,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare sprijinului public per proiect instalare tanar fermier	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00% 91(3)(c)-RO-100,00%	Uniform		R.36;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare sprijinului public per proiect instalare tanar fermier

Experiența avută în implementarea sM. 6.1 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri” ne oferă garanții că suma este optimă pentru implementarea unui plan de afaceri și desfășurarea unei activități agricole competitive de către solicitanți.

Pentru a promova investițiile în cadrul proiectelor de instalare a tinerilor fermieri a fost propusă o suma mai mare față de media proiectelor din perioada de tranziție.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare sprijinului public per proiect instalare tanar fermier (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.25 (unit: Beneficiaries)	0,00	2.506,00	1.074,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.580,00
TOTAL	O.25 (unit: Beneficiaries)	0,00	2.506,00	1.074,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.580,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	131.565.000,00	56.385.000,00	43.855.000,00	18.886.764,00	0,00	0,00	250.691.764,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	127.224.871,00	54.524.945,00	42.408.290,00	18.263.718,00	0,00	0,00	242.421.824,00

	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RISK(76) - Instrumente de gestionare a riscurilor**DR-26 - Contribuții financiare la plata primelor de asigurare**

Intervention Code (MS)	DR-26
Denumire intervenție	Contribuții financiare la plata primelor de asigurare
Tipul de intervenție	RISK(76) - Instrumente de gestionare a riscurilor
Indicator comun de realizare	O.9. Numărul de unități acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

--

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.5 Ponderea fermelor agricole acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Scopul intervenției este de a încuraja fermierii în aplicarea unor instrumente de gestionare a riscurilor la nivelul fermei prin subvenționarea unei părți din prima de asigurare eligibilă plătită.

Această intervenție este complementară cu instrumentele de gestionare a riscurilor finanțate din intervențiile sectoriale din Pilonul I pentru sectorul legume-fructe și sectorul viti-vinicol.

Totodată, pentru conștientizarea în rândul fermierilor a importanței pe care trebuie să o acorde aplicării unor instrumente corespunzătoare de management al riscului la nivel de fermă și a informării corespunzătoare cu privire la sprijinul acordat prin diverse intervenții PNS, prin intervențiile care vizează transferul de cunoștințe și informarea se vor acoperi nevoile de formare și consiliere ale fermierilor pe problematica managementului riscului în agricultură.

Legislația națională incidentă pentru această intervenție vizează:

- Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări.
- Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările și completările ulterioare.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

Fermierii activi conform definiției din secțiunea specifică PNS.

Condiții de eligibilitate

1. Fermierul a încheiat un contract de asigurare pentru producția agricolă și a plătit integral prima de asigurare în cuantumul prevăzut în contract;
2. Contractul de asigurare acoperă cel puțin unul din riscurile eligibile;
3. Contractul de asigurare prevede acoperirea pierderilor care depășesc un prag de cel puțin 20 % din producția medie anuală a fermierului. Detaliile privind aplicarea acestei condiții de eligibilitate sunt prevăzute la secțiunea Compensarea pierderilor.
4. Contractul de asigurare prevede o metodologie de calculare a pierderilor fie pe baza evidențelor contabile ale fermierilor și a expertizei tehnice a asiguratorului pentru constatarea daunei, fie pe bază de indici.
5. Contractul de asigurare conține prevederi privind evitarea supracompensării.

Cheltuieli neeligibile

1. Contractele de asigurare pentru producția viticolă sau cele din sectorul legume-fructe pentru acei fermieri care fac parte din Organizații de producători sprijinite prin Intervenția sectorială specifică;
2. Primele suplimentare în cazul unor prevederi ale contractelor de asigurare care dau posibilitatea acoperirii și a unor riscuri neeligibile și/sau a unor pierderi mai mici de 20%.
3. Primele de asigurare aferente diferențelor de suprafață asigurate în plus față de suprafețele identificate în sistemele instituțiilor publice (IACS, Registrul, Agricol, etc).

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Primele de asigurare a producției agricole

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Sprijinul public nerambursabil reprezintă 50 % din costurile eligibile.

Additional explanation

N/A

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification   GBER   ABER   de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Compensation of losses. What is the threshold triggering compensation?

20 % din producția medie anuală a fermierului.

În cazul în care contractele de asigurare au prevederi specifice care dau posibilitatea acoperirii unor pierderi mai mici de 20%, prima de asigurare eligibilă se raportează la condiția menționată mai sus (acoperirea unor pierderi de cel puțin 20 % din producția medie anuală a fermierului).

Producția medie anuală a fermierului se stabilește pe o perioadă de trei ani anterioară sau ca medie a trei ani bazată pe cei cinci ani precedenți, cu excepția celei mai mari și a celei mai mici dintre valori. În cazul fermierilor fără istoric al producției, producția medie anuală se stabilește de către societățile de asigurare ca medie a zonei pe baza datelor disponibile de la fermierii din zona limitrofă, aflați în portofoliul acestora, coroborate cu alte criterii legate de condițiile pedoclimatice, varietatea culturilor, etc.

What is the methodology for the calculation of losses and triggering factors for compensation?

Metodologie de calcul a pierderilor

Calcularea pierderilor se realizează de către societățile de asigurare fie pe baza evidențelor contabile ale fermierilor și a expertizei tehnice a asiguratorului pentru constatarea daunei, fie pe bază de indici, dacă societățile de asigurare dispun de această metodologie.

Prin cadrul național de implementare a PNS vor fi reglementate prevederile obligatorii din contractul de asigurare, precum și regulile privind utilizarea metodologiilor bazate pe indici.

Factori declanșatori:

Riscurile eligibile care dau dreptul la compensarea pierderilor aferente contractelor de asigurare care fac obiectul sprijinului prin această măsură sunt:

- Fenomene climatice nefavorabile, respectiv: secetă, arșiță, inundații, grindină, îngheț, furtună, vijelie, ploi torențiale sau ploi excesive și de lungă durată;
- Organisme dăunătoare plantelor;
- Boli ale animalelor.

What is the type of risk management tool?

Insurance

Mutual fund

Other

What are the production losses coverage?

horticulture

crop

livestock

What are the income losses coverage?

What are the provisions in order to avoid overcompensation of that contribution?

Contractul de asigurare trebuie să conțină prevederi privind evitarea supracompensării.

Pentru evitarea supracompensării cu alte programe publice, prin această intervenție nu se vor acoperi riscuri care fac obiectul programelor de sprijin pentru sectorul zootehnic derulate de către ANSVSA.

De asemenea, nu sunt acoperite de prezenta intervenție sectoarele sau, după caz, organizațiile pentru care există instrumente de gestionare a riscurilor prin intervențiile sectoriale din PNS.

10 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

N/A

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Prima de asigurare medie anuală sprijinită	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.5;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Prima de asigurare medie anuală sprijinită

Cuantumul unitar planificat este stabilit pe baza experienței în implementarea sub-măsurii 17.1 Contribuții la prime de asigurare pentru culturi, plante și animale, dar luând totodată în calcul și extinderea mecanismului de implementare a intervenției și la asigurările pe baza de indici.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Prima de asigurare medie anuală sprijinită (Grant - Medie)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.9 (unit: Beneficiaries)	0,00	0,00	362,00	2.410,00	2.048,00	0,00	0,00	4.820,00
	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0,00	0,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	0,00	0,00	
TOTAL	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
	O.9 (unit: Beneficiaries)	0,00	0,00	362,00	2.410,00	2.048,00	0,00	0,00	4.820,00

Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	1.807.798,00	12.051.984,00	10.244.186,00	0,00	0,00	24.103.968,00
Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	1.500.000,00	10.000.000,00	8.500.000,00	0,00	0,00	20.000.000,00
Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

DR-27 - Instrumentul national de sprijin al fermierilor afectati de pierderi ale productiei agricole

Intervention Code (MS)	DR-27
Denumire intervenție	Instrumentul national de sprijin al fermierilor afectati de pierderi ale productiei agricole
Tipul de intervenție	RISK(76) - Instrumente de gestionare a riscurilor
Indicator comun de realizare	O.9. Numărul de unități acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBJECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
03	Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.5 Ponderea fermelor agricole acoperite de instrumentele de gestionare a riscurilor PAC, care beneficiază de sprijin

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Având în vedere riscurile de natură climatică și meteorologică la care sunt expuși fermierii din România și care, în ultimii ani, au avut un impact major asupra performanțelor economice ale fermelor, prin PNS se va asigura un instrument de sprijin pentru fermierii afectați de pierderea producției, prin aplicarea prevederilor art. 19 din Regulamentul UE nr. 2115/2021 privind planurile strategice PAC.

Având în vedere numărul redus de fermieri care își asigură producția și faptul că asigurările nu oferă întotdeauna o protecție integrală a pierderilor înregistrate în sectorul agricol, este necesară crearea unui instrument complementar care să ofere fermierilor o despăgubire a producției agricole. Acest instrument urmărește să contribuie la crearea unui sistem integrat de acoperire a riscurilor împreună cu sistemul de asigurare din agricultură și totodată vizează degrevarea bugetului de stat prin compensarea pagubelor cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile cu impact major asupra sectorului agricol.

Scopul intervenției este de a sprijini crearea unui instrument de despăgubiri în cazul unor pierderi de producție înregistrate de fermieri ca urmare a producerii unor fenomene climatice nefavorabile cu impact major cum sunt cele asimilate dezastrelor naturale și, totodată, de a extinde, prin activarea prevederilor art. 19 din Regulamentul 2115/2021, participarea obligatorie și automată a fermierilor la instrumente de gestionare a riscurilor la nivelul fermei.

Instrumentul de gestionare a riscurilor se va constitui din contribuțiile tuturor fermierilor beneficiari de plăți directe prin reținerea anuală a unui procent de 3% din plățile directe care urmează a fi plătite fiecărui fermier în parte, la care se adaugă contribuția publică din FEADR și co-finanțarea de la bugetul de stat.

Astfel, fermierii vor avea asigurat un sprijin sub forma unei despăgubiri în cazul în care se confruntă cu pierderi ale producției care intră sub incidența condițiilor de eligibilitate prevăzute în cadrul intervenției care să le asigure un sprijin financiar pentru a le permite acoperirea cel puțin a unei părți a cheltuielilor efectuate.

Această intervenție urmează să fie activată după aprobarea prin legislația națională a regulilor privind instituirea și funcționarea mecanismului de gestionare a fondurilor aferente instrumentului, a fluxurilor financiare necesare, precum și a normelor de evaluare a pagubelor și stabilire a cuantumului despăgubirilor pentru riscurile acoperite prin intervenție.

În acest sens, costurile eligibile sunt reprezentate de despăgubirile plătite fermierilor.

Această intervenție este complementară cu sprijinul din FEADR pentru plata primelor de asigurare și cu instrumentele de gestionare a riscurilor finanțate din intervențiile sectoriale din Pilonul I pentru sectorul legume-fructe și sectorul vitivinicol.

Totodată, pentru conștientizarea în rândul fermierilor a importanței pe care trebuie să o acorde aplicării unor instrumente corespunzătoare de management al riscului la nivel de fermă și a informării corespunzătoare cu privire la sprijinul acordat prin diverse intervenții PNS, prin intervențiile care vizează transferul de cunoștințe și informarea se vor acoperi nevoile de formare și consiliere ale fermierilor pe problematica managementului riscului în agricultură.

În situația în care nivelul pagubelor este extrem de ridicat, prin cadrul național de implementare al PNS pot fi stabilite criteriile de selecție care să vizeze prioritizarea pe aspecte privind în special nivelul pagubelor (gradul de distrugere) la nivelul fermelor.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

Fermierii activi conform definiției din secțiunea specifică PNS, care sunt eligibili pentru una din schemele de plată directă.

Condiții de eligibilitate

1. Fermierul a înregistrat o pierdere a producției ca urmare a producerii unui eveniment eligibil în cadrul intervenției;
2. Pierderea de producție reprezintă mai mult de 30% din producția medie anuală a fermierului;
3. Producerea evenimentului trebuie constată de entitățile responsabile conform legislației naționale.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Plata despăgubirilor pentru compensarea pagubelor cauzate de fenomene climatice nefavorabile.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Srijinul public nerambursabil reprezintă 20% din costurile eligibile.

Additional explanation

N/A

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Compensation of losses. What is the threshold triggering compensation?

Minimum 30 % din producția medie anuală a fermierului.

Producția medie anuală a fermierului se stabilește pe o perioadă de trei ani anterioară sau ca medie a trei ani bazată pe cei cinci ani precedenți, cu excepția celei mai mari și a celei mai mici dintre valori.

Stabilirea producției medii anuale a fermierului se realizează pe baza documentelor justificative prezentate de fermier. În cazul fermierilor fără istoric al producției sau a fermierilor persoane fizice, la stabilirea producției medii realizate, se ia în calcul producția medie calculată la nivelul județului de către Direcțiile Agricole Județene prin cele două cercetări statistice (AGR 2A și AGR 2B) realizate de MADR și cuprinse în Programul Statistic Național Anual.

What is the methodology for the calculation of losses and triggering factors for compensation?

Metodologia de calcul a pierderilor

Cuantumul despăgubirii acordat fermierilor afectați se stabilește anual prin Cadrul național de implementare a PNS și se raportează la costurile tehnologice de producție cu respectarea următoarelor principii:

- încadrarea în valoarea pagubei stabilite pentru fiecare fermier afectat;
- corelarea cu cuantumul mediu unitar/ha stabilit prin PNS;
- asigurarea evitării supracompensării în cazul fermierilor care beneficiază de alte instrumente de gestionare a riscurilor publice sau private.

Despăgubirile acordate reprezintă un anumit procent din devizele de cheltuieli pentru culturile calamitate pe baza documentelor justificative prezentate de fermier sau, după caz, elaborate la nivel de județ.

Factori declanșatori:

Riscurile eligibile care dau dreptul la acordarea sprijinului prin această intervenție sunt fenomenele climatice nefavorabile care afectează în mod semnificativ producția agricolă respectiv seceta, înghețul, grindina și inundațiile. Aplicarea intervenției în cadrul incidenței acestor riscuri se realizează pe baza normelor privind gestionarea acestor evenimente elaborate de către autoritățile publice responsabile.

Producerea evenimentului care a condus la înregistrarea pierderii producției agricole trebuie constatată, la notificarea fermierilor afectați, de către autoritățile responsabile conform legislației naționale.

What is the type of risk management tool?

- Insurance
 Mutual fund
 Other

Instrumentul național de sprijin al fermierilor afectați de pierderi ale producției agricole reprezintă mecanismul de asigurare a unei despăgubiri adresate fermierilor care sunt afectați de pierderi ale producției ca urmare a incidenței unor evenimente meteorologice semnificative care au potențial de calamități naturale constatate de autoritățile responsabile în temeiul legislației naționale.

Instrumentul se constituie din contribuțiile tuturor fermierilor beneficiari de plăți directe prin reținerea anuală a unui procent de 3% din plățile directe care urmează a fi plătite fiecărui fermier în parte, la care se va adăuga contribuția publică din FEADR și co-finanțarea de la bugetul de stat.

Gestionarea fondurilor aferente instrumentului, verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate și acordarea despăgubirilor se vor realiza de către structurile publice din subordinea MADR conform cadrului național de implementare a PNS.

Pentru punerea în aplicare a acestei intervenții prin legislația națională se vor stabili reguli privind instituirea și funcționarea mecanismului de gestionare a fondurilor aferente instrumentului, a fluxurilor financiare necesare, precum și a normelor de evaluare a pagubelor și stabilire a cuantumului despăgubirilor pentru riscurile acoperite prin intervenție.

What are the production losses coverage?

crop
horticulture

What are the income losses coverage?

What are the provisions in order to avoid overcompensation of that contribution?

Valoarea compensațiilor provenite din instrumente de management al riscului sau din alte surse nu va putea depăși valoarea daunei.

Rata cumulată a sprijinului, în cazul instrumentelor de management al riscului finanțate din FEADR, va trebui să se încadreze în plafonul stabilit la art. 76(6) al Reg. 2021/2115, respectiv să nu depășească 70% din costurile eligibile.

În cazul fermierilor care beneficiază de asigurări facultative, acordarea sprijinului se va realiza cu verificarea evitării supracompensării.

Pentru evitarea supracompensării cu alte programe publice, prin această intervenție nu se vor acoperi riscuri care fac obiectul altor programe din fonduri publice de această natură.

10 WTO compliance

Cutie portocalie

Explicații privind măsura în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (cutia albastră) și în caz afirmativ, modul în care intervenția respectă dispozițiile respective

Având în vedere că pentru acordarea sprijinului în cadrul acestei intervenții nu este stabilită condiția recunoașterii dezastrului natural de către autoritățile SM, intervenția nu respectă toate criteriile aferente Cutiei verzi, fiind astfel încadrată în Cutia portocalie.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Despăgubire medie pe ha	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.5;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Despăgubire medie pe ha

Cuquantumul unitar mediu planificat este stabilit pe baza analizei datelor colectate la nivelul MADR privind incidența suprafețelor afectate și a pagubelor produse în ceea ce privește producția agricolă ca urmare a calamităților naturale produse în perioada 2014-2021.

Având în vedere variațiile semnificative care pot exista de la an la an cu privire la suprafețele afectate de calamități, în funcție de incidența riscurilor eligibile, a fost stabilit și un cuquantumul unitar mediu maxim luând în calcul un grad de acoperire de 100% a pagubelor/ha înregistrate. Acesta a fost estimat pe baza evidențelor MADR privind nivelul mediu al pagubelor/ha în urma calamităților din anii 2019-2020.

Pe baza cuquantumului unitar mediu maxim estimat, suprafața acoperită va fi de 100.000 ha anual.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Despăgubire medie pe ha (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0,00	29,00	29,00	30,00	30,00	31,00	0,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	0,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	
	O.9 (unit: Hectar)	0,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	0,00	2.500.000,00
TOTAL	O.9 (unit: Hectar)	0,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	0,00	2.500.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	14.313.886,00	14.520.571,00	14.727.256,00	14.933.942,00	15.307.964,00	0,00	73.803.619,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	12.095.915,00	12.270.574,00	12.445.233,00	12.619.893,00	12.935.959,00	0,00	62.367.574,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach								

	the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

COOP(77) - Cooperare**DR-28 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol**

Intervention Code (MS)	DR-28
Denumire intervenție	Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol
Tipul de intervenție	COOP(77) - Cooperare
Indicator comun de realizare	O.28. Number of supported producer groups and producer organisations
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric
XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
04	Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității	Grad mediu	Da
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
10	Susținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da
11	Sprrijinirea dezvoltării modelelor de producție bazate pe valoare adăugată mare	Grad scazut	Parțial
13	Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției

Sprrijinul acordat prin această măsură va contribui la rezolvarea nevoilor privind restructurarea, consolidarea și modernizarea fermelor, în ferme orientate către piață în vederea stimulării asocierii privind înființarea de grupuri, organizații de producători și cooperative.

Obiectivul principal al intervenției este cel de a susține înființarea și funcționarea grupurilor de producători în vederea valorificării produselor membrilor, degrevând astfel producătorul de sarcina vânzării producției, ceea ce contribuie direct la o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață, dar și la nivelul lanțurilor scurte de aprovizionare.

Stimularea înființării grupurilor de producători, în vederea orientării lor către performanță va conduce la obținerea unor produse mai competitive, aspect care va îmbunătăți poziția fermierilor, în special a celor care dețin exploatații de mici dimensiuni, în lanțul valoric.

Principiile care vor sta la baza criteriilor de selecție vor avea în vedere:

1. Principiul reprezentativității grupurilor (numărul de membri);
2. Principiul calității produselor (grupurile care produc, depozitează și comercializează produse ecologice sau produse care participă la scheme de calitate naționale și europene etc.);
3. Principiul sectorului prioritar (lapte de bovine, suine, legumicultură, cartof, plante tehnice/ oleaginoase/proteaginoase, plante medicinale și aromatice).

Legislație UE:

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013

- Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013;

- Regulamentul de aplicare privind PS PAC;

- Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 220/2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

- Regulamentul delegat nr. 1198/2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană.

Legislație națională

-Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;

-Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare;

-Legea nr. 50/1991, privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanța Guvernului nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, aprobată prin Legea nr. 338/2005, cu modificările și completările ulterioare;

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

În documentația de implementare se vor stabili regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu investițiile privind condiționarea și marketingul fructelor din cadrul intervenției *Investiții productive în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole - sector vegetal și pomicol* precum și intervenția pentru *Investiții productive pentru formele asociative din sectorul agricol*.

Regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări vor fi stabilite și în raport cu investițiile finanțate prin Programul Sectorial pentru legume-fructe.

Valoarea sprijinului va fi de maximum **100.000 euro/an** .

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari

Grupurile de producători din sectorul agricol și pomicol care se încadrează în definiția IMM-urilor și care au fost recunoscute oficial de către autoritatea competentă înainte de solicitarea sprijinului, dar după 1 ianuarie 2023.

Condițiile de eligibilitate specifice

1. Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
2. Solicitantul prezintă un plan de afaceri care trebuie să detalieze activitățile planificate ale grupului, în raport cu una sau mai multe dintre categoriile enumerate mai jos:

- adaptarea producției și produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței;
- introducerea în comun a produselor pe piață, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzărilor și aprovizionarea cumpărătorilor en gros;
- stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității producției;
- alte activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători, cum ar fi dezvoltarea competențelor în materie de exploatare și de comercializare, precum și organizarea și facilitarea proceselor de inovare.

Cerințele specifice minime cu privire la conținutul planului de afaceri vor fi detaliate în cadrul național de implementare.

Cheltuielile eligibile sunt cele rezultate din înființarea și funcționarea grupurilor de producători din sectorul agricol/pomicol, prevăzute în planul de afaceri.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

- lump sums
 flat-rate financing

Basis for the establishment

Sprijin forfetar, degresiv, plătit în transe anuale, pentru o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut, acordat în baza unui plan de afaceri.

Range of support at beneficiary level

Rata sprijinului public nerambursabil acordat va fi de 100% din cuantumul sprijinului și nu poate să depășească 10% din valoarea producției comercializate în primii cinci ani de la recunoaștere, și suma maximă de 100.000 euro/an.

Sprijinul se acordă ca procent calculat pe baza producției comercializate anual prin intermediul grupului, cu excepția primului an, când se poate plăti grupului de producători un sprijin calculat pe baza valorii medii anuale a producției comercializate de membrii acestuia, în ultimii trei ani înainte de aderarea la grup.

Sprijinul se va acorda ca procent din producția comercializată prin intermediul grupului astfel:

- Anul I - 10%
- Anul II - 8%
- Anul III - 6%
- Anul IV - 5%
- Anul V - 4%

În cazul nerespectării planului de afaceri, sprijinul se recuperează proporțional cu obiectivele nerealizate.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

- Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

- Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 2. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public pe grup de producatori	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.10;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public pe grup de producatori

Pe baza istoricului s-a stabilit media finantarii pe grup de producatori.

Sprijin forfetar, degresiv, plătit in transe anuale, pentru o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut, acordat in baza unui plan de afaceri.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public pe grup de producatori (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.28 (unit: Beneficiaries)	0,00	0,00	26,00	37,00	0,00	0,00	0,00	63,00
TOTAL	O.28 (unit: Beneficiaries)	0,00	0,00	26,00	37,00	0,00	0,00	0,00	63,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	2.348.941,00	6.048.941,00	2.348.941,00	2.348.941,00	2.348.942,00	15.444.706,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	1.921.000,00	5.066.000,00	1.921.000,00	1.921.000,00	1.921.000,00	12.750.000,00
	Out of which for financial instrument								

(Total public Expenditure in EUR)									
Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)									
Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	3.700.000,00	0,00	0,00	0,00	3.700.000,00	
Out of which carry-over (Union contribution in EUR)	0,00	0,00	0,00	3.145.000,00	0,00	0,00	0,00	3.145.000,00	
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)									
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)									

DR-29 - Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI

Intervention Code (MS)	DR-29
Denumire intervenție	Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI
Tipul de intervenție	COOP(77) - Cooperare
Indicator comun de realizare	O.1. Numărul de proiecte ale grupului operațional al Parteneriatului european pentru inovare (PEI)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Nu se aplică.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
05	Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare	Grad mediu	Da
46	Promovarea proiectelor de inovare interactivă de tip „test before invest”	Grad mediu	Da
48	Nevoia de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale	Grad mediu	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Descrierea intervenției

S-a constatat o colaborare insuficientă între mediul universitar, centrele de competență în inovare și întreprinderile agricole. PEI poate contribui la cooperarea între universități/institute de cercetare, entități de inovare și IMM-uri prin realizarea transferului de cunoștințe și inovare și prin crearea unui sistem de diseminare eficientă a rezultatelor către fermieri. Astfel se vor putea reuni diverse persoane implicate în inovare și agricultură – fermieri, consultanți, cercetători, agribusiness, ONG-uri și alte categorii interesate de a colabora, a-și împărtăși ideile și de a transforma cunoștințele existente în soluții de inovare și de a pune mai ușor în practică rezultatele cercetării.

Astfel, este nevoie de depășirea dificultăților actuale din triunghiul cercetare/inovare – consiliere și consultanță – practică caracterizat de insuficienta conlucrare între mediul academic, institutele specializate în cercetare/entități de inovare și transfer tehnologic, clustere, hub-uri de inovare digitală și

poli de competitivitate și agenții economici cu privire la valorificarea rezultatelor activității de cercetare și la transferul tehnologic și de inovare către economie, respectiv asigurarea de consultanță postimplementare.

Rolul inovării va fi așadar extrem de important în perioada următoare pentru a spori performanța economică a fermelor, a găsi noi forme de colaborare între fermieri și alți actori (lanțuri scurte) și pentru a ajuta comunitățile să se adapteze mai bine la provocările pieței și efectelor schimbărilor de mediu și climatice.

Scopul intervenției este de a înființa grupuri operaționale PEI care pun în aplicare operațiuni inovatoare de identificare și dezvoltare/validare soluțiilor în vederea optimizării producției și a îmbunătățirii competitivității, tehnologiei și digitalizării sectorului agroalimentar.

Principiile de selecție se vor axa pe dezvoltarea de către parteneriat a:

- echipamentelor, produselor, tehnicilor, proceselor pentru reducerea meteo-dependenței producțiilor culturilor de câmp,
- valorificarea eficientă în hrana animalelor de fermă a resurselor furajere, valorificarea biomasei (deșeurilor) din sectorul agricol, agricultura de precizie, protecția eco-sistemului,
- promovarea tehnologiilor organice în protecția plantelor și a managementului integrat de combatere a bolilor și dăunătorilor,
- intensificarea capacității solului de retenție a gazelor cu efect de sera, instrumente inteligente de monitorizare și control a activității polenizatorilor și a insectelor utile (albine și viermi de mătase).

Legislație UE

1. REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

2. Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013

3. Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013;

4. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2289 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații

Legislație națională:

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

În documentația de implementare se vor stabili regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu intervențiile finanțate din fondurile InvestEU.

Valoarea sprijinului va fi de max. 300.000 euro/proiect.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

Solicitantul trebuie să fie un grup operațional potential/existent, fără statut juridic, constituit din minim un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier/un grup de producători/o cooperativă/altă formă de asociere în agricultură, în funcție de tema proiectului:

- Partener cu domeniul de activitate – cercetare -dezvoltare -inovare;
- Partener cu domeniul principal de activitate în sectorul agro-alimentar.

Pe baza temei proiectului și problemei specifice/oportunității care vor fi abordate de Grupul Operațional, alți parteneri relevanți (de ex. consilieri, ONG-uri, alte consultanți, întreprinderi private, etc.) se pot alătura parteneriatului. Se poate acorda sprijin prin această sub-măsură și parteneriatelor existente, dacă acestea îndeplinesc condițiile de mai sus și dacă depun exclusiv proiecte noi.

Condiții de eligibilitate

Solicitantul prezintă un Acord de Cooperare care face referire la o perioadă de funcționare cel puțin egală cu perioada pentru care se acordă finanțarea.

Investiții eligibile

Elaborarea de studii pregătitoare, studii de fezabilitate și planuri, inclusiv planul proiectului, cheltuielile de funcționare ale Grupului Operațional, costurile directe generate în mod specific de activitățile incluse în planul de proiect de peste de GO, echipamente, utilaje cu o capacitate adecvată pentru implementarea proiectului așa cum rezultă din planul proiectului, inclusiv mijloace de transport adecvate activității descrise în proiect etc. Aplicații/licențe software adecvate activității descrise prin proiect.

Proiectul GO trebuie să fie nou și nu în derulare sau finalizat.

GO se angajează că rezultatele proiectelor vor fi diseminate.

Solicitantul depune planul de proiect care se încadrează în aria de cuprindere a PEI-AGRI.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Sprijinul acordat pentru activitățile pregătitoare nu va depăși:

- 2,5% din costul total eligibil al proiectului GO;
- cheltuielile de funcționare ale Grupului Operațional. Pot fi efectuate după semnarea contractului de finanțare nu vor depăși 15% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiect;
- costurile directe generate în mod specific de activitățile incluse în planul de proiect de peste de GO (pot fi efectuate după semnarea contractului), precum:
  - Cheltuieli legate de chirii pentru: echipamente, utilaje, imobile necesare desfășurării activității descrise în proiect (altele decât sediu) etc. Pentru această categorie de cheltuieli intensitatea sprijinului este de 100%.
  - Cheltuieli cu onorarii ale partenerilor, colaboratorilor externi, aferente activităților descrise în proiect și prestări servicii de către aceștia sau alte persoane/entități, inclusiv cheltuielile aferente salariului/onorariului coordonatorului de proiect, după caz.. Pentru această categorie de cheltuieli intensitatea sprijinului este de 100%.
  - Investiții în echipamente, utilaje cu o capacitate adecvată pentru implementarea proiectului așa cum rezultă din planul proiectului, inclusiv mijloace de transport adecvate activității descrise în proiect etc. În această categorie de cheltuieli se încadrează și cele necesare dezvoltării unor utilaje și echipamente și

dezvoltării de procese și tehnologii destinate sectorului agro-alimentar. Vor respecta intensitatea maximă aferentă intervențiilor din care fac parte investițiile.

· Aplicații/licențe software adecvate activității descrise în proiect. Vor respecta intensitatea maximă aferentă intervenției din care fac parte investițiile. Consumabilele utilizate în cadrul laboratoarelor (de exemplu medii de cultură, reactivi etc.), în scopul realizării proiectelor au o intensitate de 100%.

· Cheltuieli generate de diseminarea rezultatelor Vor fi realizate în termen de cel mult șase luni de la finalizarea proiectului. Se vor disemina inclusiv rezultatele proiectelor eșuate. Cheltuielile generate de diseminarea rezultatelor pot fi reprezentate de (listă indicativă): organizare evenimente, diseminare, pliante, publicații, participare la evenimente specifice în vederea diseminării rezultatelor etc. Aceste cheltuieli nu pot reprezenta mai mult de 5% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiect

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 2.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect GO	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.1;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect GO

Pentru estimarea cuantumurilor unitare, s-a utilizat experiența anterioară în ceea ce privește implementarea 16.1 “Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale (GO), pentru dezvoltarea de proiecte pilot, noi produse în sectorul agricol” și 16.1a “Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale (GO), dezvoltarea de proiecte pilot, produse și procese în sectorul pomicol”.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect GO (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.1 (unit: Projects)	0,00	0,00	0,00	143,00	0,00	0,00	0,00	143,00
TOTAL	O.1 (unit: Projects)	0,00	0,00	0,00	143,00	0,00	0,00	0,00	143,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	0,00	16.032.941,00	16.032.941,00	8.016.470,00	0,00	40.082.352,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	0,00	13.600.000,00	13.600.000,00	6.800.000,00	0,00	34.000.000,00

	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

DR-30 - LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

Intervention Code (MS)	DR-30
Denumire intervenție	LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității
Tipul de intervenție	COOP(77) - Cooperare
Indicator comun de realizare	O.31. Numărul de strategii de dezvoltare locală (LEADER) sau acțiuni pregătitoare care beneficiază de sprijin
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Da

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Teritoriul eligibil LEADER compus din UAT comune și UAT orașe mici cu o populație mai mică de 20.000 locuitori.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry
XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
27	Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul neagricol în zonele rurale	Grad mediu	Da
28	Sprijinirea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității	Grad scăzut	Da
29	Asigurarea infrastructurii de bază, accesului la TIC și îmbunătățirea calității vieții rurale	Grad mediu	Parțial
30	Sprijinirea activităților neagricole pentru creșterea veniturilor rurale alternative	Grad mediu	Da
31	Reducerea sărăciei, promovarea incluziunii sociale și a nediscriminării	Grad scăzut	Da
33	Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural, material și imaterial	Grad mediu	Da

4 Result indicator(s)

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine
R.38 Ponderea populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervenția LEADER este o inițiativă colectivă pentru sprijinirea comunităților rurale, care se concretizează într-o Strategie de Dezvoltare Locală ce urmărește construirea unei identități locale și utilizarea resurselor locale într-un mod care să răspundă cel mai bine nevoilor din teritoriu.

LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității se materializează prin:

- implementarea operațiunilor selectate în cadrul strategiei, incluzând activitățile de cooperare și pregătirea acestora;
- gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei, precum și animarea acesteia, inclusiv facilitarea schimburilor între părțile interesate.

Fiecare Strategie de Dezvoltare Locală trebuie să conțină următoarele elemente (în conformitate cu art. 32 din Regulamentul (UE) nr. 1060/2021):

- a. Prezentarea teritoriului și a populației care fac obiectul strategiei;
- b. Analiza nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei (Analiza SWOT);
- c. Componenta parteneriatului și procesul de implicare a comunității în dezvoltarea strategiei respective;
- d. Obiectivele strategiei și logica intervențiilor (inclusiv indicatorii care asigură îndeplinirea obiectivelor), cu descrierea caracterului integrat și inovator al Strategiei și a complementarității și/ sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.);
- e. Prezentarea intervențiilor planificate pentru îndeplinirea obiectivelor SDL, inclusiv a activităților de cooperare cu alte parteneriate. Fiecare strategie poate să conțină, de asemenea, tipuri de operațiuni care urmează să fie finanțate din fiecare fond implicat în mecanismul multi-fond;
- f. Planul de finanțare al strategiei și, dacă este cazul, alocarea planificată din FEADR și din partea fiecărui program în cauză;
- g. Descrierea planului de acțiune;
- h. Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare și evaluare a strategiei, inclusiv descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interes conform legislației naționale și a procedurii de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL;

Demararea și funcționarea Strategiilor de Dezvoltare Locală trebuie să aibă la bază următoarele principii:

- parteneriat privat-public (formarea și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală);
- abordare teritorială bazată pe zone subregionale;
- strategie de dezvoltare locală multisectorială;
- abordare de jos în sus;
- cooperare;
- colaborarea în rețea;
- inovare în context local.

Următoarele sarcini sunt îndeplinite în mod exclusiv de către Grupurile de Acțiune Locală:

- (a) consolidarea capacității actorilor locali de a dezvolta și implementa operațiuni;
- (b) elaborarea unei proceduri și a unor criterii de selecție nediscriminatorii și transparente, care să evite conflictele de interes și să garanteze că niciun grup individual de interes nu controlează deciziile de selecție;
- (c) pregătirea și publicarea cererilor de propuneri;
- (d) selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului sprijinului și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare, verificarea conformității cererilor de plată;
- (e) monitorizarea progreselor înregistrate în direcția atingerii obiectivelor strategiei;
- (f) evaluarea implementării strategiei.

GAL-urile se vor implica activ în etapa de implementare și monitorizare a proiectelor selectate pentru a se asigura de atingerea obiectivelor și îndeplinirea indicatorilor.

Având în vedere că LEADER este o inițiativă de jos în sus, contribuțiile preconizate ale acestei intervenții la rezultatele și obiectivele PNS nu pot fi stabilite înainte de selectarea SDL. După selectarea SDL, la

indicatorii de rezultat existenți în PNS se va adăuga contribuția preconizată în SDL-uri și se vor putea introduce indicatori de rezultat suplimentari, în cazul în care nu există alte intervenții care să contribuie la aceștia.

Grupul de Acțiune Locală poate avea statut de beneficiar și poate implementa operațiuni în conformitate cu strategia, cu condiția ca Grupul de Acțiune Locală să se asigure că principiul separării funcțiilor este respectat.

La selecția SDL vor fi urmărite o serie de principii care vizează:

- calitatea parteneriatului;
- acoperirea teritorială;
- performanța/experiența anterioară a GAL-urilor;
- calitatea Strategiei de Dezvoltare Locală (inclusiv intervențiilor cu valoare adăugată care contribuie la dezvoltarea teritoriului);
- caracterul multisectorial al strategiei.

Abordarea LEADER se bazează pe inițiative locale care combină soluții ce răspund problematicii identificate la nivelul comunităților locale, reflectate în acțiuni specifice acestor nevoi și finanțarea proiectelor cu o valoare de maximum 200.000 euro.

Această intervenție va continua să ofere sprijin financiar pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi și investiții în infrastructura la scară mică, exploatarea potențialului istoric și cultural și sprijin pentru locuitorii din zonele acoperite de Strategiile de Dezvoltare Locală. În plus față de cele menționate, inițiativele pot viza și următoarele:

- Intervenții în domeniul agricol, agro-alimentar și neagricol;
- Investiții în economia circulară / gestionarea deșeurilor / ecologizare;
- Intervenții privind energia verde / regenerabilă;
- Activități educative / consiliere, cu respectarea condițiilor privind demarcarea și complementaritatea;
- Activități de susținere a patrimoniului local material și imaterial, clasificat și neclasificat;
- Activități de mediu;
- Acțiuni de consolidare a GAL-urilor ca centre de resurse locale;
- Investiții în infrastructura socială și în domeniul sănătății;
- Investiții în infrastructura locală și servicii destinate comunității;
- Acțiuni privind dezvoltarea/modernizarea de cooperative agricole și acțiuni care sprijină asocierea;
- Activități ale start-up-urilor neagricole - în baza unui plan de afaceri; în acest caz sprijinul este limitat la cuantumul maxim de 70.000 EUR/plan de afaceri și poate fi diferențiat în funcție de criteriile obiective ale GAL;
- etc.;

În cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală pot fi implementate proiecte tip umbrelă – definite ca proiecte cu un scop/obiectiv comun, care cuprind mai multe sub-proiecte cu o valoare prestabilită. Proiectul de tip umbrelă va avea ca beneficiar direct GAL-ul, care stabilește obiectivul proiectului, criteriile de admisibilitate, domeniul specific și se ocupă de evaluarea, selectarea sub-proiectelor și efectuarea plăților în calitate de promotor al proiectului.

În cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală poate fi sprijinit conceptul de "Sate inteligente", care presupune proiecte de dezvoltare inteligentă a satelor ce vizează valorificarea cunoștințelor comunităților locale pentru a identifica soluții utilizând tehnologia și inovarea în scopul îmbunătățirii calității vieții în mediul rural în domenii precum reducerea depopulării și a handicapurilor demografice, îmbunătățirea calității serviciilor locale în domeniul sănătății și a siguranței cetățenilor, tranziția către o economie circulară, cu emisii reduse de carbon sau digitalizarea socială/ administrativă/educațională etc..

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

- REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

- REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013.

- REGULAMENTUL (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013.

Legislația națională incidentă pentru această intervenție vizează:

- Codul Fiscal, aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

- Ordonanța nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

- Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice.

- Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

Intervențiile LEADER sunt complementare cu intervențiile din PNS, demarcarea cu acestea se realizează la nivel de tip de beneficiar/mărimea exploatației/acțiunii sprijinite/valoarea proiectului.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

GAL-uri formate din reprezentanți ai intereselor socioeconomice locale ale sectoarelor public și privat, în care niciun grup individual de interese nu controlează procesul decizional.

Condiții de eligibilitate

1. LEADER se aplică în teritorii coerente cu o populație și cu o suprafață care să asigure viabilitatea GAL și utilizarea eficientă a fondurilor, reprezentate de Unități Administrativ Teritoriale - comune și Unități Administrativ Teritoriale - orașe mici cu o populație de maximum 20.000 de locuitori. GAL-urile trebuie să reprezinte un teritoriu cu o populație de cel puțin 10.000 de locuitori, având în vedere densitatea redusă a populației în zona Delta Dunării, pentru această zonă se va accepta un prag minim de 5.000 locuitori. Ponderea populației din mediul urban nu poate depăși 50% din totalul populației reprezentate de GAL;

2. Teritoriul acoperit de GAL trebuie să fie omogen din punct de vedere al suprafeței acoperite (teritoriul trebuie să fie continuu, cu excepția cazurilor când se interpune un oraș mai mare de 20.000 loc.) și strategic (nevoi sau oportunități comune identificate la nivel teritorial/sub-sector de activitate dominant similar);

3. Pe teritoriul eligibil LEADER va fi prezent un singur GAL pentru evitarea suprapunerii mai multor GAL-uri. Prezența aceleiași localități (oraș/comună) în mai mult de un GAL nu este permisă;

4. Coerența Strategiilor de Dezvoltare Locală reprezintă un criteriu obligatoriu de îndeplinit, care va fi evaluat pe baza secțiunilor SDL, conform art. 32 din Regulamentul (UE) nr. 1060/2021. Această evaluare vizează logica intervenției, complementaritatea/demarcarea cu alte programe de finanțare, capacitatea administrativă de a implementa strategia, inclusiv capacitatea de monitorizare și evaluare a acesteia etc..

Cheltuieli neeligibile în cadrul strategiilor:

- Intervenții aferente Pilonului I;
- Intervențiile aferente art. 70, 71 și 72 din Regulamentul privind PS PAC;
- Managementul riscurilor;

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții sectoriale.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Tipurile de sprijin sub forma costurilor unitare, sumelor forfetare și finanțării la rate forfetare vor fi stabilite în baza datelor istorice verificate ale beneficiarilor individuali aferente perioadei de programare 2014-2020.

Range of support at beneficiary level

Intensitatea sprijinului poate fi de maximum 100% pentru:

- Implementarea operațiunilor selectate în cadrul strategiei, incluzând activitățile de cooperare și pregătirea acestora și
- Gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei, precum și animarea acesteia, inclusiv facilitarea schimburilor între părțile interesate.

În cazul investițiilor finanțate prin SDL, se limitează rata maximă de sprijin în conformitate cu prevederile art. 73 din Regulamentul privind PS PAC.

Additional explanation

Abordarea LEADER se bazează pe inițiative locale care combină soluții ce răspund problematicii identificate la nivelul comunităților locale, reflectate în acțiuni specifice acestor nevoi și finanțarea proiectelor cu o valoare de maximum 200.000 euro.

Sprijinul pentru gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei, precum și animarea acesteia, inclusiv facilitarea schimburilor între părțile interesate nu depășește 25% din contribuția publică totală la strategie.

Pentru toate tipurile de proiecte, beneficiarii pot solicita plata unui avans în conformitate cu prevederile naționale privind acordarea acestuia.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Activitățile care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 42 din TFUE și care nu denaturează concurența, vor face obiectul evaluării specifice ajutorului de minimis.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is the added value of the LEADER approach for Rural Development aimed?

Valoarea adăugată a LEADER reiese din faptul că strategiile trebuie să promoveze inovarea și să reflecte modalitatea în care aceasta este abordată în cadrul proceselor și activităților specifice.

LEADER, ca abordare inovatoare, bazată pe cooperare și implementată într-o anumită regiune, generează valoare adăugată în respectiva regiune în special datorită implicării de jos în sus a populației și a participării integrate a reprezentanților sectoarelor economice.

Valoarea adăugată a abordării LEADER derivă din acele inițiative locale care combină soluții ce răspund problematicii existente la nivelul comunităților locale, reflectate în acțiuni specifice pentru soluționarea acestor nevoi. Colaborarea între partenerii publici și privați oferă posibilitatea actorilor locali să conlucreze în folosul comunităților rurale, iar acest tip de abordare strategică trebuie susținută și dezvoltată, GAL-urile reprezentând soluția concretă de creștere a calității vieții și dezvoltare economică, socială și culturală a spațiului rural prin implicarea pe termen lung a cetățenilor în deciziile strategice ale teritoriilor acoperite de parteneriat.

Describe how the basic requirements and principles related to the LEADER approach will be ensured through the delivery model

Valoarea adăugată a SDL poate fi generată atât de caracterul inovator al intervenției LEADER, cât și de impactul generat de aceasta la nivelul respectivului teritoriu. Cuantificarea valorii adăugate se va realiza cu ajutorul indicatorilor specifici propuși în fiecare SDL.

Is support from more than one EU fund planned?

Da Nr.

Describe which fund

Este prevăzută posibilitatea aplicării mecanismului multi-fond, cu componentă FSE+, prin includerea în SDL a intervențiilor prin care se asigură accesul copiilor săraci la tabere de creație și sport și/sau sprijin pentru copiii ai căror părinți sunt plecați în afara țării pentru muncă, în baza nevoilor identificate la nivel local.

Autoritățile de management competente definesc criteriile de selecție a acestor strategii și înființează un comitet mixt pentru toate fondurile în cauză, pentru selectarea, aprobarea și monitorizarea strategiilor selectate. FEADR este fondul principal din care se vor sprijini toate costurile de pregătire, gestiune și animare menționate la articolul 34 alineatul (1) literele (a) și (c), în legătură cu aceste strategii, din Reg. (UE) nr. 1060/2021.

Decizia de aprobare a unei strategii stabilește alocarea aferentă fiecărui fond și program în cauză și prevede responsabilitățile în ceea ce privește sarcinile de gestiune și control din cadrul programului sau al programelor.

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității susținută din fondurile FEADR și FSE+ se realizează în cadrul uneia sau mai multor priorități ale programului sau programelor relevante, în conformitate cu normele specifice fondurilor în cauză.

Autoritățile de management competente finalizează prima rundă de selecție a strategiilor și se asigură că Grupurile de Acțiune Locală selectate își pot îndeplini sarcinile stabilite la articolul 33 alineatul (3) în termen de 12 luni de la data deciziei prin care se aprobă programul sau, în cazul strategiilor sprijinite de mai multe fonduri, în termen de 12 luni de la data deciziei prin care se aprobă ultimul program în cauză.

Would the lead fund option be applied?

Da Nr.

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenție în conformitate cu alineatul 11 din anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 71(1), point(b)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoarea medie a Strategiilor de Dezvoltare Locală (referitoare la contribuția publică aferentă intervențiilor specifice FEADR)	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Medie		R.38;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoarea medie a Strategiilor de Dezvoltare Locală (referitoare la contribuția publică aferentă intervențiilor specifice FEADR)

Quantumul unitar nu poate fi uniform deoarece valorile SDL vor fi diferite în funcție de dimensiunea GAL.

Quantumul unitar a fost planificat pe baza experienței în implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în perioada 2014-2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoarea medie a Strategiilor de Dezvoltare Locală (referitoare la contribuția publică aferentă intervențiilor specifice FEADR) (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.31 (unit: Strategies)	0,00	0,00	206,00	0,00	0,00	0,00	0,00	206,00
TOTAL	O.31 (unit: Strategies)	0,00	0,00	206,00	0,00	0,00	0,00	0,00	206,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	0,00	87.648.934,00	86.616.131,00	93.531.941,00	66.961.270,00	165.241.724,00	500.000.000,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	0,00	74.457.769,00	73.580.403,00	79.455.384,00	56.883.599,00	140.372.845,00	424.750.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information**DR-31 - Transfer de cunoștințe**

Intervention Code (MS)	DR-31
Denumire intervenție	Transfer de cunoștințe
Tipul de intervenție	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information
Indicator comun de realizare	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

N/A Obiectivul acestei intervenții constă în modernizarea sectorului agricol prin sprijinirea schimbului de cunoștințe și diseminarea/partajarea rezultatului final între actorii implicați în vederea asigurării unui flux optim de cunoștințe. Prin instruirea persoanelor care activează în domeniul dezvoltării rurale va fi oferit un acces mai bun la rezultatele cercetării, inovării și digitalizării, rezultate pe care cei din urmă vor fi încurajați să le utilizeze în agricultură și în zonele rurale.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
41	Nevoia de creștere a gradului de instruire a fermierilor	Grad mediu	Da
42	Îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural	Grad scăzut	Da
43	Nevoia de a crea și consolida un sistem integrat AKIS	Grad mediu	Da
47	Nevoia de introducere și consolidare a inovării interactive a tuturor actorilor socio-economici	Grad mediu	Da
48	Nevoia de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale	Grad mediu	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișate cu caractere albine

R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții va răspunde la nevoile de cunoaștere și informare ale persoanelor din mediul rural, ajutându-le să ia decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește managementul fermelor, gospodăriilor și comunităților acestora.

Gestionarea cu succes a unei afaceri agricole necesită bune abilități profesionale, personale și abilități antreprenoriale.

Ca măsură orizontală, formarea profesională are sarcina de a implementa și a susține și celelalte intervenții.

Transferul și schimbul de cunoștințe sunt condiții prealabile pentru învățare, pentru creșterea gradului de conștientizare, schimbarea comportamentului și dobândirea de abilități de către persoanele care activează în domeniul dezvoltării rurale, - contribuind la adaptarea cu succes la schimbări (societate, piață, mediu).

Prin prezentarea unor oferte orientate către grupurile țintă, cunoștințele și abilitățile beneficiarilor serviciilor de formare profesională vor fi putea fi aprofundate și extinse pentru a face față cu succes provocărilor din domeniul dezvoltării rurale.

Îmbunătățirea abilităților tehnice și digitale ale managerilor întreprinderilor agricole precum și a celor implicați în domeniul dezvoltării rurale contribuie la dezvoltarea abilităților profesionale, sociale și de mediu, pentru a satisface cerințele și pentru a dobândi noi perspective, în vederea diversificării oportunităților.

În cadrul programelor de formare profesională vor fi abordate tematici privind: schimbările climatice, dezvoltare durabilă, utilizarea resurselor (sol, apă, aer), calitatea alimentelor, aprovizionare rezistentă la criză, digitalizare, inovare, biodiversitate, bunăstarea animalelor, materii prime regenerabile, generare de bioenergie, creșterea eficienței și competitivității în agricultură. În acest fel, obiectivele Green Deal vor fi respectate și îndeplinite.

Programe finanțate

- Formare profesională de scurtă durată dovedită prin emiterea unui certificat de participare.

Aplicarea intervenției

- Intervenția prevede organizarea instruirii grupurilor țintă prin cursuri de scurtă durată;
- Se va acorda sprijin pentru organizarea și desfășurarea de cursuri de instruire pentru persoanele care activează în domeniul dezvoltării rurale, acoperind subiecte orizontale legate de activitățile fermei, în special în contextul prevederilor legale aplicabile și a celor mai importante domenii și provocări ale politicii agricole rezultate din documentele de programare și strategice;
- Se va acorda sprijin pentru organizarea și desfășurarea de cursuri de formare profesională pentru persoanele care activează în domeniul dezvoltării rurale, acoperind teme specifice (de exemplu: tehnologie, marketing, IT etc.), cu posibilitatea orientării acestora către industria agroalimentară;
- Instruirea poate include, de asemenea, diseminarea de soluții inovative și bune practici care au fost deja testate și care sunt aplicabile sectoarelor de producție agricolă sau în industria agroalimentară;
- Domeniul tematic și domeniul teritorial al instruirii vor fi propuse de către Unitatea de de Coordonare a AKIS și aprobate de către Unitatea de Sprijin a AKIS.;
- Beneficiarii formării nu suportă costurile legate de participarea la instruire.

Natura intervenției

- Se va avea în vedere ca programele de transfer de cunoștințe să acorde atenție celor mai recente rezultate ale cercetării și să conțină activități demonstrative în scopul prezentării inovației.
- Având în vedere diversitatea activităților agricole, trebuie luate în considerare și nevoile regionale / locale și specificități (de exemplu, zone montane, diferențe în grupurile țintă etc.).

Principiile de selecție sunt definite, în scopul de a selecta beneficiarii, în vederea punerii în aplicare a intervenției, după cum urmează:

- Principiul nivelului calitativ al proiectului (proiecte care prevăd vizite la ferme demonstrative, proiecte care se desfășoară prin e-learning, proiecte având o tipologie largă de personal de formare utilizat etc.) ;
- Principiul impactului operațional al proiectului asupra teritoriului;
- Principiul parteneriatului cu asociații reprezentative la nivel național și instituții de învățământ și/sau instituții de cercetare dezvoltare și/sau ferme demonstrative, în cadrul lansării apelurilor de propuneri de proiecte;
- Principiul abordării multisectoriale a cursului.

Agricultura și infrastructura specifică necesită intensificarea eforturilor în vederea dezvoltării sistemelor de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS) capabile să realizeze o conexiune între fermieri și diferite tipuri de instituții și organizații de profil, astfel încât cunoștințele, informațiile, ideile și soluțiile propuse de acestea să poată fi puse în practică la nivelul fermelor.

În situația în care la nivelul altor intervenții din cadrul PNS se identifică nevoia de formare profesională, grupul țintă va putea beneficia de sprijin în cadrul acestei intervenții.

Contribuția la obiectivul transversal:

Nivelul de conștientizare, cunoștințe și abilități a fermierilor cu privire la metodele moderne și inovative de procesare și marketing al produselor agricole, inclusiv în contextul lanțurilor scurte de aprovizionare, este insuficient pentru a putea răspunde cererii pieței și a îndeplini standardele la nivel european. În plus, aceștia nu dețin suficiente cunoștințe cu privire la practicile de mediu care aduc beneficii biodiversității, solului și apei și nu dețin informații privind practicile agricole care contribuie la o mai bună adaptare la efectele schimbărilor climatice în zonele cu risc și la reducerea emisiilor de GES. În special, adaptarea la efectele schimbărilor climatice în zonele cu risc necesită un nivel ridicat de instruire tehnică, economică și de management al fermei, pentru a îndeplini pe de-o parte cu succes standardele UE și de a face față pe de altă parte fenomenelor climatice.

Evoluția și specializarea agriculturii necesită un sprijin adecvat pentru formarea profesională tehnică și economică, precum și o capacitate mai mare de acces la cunoștințe și informații, inclusiv sub forma diseminării de informații.

Schimbul de cunoștințe și informații va fi adaptat la nevoile fermierilor, al persoanelor care activează în domeniul dezvoltării rurale. Prin urmare, acesta va contribui la crearea și implementarea unui management eficient al exploatațiilor conduse de tinerii fermieri, fermierii mici și cei de familie, precum și adoptarea de către aceștia a unor practici prietenoase cu mediul.

Cunoștințele și informațiile dobândite vor permite fermierilor și persoanelor implicate în domeniul dezvoltării rurale în special, să-și sporească gradul de competitivitate, să utilizeze tehnologii și procese inovative, să utilizeze mai eficient resursele, să îmbunătățească performanțele de mediu și să dobândească cunoștințe pentru un management performant la nivelul exploatațiilor agricole.

Valoarea proiectului va fi stabilită proporțional cu dimensiunea grupului țintă..

Granturile vor fi acordate prin apeluri de proiecte.

Costul instruirii va fi stabilit pe baza costului unitar standard (CUS).

Metodologia de evaluare, analiză și calcul, precum și orice altă informație care să ofere o imagine cât mai clară și completă asupra valorii costului unitar standard pentru servicii de formare profesională, precum și asupra componentelor incluse în costul unitar standard pentru o oră de formare profesională, precum și algoritmul de calcul și valoarea efectiv calculată a costului unitar standard pentru o oră de formare profesională vor fi furnizate de către prestatorul procedurii *Achiziția unui serviciu de studiu de piață pentru elaborarea unei metodologii în vederea determinării costului unitar standard și calculul acestuia privind acțiunile de formare profesională și, respectiv, informare, în vederea utilizării acestora în cadrul Planului Național Strategic în cadrul PAC 2023-2027.*

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

- REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013

- Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013
- Regulamentul (UE) 2021/2117 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole, a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare, a Regulamentului (UE) nr. 251/2014 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și a Regulamentului (UE) nr. 228/2013 privind măsurile specifice din domeniul agriculturii în favoarea regiunilor ultraperiferice ale Uniunii
- Regulamentul (UE) nr. 1242/2008 de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

Beneficiarii/solicitanții sunt entități/consorții, publice sau private care activează în domeniul formării profesionale, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și care, urmare unei proceduri de selecție vor fi selectați și înregistrați. Ulterior, solicitanții selectați vor putea depune cereri pentru proiecte de finanțare în cadrul apelurilor pe diferite tematici de instruire a fermierilor.

Beneficiarii finali ai sprijinului sunt persoanele care activează în domeniul dezvoltării rurale, inclusiv cooperative și grupuri de producători.

Condiții de eligibilitate

- Solicitantul este persoană juridică, constituită în conformitate cu legislația în vigoare în România;
- Solicitantul are prevăzut în obiectul de activitate activități specifice domeniului de formare profesională;
- Solicitantul dispune de personal calificat, propriu sau cooptat;
- Solicitantul nu este în stare de faliment ori lichidare;
- Solicitantul și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul de stat;

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Non IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Costul instruirii va fi stabilit pe baza costului unitar standard. Costurile instruirii vor fi calculate pe baza CUS/persoană/oră de instruire.

Notă: va fi descrisă modalitatea de determinare a valorii costului unitar standard.

Range of support at beneficiary level

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenție în conformitate cu alineatul 2 din anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (Green Box). Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoarea sprijinului public per beneficiar 5 zile de formare	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Uniform		R.1;	Nr.
02 - Valoarea sprijinului public per beneficiar 3 zile de formare	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Uniform		R.1;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoarea sprijinului public per beneficiar 5 zile de formare

Costul instruirii va fi stabilit pe baza costului unitar standard. Costurile instruirii vor fi calculate pe baza CUS/persoană/oră de instruire (va fi descrisă modalitatea de determinare a valorii costului unitar standard)

In planificarea anuala s-a luat în considerare un cost unitar de 103 euro per beneficiar/zi (utilizat ca și cost standard în perioada de programare 2014-2020).

02 - Valoarea sprijinului public per beneficiar 3 zile de formare

Costul instruirii va fi stabilit pe baza costului unitar standard. Costurile instruirii vor fi calculate pe baza CUS/persoană/oră de instruire (va fi descrisă modalitatea de determinare a valorii costului unitar standard)

In planificarea anuala s-a luat în considerare un cost unitar de 103 euro per beneficiar/zi (utilizat ca și cost standard în perioada de programare 2014-2020).

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoarea sprijinului public per beneficiar 5 zile de formare (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	515,00	515,00	515,00	515,00	515,00	515,00	515,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Beneficiaries)	0,00	2.000,00	3.000,00	1.500,00	1.655,00	0,00	0,00	8.155,00
02 - Valoarea sprijinului public per	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	309,00	309,00	309,00	309,00	309,00	309,00	309,00	

beneficiar 3 zile de formare (Grant - Uniform)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Beneficiaries)	0,00	1.500,00	2.000,00	1.000,00	1.325,00	0,00	0,00	5.825,00
TOTAL	O.33 (unit: Beneficiaries)	0,00	3.500,00	5.000,00	2.500,00	2.980,00	0,00	0,00	13.980,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	1.493.500,00	2.163.000,00	1.081.500,00	1.262.000,00	0,00	0,00	6.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	1.260.860,00	1.826.074,00	913.037,00	1.065.421,00	0,00	0,00	5.065.392,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry- over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry- over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial								

	allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

DR-32 - Consiliere în afaceri agricole

Intervention Code (MS)	DR-32
Denumire intervenție	Consiliere în afaceri agricole
Tipul de intervenție	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information
Indicator comun de realizare	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Reînnoirea generațiilor: Nr. Mediu: Nr. ES rebate system: LEADER: Nr.

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Îmbunătățirea serviciilor de consiliere prin consolidarea conexiunilor în cadrul AKIS și prin partajarea/diseminarea pe scară largă a cunoștințelor și a aplicațiilor inovatoare va permite crearea unui "rezervor de cunoștințe" interactiv și accesibil la nivel național, în scopul dezvoltării unei agriculturi sigure și sustenabile.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Cod + descriere **OBIECTIVE SPECIFICE PAC** Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

3 Need(s) addressed by the intervention

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
42	Îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural	Grad scăzut	Da
43	Nevoia de a crea și consolida un sistem integrat AKIS	Grad mediu	Da
45	Nevoia de consolidare a serviciilor de consiliere agricolă în cadrul AKIS	Grad mediu	Da
46	Promovarea proiectelor de inovare interactivă de tip „test before invest”	Grad mediu	Da
48	Nevoia de a crea noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale	Grad mediu	Parțial

4 Result indicator(s)

Cod + descriere **INDICATORI DE REZULTAT** Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișati cu caractere albine

R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Consilierea agricolă, parte integrantă în cadrul AKIS, furnizează informații tehnologice și științifice la zi, obținute prin cercetare și inovare. Aceasta este integrată cu serviciile cercetătorilor, ale organizațiilor de fermieri și ale altor părți interesate relevante, care formează sistemele de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS). Prin interconectarea componentelor descrise anterior, se va asigura funcționarea unui

sistem AKIS capabil să sprijine schimbul de cunoștințe și expertiză în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, în scopul dezvoltării cunoașterii și generării de soluții inovatoare.

Consilierea în afaceri agricole urmărește furnizarea de servicii de consiliere de înaltă calitate, independentă și orientată către grupul țintă, în scopul îmbunătățirii managementului durabil, al performanței economice și de mediu.

În general va fi urmărită consilierea pe teme specifice (de exemplu, eficiența energetică și a resurselor, energie regenerabilă, schimbările climatice, protecția mediului și a naturii, bioeconomia, diversificarea activităților, serviciile sociale, calitatea vieții, inovații, digitalizare).

Activități finanțate:

Intervenția oferă servicii de consiliere individuală sau de grup (*de ex. membrii unei forme asociative sau ai unui lanț integrat*).

Principiile de selecție sunt definite, în scopul de a selecta beneficiarii, în vederea punerii în aplicare a intervenției, după cum urmează:

- Principiul capacității pentru inovare;
- Principiul calității furnizorului de servicii de consiliere;
- Principiul abordării multisectoriale a activității de consiliere.

Serviciile de consiliere agricolă trebuie adaptate diferitelor tipuri de producții și ferme și vizează cel puțin domeniile indicate la art. 15, alin. 4. Din Regulamentul (UE) 2021/2115:

- a) Toate cerințele, condițiile și angajamentele în materie de gestionare aplicabile fermierilor și altor beneficiari, stabilite în planul strategic PAC, inclusiv cerințele și standardele din cadrul condiționalității și condițiile privind intervențiile, precum și informațiile referitoare la instrumentele financiare și planurile de afaceri dezvoltate în temeiul planului strategic PAC;
- b) Cerințele stabilite de statele membre pentru punerea în aplicare a Directivei 92/43/CEE, a Directivei 2000/60/CE, a articolului 55 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, a Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivei 2009/128/CE, a Directivei 2009/147/CE, a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului, a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului și a Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului;
- c) Practicile agricole care împiedică dezvoltarea rezistenței la antimicrobiene, prezentate în comunicarea Comisiei din 29 iunie 2017 intitulată „Un plan de acțiune european «O singură sănătate» (One Health) împotriva rezistenței la antimicrobiene (RAM)”;
- d) Prevenirea și gestionarea riscurilor;
- e) Sprijinul pentru inovare, în special pentru elaborarea și implementarea proiectelor grupurilor operaționale din cadrul PEI, menționate la articolul 127 alineatul (3);
- f) Tehnologiile digitale în sectorul agricol și în zonele rurale, după cum se menționează la articolul 114 litera (b);
- g) Gestionarea durabilă a nutrienților, inclusiv cel târziu cu începere din 2024 utilizarea unui instrument pentru sustenabilitatea fermelor în ceea ce privește utilizarea nutrienților, acesta putând fi orice aplicație digitală care prezintă cel puțin:
  - (i) un bilanț al principalilor nutrienți la scara întregului teren;
  - (ii) cerințele legale privind nutrienții;
  - (iii) date referitoare la sol, pe baza informațiilor și a analizelor disponibile;
  - (iv) date din sistemul integrat de administrare și control (IACS) relevante pentru gestionarea nutrienților.
- (h) Condițiile de încadrare în muncă, obligațiile angajatorilor, securitatea și sănătatea în muncă și sprijinul social în comunitățile agricole.

Contribuția la obiectivul transversal:

Nevoia de adaptare a fermierilor la noile provocări concurențiale și de mediu post PAC 2020 face necesară furnizarea și asigurarea accesului la servicii de consiliere axate pe activități de conștientizare și promovare de bune practici în agricultură, în special în ceea ce privește practicile agricole prietenoase cu mediul, inclusiv în zonele cu înaltă valoare naturală, utilizarea sustenabilă a pesticidelor și

îngrășămintelor în vederea dobândirii de cunoștințe privind practicile agricole sustenabile în acord cu noile abordări strategice la nivel european.

Serviciile de consiliere agricolă sunt insuficiente și nu răspund cerințelor societății în privința serviciilor de mediu pe care le furnizează agricultura. Aceasta afectează în special fermele mici și mijlocii. Acești fermieri au nevoie de acces la servicii de consiliere de calitate și adaptate cerințelor cu privire la managementul durabil al resurselor naturale, adaptarea la standarde și adaptarea la efectele schimbărilor climatice. Exploatațiile agricole necesită servicii de consiliere care să le sprijine în îmbunătățirea performanțelor de mediu care să asigure un management sustenabil al solului și apei și care să contribuie la o mai bună adaptare la efectele schimbărilor climatice în zonele cu risc și la reducerea emisiilor de GES și amoniac.

De asemenea, este necesară furnizarea de servicii de consiliere care să conducă la diversificarea activităților din zonele rurale.

În plus, pentru a răspunde standardelor europene, abordarea trebuie să se concentreze asupra modului în care digitalizarea susține eficiența și performanța la nivel de fermă. Este necesară consilierea strategică privind digitalizarea și infrastructura electronică, aceasta fiind legată de schimbul de cunoștințe, de comunicare, de diseminare și de exploatare. De asemenea, se impune necesitatea imparțialității consilierilor, aceștia oferind soluții inovative. Serviciile de consiliere sunt elemente transversale pentru îndreptarea către o agricultură bazată pe cunoaștere și specializare a fermierilor.

Intervenția acoperă activități de consiliere și diseminare adaptate nevoilor individuale ale fermierilor sau grupurilor de fermieri, acoperind aspecte legate de obiectivele PAC și de punerea în aplicare a obiectivelor Acordului verde european în domeniul activității agricole și al utilizării resurselor fermei. Intervenția va asigura fluxul de cunoștințe și informații despre dezvoltarea fermelor prin consiliere agricolă individuală și de grup.

Legislația europeană incidentă pentru această intervenție vizează:

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013
- Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013
- Regulamentul (UE) 2021/2117 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole, a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare, a Regulamentului (UE) nr. 251/2014 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și a Regulamentului (UE) nr. 228/2013 privind măsurile specifice din domeniul agriculturii în favoarea regiunilor ultraperiferice ale Uniunii
- Regulamentul (UE) nr. 1242/2008 de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Beneficiari eligibili

Beneficiarii direcți (solicitanții) ai intervenției sunt furnizorii de servicii de consiliere care în urma unei proceduri de selecție realizată în sistemul AKIS, vor fi selectați și integrați în AKIS. Aceștia pot fi:

- persoane fizice;
- reprezentanți ai unor entități publice și/sau private înființate conform legislației în vigoare.

Condiții de eligibilitate

Imparțialitatea consilierilor: Furnizorii de servicii de consiliere nu pot fi entități care desfășoară activități ce vizează producerea, comerțul sau distribuția de resurse materiale, instrumente și echipamente IT pentru agricultură și silvicultură, precum și vânzarea de asigurări pentru agricultură.

Eligibilitate:

- Solicitantul este persoana fizică, cu competențe și expertiză în cel puțin unul dintre domeniile de consiliere aprobate de Unitate de Coordonare AKIS;
- Entitatea pe care consilierul o reprezintă nu este în stare de faliment ori lichidare;
- Entitatea pe care consilierul o reprezintă și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul de stat.

Beneficiarii finali ai intervenției sunt persoanele care activează în domeniul agriculturii/agroalimentar (fermieri, persoane angajate, antreprenori) inclusiv cooperative agricole și grupuri de producători care operează în zonele rurale.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

NON IACS

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Da Nr. Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Cutie verde

Paragraful 2 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenție în conformitate cu alineatul. 11 din anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura (Green Box). Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
RO - România	91(2)(a) - Less developed regions	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
01 - Valoare medie a sprijinului public per beneficiar 6 ore de consiliere in grup	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.1;	Nr.
02 - Valoare medie a sprijinului public per beneficiar 4 ore de consiliere individuala	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.1;	Nr.

Explanation and justification related to the value of the unit amount

01 - Valoare medie a sprijinului public per beneficiar 6 ore de consiliere in grup

S-au luat în considerare costurile practicate în piață pentru activități de consiliere. Din analiza costurilor practicate în piață a rezultat un cost pentru servicii generale de consiliere de grup de 15 euro/ora, și 30 euro/ora consiliere individuală. În calculul cuantumurilor s-a avut în vedere 6 ore consiliere grup și 4 ore consiliere individuală.

02 - Valoare medie a sprijinului public per beneficiar 4 ore de consiliere individuala

S-au luat în considerare costurile practicate în piață pentru activități de consiliere. Din analiza costurilor practicate în piață a rezultat un cost pentru servicii generale de consiliere de grup de 15 euro/ora, și 30 euro/ora consiliere individuală. În calculul cuantumurilor s-a avut în vedere 6 ore consiliere grup și 4 ore consiliere individuală.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per beneficiar 6 ore de consiliere in grup (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Beneficiaries)	0,00	1.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	3.625,00	0,00	22.625,00
02 - Valoare medie a sprijinului public	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	

per beneficiar 4 ore de consiliere individuale (Grant - Medie)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Beneficiaries)	0,00	700,00	3.000,00	6.000,00	6.000,00	1.000,00	0,00	16.700,00
TOTAL	O.33 (unit: Beneficiaries)	0,00	1.700,00	9.000,00	12.000,00	12.000,00	4.625,00	0,00	39.325,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0,00	174.000,00	900.000,00	1.260.000,00	1.260.000,00	446.715,00	0,00	4.040.715,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0,00	147.900,00	765.000,00	1.071.000,00	1.071.000,00	379.708,00	0,00	3.434.608,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry- over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry- over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial								

	allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

6 Financial plan
6.1 Overview table

Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
(Direct payments (CY N=FY N+1))	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1 Initial direct payments allocations (initial Annex V)	N/A	1.946.921.018,00	1.974.479.078,00	2.002.037.137,00	2.029.595.196,00	2.029.595.196,00	9.982.627.625,00
2 Cotton (Annex VIII)	N/A						
3 Initial direct payments allocations excluding cotton (Initial annex IX)	N/A	1.946.921.018,00	1.974.479.078,00	2.002.037.137,00	2.029.595.196,00	2.029.595.196,00	9.982.627.625,00
4 Coupled income support (Article 96)	N/A	284.557.697,00	288.691.406,00	292.825.114,00	296.958.823,00	304.439.279,00	1.467.472.319,00
5 Transfer to EAFRD total amount (flexibility+reduction) Resulting amount	N/A	49.869.707,00	49.869.707,00	49.869.707,00	49.869.707,00	N/A	199.478.828,00
6 Total flexibility - article 103(1)(a) Amount to be entered	N/A	49.869.707,00	49.869.707,00	49.869.707,00	49.869.707,00	N/A	199.478.828,00
7 If above 25%: of which for the environmental and climate-related objectives (Article 103(2)(a)) - amount to be entered	N/A					N/A	
8 If above 25%: of which for the installation of young farmers (article 103(2)(b)) - Amount to be entered	N/A					N/A	
9 Total flexibility %	N/A	2,56	2,53	2,49	2,46	N/A	2,51
10 Transfer to EAFRD of the estimated product of reduction, if applicable (Article 17(5))	N/A					N/A	
11 Transfer to types of interventions in other sectors (article 88(6)) Amount to be entered	N/A						
12 Transfer to types of interventions in other sectors (article 88(6)) resulting percentage	N/A						
13 Transferred from EAFRD: amount (article 103(1)(b))	N/A					N/A	
16 Adjusted direct payments allocation (Annex V)	N/A	1.897.051.311,00	1.924.609.371,00	1.952.167.430,00	1.979.725.489,00	2.029.595.196,00	9.783.148.797,00
17 Adjusted direct payments allocations excluding cotton before reduction transfer (Annex IX)	N/A	1.897.051.311,00	1.924.609.371,00	1.952.167.430,00	1.979.725.489,00	2.029.595.196,00	9.783.148.797,00

EAGF sectorial		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
18	Wine (Annex VII)	45.844.000,00	45.844.000,00	45.844.000,00	45.844.000,00	45.844.000,00	N/A	229.220.000,00
19	Apiculture (Annex X)	6.081.630,00	6.081.630,00	6.081.630,00	6.081.630,00	6.081.630,00	N/A	30.408.150,00
22	Types of interventions in other sectors from Direct Payments	N/A						
EAFRD		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
23	Initial EAFRD Member State's allocation (Annex XI)	967.049.892,00	967.049.892,00	967.049.892,00	967.049.892,00	967.049.892,00	N/A	4.835.249.460,00
24	Flexibility transfer to direct payments - amount (Article 103.1(b)) amount to be entered						N/A	
25	resulting percentage						N/A	
26	Transferred from direct payments (flexibility+reduction estimate), article 17+103		49.869.707,00	49.869.707,00	49.869.707,00	49.869.707,00	N/A	199.478.828,00
27	Allocated to EU Invest - (Article 81)						N/A	
28	Allocated to LIFE - (Article 99) amount						N/A	
28a	Allocated to ERASMUS - (Article 99) amount						N/A	
30	Adjusted EAFRD Member State's allocations (Annex XI)	967.049.892,00	1.016.919.599,00	1.016.919.599,00	1.016.919.599,00	1.016.919.599,00	N/A	5.034.728.288,00
Financial Year, minimum spending requirements (Articles 92, 93, 95, 97)		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
31	Reserved for LEADER (Article 92(1)) - minimum 5% over the period resulting percentage	8,44	8,44	8,44	8,44	8,44	N/A	8,44
32	Reserved for LEADER - amount to be entered	81.584.232,00	85.791.442,00	85.791.442,00	85.791.442,00	85.791.442,00	N/A	424.750.000,00
33	Reserved for environmental and climate related objectives under EAFRD (Article 93) (min 35%) - Outermost regions excluded resulting percentage	35,70	35,70	35,70	35,70	35,70	N/A	35,70
34	Reserved for environmental and climate relate objectives under EAFRD - amount to be entered	345.263.372,00	363.068.227,00	363.068.227,00	363.068.227,00	363.068.227,00	N/A	1.797.536.280,00
35	- Out of which for Article 70	278.187.805,00	292.533.647,00	292.533.647,00	292.533.647,00	292.533.647,00	N/A	1.448.322.393,00
36	- Out of which for Article 71 (50%)	55.379.113,00	58.234.953,00	58.234.953,00	58.234.953,00	58.234.953,00	N/A	288.318.925,00
37	- Out of which for Article 72						N/A	
38	- Out of which for Article 73 linked to specific objectives in Art 6(1) points (d), (e) and (f) and, as regards animal welfare, in Art 6(1), point (i)	11.696.454,00	12.299.627,00	12.299.627,00	12.299.627,00	12.299.627,00	N/A	60.894.962,00
38a	- Out of which for Article 74 linked to specific objectives in Art 6(1) points (d), (e) and (f) and, as regards animal welfare, in Art 6(1), point (i)						N/A	
39	Diferența în comparație cu cuantumul minim	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	35.381.379,20
39a	To be reserved for young farmers (Annex XII) - (Article 95) (if only DP: annual amounts to be respected)	N/A	58.407.631,00	59.234.372,00	60.061.114,00	60.887.856,00	60.887.856,00	299.478.829,00
39b	Reserved for young farmers		80.145.085,00	80.428.933,00	80.712.781,00	80.996.629,00	20.904.831,00	343.188.259,00
40	Reserved for young farmers - needed to reach minimum requirements							

41	- through Complementary income support for young farmers (under Direct Payments)	N/A	19.539.629,00	19.823.477,00	20.107.325,00	20.391.173,00	20.904.831,00	100.766.435,00
42	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling	N/A						
43	- through investments by young farmers (weighted at 50%) (under Rural Development)						N/A	
44	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling						N/A	
45	- setting up of young farmers (under Rural Development)		60.605.456,00	60.605.456,00	60.605.456,00	60.605.456,00	N/A	242.421.824,00
46	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling						N/A	
47	Minimum amount to be reserved for eco-schemes (Article 97)	N/A	474.262.827,75	481.152.342,75	488.041.857,50	494.931.372,25	507.398.799,00	2.445.787.199,25
48	Rebate (where relevant - optional for MS)	N/A						
49	Annual amounts reserved for eco-schemes under DP	N/A	550.302.880,00	558.294.718,00	566.286.555,00	574.278.392,00	588.740.607,00	2.837.903.152,00
51	Total amount for eco-schemes	N/A	550.302.880,00	558.294.718,00	566.286.555,00	574.278.392,00	588.740.607,00	2.837.903.152,00
52	Rebate from rural development - optional for MS Article 97 (2-4)	N/A						
53	Amount reserved for redistributive payment (Article 29) - minimum 10% annually applied on row 17, unless derogation applies	N/A	189.705.131,00	192.460.937,00	195.216.743,00	197.972.549,00	202.959.520,00	978.314.880,00

6.2 Detailed financial information and breakdown per intervention and planning of output (TO BE FINALIZED)

6.2.1 Direct Payments

	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Anul calendaristic N = exercițiul financiar N-1	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Adjusted direct payments allocation (Annex V)	1.897.051.311,00	1.924.609.371,00	1.952.167.430,00	1.979.725.489,00	2.029.595.196,00	9.783.148.797,00
	Cotton (Annex VIII)						
	Adjusted direct payments allocations excluding cotton before reduction transfer (Annex IX)	1.897.051.311,00	1.924.609.371,00	1.952.167.430,00	1.979.725.489,00	2.029.595.196,00	9.783.148.797,00
	Transfer to EAFRD of the estimated product of reduction, if applicable (Article 17(5))					N/A	
	Maximum of indicative financial allocations (article 87(3))	852.945.974,00	865.338.834,00	877.731.693,00	890.124.552,00	912.550.961,00	
	Decoupled interventions (article 16(2))						
BISS (21)	Basic income support						
PD-01	Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS)	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar cu incarcatura animala (Uniform)	Planned unit amount	91,30	92,65	94,00	95,35	97,80	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	79,39	80,56	81,74	82,92	85,04	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	130,42	132,36	134,29	136,22	139,71	
	O.4 (unit: Hectar)	9.168.018,00	9.168.018,00	9.168.018,00	9.168.018,00	9.168.018,00	
	Planned output * Planned unit amount	837.040.043,40	849.416.867,70	861.793.692,00	874.170.516,30	896.632.160,40	4.319.053.279,80
02 - valoare sprijin ha fara incarcatura animala (Uniform)	Planned unit amount	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	25,50	25,50	25,50	25,50	25,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	44,70	44,70	44,70	44,70	44,70	
	O.4 (unit: Hectar)	531.000,00	531.000,00	531.000,00	531.000,00	531.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	15.930.000,00	15.930.000,00	15.930.000,00	15.930.000,00	15.930.000,00	79.650.000,00
TOTAL	Planned Output	9.699.018,00	9.699.018,00	9.699.018,00	9.699.018,00	9.699.018,00	48.495.090,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	852.945.974,00	865.338.834,00	877.731.693,00	890.124.552,00	912.550.961,00	4.398.692.014,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CRISS (26)	Complementary redistributive income support						
PD-02	Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (CRISS)	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	50,61	51,34	52,08	52,81	54,14	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	45,55	46,21	46,87	47,53	48,73	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	65,79	66,75	67,70	68,66	70,39	
	O.7 (unit: Hectar)	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	
	Planned output * Planned unit amount	189.710.218,53	192.446.603,82	195.220.473,84	197.956.859,13	202.942.328,22	978.276.483,54
TOTAL	Planned Output	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	3.748.473,00	18.742.365,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	189.705.131,00	192.460.937,00	195.216.743,00	197.972.549,00	202.959.520,00	978.314.880,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS-YF (30)	Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri						

PD-03	Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	42,22	42,83	43,44	44,06	45,17	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	35,18	35,69	36,20	36,71	37,64	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	60,31	61,19	62,06	62,94	64,52	
	O.6 (unit: Hectar)	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	
	Planned output * Planned unit amount	19.540.724,82	19.823.051,73	20.105.378,64	20.392.333,86	20.906.076,27	100.767.565,32
TOTAL	Planned Output	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	462.831,00	2.314.155,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	19.539.629,00	19.823.477,00	20.107.325,00	20.391.172,00	20.904.830,00	100.766.433,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
PD-04	Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Plata pe ha (Uniform)	Planned unit amount	59,61	60,88	62,15	63,42	65,72	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	54,20	55,35	56,50	57,65	59,74	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	91,71	93,67	95,62	97,57	101,10	
	O.8 (unit: Hectar)	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	375.543.000,00	383.544.000,00	391.545.000,00	399.546.000,00	414.036.000,00	1.964.214.000,00
TOTAL	Planned Output	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	6.300.000,00	31.500.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	375.572.880,00	383.564.718,00	391.556.555,00	399.548.392,00	414.010.606,00	1.964.253.151,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
PD-05	Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Plată pe ha (Uniform)	Planned unit amount	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	102,00	102,00	102,00	102,00	102,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	178,80	178,80	178,80	178,80	178,80	
	O.8 (unit: Hectar)	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	528.000.000,00
TOTAL	Planned Output	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	4.400.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	105.600.000,00	528.000.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
PD-06	Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Plată pe ha (Uniform)	Planned unit amount	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	

	O.8 (unit: Hectar)	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	
	Planned output * Planned unit amount	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	85.860.000,00
TOTAL	Planned Output	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	190.800,00	954.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	17.172.000,00	85.860.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
PD-07	Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuantum per UVM (Medie)	Planned unit amount	100,18	100,18	100,18	100,18	100,18	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	49,92	49,92	49,92	49,92	49,92	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	100,18	100,18	100,18	100,18	100,18	
	O.8 (unit: Livestock units)	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	150.270.000,00
TOTAL	Planned Output	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	1.500.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	30.054.000,00	150.270.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
PD-08	Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuantum per UVM (Medie)	Planned unit amount	109,52	109,52	109,52	109,52	109,52	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	32,95	32,95	32,95	32,95	32,95	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	109,52	109,52	109,52	109,52	109,52	
	O.8 (unit: Livestock units)	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	109.520.000,00
TOTAL	Planned Output	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	1.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	21.904.000,00	109.520.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Sum of indicative allocations for decoupled interventions	1.612.493.614,00	1.635.917.966,00	1.659.342.316,00	1.682.766.665,00	1.725.155.917,00	8.315.676.478,00
	Coupled income support (16(3)(a))- amount - binding ceiling						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-09	Sprrijin cuplat pentru venit-Soia	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprrijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	150,00	155,00	157,75	163,00	168,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	135,00	139,50	141,98	146,70	151,20	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	195,00	201,50	205,08	211,90	218,40	
	O.10 (unit: Hectar)	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	26.400.000,00	27.280.000,00	27.764.000,00	28.688.000,00	29.568.000,00	139.700.000,00
TOTAL	Planned Output	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	176.000,00	880.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	26.400.000,00	27.280.000,00	27.764.000,00	28.688.000,00	29.568.000,00	139.700.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-10	Sprrijin cuplat pentru venit-Lucernă	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprrijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	101,00	104,00	106,00	110,00	115,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	90,90	93,60	95,40	99,00	103,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	131,30	135,20	137,80	143,00	149,50	
	O.10 (unit: Hectar)	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	
	Planned output * Planned unit amount	12.300.083,00	12.665.432,00	12.908.998,00	13.396.130,00	14.005.045,00	65.275.688,00
TOTAL	Planned Output	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	121.783,00	608.915,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	12.300.083,00	12.665.432,00	12.908.998,00	13.396.130,00	14.005.045,00	65.275.688,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-11	Sprrijin cuplat pentru venit- Leguminoase pentru industrializare - mazăre de grădină, fasole boabe și fasole păstăi	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprrijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	215,00	230,00	233,00	237,00	241,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	193,50	207,00	209,70	213,30	261,90	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	279,50	299,00	302,90	308,10	313,30	
	O.10 (unit: Hectar)	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.354.500,00	1.449.000,00	1.467.900,00	1.493.100,00	1.518.300,00	7.282.800,00
TOTAL	Planned Output	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	6.300,00	31.500,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.354.500,00	1.449.000,00	1.467.900,00	1.493.100,00	1.518.300,00	7.282.800,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-12	Sprrijin cuplat pentru venit-Cânepă	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprrijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	245,00	250,00	254,00	260,00	265,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	220,50	225,00	228,60	234,00	238,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	318,50	325,00	330,20	338,00	344,50	
	O.10 (unit: Hectar)	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	
	Planned output * Planned unit amount	232.750,00	237.500,00	241.300,00	247.000,00	251.750,00	1.210.300,00
TOTAL	Planned Output	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	4.750,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	232.750,00	237.500,00	241.300,00	247.000,00	251.750,00	1.210.300,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-13	Sprrijin cuplat pentru venit-Orez	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprrijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	605,00	611,00	612,50	619,50	621,10	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	544,50	549,90	552,25	557,55	558,99	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	786,50	794,30	796,25	805,35	807,43	
	O.10 (unit: Hectar)	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	3.630.000,00	3.666.000,00	3.675.000,00	3.717.000,00	3.726.600,00	18.414.600,00

TOTAL	Planned Output	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	30.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	3.630.000,00	3.666.000,00	3.675.000,00	3.717.000,00	3.726.600,00	18.414.600,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-14	Sprrijin cuplat pentru venit-Sămânță de cartof	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	2.001,00	2.005,00	2.007,00	2.010,10	2.013,10	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	1.800,90	1.804,50	1.806,30	1.809,09	1.811,79	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	2.601,30	2.606,50	2.609,10	2.613,13	2.617,03	
	O.10 (unit: Hectar)	650,00	650,00	650,00	650,00	650,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.300.650,00	1.303.250,00	1.304.550,00	1.306.565,00	1.308.515,00	6.523.530,00
TOTAL	Planned Output	650,00	650,00	650,00	650,00	650,00	3.250,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.300.650,00	1.303.250,00	1.304.550,00	1.306.565,00	1.308.515,00	6.523.530,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-15	Sprrijin cuplat pentru venit -Hamei	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	599,91	605,16	605,61	610,49	615,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	539,92	544,64	545,05	549,44	553,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	779,88	786,71	787,29	793,64	799,50	
	O.10 (unit: Hectar)	260,00	260,00	260,00	260,00	260,00	
	Planned output * Planned unit amount	155.976,60	157.341,60	157.458,60	158.727,40	159.900,00	789.404,20
TOTAL	Planned Output	260,00	260,00	260,00	260,00	260,00	1.300,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	155.976,60	157.341,60	157.458,60	158.727,40	159.900,00	789.404,20
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						
PD-16	Sprrijin cuplat pentru venit-Sfecla de zahăr	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	900,00	907,00	909,10	915,50	918,50	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	810,00	816,30	818,19	823,95	826,65	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	1.170,00	1.179,10	1.181,83	1.190,15	1.194,05	
	O.10 (unit: Hectar)	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	18.000.000,00	18.140.000,00	18.182.000,00	18.310.000,00	18.370.000,00	91.002.000,00
TOTAL	Planned Output	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	100.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	18.000.000,00	18.140.000,00	18.182.000,00	18.310.000,00	18.370.002,00	91.002.002,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijinul cuplat pentru venit						

PD-17	Sprijin cuplat pentru venit- Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete)	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	1.600,00	1.607,00	1.609,00	1.612,00	1.614,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	1.440,00	1.446,30	1.448,10	1.450,80	1.452,60	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	2.080,00	2.089,00	2.091,00	2.095,00	2.098,20	
	O.10 (unit: Hectar)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	3.200.000,00	3.214.000,00	3.218.000,00	3.224.000,00	3.228.000,00	16.084.000,00
TOTAL	Planned Output	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	10.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	3.200.000,00	3.214.000,00	3.218.000,00	3.224.000,00	3.228.000,00	16.084.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprijinul cuplat pentru venit						
PD-18	Sprijin cuplat pentru venit-Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	2.100,00	2.108,00	2.109,00	2.111,00	2.115,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	1.890,00	1.897,20	1.898,10	1.899,90	1.903,50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	2.730,00	2.740,40	2.741,70	2.744,30	2.749,50	
	O.10 (unit: Hectar)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	4.200.000,00	4.216.000,00	4.218.000,00	4.222.000,00	4.230.000,00	21.086.000,00
TOTAL	Planned Output	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	10.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	4.200.000,00	4.216.000,00	4.218.000,00	4.222.000,00	4.230.000,00	21.086.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprijinul cuplat pentru venit						
PD-19	Sprijin cuplat pentru venit- Fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersice)	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	567,00	573,00	574,50	576,50	580,55	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	510,30	515,70	517,05	518,85	522,49	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	737,10	744,90	746,85	749,45	754,71	
	O.10 (unit: Hectar)	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	6.804.000,00	6.876.000,00	6.894.000,00	6.918.000,00	6.966.600,00	34.458.600,00
TOTAL	Planned Output	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	60.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6.804.000,00	6.876.000,00	6.894.000,00	6.918.000,00	6.966.600,00	34.458.600,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprijinul cuplat pentru venit						
PD-20	Sprijin cuplat pentru venit- Semințe pentru plante furajere	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sprijinului pe hectar (Uniform)	Planned unit amount	200,00	206,10	208,35	210,34	220,00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	180,00	185,49	187,52	189,31	198,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	260,00	267,93	270,86	273,44	286,00	
	O.10 (unit: Hectar)	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.200.000,00	1.236.600,00	1.250.100,00	1.262.040,00	1.320.000,00	6.268.740,00
TOTAL	Planned Output	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	30.000,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.200.000,00	1.236.600,00	1.250.100,00	1.262.040,00	1.320.000,00	6.268.740,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprijinul cuplat pentru venit						
PD-21	Sprjin cuplat pentru venit - vaci de lapte	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate (Uniform)	Planned unit amount	330,33	325,25	325,50	320,95	327,05	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	265,00	265,00	265,00	265,00	265,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	414,00	414,00	414,00	414,00	414,00	
	O.11 (unit: Head)	280.000,00	285.000,00	290.000,00	296.000,00	300.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	92.492.400,00	92.696.250,00	94.395.000,00	95.001.200,00	98.115.000,00	472.699.850,00
TOTAL	Planned Output	280.000,00	285.000,00	290.000,00	296.000,00	300.000,00	1.451.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	92.492.400,00	92.696.250,00	94.395.000,00	95.001.200,00	98.115.000,00	472.699.850,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprijinul cuplat pentru venit						
PD-22	Sprjin cuplat pentru venit- carne vită	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate (Uniform)	Planned unit amount	281,25	290,50	290,88	292,97	275,35	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	186,00	186,00	186,00	186,00	186,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	390,00	390,00	390,00	390,00	390,00	
	O.11 (unit: Head)	72.000,00	74.000,00	75.000,00	77.000,00	80.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	20.250.000,00	21.497.000,00	21.816.000,00	22.558.690,00	22.028.000,00	108.149.690,00
TOTAL	Planned Output	72.000,00	74.000,00	75.000,00	77.000,00	80.000,00	378.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	20.250.000,00	21.497.000,00	21.816.000,00	22.558.690,00	22.028.000,00	108.149.690,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprijinul cuplat pentru venit						
PD-23	Sprjin cuplat pentru venit – bivolițe de lapte	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate (Uniform)	Planned unit amount	185,18	185,81	202,12	205,09	233,65	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	166,00	166,00	166,00	166,00	166,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	298,00	298,00	298,00	298,00	298,00	
	O.11 (unit: Head)	10.800,00	11.000,00	11.300,00	11.800,00	12.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	1.999.944,00	2.043.910,00	2.283.956,00	2.420.062,00	2.803.800,00	11.551.672,00
TOTAL	Planned Output	10.800,00	11.000,00	11.300,00	11.800,00	12.000,00	56.900,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1.999.944,00	2.043.910,00	2.283.956,00	2.420.062,00	2.803.800,00	11.551.672,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

CIS (32)	Sprrijnul cuplat pentru venit						
PD-24	Sprrijn cuplat pentru venit – ovine-caprine	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Valoarea sumei bugetate planificate pe unitate (Uniform)	Planned unit amount	25,28	24,86	24,16	23,50	24,20	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	35,00	35,00	35,00	35,00	35,00	
	O.11 (unit: Head)	3.600.000,00	3.700.000,00	3.850.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00	
	Planned output * Planned unit amount	91.008.000,00	91.982.000,00	93.016.000,00	94.000.000,00	96.800.000,00	466.806.000,00
TOTAL	Planned Output	3.600.000,00	3.700.000,00	3.850.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00	19.150.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	91.008.000,00	91.982.000,00	93.016.000,00	94.000.000,00	96.800.000,00	466.806.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Sprrijnul cuplat pentru venit						
PD-25	Sprrijn cuplat pentru venit pentru viermii de mătase	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
01 - Cuantumul anual per kg (Uniform)	Planned unit amount	0,17	0,18	0,19	0,21	0,23	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	
	O.11 (unit: Head)	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	
	Planned output * Planned unit amount	29.393,00	31.122,00	32.851,00	36.309,00	39.767,00	169.442,00
TOTAL	Planned Output	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	172.900,00	864.500,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	29.393,00	31.122,00	32.851,00	36.309,00	39.767,00	169.442,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
	Sum of indicative allocations for coupled interventions	284.557.696,60	288.691.405,60	292.825.113,60	296.958.823,40	304.439.279,00	1.467.472.318,20
	Sum of all indicative direct payments allocations	1.897.051.310,60	1.924.609.371,60	1.952.167.429,60	1.979.725.488,40	2.029.595.196,00	9.783.148.796,20

6.2.2 Sectoral

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
Fruite și legume								
01 - Cuantum unitar (Medie)	O.35 (unit: Operational Programmes)	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	910.553,00	1.001.608,00	1.101.769,00	1.211.946,00	1.333.140,00		5.559.016,00
Produse apicole								
ADVIBEEES (55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations								
IS-A-09 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Consultanță în apicultură		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per apicultor care a primit consultanță (Medie)	O.37 (unit: Beekeepers)	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00		900.000,00
ADVIBEEES (55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations								
IS-A-10 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Promovarea apiculturii și a produselor apicole		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per contract promovare (Medie)	O.37 (unit: contract)	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00		225.000,00
ADVIBEEES (55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations								
IS-A-11 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Organizarea de cursuri de perfecționare în apicultură		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per apicultor (Medie)	O.37 (unit: Beekeepers)	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	27.500,00	27.500,00	27.500,00	27.500,00	27.500,00		137.500,00
ADVIBEEES (55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations								
IS-A-12 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per echipament (Medie)	O.37 (unit: echipament)	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		500.000,00
ADVIBEEES (55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations								
IS-A-13 - Asistență tehnică pentru apicultori și organizațiile de apicultori - Achiziția de către formele asociative apicole de echipament pentru ambalarea mierii		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
01 - Cheltuială per echipament (Medie)	O.37 (unit: echipament)	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	184.000,00	184.000,00	184.000,00	184.000,00	184.000,00		920.000,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-14 - Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială cu medicamente per familie de albine deținută + achiziționată (Medie)	O.37 (unit: familie albine deținută + achiziționată și tratată)	744.057,00	744.057,00	744.057,00	744.057,00	744.057,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	1.227.694,00	1.227.694,00	1.227.694,00	1.227.694,00	1.227.694,00		6.138.470,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-15 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de matci și/sau familii de albine pentru apicultură		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per material biologic (matcă și fam. de albine) (Medie)	O.37 (unit: matcă și fam. albine)	60.119,00	60.119,00	60.119,00	60.119,00	60.119,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	2.344.636,00	2.344.636,00	2.344.636,00	2.344.636,00	2.344.636,00		11.723.180,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-16 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de produse proteice solide pentru familiile de albine de către stupinele de elită și multiplicare		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuiala per fam de albine (Medie)	O.37 (unit: fam de albine deținută)	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00		750.000,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-17 - Măsuri de asistență pentru repopularea șeptelului apicol din Uniune - Achiziționarea de accesorii apicole de către stupinele de elită/multiplicare		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuiala per ferma de elită și multiplicare (Medie)	O.37 (unit: fermă de elită și multiplicare)	70,00	70,00	70,00	70,00	70,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00		525.000,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-18 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de cutii noi în vederea înlocuirii cutiilor uzate în urma deplasării în pastoral		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per cutie (Medie)	O.37 (unit: cutii)	13.095,00	13.095,00	13.095,00	13.095,00	13.095,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	392.850,00	392.850,00	392.850,00	392.850,00	392.850,00		1.964.250,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-19 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de accesorii apicole		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
01 - Cheltuială per accesoriu (Medie)	O.37 (unit: accesoriu)	4.300,00	4.300,00	4.300,00	4.300,00	4.300,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	215.000,00	215.000,00	215.000,00	215.000,00	215.000,00		1.075.000,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-20 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de unelte apicole și echipamente de protecție		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per unelte și echipamente protecție (Medie)	O.37 (unit: unelte și echipamente protecție)	4.069,00	4.069,00	4.069,00	4.069,00	4.069,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	203.450,00	203.450,00	203.450,00	203.450,00	203.450,00		1.017.250,00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
IS-A-21 - Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral - Achiziționarea de mijloace de transport apicol fără autopropulsie - remorcă apicolă/pavilion apicol și mijloace fără autopropulsie de încărcare-descărcare a stupilor în pastoral		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per mijloc transport/încărcare-descărcare (Medie)	O.37 (unit: mijloc transport/încărcare-descărcare)	213,00	213,00	213,00	213,00	213,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	745.500,00	745.500,00	745.500,00	745.500,00	745.500,00		3.727.500,00
ACTQUAL (55(1)(g)) - acțiuni pentru îmbunătățirea calității produselor								
IS-A-22 - Îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări a produselor pe piață		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cheltuială per set analize fizico-chimice/reziduuri (Medie)	O.37 (unit: Beekeepers)	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	161.000,00	161.000,00	161.000,00	161.000,00	161.000,00		805.000,00
Sum of indicative allocations and outputs for interventions for produse apicole		6.081.630,00	6.081.630,00	6.081.630,00	6.081.630,00	6.081.630,00		30.408.150,00
Vin								
RESTRVINEY (58(1)(a)) - restructurarea și conversia plantațiilor viticole								
IS-V-23 - Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cuantum unitar mediu planificat al sprijinului public per ha (Medie)	O.36 (unit: Hectar)	1.200,00	633,00	561,00	1.033,00	1.033,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	15.344.000,00	11.400.000,00	10.100.000,00	18.600.000,00	18.600.000,00		74.044.000,00
INWWINE (58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools								
IS-V-24 - Investiții în active corporale și necorporale		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cuantum unitar mediu (Medie)	O.36 (unit: Beneficiaries)		28,00	16,00	50,00	50,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	24.000.000,00	27.200.000,00	28.500.000,00	20.000.000,00	20.000.000,00		119.700.000,00

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
HARINWINE (58(1)(d)) - harvest insurance against income losses resulting from adverse climatic events assimilated to natural disasters, adverse climatic events, animals depredation, plant diseases or pest infestations								
IS-V-25 - Asigurarea recoltelor		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - valoare medie pe ha (Medie)	O.36 (unit: Hectar)	12.500,00	18.200,00	18.200,00	18.200,00	18.200,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		5.000.000,00
INFOR (58(1)(h)) - acțiuni de informare referitoare la vinurile din Uniune, desfășurate în statele membre, pentru încurajarea consumului responsabil de vin sau promovarea sistemelor de calitate al Uniunii care vizează denumiri de origine și indicații geografice								
IS-V-26 - Acțiuni de informare		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cuantum unitar mediu planificat al sprijinului public per program de informare (Medie)	O.36 (unit: Actions)		10,00	10,00	10,00	10,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	2.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		6.000.000,00
ACTREPUT (58(1)(i)) - actions undertaken by interbranch organisations recognised by Member States in the wine sector in accordance to Regulation (EU) No 1308/2013 aiming at enhancing the reputation of Union vineyards by promoting wine tourism in production regions								
IS-V-27 - Promovarea enoturismului		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cuantum unitar mediu (Medie)	O.36 (unit: Actions)		10,00	10,00	10,00	10,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		4.000.000,00
PROMOWINE (58(1)(k)) - promovarea efectuată în țări terțe								
IS-V-28 - Promovarea și comunicarea efectuată în țări terțe		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cuantum unitar mediu (Medie)	O.36 (unit: Actions)		8,00	8,00	8,00	8,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	3.000.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00		9.400.000,00
INWWINESUST (58(1)(m)) - investments in tangible and intangible assets aiming to enhance the sustainability of wine production								
IS-V-29 - Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
01 - Cuantum unitar mediu (Medie)	O.36 (unit: Actions)		5,00	5,00	5,00	5,00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		2.644.000,00	2.644.000,00	2.644.000,00	2.644.000,00		10.576.000,00
Sum of indicative allocations and outputs for interventions for vin		45.344.000,00	45.844.000,00	45.844.000,00	45.844.000,00	45.844.000,00		228.720.000,00

6.2.3 Rural Development

	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 (including payments of Q4 2029)	Total 2023 - 2029
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
DR-01	Agro-mediu și climă - Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată medie pe hectar v.1 – pășuni în zone cu înaltă valoare naturală (HNV) (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			117,45	117,45	117,45	117,45		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			143,00	143,00	143,00	143,00		
	O.14 (unit: Hectar)			632.500,00	632.500,00	632.500,00	632.500,00		2.530.000,00
02 - Plată medie pe hectar v.2 - lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			156,11	156,11	156,11	156,11		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			157,00	157,00	157,00	157,00		
	O.14 (unit: Hectar)			83.500,00	83.500,00	83.500,00	83.500,00		334.000,00
03 - Plată medie pe hectar v.3 - lucrări manuale pe pajiști utilizate mixt prin cosit și pășunat în zone cu înaltă valoare naturală (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			250,79	250,79	250,79	250,79		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			257,00	257,00	257,00	257,00		
	O.14 (unit: Hectar)			62.500,00	62.500,00	62.500,00	62.500,00		250.000,00
TOTAL	Planned output			778.500,00	778.500,00	778.500,00	778.500,00		3.114.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			102.734.270,00	102.734.270,00	102.734.270,00	102.734.270,00		410.937.080,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			87.324.129,00	87.324.129,00	87.324.129,00	87.324.131,00		349.296.518,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
DR-02	Agro-mediu și climă - Culturi verzi	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată pe hectar (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			131,00	131,00	131,00	131,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectar)			155.000,00	155.000,00	155.000,00	155.000,00		620.000,00
TOTAL	Planned output			155.000,00	155.000,00	155.000,00	155.000,00		620.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			20.099.852,00	20.099.852,00	20.099.852,00	20.099.852,00		80.399.408,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			17.084.874,00	17.084.874,00	17.084.874,00	17.084.874,00		68.339.496,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								

DR-03	Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe UVM (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			28,00	28,00	28,00	28,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			200,00	200,00	200,00	200,00		
	O.19 (unit: Livestock units)			9.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00		36.000,00
TOTAL	Planned output			9.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00		36.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00		1.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			212.500,00	212.500,00	212.500,00	212.500,00		850.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)			25.000,00	25.000,00	25.000,00			75.000,00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)			21.250,00	21.250,00	21.250,00			63.750,00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)									
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
DR-04	Agricultură ecologică – conversie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată pe hectar culturi agricole pe terenuri arabile (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			293,00	293,00	293,00	293,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			95.000,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00		380.000,00
02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			500,00	500,00	500,00	500,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			325,00	325,00	325,00	325,00		1.300,00

03 - Plată pe hectar P3 livezi (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			620,00	620,00	620,00	620,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00		24.000,00
04 - Plată pe hectar P4 vii (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			530,00	530,00	530,00	530,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			550,00	550,00	550,00	550,00		2.200,00
05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			365,00	365,00	365,00	365,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			675,00	675,00	675,00	675,00		2.700,00
06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pajiști permanente (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			143,00	143,00	143,00	143,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			47.000,00	47.000,00	47.000,00	47.000,00		188.000,00
07 - Plată pe hectar P6 v.6.2 (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			39,00	39,00	39,00	39,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			41.000,00	41.000,00	41.000,00	41.000,00		164.000,00
TOTAL	Planned output			190.550,00	190.550,00	190.550,00	190.550,00		762.200,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			40.650.000,00	40.650.000,00	40.650.000,00	40.650.000,00		162.600.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			34.552.500,00	34.552.500,00	34.552.500,00	34.552.500,00		138.210.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)									

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
DR-05	Agricultură ecologică – menținerea certificării	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată pe hectar P1 culturi agricole pe terenuri arabile (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			218,00	218,00	218,00	218,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			195.000,00	195.000,00	195.000,00	195.000,00		780.000,00
02 - Plată pe hectar P2 legume și cartofi (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			431,00	431,00	431,00	431,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			700,00	700,00	700,00	700,00		2.800,00
03 - Plată pe hectar P3 livezi (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			442,00	442,00	442,00	442,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			11.300,00	11.300,00	11.300,00	11.300,00		45.200,00
04 - Plată pe hectar P4 vii (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			479,00	479,00	479,00	479,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			1.700,00	1.700,00	1.700,00	1.700,00		6.800,00
05 - Plată pe hectar P5 plante medicinale și aromatice (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			350,00	350,00	350,00	350,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			825,00	825,00	825,00	825,00		3.300,00
06 - Plată pe hectar P6 v.6.1 pășiști permanente (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			129,00	129,00	129,00	129,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			36.500,00	36.500,00	36.500,00	36.500,00		146.000,00
07 - Plată pe hectar P6 v.6.2 pășiști permanente cu angajament de agromediu și climă (Grant - Uniform) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			73,00	73,00	73,00	73,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectar)			51.750,00	51.750,00	51.750,00	51.750,00		207.000,00

TOTAL	Planned output			297.775,00	297.775,00	297.775,00	297.775,00		1.191.100,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			56.630.000,00	56.630.000,00	56.630.000,00	56.630.000,00		226.520.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			48.135.500,00	48.135.500,00	48.135.500,00	48.135.500,00		192.542.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
DR-06	Bunăstarea animalelor	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată medie pe UVM - Porc - animale reproducție (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		194,90	194,90	194,90	194,90	194,90	194,90	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		258,50	258,50	258,50	258,50	258,50	258,50	
	O.18 (unit: Livestock units)		73.957,00	73.957,00	73.957,00	73.957,00	73.957,00	73.957,00	369.785,00
02 - Plată medie pe UVM - Porc - porc gras (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		40,10	40,10	40,10	40,10	40,10	40,10	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		46,10	46,10	46,10	46,10	46,10	46,10	
	O.18 (unit: Livestock units)		1.386.096,00	1.386.096,00	1.386.096,00	1.386.096,00	1.386.096,00	1.386.096,00	6.930.480,00
03 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini reproducție (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		210,80	210,80	210,80	210,80	210,80	210,80	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		233,00	233,00	233,00	233,00	233,00	233,00	
	O.18 (unit: Livestock units)		16.253,00	16.253,00	16.253,00	16.253,00	16.253,00	16.253,00	81.265,00
	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		123,30	123,30	123,30	123,30	123,30	123,30	

04 - Plată medie pe UVM - Pasăre - găini outoare (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		140,40	140,40	140,40	140,40	140,40		
	O.18 (unit: Livestock units)		117.055,00	117.055,00	117.055,00	117.055,00	117.055,00		585.275,00
05 - Plată medie pe UVM - Pasare - pui de carne (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		25,70	25,70	25,70	25,70	25,70		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		26,60	26,60	26,60	26,60	26,60		
	O.18 (unit: Livestock units)		2.248.579,00	2.248.579,00	2.248.579,00	2.248.579,00	2.248.579,00		11.242.895,00
06 - Plată medie pe UVM - Pasăre - pui de curcă (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		33,90	33,90	33,90	33,90	33,90		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		35,20	35,20	35,20	35,20	35,20		
	O.18 (unit: Livestock units)		46.976,00	46.976,00	46.976,00	46.976,00	46.976,00		234.880,00
TOTAL	Planned output		3.888.915,00	3.888.915,00	3.888.915,00	3.888.915,00	3.888.915,00		19.444.575,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		147.250.000,00	147.250.000,00	147.250.000,00	147.250.000,00	147.250.000,00		736.250.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		124.905.477,00	124.905.477,00	124.905.477,00	124.905.477,00	124.905.480,00		624.527.388,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
DR-07	Silvo-mediu și climă	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

01 - Plată medie pe hectar silvo-mediu (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				31,00	31,00	31,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)				175,00	175,00	175,00		
	O.15 (unit: Hectar)				912.000,00	912.000,00	912.000,00		2.736.000,00
TOTAL	Planned output				912.000,00	912.000,00	912.000,00		2.736.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				28.275.389,00	28.275.389,00	28.275.388,00		84.826.166,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				24.002.330,00	24.002.330,00	24.002.331,00		72.006.991,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)				18.562.415,00	9.586.360,00	9.586.360,00		37.735.135,00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)				15.778.052,00	8.148.406,00	8.148.406,00		32.074.864,00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)									
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
DR-08	Împădurire - întreținere și îngrijire suprafețelor împădurite	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plată medie pe hectar (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				850,00	850,00	850,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)				1.000,00	1.000,00	1.000,00		
	O.15 (unit: Hectar)				1.500,00	1.500,00	1.500,00		4.500,00
TOTAL	Planned output				1.500,00	1.500,00	1.500,00		4.500,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		3.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				850.000,00	850.000,00	850.000,00		2.550.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)				1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		3.000.000,00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)				850.000,00	850.000,00	850.000,00		2.550.000,00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ANC (71)	Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone								
DR-09	Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montanã	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe hectar ANC ZM (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			32,00	32,00	32,00	32,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			40,00	40,00	40,00	40,00		
	O.12 (unit: Hectar)			1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00		5.000.000,00
TOTAL	Planned output			1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00		5.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00		160.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			34.000.000,00	34.000.000,00	34.000.000,00	34.000.000,00		136.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

ANC (71)	Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone								
DR-10	Zone afectate de constrângeri naturale semnificative	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe hectar ANC SEMN (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		25,50	25,50	25,50	25,50	25,50		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		40,00	40,00	40,00	40,00	40,00		
	O.12 (unit: Hectar)		3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00		19.650.000,00
TOTAL	Planned output		3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00	3.930.000,00		19.650.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		100.000.000,00	100.000.000,00	100.000.000,00	100.000.000,00	100.000.000,00		500.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		83.852.070,00	83.852.070,00	83.852.070,00	83.852.070,00	83.852.070,00		419.260.350,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ANC (71)	Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone								
DR-11	Zone afectate de constrângeri naturale specifice	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Plata medie pe hectar ANC SPEC (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			41,90	41,90	41,90	41,90		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)			80,00	80,00	80,00	80,00		
	O.12 (unit: Hectar)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00		600.000,00
TOTAL	Planned output			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00		600.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			6.287.500,00	6.287.500,00	6.287.500,00	6.287.500,00		25.150.000,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			5.344.375,00	5.344.375,00	5.344.375,00	5.344.375,00		21.377.500,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-12	Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect investiții tanar fermier (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			393,00	588,00				981,00
TOTAL	Planned output			393,00	588,00				981,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			70.659.388,00	105.989.083,00				176.648.471,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			60.000.000,00	90.000.000,00				150.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-13	Investiții în exploatarea pomicele	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoarea medie a sprijinului public per proiect pomicultura (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			81,00	27,00				108,00
TOTAL	Planned output			81,00	27,00				108,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			15.138.352,00	45.415.058,00	90.830.117,00			151.383.527,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			12.750.000,00	38.250.000,00	76.500.000,00			127.500.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-14	Investiții în producția primară în sectorul legume și/sau cartofi	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	

01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect legume (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)				51,00				51,00
02 - Valoare medie a sprijinului public per proiect cartofi (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	480.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)				104,00				104,00
TOTAL	Planned output				155,00				155,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				12.138.353,00	36.415.059,00	72.830.117,00		121.383.529,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				10.200.000,00	30.600.000,00	61.200.000,00		102.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-15	Investiții în producția primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect în sectoarele hamei, flori și struguri de masă (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)				63,00				63,00

TOTAL	Planned output				63,00				63,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				5.039.529,00	15.118.588,00	30.237.177,00		50.395.294,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				4.250.000,00	12.750.000,00	25.500.000,00		42.500.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-16	Investiții în producția primară în sectorul zootehnic	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect zootehnic (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)				182,00				182,00
TOTAL	Planned output				182,00				182,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				23.667.765,00	71.003.294,00	142.006.588,00		236.677.647,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				20.000.000,00	60.000.000,00	120.000.000,00		200.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-17	Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect procesare (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	
91(2)(d)-RO-43,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
91(2)(a)-RO-85,00%	O.24 (unit: Operations)				72,00				72,00
TOTAL	Planned output				72,00				72,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				25.294.117,00	75.882.352,00	151.764.705,00		252.941.174,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				21.500.000,00	64.500.000,00	129.000.000,00		215.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								

DR-18	Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului per proiect (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	
91(2)(d)-RO-43,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
91(2)(a)-RO-85,00%	O.24 (unit: Operations)				77,00	78,00			155,00
TOTAL	Planned output				77,00	78,00			155,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				10.103.765,00	40.415.059,00	90.933.882,00	60.622.588,00	202.075.294,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				8.500.000,00	34.000.000,00	76.500.000,00	51.000.000,00	170.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-19	Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie pe proiect (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	350.000,00	
91(2)(a)-RO-85,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	
91(3)(b)-RO-80,00%	O.23 (unit: Operations)					89,00	116,00		205,00
TOTAL	Planned output					89,00	116,00		205,00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)					24.800.000,00	38.712.907,00	8.128.227,00	71.641.134,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)					21.080.000,00	32.905.971,00	6.908.991,00	60.894.962,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-20	Modernizarea infrastructurii de irigații	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie pe proiect modernizare infrastructura de irigatii (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	985.193,00	985.193,00	985.193,00	985.193,00	985.000,00	985.193,00	985.193,00	
91(2)(d)-RO-43,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
91(2)(a)-RO-85,00%	O.22 (unit: Operations)			203,00	204,00				407,00
TOTAL	Planned output			203,00	204,00				407,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		80.194.682,00	80.194.682,00	120.292.024,00	80.194.682,00	40.097.342,00		400.973.412,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		68.000.000,00	68.000.000,00	102.000.000,00	68.000.000,00	34.000.000,00		340.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-21	Înființarea sistemelor de irigații	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie pe proiect (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	490.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	
	O.20 (unit: Operations)				209,00				209,00
TOTAL	Planned output				209,00				209,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				102.421.176,00				102.421.176,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				85.000.000,00				85.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-22	Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	

01 - Valoare medie pe proiect infrastructura agricola (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)			40,00	164,00				204,00
TOTAL	Planned output			40,00	164,00				204,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		40.098.824,00	40.098.824,00	60.148.235,00	40.098.824,00	20.049.412,00		200.494.119,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		34.000.000,00	34.000.000,00	51.000.000,00	34.000.000,00	17.000.000,00		170.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-23	Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01` - Valoare medie pe proiect infrastructura rutiera de baza (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	985.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)			88,00	116,00				204,00
TOTAL	Planned output			88,00	116,00				204,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		30.148.235,00	50.247.059,00	40.197.647,00	40.197.647,00	30.148.235,00	10.049.412,00	200.988.235,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		25.500.000,00	42.500.000,00	34.000.000,00	34.000.000,00	25.500.000,00	8.500.000,00	170.000.000,00

	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
DR-24	Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect nonagricol (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)			1.117,00					1.117,00
TOTAL	Planned output			1.117,00					1.117,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		4.243.617,00	21.218.083,00	42.436.166,00	53.045.208,00	42.436.166,00	48.801.592,00	212.180.832,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		3.573.474,00	17.867.371,00	35.734.741,00	44.668.427,00	35.734.741,00	41.094.953,00	178.673.707,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INSTAL (75)	Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up								
DR-25	Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare sprijinului public per proiect instalare tanar fermier (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	
91(3)(c)-RO-100,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
91(2)(d)-RO-43,00%	O.25 (unit: Beneficiaries)		2.506,00	1.074,00					3.580,00
91(2)(a)-RO-85,00%									
TOTAL	Planned output		2.506,00	1.074,00					3.580,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		131.565.000,00	56.385.000,00	43.855.000,00	18.886.764,00			250.691.764,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		127.224.871,00	54.524.945,00	42.408.290,00	18.263.718,00			242.421.824,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
RISK (76)	Instrumente de gestionare a riscurilor								
DR-26	Contribuții financiare la plata primelor de asigurare	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

01 - Prima de asigurare medie anuală sprijinită (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			5.000,00	5.000,00	5.000,00			
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.9 (unit: Beneficiaries)			362,00	2.410,00	2.048,00			4.820,00
TOTAL	Planned output			362,00	2.410,00	2.048,00			4.820,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			1.807.798,00	12.051.984,00	10.244.186,00			24.103.968,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			1.500.000,00	10.000.000,00	8.500.000,00			20.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)									
RISK (76)	Instrumente de gestionare a riscurilor								
DR-27	Instrumentul national de sprijin al fermierilor afectati de pierderi ale productiei agricole	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Despăgubire medie pe ha (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		29,00	29,00	30,00	30,00	31,00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		
	O.9 (unit: Hectar)		500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00		2.500.000,00
TOTAL	Planned output		500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00		2.500.000,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		14.313.886,00	14.520.571,00	14.727.256,00	14.933.942,00	15.307.964,00		73.803.619,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		12.095.915,00	12.270.574,00	12.445.233,00	12.619.893,00	12.935.959,00		62.367.574,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperare								
DR-28	Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public pe grup de producatori (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	
91(2)(d)-RO-43,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
91(2)(a)-RO-85,00%	O.28 (unit: Beneficiaries)			26,00	37,00				63,00
TOTAL	Planned output			26,00	37,00				63,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			2.348.941,00	6.048.941,00	2.348.941,00	2.348.941,00	2.348.942,00	15.444.706,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			1.921.000,00	5.066.000,00	1.921.000,00	1.921.000,00	1.921.000,00	12.750.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)				3.700.000,00				3.700.000,00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)				3.145.000,00				3.145.000,00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperare								
DR-29	Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect GO (Grant - Medie)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00	
91(2)(a)-RO-85,00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
91(3)(b)-RO-80,00%	O.1 (unit: Projects)				143,00				143,00
TOTAL	Planned output				143,00				143,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				16.032.941,00	16.032.941,00	8.016.470,00		40.082.352,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				13.600.000,00	13.600.000,00	6.800.000,00		34.000.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperare								
DR-30	LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	2.420.000,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								

01 - Valoarea medie a Strategiilor de Dezvoltare Locală (referitoare la contribuția publică aferentă intervențiilor specifice FEADR) (Grant - Medie) 91(2)(a)-RO-85,00% 91(3)(b)-RO-80,00%	O.31 (unit: Strategies)			206,00					206,00
TOTAL	Planned output			206,00					206,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			87.648.934,00	86.616.131,00	93.531.941,00	66.961.270,00	165.241.724,00	500.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			74.457.769,00	73.580.403,00	79.455.384,00	56.883.599,00	140.372.845,00	424.750.000,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
KNOW (78)	Knowledge exchange and dissemination of information								
DR-31	Transfer de cunoștințe	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoarea sprijinului public per beneficiar 5 zile de formare (Grant - Uniform) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	515,00	515,00	515,00	515,00	515,00	515,00	515,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Beneficiaries)		2.000,00	3.000,00	1.500,00	1.655,00			8.155,00
02 - Valoarea sprijinului public per beneficiar 3 zile de formare (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	309,00	309,00	309,00	309,00	309,00	309,00	309,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								

91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	O.33 (unit: Beneficiaries)		1.500,00	2.000,00	1.000,00	1.325,00			5.825,00
TOTAL	Planned output		3.500,00	5.000,00	2.500,00	2.980,00			13.980,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1.493.500,00	2.163.000,00	1.081.500,00	1.262.000,00			6.000.000,00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		1.260.860,00	1.826.074,00	913.037,00	1.065.421,00			5.065.392,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
KNOW (78)	Knowledge exchange and dissemination of information								
DR-32	Consiliere în afaceri agricole	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
01 - Valoare medie a sprijinului public per beneficiar 6 ore de consiliere in grup (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	90,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Beneficiaries)		1.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	3.625,00		22.625,00
02 - Valoare medie a sprijinului public per beneficiar 4 ore de consiliere individuala (Grant - Medie) 91(2)(d)-RO-43,00% 91(2)(a)-RO-85,00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Beneficiaries)		700,00	3.000,00	6.000,00	6.000,00	1.000,00		16.700,00
TOTAL	Planned output		1.700,00	9.000,00	12.000,00	12.000,00	4.625,00		39.325,00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		174.000,00	900.000,00	1.260.000,00	1.260.000,00	446.715,00		4.040.715,00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		147.900,00	765.000,00	1.071.000,00	1.071.000,00	379.708,00		3.434.608,00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

7 Sistemul de guvernare și coordonare

7.1 Identificarea organismelor de guvernare și coordonare + a organismelor de control

Authority type	Institution name	FEGA	FEADR	Responsible name	Adresă	E-mail
Organism de coordonare	Direcția pentru Coordonarea Agențiilor de Plăți	Y	Y	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 2-4, cod poștal 030163, sector 3	dcap@afir.info
Coordonare AKIS, inclusiv consultanță în domeniul agricol – Organismul de coordonare relevant	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR	Y	Y	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 2-4, cod poștal 030163, sector 3	secretariat.dgdr@madr.ro
Responsabilul cu comunicarea planului PAC [conform articolului 43 alineatul (2) din RDC]	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR	Y	Y	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 2-4, cod poștal 030163, sector 3	secretariat.dgdr@madr.ro
Agenția de plăți	Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Y	N	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
Organism de certificare	Autoritatea de Audit constituită pe lângă Curtea de Conturi a României	Y	Y	Președinte	București, strada Gral. Ernest Broșteanu, nr. 20, cod poștal 101528, sector 1	autoritateadeaudit@rcc.ro
Comitetul de monitorizare	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR	Y	Y	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 2-4, cod poștal 030163, sector 3	secretariat.dgdr@madr.ro
Agenția de plăți	Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale - AFIR	N	Y	Director General	București, strada Știrbei Vodă, nr. 43, cod poștal 030163, sector 1	cabinet@afir.info
Organism de control	Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Y	N	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org
Organism de control	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor - ANSVSA	Y	N	Președinte – Secretar de Stat	București, Piața Presei Libere nr. 1, Corp D1, Sector 1, Cod Poștal 013701	office@ansvsa.ro
Organism de control	Autoritatea Națională Fitosanitară - ANF	Y	N	Director	Voluntari, Blvd.Voluntari Nr. 11, Cod Poștal 077190, Jud. Ilfov	anf@anfd.ro
Autoritatea de management	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR	Y	Y	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 2-4, cod poștal 030163, sector 3	secretariat.dgdr@madr.ro
Autorități competente	Autoritatea competentă pentru acreditarea agențiilor de plăți și a Organismului Coordonator	Y	Y	Șef birou	București, B-dul Carol I, nr. 2-4, cod poștal 030163, sector 3	danut.apetrei@madr.ro

Brief description of the set up and organisation of the Competent Authority

Pentru România, Autoritatea Competentă este organizată ca structură la nivelul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale sub forma Autorității Competente pentru acreditarea agențiilor de plăți și a organismului coordonator.

Autoritatea Competentă este responsabilă cu emiterea, revizuirea și retragerea acreditării agențiilor de plăți și a organismului coordonator.

7.2 Descrierea sistemului de monitorizare și de raportare

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură este instituția publică de specialitate a administrației publice centrale, înființată în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, responsabilă cu gestionarea unor forme de sprijin destinate susținerii agriculturii românești, finanțate din Fondul European de Garantare Agricolă - FEAGA, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală – FEADR și din bugetul național.

Sistemul informatic APIA este unul complex, având în vedere numărul mare de forme de sprijin implementate (peste 100), numărul mare de cereri de plată gestionate anual (în medie 850.000) precum și particularitățile exploatațiilor agricole din România.

Principalele componente ale Sistemului Informatic APIA (SI-APIA) sunt:

1. Subsistemul IACS (Sistemul Integrat de Administrare și Control);
2. Subsistemul de Identificare a Parcelelor Agricole (LPIS);
3. Subsistemul Masuri de dezvoltare rurala;
4. Subsistemul Masuri de promovare a vinurilor și a produselor agricole;
5. Subsistemul de Gestione Financiar-Contabila;
6. Subsistemul Masuri privind Reglementarea Pieței;
7. Subsistemul prim-cumpărătorilor de lapte;
8. Componenta de interfață cu sisteme externe.

Această componentă include funcționalități specifice ce asigură schimbul de informații cu AFIR (Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale), Autoritatea Națională Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), Agenția Națională pentru Zootehnie (ANZ), respectiv cu aplicația IPA Online (aplicația geo-spațială) existentă în cadrul APIA.

Interfața cu AFIR are rolul de a furniza funcționalitățile necesare în vederea transferului de informații referitoare la FEADR către (AFIR).

Interfața cu ANSVSA asigură verificarea încrucișată a condițiilor de eligibilitate specifice schemelor de sprijin cuplat sector zootehnic, a realizării calculului UVM/ha necesare asigurării încărcăturii pe suprafețele de pajiști.

Interfața cu IPA Online are rolul de a prelua datele din cererea depusă de fermieri și validată de funcționarul APIA responsabil cu primirea cererii de plată.

Interfața cu ANZ facilitează operarea și verificarea de către funcționarii ANZ a datelor din rapoartele de control efectuate în cadrul acțiunii de control pentru schemele de zootehnie.

Informațiile privind indicatorii relevanți, referitoare la beneficiarii care au depus cererea unică de plată, referitoare la suprafața și la numărul de animale declarate/solicitate la plată se extrag, în totalitate, din sistemul informatic al agenției.

În contextul PNS, APIA va:

- furniza datele necesare, extrase din sistemul informatic, necesare pentru elaborarea Raportului anual de performanță, pentru intervențiile gestionate.
- pregăti conturile anuale pentru intervențiile IACS și intervențiile sectoriale.
- întocmi declarația de gestiune a directorului general.

Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) asigură implementarea tehnică și financiară a Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală. Sistemul informatic existent în cadrul AFIR (SI-

AFIR) este dezvoltat, implementat și pus în funcțiune având ca și componente principale Sistemul informatic de procesare a cererilor pentru dezvoltare rurală – SPCDR și Sistemul pentru gestionarea resurselor financiare, materiale și umane – SIVAPPS.

Perspectiva informațională oferită de arhitectura existentă asigură o concepție unitară în tratarea ansamblurilor de documente, date, fluxuri, circuite informaționale. Sunt utilizate acele metode, proceduri, resurse pentru selectarea, înregistrarea, prelucrarea, stocarea și/sau transmiterea datelor și informațiilor menite să contribuie la stabilirea și realizarea obiectivelor AFIR.

Sistemul informatic actual al AFIR (SI-AFIR) asigură colectarea indicatorilor de realizare relevanți pentru monitorizarea și evaluarea Programului, calculul indicatorilor de rezultat și progresul înregistrat față de țintele stabilite prin Program, precum și colectarea de date atât la nivel de beneficiar/proiect cât și la nivel de măsură/ submăsură în vederea asigurării datelor necesare monitorizării și evaluării Programului, însă vor fi dezvoltate și adaptate cerințelor de monitorizare și raportare PAC 2023 – 2027.

Astfel, SI-AFIR va fi dezvoltat și adaptat noilor cerințe, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2021/ 2115, Regulamentului (UE) 2021/ 2116, Regulamentului (UE) 2021/2290 referitor la metodele de calcul ale indicatorilor comuni de realizare și rezultat prevăzuți în Anexa I a Regulamentului (UE) 2021/ 2115, precum și în conformitate cu metodologiile de colectare și agregare descrise în fișele indicatorilor de realizare și de rezultat și în alte documente de ghidare furnizate de COM.

AFIR, în calitate de agenție de plăți, se va asigura că datele introduse, colectate și stocate în sistemul informatic vor permite prelucrarea ulterioară a acestora și generarea rapoartelor necesare monitorizării implementării Programului.

AFIR va colecta datele necesare pentru monitorizarea și evaluarea Programului, din cadrul cererilor de finanțare/ plată depuse de către beneficiari asigurând astfel:

- colectarea datelor atât la nivel de beneficiar/proiect cât și la nivel de tip/ tipuri de intervenție și/sau quantum unitar pentru tipurile de intervenție implementate la nivelul AFIR;
- colectarea indicatorilor de realizare relevanți, pentru tipurile de intervenție implementate la nivelul AFIR;
- calculul indicatorilor de rezultat și progresul înregistrat față de țintele stabilite prin Program, pentru tipurile de intervenție implementate la nivelul AFIR;
- monitorizarea, agregarea și calculul indicatorilor de realizare și de rezultat aferenți tipurilor de intervenții implementate la nivelul AFIR în vederea elaborării Raportului anual privind performanța, în conformitate cu articolul 134 din Regulamentul (UE) 2021/2115;
- furnizarea indicatorilor de realizare și de rezultat aferenți tipurilor de intervenții implementate la nivelul AFIR și altor actori implicați în sistemul de monitorizare, raportare și evaluare PAC 2023 – 2027.

Organismul de Certificare efectuează auditul Agențiilor de Plati și elaborează un raport anual. Pentru cheltuielile care fac obiectul finanțării din partea Comisiei Europene, conturile Agenției se certifică de către un Organism de Certificare, pe baza unei examinări a procedurilor și a unui eșantion de tranzacții, în conformitate cu cerințele standardelor de audit acceptate pe plan internațional. Acest Organism de Certificare, independent operațional față de Agenția de plăți este **Autoritatea de Audit din cadrul Curtii de Conturi a României**, care prin direcția de specialitate, îndeplinește rolul de Organism de Certificare pentru Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), precum și rolul de Organism de Certificare pentru Fondul European de Dezvoltare Rurală (FEADR). În cadrul 2023-2027 va emite și un aviz, redactat în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, care stabilește dacă sistemul de raportare instituit în scopul raportului anual privind performanța respectă prevederile regulamentului.

În structura Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale funcționează **Direcția pentru Coordonarea Agențiilor de Plăți (DCAP – Organism de Coordonare)**, care va avea sarcina să furnizeze Comisiei setul de documente privind conturile anuale FEAGA și FEADR, împreună cu raportul anual privind performanța, însoțit de declarația de gestiune.

Raportul anual privind performanța se va elabora pe baza informațiilor primite de la APIA, AFIR, AM-PAC și Organismul de Certificare. Directorul general al DCAP-Organism de Coordonare declară pe proprie răspundere că Raportul anual privind performanța a fost compilat în conformitate cu procedura și sistemele acreditate din cadrul DCAP-OC și pe baza datelor certificate furnizate de agențiile de plăți, rezultând Declarația de gestiune a Organismului de coordonare. Raportul anual privind performanța se înaintează, spre avizare, Comitetului de Monitorizare și totodată Raportul, împreună cu Declarația de gestiune a Organismului de coordonare se supune avizului Organismului de Certificare. După primirea avizelor de la Comitetul de Monitorizare și Organismul de Certificare, DCAP-OC transmite setul de documente în ceea ce privește conturile anuale FEAGA și FEADR, precum și Raportul anual privind performanța către Comisia Europeană.

Termenul de transmitere către Comisia Europeană a tuturor acestor documente este de 15 februarie, conform art.33 (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/128 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, controalele, garanțiile și transparența.

Autoritatea de Management este structura din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a planului strategic PAC în mod eficient, eficace și corect și se asigură că există un sistem electronic de informații. De asemenea, se asigură că este elaborat raportul anual privind performanța, inclusiv tabelele de monitorizare agregate, și, după înaintarea raportului către Comitetul de Monitorizare în vederea unui aviz, raportul este transmis Comisiei în conformitate prevederile din Regulament.

Sistemele de colectare și monitorizare date ale AFIR și APIA vor fi dezvoltate și adaptate noilor cerințe de monitorizare și raportare PAC 2023 – 2027, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind elaborarea planurilor strategice PAC, Regulamentului privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune, Regulamentului de implementare care prevede cerințele referitoare la metodele de calcul ale indicatorilor comuni de realizare și rezultat prevăzuți în Anexa I a Regulamentului de bază, precum și în conformitate cu metodologiile de colectare și agregare descrise în fișele indicatorilor de realizare și de rezultat și în alte documente de ghidare furnizate de COM. Astfel, se vor avea în vedere următoarele aspecte:

1. colectarea și monitorizarea indicatorilor de realizare (output), prevăzuți în cadrul Anexei I la Regulamentul privind elaborarea planurilor strategice PAC, aferenți fiecărui tip de intervenție, pe baza cărora se efectuează verificarea anuală a performanței Planului;
2. calcularea rezultatelor (indicatorii de rezultat) pentru fiecare obiectiv specific și distanța față de obiectivele de etapă corespunzătoare stabilite în PNS, pe baza cărora se efectuează monitorizarea biennială a performanței Planului;
3. colectarea de date atât la nivel de beneficiar/operațiune cât și la nivel de tip de intervenție și/sau quantum unitar în vederea asigurării datelor necesare monitorizării și evaluării PNS 2023 - 2027.

7.3 Informații privind sistemul de control și sancțiunile

7.3.1 IACS - Integrated Administration and Control System

Is IACS used to manage and control interventions in the wine sector as laid down in Title III of Regulation (EU) .../... [CAP Strategic Plan Regulation]? : **Da**

Is IACS used to manage and control conditionality? : **Da**

Article 65(4)(d) of the HZR gives the possibility to MS to define the "agricultural parcel". Please provide the definition of "agricultural parcel" in your Member State.

„Parcelă agricolă” înseamnă o suprafață continuă de teren, care face obiectul unei declarații din partea unui singur fermier, cu aceeași categorie de folosință, pe care se cultivă o singură grupă de culturi; cu toate acestea, în cazul în care se solicită o declarație separată privind utilizarea unei suprafețe care face parte dintr-o singură grupă de culturi în temeiul Regulamentului european, utilizarea respectivă limitează suplimentar, dacă este necesar, suprafața respectivă.

7.3.1.1 All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023

All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023 : **Da**

7.3.1.1.1 Identification system for agricultural parcels (LPIS)

În România, pentru LPIS, **blocul fizic** reprezintă **parcelele de referință** care este o suprafață de teren unic identificată, înregistrată în sistemul de informații geografice (GIS) al sistemului de identificare al parcelelor agricole, cu folosință agricolă ce poate conține una sau mai multe parcele agricole și este descrisă de atribute privind localizarea, mărimea, categoria de folosință, etc.

Sistemul de identificare a parcelelor agricole (LPIS) este parte integrantă IACS și se bazează pe utilizarea ortofotoplanurilor și/sau a imaginilor satelitare care asigură o precizie de 0,5 m la scara 1:5000. Ca orice instrument informațional, LPIS este gestionat într-o manieră adecvată și este actualizat periodic, prin înlocuirea ortofotoplanurilor din 3 în 3 ani. Ortofotoplanurile sunt realizate în Sistemul de proiecție Stereografic 1970 și au dimensiunea secțiunii de 10 x 10 Km.

Tehnicile utilizate se bazează pe un sistem informațional geografic (GIS) sprijinit, de regulă, pe ortofotograme sau imagini satelitare cu norme omogene de prelucrare garantând o precizie cel puțin egală celei cartografice pentru scara de 1:10.000 (adică 1 mm = 10 m la scara planului).

La momentul actual nu este actualizat în conformitate cu propunerea Comisiei referitoare la delimitarea suprafețelor agricole în interiorul parcelelor de referință care să aibă o singură categorie de folosință și va fi dificil de implementat chiar până în 2026 deoarece separarea pe categorii de folosință este dificilă în peisajul din România cel puțin din două considerente:

- delimitarea pășunilor temporare versus pășuni permanente;
- delimitarea livezilor tradiționale versus livezile clasice.

7.3.1.1.2 Geo-spatial (GSA) and an animal-based application system (GSA)

Sistemul implementat în România, are facilități pentru completarea cererii unice de plată în format electronic, de către fermieri, utilizând aplicația electronică pusă la dispoziție de către APIA. În aplicație sunt completate datele din declarația privind animalele din exploatație pentru care solicită sprijin/ajutor financiar și sunt digitizate parcelele agricole declarate și care fac obiectul solicitării.

Informațiile din anul precedent sunt aduse în anul următor într-o cerere provizorie, pe care fermierul o poate adapta în funcție de necesitățile din anul curent.

Aplicația emite mesaje de atenționare/avertizare dacă sunt identificate suprapuneri/supradeclarări sau alte erori realizate de fermier în procesul de depunere a cererii unice de plată, inclusiv comparații între suprafața digitizată și cea declarată și nu permite aplicarea pentru măsuri care nu sunt eligibile în zona în care fermierul are localizată parcela.

De asemenea, în cazul în care, fermierul se regăsește într-o zonă în care sunt eligibile intervenții/pachete/scheme de sprijin pentru care el nu a aplicat, sistemul îi sugerează că poate aplica dacă va aplica cerințele/condițiile suplimentare specifice schemei/intervenției/pachetului.

Posibil în 2023, în funcție de data la care vor fi finalizate și aprobate pachetele legislative aferente să apară unele întârzieri în implementarea tuturor cerințelor.

7.3.1.1.3 Are you applying an automatic claim system (in the meaning of Article 65(4)(f) of the HZR? For area-based interventions? : **Nr.**

For animal-based interventions? : **Nr.**

7.3.1.1.4 Area monitoring system (AMS)

La momentul actual AMS nu este implementat în România. Este în curs de publicare documentația pentru achiziția serviciilor specifice AMS. Estimăm că va fi implementată în integralitate în 2024, anul 2023 fiind unul în care se vor adapta sistemele informatice și fluxurile de lucru aferente.

7.3.1.1.6 System for the identification and registration of payment entitlements, where applicable Are requirements set out in Article 71 of the HZR fulfilled? : **N/A**

7.3.1.1.7 System for the identification and registration of animals in the meaning of article 65(4)(c) [Article 66(1)(g) HZR]

Do you have a system for the identification and registration of animals referred to in Article 66(1)(g) of HZR? : **Da**

system for the identification and registration of bovine animals laid down by Regulation (EC) No 1760/2000 of the European Parliament and of the Council : **Da**

system for the identification and registration of ovine and caprine animals laid down by Council Regulation (EC) No 21/2004 : **Da**

system for the identification and registration of pigs laid down by Council Directive 2008/71/EC : **Da**

7.3.2 Non-IACS

7.3.2.1 Brief description on the penalty system for non-IACS interventions in line with the principles of effectiveness, proportionality and dissuasiveness

Non-IACS EAGF

Sistemul de sancțiuni respectă prevederile legislației UE și naționale, este progresiv și se aplică în momentul constatării încălcării condițiilor de eligibilitate specifice fiecărei intervenții.

Non-IACS EAFRD

Sistemul de sancțiuni aplicabil pentru intervențiile non IACS FEADR va fi detaliat în legislația națională de implementare și va urmări respectarea principiilor eficacității, proporționalității și descurajării. Se vor stabili penalități pentru cazurile în care evoluția performanței proiectului înregistrează o scădere semnificativă față de obiectivele declarate.

7.3.2.2 Brief description of the control system for non-IACS (control methods, cross-checks, durability of investments and related ex-post checks, etc)

Non-IACS EAGF

Control administrativ 100% a cererilor de plată, verificări încrucișate a datelor din cereri cu alte baze de date, inclusiv FEADR.

Control pe teren pe esanțion sau 100% funcție de măsură.

Scopul controalelor este asigurarea respectării condițiilor de eligibilitate.

Non-IACS EAFRD

Sistemul de control al cererilor de finanțare și de plată va fi detaliat în cadrul național de implementare și în manualele de proceduri care descriu modalitatea de primire, înregistrarea și verificarea cererilor, precum și o descriere a tuturor documentelor și a sistemului de informații care trebuie utilizate.

Agentia va realiza controalele administrative și pe teren pentru a verifica respectarea tuturor condițiilor de acordare a ajutorului, inclusiv în etapa de contractare, astfel cum sunt prevăzute de regulamentul în temeiul căreia se solicită ajutorul, precum și controalele prevăzute la articolul 59 din Regulamentul (UE)

2021/2116 în scopul prevenirii și depistării fraudelor sau neregulilor, luând în considerare în special riscurile aferente.

7.3.2.3 Public procurement rules?

Brief description how the compliance with public procurement rules is fulfilled.

Beneficiarii vor respecta regulile de achizitii publice descrise atat in legislatia nationala cat si in manualele de proceduri ale AFIR. Beneficiarii vor putea sa depuna electronic prin intermediul interfeței disponibile pe site-ul AFIR, dosarele pentru achizițiile efectuate prin:

- licitație deschisă, cu sau fără loturi;
- procedură simplificată, cu sau fără loturi;
- achiziție directă.

In plus, procedurile de achizitii se vor putea desfasura si letric.

Controalele desfasurate de AFIR vor avea in vedere:

- beneficiarul și/sau contractul face obiectul achiziției publice;
- respectarea principiului transparenței;
- respectarea termenului limită de depunere a cererilor și ofertelor;
- conformitatea procedurii de examinare a cererilor și ofertelor;
- absența conflictului de interese;
- controlul, acolo unde este cazul, al ofertelor anormal de scăzute.

Dosarele de achizitii se vor verifica din punct de vedere administrativ, iar in cazul în care se constată cheltuieli care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate ori conformitate stabilite prin legislația în vigoare privind achizițiile publice, experții AFIR vor proceda la excluderea integrală sau parțială de la plată a sumelor solicitate, prin aplicarea de corecții procentuale din sumele solicitate la plată de către beneficiari, în conformitate cu prevederile legislației si ale manualelor de proceduri aplicabile.

7.4 Condiționalitate

7.4.1 Control system for conditionality

7.4.1.1 Description of the control system for conditionality

Normele privind condiționalitatea se verifică prin vizite la fața locului, la nivelul întregii exploatații, atât pentru fermierii cu scop control ECO din eșantionul clasic, cât și pentru fermierii din eșantionul de teledetecție (pentru care se generează rapoarte de tip Comasat):

- se identifică și se verifică pe teren respectarea cerințelor privind condiționalitatea la toate parcelele declarate de fermier în cererea unică de plată, inclusiv cele pentru care nu se solicită ajutor (TAn, PPn și CPn);
- se verifică respectarea cerințelor privind normele de condiționalitate atât la nivel de parcelă cât și la nivel de exploatație, pe tot parcursul anului.

7.4.1.2 Types of checks

SMR / GAEC	Types of checks
GAEC01 - Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018. Maximum decrease of 5% compared to the reference year.	On-the-spot control
GAEC02 - Protection of wetland and peatland	On-the-spot control
GAEC03 - Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons	On-the-spot control
GAEC04 - Establishment of buffer strips along water courses	On-the-spot control
GAEC05 - Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient	Area monitoring system, On-the-spot control, Remote sensing
GAEC06 - Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive	Area monitoring system, On-the-spot control, Remote sensing
GAEC07 - Crop rotation in arable land, except for crops growing under water	Area monitoring system, On-the-spot control, Remote sensing
GAEC08 - Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species	On-the-spot control, Remote sensing, Area monitoring system
GAEC09 - Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites	Area monitoring system, On-the-spot control, Remote sensing
SMR01 - Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates	On-the-spot control
SMR02 - Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5	On-the-spot control
SMR03 - Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)	On-the-spot control
SMR04 - Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)	On-the-spot control
SMR05 - Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law, laying down procedures in matters of food safety: Articles 14 and 15, Article 17(1) and Articles 18, 19 and 20	
SMR06 - Council Directive 96/22/EC of 29 April 1996 concerning the prohibition on the use in stockfarming of certain substances having a hormonal or thyrostatic action and beta-agonists, and repealing Directives 81/602/EEC, 88/146/EEC and 88/299/EEC: Article 3, points (a), (b), (d) and (e), and Articles 4, 5 and 7	

SMR07 - Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence	On-the-spot control
SMR08 - Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides: Article 5(2) and Article 8(1) to (5); Article 12 with regard to restrictions on the use of pesticides in protected areas defined on the basis of Directive 2000/60/EC and Natura 2000 legislation; Article 13(1) and (3) on handling and storage of pesticides and disposal of remnants	On-the-spot control
SMR09 - Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves: Articles 3 and 4	
SMR10 - Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs: Articles 3 and 4	
SMR11 - Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4	

7.4.2 Penalty system for conditionality

7.4.2.1 Description on the penalty system for conditionality

Sistemul de sancțiuni va cuprinde:

- legislația Uniunii Europene din domeniul condiționalității și legislația națională aplicabilă;
- acordurile de delegare încheiate între APIA și organismele de control specializate în raport cu domeniul de competență în privința respectării de către fermieri a normelor privind condiționalitatea, protocoale de colaborare;
- enumerarea schemelor și măsurilor de sprijin pentru care este obligatorie respectarea normelor privind condiționalitatea de către fermieri;
- definițiile cu privire la nerespectare, standarde privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor, domenii de condiționalitate, cerințe legale în materie de gestionare;
- definițiile privind tipurile nerespectării: neglijență, intenție;
- prezentarea criteriilor de amploare, gravitate, persistență;
- prezentarea normelor privind condiționalitatea structurate pe domenii;
- prezentarea calculului sancțiunilor pentru nerespectarea normelor privind condiționalitatea și expunerea acestora sub formă tabelară;
- definirea notificărilor pentru remedierea neconformităților, în cazul repetițiilor și în cazul declarării ca intenție a nerespectării ecocondiționalității;
- stabilirea nivelului de gravitate, persistență pentru standardele privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor și pentru cerințele legale în materie de gestionare sub formă tabelară;
- expunerea modului de calcul al sancțiunilor pentru nerespectarea normelor privind condiționalitatea structurate pe domenii.

7.4.2.2 Definition and application of 'reoccurrence' (calculation and time span covered):

Se consideră **nerespectare repetată** cazul în care se constată că aceeași cerință sau același standard nerespectat de fermier persistă în cursul unei perioade de trei ani calendaristici consecutivi, în condițiile în care fermierul a fost informat cu privire la neconformitatea stabilită anterior și să fi avut posibilitatea să ia măsurile necesare pentru a remedia neconformitatea anterioară respectivă. Dacă neconformitatea persistă sau se repetă o dată în decursul a trei ani calendaristici consecutivi, procentul reducerii este, ca regulă generală, 10 % din cuantumul total al plăților acordate sau care urmează să fie acordate în anul calendaristic în care s-a produs neconformitatea. Repetările ulterioare ale aceleiași neconformități, fără un motiv justificat din partea beneficiarului, sunt considerate cazuri de neconformitate deliberată.

7.4.2.3 Definition and application of 'intentionality'

Se consideră **nerespectare intenționată** cazul în care aceeași neconformitate persistă și se repetă, fără un motiv justificat din partea fermierului. În caz de neconformitate deliberată, procentul reducerii este de cel puțin 15 % din cuantumul total al plăților acordate sau care urmează să fie acordate în anul calendaristic în care s-a produs neconformitatea

7.4.3 Indication of the application of a simplified control system for small farmers

N/A

7.4.4 Competent control bodies responsible for the checks of conditionality practices, statutory management requirements

Organismele responsabile cu efectuarea controlului privind respectarea de către fermieri a normelor de condiționalitate, în raport cu domeniul de competență, sunt:

APIA efectuează controlul și supracontrolul cerințelor legale în materie de gestionare privind schimbările climatice, apa, biodiversitatea și peisajul (SMR 1-4) și bunele condiții agricole și de mediu privind schimbările climatice, apa, solul, biodiversitatea și peisajul (GAEC 1-9).

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), prin unitățile din subordine, efectuează controlul și supracontrolul cerințelor legale în materie de gestionare privind siguranța alimentară (SMR 5 și 6) și bunăstarea animalelor (SMR 9-11).

Pentru controlul respectării cerințelor privind siguranța alimentară și bunăstarea animalelor, APIA încheie un acord de delegare cu ANSVSA, cu avizul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Autoritatea Națională Fitosanitară (ANF) efectuează controlul și supracontrolul cerințelor legale în materie de gestionare privind utilizarea produselor de protecție a plantelor (SMR 7 și 8).

Pentru controlul respectării cerințelor privind produsele de protecție a plantelor, APIA încheie un acord de delegare cu ANF, cu avizul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

SMR / GAEC	Paying Agency Name	Name of the Control body	Name of the responsible for the check	Adresă	E-mail
SMR01	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR02	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR03	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR04	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR05	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor - ANSVSA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR06	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor - ANSVSA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro

SMR07	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Autoritatea Națională Fitosanitară - ANF	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR08	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Autoritatea Națională Fitosanitară - ANF	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR09	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor - ANSVSA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR11	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor - ANSVSA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
SMR10	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor - ANSVSA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC01	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC02	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC03	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC04	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC05	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC06	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC07	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC08	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro
GAEC09	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA	Director General	București, B-dul Carol I, nr. 17, cod poștal 030167, sector 2	secretariat@apia.org.ro

7.5 Social conditionality

7.5.1 Description of the control system for social conditionality

România va aplica condiționalitatea socială începând cu anul 2025.

7.5.2 Description on the penalty system for social conditionality

Descrierea sistemului de penalități privind condiționalitatea socială va fi introdusă după stabilirea condițiilor aferente acestei condiționalități și va face obiectul unei modificări a PNS.

8 Modernisation: AKIS and digitalisation

8.1 AKIS

8.1 Overall envisaged organisational set-up of the improved AKIS

În vederea creșterii competențelor fermierilor și ale altor antreprenori din comunitatea rurală este importantă identificarea de soluții la provocările existente. În România, legătura dintre agricultură și dezvoltarea rurală, pe de o parte și cercetare inovare și transfer de cunoștințe pe de altă parte este destul de precară, având 3 sub-sisteme prin care se utilizează cunoașterea și informația din diverse surse în scopul dezvoltării agriculturii: cercetarea agricolă, educația agricolă și consultanța agricolă. Politicile statale reglementează și au un rol esențial în interacțiunile care există între subsisteme. În centrul sistemului AKIS se află fermierul care reprezintă actorul principal pentru generarea nevoii și implementarea rezultatelor sistemului.

La nivel național, activează o serie de actori relevanți pentru AKIS, lipsind la acest moment o integrare funcțională a acestora, activitatea lor derulându-se într-o manieră fragmentată.

Agricultura și infrastructura specifică necesită intensificarea eforturilor în vederea dezvoltării sistemelor de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS) capabile să realizeze o conexiune între fermieri și diferite tipuri de instituții și organizații de profil, precum:

- instituțiile/organizațiile care generează și utilizează tehnologii aplicate în agricultură;
- instituțiile/organizațiile care promovează învățarea reciprocă;
- instituțiile/organizațiile care furnizează servicii de cercetare/inovare (hub-uri de inovare digitale);
- instituțiile/organizațiile care furnizează cunoștințe și care diseminează informații.

Eforturile de a dezvolta un sistem AKIS modern trebuie să se concentreze la integrarea acestor sisteme și de a crea fluxurile de cunoaștere și informare pentru dezvoltarea sectorului.

În vederea asigurării unei funcționalități integrate la nivel național și pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor, așa cum au fost acestea precizate mai sus, structura organizatorică AKIS va integra următoarele componente:

1. Unitatea de Coordonare AKIS:

Gestionarea AKIS, respectiv a serviciilor de consiliere și transfer de cunoștințe se va face de către Unitatea de Coordonare AKIS, unitate funcțională la nivelul DGDR AM-PNDR care va avea următoarele atribuții principale:

- elaborarea strategiei privind AKIS, care include definirea actorilor, misiunii și rolurilor acestora;
- monitorizarea implementării AKIS, care va urmări stadiul implementării activităților, prelucrarea informațiilor;
- coordonarea activităților AKIS cu cele ale RNPAC (RNDR) în vederea integrării rezultatelor de cercetare, dezvoltare, inovare în cadrul acțiunilor de animare și informare, precum și organizarea întâlnirilor cu specificul AKIS;
- punct de contact, având rol de colector / mediator/ diseminator de informații între actorii implicați în proces.
- colectarea temelor de formare profesională, consiliere, inovare realizată prin Unitatea de Coordonare Teritorială a AKIS.

2. Unitatea de Sprijin AKIS:

În cadrul AKIS, va funcționa Unitatea de Sprijin a AKIS, care va reuni actorii relevanți și reprezentativi pentru domeniu din cadrul Ministerelor, Universităților și Liceelor cu profil Agricol, Institutelor de cercetare, IMM-uri cu activități de cercetare inovativă și furnizori de soluții digitale, Hub-uri de Inovare Digitală, Asociațiilor reprezentative ale fermierilor, Grupurilor de acțiune locală, ONG-urilor de profil, companii private în domeniul digital etc.

Aceasta va avea ca atribuție principală aprobarea tematicilor propuse de către Unitatea de Coordonare. De asemenea, crearea unității de sprijin va facilita legătura între entitățile care au activitate de cercetare, dezvoltare și inovare în diverse domenii legate de agricultură și dezvoltare rurală, precum și între acestea și fermieri, astfel încât expertiza să poată fi transmisă către fermieri în scopul creșterii eficienței fermelor.

Pe lângă alți actori, Grupurile de Acțiune Locală pot juca rolul de brokeri de inovare și pot crea conexiunile pentru ca nevoile fermierilor să fie soluționate prin identificarea celor mai bune soluții din cercetare. În multe comunități rurale, experții GAL au devenit un reper informațional și de multe ori de know-how pentru fermieri – pe subiecte precum atragerea fondurilor europene, în mod firesc, întrucât intră în atribuțiunile GAL-ului, conectarea la realitățile economice ale teritoriului, oportunitate de participare la proiecte de dezvoltare rurală, schimb de bune practice cu alte țări europene etc.

Toate aceste obiective vor fi realizate în scopul de a crea o legătură între entitățile care au activitate în diverse domenii legate de agricultură și dezvoltare rurală, precum și între acestea și fermieri, astfel încât expertiza să poată fi transmisă către fermieri în scopul creșterii eficienței fermelor.

3. Platforma digitală AKIS:

Într-un moment în care transferul rapid și accesul la informație sunt esențiale, pentru dezvoltarea economică este necesară realizarea unui instrument în care să se integreze toate sub-sistemele. În acest scop, se va realiza o platformă – un instrument digital cu rol de HUB, un nucleu funcțional al întregului AKIS, care va integra activitatea actorilor AKIS, asigurând întregul flux informațional cu diferite categorii de date privind:

1. capacități pentru diferite domenii de cercetare și rezultatele cercetării:

- prin integrarea cu diverse platforme la nivel național/european
- prin furnizarea într-o manieră accesibilă a rezultatelor cercetărilor Grupurilor Operaționale PEI (din România și alte State Membre), precum și a rezultatelor și aplicațiilor finanțate prin proiecte Horizon Europe pentru cei interesați;
- prin furnizarea informațiilor legate de rezultatele cercetărilor finanțate de MADR prin Planul Național Sectorial programul ADER, inclusiv prin propuneri de teme de cercetare și conectarea cu persoanele interesate;
- prin furnizarea informațiilor legate de activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare ale membrilor Unității de Sprijin AKIS.

1. serviciile de consiliere finanțate prin intervenția Consiliere în afaceri agricole – catalog al consilierilor AKIS selectați, cu specializările și teritoriul de prestare al serviciilor.

2. serviciile de formare în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale finanțate prin intervenția Transfer de cunoștințe – se va realiza o integrare a activității furnizorilor de formare selectați cu platforma online utilizată în cadrul PNDR 2014 – 2020.

Prin centralizarea resurselor pe care institutele de cercetare, unitățile de învățământ, consilierii și, în cele din urmă, fermierii le pot utiliza, la nivelul platformei digitale AKIS, se pot obține fluxuri integrate de informații în vederea îndeplinirii obiectivelor PNS.

Având în vedere importanța sistemului de învățământ agricol pentru dezvoltarea profesioniștilor din agricultură, în contextul în care platforma va fi și un punct de întâlnire al tuturor actorilor AKIS, o altă oportunitate pe care această platformă o va aduce este pentru instituțiile de învățământ care vor putea să identifice cu o mai mare ușurință parteneri pentru desfășurare stagiilor de practică. Aceste parteneriate de practică pot constitui avantaje și pentru fermieri în a selecta cele mai potrivite persoane pentru o ulterioară angajare; în acest fel, platforma reprezintă și o inovare socială, având funcția de mediator pe piața muncii.

4. Consilierii AKIS:

Consilierii AKIS selectați în cadrul intervenției „Consiliere în afaceri agricole” reprezintă cheia sistemului AKIS, aceștia având un rol catalizator al fluxului de informații atât între actorii AKIS, cât mai ales între fermieri/ antreprenori rurali. Fiind selectați în strânsă corelație cu nevoile și tematicile identificate la nivel local, legate de adaptarea la noile condiții privind mediul, economia și evoluția socială în mediul rural, consilierii AKIS, prin intermediul funcționalităților oferite de platforma digitală

AKIS și prin interacțiune directă cu actorii AKIS și fermieri, vor facilita accesul acestora din urma la rezultatele activităților de cercetare, dezvoltare, inovare, contribuind astfel, în mod direct la acțiunile de transfer de cunoștințe și noi tehnologii.

8.2 Descrierea modului în care serviciile de consiliere, rețelele de cercetare și rețeaua PAC vor colabora în cadrul AKIS [articolul 114 litera (a) punctul (ii)]

Eficiența și eficacitatea serviciilor de consiliere și transfer de cunoștințe vor fi îmbunătățite prin consolidarea conexiunilor în cadrul AKIS și prin partajarea/diseminarea pe scara largă a cunoștințelor și a aplicațiilor inovatoare.

În acest sens, va fi achiziționat și implementat un *instrument digital cu rol de stocare, prelucrare a datelor și furnizare de informații (platformă online)*, prin care se va realiza implementarea intervențiilor pe domeniul orizontal. Acest instrument va fi unul interactiv și accesibil la nivel național, în scopul dezvoltării unei baze de date și cunoștințe cu diferite informații necesare practicării unei agriculturi sigure și sustenabile. În cadrul acestuia se vor regăsi date cu furnizorii de servicii de consiliere și transfer de cunoștințe și care vor asigura derularea acțiunilor în baza obiectivelor aferente intervențiilor.

Platforma digitală AKIS aflată în administrarea Unității de Coordonare AKIS va avea o interfață publică la nivelul căreia se vor identifica categorii specifice de informații legate de activități de cercetare, dezvoltare, inovare și bune practici din domenii diferite ale agriculturii și dezvoltării rurale (furnizate/ colectate de la diferiți actorii AKIS), legături cu alte platforme informatice etc. În același timp, platforma AKIS va avea o interfață cu funcționalități necesare managementului activității consilierilor AKIS și mai ales monitorizării și evaluării activităților specifice acestora, care nu va fi publică.

Platforma AKIS este un instrument digital cu rol de HUB și devine nucleul funcțional al întregului AKIS, integrând activitatea actorilor AKIS și asigurând întregul flux informațional cu diferite categorii de date și informații.

Unitatea de Coordonare AKIS, atât prin consilierii de la nivel central, cât și prin consilierii de la nivel teritorial vor iniția discuții, sondaje cu fermierii/antreprenorii din mediul rural în vederea identificării de tematici pentru cursurile de formare profesională, consiliere, teme de cercetare/inovare, potențiali parteneri pentru Grupurile Operaționale, pe care lor supune ulterior Unității de Sprijin a AKIS în vederea implementării acestora.

Totodată, Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (RNDR), a cărei funcție de bază constă în facilitarea schimbului de informații, practici, experiențe, idei și resurse în rândul tuturor actorilor relevanți din domeniul rural, cu accent pe diseminarea rezultatelor activităților de monitorizare și evaluare, va fi integrată în AKIS, contribuind la consolidarea serviciilor de consultanță și inovare și sprijinirea parteneriatelor în cadrul GAL-urilor, acordând inclusiv sprijin pentru cooperare. RNDR ca parte integrantă a AKIS va oferi sprijin pentru ferme demonstrative, instruire pentru consilieri pe teme identificate, întâlniri on-line și fizice între reprezentanții institutelor de cercetare și fermieri, precum și alt tip de acțiuni identificate la nivelul AKIS.

De asemenea, PEI (Parteneriatul European pentru Inovare) deține un rol important în promovarea inovării în agricultură concentrându-se pe formarea parteneriatelor și conectarea persoanelor din diverse domenii implicate în inovare și agricultură – fermieri, consultanți, cercetători, agribusiness, ONG-uri și alte categorii interesate – pentru a colabora, a-și împărtăși ideile și de a transforma cunoștințele existente în soluții de inovare, și de a pune mai ușor în practică rezultatele cercetării. Astfel, se va putea oferi sprijin pentru proiecte în ceea ce privește transferul de cunoștințe, serviciile de consultanță, investiții, marketing, stabilirea de legături și finanțare pentru servicii de susținere a inovării.

În cadrul AKIS, va fi susținută colaborarea activă între universitățile și liceele agricole, institutele/ stațiunile de cercetare și asociațiile de fermieri și/sau fermieri în vederea schimbului de cunoștințe, date și informații privind dezvoltarea sustenabilă a fermelor. Prin intermediul platformei online, aceștia vor interacționa, în scopul identificării și aplicării de soluții inovative la nivelul fermelor.

Valorificarea rezultatelor cercetării reprezintă o altă componentă importantă în cadrul AKIS, cu ajutorul căreia fermierii pot adopta soluții inovative și digitale în scopul îmbunătățirii productivității, profitului și sustenabilității fermelor. În condițiile schimbărilor climatice, valorificarea cercetării este o necesitate pentru adaptarea exploatațiilor la noile condiții climatice, iar urmare aplicării rezultatelor cercetării fermierii pot adopta/implementa soluții inovative în scopul îmbunătățirii productivității, profitului și sustenabilității fermelor.

AKIS va îmbunătăți structurarea eficientă, disponibilitatea și transferul interactiv al fluxurilor de cunoștințe și va consolida legăturile dintre cercetarii și practică prin: stimularea experimentării și validării cercetării, astfel încât activitatea acestora să aibă impact dincolo de mediul academic, prin facilitarea relaționării cu practicienii (fermierii) în cadrul evenimentelor tematice sau prin organizarea de demonstrații practice la nivel de fermă.

Consilierea agricolă, parte integrantă în cadrul AKIS, furnizează informații tehnologice și aplicative, actualizate, obținute prin ca rezultat ale activităților de cercetare și inovare. Aceasta este integrată cu serviciile de transfer tehnologic din cercetare, ale organizațiilor de fermieri și ale altor părți interesate relevante, care formează sistemele de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS).

Prin interconectarea componentelor descrise anterior, se va asigura funcționarea unui sistem AKIS capabil să sprijine schimbul de cunoștințe și expertiză în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, în scopul dezvoltării cunoașterii, generării și adoptării pe piață de soluții inovatoare.

În special prin consilierii săi, AKIS va facilita înființarea Grupurilor Operaționale, va disemina rezultatele Grupurilor Operaționale, atât în timpul implementării proiectelor, cât și după finalizarea acestora și va avea un rol privind sprijinirea Grupurilor interesate în accesarea proiectelor Horizon Europe, funcționând ca brokeri de inovare.

Alături de RNDR, prin AKIS se vor disemina rezultatele proiectelor Grupurilor Operaționale atât în cadrul PEI, cât și către ceilalți factori interesați.

În cazul în care se constată un interes din partea fermierilor pentru un anumit subiect privind creșterea sustenabilității fermelor, acesta va fi propus ca tematică de discuție la nivelul partenerilor AKIS și ulterior implementat ca tematică pentru proiectele de formare profesională/consiliere.

De asemenea, platforma online va cuprinde o secțiune în cadrul căreia părțile interesate, pot solicita informații pe subiecte de interes, la care partenerii AKIS pot oferi răspunsuri.

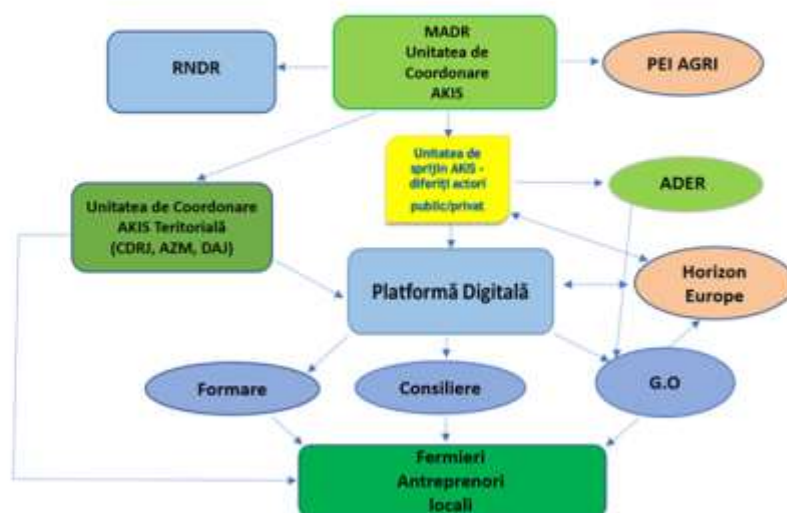
Deși toate intervențiile din PNS vor necesita o bună funcționare a sistemului AKIS pentru implementarea lor cu succes, o serie de intervenții sunt direct conectate la AKIS.

Acestate sunt:

- Transfer de cunoștințe cu obiectivul de a răspunde la nevoile de cunoaștere și informații ale persoanelor din mediul rural, ajutându-le să ia decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește managementul fermelor, gospodăriilor și comunităților acestora.
- Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI care vizează extinderea/introducerea acțiunilor inovative în întreprinderile cu activități de prelucrare și producție alimentară, prin stimularea Grupurilor Operaționale și a proiectelor inovatoare ale GO
- Consiliere în afaceri agricole care are scopul de a furniza de servicii de consiliere de înaltă calitate, independentă și orientată către grupul țintă, în scopul îmbunătățirii managementului durabil, al performanței economice și de mediu.

Figura de mai jos ilustrează fluxurile dintre actorii AKIS:

Diagrama AKIS

8.3 Descrierea organizării tuturor consilierilor agricoli în conformitate cu cerințele menționate la articolul 15 alineatul (2), la articolul 15 alineatul (3) și la articolul 15 alineatul (4)

Pentru a avea un AKIS funcțional, formarea profesională tehnică, economică și managerială a consilierilor, precum și creșterea accesului la informații, inclusiv sub forma diseminării acestora, joacă un rol important în evoluția și specializarea agriculturii. Astfel, transferul de cunoștințe va fi adaptate la nevoile „actorilor” - țintă, fermieri și persoane care activează în sectorul dezvoltării rurale.

MADR, prin **Unitatea de Coordonare AKIS** va organiza consultări cu toți actorii reprezentativi, respectiv cu Unitatea de Sprijin, iar în cadrul acestora vor fi aprobate tematicile de interes.

Prin intermediul platformei on-line, vor fi selectați consilierii, după cum urmează:

1. lansarea unui apel pentru selecția consilierilor (consilieri publici/privati imparțiali, pe criterii nediscriminatorii);
2. derularea etapei de selecție;
3. instruirea consilierilor pe teme precum: competențe digitale, AKIS-PNS, comunicare etc.

Platforma on line va conține o bază de date cu furnizorii de servicii de consiliere selectați, informații privind componența partenerilor AKIS, a intervențiilor din cadrul PNS.

În cadrul platformei online consilierii selectați vor realiza activitățile de consiliere propuse de **Unitatea de Coordonare a AKIS și aprobate de către Unitatea de Sprijin**. În funcție de nevoia specifică, fermierii vor selecta consilierul din registrul consilierilor din platforma AKIS. La momentul depunerii aplicației, consilierii se angajează să furnizeze un serviciu de înaltă calitate, să refuze evenimentele de consiliere care implică un conflict de interese și să demonstreze rezultatul concret pe care l-a obținut în urma consilierii.

În acest mod, consilierii, precum și serviciile de consiliere oferite fermierilor vor fi incluse în AKIS.

8.4 Description of how innovation support is provided as referred to in Article 114(a)(ii)

Eficiența și eficacitatea serviciilor de consiliere pot fi îmbunătățite prin consolidarea conexiunilor între actori și integrarea acestora în cadrul sistemului de inovare și cunoștințe în agricultură (AKIS) și prin partajarea mai largă a cunoștințelor și a aplicațiilor inovatoare.

Toți actorii din cadrul AKIS, fermierii, organizațiile profesionale reprezentative, furnizorii de soluții din cercetare/inovare, consultanții, ONG-urile etc își vor integra eforturile pentru a dezvolta cunoașterea și a genera soluții inovatoare. De asemenea, în cadrul AKIS, va fi susținut sprijinul consilierilor, care vor

desfășura activități pentru schimbul de informații în vederea activării cooperării părților interesate. Activitățile vor fi promovate de către RNDR. Prin intermediul actorilor AKIS cu ajutorul Unității de Sprijin a AKIS, vor fi inițiate, dezvoltate și stimulate proiectele de inovare, iar rezultatele acestora vor fi diseminate pentru a putea fi utilizate cât mai eficient la nivelul fermelor. Pentru aceasta este necesară informarea fermierilor pentru a-i ajuta să ia decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește managementul fermelor.

Consolidarea serviciilor de consiliere și transfer de cunoștințe în cadrul AKIS se va realiza prin colectarea și analiza nevoilor operatorilor din agro-industrie, facilitarea accesului la inovare, participarea și diseminarea cunoștințelor din proiecte inovatoare PEI, instruirea consilierilor și evenimente tematice pentru actualizarea cunoștințelor, vizitele, schimburile de experiență, activitățile demonstrative în ferme/entități publice și private, inclusiv implicarea cercetătorilor. În acest sens, RNDR va contribui la stabilirea conexiunilor internaționale și a fluxurilor de cunoștințe.

Cercetarea și inovarea vor putea fi sprijinite și prin accesarea proiectelor Horizon Europe, prin intermediul cărora va putea fi îmbunătățită capacitatea administrativă a Unității de Coordonare AKIS.

De asemenea, se identifică necesitatea unei componente dedicate inovării în cadrul rețelei naționale PAC (cu finanțare adecvată), care ar putea cartografia și conecta actorii AKIS naționali și nevoile acestora și ar putea acționa ca un „liant” între aceștia.

Promovarea inovării în agricultură de către PEI-AGRI, care se concentrează pe formarea parteneriatelor și conectarea persoanelor din diverse domenii în Rețeaua acesteia, prin diferite tipuri de activități, va putea astfel, reuni diverse persoane implicate în inovare și agricultură – fermieri, consultanți, cercetători, agribusiness, ONG-uri și alte categorii interesate – pentru a colabora, a-și împărtăși ideile și de a transforma cunoștințele existente în soluții de inovare, și de a pune mai ușor în practică rezultatele cercetării.

Cooperarea dintre consilierea publică și cea privată în acest domeniu de activitate se poate materializa în consultări oferite de către Unitatea de Coordonare AKIS teritorială (prin telefon, e-mail, față în față), întâlniri și discuții care permit schimbul de experiență în sprijinirea grupurilor operaționale PEI.

8.5 Strategia de digitalizare [articolul 114 litera (b)]

Rolul digitalizării în contextul inovării va fi extrem de important în perioada următoare pentru a stimula performanța economică a fermelor. Este important să existe o abordare strategică continuă bazată pe strategii diferite (din perspectiva abordării de tip partenerial și multiactor), iar punctul de plecare ar trebui să fie construcția și întărirea capacității ecosistemului digital. În primul rând, ecosistemul digital presupune existența mai multor actori iar digitalizarea să fie privită drept un mijloc de a realiza scopul propus, având rolul de a conecta actorii implicați.

Perspectivile digitalizării vor permite dezvoltarea infrastructurii online prin:

- stimularea înființării (adoptarea rolului) de hub-uri digitale (DIH) cu rolul de a ”orchestra” serviciile necesare adoptării soluțiilor digitale și implicit de integrare în cadrul ecosistemului, de către comunitățile operatorilor din agro-industrie;
- organiza și gestiona conectarea de infrastructuri digitale (platforme, instrumente);
- elaborarea unui catalog interactiv, cu facilități avansate de navigare și căutare, care să conțină tehnologiile digitale actualizate pentru agricultură și dezvoltare rurală;
- crearea unei secțiuni care va conține exemple de bune practici “knowledge reservoir”
- organizarea unor sesiuni de lucru în cadrul AKIS cu Unitatea de Sprijin și cu furnizorii de servicii de transfer de cunoștințe, consultanță, inovare și transfer tehnologic pentru a realiza conceptul acestor hub-uri digitale și pentru a stabili modalitatea de organizare a acestora;
- utilizarea rezultatelor studiilor grupului SCAR AKIS pentru a realiza un schimb de informații eficient privind cele mai bune practici, factorii de succes, blocajele identificate etc;
- sprijinirea constituirii unor grupuri de inovare specifice domeniului agro-alimentar la care să participe reprezentanți care au obiective similare și care își desfășoară activitatea în condiții similare, pentru un schimb mai eficient de informații și pentru identificarea de soluții comune;
- dezvoltarea de competențe digitale pentru operatorii din agro-industrie prin servicii de formare profesională;
- servicii de transfer de cunoștințe privind managementul riscurilor;

- schimb de cunoștințe privind utilizarea și promovarea tehnologiilor digitale avansate (Internet of Things –IoT) în domeniile agriculturii și agroalimentar.

Annexes

Annex I on the ex-ante evaluation and the strategic environmental assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC

1. Summary of ex-ante evaluation process and results

Conform prevederilor art. 139 din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013, Statele Membre realizează evaluări ex ante pentru a îmbunătăți calitatea elaborării planurilor strategice. Evaluarea ex ante se efectuează sub responsabilitatea autorității care gestionează elaborarea planului strategic PAC.

În aceste condiții, MADR - AM PNDR a derulat o procedură de achiziție publică privind atribuirea contractului *Evaluarea ex-ante a Planului Național Strategic PAC 2021-2027*, care s-a finalizat cu selectarea evaluatorului ex ante, respectiv Asociera formată din SC ACZ Consulting SRL (Leader de asociere) și t33 SRL (Partener de asociere). Contractul a fost încheiat în data de 18 noiembrie 2019.

Obiectivul general al contractului este acela de a aduce valoare adăugată reală și de a îmbunătăți calitatea Planului Național Strategic post 2020 care urmează a fi negociat cu Comisia Europeană și de a furniza judecăți de valoare și recomandări privind aspectele programării, de către experți independenți de cei implicați în programare, prin realizarea unui studiu de evaluare ex-ante. În cadrul acestui contract se realizează și Evaluarea Strategică de mediu (SEA) conform prevederilor Directivei Europene SEA 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului și ale Hotărârii Guvernului nr. 1076/2004 care transpune prevederile acestei directive.

În acest context, în prezent, se află în derulare procesul de elaborare a raportului de mediu în vederea emiterii avizului de mediu necesar adoptării planurilor și programelor care pot avea efecte semnificative asupra mediului, fiind demarată, pe parcursul anului 2021, procedura privind evaluarea strategică de mediu (SEA).

De asemenea, evaluatorul ex ante realizează, în prezent, analiza aprofundată a intervențiilor propuse în cadrul PNS, a alocărilor bugetare, precum și altor capitole din cadrul planului, luând în considerare coerența strategiei și logica intervenției, astfel încât să răspundă cât mai bine nevoilor teritoriale.

Astfel, analiza evaluatorului vizează toate capitolele Planului Național Strategic PAC post 2020 și se finalizează cu furnizarea unor concluzii și recomandări asupra aspectelor evaluate. În concluzie, secțiunea I.2 privind recomandările evaluatorului va fi actualizată la finalizarea întregului proces de evaluare ex-ante, respectiv evaluare strategică de mediu.

2. Recommendations of the ex-ante evaluation and SEA and how they have been addressed

Title / Reference	Category of recommendation	Data	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
-------------------	----------------------------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

3. Ex-ante evaluation report

No document attached

4. Strategic environmental assessment report

No document attached

Annex II on the SWOT analysis

See attached document(s)

Annex III on the consultation of the partners

See attached document(s)

Annex IV on the crop-specific payment for cotton (where relevant)

Annex V on the additional national financing provided within the scope of the CAP Strategic Plan

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
--------------	---------------------	---------------	---------------------------------------	-------------------------------	---	-------------------------------

The annual estimated amount of national financial assistance in the Fruits & Vegetables sector per region concerned and the total for the Member State

--

Annex VI on transitional national aid (where relevant)

See attached document(s)

Other annex: Consistency with and contribution to the Union targets for 2030

National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of nutrient losses, while ensuring no deterioration in soil fertility

--

National contribution to the EU 2030 target of 10% of agricultural area under high-diversity landscape features.

--

National contribution to the EU 2030 target of 25% of the EU's agricultural land under organic farming

--

National contribution to the EU 2030 targets of 50% reduction of the overall use and risk of chemical pesticides, and use of more hazardous pesticides

--

National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of sales of antimicrobials for farmed animals and in aquaculture

--

National contribution to the EU 2025 target to roll-out of fast broadband internet in rural areas to achieve the objective of 100% access

--

DOCUMENTS

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
Descriere proces de consultare parteneri	Anexa III Consultarea partenerilor	24.02.2022		Ares(2022)1490748	Descriere proces de consultare parteneri	28.02.2022	Rebega, Daniela
7.3.1.1.5.1 Descrierea sistemului de control și penalități pentru intervențiile IACS	Anexă capitolul 7: Sistemul de guvernanta și coordonare	28.02.2022		Ares(2022)1490748	7.3.1.1.5.1 Descrierea sistemului de control și penalități pentru intervențiile IACS	28.02.2022	Rebega, Daniela
Analiza SWOT a PNS 2023-2027	Annex II: SWOT analysis	28.02.2022		Ares(2022)1490748	Anexa II Analiza SWOT	28.02.2022	Rebega, Daniela
Metodologia de calcul pentru costurile standard aferente Masurii de investitii in pomicultura	Anexă capitolul 5: Plăți directe, intervenții sectoriale și de dezvoltare rurală specificate în strategie	28.02.2022	DR 13 - Investiții în exploatații pomicole	Ares(2022)1490748	Metodologia de calcul pentru costurile standard aferente DR 13 Investitii in exploatatii pomicole	28.02.2022	Rebega, Daniela
Metodologia de calcul pentru costurile standard aferente Masurii de investitii in viticultura	Anexă capitolul 5: Plăți directe, intervenții sectoriale și de dezvoltare rurală specificate în strategie	28.02.2022	DR 15 - Investiții în producție primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	Ares(2022)1490748	Metodologia de calcul pentru costurile standard aferente DR 15 - Investiții în producție primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	28.02.2022	Rebega, Daniela
Declaratia de conformitate pentru costurile standard aferente DR13 Masurii de investitii in pomicultura	Anexă capitolul 5: Plăți directe, intervenții sectoriale și de dezvoltare rurală specificate în strategie	28.02.2022	DR 13 - Investiții în exploatații pomicole	Ares(2022)1490748	Declaratia de conformitate pentru costurile standard aferente DR13 Măsurii de investitii in pomicultura	28.02.2022	Rebega, Daniela
Declaratia de conformitate pentru costurile standard aferente DR15 Masurii de investitii in productie primara in sectoarele hamei, flori si struguri de masa	Anexă capitolul 5: Plăți directe, intervenții sectoriale și de dezvoltare rurală specificate în strategie	28.02.2022	DR 15 - Investiții în producție primară în sectoarele hamei, flori și struguri de masă	Ares(2022)1490748	Declaratia de conformitate pentru costurile standard aferente DR15 Masurii de investitii in productie primara in sectoarele hamei, flori si struguri de masa	28.02.2022	Rebega, Daniela
Ajutor National Tranzitoriu	Annex VI: Transitional national aid	28.02.2022		Ares(2022)1490748	Anexa VI Ajutor National Tranzitoriu	28.02.2022	Rebega, Daniela
Programme snapshot 2023RO06AFSP001 1.0	Instantaneu de stare a datelor înainte de trimitere	28.02.2022		Ares(2022)1490748	Programme snapshot 2023RO06AFSP001 1.0	28.02.2022	Rebega, Daniela